

melayê ciziri

DIWAN

weşanên
ROJA NÛ

WEŞANÊN ROJA NÛ

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

MELAYÊ CİZİRİ

DÎWAN

WEŞANÊN ROJA NÛ - 20

Cênga Klasikên Edebiyata Kurdi— 4

**Döbelnsgatan 16 B
113 58 Stockholm/Sweden
Tel: 08/328251**

**Çiriya Paşin 1987
Stockholm**

**ISBN 91 7672 021 7
© Weşanên Roja Nû &
Z.Kaya, M. Narozi**

melayê cıziri

DÎWAN

Werger:

Zeynelabidin KAYA, M.Emin NAROZÎ

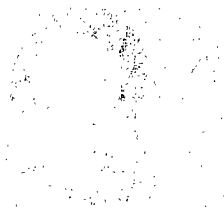

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

1970

1970

PÊŞGOTIN

Bı nêzikayi ve, eşkerekırına hinek agahdariyane derheq tarixa ji-yana Mela de, rehma Xwedê lê be û qirnê ku tê de jiyaye. Her çiqas gelek alıman lı ser tarixa jiyana Mela û rewşa halê wi, tıştına gotine ji, lêbelê em rast nehatine ku ew gotinên wan ji çavkaniyên pêbawer bin, û heta ku dıl ji lı ser rastiya wan rûnê. Belki çiqas tıştên ku dı vê derheqê de hatine gotin berên xeletiyê ne û ji rastiye ji dûr in. Ewıl, em dê tıştên ku dı vi wari de hatine gotin bêjun û dı pey de, ditına xwe ya ku em bı rastiya wê bawerın binivisın.

NAV Û BERNAVK Û BAJAR Û EŞİRA MELÊ

Navê wi Şêx Ehmed e. Bernavkê wi yê navdar Melayê Cıziri ye. Cızir, lı ser keviya Çemê Dicle ye, nêziki Çiyayê Cûdi ye û bı Cızira Botan têtê naskırın. Bernavkeki wi yê dın ji heye, ku helbestên xwe pê kuta kırıye, ew ji "NÎŞANÎ" ye. Nişan, yan bı mana hedef e, amaca wi ew e, ku bûye hedef ji tirên evin û bela û qisûmatan ra, yan ji bı mana şanikên dı rûwan de ye û dı helbestên xwe de ew pê pesniye.

(Ev pêşgotina Diwanê ya bı tipên erebi ye ku nivîskarê wê ne diyar e)

Mamostayê mezin Eladin Secadi, dî pirtûka xwe ya "Mêjûyê Edebi Kurdi" de nivisiye, ku navê Melê, Şêx Mihemed e. Mamosta vê agahdariyê, jî çapa Diwana Mela, ya ku Ebdulqadirê kurê Eliyê Emadi, dî sala 1338'ê (1919 - 1920) hicri de nivisi bû, jêderk kiriye. Disa jêderk kiriye û gotiye: "Mela lî bajarê Cizirê hatiye dinê û jî eşîreke Kurdan e, ku navê wê Bextî ye, jî maleka zana, pêşkêş û mezin e." Ev peyvên Mamosta, her çiqas delileke sabît ku meriv xwe pêve bigire tune ye jî, lêbelê lî gor rewşa jiyanê Mela û navdarbûna wî dî çax û ciyê wî de, jî rastiye ne dîr in.

QIRNÊ JİYANA MELA

Dirokvanan derheq tarixê jiyanê Melê de û qirnê ku tê de jiyanê, ditinên cure cure gotine. Lêbelê, çewa ku jî xebereyanên Mela yê dî helbestên wî de, û jî çax û demên wan bûyerên ku ewî bî bal wan ve îşaret kiriye û jî tarixên wan kesan ku navên wan hildaye, tê zanin ku her yek jî wan (dirokvan -w) xwe bî delileka pelîşî ve girtiye. Mamosta Secadi, dî pirtûka xwe de, dî vê derheqê de pîr tişt nivisiye û tiştê ku jê hatiye jî kiriye. Tiştên wî gotine, emê lî vîra bî kurtî bîvîsîn û dî pey de, ditîna xwe ya ku em nêziktirê bî bal rastiye ve dibînin hê bîvîsîn.

Ewî dî behsa Mela de gotiye: "Tixtor Belic Şêrgo dî pirtûka xwe ya "Qediyyet-ul Kurdiyye" (Doza Kurdi - w) de dibêje: Navê Melayê Cizirî Şêx Ehmed e, jî ehlê Cizira Botan e û dî sala 1160 ê miladi de lî wir bî heq bûye. Mihemed Emin Zeki Beg, dî pirtûkên xwe yê "Xulasetu Tarix-il Kurdi we Kurdistan" (Kurtitiya diroka Kurd û Kurdistan -w) û "Meşahir-ul Ekrad" (Navdarên Kurda-w) de gotiye: Navê wî Şêx Ehmed e û dî paşîya 600'ê hicri de lî Cizira Botan dûma û hevdemê hakîmê Mûsilê Emededdin Zengî bûye û (Mela -w) de, jî dayika xwe bûye. Û nusxeyek jî diwana xwe, jî hakîmê Tebrizê yê hingê Xanêxanan ra perû kiriye. Û rehmetiyê Mihemed Eli Ewnî Beg, dî pirtûka xwe ya "Meşahir-ul Ekrad" de dibêje: Ew helbesta ku navê Se'dî û Hafîz têde hatiye gotin û dî diwana Mela de ye, ne jî peyvên wî ne, belkî jî aliyê hînekan ve têde hatiye bicîkirin. Lêbelê, lî gor jêderka Secadi, ya duwem, rehmetî (Eli Ewnî-w) piştî re jî vê ditîna xwe vegeriyaye û lî xwe mîkurr hatiye, ku ew helbest a Mela ye. Rohîlatvanê Rûsî Misyo A. Jaba dî pirtûka xwe ya ku behsa Kurdan dike de, dibêje: Melayê Cizirî jî hêla Cizira Botan e

û dî navbera salên 540 û 556'ê hicri, dî çaxê Emadeddînê Zengî de sax bûye. Heçika rohlâtvanê Elmanî Fon Hartman ku Diwana Mela dî sala 1904'ê miladî de li Berlinê çapkiriye û rîsmekî Mela yê xiyalî li ser daniye û pêşgotinek bî zarê elmanî jê ra nivîsiye, tê de eşkere dîke ku ewî jî, bî van ditînên me borand ra, bawerî anîye.

Dî pey de, Secadî xwestîye ku bî hînek bûyerên tarîxî re van gotînan rûqalê hev û dîn bîke û delîla xwe jî, bî hînek helbestên Mela anîye pêş. Lêbelê, ez bawer im ku delîlên wî, çewt in. Gotîye: Piştî dirêjkirina me ya hetanî vir, derheq jiyana Mela de, ku me jî gotînen komek pirtûkan beyan kir, încar em dê jî vir û pêve, jî we re, jî jiyana Mela tîştêkî nû bibêjin. Ew tîştê ku bî lêkolîn û lêgerîneke dûv-dirêj ve ez li serê agahdar bûme, bî alîkariya nusxeyeka Diwanê ku Ebdulqadîrê kurê Elî yê Emadî, dî sala 1338'ê hicrî de nivîsandîye, ev e: Li gori gotînan, navê Mela, Şêx Ehmed e, kurê Şêx Mihemed e, dî sala 1407'ê (827'ê hicrî) miladî de li Cîzîrê jî dayîka xwe bûye û jî eşîra Bextî ye. Li cem bavê xwe xwendîye û demek pişt re jî bo xwendîna li dora Diyarbekrê, Cîzîrê, Hekariya û Emadiyê geriyaye. Dî xwendîna xwe de, pîr jîr û şarezaya û bî nav û deng bûye, nemaze dî derheqê ilmên erebî, dî îsûl û beyan û bedî'ê de. Li gundekî bî navê "Sitrabas" li dora Diyarbekîr, jî alîmekî bî navê Mela Taha, destûrnama xwe ya xwendîne girtiye. Li wî ciwari, ewî, li gundê "Sîrba" meletî kirîye. Demek dî pey de, qederek jî li bajarê Hesenkêf (Heskîf-w) ê sekûniye û li wir îcaze daye gelek meleyan. Dî pey de bî demekê, evîneka tesewwîfî lê peyda bûye û dev jî ilmê xwe yê berbiçav berdaye, be rewşeka mestî ve hatiye bajarê xwe yê Cîzîrê. Li wir maye hetanî sala 1481 û piştî ku emrê wî gihaye 75'an, çûye dîlovaniya xwe. Heta niha jî. kesên ku bî agirê evîne şewitîne, merqeda (gor-w) wî jî wanakan re ziyaretgah e. Dî pey van de, Secadî hînek helbestên Mela yê evîne raxîstîye, mane kirîye, pesnê wî daye û sofîtiya wî ya xwe bî xwe beyan kirîye bî awayekî wîsan ku êdî lê nayête zêdekîrîn.

Heçika ez bixwe bî van ditînan tev re ne bawer im. Çimkî dî van ditînen han de, delîleka xwepêgirti tune ye. Lêbelê, ditîneka min a xîsûsî heye û ez bawer im ku wê ew rastir be. Lewra min vê ditîna xwe jî beyan û bûyer û navên wan kesên ku Mela dî helbestên xwe de gotîye, derxîstîye. Dî vî wari de, delîla herî zîrpe ev e.

Ewî, ezê dest bî beyana gotînan û navên ku dî peyvên wî (Mela-w) de ne bîkîm, ku ditînen wan dirokvanên dîn tevan pûç dîkîn. Û pişt re ezê ditîna xwe ya rast bêjim.

Ez dibêjîm Mela, rehma Xwedê lê be, dî helbesta xwe ya ku destpêka wê:

"Jî re'na nêrgîzên tey mest i xwunrêz

Zeman bû ehdê ceng engîzê Cengîz" de îşaret kîriye bî bal wê herba barbarî Cengîzخانê Tatari ve lî ser bajarên mîsılmanan. Û kîfşe ku Cengîzخان dî sala 624'ê hîcrî de mîriye. Disa Mela gotiye, dî qesîdeya xwe ya "Tîpa - F"ê ya ku destpêka wê ye:

"Îro jî şehkasa surî, mey hate fîncana sedef"ê dî beyta heştan de: "Cengîzî hat Timûrleng". Eva han eşkere dîke ku Mela, dî pey Timûrlengê ku dî sala 708'an de mîriye, bûye. Disa dî qesîdeya xwe ya, ku destpêka wê:

"Newaya mîtrîk û çengê, fîxan avête xerçengê" de malîkek jî qesîdeyên Diwana Hafîzê Şîrazî gîrtiye ku ev e: "Ela ya eyyuhes-saqî edîr ke'sen we nawîl ha", û dî dawîya vê beşê de, gotiye: "Jî Hafîz Qutbê Şîrazî, Mela er fehîm bîkî razî" û disa dî dawîya qesîdeya xwe ya "Tîpa- T"ê, ya ku destpêka wê: "Mehbûbî bî dîl bît me bî efrazî çî hacet?" de gotiye:

"Ger lu'luê mensûrî jî nezmê tu dîxwazî

Wer şî'rê Melê bin te bî Şîrazî çî hacet?".

Evên han tev delîl in lî ser jîyana Melê, ku dî pey Hafîzê Şîrazî de bûye.

Mewlana Camî dî pîrtûka xwe ya "Nefahat"ê de gotiye: "Hafîzê Şîrazî, dî sala 791'ê hîcrî de wefat kîriye.

Mela, navê Şêx Se'dîyê Şîrazî -dî sala 898'ê hîcrî de wefat kîriye- û navê Mewlana Camî jî -dî sala 691'ê hîcrî de wefat kîriye- dî beyta xwe ya "Newaya mîtrîb û çengê" de gotiye:

"Jî rengê Se'dî yû Cûmî". Ev jî eşkere dîke ku Mela dî pey wan de bûye.

Ev gotînen ku tenê gotînan derheq wan helbestên, ku ew bûyer û navên wan kesan tê de derbas dibî, ne yên Mela ne, jî rastîyê pîr dîrin. Bê guman çî kesê ku teftêşa qesîdeyên Mela bîke û bî qesîdeyên Hafîz û Camî re rûqal bîke, wê bîbine ku Mela hînek nameyên qesîdeyên xwe, jî yên wan gîrtiye, lî ser qesîdeyên wan sekîniye û lî ser rêça wan meşîyaye. Ev jî dîde zanînan ku Mela dî pey wan de bûye.

Disa qesîdeya wî ya dî dawîya "Çapa Cîzîrê" de ku bî zarê erebî ye: "Ya ramîyê qelbî bî sihamîl-lehezatî, heyhate necatî", bî nêzikayî

ve, vê ji ya Fazıl Ehmed Paşa, yê ku alimê dewleta Osmaniyan bû -dî 902 yê hicri de miriye- girtiye. Ev dîde xuyakîrî ku Mela dî pey wi de ji bûye. Ew gotinên dî derheq vê qesideyê de belav bûne, ku ew ne ya Mela ye, ji rastiye dîr in.

Ji van gotinan têtê zanîn, ku ew tiştên Rohûlatnasê Rûsî A. Jaba gotiye: "Ew (Mela-w) dî sala 540 - 556'ê hicri de sax bûye û hemdemê hakimê Mûsilê Emadeddin Zengi bûye". Û disa tiştên ku Wezir Mihe-med Emin Zeki Beg gotiye: "Ew (Mela-w) dî nivê duduyan ji qirna şe-şan yê hicri de jiya ye, û hemdemê Emadeddin Zengi bûye û nusxeyek ji diwana xwe ji hakimê Tebrizê Xanêxanan re, ku ew ji dî wi qirnî de jiya ye, hediye kiriye" ji rastiye dîr in.

Ez guman dikim ku hevdemiya wi (Mela-w) bî Emadeddin Zengi re, ji wê daneberheva ku dî navbera Mela û Mir Emadeddin de çêbûye, hatiye derxistin. Xwediyên wan ditman, wer fehîm kirîne ku ew mir, Emadeddinê hakimê Mûsilê ye. Halbûkî me dî nusxeyeka wê daneberheve da ditiye, ku Mela, pesnê Mir Emadeddin bî Cizirê daye. Û eşkere ye ku Emadeddin Zengi kurê Îbnu Aqsenqer e, ji Atabegên Mûsilê ye û ne ji ehlên Cizirê ye.

Her weha, mesela hakimê Tebrizê Xanêxanan ji, ji wê qesideya wi (Mela-w) ya ku destpêka wê: "Xanêxanan lamî necma te her pur nûrî bî" derxistinê û guman kirîne, ku ew qeside, xitab e ji wi (Hakimê Tebrizê-w) re û pesnê wi daye. Dîgel ku dî wê helbestê de hinek malîk hene, eşkere dikin ku, xitab û pesn e ji mirekî Cizira Botan re. Yek ji wan malîkan-e, gotîna wi (Mela-w) : "Ayet-ul kursi yû en'am, heykela toxê te bîn", disa (Mela-w) gotiye: "Sûrecê Umm-ul kitab madarê hez-ret sûrî bî", ew herdu beytên han îşaret dikin ku "Ayet-ul kursi", sûretê "En'am" u sûretê "Fatihe" yê (yanî Umm-ul kitab-w) lî ser sûra Cizirê hatibûne nivîsandin. Ew eşkere ye û hatiye dîtin lî ser kevîren sûrê. Lewra navdar e dî bajare Cizirê de, ku Quran yan ji hinek ji sûretên Quranê lî ser dormedarê Sûra Cizirê ya ku vegav hedîmî ye, nivîsandî bûye. Hinek jêmayî mîha ji xuya dibî. Ew gotîna wi (Mela-w) dî vê qesideyê de: "Ma Cizirê şubhê darê textê heft îqlîmî bit", van tiştên ku me gotin eşkere dikin.

Disa qesideya wi (Mela-w) ya berî vê, ku destpêka wê: "Ey şehinşahê müezzem, heq hûgehdarê te bî", xitab û pesn e ji wi Mirî (ê Cizirê-w) re. Lewra tê de dibêje: "Sûrecê inna fetehna dor û madarê te bî", ew ji îşaret e bî bal wê gotîna me ya nivîsandîna Quranê lî ser sûra Cizirê. Dî wê de gotiye: "Gerçî der îqlîmê rabî hate textê seltenet", ew

bixwe ji delil e li ser vê yekê. Lewra bajarê Cizirê li ser hesabê parvekirina kevnare, dikeve iqlimê çarem ji her heft iqliman. Ji vanan ji hate zanin ku, ev herdu qeside, çewa hatiye gotin, ku xitab in ji hakîmê Tebrizê Xanêxanan re, û ew (Mela-w) di dema wi (Xanêxanan-w) de bûye, çewt e. Ez guman dikim ku ditin, ji beyta Mela ya : "Ne tenê Tebriz û Kurdistan li ber hukmê te bin, sed weki şahê Xurasanê di ferwarê te bi", hatiye fehmkirin. Lêbelê, ev beyt, nade zanin ku xitab e ji hakîmê Tebrizê re. Belki ji beşa mubalexeyê ye di pesindayina Mirê Cizirê de. Çewa ku eşkere ye.

Disa wisa tiştên ku Secadi ji çapa Diwanê ya Ebdulqadirê Emadi jêderk kiriye, ku ew (Mela-w) di sala 1407'ê miladi de ji dayikê bûye û emrê wi bûye 75 sal û wefat kiriye, yani li dor 900'ê hicri, hinek ji rastiye dîr e, bi nisbet behskirina wi (Mela-w) ji Cami û (Mewlana-w) girtine mana ji hinek qesideyên wi, ku ew di sala 898'ê hicri de wefat kiriye. Hem bi nisbet girtina Mela ji qesideya Ehmed Paşa ya bi zarê erebi, ewê ku di 902 yê hicri de wefat kiriye. Û disa, bi nisbet bi bal gotina wi (Mela-w) ya : "Teşbihê tirên Xan Şeref", ewa ku amaca wi pê, Mir Şerefhanê Hakîmê Cizirê ye. Û ew (Mirê Cizirê-w) ji, li ser gotina xweyiyê "Şerefname" Bidlisi, di sala 1005'ê hicri de sax bûye.

Di pey van ditinan de, ezê ditina xwe ya di derheq jiyana Melê û qirnê wi de, bi hinek delilên mutebertir ji wanên di, bêjim û bawer im ku wê nêziktirê bi bal rastiye ve bin. Ez dibêjim: Mela di dawiya qirne dehemin ê hicri de, yani di pîştî 950'i yê hicri de, jiyaye. Û hemdem bûye bi Şerefhanê kurê Mir Evdal ê ji mirekê Ezizan re, ku ewa na demeka duv-dirêj li Cizirê miriti kirine. Û ew Şerefhan e ku li rojavayê bajarê Cizirê, li ser sûra wê, Medresa Sor ava kiriye û ewi (Şerefhan-w) li ser wê (Medresa Sor-w) gund û erd û aqarên pîr weqîf kiriye. Li gor ku ji tertiba avakirina Medresê û wi şiklê wê yê xweşik û rewşa we ya ku cihê mamostan û şagirtan cuda cuda hatibûne sazkirin, tê zanin ku gelek şagirtên ilmê yê dayimî hebûne û hinek dersdarên mahîr, ku karibûne dersa hemû ilmê fennê, bi jiyaneka baş ve bîdîn, hebûne. Û xwarin û vexwarin û leçuyên wan tev ji kîsî Medresê bûne. Ev tiştên han tev, ji bo belavkirina xwendin û zanin û terbiyeyê, bi rewşeka fire ve li ser hesabê Şerefhan bûne. Ev emîr (Şerefhan-w) li gor gotina Şerefname farisî ya Şerefhanê Bidlisi, di sala 1005'an de (hicri-w) sax bûye. Ewî (Şerefhan-w) ve medresê ji malên xwe, di destpêka mirtiya xwe de ava kiriye û ji bona belavkirina ilmê bexş kiriye.

Ihtimala heri mezin ew e, ku Melayê Ciziri ji, dersdarê we medresê bûye. Û ew ji wek pîraniya alimên kurda yê dîn, sofîy-ul meşreb bûye û dî evîne de, fenafîllah bûye û dî evîniya heqîqetê de, helbestên evindariyê saz kiriye. Ev diwana wi ji, ji vê babetê ye. Zêdetir ji van hawayan, ew xwedîyê lîngên cidayî bûye dî ilmên dîn da, ku wi wextî ders dihatê dayin wek ilmê Usûlê, Fîqhê (Şerîet-w), Hedîsê, Nehwê, Felsefê, Hisab (hejmar-w) û Necmê (Astronomî-w). Gotmên wi dî hînek qesideyên wi de, dî derheq van îlman de, delîl m ku ew dî van îlman de mahîr bûye. Ev rewş eşkere dîke, ku ewî jiyana xwe dî wê medresê (Medresa Sor-w) de, bî dersdayîna ilmê eşkere û hînkirîna ilmê ne eşkere re derbas kiriye. Dî piştî wefata wi de, lî wir (Medresa Sor-w) dî bakûrê medresê de, lî kêleka diwar, dî qubbeyeka dî binê sawiya erdê de hatiye veşartin. Dî nav medresê de, dî deriyekî ku dî banê qubbê de ye, meriv dikare xwe berde bî bal wi ve. Merqeda wi pîr bî nav û deng e û her kes diçe ziyaretê.

Bê guman, nexwe Mela, hevdemê wi mirî (Şerefîxanê Cîzirê-w) bûye. Û dersdariya wê medresê ji kiriye. Qesideya wi ya destpêka wê: "Îro ji şehkasa surê, mey hate fîncana sedef" de, dibêje ku: "Xef wan reşandin dîl xedeng, teşbîhê tirên Xanşeref". Disa pesnê wi (Şerefîxan-w) dîde, dî wê qesideya xwe ya destpêka wê: "Ev şehînşahê müezzem heq nîgehdarê te bî" de, çewa ku me lî pêş ji buhurand.

Disa delîl e lî ser jiyana wi (Mela-w), dî wi qirnî de, ew daneberheva dî navbera wi û Mir Emadeddînê Cîzirî de -ku dî hînek çapan de heye- ku çêbûye. Lewra berî 1000'ê hîcrî, tu mirek bî navê Emadeddîn lî Cîzirê tune bûye. Egen ne, wê Şerefîxanê Bîdlîsî dî pirtûka xwe ya "Şerefname" yê de, navê wi binîvisandîna. Belkî, ev mir (Emadeddîn-w) yek ji birayên Şerefîxan yan jî, yek ji kurapên wi ku dî pey wi de mirîti kirîbe û ev daneberhev dî navbeyna wi û Mela de çêbûbe.

Her wisa delîl e lî ser jiyana wi (Mela-w) dî wê demê de, daneberheveeka dîn ku dî navbeyna Mela û Feqîyê Teyran de çêbûye. Ewê ku lî ser gotîna wi (F.Teyran-), dî wê qesideya destpêka wê: "Dîlo rabe, dîlo rabe" de dibêje: "Hezar sal çîl û yek çûne", dîde zanîn ku dî 1041 ê hîcrî de, ku ew (F.Teyran-) sax bûye. Çewa ku me dî behsa vê daneberhevê de ji gotîye.

Bî van delîlên eşkere, bê şîk, em dîkarîna bîbêjîn, ku Mela dî dawîya 900 ê hîcrî de ji dayîkê fek bûye, û hetanî piştî 1000 î jiyaye, û dîbe ku gîhaştîbe 1050 î û zêdetir jî. Lêbelê ez ecêbmayî maine ku çewa ev rastiya han, jî ber çavên wan dirokvanan wenda bûye û jiyana Mela bî qirnekî dûr ve birîne, dîgel ku lazîm e ew (dirokvan-w) lî ser dî-

wana wi (Mela-w) sekîni bîn û van qesideyên ku me xwe bî wan ve gir-tiye, ditûm ji, û çewa bira van tîştên bîr bî çav nebîrme? Xwedê her çêtir dîzane.

MIDÊ JÎYANA WÎ (MELA-W)

Secadi gotiye, her weki ku me borand, dî wê jêderka jî çapa Eb-dulqadirê Emadi de, ku ew (Mela-w) 75 sal emîr kiriye. Eva han ne dîr e... Lewra lazîm e ku ew (Mela-w) dî paşîya 900 î (hicri-w) de, jî dayî-kê bûbe û heta 50 yê piştî hezari mabe.

NIJAD Û EŞÎRA WÎ

Ew bî eslê xwe Kurd e. Dibe ku, çewa hînek dirokvanan jî gotine, jî eşîra Bextiya be. Ewa ku dî bajarê Cîzirê û dî hawîrdorê wê de be-lavbûyî ye.

XWENDIN Û MERTEBA ILMÊ WÎ

Weke ku têtê zanîn jî wan edetên ku dî welatên kurdan de hene, ewî tehsîla xwendinê kiriye, tevê ilmên olî xwendiyê, lî ser rewşa kev-nare dî hînek medreseyên heremî de, û jî bo xwendinê lî heremên Kurdistanê jî geriyaye, heta ku xwendina xwe lî cem hînek alîman ku-ta kiriye û destûrnameya xwe bî emeka xwe girtiye. Jî helbestên wî têtê zanîn ku ewî (Mela-w) bî zarê kurdi re, yê erebî jî baş dîzaniye û pirtûk û helbestan pê çêkiriye, û dî tevekê ilmên erebî de jî, mer-tebe-yeka wî ya bilind hebûye. Disa jî helbestên wî têtê zanîn ku zarê farisî û tirkî jî baş dîzanibûye. Helbestên Diwana wî jî, didine eşkerekîrîn.

DÎWANE Û HELBESTÊN WÎ

Bê guman, jî diwana wî re cîyekî bilind û bêhempa dî wî welatî (Kurdistan-w) de û dî derveyê welêt de heye. Heta ku rojhîlatnasên biyani jî qedî û qîmet danê û lî Rûsya û lî Elmanîyayê dane çapkîrîn. Însan, pîr kêfxweş dîbî bî gotîna helbestên wî dî cîvatan de, nemaze ehlên tesewwufê û evîndariya Xwedayî. Daxwaziyeka pîr heye ku, ew (xelk-w) jî we re nusxeyek jî diwana wî (Mela-w) bî dest bixîm, welew çîqas bî bîhaki bilind be jî. Çewa ku me lî pêş jî buhurand, diwana wî,

dı zarê kurdi de, dı mertebeya heri bîlind de ye, jı babetê fesahet û belaxetê ve, û dı hempayê diwana Hafîzê Şîrazî û diwana Fazıl Camî (Mewlana Camî-w) û diwana Îbnul Farîz û diwana Fezalî yê dı zarên dın de ne.

KAR Û BARÊN WÎ DI JÎYANA WÎ DE

Ya eşkere ev e ku, ewî jî wek alimên kurdan ên dın, dı destpêka jiyana xwe de, xwe bî xwendinê ve girtiye. Dı pey de, dı hûnek medrese-yên herêmi de ders daye. Çewa ku me lı pêş jî buhurand, ihtimala mezin ew e, ku ew dersdarê Medîseya Sor bûye, ewa ku tê de hatiye veşartin.

SEBEBÊ EVÎNA WÎ

Lı ser sebebê evîna wî gelek gotın jî devên xelkê hatine bîhistin. Yek jı wan e, ewê ku Secadî, jı çapa Ebdulqadîrê Emadî jêderk kırıye û gotiye: Ew (Mela-w) aşîqê Selmaya qıza Melîk Kamîlê hakîmê Hesenkêfê (Heskîf-w) bûye, çewa ku çavên wî jî nışka ve pê ketiye, aşîqê wê bûye, heta ku ew ışqa wî, ketiye mertebeya dîniyê, û jê re (Selma-w) nameyan şeyandiye. Çewa ku dı helbesteka xwe de gotiye:

"Bid-dua bellix tehiyyati lî Selma, ya berid". Û ewî (Secadî-w) dı vî wari de, bî rewşeka wîsa dirêj kırıye, ku aqıl wan tîştan jî alîmekî wîsa bîlind qet qebûl nake. Yek jı wan gotınan jî, pêxeberdana gelên lı dor Cızîrê ye, ku ew (Mela-w) aşîqê keça yekî jî mirekên Cızîrê ku dı zamanê wî de bûye, û navê wê Sîtiya Bîskesk bûye. Ew, jı bo dîtina keçîkê, heroj dîçû bî bal tîrbeka ku lı hember qesra wê bûye, pîştâ xwe dîda kêlîka tîrbê, helbestên xwe yê lı ser evîna wê gotiye. Germayîya evîna wî, wî kevîrî dîsincîrand, heta ku dîbû wek tendûrê. Pîreke kal, bî vê yeka hanê hîsiyabû û wexta ku pîrê dîdît, ku ewî (Mela-w) pîştâ xwe daye kêlîkê, ewê dı pey çûyîna wî de, hevîrê xwe dîbîr pêve datanî, wek nanê dı tendûrê de dîpîjiya.

Lêbelê ez bî van metelokên xîrîfandî ne bawer îm. Belkî ya ku ez pê bawer îm, ew e ku Mela, rehîna Xwedê lê be, cezbeyeka Xwedayî ya sofîtiyê wî girtiye û sergeştê vexwarîna evîna heqîqî bûye, heta ku jî evîna Xwedayî gîhaştîye wê mertebeyê, wek hûnek evîndarên Xwedayî yê dın. Û ewî van helbestên xwe, yê ku ber bî çav, mestî û sergeştî jê dîfûrîn û dı veşartîya wan de jî gîhaştîna bî bal mertebeyeka bîlind ve, dı evîna milûkê zana de, gotiye.

RÎYA WÎ DI SOFÎTÎYÊ DE

Çewa ku ji gelek helbestên wi tête zanin, Mela safiy-ul meşreb bûye. Wek cîvatê sofîyên dîn, bî wehdet-ul wucûdê ve gotiye û nexşebendi bûye.

WEFAT Û CÎYÊ VEŞARTINA WÎ

Çewa ku dî pêş de ji, me çend caran got, wefata wî, li gor ihtimala qewin, li dor 50 yê piştî 1000 î (hîcri-w) bûye. Û dî qebbeyeka başûrê Medresa Sor de veşarti ye. Ewa ku li ber Sûra Bajarê Cîzirê ye, ji aliyê rojava ve. Evên han ew in, ku ji min re pêk hat li ser cîvandîna agahdariyê li ser vi zanayê mezin. Ez li xwe mîkur tîm ku min tam heqê mezinatiya wî, û temamê qenciyên wi yên bilind nedayê. Lêbelê uzrê min, tunebûna cîheki ye, dî vê derheqê de ku ez alikariya agahdariyê jê bixwazim û tunebûna alikariya kesên ku li cem wan tîşteki bî rasti hebe. Tîştên ku ji min hat, min kir. Serkeftin ji Xwedê, îbar û tewkîlî ji li serê.

Ez dixwazim, vê pêşgotinê bî beşek helbestên bî zarê farisî kuta bikim. Ewên ku Şêx Se'diyê Şîrazî, rehma xwedê lê be, pêşgotina pirtûka xwe ya "Gulistan" pê kuta kiriye, lewra li gor vi cîhi ye:

" Bî maned salîha in nezm û tertîb
Zî maher zerre xak uftade cayî
Xerez neqşîstî kezîna bazi maned
Kî hestî ra nemi ya bein beqayî
Meger salûb dilê rozi bî rehmet
Kî ned kari in mîskîn dîayî".

Mana wê: "Ev nezm û tertîba han wê pîr salan bîmine bî rewşeka wîsan ku canê me, dî her cîhi de wê bibe pareyênepar dî xweliyê de. Amaca me ji vê nîvîsarê ew e ku dî pey me de eserek bîmine, lewra ez, ji vê hebûna dîneki, mayîneka daimî nabinim. Hêviya min ji saxên dîlovan ew e ku rojekê ji vi mîriyê geda re dîayan bîşeyînim".

Hemd ji wî Xwedayê werengi re be, ku bî hemdê wî qenci kuta dîbîn û em daxwaziya aşîtiyê û veşartina kêmayîyan dî jîyanê de û dî pey murîna xwe de dîkîm. Selat û sîlavên Xwedê li ser mezinê me yê Muhemmed û li ser al û sîhabiyên wi tevan be. Û hemd ji Xwedayê alemê re.

PÊŞGOTIN

Edebiyata kurdi ya nîvisandi gelekî kevn e. Zîmanê kurdi, berî gelek zîmanên milletên din (wek: zîmanê rûsî û zîmanên slavî yê din) berhemên edebî daye, ku ev milletana îro di nav milletên hevçaxî de xwedî dewlet, azad û serfiraz cihê xwe girtine. Belam sed heyf û mîxabin ku, îro gelê Kurd li hember inkarkirin û derewê dewletên dagirker, dîcadine ku hebûna xwe ya do û îro bi dînyayê bide zanin. Ew dîxwaze di welatê xwe de azad û serbest bîji, li tarîx, çand û zîmanê xwe xwedî derkeve.

Gerçî îro êdî gelek dirokzan û alimên dînyayê, bi îsbat û delîl diroka gelê Kurd ya ku reh û rêçên xwe berî 4 - 5 hezar salan dîgîhine kûraya tarîxê, qebûl dikin. Lê mîxabin ku îro jî ber sedemên siyasî; jî ber bîndestketina gelê Kurd û parvekirina welatê wî û zordestiya li ser zîman û çanda wî; lêkolîn û lêgerîna diroka gelê Kurd, dişwar bûye û gelek tîşt di nav tariyê de mane. Bîlî viya, sedemeki girîng ê din jî ew e, ku Kurdistan jî berê de bûye meydana istîla û cengê; hebûnên çandî-dîrokî, bermayên kevn hertîm hatine xirabkirin û tunekirin. Tenê ew agahdariyên ku gerokê (seyyah) tirk Evliya Çelebî jî sedsala 17'an dide, bes e jî bo vê rastiyê. Ew di gernama xwe de dinivîse ku, di şerê mirê Bitlisê Evdal-Xan û Osmaniyan de, bi sedan cild kitêbên Evdal-Xan hatine şewitandin.

Lê gelo tiştên heyi, bermayên ku xwe gihandine roja îroyîn, çiqas baş tê zanîn û em çiqas li wan xwedî derdikevin?.. Bêşik berî herkesî di-

vê em bî xwe diroka xwe, diroka edebiyata xwe baş bîzanîbîn, lê xwedî derkevin û jê feydê bigrîn, da ku em bîkarîbîn propaganda dijmin pûç bikin.

Jî bo vê armancê me karê wergerandina diwana hozanê meyi mezî Melayê Cîzîrî pêwîst dît. Ev cara yekemîn e ku diwana Melayê Cîzîrî bî tevayî bî tipên latîni - kurdi tê neşîrkirin.

Bêguman di edebiyata kurdi ya klasîkî de, ciyekî Melayê Cîzîrî yê taybetî heye. Diwana wî, ne tenê di edebiyata kurdi de, lê herweha di tevaya edebiyata Rohlatê de, esereke bijarte ye.

Ev esera kurdi ya gîranbîha, jî bo edebiyata tesewufî nûmûneyeke tîpîk e. Çewa tê zanîn edebiyata tesewufî, di hêla zîman û şeweyê hunerî de, jî edebiyata xelkê ya zargotînî cuda ye. Têde felsefa tesawufê (sofîzm) tê nîrîrandin. Di gelek helbestên Melayê Cîzîrî de jî, fîkrên tasawufî, bî gelek gotînen asmanî (abstrak), sergirtî û bî zîmanekî têvel, bî peyvên kurt û mane-dirêj derdikevîn ber xwendevanan. Ew gelek peyvên erebî, farisî (û çendek jî tirkî) bîkar tîne. Jî ber van xusûsiyetên jorîn, famkirîna wan jî bo her xwendevanekî ne ewqas hêsan e.

Lê hûn helbestên wî, yê ku raste-rast lî ser jiyana xelkê, lî ser evîniyê ne, bî kurmancîyeke zelal û vekirî hatîne nîvîsandin. Famkirîna wan gelekî hêsan e.

Melayê Cîzîrî, jî bîl olperestî û tasawufê, di gelek çîqên zanînê de jî gihîştî û zana bûye. Zanîna wî lî ser edebiyatê, felsefê, dirokê û hwd. gelekî hebûye. Wî lî ser rewşa Kurdistanê ya wî çaxî, êrişên Moxolan, bî pîranî ew şer, qirkirin û şewîrandînen lî Kurdistanê ku nemaze bî destê Tirk û Eceman bûne, pîr nîvîsiye. Di hûn helbestên xwe de jî ew lî diji mir, beg û axayên kurda jî serî hildide.

Di derbarî mezînahîya Melayê Cîzîrî de meriv dikare gelek tiştan bîbêje. Me berê jî diwana wî gelek caran xwendibû, lê bî xebata wergerandina wê re, em bêtir lî ser naveroka wê agahdar bûn. Bî rastî ew esereke mezî, xezîneyeke hêja ye.

Me şerha wê nekîr, lê wek gaveke pêş û nuh me tenê ew wergerandî tipên latîni-kurdi û ci-çîyan me şîrovekirin û mana hûnek bêjeyan lî binê rûpelê nîvîsi. Em wîsa bawer dikin ku di paşwextiyê de, lî ser Diwanê xebatên firehtir û pêşdatir çê bîn.

Dı vê pêşgotinê de em dixwazın bî taybetî lî ser du tiştan bisekî-
nîn: 1— Tarixên bûyin û wefata Melayê Ciziri û tarîxa ku wî Diwan qe-
dandîye. 2— Dî derheqa wergerandina Diwanê de hûnek agahdariyên
praktîk jî bo xwendevanan.

Çewa tê zanîn dî derheqa salên bûyin û mirîna Melayê Ciziri de, ge-
lek iddia (têz) hene. Gelek nivîskar, ronakbîr û lêger, lî salên bûyin û
mirîna wî geriyane û lî ser wî gotarên jî hev gelekî cuda û dîrdîrêj nîvisî-
ne. Bêşik dî duwarojê de, bî lêgerin û sêrêşandinê rasti wê derkeve ro-
nahiyê, ku herkes lî ser hemfikir be.

Em jî gihîştin wê baweriyê ku fîkra D.N.Mac Kenzie rast e: Melayê
Ciziri dî sala 1570 de jî dayikê bûye û dî sala 1640 de çûye dîlovaniya
xwe.

Gelo delilên rastiya van tarîxan çî ne?. Pêwîst e em lî vîr, vê yekê şî-
rove bikin.

Dî beşa deskpêkê ya Diwanê de em lî malîka 12'a ketin gumanê ku
dî wê de, Melê wê tarîxa bûyina xwe nîvisî be. Lî gor hîsabê "Ebcêd"ê,
me ev malîk pîşkafî û tarîxek jê deranî ku ev tarîx wek gotîna Mac Ken-
zie 1570 ye. Malîk ev e:

*"Jî herfan mah û salê ma nehat der şiklê xalî ma
Ku ca danendî (zanîn) halî ma sîbîkbaranî sahil ha".*

Jî ber ku Diwana Melê gelek caran hatiye çapkirin, dî malîkên wê
de gelek guhartin jî çêbûne. Ev "*Şiklê xalî*", dî hûnek çapan de, bî "*Şik-
lê falê*" hatiye nîvisandin. Lê belê dî çapa "*Diwana Bexda*" de "*Şiklê
xalî*" nîvisandiye. Çapa "*Diwana Bexda*" ya Mihemed Eli Ewnî ye. Bî
vê ye, me tarîxa bûyina Melê jî bêjeya "*Herfan*" û jî "*Xalî*"yê deranî:

$$\text{ح} + \text{ر} + \text{ف} + \text{آ} + \text{ن} = 8 + 200 + 80 + 1 + 50 = 339$$

$$\text{خ} + \text{آ} + \text{ل} + \text{ى} = 600 + 1 + 30 + 10 = 641$$

Mebest jî bêjeya "*Nehat der*"ê, wê reqem têkevin ser hev û dinê:
339-641= 980. Jî vêya hate zanîn ku Melayê Ciziri dî sala 980 ê
koçê (1570) de jî dayikê bûye. Jî bo ku ev malîk dî beşa destpêkê de
ye jî, çêtir meriv dehf dîde bî bal rastiya vê tarîxê ve.

Tarixa wefata Melê jixwe eşkere ye: Çewa ku Tıxtor Kemal Fûad ji vê malika Feqiyê Teyran lı gor hesabê "Ebced"ê pişkafte:

*"Heft cyn û lam j'hev bûn cuda
Şin û giri disa tê da!"*

$$\text{ع} = 70 \times 7 = 490$$

$$\text{ل} = 30$$

$$490 - 30 = 460$$

$$\text{ش} + \text{ى} + \text{ن} = 300 + 10 + 50 = 360$$

$$\text{گ} = \text{ك} + \text{ر} + \text{ى} = 20 + 200 + 10 = 230$$

$$460 + 360 + 230 = 1050 \text{ (1640)}$$

Herweha tarixa daneberheva wi û Feqiyê Teyran ji tê zanin, ku Feqî dî malîkekê de ew eşkere gotiye:

*"Zanin meddahê kê me!
Dî hezar û yek û sihan" (1031'ê koçê—1621'ê mld.)*

Diwana esasi ew e ku ya bî navê "Çapa Cızirê" hatiye navdarkirin. Ew ji jî 115 beşan sazkeriye. Lê belê hmekan guman kirine, ku beşa 115 yan ne ji eslê Diwanê ya "Çapa Cızirê" ye, wek hinek helbestên Melê yên dîn ku ew ji ketine nav diwanê. Eger em beşa 114'an, jî Diwanê re ya dawî hisêb bikin, jî malika 3'an jî wê beşê, tarîxek dîn ji dixwiyê. Gelo wê ew ji ne tarîxa kutakirina Diwanê be? Jî ber ku beşa dawiyê ye, dibe ku rast be. Ew jî ev e:

*"Lew clif tîn me dî herfên falan
Ku lî şıklê rcqcmê sersalan"*

Ev tarîx me, lı gor hesabê "Ebced"ê jî van bêjeyan girt:

"Şıkl", "Rcqcm" û "Sersal".

$$\text{ش} + \text{ك} + \text{ل} = 300 + 20 + 30 = 350$$

$$\text{ر} + \text{ق} + \text{م} = 200 + 100 + 40 = 340$$

$$\text{س} + \text{ر} + \text{س} + \text{آ} + \text{ل} = 60 + 200 + 60 + 1 + 30 = 351$$

$$350 + 340 + 351 = 1041 \quad (1631)$$

Lı gor vè tarixa lı jor, tè zanin ku Melè dı 1041 ê koçê de Diwanê kuta kırıye. Herweha ji bêjeya ku Melè gotiye: "*Elif tèn me*", ji bêjeya "*tèn*" tè zanin ku elif dıdo ne û herdukên ku dı bêjeya "*Falan*" de ne. Amaca Melè ji bêjeya "*Herf*" an ji, roj in. Çewa ku Ehmedê Xani ji, dı dawiya "*Nûbar*"ê de bêjeya "*Herf*" an dı ciyê rojan de bıkar aniye. Lı gor van herdu elifên falan ku dibine reqemê serê salan, tarix 1.1.1041 dıke (1631).

Me wergera Diwanê bı alikariya van çapên han pêkani: 1— Çapa Mamoste Hejar, 2— Çapa Mamoste Sadıq Behaeddin, 3— Çapa Bênav, ku dı van salên dawi de lı Sitenbolê derketiye. Sadıq Behaeddin ji çapa xwe lı ber 14 (tevli kovaran) çapan saz kırıye. Ew çap ji ev in: 1- Diwana Ehmed Mihemed Zıvıngi, 2- Diwana Taha Ebabekri, 3- Diwana Mai, 4- Diwana Fon Martin Hartman, 5- Diwana Bexda (Eli Ewni), 6- Diwana Ebdusselam Mûrad Naci, 7- Diwana Mihemed Şefiq Erwasi, 8- Diwana Hevlêri, 9- Diwana Mîstefa Qeredaxi, 10- Helbestên mayi yên bı navê kovarê yan ji pirtûkê.

Lê belê dı wergerê de bı taybeti me ji xwe re "*Çapa Bênav*", ku ew ji dı vi cildi de, bı wergera latini re tevayî hatiye çapkırın, esas gırt. Pêşgotina "*Çapa Bênav*" û hın tîbîni bı zarê erebî hatine nivisandin, me ew ji wergerandine kurdi û bı tîpên latini nivisin. Sed heyf û muxabın ku niviskarê wê çapê ne kîfşe ye, ji emekdayina wi ya pır bı diwana Melê re, em gelek sipasiyên xwe jê re pêşkêş dıkın.

Ev çapa ku me wergerande herfên latini, ji 123 beşan avakırî ye. Lê belê wek me lı jorê got, çapa ku bı navê "*Çapa Cızirê*" ye, ji 115 beşan avakırî ye. Me ew heşt beşên dawi ji (ku dı "*Çapa Cızirê*" de nın) bê kêmani wergerand. Lı cihê ku "*Çapa Cızirê*" diqede "*Dawi*" hatiye nivisandin û dı peyra ew beşên dın tèn.

Sernivisa her beşekê (helbesteki) lı gor dengê qafiya wê beşê, her-

fek e. Jı bılı van sernivisên orijinal, me lı serê her beşeki navek nıvisiye. Ew nav, bı taybeti me jı nav wê beşê, bêjeyek, yan hevokek girt, yan jı lı gor naveroka wê beşê me navek lê kır.

Çewa ku me lı pêş jı got, dı diwanê de gelek bêjeyên biyani hene. Jı hemû bêjeyan re wergerandına bı tipên latini dıselıhe, belam jı hın bêjeyên 'erebi re latini pır kê m dıselıhe. Jı bo lêhaydarbûna xwendevan; me tipa (ع) a 'erebi bı (') kılşe kır. Mesele: " 'Eli", " 'Umer", " 'Eqreb" û hwd.

Karê wergerandına Diwana Melê bı tipên latini, bareki pır gıran e. Herçiqas me heqê wê nedayê jı, lê belê bı dıl û can û daxwazi em bı hev re xebitın û tıştê ku jı me hat me kır. Êdî jı nıha pê ve, wê herkes bıkaribe Diwana Melê bıxwine.

Em bı dılgermi sıpasıyên xwe jı xwedıyên çapên Diwanê re û jı wan kesan re pêşkêş dıkın ku alikariya wan dı çapkırınê û wekî dın de gıhıştıye me.

Jı ber kêmayi û xeletıyan ve, em hêvidarın ku wê xwendevan lı me bıborın.

Zeynelabidin KAYA û M. Emin NAROZI

"SIRÊ MEYGÊR"

- 1 Newaya mutrib û çengê fixan avête xerçengê
Were saqi heta kengê neşoyin dîl jî vê jengê
Heyata dîl meya baqi bînoşin da bî muştâqi
Ela ya eyyûhes-saqi edir ke'sen we nawîl ha
- 2 Ku katîb dêmê cedwel kîr, şikeste xet mûselîsel kîr
Jî yek herfan mûfessel kîr, kiye vê muşkilê hel kîr?
Dîzanî rûd û 'ud ewwel, çî tavêtîm surûd ewwel?
Ke îşq asan nîmûd ewwel, welê uftadî muşkil ha
- 3 Jî mîhra wê şefeq se'dê, şîrîn le'lê şeker we'dê
Dîmalîm şubhetê re'dê, ecêb îm lê jî vê ce'dê.
Ke dîl ra tabî her çîneş, bî kufre mîbered dîneş
Zî tabî ce'dê muşkîneş, çî xwûn uftadî der dîl ha

-
1. NEWA: Awaz, bang. ÇENG: Aletê muzîkê, keça reqas. XER-ÇENG: Burcek li asiman. MEY: Şerab, badc. MUŞTAQ: Kêf, dîl-xweşî. EDÎR: Bîgerîn. KE'S: Kas, kasîk. NAWÎL HA :Bîdê, bîgî-jînê.
 2. DÊM: Gurçîkê rû. MÛSELSEL: Rêzkîrî. MUFESSEL: Cuda, Veqetandî. SURÛD: Awaza helbest, Bacî, dilok. RÛD-ÛD: Du aletên muzîkê. ASAN: Hêsayî, rihet, hêsan. NÎMÛD: Lîbat, herket, lûvîn. UFTAD: Bêçarc, cîndar, bêgav. MÎHR: 1) Evîn, xweşî, dostî. 2) Roj
 3. SÊ'D: Navê stêrkekî. LE'L: Lêv. WE'D: Peyman, soz. RE'D: Gurmina ewra. TABÎ: Pêrc, dîgel. TAB: Şên, birqok, çîst. ÇÎNEŞ: Çîhesê, her kî. MÎBERED: Guhartin, guhastin. DÎNEŞ: Ol, din. CE'D: Kczi, Porê honayî. MUŞKÎNEŞ: Mîskîrî, wek mîskê reş û bînxweş. HA: Wê.

- 4 Dî vè taqê, dî vè xanê, me 'eyş û emîni kanê?
Kesê dest dît ji dewranê, nihalek vè gulistanê.
Der axuşêş çû miared, ke ez dîl canêş buspared
Ceres firyadê midared, ke ber bendidê mehmîl ha.
- 5 Bî Qur'anê bî ayetê, eger pirê xerabatê
Bîbêjît secde bîn latê, mîridên wi dîbîn qatî.
Mûrid er bê beser nebwed, zî fermanêş bîder nebwed
Ke salîk bêxeber nebwed, zî resm û rahê menzîl ha
- 6 Şevê zulmat û deryayê, jî mewcân qet xeber nayê
Şikestî keştiya bayê, ecacê wê şefeq dayê
Jî herfan, mah û salê ma, nehat der, şîklê xalî ma,
Ku ca danendî halî ma, sîbîkbaramî sahil ha
- 7 Mera j'ewwel çî bîr xamê? Kîşand axîr bî bednami
Jî rengê Se'dî yû Camî, jî şuhret pê hîsîn amî
Bî deng û bang û awazî, dibêjît nexme ya sazî
Nihan key ma, nedan razî, kezû sazendî mehmîl ha
- 8 Jî Hafîz Qutbê Şîrazî, "Mela" fehîm er bîkî razî
Bî awazê ney û sazê, bîbî ber çerxê perwazî
Tuzed min hubbihes - sefwa, bihî ehl-ûl hewa neşwa
Meta ma telqe men tehwa, deid-dunyâ we ehîmîl ha

-
4. TAQ: Asîman. NÎHAL: Teze, fîdan. AWUŞ: Hembêz (Hembêzîrîn).
MÎARED: Hênîjandîn, xelandîn. CANÊŞ: Can, rîh. BUSPARED:
Spartîn. CERES: Zengîl. MÎDARED: Bîlîndkîrîn. BENDÎD: Bend,
helbest. MEHMÎL: Bar, zorî, dijwarî.
5. XERABAT: Meyxane, xîrbe, wêran. LAT: Pût, senem.
6. KEŞTÎ: Gemi DANEND: Zanîn. SIBIK: Sîwîk. SAHIL: Kenar, qerex,
kevi.
7. SE'D: Sadê şîrazî. CAMÎ: Mewlana Camîyê Kurdî. NÎHAN: Veşartî,
sîr, sergîrtî. MEHMÎL: Cîvat,, meclîs. SAZEND: Tîcnûrvan, sazci

"ÊKSİRÊ EVÎN"

- 1 İsmê te ye mektûbı dı diwanê qıdem da
Herfek qelemê ilmê bı teqwinê reqem da.
- 2 Eşkal û xetên daireyê nûqteyê 'ılm m
Ev neqş û misal m dı xeyalatê 'edem da.
- 3 "Mim" metleê şemsa ehed ayine sifet kır
Lamı' jı 'Ereb barqê lı fexxarê 'Ecem da.
- 4 Da şahidê esma bı hemi wechi bınasın
Yek mesti semed kır bı yeki nexşê senem da.
- 5 Yek gırtiye zulfê û yeki xalê numayi
Ayine bı İskenderi yû camê bı Cem da.
- 6 Erwahê mûqeddes şebê qedran te dıxwazın
Nûra te ye misbahı dı qındilê herem da
- 7 Da wextê liqayê bı te hey bın dı beqayê
Mın neqdê dıl û can dı fenayê bı selem da
- 8 Yaqûtı-firoşan dı kef elması şikestın
Ev sefhayê elması ku neqqaşî reqem da.
- 9 Ya reb jı çı rû, leb bı senaya te ku şayem
Subhaneke len uhsiye fı şe'nike hemden.

- 10 Minnet ji Xudayı ku bî 'ebdê xwo "Melayî"
Iksirê xemê ısqê ne dinar û derem da.

DENGÊ TÎPA (ĩ : A)

"ŞANÊ TE YÊN RIND"

- 1 Meşate yê husna ezel çengalê zulfan tabi da
Da'ısqı hılbit pêl bî pêl, qelbê me pê cellabi da
- 2 Husna hebib û lûtfı yar, avête dıl 'ısqa xedar
Lew selbı kır jê ixtiyar, wê husnê ev icabi da
- 3 Mın di seher zulfên dınest, hatın sema ihranı best
Çûn secdeya xalê bıqest, lew hacıban mihربی da
- 4 Rûh û rewanê mın hebib, disa bî telbisa reqib
Rencide kır miskin xerib, terka dilê ehbabı da.
- 5 Mehbûb û reyhan pur gulav, ker kır lı mın cerg û hınav
Zehra helahl bû dınav, lew saqi ew cullabi da
- 6 Wan dest û zend û sa'ıdan, mey dane şeyx û zahıda
Mesti bî çeşmê şahıdan, ew nêrqıza seyrabı da.
- 7 Miskê reşandı ez dibêm, wan nuqteyan hın bûne kêm
Lê xettê reyhani lı dêm, katıb ji nû ı'rabı da
- 8 Nazık-qeda nûrin-beşer, ew bû lı mın neqşê beser
Dına xıyalı her seher, nav dideyê bêxwabi da

- 9 Ew tiliyên nazîk rehiq, pur da me fincana 'eqiq
Ew bade ya nûrin rehiq, minnet bî mîn wehhabî da.
- 10 Da xef nebit bejna ferî, mey hate şehkasa sîrî
Minnet ku iro dêm-dûrê, disa şeraba nabî da
- 11 Mey hate fincana sedef, kes dê vexut iro bî xef
Saqi bî çeng û nay û def, ferfûriya mehtabî da
- 12 Îde w hebibê nezt e lê, yan dê bîqurban bî "Melê"
Ya Reb bîbînim roj hilê, sikkî dîdest qessabî da.

DENGÊ TÎPA (ĭ : A)

"MUXBEÇEYÊ MEYFIROŞ"

- 1 Muxbeçeyên meyfiroş, her seherê tên sema
Badexuran noşî-noş, mane lî dorê cema
- 2 Hîn gulî bû enber in, hîn dî şêrin esmer in
Hîn guherî daneyin, mîslê suheylê sema
- 3 Hîn zeri ne pûr sîr in, ser bî per in, dêm dur in
Mîn ku dî çerxê we dî, sebr û qerarîm nema
- 4 Sebr û qerarîm ku bîr, can û ceger hûr dîkîr
Zulmê wereng kî dîkîr? Can dîbîr û dîl teba

1. MUX: Melayê zerdeştî. BEÇE: Zarok. MUXBEÇE: Meyger. Zarokê mecûsiya.

- 5 Can û dilê min ew e, horiweşa min ew e.
Padişehê min ew e, ez li derê wê geda
- 6 Yarê ku di em geda, desti bî destê me da
Em bî semayê birin, reqs û sema ji we ma
- 7 Gote me durdaneyê, em ji te û tu ji me yi
Lew bî heqîdet yek in, mes'ele bêşubhe ma
- 8 Da me bî destê sirê, cama ji rengê durê
Cezbe gîha can û dîl, pîr şewîşandin hema
- 9 Bade me noşî ji dest, çûme ji xwo mame mest
Qître bî behrê gîha, behrî bî 'eynê xwe ma
- 10 Goşî bî amê me de, terkê mûdami me de
(Ekserûhum fi xuma, exlebûhum fi 'ema)
- 11 Herfî ji yek bûne fêsl, ger bîbîrî wan bîesl
Herfî dibît yek xetek, xet ku nema nuqte ma
- 12 Wehdetê mutleq "Mela", nûr e dî qelban cêla
Zorî divê mes'elê, ehlê dîlan şubhe ma.

6. GEDA: Parsek. SEMA: Reqş. WE: Wer, wisa, welê.

8. HEMA: Her weha, di ei da.

9. QITRE: Dîlop

10. GOŞ: Guh. MÛDAMÎ: Meyxur. EKSERÛHUM: Pîrê wan. FÎ: Dî
...de, têda. XUMA: Gêj, bêhiş. EXLEBÛHUM: Gelekê wan. EMA:
Kor.

11. FESL: Cuda, ji hev veqetandi.

12. WEHDET: Yekbûn. MUTLEQ: Serbixwe. CELA: Tîjî, (tije), mîşt.

"KA EHD Û PEYMAN"

- 1 Çin-çin kırım zulfên siya, kesk etlesa diba qeba
Êdî nişanî nabîn xuya, têkîl kırım lazîm seba
- 2 Mîn di seba dayê seher, madarê bedrê kîr du ker
Qews û qezeh jê hate der, disa be zulfan ra teba
- 3 Îro jî me l'bedra temam, 'enber- feşan bîn sed selam
Ey hudhudê şîrîn kelam, ehlen we sehlen merheba.
- 4 Mîn dilberêk wek dur heye, mehbûbê şîrîn sur heye
Husn û cemalêk pur heye, Belqîs-sîfet mesken Seba
- 5 Şox û şepala meyperest, ew zalîma hîşyar û mest
Vê nameyê xef di vîdest fî teyyîha neşrun-neba
- 6 Bêj ew şîrîna surperî, durdaneya ez muşterî
Ka ehd û peymanî berê? Bê fayde çûn şubhê heba
- 7 Me d'vê perîya dilberê, lê hê bî uslûba berê
Lê kîfş bîbite j'pencerê, bê û bîçît teşbihê ba.
- 8 Dilber mecala name di, nasi ku nişana me di
Nûnek mûxalîf tê nedî, hel qelbûha nehwe seba
- 9 Neyşekera s'pî dest û zend, zanîm mecala name xwend
Lêvan tebessum kîr jî qend, maset ke banîn fî rûba

- 10 Qasid bı meqşûda me hat, ba mujde û emr û berat
Nişan hınarın hem xelat, şehzadeya gulğûn qeba
- 11 İro mecal lê hat û wext, disa cuwan bû min dırext
Ew lamia dayi ji text, ma kane berqen xulleba.
- 12 Selwa rewan zerrin wereq, çiçek "Melê" din sed neseq
Yaqûtûha yehkiş-şefeq, yehki 'uqûden kewkeba.

DENGÊ TÎPA (ĭ : A)

"DİLÊ HÊSİR"

- 1 Dilber şikina şekerek, fe qultû: Ya rûhi meta?
Go min: Heta xatır hebit, min go: Çikim ez ba heta?
- 2 Zulfan tu bes çin-çin bıke, biskên mûqabil din bıke
Pêşkêşi yek zulfek te bın, mulkê Xeten textê Xeta
- 3 Dıl bendê dava zulfekê, kefti kemenda ulfekê
Hel fi yed-il meftûni şey, ew keyfe esne' ya feta?

-
11. *XULLEB*: Ewrê bê baran.
12. *NESEQ*: Tekûzi, pergal, tertib. *YEHKÎ*: Jê xeber dide. *'UQÛD*: Gerdanlîx. *KEWKEB*: Stêrk.
1. *ŞİKÎNA*: Şkand. *QULTÛ*: Min got. *META*: Kenge. *BA*: Digel
2. *ÇÎN*: Hunandîna por. *XETEN*: Navê welatckî. *XETA*: Navê welatckî.
3. *DAV*: Dahfîk. *KEMEND*: Bend yan jî werisê serê wî helqekirî, jî bo girtina tiştan jî durve. *ULF*: Hogirî. *HEL*: Ma, gelo, qcy. *YED*: Dest. *MEFTÛN*: Ketina fitnê. *SEY*: Tîşt. *KEYFE*: Çawa, çawan. *FETA*: Xort, cuwan.

- 4 Zulfên bı tew şêrin leban, jehri ne şubhet 'eqreban
Lê min ji biska pur giri, iro tenê girtim du ta
- 5 Nisbet peri ziba ye ew, wek nêrgîza yekta ye ew
Ya men rea xilli fe hel, yuşbi bi şey'in qameta
- 6 Jı baxçeya yar zeyyini, bê purs "Mela" sêvek çini
We b'ma ceneytû cenyeti, elqet 'eleyye cinyeta

DENGÊ TÎPA (ĭ : A)

"AGIRÊ CÛDABÛNÊ"

- 1 Bı narê firqetê suhtim, ji ferqê ser heta pê da
Xedenga xefletê nuhtim, ji berqa lamia tê da
- 2 Xedenga firqetê re'd e, dilê ew xefletê lê dît
Dibêjim wer cebel bit ew, bikerbit wê dî gavê da
- 3 Heçî firqet nedi hicran, nebê mîndax û key lê ne
Jı bîl derbê dî hîcranê, fîraqa rûh û can kê da?

5. ZIBA: Delal. MEN: Ki. REA: Dit, (Ditin). XILLÎ: Dosta min.

YUŞBÎ: Weke. QAMETA: Bejn

6. CENEYTÛ: Gunchê min. ELQET: Avêt. ELEYYE: Ser min. CÎN-YETA: Kuştinê.

1. FIRQET: Cuda. NAR: Agir. FERQE SER: Têpîka seri. PÊ: Pî, ling. XEDENG: Tîr. XEFLET: Nagihan, nişka ve.

2. RE'D: Dengê ewran. WER: Eger, wisa. CEBEL: Çiya

3. HICRAN: Xem û derdê dîrketinê. KEY: Dax, birin.

- 4 Jı her bê dax û bê derdi, mepırsın mihnetê 'ışqê
Çı zanın bêxeber, jana dılê dax û keser tê da!
- 5 Kesê mihnet di yû firqet, vexwari cur'eya hıcrê
Giri wan tê bı halê mın, dı vê hicran û zecrê da
- 6 Bı dama muhbetê bend ım, xedenga firqetê dıl nuht
Bı şubhê murxi nim besmel, dı hev wertêm dı xunê da
- 7 Bırûska batını da dıl, dı pêti sine wê wer bû
Ku dê bêtın tebita dıl, dı nav wê nar û pêtê da
- 8 Jı ulfê şubhetê zulfê, medam lew bê qerar ım ez
Ku canê mın eziz iro, çû û dıl wê dı ulfê da
- 9 Jı mehbûb dûr kırım çerxê, felek wê pur helavê tım
Nizanım dê lı ku dıt mın? dı vê dewran û çerxê da
- 10 Hebibê bê xeta kuştım, bı derba firqetê axır
Jı wê rojê dızani mın, ku yar ew tir lı cergê da.
- 11 Gelo disa bibinım ez, çıraya wesletê hılbit?
Bisojim şubhê perwanê, dı ber wê nûr û şewqê da

4. *MIHNET: Ezyet, derd.*

5. *CUREYA: Qulpeka.*

6. *DAM: Dahfik, faq. BEND: Girêdayi, esir, dil. MURXÎ: Navê teyreki heywana ku nû serê jê dibe. NÎM: Niv. BESMEL: Bismila.*

7. *TEBÎT: Tebat, semax, sebir.*

8. *ZULF: Kezi. MEDAM: Hertım, tımı.*

11. *WESLET: Gıhiştın.*

- 12 Bı derbê kewkeba subhê, lı meşrıq zuhre talı' bıt
Zûhel dûr bıt bı şeş burcan û wunda bıt dı xerbê da
- 13 Jı gundûs zuhre peyda bıt, jı hindis muşteri bêt der
Sîpêde dıt sûreyyayê şefeş dıt qametê pê da.
- 14 Jı şewqê ebrûwan bınmêt hilal disa dı qewseynan
Jı xawer bête xurşidi zelum werbit dı nûrê da.
- 15 Bı werdane zeyyinin gulşen, çimen da lale bışkıftın
Bıneş û çiçekan vêk ra, şefeş da yek, dı rewde da
- 16 Seherge 'endelib mest in, jı bîhna werd û bışkojan
Şubhê tûtak û goyinan, dinalın, em dı fîrê da
- 17 Lı kelbê asitanê xwe, ne pîrsi qet hebîb carek
Gelo nayêne birê em? dı vê nêçir û rawê da
- 18 Dızanım şehsuwara mın, xezalek wê dı fetrakê
Bıcayê seydê ez bûma, dı wê fîtrak û bendê da
- 19 Çı heddê sedhezâr can bın, dı fîtraka hebîba mın
Ku sed Cımşîd û Keyxusro, xulam in ser dı vê rê da

-
12. KEWKEB: Stêrk. SUBH: Sıbc. TALÎ: Derketin. XERB: Rojava.
ZUHRE: Navê stêrkekê. ZUHÊL: Navê stêrkekê.
13. QUNDÛS: Taristan. HINDIS: Şeva pur tari. SUREYYA: Stêrkek
QAMET: Bejn
14. BINMÊT: Bınimê, eşkere be, diyar be. QEWS: Kevan
XEWER: Rojhilat. XURŞID: Roj. ZELAM: Tari.
15. WERD: Gul.
16. 'ENDELİB: Bîlûl. TÛTAK: Bûm. GOYÎN: Pepûk.
17. ASITAN: Dergah. RAWÊ: Ravê, nusxe.
18. FETRAK: Bendê dahîkê. BÎ CAYÊ: Bı caweta, bı saya.
19. CİMŞİD: Navê padşahi.

- 28 Hebibê ezmê suhbet kır, dı caman lew şerab anî
Dılê mın di du seyyadan, jı buryan raberi wê da
- 29 Bı tûlên asitani ra vexwendım mir bı dergahê
Bı vi çavi hebib ditım, şukur ev şefqê Mewlê da
- 30 Jı şıklê ebrûwên saqi, hılatın sed hilal iro
We bedrek mın muqabil di, işaret mın jı 'eksê da
- 31 Bı zehrê xwey şerif xwendım, ku xızmetkarê dêrani
Te pur cewr û cefa dine, sılûk û se'y û cehdê da
- 32 Bıçin werdani jı gulzaran, ku exyaran bı dest xar ın
Jı mexsûsanı dergahı, du am ın ew dı hıcrê da
- 33 Bı teşrifa xwe ez xwendım, jı lutfê bende nişan kır
Xelat û şefqê û dıl dan, şukurxwaz ın ku ba xwey da
- 34 Me hadır secdeya şukrê, lı wi 'erdê muqeddes bir
Bı mujganên xwe dur suftın, eni malî lı 'erdê da
- 35 Heya binahiya çehvan, bût û uzza û latê mın
Tu yi pêşber sıcûda mın, sehergahan dı xelwê da

28. *EZM: Daxwaz, vexwend. SEYYAD: Nêçirvan*

29. *ŞEFQE: Mihriyan, dılsoz. MEWLÊ: Xwedê.*

30. *BEDREK: Hivek. 'EKS: Tirêj, wekilandın.*

31. *ZEHR: Zar, zıman. SILÛK: Mayına dı hıcrê de (Bı awayê Tcsawufi). SE'Y: Ger, cehd.*

32. *BIÇIN: Bıçine! (Emrê "çinin"ê). WERD: Gul. GULZAR: Baxçê gul, gulistan. EXYAR: Biyanî. XAR: Dırri, siturin. 'AM: Sal. HICRE: Zindan.*

34. *MÛJGAN: Bijang, peyv. SUFT: Rêtin, rijandın. MALÎ: Maland.*

- 20 Dı deh salan mulazım mam, û yarê rû ne da carek
We ger ne, yar eger rû dît heye carek dı salê da
- 21 Dılo mızgin e mın şa be, ku sultanê me dê bêtin
Jı mın bawer ke, peyxami seher mızgin bı mın pê da
- 22 Şukur binahiya mın hat û Ye'qûb dıde rewşen bû
Bıbûya Yûsûfê Mısri, lı Ken'anê beser peyda
- 23 Nesimê sunbul û sêvan, seher da hebs û zindanê
Vebû qufla me bê mifte, zıngini jı quflê da
- 24 Fıraqa şev bı axır çû, sipêde kıfşı bû dısa
Merixa-nehsı ava bû, xuya bû roj dı şerqê da
- 25 Dı çerxê wek nucûm dê m-dûr, sema hatın qıranayek
Heyiva bedrê bû ew sırperi mın di dı reqsê da
- 26 Jı wadi eymena dilber, nızam enguştek izhar kır
Ku xweş enwar û berq in ew, tecella bûn dı Tûrê da
- 27 Qırana zuhreyê mın di, dı ber 'eqda sureyyayê
Jı perwinan dıbêjim eks e hêj kefti dı camê da

20. *MULAZIM*: Xızmetkar.

21. *PEYXAMÎ*: Qasid, xeberbir.

22. *YUSUF*: Üsiv Pêxember. *YE'QÛB*: Yeqûb pêxember.

23. *NESİM*: Bayê sibê.

24. *FİRAQ*: Cudayi, duri. *AXIR*: Paş, dawî. *SPÊDE*: 1) Berbang. 2) Stêrka sibê.

25. *NUCÛM*: Stêrk(an). *QİRAN*: Nêzikayi. *BEDİR*: Hıva çardeşevî.

26. *WADÎ*: Newal, dol. *EYMEN*: Aliyê rast. *ENGUŞT*: Tili, bejn. *BERQ*: Brûsk. *TECELLA*: Diyar, eşkere. *TÛR*: Çiyayê Tûr.

27. *'EQD*: Gerden. *PERWÎN*: Stêrkek.

- 36 Lı bal 'ilmê te me'lûm e, jı jinê mın tu meqsûdi
Fidayê can me dê can bıt, dı qesta wesl û dinê da
- 37 Bı husna xwe Îlahi ki, bı sehın û heybeta dinê
Nıcûm û kewkebê lamı', jı bala tên bıbejnê da
- 38 Bı xalên werd û nesrinan, jı qudret xet kışandi lê
Bı terha nêrgıza êli, sehergahan nesim lê da
- 39 Ku tûlê asitani, dûr neki êdi jı dergahê
Jı ba xwo vi ricû nakın, dı babê lıtf û rehîmê da
- 40 Tu narê firqetê zani, dıkarım ez tehemmûl kım
Dıyarê kohê Qendil ım, meger fil ım dı 'ışqê da
- 41 Zehi derdê mezın firqet, ceger sot ateşı da dıl
Cihê sebrê nema çendan, ferec mın dı dı sebrê da
- 42 Mela bê qameta yekta, qiyamet mın bı çehvan di
Fıraçê rûsiya bın, te jı mın canê şırın cê da

37. SEHM: Saw, tırs. DINE: Ditinê. BALA: Bılind, jor.

38. NESRİN: Gula sıpi. Ê LÎ: Bılind, berz.

41. FEREC: Felat (Fereca xêrê).

42. CÊ DA: Cihê kır, cuda kır, qetand.

" DAXWAZÎ "

- 1 Serê zulfa te bî kullabî dua
Hate destê me bî cullabî dua
- 2 Sofiyê xelwenûşin bine sicûd
Herdu burhên te ne, mûhrabî dua
- 3 Erzîki dê bîkırım sûretî-hal
Ku tu yî qible yê erbabî dua
- 4 Jî duayê qedeheke der dest e
Her seher mestê meyê-nabî, dua
- 5 Gulê îqbali jî gulzarê qebûl
Me çînbû dî şekerxwabî dua
- 6 Ber du birhên te jî îxlas û yeqîn
Me dîbîr secde bî adabî dua

-
1. KULLAB: 1) Hinkirîna heywanan jî bo nêçirê. 2) Seyisê heywanên nêçirê. 3) Qulab, hesîneki sertûj. 4) Toq. CULLAB: 1) Gulav, ava gulan. 2) Celb. 3) Şemate; qelebalix
 2. XELWENÛŞÎN: Mayîna çîl rojan dî sîlûkê de.
 3. ERZÎKÎ: Daxuyani. BÎKIRIM: Bîkîm.
 4. MEYÊ-NABÎ: Şeraba xalûs.
 5. ŞEKERXWAB: Xewa şîrin. Xırmaş.
 6. ADAB: Edeb, terbiye.

- 7 Jı dilek safi tu mîhrabê bîbin
Secdeyek lazîm e der babî dua
- 8 Me dî dîl 'urwetê-wusqa ye bî dest
Jı senaya te ser elqabî dua
- 9 Jı ezel yek cihetî daye "Melê"
Her me îxlas e jî esbabî dua

DENGÊ TÎPA (ب : B)

"DÎDARA EVÎNÊ"

- 1 Destê qudret ku hîlavêti, jî bejna te niqab
Lî cemala ceberûtê, me neman perde w hicab
- 2 Lî gulên tey ter û nazîk, ku seher girti xunav
Dî ebarîqê qîninan, jî hesed suhtî gulab
- 3 'Eynî kafûrî ye meşreb, me jî husna te ye saf
Lew jî 'îşqa te dî dîlda, me vebû 'ilmê 'ubab
- 4 Me jî ser çeşmeyî-heywan, qedehek safî vexwar
Nagîhê lezzet û zewqa me, bî sed cîldê kitab

7. DER: Lî, dî... da. BAB: Derî

8. SENA: Pesîn.

9. ELQAB: Nasnav, leqeb.

1. CEBERÛT: 1) Qudret. 2) Şên. 3) Mezinayî. 4) Qehr.

2. EBARIQ: Mîsin. QINÎN: Şûşe. GULAB: Gulav

3. UBAB: Lehi. Pêlên behrê. 'EYN: Kehni (kani).

4. Dî beytê de "Çeşmeyi-heywan" bî mana "Ava Heyatê" ye.

- 5 Lew dî çengê me dixwûni, ku dî 'îşqa te bî saz
Me bî bejna te dixwûnî, ney û qanûn û rubab
- 6 Qelhweya telxi dîgel zehra helahlî bîderî
Me jî destê te mûbarek, şekeramîz e gulab
- 7 Qulzûmê 'îşqê jî bayê xwî mûxalîf demekê
Dî hemamâtê 'ecacê me lî ser destê xûrab
- 8 Seherê xudrê 'înayet, ku bîrîn çeşmeyê dîl
Bî cihanê me nezer da, ku cihan 'eynî serab
- 9 Bî hebabê mebe mexrûr, wehe sergeşt e "Mela"
Bavê ber keftî ye, wê beyhûde sergeşt e hebab
- 10 We ye Hudhud jî Seba bêt û bîzan î n çî ye hal
Ku lî halê me xerîban, ne sûal û ne cewab
- 11 Herdu bîrhên te ne nuhabî çî îman û çî kufr
Bûd û nabûd ku yek î, ev çî sewab û çî 'îqab?
- 12 Were nîşanî "Nîsanî" de xwî bê perde seher
Lê jî xûnê bîke perhîz ku şehîdan çî îhsab?

5. QANÛN Û RUBAB: Du aletên muzîkê ne.

6. TELX: Tehl. ZEHR: Jehr (jehri). HELAHIL: Giyayeki ku jehr jê çê dibe. ŞEKERRAMIZ: Şekerav, qend.

7. QULZÛM: Behr. XURAB: Pêlên behrê yê nî mezin.

8. XUDR: Kesk. Xocê Xîzîr. ÎNAYET: Alîkar. SERAB: Leylan

9. HEBAB: Peqpeqokê avê. WEHE: Wîsa, waye. SERGEŞT: Sergêj.

10. HUDHUD: Sîlêmanê du nîkul. SEBA: Navê bajarekî Yemenê ye.

11. BÛD: Bûn. NABÛD: Nebûn. SEWAB: Mîkafat. 'ÎQAB: 1) Ceza.
2) Padaşti.

12. NÎŞANÎ: Nasnavê (leqeb) Mela ye.

"TE DIZANIM TE DIBÎNIM"

- 1 Lillah-il hemd ji yarê , me dî dest cam e lebaleb
Jî lebê noşi peyapey, dî dîl ilham e lebaleb
- 2 Dî riya wan xet û xalan, ku ne herfên qelemin ne
Me ji feyza te ye mestane, rewan cam e lebaleb
- 3 Mestê şehkasê meya cazibe yîn rûhi dîdît me.
Rûh dîzanît ku jî ber lezzetê 'îşq mame lebaleb
- 4 Nêrgîza mestî jî bala çîmena sunbul û gul tê
Qedehê taze bî destê xwe tenê da me lebaleb
- 5 Wehdetî sîrf e me meşreb, te çî êksîrî wicûd?
Em lebaleb çî lebaleb? bîxwe hem cam e lebaleb!
- 6 Şem' û perwane bî zatê xwe jî halê me dî dîr in
Ateşek sîrf e jî 'îşqa te vewestame lebaleb.
- 7 Qedehek taze jî 'îşqê dî ezel da me hekimê
Jê dînoşîn hey û hey, hê bîxwe cama me lebaleb

1. *LEBALEB*: 1) *Şuşa tîjî (dagirti)*. 2) *Libo-libo*. 3) *Lebê*. 4) *Lev*.
2. *FEYZ*: *Bereket*. *REWAN*: *Çûyin, herîkin, Ruh û can*. *ÇAM*: *Şiir, helbest*.
4. *BAL*: 1) *Bejn*. 2) *Bazû*. *BALA*: 1) *Bilind*. 2) *Jor*.

- 8 Carekê gohti: "nişani", ne "Melayî", were bani
Ev dixwast me, jî dîl û can û dîhen, kam e lebaleb
- 9 Te dîzanîm, te dîbinîm ku tu yî nûra wu cûdê
Ellah Ellah jî çî nûr e, dî seraya me lebaleb
- 10 Jî 'mayet nezerê xass e ku her mesre' û beytek
Qedehên abêheyatî ne dî şî'ra me lebaleb

DENGÊ TÎPA (ب : B)

"ŞEHSUWARÊ KURD"

- 1 Şah bî qesda kuştîna min, rîm hejandî bê sebeb
Da me çêşmê qehr û xêşmê rîm lî dîl da, go: "Edeb"
- 2 Kuştîyên didar û dinê bê xeta her deh sed in
Her seher disa jî nû, wên têne kêrê sed celeb
- 3 Dê jî çêrxê pencemîn bêtin, tenezzul kîr merix
Mîslê şêmsê ger kîşînitî lî wan tixên xezeb
- 4 Her mecala ew dî cengê bêt û rêt her carekê
Rast û çep dê bêxîtin sed sed bî mîzraq û qeseb

-
1. ÇEŞM: 1) Çav. 2) Awir. XEŞM: Hêbet. Zordestî.
 2. DÎDAR: 1) Rûyê xweş. 2) Çavpêketin. CELEB: Pezê kêrê.
 3. ÇERXÊ PENCEMÎN: Asimanê pencean.
 4. BÊZ Û RÊT: Bê û biçe. QESEB: Rîmên dirêj.

- 5 Rostem û Cımşid û Xalid, Hemze yan Şêrê 'Eli
Aferin ya şehsuwarê Kurd û rimbazê ereb
- 6 Lê lı tûlê asitani, "çix" bı wan le'lan kırım
Dergehê fethê vebû, iro lı mehcûrân 'eceb
- 7 Bendeyê sadıq seher amancê reştûzên xwe kır
Mın bı qewlê dijmınan, dıt ber xedengan bê sebeb
- 8 Leşkerê qehr û xeman, wê çûn hesara dıl bıkın
Ke'be û Beyt-ül Heram e, lê bınûr bêtın receb
- 9 Suftiyên pur le'l û mircanan bı mujganan, heta
Dide rewşen bûn, bı dına dêm-dûrê simên xebeb
- 10 Ê bı Xudrı ra, divêt ava heyatê bıt nesib
Dê bı se'y û cehdê yeksan bın lı bal wi roz û şeb
- 11 Xızmeta pirê muxan dê kıt, kesê meqsûd e mey
Şişe û cama zucacê yê divêt, dê ret Heleb
- 12 Cewrı Hindê dê kışınıt, her kesê tawus divêt
Gewher û durra-yetim, bê terki ser têtın teleb

6. *MEHCÛR*: Macır, bê tékılı.

7. *REŞTÛZ*: Awirê çawa yê tûj. *XWEDENG*: Tır.

8. "*LÊ BI NÛR BÊTIN RECEB*", dı hın çapên dın da weha ye:
"Dê neborit lê rccc̣b"

9. *XEBEB*: Bırıqandı.

10. *YEKSAN*: Beranber, yekser, dûz, her zeman.

11. *PİRÊ MÛXAN*: Pirê Meyxanê. *RET*: Here! (çûyin)

12. *CEWR*: Zehmet, cefa, diwari. *HIND*: Hindistan.

- 13 Xefleti ew keşşîfî, şêr dest bî dest hatin ceger
Go: Xebînet ya "Mela" mîskîn me lê ker kîr kezeb

DENGÊ TÎPA (ب : B)

"EZÊ BEXTREŞ"

- 1 Mîn dî dîl kovan hezar in, dax û keyber bê hisab
Mîhneta werdên bî xar in, wên dî dîl da sed nişab
- 2 Sed nişab in mîn dî dîl iro jî xarên sorgulan
Yek bî yek peykan çevi bûn çûne cergê da kulab
- 3 Pur bî wan cerhan xwe tir in, lew ku wê derman dîkîr
Şerbet û ava heyatê şeker û qend û gulab.
- 4 Ger du sed peykan dî nîva dîl bûwan, dê xweş bûwan
Her dema kewkeb bîdîna necm û perwin bê hicab.
- 5 Zuhre û 'îqda sureyya keşşîfî bûn ew dî şerq
Sayeya bextê me dayê ma lî ser perde w niqab
- 6 Wajîgûn dewrê numa mîn, çerx û bayê lewleban
Kewkeban seyra mûxalîf girt û tîkîl kîr hisab

-
1. KOVAN: Birin. KEYBER: Birinê tira. XAR: Dîrî, îstîrîn. NÎŞAB: Tir. "DAX Û KEYBER BÊ HISAB", dî nusxekî da weha ye: "Dax û key pur bê hisab".
 2. PEYKAN: Sîntîrîk, sertîr. PEYK: Qasîd. Peyha stêrhan.
 6. WAJÎGÛN: Vacîkîrîn, qelîbandîn.

- 7 Vêk ketin şems û zuhel iro dî burca eqrebê
Seyfî çû destê merixê mulkê dîl lew bû xerab
- 8 Lew tenezzul kîr merixê newbe çû dewra zuhel
Çû teref mihra sîpîhrê nezzîlî 'erdan'ezab
- 9 Lew bî şeş burcan 'etarîd, j'afîtabê dûrî bû
Lê zuhel bû muşterî avête çerxê inqîlab
- 10 Şewwîşî nezma nîcûman hey'eta çerx û brûc
Lew lî wed'ek dernetetî mah û zuhr û afîtab
- 11 Munqelîb mîn dî menazîl vaji ew seyrê dîkîn
Yek bî yek xwûn jê dîbarîm ateş û lem' û şîhab
- 12 Zuhre-çengê ev suwaj dî, ew jî çenk avête çenk
Xweş lî pê qanûnê wê guh de tu qanûn û rubab
- 13 Ez dîbêm axîr-zeman e dê qiyamet rabîtîn
Lew şeva tarî kîşandî yû nehişt eswed-xurab
- 14 Xweş lî mîn alem siyah ma, stêr û kewkeb qet neman
Ez jî vê rojê dîtîrsam, axîrî zû kîr şîtab

7. LEWLEBAN: Pîraniya ''lewlecb''e (lewlecbê meşka dcw).

8. SÎPIHR: 1) Asîman, 2) Bext.

9. 'ETARID: Stêrkek geroke. AFÎTAB: Roj, xurşîd.

10. VED'EK: Rcwşek.

11. LEM': Tirêj. ŞÎHAB: Pîzotê agir.

12. SUWAJ: Herb, sosret.

13. ESWED-XURAB: Reşbelêk.

14. ŞÎTAB: 1) Rev. 2) Lcz.

- 15 Ev ne ew 'iqlim e ya şems û kewakıb tê bî seyr
Ez ne wê 'erdê dibinim, ya ku lê ew mahitab
- 16 Cinn û teyyarek me di wer bû dî min wînda kırım
Dame ber pence w kulaban hulfirandim wek 'u qab
- 17 Sufle wê inam û avêtım zemina zulmetê
Lê ku hîşyarım, gelo yan xewne min diti bixwab
- 18 Dêwê mel'ûn û munafiq ê Xwedê rû reş kîrî
Ma bî bala hîlkîşitın aqibet çêbît selab
- 19 Ehremen te'limê da bû, ebyedî dest tê hebû
Pur bî vê te'lim û rayê hatî bû çû bû xitab
- 20 Sır-peri 'illet nîzani sîhriya ebyed dîkît
Pur xelet erzana me dî der heq xwe ew alî cenab
- 21 Ahê eyyamên wisalê weh ku xweş borin û çûn
Ew şeraba 'îş û noşê ma lî pêşber min serab
- 22 Şerbeta şîrin leban zehra helahlî bû dî nav
Lew bî narê firqetê axir lî min dîl kîr kebab
- 23 Hudhudek xweş teb'ê min iro dîvê her wek nesim
Da bî bal dîlber hınara baniya disa cewab

16. TEYYAR: Mari teyyar, lezefîr.

17. SUFLE: Berjêr, serberjêr, perîşan.

18. SELAB: Qazox, hîşk. Daleqandîn.

19. EHREMEN: Şeytan. EBYED: Mirê cîna. Spîrî. Ziv. Faq.

21.. 'ÎŞ: Jin. Zewq.

23. HINAR: Peyu, xeber, danezan, mcsaj.

- 24 Erzê halê min bigota yê bî 'inwanê edeb
Asitan bıkra ziyaret çetr û seywan û tunab
- 25 Da dî çeşman, min werina xakê, her wek tutiya
Ya hebib pê lê nihayî baniya wê ew turab
- 26 Her kesê rabi dî behsê carekê mehder bıkıt
Xeyrî heftê hec didêrit, bel ku bêhtır ew sewab
- 27 We'de da bû dê şehid kım wî, bî şîrê xwey şerif
Ma nebi iro peşiman ew jî tedbira sewab
- 28 Şerhê halê min "Mela" narît beyadê hê temam
Vê sewadê gerçi herdem jê bîrîn sed intixab

DENGÊ TÎPA (پ : P)

"RAST Û ÇEP"

- 1 Lew seher cewlan dıdıt bayê sebayê rast û çep
Sosın û sunbul bî mesti bèn semayê rast û çep
- 2 Da jî mihraza du nûnan secde bît Eswed-hecer
Dıl bî mizan mahê new ebrû numayî rast û çep

24. ÇETIR: Gutıl, tıl. TUNAB: Kon, çadır.

25. TUTÎYA: Dermançî çava. TURAB: Ax, xak, xwelî.

26. MEHDER: Şefaet.

28. BEYAZ: Sîpî. SEWAD: Reşayi. ÎNTÎXAB: Hîlbijartin.

1. CEWLAN: Ger, tûr.

2. DU NÛN: Du çav. MÎZAN: Mêzin, terazi. BERAMBERÎ: Burcek lî asîman. NUMAYÎ: Diyar kîr, eşkere kîr.

- 3 Dıl jı bıska filfilin bû fir dıda xala siyah
Şehperê zulfa şepalê dalı dayê rast û çep
- 4 Alemek wêranı zulfên te, jı rengê 'enberê
Çerx û perwazê dıdın carek, lı bayê rast û çep
- 5 Xencer û tir û teber barin şıbıh berq û brûsk
Mısriyan lamı' jı elmasan dıdayê rast û çep
- 6 Teyrik û 'ıqd û şurab û netrik û berg û wereq
Her bı lerz û cezbeşên yaqûti ta yê rast û çep
- 7 Bışkuwên benda gırıbanê jı rengê kewkeban
Berq û tirêşên jı xurşidê vedayi rast û çep
- 8 Kewkeb û qewsê qezeh, lu'luê benda heyderi
Tên tewafa zulf û xalên dılrûbayê rast û çep
- 9 Dıl dıxunıt zulf û xalan, dêm û balayên jı nûr
Her bı qanûn mujdeya xeybê jı nayê rast û çep
- 10 Zengiyan cewşen vebestın pêşberi cûqa Hebeş
Daberistın yek bı yek çûn ber liwayê rast û çep

-
3. ŞEHPER: Pirtikê per ê dirêj. Serkezi. ŞEPAL: Cuwan, spehi, xwin-şirin, dclal.
 5. TEBER: Zerg, kuling.
 6. TEYRIK: 1) Teyrke ku lı zêr digere. 2) Navê xısrcki jinan e. 'IQD: Gerdanlıx. ŞURAB: Pelpelok, pelik. NETRIK: Guhar. BERG: Belg, pel.
 7. XURŞİD: Roj
 8. QEWS: Kevan. QEZEH: Keskesor. LU'LU: Sedef, inci. BENDA HEYDERİ: Kemer, pişteş. DILRÛBA: Dırevin, dılkışên.
 10. ZENGİ: Zenci, reşık. ÇEWŞEN: Sing, zırx, coş.

- 11 Çınqeçınqa bışkuwan awaz û dengê zerguwan
Sed melayık guh dıdın ber wê newayê rast û çep
- 12 Lew ji 'ışqa wê dinalın bazın û berg û wereq
Cezbeya dıl mın ji remza wan gehayê rast û çep
- 13 Zuhre û 'ıqda sureyyayê dı şerqê keşşıfın
Leylet-ül qedre ji mexrıb perde dayê rast û çep
- 14 Zuhrerengê mah û xurşidê ji bala wê nıma
Lew du kewkeb çûne vê ra istiwayê rast û çep
- 15 Bête eywanê ji xulwê horiya qudsi sırışt
Sed hezaran rûhi qudsi tên liqayê rast û çep
- 16 Ma "Melayı" ez lebi le'l abı-heywan bıt nesib
Qudsiyan ragırtıyın destê duayê rast û çep

DENGÊ TİPA (ت : T)

"ÇEP Û REST"

- 1 Nêrgızên şengi dı mest ın çep û rast
Saqiyan cami dı dest ın çep û rast

12. REMZ: Nişan. NİMA: Numa, diyar.

14. İSTİWA: Xeta istiwayê li asıman.

15. SIRIŞT: Xûş, tebi'et.

16. ABI-HEYWAN: Ava heyatê.

1. ŞENG: Xumar. Delal, spehi.

- 2 Rast û çep têne ceger sine kulab
'Er'erên şengi dîlestin çep û rast
- 3 Tox û ala ku xuya bûn jî 'Ecem
'Ereban tipî şikestin çep û rast
- 4 Ber vîşerqê dî seherê westayîn
Hîndûyên rojî-perest in çep û rast
- 5 Qeyserê Romê lî ser heddê Fîrîng
Toq û zincirî vebestîn çep û rast
- 6 Herdu destên xwe hemayîl, şevêkê
Me jî bo yarê dîxwestîn çep û rast
- 7 Ve "Melê" sır-periya horî-sîfet
Sed melek destî bî dest in çep û rast

DENGÊ TIPA (ت : T)

"WER JI BER PERDÊ"

- 1 Ger jî wê horîsîrîştê 'îşweyek îzharî bî
Dê bîbî narê Xelîlullah û doje sarî bî

2. *ER'ER*: Navê darekî ye. *DILESTIN*: Dîleyîştin, dîlistin.
 3. *TOX*: Nişan, tac.
 5. *HEDD*: Tixûb, sinor. *VEBESTIN*: Saz kîrîn, vedan.
 7. *VE*: Vin, xwestin.
 1. *ÎŞWÊ*: Pçyv. Naz. îşaret.

- 2 Wer jı ber perdê yedê beyda bı mu'cız bête der
Şems û kewkeb dê hılên alem teji enwarı bıt
- 3 Wer jı 'eksa xemriyan qewse qezeh dıt yasemin
Dê gul û reyhan bıbarın t êk û t êk gulzarı bıt
- 4 Şem'ı dê can dıt jı şewqê, bête ber subhê nefes
Narıt axır ger bı mûyek behsê zulfa yarı bıt
- 5 Sılsıla behsê jı xûna dıl, ber an zulfa bıçın
Dê xeta bıt navê misk er nafeyê tatari bıt
- 6 Toqê gerden helqeyê zunnarı zulfa yarı mın
Dê kılita kelbê 'ışqê helqeya zunnarı bıt
- 7 'Eqda ihramê dı 'ışqê da ku pirê 'ışqê best
Dê çı xem ger xerqê rehnê xaneyê xemmarı bıt
- 8 Gezmeyek qewse şevin aşıq bı nêva dıl kevit
Dê jı can destan bışot xasma kevan nûbarı bıt
- 9 Wer jı qewseynan bı mizan bête der cotek xedeng
Dê ceger bıt pare-pare, sine tar û marı bıt

2. YED: *Dcst.*

3. ENWAR: *Nûr (pr.)*

4. ŞEM: *Çıra, mûm, fınd.*

5. AN: *Wan, ew.*

6. ZUNNAR: *Kemera xaçporêzan.*

7. EQD: *Niyet, mebest. Grêdan. BEST: Gırêdan, tewlandın. Kırın.*
XERQE: *'Eba. REHÎN: Gerew. XEMMAR: Meyxaneci. Notırvan.*

8. GEZME: *Sıntırık, sertir.*

9. XEDENG: *Tir. SÎNE: Sing.*

- 10 Xwûn ji mêlakê bî derba xencerê ger bête der
Bû şehidê 'îşqê êdî, dê jî ku hîşyarî bît?
- 11 Dê jî wan le'lan şifayê dîl bî qanûn telbe kî
Da îşaret xweş bîkî herçî kesê bimarî bît
- 12 Bulbulê mecrûhê 'îşqê taqeta xaran nîhîn
Dê gulava rişê sine bîşkuwek bê xarî bît
- 13 Her dîlê bazi-sifet dê seydi teyxûnek we bî
Fîr û perwazê hemayî penceyê şunqarî bît
- 14 Yarı dê hakîm bîtin, qewlê reqîban guh nekî
Şahê mulkê dilberê dê fa'îlek muxtarî bît
- 15 Dîl bî zulmê nasoji xenc û xet û xalên dî dîl
Xeyrixwahên dewletê mirî jî wan guhdarî bît
- 16 Teyrê dîl bê tem'ekî nayête dest şehzadeyan
Qoşîçî şahin dî destê wî dîbê azarî bît
- 17 Bendeyî ba xwey bîvêt dê meylî sim û zer neket
Da 'etaya padişahan bê hed û îjmarî bît
- 18 Sar dîbît dîl ma bî sed cewr û cefayan zerreyek?
'îşqê teb'et naz e, hîngî dê bîçît dîjwarî bît!

11. *BÊMAR*: Nexweş, bêhal.

12. *MECRÛH*: Bîrindar. *XAR*: Dîrî, stîrîn.

13. *BATÎ* : Teyrê baz. *TEYXÛN*: Navê teyreki. *HEMAYÎ*: Bextiyar. *ŞUNQAR*: Navê teyreki.

15. *XENC*: Naz. *XEYRIXWAH*: Xêrxwaz.

16. *QOŞÎÇÎ*: Bezoke.

17. *SÎM Û ZER*: Ziv û zêr. *'ETA*: Dan (dayîn).

- 19 Leşkerê alem meger yekser, te dijmin bîn "Mela"
Xem bî mûyek nakışini, ger te dilber yarî bî

DENGÊ TÎPA (ت : T)

"QELBÊ ME ŞİBHÊ ZÊR E"

- 1 Qelbê me şubhê zêr e jî feyza te cêla girt
Ma rûsiyeh û sıfrê sifet rengê sefa girt
- 2 Teşbihê bî cedwel me dî nêv ateşê 'ışqê
Dîl qelbê heqîqet bî û iksirê hema girt
- 3 Salık ki ye hati jî mecazê bî heqîqet?
Sûret te şunasi yû bî me'na ne fena girt!
- 4 Tenha, ne lî mîn lamiê husna te şefeq da
Alem bixwe wê husn û cemalê dî xwe da girt
- 5 Teyxûnê dî destê te zehî dewlet û iqbal
Herçî te birî damê dî tora xwe huma girt
- 6 Canê xwe me kîr daneyê dava ku vedayî
Ahûsifet ew pê hîsiya rahî xeta girt

1. RÛSÎYEH: Rûreş.

3. SALİK: Rêwî. ŞUNAS: Naskırın, zanîn.

5. ZEHL: Wêke, çendî. DEWLET: Bext. HUMA: Piroz.

6. DANE: Tene, tov, dendik, heb, gulle. AHÛ: Xezal. RAHÎ: Rêwî, nêçirvan. rêçîk, şop.

- 7 'Enqa ne şigara kes e, davan tu biçin ver
Dava ku lı 'enqa tu vedi badihewa girt
- 8 Herkes seherê talibê tıştek bı çimen hat
Hın sosın û hın sunbul û hın zulfê duta girt
- 9 Destê me seher girt û bîrın seyrê, hebibê
Filhalı reqibi ji hesed lerze û ta girt
- 10 Ew kebkê xeraman ku dı kozê lı qeba hat
Şahinê qedayê bı texaful ji xwera girt
- 11 Zinhar e kesê destı bıbit erqemê ser wê
Bê 'işweyê le'lan ne bı teslimê jiha girt
- 12 Sebrê beri şırin e we ustadı xeber da
Lew dıl me bı tehli yû xeman, xurrem û şa girt
- 13 Her neşter û şewkên, ku hebibê, me lı dıl da
Mın yek bı yek û têki lı derdê xwe şifa girt
- 14 Aşiq ji xemê sayeyê wê, camê teleb kır
Pur 'eqli dîdêrıt, me ji qismê hukema girt

-
7. 'ENQA: Teyrê enqa. ŞİGAR: Nêçir., xenimet, heqşûr. BIÇİN VER:
Lı ber dayinê.
 10. KEBK: Kew. QEHRAM: Çêle, têjik, nazık.
 11. ZINHAR: Eman, nebînebi. ERQEM: Mar. JİHA: Ziha, ziya, ejderha.
 12. BERİ: Lı ber.
 13. TÊK: Tcu, hemû.
 14. SAYE: 1) Pawandin. 2) Sîh 3) Saya, pesn. HUKEMA: Aşiq, cuindar,
helbestvan.

- 15 Sef sef ne tenê gezme dıbarın jı kevanan
Dıl kakul û zulfan dı kemendê bı teba gırt
- 16 Diwane herê tê te dı vê sîlsîle û bendê
Ku musteheq e Xusrewê xûban bı ceza gırt
- 17 Peyweste du fêris jı me ra daberızın dıl
Zulfan bı çep û rastı lı oxılme cema gırt
- 18 Qewse du hilalan ku lı ser burcê esed bı
Bu şuhre dı amê 'emel enguşte numa gırt
- 19 Şı'ra te "Mela" sıhrê şeker-riz e bı mu'cız
Zanım jı lebê le'lê te ev lefz û eda gırt

DENGÊ TÎPA (ت : T)

"EM HENE! EW ÇIMA?"

- 1 Mehbûbı bı dıl bı, me bı evrazı çı hacet?
'Enqa bı xwe bê tın fir û perwazı çı hacet?
- 2 Ney dûr e hebîbê me çı fıryad û fixan kın?
Wê guh lı demira dıl e, awazı çı hacet?

16. XÛBAN: Ciwan delal, baş.

17. CEMA: Cıvat

18. AMÊ: Dinya. 'ÊMEL: Kar, kırım. ENGUSHT: Bejn, tili.

2. DEMİR: Dıl.

- 3 Go: Suxte, murada xwe ji min telbe ke iro
Min go: Jî kerim, telbe û daxwazi çî hacet?
- 4 Mî nale refiq in, xem û tehlin e musahib
Firyadî enisê min e demsazî çî hacet?
- 5 Dildan û newazîş çî ne? duşnami bes in min!
Pur derd û cefa, hurmet û i'zazî çî hacet?
- 6 Suhbet bî mey û çengê, hebibê me bivêtin
Firyad û fixan ma ne bes in, sazî çî hacet?
- 7 Razin me çî hacet? We ku xemmazî bîzanin
Eşkên me bes in, dideyê xemmazî çî hacet?
- 8 Her lehze çî hacet? Ku bî nazan bîkuji min
Cana jî xwe qurbanî te me, nazi çî hacet?
- 9 Ta çendi bî hicra xwe tu min tecrîbe ênî!
Zêrê jî xwe xalîs, mehek û gazê çî hacet?
- 10 Hacet niye cana yedê beyda bî der anin
Înkari dî din da nebit, i'cazî çî hacet?
- 11 Esrarê ezel dê dî ebed bêne zihûrê
Encamî ser encamî, jî axazî çî hacet?

3. *SUXTE*: Şagirt, xwendekar. *KERÎM*: Qenekîrox.

4. *MUSAHIM*: Hevri, hemra. *ENÎS*: Xemrevîn. *DEMSAZ*: Dost, heval.

5. *NEWAZÎŞ*: Lavakirin. *Îltifat*. *DUŞNAM*: Xewn û xeyal. *DILDAN*: Berdîladan. *I'ZAZ*: Rûmet.

7. *XEMMAZ*: Hefsûd, fesad, peyugêr. *EŞK*: Stêrê çav.

9. *MEHEK*: Kevirê ku zêr pê tê rindekirin jî bo kîşkirina eyar.

10. *I'CAZ*: Mucize.

11. *ENCAM*: Netice, dawî. *AXAZ*: Dev (pr.) Awaz.

- 12 Ger lu'luê mensûri jî nezmê tu dîxwazi!
Wer şî'rê "Melê" bin, te bî Şîrazi çî hacet?

DENGÊ TÎPA (ت : T)

"FIRYADI ÇI KÎT?"

- 1 Kes bî dada ma ne pîrsît gîleh û dadî çî kît?
Te nebit dadîresek beyhûde fîryadî çî kît?
- 2 Bî şêrinê negihît destî, eger Rostemî bît
Dê bî bazû û mîlan şubhetê Ferhadî çî kît?
- 3 Fa'îlek lazîm e, da fî'l û eserî peyda bît
Ger tu heddadî nebit, kûreyê heddadî çî kît?
- 4 Mumkînek dê hebitîn da ku teleb hasîl bibît
Seyd û nêçîr ku nebit, tûleyê seyyadî çî kît?
- 5 Her gîl û seng dîbîtîn zêrî bî tedbirê hekim!
Qabîliyet ku nebit, hîkmetê ustadî çî kît?
- 6 Kan bî gewher çî bîkît, gewher eger pakî nebit!
Tu besîret te nebit, sîretê ecdadî çî kît?

12. *LU'LU*: Sedef, inci. *MENSÛR*: 1) Nivîsara dûz. 2) Belaubûyi, reşandi.
3) Hêjayî. *ŞÎRAZÎ*: Şairekî farisî ye.

1. *DAD*: 1) Hewar. 2) Edalet.

5. *GIL Û SENG*: Herî û kevîr.

6. *BESÎRET*: Fem û fîraset. *SÎRET*: Xwûy.

- 7 Zêr û ziwerî dîkırın celbê gulûban, haşa!
Husn û sur zati nebît, qametê meyyadî çî kît?
- 8 Aşiqê mestê bî 'îşqê, niye hacet bî meyê
Waridê warid û ehwalê, bî ewradî çî kît?
- 9 Te xerez vêkktîna yek weliyek murşîdî bît
Salîk û talîbê îrşadê, bî Bexdadî çî kît?
- 10 Cehde û se'y û teleb bê eserek safî nehîn
Tu ne bî perdemîşîn, çaker û qewwadî çî kît?
- 11 Çî eser dê lî berî xare bîkît qetreyê ab?
Qelemê me bî dosê qetreyê zuha dê çî kît?
- 12 Dê jî heq cazibeyek dîl bigîrît werne "Mela"
Jî ezel ger tu hidayet nebît îrşadî çî kît?

DENGÊ TÎPA (ت : T)

"PAYA ME"

- 1 Ewwel ku yarê da me yek zerreyek 'îneyet
Qismet me xemr û cam e, dî deftera hidayet

7. ZÎWER: Zeger, xîşr. SUR: Dîlkêşî, şahî.

8. NÎYE: Nîne. WARID: Bêîrs. EHWAL: Rewş, hal. EWRAD: Pîne-
pîn, peyvên bî dîzî.

9. XEREZ: Mebest, meram, armanç.

10. NEHÎN: Nabîn. ÇAKER: Noker, pêxwas.

11. XAR: Haranî, dîrri, sitrin. DOS: Dewş, şûn. ZUHA: Zîwa.

1. ÎNAYET: Alikarî, razibûn.

- 2 **Husn û cemala canan, cama sedef ku gêra**
 Herçi nebit bidayet, esla nehın nihayet

- 3 **Feyza 'ulûmê hıkmê, cama sedef ku gêra**
 Me j'destê muxbeçan dit, bı mîshef û bı ayet

- 4 **Arif heta ne noşi, ji destê mey firoşi**
 Xaîb ne bû ji hûşi, peyda nekîr wilayet

- 5 **Gunah û zuhd û tamat, hîlnagirt xerabat**
 Kesê bı vî derî ret, divê bı kîr riayet

- 6 **'Îşqê ji herdu çeşman ewwel dî dîl eser kîr**
 Lê zerre zerre axîr sotin kîr û sirayet

- 7 **Şakis-silahi her dem, bı kuştîna "Melê" bît!**
 Gazîndeyan ji kê kîm, ji kê bîkîm şikayet?

- 8 **Cama dî destê şahîd, jengê ji dîl dîşotîn**
 Pîrê muxan ji rendan weh weh dîkîr riayet

- 9 **Etwarê 'îşq û mesti, esrarê but-peresti**
 Teqrîrê sed riayet, nakît ji bo kifayet

2. *BİDAYET: Destpêk.*

3. *MUXBEÇAN: Meygêran.*

4. *XAIM: Wînda.*

5. *ZUHD: Zahîdî, çêlekêşî. Terka dînê. TAMAT: Peyvên bê cih.*
XERABAT: Meyxane (pr.). RET: Here!, bîbore!

8. *PÎRÊ MUYXAN: Pîrê meyxanê. REND: Rind*

9. *ETWAR: Tewr, rewş.*

- 10 Li yetmeinne qelbi, 'eyn-ûl yeqin dıbxşet
'Eyn-ûl 'ıyan dıvêtın, kafi nehin dirayet
- 11 Miri û padişahi mûyek lı nık "Melayı"
Nadım bı mulkê alem yek zerreyek 'inayet

DENGÊ TÎPA (ت : T)

"NAZENÎN"

- 1 'Er'er-xerama bı qedd û qamet
Yek bûse da me bı sed qiyamet
- 2 Yek bûse bexşî ewwel bı ihsan
Axır lı mın kır curm û xeramet
- 3 Jı jeng û zerqê da dıl bışotın
Cama sedef bin rend û keramet
- 4 Jı herdu çeşmên tey mest û xwûnrêz
Nûra du çeşman kê di selamet
- 5 Lı derd û êşan peykan û nişan
Me j'herdu çeşman kıfş in 'elamet
- 6 Ruswayê 'ışqê tenha ne ez bûm
Kes di zemanan heb bê melamet?

10. LI: Jı bo. Yetmcinne: Têkcu ci. QELBÎ: Dîlê mın. EYN-ÛL YEQÎN: Rastiye nediti. EYN-ÛL 'İYAN: Rastiya ber çav. DİRÂYET: Zanyari, têgihîştin.

- 7 Du secde ferz in, filhal bîbîn ber
Dema xuya bî ew qedd û qamet
- 8 Da 'ey bî, rendan neki bî badê
(Nufûs û qewmin, biha tesamet)
- 9 ''Mela'' lî 'umrî bê feyde bori
Kêşa bî zoran qehr û nedamet

DENGÊ TÎPA (ث : S)

"'EMRÊ BEYHÛDE"

- 1 'Umrê dayî' bo me bê dilber 'ebes
Wey! tevê 'umrê me bori ber 'ebes
- 2 Dîl emanet da bî naehlan ne dî!
Lê bî naehlan me da gewher 'ebes
- 3 Da dî seyra 'îşqê bê dilber ne çî
Lê dîbî seyra te bê dilber 'ebes
- 4 Pur dî pey weslê me se'ye û cehde da
Cehde û se'ya me hatin der 'ebes
- 5 Ahî! wê kuştin bî derba xencerê
Ma dî mêlakê dîret xencer 'ebes?

1 'EBES: Beyhûde.

- 6 Dıl jı derba kaşûwan bû pare par
Goy dı meydanê dıbit sed ger 'ebes
- 7 Mehdera vi suxteyi iro bıkın
Ez dıbêjım: Nabıt ev mehder 'ebes
- 8 Kıfş e me'na, ki lı lewhê simê di?
Nuxteyê mısk û xetê 'enber 'ebes
- 9 Da "Mela" lışyari bi lê pur kesan
Sine pur lê dane seng û ber 'ebes

DENGÊ TÎPA (ث : S)

"BEHSÊ MEKE"

- 1 Namê 'enber-şikenê bêti, jı 'enber meke behs
Bıl jı wê sılşile û zulfê mû'enber meke behs
- 2 Veke lêvê û jı nivê bıwerin qend û nebat
Jı lebi le'lı-şeker bêj û jı şeker meke behs
- 3 Bı ser enguştê 'eqiqi, bide fincana rehiq
Abı-heywan te çi yım, navı jı kewser meke behs
- 4 Zeriyên şehla û durdane bıbın şahidê bezm
Jı genım reng û siye-çerd e û esmer meke behs

6. KAŞÛ: Darê gogê. GOY: Gog (top).

1. ŞIKEN: 1) Şkesti. 2) Badayi. MU'ENBER: Emberkırı.

3. ENGUŞT: 1) Bejn. 2) Tılı. REHIQ: Mey, şereba bēnxweş

4. ŞEHLA: 1) Çavkıl. 2) Şirin.

- 5 Dê bişaret bî işaret jî neyê bête sima'
Tu jî nayê dî simaê bike bawer meke behs
- 6 Wê nihalê bî der axûş û bîdi canê şêrin
Şaxê 'umrê bixwe ber jê, û jî Qeyser meke behs
- 7 Ayetê husnê mûfessel ke, jî Keşşafî Cemal
'İlmê 'îşqê bike tefsîr û jî defter meke behs
- 8 Razi dehrê jî sıphrê tu nîzani bî cedel
Hikmetê da wer, tu jî hîkmetê dawer meke behs
- 9 Abî-heywan te divêtin, tu bîbe hemrehê Xudr
Camî Cem bin û jî Dara û Sîkender meke behs
- 10 Jî ezel aqîbetê karê ku me'lûmî ne bît
Camê mey noş û jî teqdîrê muqedder meke behs
- 11 Dilê yarê me ne bû nermî, bî sed ab û giri
Jî dilê dilberî ma û berê mermer meke behs
- 12 Tîrî sed tenê cîger, sine lî ber maye çeper
Jî dîl û cergê kul û sineyê ker-ker meke behs
- 13 Şîrê elmasî kîşînit, tu jî lami' de xeber
Vegîrît huqqeyê yaqûti jî gewher meke behs

5. *BIŞARET: Mîzgînî. SIMAÊ: Bîhistînê.*
 6. *NÎHAL: Teze, leylan, cîh. AXÛŞ: Hembêz.*
 7. *KEŞŞAF: Navê tefsîreke quranê ye.*
 8. *DEHR: Zeman. Tekrar. SÎPIHR: Asîman.*
 9. *XUDR: Xocê Xîzîr.*

- 14 Jı şefeqê zuhre xuya bî, tu binê perwinan
Cebhetê ew binûmêt, tu j'meh û xawer meke behs
- 15 Lı rûwê yarê, du meh-new me qıran dine dı mest
Tu ji seyra qemerê talı' û exter meke behs
- 16 Pur ji dêm û xet û xalan, te xeber daye "Mela"
Nezerê wer bide bejnê, ji mufessır meke behs

DENGÊ TÎPA (ث : S)

"BAZARA DINÊ"

- 1 Tu sehergeh bî temaşa were bazarı hudûs
Lê te bêfaide azarı nedît, xarî hudûs
- 2 Da ji dıl xunçe-lebek nazık û ter dane bî jir
Bî tebessum bî te ra bête ji gulzarî hudûs
- 3 Sed gırîh mın dı dıl ın, lew ku çep û rastı dıkır
Şahê husnê qıdemi, zulfê gırîhdarî hudûs
- 4 Bıl ji sultanê qıdem, mın bî te iqrarî nehn
Ger lı kaba me nıhen metqeb û bızmarî hudûs

14. MEH: Hiv. XAWER: Rojhilat, roz.

15. NÊW: Nû. QIRAN: Nêzikayî. TALÎ: Avêtin derketin. EXTER: Navê stêrkeki ye.

1. HUDÛS: Peydabûn. Hebûn.

2. XUNÇE: Bîşkojên gulan.

3. QIDEMÎ: Qedimî, her hebûn.

4. KAB: Kabok, gûzek. NEHEN: Deynîn, daynîn.

- 5 Dıl dı deryayê qıdem qaf e, bı sabıt qedemi
Gerçi dûim lı serê ferq e me mınşarı hudûs
- 6 Belku diwarı bı guh bın, bı Xudê ki bı Xudê
Bı tu rengi negeri eşkere esrarı hudûs
- 7 Lem'eyek ger jı kenarê qıdemı pertewi dıt
Dê jı ber wê sietê mehû bın enwarı hudûs
- 8 Wê bı sed pencereyan daye şuaâ qıdemı
Gunbedı işqê lı ser kursiyê dewwarı hudûs
- 9 Tu hudûsê weh mebin, qencı nezerki carekê
Lı esasê qıdemê daniye diwarı hudûs
- 10 Here eslê xwe û tertib û qiyasê jê (bı)ke
Ger nızani çı ye, yekcarı berê darı hudûs
- 11 Ateşê işqê wucûdê hêl dıkıt şubhetê zêr
Heye mumkın ne fırt zibeqê ferrarı hudûs
- 12 Ellah Ellah ku dı 'umrê xwe tu carek nebihi
Çı seda têtê jı vê gunbedê dewwarı hudûs
- 13 Tu jı ber perdeya wehmê were der, da bıbıhi
Çı newa têtê bı sed nexme jı ewtarı hudûs

5. QAF: Çıyayê Qaf. QEDEM: Ling, pê. FERQ: Tepla seri. MINŞAR: Birek, xizar.

6. PERTEW: Tışk, tirêj, ronahi.

11. Ev rêz dı nusxeyeka dın de weha ye, "Ateşê işqê şebê zêri wucudê helı ket". ZİBEQÊ FERRARİ: Hılqevaztına beqê.

12. NEBİHÎ: Nebîhizi.

13. WEHM: Xeyal. NEXME: 1) Dengê xweş. 2) Hewaya muzikê. EWTAR: Jiya aletên muzikê.

- 14 Hal û musteqbel û mazi dı xwe da têkî yek m
Subhî mewcûd e bî 'eynê xwe dı êvarî hudûs
- 15 Rast û çep û gav û se'et her lı me ew datinî
Zulfeqarê qıdemê heyderê kerrarî hudûs
- 16 Rast û evraz û nışûvî me bîwarın yek û yek
Lê tenê wê lı me bû daire berwarî hudûs
- 17 Dê lı qelbê me çı dît lami'eya islamiye ?
Ku lı canê xwe me xef bestiyê zunnarî hudûs
- 18 Reng û jengê hedesê, neqşê hudûsê me dı dıl
Bıde ber rendeşî ısqê, ew e qessarî hudûs
- 19 Can lı ser destê nihai dı riya cananê da
Ruhî sef-sef ku vewestane dı bazarî hudûs
- 20 Dê jı xeflet bîretın saya-zewalê ey dılı
Rûnenê da tu emanet lı sıha darî hudûs
- 21 Tu jı feslê here eslê ku divê dêrî xerab
Da nebi merkebê cehlê tu dı bın barî hudûs
- 22 Da nigarê xwe bı sed rengi bıbini (tu) iro
Were carek bıke seyrê tu dı etwarî hudûs

14. HAL: Dema nıha.

15. HEYDERÊ KERRAR: Bernaukê Hz. Eli ye. HEYDER: Şêr.

18. RENDEŞ: Rende, rinde. QESSAR: Bırrin, birek, qutkırox.

20. SAYA-ZEWALÊ: Sıha (siya) nivro.

22. (TU): Jı ber kêmbûna heceki dı beytê de me nivisi. ETWAR: Rewş, tewr. Çiya (pr),

- 23 Tu bî halê me dîzani çî ye her lehze "Mela"
Me dîdîl têt û derî xencerî xeddarî hudûs

DENGÊ TÎPA (Ğ : C)

" BINEFŞA NAZENÎN "

- 1 Şîmşadı xeram û serwî xennac
Cananan dîbîrît bî 'îşwe tarac
- 2 Mîn di seherê dî xwabê mesti
Bê deng tezerû we lalî durrac
- 3 Bîşkîftî jî xunçe nêrgîza mest
Bû ferqî jî ser qedîfe dîbac
- 4 Cebhet keşîfî jî subhî sadîq
Nûrê ku veda lî ser şebî dac
- 5 Elması numane şubhê Mîsrî
Danin cegerê me dîl kîr amac
- 6 Nesrîn û binefşe tewwuzandî
Mawerd dîreşandî şûşeyî ac

-
1. ŞİMŞAD: *Cureyek ço. XENNAC: Nazdar. TARAC: Talan.*
 2. DURRAC: *Teyrê çil. Porê topîk.*
 3. DIBAC: *Cureyek qumaş.*
 4. DAC: *Tarî.*
 5. MİSRÎ: *Navê cureyek şûr e.*
 6. AC: *Dîranê fil. MAMERD: Gulav*

- 7 Cuhtê Hebeşan bî terfet-ûl 'eyn
Ani qederek jî Espehan bac
- 8 Sima ku numa nema lî hîş sim
Simabî jî xucle ma jî ixrac
- 9 Mir'ata Sîkenderî lî pêş e
(Behrûn we lehel 'ukûsû emwac)
- 10 Dora qemerê jî ber şefeq da
Ku spêde lî ferqî ser niha tac
- 11 Çerx e, felek û melek dîbazîn
(Şemsun we kewakibun we ebrac)
- 12 Zuhre bî qirani qabê-qewseyn
(Wen-necmû iza hewa bî midrac)
- 13 Dengê melean zîmîhne zîm-zîm
Ewrahî jî îşqê tene mî'rac
- 14 Dîl behr e, û sed hezarî mewc in!
Zahîd çî xeber jî behrî mewwac?

-
7. TERFET-UL ÊYN: Girtin û vekirina çav. Çavniqandin. ESPEHAN: Esfehan.
 8. SÎMA: Sû. SÎM: Ziv. SÎMAB: Ava ziv. Rêza duwemin dî nusxeyek din da weha ye: "Simabî jî xucle maye recac". XUCLE: Şerm. RECAC: Lerz.
 9. MÎR'AT: Neynîk. LEHEL 'UKÛSÛ: Lêwekîlandin. EMWAC: Pêl.
 11. ŞEMS: Roj. EBRAC: Burc.
 12. QABÊ-QEWSEN: Navbeyna birûwan. NECM: Stêr. ÎZA: Wextê. HEWA: Xuricandin. MÎDRAC: Pê bî pê.
 13. ZÎMÎHN: Galgalkirin.
 14. MEWWAC: Pêlên pûr.

- 15 Bori û bî xencekê "Mela" kuşt?
Ew xunçeleba delal û xennac

DENGÊ TÎPA (Ğ : C)

"BEXT Û TEXT"

- 1 Dîl jî 'îlacê ku bî der ket mizac
Dê jî lebê noşî 'eta bit 'îlac
- 2 Ayineyî camî cihan bini Cem
Badeyî le'li ne dî cama zucac
- 3 Jî ava heyatê bî me da şerbetek
Zinde kîrîn ma jî 'edû ra neşac
- 4 Bendî kîrîn gerçî şîbhê filî bûm
Simiberê sa'îd û bazû jî ac
- 5 Exterî îqbal û meh î burcê bext
Mîhrî sîpehrê kemer û text û tac
- 6 Kosî ku hîngaftî bî şahî lî text
Padişehan neqdi-rewan dan xerac

15. *XENNAC: Pîr bî naz.*

2. *ZUZAC: Şûşe.*

3. *NEŞAC: Şîr û gîrî.*

4. *SA'ÎD: Mîl*

5. *ÎQBAL: Bext. MÎHR: Roj, evîn, dostanî. SÎPEHR: Asîman.*

6. *KOSÎ: Defa hewarê. NEQD: Dîrav, pere.*

- 7 Xusrewê Şêrinê lı der bendı husn
Simi-beran lazım e lê muhr û bac
- 8 Sıkkeyê şı'ra me bı navê te hat
Lew bı 'eyarê dı cihan da rewac
- 9 Abı rewan mın diye şı'ra "Mela"
(Yunkirû lil mai li sû-il mizac)

DENGÊ TİPA (Ç : C)

"NEWROZ Û SERSAL"

- 1 Disa jı nû bêhal e dıl
Saqi, werin cama zucac
Muştaqê xemra al e dıl
Lê xwoşi ani bit mizac
- 2 Saqi ku dêm mehweş bitın
Kakul jı şêva reş bitın
Qerqef bıla ateş bitın
Em dê bı wê dıl kın 'ilac
- 3 Da em bı wê dıl hey bıkın
Pê sine dax û key bıkın
Sed menzılan pê tey bıkın
Ew dê dı seyrê kıt rewac

8. REWEC: Bîha, rûmet, berêzi, piyase.

9. YUNKIRÛ: İnkâr dîke. LİL MAÎ: Jı avê. LÎ: Jı bo. SU': Pis.

1- XEMR: Mey, bade, şerav. AL: Sor.

2. MEHVEŞ: Hîva geş. KAKUL: Temborik. QERQEF: Mey, bade.

3. HEY: Heyî, sax, xweş. TEY: Tewandın, mabest, niyet, hacet.

- 4 Bê nûr û narê muhbetê
Bê neqş û sun'ê qudretê
Naçin meqamê wesletê
(Nûrun lena wel-leylû dac)
- 5 Ev narê siqala dîl e
Daim lî wê qala dîl e
Newroz û sersala dîl e
Wextê hilitin ew sirac
- 6 Hetta bî nûra badeyê
Rengin neki seccadeyê
Dûri jî wê şehzadeyê
Durdaneya gerden jî ac
- 7 Durdaneya gerden bîlûr
Reyhan lî ser werdên dî cûr
Hey-hey bî mesti têne dor
Xala lî nîk ferqê bî tac
- 8 Mîhra te pur ebter kîrîn
Xalan jî ber bîskan derîn
Zulfa muselsel 'enberîn
Çin çin jî Çînê têtê bac
- 9 Tenha ne Kurdistan dîdîn
Şîraz û Yeng û Wan dîdîn
Heryek lî ser çehvan dîdîn
Jî Espehan têtî xerac

4. *LENA: Bo me.*

5. *SIRAC: Çîra. Roj.*

8. *EBTER: Bê bereket.*

10 Çehvên belek qewsên helek
 Çerx û felek xalib melek
 (Fi hubbî ha 'umri delek
 Wel hubbû yecri fi 'u cac)

11 Şahîd hezar reng xemmîlin
 Reqs û sema pê kemmîlin
 Îro "Mela" em sed dîl in
 Saqî werin cama zucac

DENGÊ TÎPA (Ç : H)

"XWÎNÊ NERÊJE!"

- 1 Pur meke israfê dî qetlî mûbah
 (Sefku dem-il aşîqî ma la yûbah)
- 2 Sine bî destê xwe mûbarek veke
 (Te'rifû kem fi kebedi min cîrah)
- 3 Dîl jî hewaya te dî fîkrên dî hûr
 (Fi lucecin beyne hubûbir-riyah)

-
10. HELEK: Helak, xetere. FÎ: Dî ...de. Lî ser. DELEK: Têgûhiştin, mızdan. YECRÎ: Diherike. UCAC: Balisok, ecac.
 1. SEFK: Rêtin. DEM: Xwin. MA: Ew, wî. LA: Na, ne. YÛBAH: Helal.
 2. TE'RÎFU: Tu dîzani. KEM: Çend. KEBED: Kezeb. MÎN: Ji. CÎRAH: Bîrin.
 3. LUCEC: Kûrayî. BEYNE: Navbera. HUBÛB: Gerinek. RÎYAH: Ba.

- 4 'Işq ku gîha kê û lî 'eqlê xwe ma?
(yeftikû bil-aşîqî husn-ul milah)
- 5 Dê du siyeh-surmeyî çehvên xwe kîr
Xakî rehî yarê seba her sebah
- 6 Toz û xubarî seherê ber çîmen
(Qed neşeret-tibe we bîl miskî fah)
- 7 Fêrîs û rumbazî gîhan yek, bî tir
(Ehmedo fil-beynî qetîlur-rimah)
- 8 (Bûse-zenan her kî ber an asitan
Mekkene min cubhetî hî la berah)
- 9 (Helle leh-ul qetlû bî şer' 'îl hewa
Men keşefes-sîrre we bis-sîrrî bah)
- 10 Husn û edaya te "Mela" her kî dî
(Sehhe lehû enne ke 'eyn-ul fîsah)

-
4. YEFTİKÛ: Kuştîna xedar. MÎLAH: Delalî. Bayê ajotîna gemiyê.
 5. REH: Rê. SEBA: Bayê sibê.
 6. QED: Miheqeq. NEŞERE: Belav bû. TÎB: Bihna xweş. FAH: Belav-bûna bihna xweş.
 7. RÎMAH: Rîm.
 8. BUSE: Maç. ZENAN: Kîrîn. BER: Lî ser. ASÎTAN: Dergah. MEK-KENE: Cih girt. MÎN: Jî. CUBHE: Enî. HÎ: Wî. LA: Na, ne. BERAH: Rabûn, terkîrîn.
 9. HELLE: Helal e. LEHÛ: Jê re. ŞER'T: Qanûn. HEWA: Işq. MEN: Kî, kê. BAH: Eşkere.
 10. SEHHE: Durust e. ENNE: Miheqeq. KE: Tu. 'EYN-UL FÎSAH: Serdarê Fesîhan. Qîserewan, peyrewan.

"HEYFA ZANAYÊN JÎR"

- 1 Heyf dî qeyda xak û gıl bît arîfê çalakî rûh
Dê mucerred bît ku pertew dît jî nûra pakî rûh
- 2 Qeydî xak û gıl nebit da bê hicab û û perde bi
Mîslê bedrê carinan têxît xusufê xakî rûh
- 3 Şem'ê ser nûr nadîrît ger ew nekît perhîzî dîl
Zewqê cama îşqê nakît ger nekît însakî rûh
- 4 Dîl bî tayek nêrgîzan de nazîkek terwende de
Gul dîkîn teşbihê xaran her xes û xaşakî rûh
- 5 Camî 'îşqê pakî rûhani tuhûra batîn e
Ê nenoşî, her we ma, hetta ebed, napakî rûh
- 6 Hey'eta keyf û kemê bê, keyf e keyfa arîf e
Dê bîminût ger nebit naçarî bê tîryakî rûh
- 7 Dê bî gulzara cemala sebze-poşan wê çî kît?
Ê dî mîhrê da nebit dîl pare pare çakî rûh

2. XUSÛF: Hivgirtin.

4. TERWENDE: Nûber, tazebîşkîftî. XES Û XAŞOK: Zîbl û zal, pûş û per.

6. KEM: Çend. Kêm. Pis.

- 8 Ber ji can derrakeyek rewşentir û wala divêt
Sûretê husna mûqeddes da bıkıt idrakı rûh
- 9 Ger xeberdar î, ji sırra "kunt û kenjen" guh bîdêr
Da bî sed tewrî beyan kıt me'neyê "Lewlakı" rûh
- 10 Lamê sırra tecelli ser lı Tûrî dıl dıdıt
Zebtı nakıt wê mecalê sed hezar eflakı rûh
- 11 Herdu ilanên te di mın toqî gerden kır mudam
Da me her bêtın tebessum wek gula dehhakı rûh
- 12 Cewherı husna eda تنها dıbit meqbulı teb'
Ger ne seyqel dıt bî nûrî 'ışqê wek hekkakı rûh
- 13 Dê bî vî endaz û terzi ki dıbêt sıhrı helal ?
Ger ne bala teb'ı bıt wek pehlewana çalakı rûh
- 14 Dıl bî rım avêht û wê lê bari kır qewsê şevin
Dê bıdıt ber gezmeyan bêsûc î ew seffakı rûh
- 15 Şehsuwar iro kemend avêhtine qelbê "Melê"
Bendı nakıt xeyrî fıtraka te sed fıtrakı rûh

-
8. DERRAK: Têgîştın. WALA: Hêja, berêz.
 9. KUNT Û KENZ: Bûm genc, xezîne. LEWLAK: Tu nebûyayî.
 10. TÛR: Çiyayê tûr.
 11. ÎLAN: Mar. GULA DEHHAK: Gula geş.
 12. SEYGEL: Mışt. HEKKAK: Siqalkırın, xurandın.
 13. ENDAZ: Avêtın. ÇALAK: Çıst.
 14. GEZME: Tır.
 15. FITRAK: Bendê (weris) girtına heywanê kovi.

- 7 Her şam û seher bî destê xûban
(Min xemretina tedûrû eqdah)
- 8 Seyyahî me din dî xelwe iro!
Ellah ku çî xelwe û çî seyyah?
- 9 (Îfteh bi liqa ke qufle qelbî
Fel-qelbû lehû liqa ke miftah)
- 10 Berqê ku veda jî ber niqabê
(Fel-lamiû min sena hû qed lah)
- 11 Qews û qezehan numan jî bala
(Wel-'enberû min şeza hû qed fah)
- 12 Ayine dîlê "Mela" cela da
(Min tel'eti hî fe qed sefer-rah)

-
7. ŞAM Ê SEHER: Êvar û sibe. XEMRETÎNA: Şeraba me. TEDÛRÛ: Dîgere. EQDAH: Qedehan.
 8. SEYYAH: 1) Îbadet. 2) Herikandin. 3) Gerok, turist. XELWE: 1) Tenêbûn. 2) Quncikê tari.
 9. ÎFTEH: Veke!. LIQA: Liqaybûn. KE': Te. QUFLE: Qefl. QELBÎ: Dîlê min. LEHÛ: Jê re.
 10. SENA: Pesîn. RUHNI, ronahi, tirêj. HÛ: Wî. LAH: Derketin. Eşkere.
 11. NUMAN: Eşkerebûn. BALA: Bejn. ŞEZZA: Bihna muskê. FAH: Belavbûn.
 12. CELA: Tije, dagirti. TEL'ET: Ditin. Avêtin. HÎ: Wî. BEFA: Safî. RAH: Mey.

"YEKBÛN PÊWÎST E!"

- 1 'Îşqê ku bîdîn bî yek dû erwah
Peyweste dîvê bî hev bîn eşbah
- 2 Can û cesedan ku ittihad in
(Wel maû leh-ûl mizacu bir-rah)
- 3 Wesla te li can û dîl heyat e
(Men zaqe meraret-el newa tah)
- 4 Tenha ne di sine min xedeng in
(Min lehzi ke filqulûbi ermah)
- 5 Perwin jî şefeq seher xuya bûn
(La bid'e we fihi min ke misbah)
- 6 (Lew mustû min-el hewa ke ban in
La bid'e we qed temidû erwah)

-
1. EŞBAH: Zincir.
 2. MA': Av. LEHÛ: Jê re. MIZAC: Tevlihev. RAH: Bade.
 3. MEN: Ki, kesê. ZAQE: Tam ke. MERARET: Tahli. NEWA: Dûriti.
TAH: Hilakbûn.
 4. LEHZ: 1) Tefekur. 2) Temaşe. KE: Te. QULÛB: Qelban.
ERMARH: Rîm(an).
 5. BID'E: Şik, gumman. FÎHÎ: Tê de. MÎSBAH: Çıra.
 6. LEW: Eger. MISTÛ: 1) Mîzdan. 2) Mest. 3) Germi. HEWA: Evin.
KE: Weke. BAN: Navê dareke dirêj. QED: Mîheqeq. TEMUDÎ:
Dirêj dibe, dilerize, diheje.

"AFAT Û BELA"

- 1 Ahî jî derdê dîl dîkît
Herçî ku di azarî çerx
Derbê lî nîva dîl dîdît
Lamî' sîfet nûbarî çerx
- 2 Tê nî sineyan peykan nîhin
Amancê wan tîran em in
Dama belayê der kemin
Her goşê dormadarî çerx
- 3 Bîra xwe tînin xenceyan
Aşîq dî nêv îşkenceyan
Tavête dîl ber penceyan
Her dem jî nû şunqarî çerx
- 4 Ku van letîfan gul-'îzar
Şûna gulan rîstîr
Lew tî nî bulbu za.
Nîva cîhê gulzarî çerx

-
1. *Rêza duwemin dî nusxeyek dîn de weha ye: "Herçî nedi azarî çerx".*
 2. *DAM: Tûr.*
 3. *ŞUNQAR: Teyreki pençetûj e.*
 4. *GUL-'ZAR: Gulançk, gulbîşk, gevdek por.*

- 5 Sed baziyan ev huqqebaz
Tînt bı hîle-kari saz
Geh geh ku naz e w geh niyaz
Sehhar û pur mekkarî çerx
- 6 Herçi bixûnit suhbetê
Axır dı cana şerbetê
Zehra-helahıl dê det ê
Da dıl nedın azarî çerx
- 7 Ev errey a jehri-dıdan
Mın jê dı dıl danin sinan
Ma I'behrê ferqı dujminan
Bêt û bîret minşarî çerx
- 8 Dijmın jı can talan bıtın
Ew xwe hero nalan bıtın
Mêlak û dıl kalan bıtın
Lê bêt û ret xeddarî çerx
- 9 Dav kuhne-xanî mîslê deyr
Çendın kewakıb têne seyr
Peykan bı davê şubhê teyr
Her jê dıbarın narî çerx
- 10 Şemsi bı şemsê cam bı cam
Hetta dıkın dewrê tamam
Ateş dirêjıt her mudam
Ev gunbedı dewwarî çerx

5. *HUQQEBAZ: Hilebaz. MEKKAR: Mıkr, hilebaz, hewnebaz.*
 7. *ERRE: Birek.*
 9. *DAV: Da ev. DEYR: 1) Warga feqiran. 2) Dêr.*

- 11 Ağır dı ab û gıl dıkıt
Qelban jı qelban hıl dıkıt
Mıtqeb dı can û dıl dıkıt
Daim evıstın karı çerx
- 12 Çendi ku xûban bën rezım
Mın jê dı dıl danin gezım
Amancê wan remzan ez ım
Ser-eskerê seyyarı çerx
- 13 Mın pur şevan hetta seher
Danine rê sem' û beser
Ew ınahê rû, ma bête der
Ta bıbme newbet-darı çerx
- 14 Kes di lı lewhê sine qet (?)
Neqşek vehati bê xelet
Herdem jı nû yek taze xet
Tavête der pergari çerx
- 15 Ma j'hesreta şêrin-leban
Xew têtê çehvan qet şeban?
Fıryad jı destê kewkeban
Pursê bıke j'bêdarı çerx!
- 16 Van rehrewên himmet-bılınd
Berdane meydanê semend
Şergeşte bın hetta bı çend?
Ev rekbê meş'eldarı çerx!

15. BÊDAR: Bê xew, şıyar.

16. REHREW: Rêwıngi, rêwi, karwan. SEMEND: 1) Hespê ağır. 2) Colê hespa. SERGEŞT: Sergêj. REKB: Sıwar.

- 17 Gavek ji dengê zengilan
Ê mûn çî rûnî menzîlan?
Hey hey dî binî mehmîlan!
Fîryad e her qentari çerx
- 18 Pur mî jî vê çerxê "Mela"
Kêşane afat û bela
Ebleh dîbinî wî hela
Herçî jî dîl bî yari çerx!

DENGÊ TÎPA (Ç : X)

"AX Û OX"

- 1 Dilberê iro seher avête cergê mî du dox
Yek lî sine, yek lî dîl da, lew jî mî tîn ax û ox.
- 2 Ah û oxên mî j' dîl tîn, lê jî ber tira qîzîl tîn
Yan jî kovanên dî kul tîn, jê dîzêt her xwûn û zox
- 3 Xwûn j' dîl cû-cû rewan tî, wek 'eqîq û erxewan tî
Lê jî dest selwa cuwan tî, ew şepala şeng û şox
- 4 Ew şepala şox û şeng e kafîra Rom û Freng e
Da me ber cotek xedeng e, zalimê kuştîm bî dox

17. MEHMIL: Bar, ezyet, nîrê zulmê, texterewan. QENTAR: Quntar.

18. EBLEH: Bêhiş, kêmaqîl.

1. DOX: Toqmaq, gurz.

2. CÛ: Co, cîhîk. 'EQÎQ: Kevîrê 'eqîq (sor e). ERXEWAN: Dareka çiçeksor e.

- 5 Zalimê kuştım, şepalê nazikê qencê delalê
Bûn hicaba zulf û xalê, êdek û ala û tox
- 6 Netrik û tayên bî rêşî, ê d'zêr in pê ve wêşî
Mîn du fêris dîn dî pêşî, murwet û insafî yox
- 7 Lew heriftım ez jî meylê, şubhetê sihlê w seylê
Muhbet û ışqa dî leylê, ez kırım yekser pılox
- 8 Dest nehêlım ez j'dinê, şubhê Ferhad û Şêrinê
Wer jî ber ışq û evinê, mîn dî rê çît ev kılax
- 9 Suhbeta çerx û sema tê, wek "Melê" sed muhtela tê
Zemzem û ava heyatê, muşteri sed şex û şox.

DENGÊ TİPA (Ğ : X)

"HEYHEYA DİCLE"

- 1 Heyheya reqs û semaya te çî xweş bestîye çerx
Ku dî burcê bî sema têtê lî ser destê xwe berx
- 2 Sofiyên her dî tewafê, Hecer-ul Eswed e qesd
Gul û sunbul bî sema têtê hemîyan zızmım û çerx

5. ÊDEK: Suxme, sencaq. TOX: Tac, nişan, arme.

6. WÊŞÎ: Weşî, guşî.

7. SIHL: Sêl. SEYL: Qûm, silekan. PİLOX: 1) Pızotê aqır. 2) Peli-xandi. 3) pıxpıxandi.

8. KILOX: Seri.

- 3 Neqşê elmasî lî elmasê bîni girtiye herf
Xettê yaqûti lî yaqûtê şikênandîye nerx
- 4 Kerixîm em dî qiyamê me jî dîl perde dîrand
Arîfê wextîm û Me'rûfî bîla bête jî Kerx
- 5 Da bînasi xeterên rê, tu nebi xafilê jê:
Dicle ye, lê dî pîrîm, bîrbîrê pêl û ber û merx
- 6 Pîrê şaarê dî şîrê û "Melê" şalî-fîroş
Tu nişan mîn mede ferxê, ku lî nîk mîn bûye ferx

DENGÊ TÎPA (3 : D)

"QENC ZANE BE"

- 1 Sîrrê wehdet jî ezel girtiye hetta bî ebed
Wahîd û ferdê, bî zatê xwe wî nînin çu 'eded
- 2 Dî qîdem da ezel û 'eynê ebed herdu yek in
Sermedîyyet we dîxwazî ne ezel bî ne ebed
- 3 Ferqê wahîd jî ehed, lê dî meqamê semedî
Bî heqîqet ku yek in herdu, çî wahîd çî ehed!

-
4. *QIYAM*: Rawestîn, lî piya mayîn. *ME'RÛF*: Şêx Me'rûfê Kerxê.
 - KERX*: Navê gundekî Diyarbekrê ye.
 5. *MERX*: Çavkani. Avzê, qiliç.
 2. *SERMEDIYYET*: Bê destpêk û dawî.

- 4 Yek e derya tu bızan qenci çı mewc û çı hebab
Dı esıl da ku hemi av e, çı av û çı cemed
- 5 Afitabı ehediyyet dı xwe da gırtiye kewn
Ne ku 'ewrek heyê, lê gırtiye çehvên me remed
- 6 Husna zatê but û latan jı cemala semed e
Jı misala senemi weh ku tecella ye semed
- 7 Xeyrı derya niye sehra bı heqıqet emma
Jı rûwê keyfe ku ev av e bûye şubhê zebed
- 8 (Kulle yewmin hûwe fi şe'nin) nebi xafılı jê
Her peyapey jı şûnan dıkırıt feyz û meded
- 9 Ger dı Adem bıdiya sırriyê 'ılm, İblisi
(Hinema ebsere hû kebbere hinen we seced)
- 10 Çı zeman û çı mekan û çı cihat û çı hıdûd?
Çı meqadîr û tefasıl û hısab ın çı 'eded?
- 11 Çı munafat û lızûm ın çı qiyas û çı misal?
Ev çı tewlid û çı terkib e, çı rûh ın çı cesed?

-
4. *HEBAB: Peqpeqok, kef û kunc.*
 5. *AFİTAB: Roj. KEWN: Madde, kurre. REMED: Çavêş.*
 7. *KEYFE: Çewa, rewş, kêf, hal. ZEBED: To. Kefik, reşayiya erdê.*
 8. *KULLE: Hemû. YEWM: Roj. HUWE: Ew. ŞE'N: Hal, rewş. ŞI-
ÛNAN: Rewşan.*
 9. *HİNE MA: Gava ku. EBSERE: Dit. KEBBERE: Tekbir da. HİNEN:
Hingê, wê gavê. SECED: Secde bir.*
 11. *MUNAFAT: Dîtinên zıt. Terkkırına hev.*

- 12 Ser bî 'ıczê dıderıt quwwetê derrakeyê ma
(Rece-'el 'eqlû kelilen we meta qame qe'ed)
- 13 Hıret û 'ıcz e, serencamı dı babê nezerê
(Key bî Xalıq nezerı qasırı mexlûqı resed?)
- 14 Guft û goyê me'rifet çendi "Mela" pey da biki
Gewhera me'rifetê nagihête kes bî xired!

DENGÊ TÎPA (٥ : D)

"CEJNA BÊ PIROZ"

- 1 'Îd e û herkes jî didara te lê piroz e 'id
Ez tenê Mehrûmê didarım bî sed menzil beid
- 2 Her seher dıhnêrım ez cana bî ahan ra jî dıl
(Barek-el Bari bi is'adin 'eleyha yewme 'id)
- 3 Dergehê lutfa te xanım ma lı mahrûman vebî?
(İnne kelben basiten dehren zira'en bîl wesid)

-
12. *RECE'E: Geriyaye. KELİLEN: Westiya. META: Gava. QAME: Ra-bu. QE'ED: Rûnişt, danışt.*
 13. *HİRET: Heyret. QASIR: Kın, kurt. RESED: Gıhaştın.*
 14. *XİRED: 1) Hış, akıl. 2) Leyiztek. 3) Fedikırın.*
 2. *BAREK: Bereket. BARÎ: Xwedê. İS'AD: Seadet. 'ELAYHA: Lı serê. YEWM: Roj.*
 3. *İNNE: Bê şık. KELB: Kûçık. BASİTEN: Vezelandi. DEHR: Zemanê dirêj. ZIRA': Mıl, pepık. WESİD: Ber deri.*

- 4 Pire-merd im, aşiq im iro murada min bîbexş
(Ya hebibi ya mûradi ya muna qelb-il murid)
- 5 (Ferre 'eqli min lehibi misle bazin ew 'uqab
Zabe rûhi misle ma inhelle fi narin celid)
- 6 (Dem'u 'eyni min bukain mislû nehrin fi sukûb
Narû qelbi min xeramin fi diramin fil weqîd)
- 7 Dîl ji ber narê mecazi bil heqîqet bû pereng
(Narû qelbi fi hewa hû mislû narin fil hedid)
- 8 Key xîlas ez dozexê hecri tu ya bîm ey cuwan
Her nefesdared sela û ne'reyê hel min mezid
- 9 Ki dîzanî min ji rîmbazan dema oxilme tên?
Têne dîl sed rîm ji wan û sine tènê sed cerid!
- 10 Mîn ji seffeynan ji nîva meqtelê rîm têne dîl
Lê li wan destan mîhî xwûna xezaya ez şehid
- 11 Mustefa husn û cemalê, sûreta xal û xetan
(Ma telewna xeyre herfi "La" we Qur'anin mecid)

-
4. *MUNA*: Umid, hêvi (yê ku daxwaza alîkariyê jê tê kîrîn).
 5. *FERRE*: Reviya çû. *LEHÎBÎ*: Pêlêdana agirê min. *'UQAB*: Qertel. *ZABE*: Herîki, heliya. *INHELLE*: Heliya. *CELÎD*: Xûzi.
 6. *DEM'*: Stêrê çav. *'EYNÎ*: Çavên min. *BUKA'*: Gîrin. *MEHR*: Çem. *SUKÛB*: Rîjandin, herikandin. *XERAM*: Evin. *DÎRAM*: Koziya agir. *WEQÎD*: Guriya agir, alaca agir.
 7. *PERENG*: Perengê agir. *HEDÎD*: Hesîn.
 8. *EZ*: Ji. *NE'RE*: Qirqîr. Hewar û gazi. *DOZEK*: Doje. *HECRÎTU*: Cudabûna te.
 9. *OKILME*: Belayên giran.
 10. *SEFFEYN*: Du reêz. *MEQTEL*: Şergeh. *XEZA*: Xaziti.
 11. *MA TELEWNA*: Me nexwend.

- 12 Gerçi her daim jî mîhrê neynîka dîl bedr e min
Wek hilala subhê tîm ez carînan bîm napedîd
- 13 Ma bî le'lên canfeza navê me bî nî carekê
(Bîd-dua bellîx tehhiyati li Selma, ya berîd!)
- 14 Tu jî "Melê" botî bîpîrs, esrarê 'îşqê hel dîkî
Vê mû'emmayê çî zanî sed mela û musteid?
- 15 Er bî kuştî wer bî hîştî emr û fermana te bî
("Ehmedo" 'ebdun-reqîqun, waqîfun beyn-el 'ebîd)

-
12. *MIHR*: Evin. *BEDR*: Hiv. *NAPEDÎD*: Nepenî. *Veşarti*.
 13. *BÎD-DUA*: Bî dua. *BELLIX*: Bigehîne. *TEHÎYYATÎ*: Sîlavên min.
LÎ: Jî bo. *BERÎD*: Name.
 14. *MU'EMMA*: Şîfre. *MESTEÎB*: Feqiyê talîb.
 15. *REQÎQ*: 1) Kole. 2) Tenîk. *WAQÎFUN*: Sekîniye. *'ÊBÎD*: Kole
 (yan).

"BAYÊ ŞİMAL"

- 1 Ney-şekera gerden ji ac
Disa ji reştûzên semed
Qewsên lî bala ferq û tac
Keyber reşandîn bê 'eded
- 2 Keyber reşandîn bê hisab
Mısri ku dan şîqal û tab
Sed Rostem û Efrasiyab
Kuştin lî wan ker kîr cesed
- 3 Sed padişah û Xusrewan
Can dan ji îşqê we rewan
Nesrin û lebsê erxewan
Mîn dîn lî bejna serwi-qed
- 4 Mîn dîn lî bejna 'er'erin
Tayên zûbad û 'enberin
Bayê seba da çemberin
Zulf çûne ser nûra semed

2. TAB: Tav, tirêj, çirisk.

3. QED: Bejn.

4. ZUBAD: Binxweş.

- 5 Zulf çûne ser nûra zelal
Carek were bayê şimal
Bîskan jî ser dêmê vemal
Zulfan jî ber cotê esed

- 6 Sehharê cohtê caduwan
Îro jî remza ebruwan
Dîl girt û da ber kaşuwan
Ker kîr lî mûskînan kebed

- 7 Dîl girt û da ber xenceran
Kuştîm nîgar û dîlberan
Me j' destê zulma esmeran
Dad û meded, dad û meded

- 8 Dîlber jî le'lên xwey şefaf
Da min meya gulgûn û saf
Deryayê 'îşqê qaf û qaf
Peyweste têtîn cezr û med

- 9 Husna munezzeh bê misal
Ser de, libasê xet û xal
Sergeşte heyran ma û lal
Ehmed ku di nûra semed

- 10 Ellah jî nûra sermedi
Yek qetreyek da "Ehmedî"
Şîrîni û remzek weh di
Medhûşî ma hetta ebed

5. *ESED: Şêr.*

6. *CADÛ: Sêrkar, bêxûy, pira sêrbaz.*

"HALEYA KESK Û SOR"

- 1 Ahî jî destê wê sirê, dîl bî meyê hewale kîr
Herçî lî mun kîrî "Mela", cama meya dusale kîr
- 2 Şengê bî nazi meşîha, mîsk û zû badi weşîha
Rûy ma dî bîn piyan e, hêj zêde lî mun delale kîr
- 3 Çîçek û gul sehergehan, nesterenên dî xergehan
Têkî jî mîsk û mawerê, mahê xunav û jale kîr.
- 4 Dêmê dî bîsk û xemrîyan, ta û lefên dî şetriyan
Mane temami kesk û sor, bedr e lî dorê hale kîr
- 5 Dûrî kîrîn jî sunbûlan, çîçek û bîşkoj û gulan
Dîl me jî rengê bulbûlan, şubhetê daxî lale kîr
- 6 Pîrê mûxan jî şîşe yê, da me sefineke meyê
Şukrê Xudê ku qulzemek min jî xwe ra qubale kîr
- 7 Xudrî bî remz û mu'cîzi, mesti me dî dî dengîzi
Hati peyaleyek dî dest, eşkere sed peyale kîr
- 8 Xunçeleta j' rengê gulê, dêmê bî sır numa "Melê"
Şubhetê bulbûlan seher, lew me fixan û nale kîr

-
3. NESTEREN: Gulên sor. XER: Dîrî. MAWER: Gulav. JALE: Avî, şebnem.
 4. ŞETRÎ: Kezi. BEDR: Hiv. HALE: Gera lî dor hîvê.
 5. DAX: Çiya.
 6. QULZEM: Derya. Behra sor.

"YARÊ MEDE BI DÎNARÊ"

- 1 Derê meyxaneya 'îşqê, seher arîf ziyaret kîr
Bî abî çeşm û xwûna dîl wudû best û tehareî kîr
- 2 Werin cama hilalê, da jî 'eksê mahî new bînî
Ku xwanê mîhr û cergê çerx û xwanî-roz e xaret kîr
- 3 Bî mîzan qewsê mahê new, lî wechê dîlberê mîn dî
Jî çeşm û goşe yê ebrû, bî dor camê îşaret kîr
- 4 Bî ebsaran nezer mîn çû, jî çerxê qewsê ebrûyan
Şukurxwazîm, ku çehvan karî ber 'eynê bisaret kîr
- 5 Jî ser dêmê nîqab avêt û destûra tewafê da
Dî se'ya beyt û îhramê, û mîn eswed ziyaret kîr
- 6 Dî didarê, hezaran can, nîsarê meqdemê yar in
Kesê canan bî can bînt, dî 'îşqê, wî ticaret kîr
- 7 Bî dinarê dînê zinhar, da yarê xwe tu nefroşî
Kesê Yûsîf fîrotî, wî dî alem da xesaret kîr

1. WUDÛ': Desbêj. BEST: Girtin, grêdan.

4. EBSAR: Çavan. 'EYN: Çav. BISARET: Dîtin. Zanin.

5. NÎQAB: Rûçavk, rûbend, perde.

6. NÎSAR: Amade, xweavêtin, şabaş. MEQDEM: Ciyê ling, pêpelûk.

7. ZINHAR: Haydar. Nebî nebi!

- 8 Tînê ew secdeya şukrê, te bîr mîhrabî qewseynan
Ku delq û şeml û seccade, bî vê avê qesaret kîr
- 9 Dî behsê le'li leb, her xamî narît teb'ê elmasî
Welê te'sîr û feyzî mîhrî tedbirê heraret kîr.
- 10 Dî î'cazî beyanê da, su xen ger bête însafê
Dîzanî mu xteser her kes, "Melê" sîhr û 'îbaret kîr

DENGÊ TÎPA (J : R)

"BIRCA BELEK"

- 1 Xelqno! lî mîn kî şîretê
Ew dilbera zerrîn kemer
Mîn dî dî halê xefletê
Hat der jî burcê wek qemer
- 2 Hat der jî burc û penceran
Dîl gîrt û da ber xenceran
Ev reng e halê dilberan
Lew aşîqan xwûn bû ceger
- 3 Qelb û ceger mîn bûne xwîn
Lewra ku nû derbûn bîrîn
Ey can were halîm bîbîn
Wer rûh jî qalîb bête der

8. *DELQ*: Ebaya dewrê şa. *QESARET*: Şuştî. Dî arava pis da werdan.
10. *SUXEN*: 1) Germî. 2) Germîya helbestan, edebiyat. *MUXTESER*:
Bî kurtî, xulase. *ÎBARET*: Beyan.

- 4 Canê mın er bê ser cesed
Mızgin bı afaqan resed
Alem hemi pê bın hesed
Însan û cınn û canıwer
- 5 Alem hemi têk bûne sef
Seyrin lı şahê mın bı xef
Hatın temaşa çarteref
Şatır xumar têtın dı ber
- 6 Hat padişahê pur sıpah
Qamet elif, dêm şubhê nah
Dad û meded sed ah û ah
Zulf û 'eqarib têne ser
- 7 Gestime xelqno 'eqrebê
Mest ım jı şewqa xebxebê
Talı' tınê mı d'kewkebê
Îro 'eqarib têne der
- 8 Îro 'eqarib hate xwar
Çû nivê baxê gul-'izar
Ew buxçeya her lê buhar
Lew bulbulan lê qal û şer

4. AFAQ: Hemû dinya, ufûq.

5. ŞATIR: Çaqırkêf. Çist. Bêheya. XUMAR: Serxoşi, bêlîşiya jı ber meyê. TÊTIN: Ev gotın dı nusxeyek dın de "tayin" e.

9 Bê hed jî dîl nali û keyb
Da buxçeya rîdwanê xeyb
Van naliyan nînin çu 'eyb
Suhtine em dîl bû seqer

10 Sotîn lî mîn cerg û hînav
Werdên dî hûr girti xunav
Zulf hate ser lê kîr bîlav
Bayê nesim wextê seher

11 Tîrsim muxalîf ba detê
Zulfên dî dora cebhetê
Rakît qiyam wê sa'etê
Alem bîbît zêr û zeber

12 Zahîr dîbêjîn pendegîr
Da dîl nedî zulfa herîr
Şubhê "Melê" d'mîni esîr
Guh dêre qewlê mu'teber

DENGÊ TÎPA (J · Z)

"TU DIZANÎ ÇI KESIM EZ?"

1 Cana jî cemala te mûqeddes qebes îm ez
Ger xûb û perîzade nezerkî te bes îm ez

9. KEYB: Xemgîn. RIDWAN: 1) Dergevanê bîhîştê. 2) Bîhîşt. 3) Rezvan. SEQER: Doje (chennem).

1. QEBES: Pîzot. Girtin. XÛB: Cuwan. Dî nusxeyeke din da "Hûr"e.

- 2 Mıslı mehê new ger te divêtın me bîbini
Mêze bike camê tu dîzani çı kes ım ez
- 3 Yexma jî me can kır, ku tecellayê lî dîl da
Mîn rûhê dî qalîb tu yî, تنها qefes ım ez
- 4 Hubba te ye mîn radihejîni ku bînalîm
Şeb ta bî seher nale, jî rengê ceres ım ez
- 5 Mîn go: Mehê new çasîtiyê ebrûyê yar e
Go: Mîn çı hed e, şubhetê ne'lê feres ım ez
- 6 Saqî jî ezel yek du qedeh bade bî mîn da
Hetta bî ebed, mest û xumar û teles ım ez
- 7 Cana tu yî mîn can, gulê bê xarî kerem bî
Mînnet ku ne wek bulbulê mîhnet 'ebes ım ez
- 8 Sed cewr û cefa dî bî me, naçîn jî derê te
Yekser tu nebati û lî teb'ê meqes ım ez
- 9 Ger weh te divêtın bîbîrî ser, bike ferman
Da vê se'etê ser bîbîrîm, xweş meqes ım ez
- 10 Ser ta bî qedem ez bîsojîm şubhê "Mela"yî
Perwane sîfet suhtîme bê sewt û hîs ım ez.

3. *YEXME: Talan.*

4. *CERES: Zengîl.*

"BI DIL PEYREW IM"

- 1 Tûr ım bı dıl û peyrewê Mûsa yım ez
Ateşperes û nûrê tecella yım ez
- 2 Bari j "'we 'ellem" ku xebardarî kırım
Îro tu bızan, Adem ê esma yım ez
- 3 Înşa 'ulûmê ledun çunkî mı zani
Zani bı heqîqet ku çî inşa yım ez
- 4 Herfên reqem-lewh, wucûda mın bixê wan
Da qencî bıbini ku çî imla yım ez
- 5 Zahır tu perişaniyê halê-m nebin
Mecmûî dî zatê xwe û tuxra yım ez
- 6 Alem çî? Î'rab û hurûf û kelmât ın!
Ew nuqte, dî nefsa xwe û me'na yım ez
- 7 Sed Nîl û Fîrat tên û derın qelbê me
Pê nahîsîhın, qulzem û derya yım ez

-
2. WE'ELLEM: Fêr kîr, hîn kîr. ADEMÊ ESMA: Adem pêxember.
 3. ULÛMÊ LEDUN: Zanîna xasê bı xwedê ve. ÎNŞA: îcad, peyda.
 4. Dî nusxeyek dîn de : "Da qencî bızanî ku çî imlayım ez".
 5. TUXRÊ: Mor, muhr, dexme.

- 8 Tu j'nusxey tewhid mexûn ayetê nefyê
Bê aletê isbatê, ku "Îlla" yim ez
- 9 Sed neql û riwayet, dî meya saf, mûyek
Îro ku jî pirê xwe bî fetwa yim ez
- 10 Peyweste tu her bang me ki, şubhetê ney!
Bê yar û mey û sazê, me go: nayê me ez
- 11 Herçi te bivêtin j'me wer can bixwe bit
Cana bîke ferwarî, vewesta yim ez
- 12 Sed şîş, lî dîl dane jî mûhrê me "Mela"
Lew her bî fixan mîslê ney û nay im ez

DENGÊ TÎPA (J : Z)

"SERFIRAZÎ"

- 1 Aşîq er carek jî bala, lê bîdît berqa mecaz
Dê lî nîk sahib dîlan, hetta ebed bit serfiraz
- 2 Keşf û esrarê sifatan, bê mehebbet nabîtin
Sûretê esma divêtin, da bîkî jê fehîmî raz
- 3 Lama husn û cemalê, dê jî 'ilmê bête 'eyn
'Îşqî da jê hîlîbîtin, kê dî heqîqet bê mecaz?

11. FERWAR: *Ferman*.

- 4 Husn û hubb, bê yek-du nabin, dê bîkîn şah û geda
Nûrê nadît şu'leya Mehmûdi, bê şem'a Eyaz
- 5 Me'neya 'îşqê dîzani, ayeta husnê bîxwûn
Da tu herfên muhbetê yek yek jî hev ki imtiyaz
- 6 Aştîqan bê gavî, lew kalin jî dîl tèn şubhê re'd
Wan jî bala lê dîbarîn wek bîrûskan remz û naz
- 7 Ki xebêrdar bît jî 'îşqê, key jî ber westa gîrît
Gerçi rah ez, zerre zerre sinesoz û cangudaz
- 8 Aferin sed aferin, hey mîn jî wan ra aferin
Ê jî tirên dilberan, daim dî dîl peykan û gaz
- 9 Guh de awazê neyê wextê sema tèn muxbeçe
Fehmê razi ger dîki, çawa dînalîn çeng û saz
- 10 Ew dîlê mîn wek kebûter nabîtîn kes lewme ket
Lew dîvê torê we da keftî me dîn sed şahîbaz
- 11 Wer dîlo! da çîn temaşaya cuwananên çîmen
Wê hîlani ser bî naz û sayeban dayê niyaz
- 12 Zulf û sunbul muşkî bûy û bîsk û sosîn sur-şîrîn
Serwî bala sebzi-pûş û kîl-nîşan û xunçebaz
- 13 Nêrgîzên qamet zumerred, sergîran hatîn xîram
Çarî etrafan bî ref-ref, lê bî meş tèn siy û qaz

-
7. *SOZ: Qelandîn, şewat. GUDAZ: Tewandî, xwar.*
 10. *KEBUTER: Kotîr, kevok.*
 11. *SAYEB: Seywan, nobedar, pawancî.*

- 14 Dıl bı ki dım ez jı wan, her yek bı xencan dıl dıbın
Dılru ba yın, canfıza yın, dılber ın, aşiq gudaz
- 15 'Eqdı ihramê, dema dilber xuyabi ferzi-'eyn
Secdeyek ber wan du bırhan, nagırıt cıh sed nemaz
- 16 'İde û mirê me iro dergehê lutfê vekır
Go: "Mela" hıngi bıxwazi dê bídım, bes tu bıxwaz

DENGÊ TİPA (J : Z)

"BARBARİYA CENGİZ"

- 1 Jı re'na nêrgızên tey mest û xwûnrêz
Zeman bû 'ehdê ceng engizê Cengiz
- 2 Te canê mın divêt ey canê alem?
Jı mın bıstın bı le'lên xwey şeker-rêz!
- 3 Du 'enber bû lı şımşadê bı mesti
Vebestın lew hewa bû 'enber-amız
- 4 Jı axa asitanê mıstekê bin
Lı daxan da bıbinım xweş sebatiz

14. *DILRUBA: Dılrevın, dılıkışın. CANFIZA: Rıhkışın.*

1. *ENGİZ: Barbari, wehşet.*

3. *AMİZ: Tevlihev.*

4. *MISTEK: Wirwarek, çengek.*

- 5 Tenê Ferhad dızanıt lezzetê 'ışq
Ku wi can daye Şêrinê, ne Perwiz
- 6 Teb û tabê hezar işkence da dıl
Jı Şirazê negahê mesti Tebrêz
- 7 Îlahi nêrgıza mey mest û nazık
Jı destê xwar û bedxwahan bîparêz
- 8 Ku lê têt ew qebaya asimani
Letifa şeng û nazık wek belaziz
- 9 Sewaşek rêhte disa alema dıl
Bı cadûwê du çeşmê fitne engiz
- 10 Xebais teb-'e, jahıl seg sırişt e
Yeşin ew ker jı canan lew dıkıt biz
- 11 Mebin ew ger bı sûret ademi ne
Hemi dar ın, jı êğır ra kırı rêz
- 12 "Mela" canê te çawan pehlewani kır
Lı tayê xemriyan zulfa dıl awiz
- 13 Jı husna bê nişan, nadi nişanek
"Nişani" ger jı dıl nekra te perhiz

-
5. *PERWİZ: Bernavkê Key-Xusro.*
 7. *BEDXWAH: Dîlpis, xêrnexwaz.*
 10. *JAHL: Jı aliyê. SIRIŞT: Xwûy, tebiet, eslû fesl. BÎZ: Bêzi, kin, nefret, rik. Xweparastin.*
 12. *AWÎZ: Hilavêtin, hilperikandin. DILAWÎZ: Dîlpêve.*

"DINALIM ŞEV Û ROJ"

- 1 Tu dîzani bî Xudê mîn tu xîyali şeb û roz
Bî xîyala xwe medam mîn tu lîbal î şeb û roz
- 2 Her bî mîzan dîreşîni ce " " tir û xedeng
Jî neseq saîqe me j'qewse " " li şeb û roz?
- 3 Mîslê goyin te rewan-nal jî dilê mîskîni tèn
Em nîzânî tu çîra her weh dînali şeb û roz?
- 4 Te bî fîryad û fixanan bîxwe bulbulî ker kîr
Ellah, Ellah jî çî derdî weh dîkali şeb û roz?
- 5 Da ku dilber, qedemê lê bînihed rewşenî kîr
Lew tu xwûnê weh jî çehvan vedîmali şeb û roz
- 6 Te tinê zewq û sefa kîr bî seyên dilberê ra
Sernîxûn geh şubê nûn geh weku dal î şeb û roz
- 7 Fetweya Pîr î "Mela", yan tu bî îlhamê nebi
Vê meyê her weh dînoşî bî helalî şeb û roz

2. NESEQ: Tekûz, tertîb. SAÎQE: Deng, bêhîşî. Bîrûşk.

3. REWAN-NAL: Nalînên lî pey hevdu.

5. QEDEM: Ling, pi. BINIHED: Pê lê ke.

6. NÛN: 1) Tîpa " " (N) dî elifba erebî de. 2) Navê masiyekî ye.
DAL: Tîpa " " (D) dî elifba erebî de.

"TURKÊN XWÛNRÊZ ME KIRIN ZÊR Û ZEBER!"

- 1 Şahidê cilwe numa, qudsiyê feyrûz e libas
Herçi rengê te nişan dît, tu nişanê xwe bînas
- 2 Husnî bê ayineyê îşqê tecelli naderît
'Îşqê Mehmûdî dî me'na nemeki husna Eyas
- 3 Herçi rengê te bivê tîn xwe bîbîni lillahi
Nezerê wer bîde kasê, çî xweş ayine ye kas!
- 4 Tu şerabê bî xerabê, bî nehîngan deh demi
Dê kifayet bî çî rengî me bîkîn kuze û tas?
- 5 Remz û razên ney û nayê ku semaine hemî
Jî mehalan e bî 'eqlê xwe bîzani jî qiyas
- 6 Wê dîkî mexlete her dem lî herîfan bî cedel
Bî du caman vedîxwun sîretê ebyed û weswas
- 7 Destegirê te nebît Xedrê 'înayet lî qîdem
Nagehê aba heyatê bî du eskerî Îlyas

-
1. ŞAHID: Dilber. FEYRÛZ: Pîroz, şen, kêfxweş.
 2. MEHMÛD: Mehmûdê Xeznewî. NEMEK: Nem, terayî. Xwuy, zêde bûn, grêdayî. EYAS: Eyaz, navê dîlketîya Mehmûd e.
 4. XERAB: Meşk. Qedeha ziv. Kûp. Dî du çapên diwanê yên dîn de, li şûna "bî nehîngan deh demi": 1) "bî nehînganê demi". 2) "bî nehîngan bîde mey". hatiye nivîsandin.
 5. SEMAÎ: Bîhistî.
 6. MEXLETE: Hilekari. HERÎF: Hevdem.

- 8 Tu binê mahê new û destê qezayê hey û hey
Ne lı zer'ê felekê, belki lı 'umrê me ye das
- 9 Turkê xwinrêz û xumari, me bı yek xemzeyeki
Zuhdê çıl sale lı mın zêr û zeber kır jı esas
- 10 Jı lebê le'lê şeker yar qe nekır pursa "Melê"
Mısriyan gezme reşandın, ku kışandıne elmas

DENGÊ TÎPA (س : S)

"ZUNNAR Û ÇELÎPA"

- 1 Dıl yek e, dê 'ışqı yek bıt, aşıqan yek yarı bes
Qible dê yek bıt, qulûban dılberek dıldarı bes
- 2 Mın dı benda zulfekê dıl da bı destê pirê 'ışq
Lew dı 'ışqê da ku best ihram û yek zunnarı bes.
- 3 Terh û terz e bûne zunnar û çelipa yek bı yek
Lew mı zunnar û çelipayek tenê yekcarı bes
- 4 Hın jı nık dêrê ve tên, qesta keniştê hın dıkın
Ney jı van ım, ney jı wan ım, mın derê xemmarı bes

8. ZER'Ê: Ziraetê, çandiniyê.

9. ZUHD: Zahid, xebat. Ev qeside eşkera dike ku wextê Mela Divan. nûisiye umrê wi çıl sal bûye.

3. TERH: Tip, biçim. ÇELÎPA: Xaç.

4. DERÊ XEMMAR: Derê meyxanê.

- 5 Gerçi tèn reqs û semayê, her seher sed ney-şeker
Mın dı bezma surşırinan, ew şırin reftarı bes
- 6 Weh çı wala gewher ın, hatın libasê cism û can
Mın ji wan hori-sırıştan, ew peri ruxsari bes
- 7 Hewce sıhrê Samiri nin ın, ku zulfa reş bıkıt
Çeşmê benda dılrûbayan, kakula 'eyyarı bes
- 8 Bulbulan sed gul dıçav ın, çav lı sed gul dı dıkmın
Mın dı baxê gul'izaran, yek gul û gulzarı bes
- 9 Mın dı baxê gulfiroşan di 'eceb resmek xerib
Xarê teb'an gul dı dest ın, gulperestan xar i bes
- 10 Ew cefa çû der ji hed zulma te bir hetta bı Çin
Rehmkê carek neki hey zalım, ev azari bes!
- 11 Xerqê deryayê gunah ın, teşneyê lutf a heq ın
Rehmeta amirzigar û şefqeyê xeffari bes
- 12 Elilê dunyayê seraser dijminên mın bın "Mela"
Piştêmêrê mın 'Eli bi heyderê kerrar i bes

5. *BEZM: Cıvat.*

6. *WALA: Bılind, berz. Hêja. RUXSAR: Dê m, rû.*

7. *'EYYAR: 1) Rıhetiya dıl. 2) Hespê serbılind. 3) Siwarên Ewropi. 4) Fêlbaz.*

11. *TEŞNE: 1) Têhn (ti) 2 Hewce, mehtac. AMIRZIGAR: Bexşıwan.*

12. *HEYDER: Bernavkê Hz. Eli ye.*

"QEDRÊ GULÊ ÇI ZANE
KERBEŞ DIVÊ KERÊ REŞ!"

- 1 İro "Mela" serapa lew têkî bûme ateş
Min di seher xeraman neyşekera şirin-meş
- 2 Ya Reb, çî turfe-mêw e, ev reng e mey dî bexşî?
Şî'ra me tê perîşan, nezma me tê muşewweş
- 3 Dîl geşt e min jî dêrê naçim kenîşteyê qet
Mîhrabî wê bî min ra, wer da biçîne "Laleş"
- 4 Mehbûbê wek stêr e, govend û 'îşqîbazi
Têkîl biçin semayê, hîşyar û inest û serxweş
- 5 Heywan lî ku dibinî, em muftiyê zeman in?
Bîstin jî destê saqî, cama zelalî bê xeş
- 6 Wer guh de çeng û nayê, şîrin ku bîn semayê
Camê bînoşe vêra, çî sade û çî zerkeş
- 7 Talî' ku bêt û furset, muhlet lî nîk heram e
Min 'uînrê Nûhî nine, saqî were bîlez xweş
- 8 Neyşekera şêrin qed, me j' dest te mey divê tî
Da sine pê cêla dîn, rewşen bîkî dîlê reş

-
1. SERAPA: *Jî serî ta pê, serdanpê.*
 2. MÛŞEWWEŞ: *Tevlîhev. Bê tertîb.*

- 9 Camid çı kın bı husnê, ku wan nezer lı xwar e?
Xer-teb'etên dı ebleh, çı nêrgız û çı kerbeş!
- 10 Kor e xwe nasîpêrit carek bı dest delilan
Ebleh çıkıt tewafê? nabinitın berê reş!
- 11 Bêzi dıkıt jı qencan, jı remz û naz û xencan
Qedrê gulan çı zanıt? kerbeş divêt kerê reş
- 12 Feyza me şubhê Nil e, em Dicle û Fırat ın
Ger şeyx û wer imam e, vêra ye mın keşakeş
- 13 Soxa ku ez dı bendê, dıl gırtiye kemendê
Letif e zuhre-sima, ebrû hilal û mehweş
- 14 Burhên jı qewse qudret, nişane kır "Nişani"
Lamı' jı ber dıbarın, çı yengiyek weh perweş?
- 15 Ellah lı mın hubba te, çı şekker û nebat e
Jı nû ve dê cuwan bım, ger bıhn bıkm gula geş

DENGÊ TÎPA (ش : Ş)

"KUŞTINA ZENGÎ"

- 1 Şebê qedrê lı me rewşen ke, tu rûhi were xweş!
Me jı nû xweş ke, lı ser çehvê şehidên xwe bimeş!

9. CAMID: Bê rih. XER: Ker.

13. MEHWES: Hiva geş. Wek delaliya hivê.

- 2 Ma lı mın ki nezerek lutf û jı dıl xemzeyeyan
Bireşini cegerê rişı jı qewsên xwe biweş
- 3 Seherê cumle şehidên te bı rım avêhti (ye)
Ê jımarine yeka yek me hemi şeş sed û şeş!
- 4 Lê şehidên te bı iymarê bı xencer kuşti(ye)
Hê neçû xwûn jı birinan, sed û heftad û du leş!
- 5 Cengê Hındi dıkırın Fêris û rumbazê 'Ereb
Tox û ala dı Fıringi ne, kemandarê Hebeş
- 6 Tu bınê, Rom û 'Ecem kuştine Zengi dı kemin
Hane her têtê peyapey jı teref Rom xweş û xweş!
- 7 Da me şehzade bı destê xwe mûbarek qedeliek
Ne xubarek jı xumari yû ne tundi yû ne xeş
- 8 Du qedelı mey bı "Nişani" dıderit rengı bı reng
Nêrgıza nazık û re'na û gula taze ye geş
- 9 Xaliba ehlê zemanê, ma "Mela" ademi yın?
Venumayın jı kerê mey reş û gayê te yê beş!
- 10 Arifên ehlê besiret, jı neseq merdumê çeşm
Surmepoş ın dı beyadê û qebayê xwe yê reş.

-
2. XEMZE: *Awirê bı naz. Kortıka dê m û erçenê.*
 6. ZENGÎ: *Emaddinê Zengi, paşayê Mûsilê (550-600 hicri).*
 7. XUBAR: *Toz, xwelî. XEŞ: Kewş (qırş û qal).*
 10. NESEQ: *Tekêz. Herwek. MERDUM: Meriw, mîrov, insan. BEYAD: Sıpi, sıpitayî.*

"DERDÊ MELE"

- 1 Selwa sehi-qed xemûlî
Lew kemmûlî mestane reqs
Wer suhbetê ger qabûlî
Dê bêt û ret şahane reqs
- 2 Mestane mestan noşe noş
Qerqef dî caman hate coş
Ma dê bîmînt kes lî hoş?
Weqtê ku bîn durdane reqs!
- 3 Suhbet bî sazan hate saz
Pê mewwîcî deryayê raz
Da dîl jî nû bayê mecaz
Wê keştîyê sukkan e reqs
- 4 Mehbûb bî 'eynê kewkeb ın
Reqsê ku tê dîlber hebın
Sed can gîramê mîn hebın
Bavême rê, erzan e reqs
- 5 Kır şîme û raza beri
Arîf venebîn lê derî
Hetta dî nîva agîrî
Ew xef nebit perwane reqs

3. RAZ: *Ev peyv dî nusxeyek dîn de "NAZ"e. SUKKAN: Sekin, rû-nîştin (pr.).*

4. GIRAM: *Nîrx. Xweş.*

- 6 Perwaneyê şem'a geş in
Zulfên weh nazik raweşin
Şewkên dî dîl da pê xweş in
Me j'penceyên şêran e reqs
- 7 Ala û tayên qurmızin
Eslan dî ber da berızin
Nêrgız dî baxan tewwızin
Ney şekeran nişan e reqs
- 8 Weqtê ku ba bîn erxewan
Gulçiçek û terhên cıwan
Wêran e bê selwa rewan
Arif lî ferqê can e reqs
- 9 Îro şeker xendê bîrin
Destê sıpi zendê bîrin
Disa bî govendê bîrin
Derdê "Melê" derman e reqs

DENGÊ TÎPA (ض : D)

" ZIMAN PÊ WÎST E "

- 1 Şiweyê dilberê bîzan, sunnet e şîwe, 'îşwe ferz
Her,du nezer ku bîn qeran wacib e yek kırışme ferz

6. *ŞEWK: Dîrî. Şewka masîyan.*

7. *QURMIZÎN: Sor.*

8. *Dî nusxeyek dîn da rêza pêşî weha ye: "Weqtê xuya bîn erxewan".*

- 2 Herdu qeran ku qible bîn, her çî dema xuyabîn ew
Wê se'etê dî dinê 'îşq, lazîm e yek du secde ferz
- 3 Xırqeyê zerq û jengi-zuhd, mîn bî meya muxane şuşt
Şust û şuwîk dî meykedê ewwelê karê ferz e ferz
- 4 Neyşekerên şêrin zeban, mestê bî cam û bade bîn
Ferz e dîbît jî tewbeyê, salîkê îşqê tewbe ferz
- 5 Saqiyê simî saqî ma zehra helahîlî bî dest
Canê me şukr û minnet e, tîzî-rewane reqs e reqs
- 6 Xalî eger bî wecheke bête qelbê ebrûwan
Şubhetê Beytê Meqdes û Keşîk dîbîn du qible ferz
- 7 Ez ku dî de'wa aşîqî, kîfşe dîkît zeban derew
Ketmê şehadeti dîbît, wê se'etê bî şehde ferz
- 8 Cebhet û dêm û gerdenê, perde dema jî ber bîret
Ferz e "Mela" lî hacîyan, se'y û tewaf, û 'umre ferz

DENGÊ TÎPA (ض : D)

"ÇÎ XEREZ ?"

- 1 Mê jî bîl husn û cemalê çî xerez?
Bê cemalê, jî peyalê çî xerez?
- 2 Ger ne teşbihê du burhên te bitîn!
Me dî 'îdan, bî hilalê çî xerez?

- 3 Ger ne qesta dıl û canê me dıkıt!
Me jı wê şox û şepalê çı xerez?
- 4 Ger ne rûhê me dı pey dıl bîretın!
Me jı wê qenc û delalê çı xerez?
- 5 Ger ne b'ismê te mu'emma bın hırûf!
Me bı şıklê xett û xalê çı xerez?
- 6 Ne ku şermende jı rûyê te bûwa!
Afitabı bı zewalê çı xerez?
- 7 Qestı wehdet dıkırıt rûhı bı rûh!
Wer ne, aşıq jı wisalê çı xerez?
- 8 Dı şebê qedrê tecella tu biki!
Me lı pey mûm û şemalê çı xerez?
- 9 Ne cemala te tecella bıkırıt!
Me jı xuban bı cemalê çı xerez?
- 10 Ne jı le'lên te "Mela" behsê bıkıt!
Me jı vê behs û sûalê çı xerez?

"MALÊ ME"

- 1 Disa li bedrê katîbî
Kêşa jî nû jengarî xet
Nûr e reşandi wahîbî
Der girdîşê pergari xet
- 2 Herfên jî qudret nûqte pur
Madarê hewza le'l û dur
Ev rengî kê di weh bî sur?
Qudret numûn zengari xet
- 3 Ev çiçekên şetî şîbêht
Ef'a sîfet qelbê me mêht
Selwa jî balayê we rêht
Ev perdeya gulnarî xet
- 4 Neqş û nîgarên dilberan
Dercin jî remzên esmeran
Her tîn jî dest neyşekeran
Me j'gulşenê ferxarî xet

1. GIRDÎŞ: Gerandin.

2. MADAR: Dormedar.

3. ŞÎBÊHT: Teşbih. EF'A: Mar. GULNAR: Çiçeka hînarê.

4. DERC: Xuricandin. Têxistin. Weşan.

- 5 Me j'dest-xeta terhên şelal
 Xal û xetên nûra zelal
 Dani dî sindoqan lî bal
 Malê me sed qentari xet
- 6 Bergên gula reyhaniyê
 Katîb nîmûçek daniyê
 Kes di bî vê şiraniyê?
 Der sen'etê cebbarî xet !
- 7 Reyhan û sunbul tê hene
 Sed çiçek û gul tê hene
 Zerbav û bulbul tê hene
 Ew bexçeya gulzarî xet
- 8 Gulçiçek û neqşên xerib
 Nesrin û reyhanê 'ecib
 Lê rast û çep bûyin selib
 Cedwel keşî zunnarî xet
- 9 Îro seher tuxra nişan
 Î'rab û herfên zerfîşan
 Hatîn dîgel bayê sîban
 Me j'canibê dîldarî xet

5. ŞELAL: *Xemrevîn.*

6. NIMÛÇ: *Nîmûne, mestere.*

7. ZERBAV: *Zerzerok.*

8. SELÎB: *Xaç.*

9. zerfîşan: *Zêrweşîn.*

- 10 İro berata Ehemd i
 Tuxra nişan zerkeş medi
 Xettê humayûn ki weh di?
 Şêrin û me'nadarî xet !
- 11 Ellah dî ber "Qal û belê"
 Da yexme kîr qelbê "Melê"
 Avêhte çerx û cedwelê
 Ev reng e 'enber bari xet

DENGÊ TÎPA (𐬵 : T)

"PÊLÊ XWÎN

- 1 Xwûn ku jî dîl bî mewcî bêt
 Eşkê rewan me têne xet
 Nîl î jî dîdeyan dîzêt
 Keftîme navê şubhê bet
- 2 Katîbê neqşê qudrêtê
 Zêrê reşandî ser xetê
 Erzen û dêm û cebhetê
 Pê neqqîşand û kîr nuqet
- 3 Cebhet û dêmê neqqîşand
 Mîsk û zûbadê lê feşand
 Nûrê jî zulmetê reşand
 Taze kîşandî xet bî xet

2. ERZEN: Erçen. NUQET: Nuqte. CEBHE: Eni.

- 4 Hor û fireşte kê we din?
Nazık û xûb û surşêrin
Dê mê numûne pur bı kin
Sûretê Çin numa xelet
- 5 Şî'rê "Melê" ku wek rewan
Daye te canê merivan
Pur me lı bergê erxewan
Dine xezel lı nık şetet

DENGÊ TÎPA (**ل** : T)

"YEXMA Û TALAN"

- 1 Mey ne noşî Şeyxê Sen'ani xelet
Ew neçû nêv Ermenistanê xelet
- 2 Mıslê Mûsa wi tecellaya te di!
Ê tu di, kanê xeta hanê xelet?
- 3 Wi nedi bejna te, û dayê qiyas
Hıkmê lew çûye burhanê xelet
- 4 Setweta Leylê yeqin Mecnûn tepand
Wer ne. Qeys nakıt be yabanê xelet

3. BURHAN: *Belge û delil.*

4. SETWET: *Şiddet. Şıdandına gemê (destgin, dızgin). QEYS: Mecnûn. YABAN: Biyan. Welatê dereke.*

- 5 Wek "Nişani" neqş û nişanek te di
Ê ku nişanek te di kanê xelet?
- 6 Ez geham ava heyatê xef ji dîl
Xudrî vaji çûye heywanê xelet
- 7 Şahneşînên nazîkan dayî' mekîm
Da nebîni dîl bî vê xanê xelet
- 8 Ellah Ellah çerx û dolabê dinê!
Nuqte qet nakît dî dewranê xelet
- 9 Roz û şeb her seyîrî didara te tîn
Nakîrîm ew dewr û seyranê xelet
- 10 Hûn nebên meşşateyê xef daniye!
Hem qeran kîr xal û nişanê xelet
- 11 Dê bî ser canê me mîrwet da me îx
Bîşkuwên benda giribanê xelet
- 12 Ser nebi ber kufîrî zulfê aqîbet
Ez dîtîrsîm lê jî îmanê xelet
- 13 Pehniya vê çerx û dolaba dinê
Nîsbeta erbabê 'urfanê xelet
- 14 Nûsxeya alem hemî 'înwanek e
Nuqteyek nabî dî 'înwanê xelet

6. *HEYWAN: Ava heyatê.*

- 15 Qulzem û bayên muxalîf tê pur in
Da nekelşin darê sukkânê xelet
- 16 Da bîzani pehlewani mûyekî
Dest nedi lillahi mîzanê xelet!
- 17 Wê dî destê min gula geş pur xunav
Heyfî bulbul çû gulistanê xelet!
- 18 Hêji sehwa xameyê bû, wer ne, min
Ev xelet nakir dî diwanê xelet
- 19 Wê lî ser bejna te ev seywan veda
Wer ne, nada rojê seywanê xelet
- 20 Geh dîl û geh can dîbîn Turkên te tîn!
Nakîrîn yexma û talanê xelet!
- 21 Meşrebê Turkan Furat û Nîlî kir
Teşneleb çû terfê Ummanê xelet
- 22 Pirê hikmet bîn lî wîfqa meşreban
Kes nedi mey rêhte fincanê xelet
- 23 Rast e yek qanûn seraser nine tê
Xwehri yû pêçên perîşanê xelet
- 24 Pakî teb'an quwwetek mewzûn divêt
Da ne dît sen'et bî idmanê xelet
- 25 Merdumên çehvên "Melê" 'eksa xwe di
Wek "Nişani" ma lî nişanê xelet

"GER HÛN REWANBEXŞ IN!..."

- 1 Bê lebê le'le "Mela" mûn ji meya alî çî hez?
Suhbeta tê nebitî yarı bî her halî çî hez?
- 2 Qedehek bade bî destê xwe lî qelbê me birêj!
Aşiqê suxite bî, ateşê seyyalî çî hez?
- 3 Ne ku wek teyrî, jî inûjen te bîbarî peyikan!
Jî birinên dî dilê şubhetê xîrbalî çî hez?
- 4 Hezz û lezzet me bî 'uînrê xwe dî îşqa te nedî!
Hem bî van derd û xeman zêde tu îsalî çî hez
- 5 Husn û sur zatî nebit, cezbe lî dîl (dî) dît mehbûb
Me jî zulf û xet û xal û qedê meyyalî çî hez?
- 6 'İlmê 'îşqê but û latan, bî riwayet nabitî
Qederek hal ku nebit, şubhetê her qalî çî hez?
- 7 Bedewê pakî çî kîr, feshetê meydan ku nebit!
Mustemî' guh nedîrî, muîrib û qewwalî çî hez?
- 8 Durrê-nasufte dîrêjî, jî lebê le'li "Mela"
Ger rewanbexşî nebit, nezamî ker û lalî çî hez?

1. HEZ: Par, beş.

2. SEYYAL: Rewan, Harikandî. Geş û gur.

4. XIRBAL: Bêjing, scrad, moxil, qalbûr.

6. QAL: Peyv.

7. MUSTEMÎ': Guhdar.

"MUŞKILÊN DÛR Û DIRÊJ"

- 1 Ser dîdît abî kewserê
Zemzeme û semayê zulf
Saye numayî xawerê
Sidreyê muntehayê zulf
- 2 Saye numayî cebhetê
Neqş û xetê jî qudretê
Nuqte û herf û cezme tê
Bal û perên humayê zulf
- 3 Bal û perên sîfet huma
Saye lî cebhetê numa
Xemrî û lef çûne sema
Yek bî yek ew lî bayê zulf
- 4 Netrîk û berg û şîtrîyan
Reqse jî rengê xemrîyan
Baz û 'uqab û qumrîyan
Seyre seher tebayê zulf
- 5 Her me jî burcê sunbul e
Pence dî sine û dîl e
Dûr û dîraz û muşkil e
Qisseyê macerayê zulf

2. CEZM: Îşaretê hevgirê dana tipan dî erebî de. HUMA: Teyrê dewletê.
5. DIRAZ: Dirêj.

- 6 Bestine zulfê derkemin
Helqe bı helqe çin bı çin
Yexme dıkın dılan nıhın
Têne yeqın xetayê zulf
- 7 Rom û 'Ecem jı her teref
Hındi û Zengi sef bı sef
Ceng û suwaş e wan bı xef
Hatine ber liwayê zulf
- 8 Her dem û her se'et jı nû
Pêt e dı sine nar û dû
Sebr û qerarê mın jı kû?
Aşiq û muhtelayê zulf
- 9 Zulfê siyah i bê wefa
Qet me nedi jı wê sefa
Kuştıme ez bı sed cefa
Ahi jı dest cefayê zulf
- 10 Zor û feqir û muhtela
Zahıd û sofi yû "Mela"
Kuştıme ew bı sed bela
Kes nekevıt belayê zulf!

"TİRÊN XAN ŞEREF"

- 1 İro jî şehkasa surê
Mey hate fincana sedef
Minnet ku iro dêm dûrê
Da min meya husna xwe xef
- 2 Xef da me cama kewserê
Şêrinqed û leb-şekerê
Bayê seba da çenberê
Hatın sema şetri yû lef
- 3 Şetri yû zulf û belg û per
Hemyan lî dêm de'we yû şer
İlan lî selwa bûne ger
'Eqreb xuyan ez her teref
- 4 'Eqreb nihîn ew sunbul in
Bo 'enberan dava dîl in
Nişan jî mîsk û filfil in
Wan sineyê min kîr hedef
- 5 Da sine cohtê tîrxweş e
Qewsê hilali tûzreş e
Yek tîrî pur kuştî nî leş e
Xwûnê dî cerhan daye kef

3. İLAN: Mar. EZ: Jî.

5. TÛZREŞ: Reşê bîrçok. CERH: Bîrîn.

- 6 Mın xwûn bı cû têtın jı dıl
Ew baziye bê tor û sıl
Dakefte nêv tûra qızıl
Qumri nehiştın ref bı ref

- 7 Ref ref nehiştın zaxı-zax
Danin lı dıl mın daxı-dax
Dê ki bımınıt saxı-sax?
Westane leşker sef bı sef!

- 8 Sef sef me dın Hındi û Zeng
Cengızı hat Timûrileng
Xef wan reşandın dıl xedeng
Teşbihê tirên Xan Şeref!

- 9 Tirek jı qewsê malzırav
Tê dıl qewi tavêje nav
Xwûn tê puri teşbihê av
Fıryad û efxan sed esef

- 10 Can dê nedıt ew malxerab
Her sineyê cotek xurab
Tê da bırın pence w kulab
Wê can dı dest û rûh dı kef

- 11 Canê "Melê", rûha "Melê"
Nûra jı qudret nuqte lê
Remzek nıhın da mın welê
Nalim jı ber wek nay û def

7. ZAX: *Qijik*.

"SORÎYA XÛNA ME YE!..."

- 1 Nazîka mîn dî semayê bî serenguştê eqîq
Da me iro dî serayê qedehek taze rehîq
- 2 Mî jî dest û yedê beyda, qedehek safî vexwar
(Şe'şaniyyin ke necmin bî senahû we berîq)
- 3 Sîrrê le'le lebe can-bexşî nîzani tu bî behs
(Eidin-nezrte ya nezîrû, fes-surrû deqîq)
- 4 Bî lebe le'le şeker-xende şîkêna şekerek
(Ena bil we'dî le wasîq, fe leh-el we'dû wesîq)
- 5 Dî rîya durrê muradê me serî daniye rê
(Xuttu fil behrî we la zewreqe wel behrû 'emîq)
- 6 Mîn jî xeflet serhê dî û bî du remzan kuştîm
Xweş bî heqqê xwe gehistîm (ena bil getlî heqîq)

-
1. SERENGUŞT: Sertîlî. REHÎQ: Mey, Bade.
 2. ŞEŞEANI: Dê mên xweş. Şeraba têkîlav. KE: Weke. NECM: Stêrik. BÎ'SENAHÛ: Bîruhniya xwe. BERÎQ: Tirêj.
 3. EÎDÎN-NEZRETE: Car dîn mêzeke, disa binêre. NAZÎR: 1) Mêze-kîrox. 2) Tamaşaker. DEQÎQ: Kûr. Têgîhistina pur zor. Tîştê pur hûr.
 4. ENA: Ez. BÎL WE'DÎ: Bî peymanê. LEWASÎQ: Bî bawerî, xatîrcem. LEHA: Jê re. WESÎQ: Qewî.
 5. XUTTU: Nîqo bûm. FÎL BEHRÎ: Dî deryayê de. LA: Na. ZEWREQ: Kelek, qeyik. 'EMÎQ: Kûr.
 6. BÎL QETLÎ: Bî kuştînê. HEQÎQ: Musteheq, xwevayî.

- 7 Qet nego, qetle dıkım, bê guneh(e) û mezlûm e
(Reşeqetnı bi nibalın we remetnı bi remiq)
- 8 Tir û rım herdu lı dıl dan, lı ceger çespanı kır
Ew jı xwûna mune rıştı, tliyên sohr i 'eqiq
- 9 Sosınên tey ter û nazık lı gulan te'ne dıdın
(Fe bih-el 'enberû faih, we bih-el miskû 'ebiq)
- 10 Çı bı kuştın, çı bı luştın tu ku ferman bıkrı
Ez bı hukmê te xweş ım ("Ehmedo" 'ebdun we reqiq)

DENGÊ TİPA (ق : Q)

"YAR HAT Û MEST"

1	Mın di ji xef Roj hat şeref Zulmet nema Lê ew dema	-let cam dı kef stêr bûne xef suhbet veh ma zulf bûn cema	şahê Necef her çar teref nûra şema hatın sema	dıl kır hedef nûra yeqeq -lan çû sema -yê yek neseq
2	Werdan gulav Mın di bı çav Nûra beser Xalên dı qer	girtın xunav zulfên bılav guft û xeber bavê seher	lê mın dı tav lê bûne dav qend û şeker da bête der	suhtın hınav bend kır bınav zulfan ji ser subha bı heq

7. *REŞEQETNÎ*: Reşande mın, lı mın weşand. *NİBAL*: Tiran. *RE-METNÎ*: Avête mın. *REMIQ*: Awurê tûj. *Nêrtına* bı hêbet.
8. *ÇESPAN*: Bıcıkırın, te'sir. *Zeliqandin*. *RIŞTÎ*: Rijandi.
9. *FAIH*: Belavbûna bîhnê. *'EBIQ*: Belavbûn.
10. *REQIQ*: Kole, jar, tenik.
1. *YEQQEQ*: Geş.

3	Mı j'behr wiyan Wer kuştıyan Kır şefqe mir Negha feqir	pur naliyan j'wan yengiyan anime bir zulfa herir	şevtariyan bı wan tliyan berdan me tir avêhte şir	ceng bû meyan xweşke giyan kırme esir da pê meheq
4	Ê muştêri Avêt seri Kelbê deri Behr û berî	dêmê zeri gava berî nişan berî 'ışq û surî	nebır seri lazım herî tir awurî avêhte rê	ney can berî wê ev perî mujgin perî ser ma qeleq
5	Mın dı dı new Mın bû dı qew Hêstır rewan Dul wek guwan	-bê yarî tew -sê bûyî ew tên wek cûwan ber kaşûwan	sundus e ew şivan mı lew tir dan ewan ser lu'luwan	bêm bê derew nayê me xew reş-êbrûwan bergên wereq
6	Bejna şepal Neqşê celal Ez telbe ya Cama xwuya	dêmê bı xal cama zelal ava heyâ bû 'ışweya	ı'rab û dal xeınra.helal tê bûm teya yar lew peya	qewsê hilal sulhbet bı hal kij badeya pey tèn sebeq
7	Canê "Melê" Belgên gulê Perde w sutûr Nûra Xefûr	j'qal û belê rû-lıeykelê da bê qusûr xalên dı hûr	bend ım welê ew musk e lê bêtın zuhûr cama tehûr	der kakulê carek hilê dêmê bı nûr le'lên şefeq
8	Yar hat û mest Kakul dibest Ew lebşeker Xalên dı qer	subha elest tayek verest wa hate der zulf çûne ser	mın dest bı dest vêra şikest rabû jı ber eslan seher	dı cam dı dest nişan e qest tayên dı ber lê bûn fereq

5. GUWAN: *Gog. (pirane)*. KAŞUWAN: *Darên gogê*.

"ZEYD Û 'EMR XEYALÎ NE!"

- 1 Dilbera min seherê hati bî tox û bî yedek
Sed yedek bûn dîberi têkî bî sincab û weşek
- 2 Yarı bû çûme bîwarê bî ziyaret kef 1 pa
(Qale: Ya aşiqo hati ke yedi hati yedek)
- 3 Dîl û can herdu mî danê ku icazet jî me xwast
(Qultu: Estewdiûk-el Bariye Ellahû me'ek)
- 4 Te dîvê safî yû zexel jêk vedi, tecrîbe ke!
Da îyarê bîtemami binumêtin te mehek
- 5 Dewrê zulfa te muselsel bî nezer hel ku nebit
Nezerê safî dîlî ser dîderit nuqtîyê şek
- 6 Ahûwa min ne ku rencêk te bixatir bigehit
Bî Xudê kî lew ku ew seg bî Xudê hate mesek
- 7 Bî evîni melek û çerx û felek tene sema
Rewşen in tîkî bî mîhrê jî sema ta bî semek

-
2. QALE: Got. HATÎ KE: Ha jî te re. YEDÎ: Destê min. HATÎ YEDEK: Ka destê xwe bide.
 3. QULTÛ: Min got. ESTEWDÎÛK-EL BARÎ: Te dispêrime Xwedê. MEÊK: Bî te re.
 6. MESEK: Girtin.
 7. SEMA: Asiman. SEMEK: Masi.

- 8 Ne ku peyweste bî yek bîn jî surê îşqê du rûh
Dê bî eşbahi bîbîn wasîl û peyweste bî yek
- 9 Jî musemma 'eded û kesretî esma tu mebin
Zeyd û 'emrên me heta çendî? dunîn e yek û yek!
- 10 Çî fesahet bî melahet weh dîdêrî tu "Mela"?
Ev edaya te dî şî'rê weh şîrîn bî nemek

DENGÊ TÎPA (ک : K)

"MURADA MIN BIBEXŞÎ"

- 1 Tealellah zehê husna mûbarek!
Tebarek sed tebarek sed tebarek
- 2 Meger şêrîn bî vê şîraniyê bû
(Ela şems-ûl melahet qed tuşarek!)
- 3 Jî xunçên buxçeya wê gulizarê
Jî her xunçe dî dîl da maye xarek
- 4 Lî textê dîlberê rûnê bî şahî
Lî te şahî mubarek bî mubarek

8. EŞBAH: Zincîr.

9. MUSEMMA: *Tîştê ku nav lê tê danîn. KESRET: Pur. ESMA: Nav. ZEYD Û 'EMR: Du navên xeyalîne dî "serfû Nehv" a erebî de. DUNÎN E: Xwedest in.*

2. ELA: *Haydar be! ŞEMS-UL MELAHET: Roja geş a belavbûyî. QED: Bêguman. TUŞAREK: Beşdarbûn, Ortaxî.*

- 5 Jı didarê mûrada mın bıbexşı
Murada mın jı te didar e carek
- 6 Dı dıl dani û disa dıl dısoji
(E tehrıq ya melik-el husni darek?)
- 7 'Îzarê ger lı mın di tu, lı dıl de!
(Li enn-el qelbe qed yehwa 'izarek)
- 8 Te cergê mın jı dıl kır pare pare
(Fe carek ya bedi-'el husni carek)
- 9 Were xanım bıkuj bıste bıxencer!
"Melê", emma bı destê xwey mubarek.
- 10 Lı tayê 'er' 'erê mestane nazık
Jı lewnê 'enberê mexmûri barek
- 11 Dıbêjım da bı halê mın bızani
Jı ber hubba te bêhal ım bı carek

-
6. *ETEHRİQ: Gelê tu yê bışewitini? DAREK: Xaniyê te. (Lı gor beytê: Xaniyê xwe).*
 7. *Lİ: Jı bo. ENNE: Bêguman. YEHWA: Aşıq e. İZAR-İZAREK: 1) Tır. 2) Gulançk. 3) Rûmet. 4) Lome.*
 8. *FE CAREK: Te zordesti kır. BEDİ: Taze, delal, spehi.*
 9. *BISTE: Bêtirs.*
 - 10-11. *Ev herdu beyt, lı ser gotına Sadıq Behaüddinê Amêdi, bı tenê dı du çapên Diwanê yên destnûisar de hebûne.*

"AHÎ JI BİSKA TE"

- 1 Nazıkek mın seherê dî, bî cemala xwe, ne wek
Hor û wildan û peri bû, ne beşer bû, ne melek
- 2 Wer tamaşayê şehidên xwe ke, carek tu binê:
(Ehsenellahû tebarek) jî du çêhvên dî belek
- 3 Sunbulên ter lî gulên pa lê bî mesti dîderin
Sosinên taze lî nesrin-wereqan bûne helek
- 4 Nazıka mın ku bî mesti dî çemen hati xeram
Jî hesed çûne xusûfê meh û mîhrê dî felek
- 5 Ê jî xeflet te bîbînî ku dîmînî heyhat!
Te bî çêhvên dî belek kuştîne mezlûmî gelek!
- 6 Zerreyek îşqê gehe kê û jî 'eqlê xwe nebır!
(Kullu men sade fe hû dahiyet-ul 'îşqî helek)
- 7 Xusruwê îşqê ku rûniştî lî ser textê wucûd
(Feteh-el qelbe 'elel fewri we lir-rûhi melek)

6. KULLU MEN: Her kesê. SADEFÊ HÛ: Laqê wî hat. DAHÎ: Bela.
HELEK: Ço hîlakê.

7. FETEHE: Fetih kir. 'ELEL FEWRÎ: Bî lîz.

- 8 Weh çı 'ışq û çı selamet herdu dûr m ji yeki
(Kullu men yesluku hubben, subulen-nari selek)
- 9 Ahê bêgavi ji dıl tên me ji pêta dı ceger
Bes tu bê feyde nesihet ke, me dıl bûye pelek
- 10 Ma ji 'umrê me çı mabıt were êdi vı me ra!
Da dı eqtarê wucûdê bıkırın seyrê melek
- 11 Dı s'tiwaê ku ji husna te veda lamı'ekê
(Nezeruş-şemsi mineş-şerqi ilel xerbi delek)
- 12 Afitaba ku ne teswirê ji husna te bitın!
(Nûru ha fi nezeri zulmetu dacin we helek)
- 13 Jı hewa bend te kırım şubhetê bayê dı sıvık
Çı ji bıska te bibêm? ahı ji bıska te çeklek
- 14 Ez ji zulfa te verıstım, mı teleb kır lebı le'l
Lê dı çaha zeqenê, bê ser û pa çûme helek
- 15 Bı umida te humayê, ne, "Melê" tûrı veda
Wer temaşayê cihan bûye hemi tûr û şebek.

-
8. YESLUKU: Lırê dıçe. SUBULEN-NARÎ: Riya êgr. SALEK: Dıçe.
 11. NEZER: Nihêrtın. ŞEMS: Roj, tav. MÎNEŞ-ŞERQÎ: Jı rojhilat. İLEL XERBÎ: Heta rojava. DELEK: Çû ava.
 12. NÛRÛ HA: Nura wê. FÎ HESENÎ: Lı ber çavê min. ZULMET: Tarifi. DAC: Şevatari. HELEK: Şeveres.
 13. ÇELEK: Sergopal.
 14. ZEQEN: Erçen, çene.
 15. ŞEBEK: Faq, dahf.

"CEGER ŞUBHETÊ BARÛT E"

- 1 Ku îşaret bî bîşaret bîdırît nexmeê çeng
Jî rûwê ayineê dîl bîretîn perdeê zeng
- 2 Fehnu raz er bîkîrî wer bîbehi mujdeê saz
Çengî bêperde dîbêjît ne ney û nayê bîdeng
- 3 Weh ku bê şahîd û mehbûbî te 'umrê xwe buwar
Karekî rabe bîke weqt e ku êvar e dereng
- 4 Berê meqsûdê jî tûbayê negerin me'lûm e
Me jî destê xwe yê kotah û jî payê xwe yê leng
- 5 Dîlê yarê me ne bû nermî bî sed abî gîrî!
Eserê dê çî bîkît abî bî sed qetre lî seng?
- 6 Sine geh têt ku bî ker bît ew jî derba muhbetê
Me ceger şubhetê barût e û dîl maye pereng
- 7 Bî çî rengî me dî dîl xef bîbîtîn gewherê îşq?
Aşîqan muhbet û muhra zeriyan kîfş e jî reng!
- 8 Kîfş e mecmu-ê perişaniyê halê me dî dîl
Jî serê zulfa perişan û jî bîska te ye şeng

1. BÎŞARET: Mîzgîni.

4. KOTAH: Îşâ kotibûn (şel). LENG: Qop.

- 9 Ne tenê gezme dıbarın mē, jı qewsê du hilal
Me jı mujganê siyeh têne ceger tir û xedeng
- 10 Mıslê wi qewsê hilali ku du nûnê reyhani
Ki nişandane jı Şiraz û ki anine jı Yeng?
- 11 Her lı dora Hecer-eswed Hebeşan çerx û tewaf
Tên wuqûfa 'Erefatê bı sema Nûbi û Zeng
- 12 Sef bı sef Turk û Moxul duguş û Hındi dı kemin
Bı 'eceb hatine cengê Hebeş û Rom û Fıreng
- 13 Mir û kırmancê lı holan qederê ki westane
Lê dı nivê bı sef û tipê 'Ereb hatine ceng
- 14 Jı guher xunçe ku şayi dıgırıt durcê 'eqıq
Bı şeker xende zenı ger bıgırıt şekerê teng
- 15 Were bê perde "Mela" vê xezelê bine meqam
Her dema bêne sema def bı def û çengı bı çeng

12. DUGUŞ: Şer.

14. "KU ŞAYI" lı gor nusxeyekê "Kuşayı": Kışandın, hılkişiyayı.
TENG: Bar. Teng, tengayı. DURC: Qutiya xışra. XEND: Ken. ZENİ:
Jin. Lédan. Birin. Barin. XENDEZENİ: Keniya. (Kenê bı qehqehe)

"DUJMIN RÊ NADE!"

- 1 Ger bîdiya ew senema sur-cemil
Nazîlê erdan ne dibû Cebrail
- 2 Mîn nezerek husn û cemala te kır
Ayineyek di mî jî nûra celil
- 3 Lew jî lebê le'lê te cam bû xecil
Badeyê enguri kuca selsebil
- 4 Dil, me hezar in te dî bendê, we lê
(Leyse lena 'enke mecalu bedil)
- 5 (Ma ena wehdi bike min mu xremîn)
Kem leke qebli şexefen min qetil)
- 6 Daruwê derdê mî tu yî canê mîn
(Hel bi siw-el wesli şîfa-ul 'elil?)
- 7 Sebr û sukûn çûne me nêv Dicle da
Lew jî du çeşman me dîzêt abî Nil

-
3. XECIL: Şermîkar. ENGÛR: Tîrî. SELSEBİL: Navê kaniyeka bîhîştê.
 4. LEYSE: Tunc. LENA: Jî me ra. 'ENKE: Jî te. MECAL: Mecal, firset. BEDIL: Şeref, rûmet.
 5. MA: Ne. ENA: Ez. Wehdi: Bî tenê. BÎKE:Bî te. BÎN: Jî. MUXREM: Êsirê evîn. KEM: Çiqas. LEKE: Jî te ra. QEBLÎ: Berî min. ŞEXEF: Nexweşîna dîl. QETÎL: Kuştî.
 6. DARUW: Derman. HEL: Qey. SÎWE: Bîlî. WESL: Gîhaştîn. 'ELÎL: Nexweşî.

- 8 Bes ne mı sed çeşme jı çeşman dızêt
(Mezce demin dem'u 'uyûni yesil)
- 9 Pur me nezer da te jı ser ta qedem
(Qed rece'et-terfu we 'eqli kelil)
- 10 Mıslê te ma bûne, weya ma dıbın?
Roj ku tecella ye! çı hacet delil?
- 11 (Qed seleber-rûhe 'ela xefletin
Îz hecem-el qelbe bî terfi kehil)
- 12 Gerçi lı ber derb û cefan fıli bûm
Bê mefer ez matı kırım şah û fil.
- 13 Can dıdırım, guftı bı yek bûse deh
Lê bıbıtın le'lê şekerxa kefil
- 14 Gerçi dı nêv helqeyê şêran ım ez!
(Leyse 'eleya li 'idana sebil!)
- 15 Zorı "Mela" fıřetê ebter kırım
(Înne mines-sa'eti yewmer-rehil!)

8. MEZC: Têkılı. DEM: Xwin. DEM': Stêrk. 'UYÛNÎ: Çavên min YE-SİL: Dîherike.

9. QED: Mîheqeq. RECE'E: Vegeriyaye. TERF: Çav. KELİL: Jar û wes-ta.

11. SELB: Kaşkırın. 'ELQ: Lı ser. Bı. ÎZ: Gava. HECM: Êriş. KAHİL: Kıl.

14. LEYSE: Kaşkırın. 'ELQ: Lı ser me. LÎ: Ji. 'İDANA: Dujmînên me. SEBİL: Rê û dırb.

15. İNNE: Bê şık. BÎN: Ji. SA'ET: Qiyamet. YEWM: Roj. RAHİL: Koç.

"LEW, ME JI HEV DIKIN!"

- 1 Şahîdê qudsî nişan husn e jî remza ezel
Da me bî destê surî camê meya lem yezel
- 2 Mey ku biçît saxerê dî destê wê dilberê
Sondî bî Xalîq dîxwum roj e dî burca hemel
- 3 Dêmê dî camê me dî, sur medamê me dî
Lew me jî mey xaneyê girtîye ber der mezel
- 4 Her jî kevanê bîweş, qebde zerê goşe reş
Gezme bî cuht têne dîl, kes dîmîrît bê ecel?
- 5 Husn û sura sûretê, kes dîdîrît qudretê?
Lew dî eslî dûr e jê, te'neyê (lemma efel)
- 6 Zorbe weh têtî 'Ereb, Têkî çevandî qeseb
Qencî bî çehvan me dî, ceng û cidala cemel
- 7 Şîr û rîman vêkîran, pence bîrî têkîran
Lew me dîkî jêkîran, qîme dîkî dîl dîgel

-
2. SAXER: Peyale, qedeh.
"Dî destê wê dilberê": Dî çapek de "Hêj dî destê dilberê" ye.
 3. MEDAM: Bade, Daimî, tîmî.
 4. BIWEŞ: Bîweşîn.
 5. (LEMMA EFEL): Dema ava bû.
 6. QESEB: Rî. Qamiş. CÎDAL: Herb, şer. CEMEL: Deve.
 7. JÊKIRAN: Jî hev û dinê.

- 8 Nazik û qenca şepal, dıl vegerinî mehal
Lê ji me dê dıl bîbî, dıl bî me dît muhtemel
- 9 Neyşeker û dêm-dûrê, da me bî destê surê
Cam û qedeh şubhê av, lew me rewan tên xezel
- 10 Gerçi di çehvên (ena), alem "Mela" kîr fena
(Dûne fena babikum, innehû 'ebdun eqel)

DENGÊ TÎPA (J : L)

"WEHYA NEYÊ"

- 1 Îro ji remza dêm-dûrê
Mînet ku mîn mesrûr e dıl
Dilber bî fîncana surê
Mey da me û mexmûr e dıl
- 2 Remzek nûnîn avêhte dıl
Mîhrê ji batî mîhte dıl
Şehzadeyê sur rêhte dıl
Şehkaseya ferfûr e dıl

10. (ENA): Ez. DÛNE: Jî bîl. BABIKUM: Deriyê we. INNEHÛ: Bêguman ew. 'EBD: Kole. EQEL: Kêmtirîn.

1. MENSUR: Şad, kêfxweş. MEXMÛR: Mest, xewgêj.

2. FERFÛR: Kasa Çini.

- 3 Hostayê 'îşqê dîl hevot
Ser ta qedem hîngî dîsot
Remza (Enel heq) her dîgot
Bawer bîkîn mensur e dîl
- 4 Dîl lê bîdît nûra meyê
Weqtê sewaş û heyheyê
Fehm er bîkît wehya neyê
Jê dît xeber me'mûr e dîl.
- 5 Nûra jî qudret lê du nûn
Jêra dînalîn erxenûn
Wer ayeta 'îşqê bîxwûn
Xweş nusxeyek mestûr e dîl
- 6 Tefsîrê sırra ayetê
Arîf dîvê tîn guh de tê
Raza rîmûzên qudretê
Ger deyn bîkît me'zûr e dîl
- 7 Dîl ke'be ye mewla ye lê
Narê Kelîm îsa ye lê
Bangê (Enel-lah) daye lê
Hem Ke'be û hem Tûr e dîl

3. *HEVOT*: Qewartîn, fêrkîrîn, hînkîrîn. *MENSÛR*: Mensûr Hellacê ku dî dema cezba evînê de dîgot : "Ez xwedê me".
(Enel heq): Ez xwedê me.

5. *ERXENÛN*: Dengê xweş. Navê sazêki ye. (Bî tirkî: org e.)

7. *NARÊ KELÎM*: Agrê Mûsa Pêxember. *ÎSA*: Çîrist.

- 8 Sed cû û sed cûbar e tê
Sed gulşen û gulzar e tê
Çendan ji 'îşqê nar e tê
Safi nezer di nûr e dîl
- 9 Suhbet ku kamîl bû bî ri
Carek bî cayê 'enberi
Qelbê bî avê mecmeri
Xweş 'enber û kafûr e dîl
- 10 Şox û şepala leb jî qend
Ew nazîka wê qenc û rend
Wê dîl, jî dîl, dîl da û xwend
Îro yeqîn fexfûr e dîl
- 11 Er dîl jî te mesrûr bîtin
Mîn jî "Melê" destûr bîtin
Dê kîr cihan pur nûr bîtin
Lê daima rencûr e dîl

8. CÛBAR: Çemê mezin.

9. MECMER: Mênqera agir. Koziya agir. KAFÛR: Şîrê darek c, li Japon û Çîn û Endonezyayê çê dibe, bîhna wê pûr xweş e û jî bo serêşê bîkar tinin.

10. FEXFÛR: Qiraleki Çîn e.

11. RENCÛR: Nexwes. Tengayi. Keder. Bî derd.

"TU 'EBD Î..!?"

- 1 Şerbeta "L"am û "B"êyan, ez bî heyatê nadim
Badeya le'lê, bî ava zulûmatê nadim
- 2 Hor û wildan û peri cumle cema bîn iro
Mûyekî pê jî xetê wê but û latê nadim
- 3 Ger bîdî dest, tewafa pê yû destan bîgîrîm
Wê mecalê bî wuqûfa 'Erefatê nadim
- 4 Ez û yar ger şevêkê herdu hem axûş bîbîn
"Leylet-ul qedr"e me ew şev bî "Berat"ê nadim
- 5 Canê şêrin ku jî yar ra, bî Xudan ez dîkrîm
Ne bî yarê xwe, dî weqtê sekeratê nadim
- 6 Şerbeta zehrî-helahlî ku hebîbê me b'dest
Bî gulab û şeker û qend û nebatê nadim
- 7 Ne b'qanûn ku îşaret bî şifaê bîkîrît
Ez hilakê xwe dî 'îşqê bî necatê nadim
- 8 Telbe kîr weslê j'dîlber me bî 'inwanî zekat
Go: Tu 'ebd î û bî 'ebdê xwe zekatê nadim

4. AXUŞ: *Hembêzkirin.*

- 9 Wê bî peykê bıkırın matî reqîbî disa
Bî rex û fil û feres, ez şeh û matê nadım
- 10 Dî semaya seherê, destî bî kes di, iro
Xeyrî şêrin qed û mewzûn herekatê, nadım
- 11 Hate destê me, dî reqsê, û dîgo: bî j' "Melê"
Dest bî kes di dî semaya ku "Mela" tê nadım

DENGÊ TÎPA (P : M)

"HÊSÎRÊ QELBAN"

- 1 'Îd e û da alemê bangî sefayê xas û am
Mahî new ebrû numandın çû jî ber 'ewr û xemain
- 2 Xweş bî dor camê îşaret kır, hilalê saqiyan
Mahitabên zuhre-sima, çarî deh salî temam
- 3 Name tey kır rozeyê 'îdê vekır fesla meyê
Lê bî zım zım tên bî awazê neyê fincan û cam
- 4 Şahîdên gulrengê saqî belkî nesrin ın beşer
Ê dî lebsê erxewani nêrgîzên 'er-'er xeram
- 5 Ya Reb ew rûh ın mucessem, yan misalê rûh ın ew
Lew bî sır caman dî bexşın nazîkên şêrin kelim.

3. *TEY: Pê çan, tewandın.*

- 6 Ew çî ali gewher in hatin libasê cîsm û can?
'Işweyên wan şubhê îksirî dî qelban in meqam!
- 7 Wek "Mele" gavek tenê xaîb jî didarê nebîm!
Wer bîbîm wê saetê lê bîn jî min da sed selam

DENGÊ TÎPA (ʔ : M)

"BERQ Û TÎRÊJ"

- 1 Daneyên 'enber lî nîsrinan reşandî xalî xam
Sosînen nazîk lî ser xalan çevandî dalî dam
- 2 Cebhet û dêmê jî qudret lê nîvisî herf û herf
Kakulan ta ta lî ser herfan kîşandî lam û lam
- 3 Leylet-ul qedr û berat in, zulf û cebhet subhê 'îd
Dêm weku fesla bîharê lê qiyamet qedd û qam
- 4 Ew perî weqtê dî sundus da, jî qundus bî xwuya
Bende dê şah û geda bî, Xusruwê şêrin kelam
- 5 Her kesê carek diye, ew zinde ma hetta ebed
Ê neditî ew perî rû, zîndegî lê bî heram
- 6 Her kesê camê jî destê wê bînoşî, noşî bî
Ê jî wî destî ne noşî, zehri bî lê ew medam

4. *SUNDUS: Qumaşê hevrişim ê avzêrkirî. QUNDUS: Taristan.*

- 7 Wan dî reqsê da ku dim, awur peyapey dane min
Berq û tirêjan lî dîl dan, cezbeya 'îşqê revam
- 8 'Umre ke, dûr bûm jî canan, ketme benda firqetê
Nagihan perde hilani, go: "Melayê m esselam"!

DENGÊ TIPÂ (٧ : N)

"STÊRA KARWANKUJ"

- 1 Ya Rebb in guldestei ya nergîsî re'nastî in
Serwî gulşen ya elif ya qameti yektastî in
- 2 În melek ya şahîdî qudsistî ya mahî felek
Horiya rûh-îl qudus ya nûrî çeşmî mastî in
- 3 Kewkebî subhestî ya xurşîdî ya durrî yetim
Ya tenî şîmîn berast ya gewherî walastî in
- 4 Arîdest in ya şua'î şemîsî ya bedrî munîr
Lale ya nîsrîn û gul ya badeî xemrastî in
- 5 Sunbulî ter ya binefş, ya sosîn û gulçiçek û
Zulfî ya muşkî Xeten, ya suretî tuxrastî in
- 6 Xemze in ya gezme in ya tîrî ya sîhrî helal
Sahîrî in ya çeşmî şox Turkî bêperwastî in
- 7 Mîmî ya yaqûtî ya serçeşmê abî heyat
Huqqê durdaneî ya le'î şekker xastî in

- 8 Xetti ya qewsi du nûn mektûb zı muşkı ez ferand
Ya hilal-ul 'idi ya ebrûwı bê hemtastı in
- 9 Koyi ew ya Ke'beya beyt-ul muqeddes ya bîhişt
Xulde ya Firdewsi in ya cennet-ul me'wastı in
- 10 Hatıfı xeybesti in ya tercumanı rûhı quds
Bulbulı şeydasti der gulzarı ya "mella" stı in

DENGÊ TÎPA (٥ : N)

"DERB IN LI CANÊ ME"

- 1 Remzên te dı canan ne bî endaze dirazın
Her yek bî hezar rîşewanê me dıxwazın
- 2 Wan derb e lı canê me ki berq û birûskan
Tirê te dı canan, ne tinê sine gudaz in
- 3 Cana jı cefaya te û zulmê çı xeber dın?
Ku tirê jı cewra te dı dıl da, me bî gaz in!
- 4 Perwane û bulbul bî dıl in, şu'leyê 'îşqê
Lê ger tu nezer dı, bixwe ew gulşen û raz in

1. *DIRAZ*: 1) *Dirêj*. 2) *Razan*. *ENDAZ*: *Avêtin, avêtkirox*.
2. *GUDAZ*: *Dewixandin, singtewên*.

- 5 Peyweste ji weslê, te dimênim ku seraser
Bîşkoj û tılısm û wereq û netrik û bazın
- 6 Subbûhi yû quddûsi yû horên dî bîhiştê
Peyweste şebî qedrê liqaya te dîxwazın
- 7 Sunbul bî sema tèn û gulan perde dîrandın
Bîşkiftine al al, û hîşin bûne terazın
- 8 Cûbar dî rewanın, çemenan terhê cuwan ın
Mestane bî ref ref, lî kınaran siy yû qaz ın
- 9 Her yek bî temaşagehê husna te ji her ca
Teşbihê nigaran bî cemala te dînazın
- 10 Tiran lî me dît dostî me tê sine hedef kır
Nazan lî me kîr yarê, me zari û niyaz ın
- 11 Mihrabî du ebrû ku ji bala ve xuya bîn
Der secdegehê 'îşqê niyazê me nemaz ın
- 12 Ger husn û mehebbet bîsera perdeyê can bîn
Geh şah û geda, geh bîxweh Mehmûd û Eyaz ın
- 13 Ev hor û periçehre but û latê cemalê
Der sûretê tehqîqê "Mela" 'eyni mecaz ın

5. *DIMÊNIM: Mîz dîdîm.*
7. *TERAZIN: Mêrg û çîmen.*

"SED BÛSE MANE DEYN"

- 1 - Mela, me l'gerdena dilber, jî nû sed bûse mayîn deyn
Mecalê dê bixwazim jê, dîbê deynê te (fewqel 'eyn)
- 2 Bî remza qabê qewseyî, jî wan bîrhan xeberdar in
(Fe atil qewse bari ha, ela ya ramiyel qewseyî)
- 3 Jî sırra la mekan wacîb, tenezzul kîr dî imkanê
(Fe eyne 'ilmu eyne 'eyn, we eyne eynu iz la 'eyn)
- 4 Jî mabeyna du ebrûyan, peyapey berqê lamî tèn
Bî 'eynî ger bîbî safe, çî nûrek sır e ew mabeyn
- 5 Bî destûra te da, wî jî jî vê navê verêkîm ez
(Fe seffil 'eyne nûr-el eyne, ela ya zeyne kulliz-zeyn)
- 6 Buhayê îşweyek le'lan, me yekser "ma melek" bexşî
Dîl û can jî lî ser danî, we zalîm hêj dîbêjî, deyn
- 7 "Mela" her wî bîbîn her wî, eger her wî dînasi tu!
(Hûw-el me'bûd, hûw-el meşhûd, bel la xeyre fid-darey)

-
1. (FEWQ-EL EYN): Lî ser çavan.
 2. ATÎ: Bîde. QEWS: Kevan. BARÎ HA: Hunermendê wê. RAMÎ:
Tiravêj.
 - 3- EYNE: Lî ku. EYNU: 1) Westa. 2) Zeman. 3) Mar. 4) Zîlam.
 4. 'EYNÎ: Çavên min.
 5. ZEYN: Muzeyyen. KULL: Bî tevayî.
 6. "MA MELEK": 1) Milk û mal. 2) Herçî tîştê ku hebû.

"BÊKES Û DERMANDE ME"

- 1 Mın dı ber "qal û bela" batın vı wê ra bû evin
Hêj lı ser 'ehda "elest"ım, ta bı roja axirin
Mın dıvê lê eşkera kım, carekê daxa nıhın
Guftem ew ra ma duagoyı tu em ey hori'eyn
(E'redet 'enni we qalet: ma dua-ul kafirin!)
- 2 Ey şehê ali cenab, pur acız û perkende em
Ah jı dest cewra evinê, çı b'kırım mın bende em
Sebr û taqet mın neman, lê bêkes û dermande em
Ger bixwani wer berani, bende em ta zinde em
(Wacibun li imtisal-ul emri maza te'murin)
- 3 Suhtım ez pêta evinê, têk buwam gırd û heba
(İnne li ayati sıdqın kane fı hazen-neba)
Horiya roja liqaê, nazıka mexmûr-qeba
(Hebbeza rewdat û necdın zurtûha 'ehdes-sıba)
(Rewdetun yecrı 'ela ercaı ha maun mein)

-
1. "GALÛ BELA": Gotın erê! E'REDET 'ENNI: Rû jı mın vege-
rand. QALET: Ewê got. MA DUA-UL KAFİRÎN: Daxwaza kafıran
çı ye?
 2. İMTİSAL-UL EMRÎ: Ber fermanê. MAZA TE'MURÎN: Çı ferman
kî.
 3. GIRD Û HEBE: Toz û 'ecac. AYATI SİDQÎN: Nişanên rastiye.
KANE: Bû. FÎ HAZEN-NEBA: Dıvê xeberê de. QEBA: Kefî,
keunîk, egal. HEBBEZA: Çı xweş bû. REWDATÛ NECDÎN: Çi-
menên gıra. ZURTUHA: Mın ditar kır. (Ziyaret). 'EHDES-SİBA:
Çaxê zarûktiyê. YECRÎ: Dıçe, dıherike.. 'ELA ERCAÎ HA: Lı
hawidorê wê. MAUN MEÎN: Avek rewan.

- 4 Mın lı ser bedrê mûnir, mektûb diye neqşê sewad
 Ser bı yek ani du nûnan, xettê reyhani du sad
 Hadırı mın secde bır, lew xerqê xwûnê bû fuad
 Ber derê baxê wisaleş, hatîfî awazi dad:
 (Hazi hi cennatu 'ednin fe-dxulû ha xalidin!)
- 5 Naêtın gohtın bı qal, şerh û beyana husnı tu
 Dê bı hal û sır bınasın dıl, fesana husnı tu
 Xweş "Mela" amancê tiran kır, kemana husnı tu
 Qısseê 'ışqa celal û dasitana husnı tu
 (Tilke enbaun yeqûlun-nasu minna be'de hin!)

DENGÊ TÎPA (Û : N)

"ŞÊR Û PILING"

- 1 Senemê ji qewsê ebrû, du hilalê new numandın
 Du keman lı burcê mizan bı xezeb lı mın kışandın
- 2 Ne du nûn qelem muqabil bı bedîi xet nivîsi
 Du hilalê destê qudret, bı qerani yek kışandın

-
4. MEKTÛB: Nivîsandî. HADÎRÎ: Dî ci de. FUAD: Dîl. HATÎF: Dengê xeybê. HAZÎHÎ CENNATU 'EDNÎN: Ev bı hîştâ cigra ye. FE-DXULÛ HA XALÎDÎN: Têkevînê, heta bı hetayê.
5. FESAN: Efsane. DASÎTAN: DESTAN: Serpêhati. TÎLKE ENBAUN: Ew deng û behs in. YEQÛLUN-NASU: Xelq dêbêje. MÎNNA: ji me. BÊ'DE HÎN: Pîştî zemanekî.

"TÎRÊN QEWSÊ MALZIRAV"

- 1 Îro ji husna dilberê
Disa lûlak û serxweş in
Remzên dî wê şêrinsurê
Sohtim bî pêta atêş in
- 2 Sohtim bî berqa lamî' e
Ew necm û bedra talî' e
Şemsa semayê rabî' e
Lew pur ji şewqê şewwîşin
- 3 Pur şewwîşandin wê dîl e
Zulfên siyah ser dan mîl e
Tûra mûxalîf sîlsîl e
Selwa 'eqarîb lê mesîn
- 4 Selwa 'eqarîb lê wetî
Ew nazîka nûrin-beden
Qendê dirêj in guft û ken
Bîskan dî lê kîr bawêşin
- 5 Bîska siyah re'na ye mest
Yek dî bî heyran pê ve best
Hemyan bî mesti helqe best
Derbendê ew zulfa rêş in

- 3 Çı beratê husn e ya Reb, bı nişanê padişahi?
Bı teref du turre tuxra weh bı mawerê reşandin
- 4 Elif û du lam û hê din me dı ayeta cemalê
Jı ceger me kır teselli û jı sine dest feşandin
- 5 Ne tenê jı qışt û zulfan, me dı sine sed kulab ın
Lı ceger siyeh kemanan du hezar tiri reşandin
- 6 Jı ceger "Mela" pilingan bı kulab û pensı ker kır
Esedan jı pence vêran dıl û sine herişandin

DENGÊ TÎPA (Ö : N)

"XEŞMÊ LI FEQİRAN MEKE"

- 1 Xeşmê lı feqiran meke zû padişehê mın
Pursê bıke carek lı xeta û gunehê mın
- 2 Teftêşê bı mû mû bıke er em bı xetain
Hınca neke bêtin tı welati tı cihê mın
- 3 Cewra te behitın û cefaya te peritın
Qurbanı te bım guh bıde carek gilehê mın

3. *TURRE: Nexş û nivisara lı ser morê. TUXRA: Mor, muhr.*

5. *GIŞT: Porê top lı ser serê qıza. KAKUL.*

6. *ESEDAN: Esed: Şêr.*

1. *XEŞİM: Zordesti, toriti.*

3. *BEHÎTIN: Behitand. PERÎTÎN: Peritand.*

- 4 Zani ku jî ber cewr û cefayan, elem in dîl
Rehmê bî gedaê xwe ke, sultan û şehê mîn
- 5 Sîh sal e, jî derd û jî belayê te hîlak in
Hetta bî felek her dîretin, ah û ehê mîn
- 6 Ma yek nefesek mîn dîbîtin sebr û qerarek
Qed bê te û bê te dîbîtin mîslê sîhê mîn?
- 7 Ger şubhetê perwane, dî bezmê te, çî sed ger?
Sed nale, hezar rengî, wekî çeng û jîhê mîn!
- 8 Nûrên qedeha xemr û heyata me bî ser dan
Ger wê bîdetin destî bî dest, muşterihê mîn
- 9 Yek 'îşwe "Mela"yî bî buha bête jî le'lan
Sed can me hebîn, hêj ku muqessîr dîbe hê mîn

7. *BEZIM: Cîwat.*

9. *BEHÊ: Bîhayê , nîrxê.*

"ÇIRA DÛRÎ KIRIN?"

- 1 Ez nîzanîm sebebê yarê çira dûrî kîrîn!
Şahê şêrîn dehenan em jî xweh mecbûrî kîrîn.
- 2 Mîslê goy, bê ser û pa, bûme lî ber derb û şekan
Lew bî çewkanê cefaya xweh jî dîl hûrî kîrîn
- 3 Da me sed camê fîraqê, jî xweh xaîb nebûyîn
Jî wîsalê qedehek da me, û mexmûrî kîrîn
- 4 Nûrê çeşmê me ku alem me bî çeşmên te dîdî
Bî cemala xweh te wek dîdeyê bê nûrî kîrîn
- 5 Nefesek bê te me naçî, nedîjin bê te demek
Jî te hat emrê humayûn, te weh me'mûrî kîrîn
- 6 Me dîzani ku tu dê "aqîbet-ul emr"î çî ki!
Lebê le'lê şekerin ahi ku mexrûrî kîrîn
- 7 Zerreyek bûm dî hewayaya te dî wêraneyekê
Mîslê rojê bî şîaa xweh te meşhûrî kîrîn
- 8 Jî "enel heq" bî lebên le'î xebêrdarî bûyîn
Bî gulaba serê zulfa xweh, te mensûrî kîrîn
- 9 Mûnserîf ma dîbûyîn em bî du sed "Carr"î "Mele"?
Lê bî wê "kesr" û "îdaf" ê ve xwe mecrûrî kîrîn!

- 6 Êsir kırım zulfa çelek
Ew horiya şubhet melek
Tir dan jî reştûzên helek
Mecrûhê qewsê purweşin
- 7 Tir dan jî qewsê malzîrav
Ew gewhera pur şewq û tav
Sotîn lî mûn cerg û hînav
Lew têk jî cergê herîşin
- 8 Cerg û cesed têk sohtine
Lew xef xedengan nuhtine
J'qewsê hilalî jîh tune
Heyranê dîma mehweş in
- 9 Hem bedr û hem zûhra ye dêm
J'wê alema kubra ye dêm
Xweş dest-xet û tuxra ye dêm
Herfan jî mîskê lê nîşin
- 10 Lewhê jî nû şîqal bîdîn
Her dem jî nû ve xal bîdîn
Da dîl bî yek dî pal bîdîn
Nuqtan jî zêra bê weşin
- 11 Zulfa şîyah 'enber bîke
Xemlê jî zêre zer bîke
Zerbafe û dîba ber bîke
Mîsk û gulavê lê reşin!

- 12 Mawer ke terh û bışkuwan
Ciranê berg û lu'luwan
Ew 'er'er û selwa cuwan
Şetri bı mesti lê xwuşin
- 13 Şetri û tayên sor û zer
Bayê nesim lê da seher
L'wê cebhetê hejyan du per
Lewra sukarê bê hış in.
- 14 Meşha seher yarê şefiq
Da mın bı enguştên 'eqiq
J'wê badeya nûrin-rehiq
Mexmûrê xemra bê xeş in
- 15 Mexmûrê wê camê ez ım
Yexmakırê ramê ez ım
Çavnêrê peyxamê ez ım
Perwaneyê şem'a geş in.
- 16 Perwaneyên soti kebed
Dilber jı ber burca esed
Tir dan jı reştûzên semed
Lew têk jı xwûnê neqqışin
- 17 Kuştım bı qewsê 'enber e
Şoxê jı dıl mıl dan ber e
Ê xiste dıl sed pencere
Ev reng e em mihnet-keşin.

18 Mihnnet-keşın roz û şebê
Der firqeta şerınlebê
Zulma jı ber destê te bê
Ew edl e, em pur pê xweş ın!

19 Zulma tu ki, pur pê xweş ım
Sohti dilê hicran-keşım
Mislê perengê ateş ım
Rûhek mûcerred bê leş ın

20 Mın di sehrgaha elest
Camek jı kewser dost dı dest
Jê da "Melê", lew maye mest
Hetta heyatê serxweş ın.

DENGÊ TÎPA (٠ : N)

"RAST Û ÇEP BEZÎ"

- 1 Were canım ku çı nazık weres ın
Jı gul û nesterinan em te bes ın
- 2 Tu şehinşah i besi mın jı butan
Ne muhıb her ne kes û xar û xes ın
- 3 Jı xwe xanım ve dê naki me bı têx
Tu nebati û lı teb'ê meqes ın

1. WERFES: Navê kulilkeke sor e, ku jê boyax çêdibe.
2. XES: Xar, dîrî.

- 4 Her şevem ne're zenan ta bı seher
Bı segê koyê tu ra hem nefes ın
- 5 Bê tu, billah nebûyin yek nefesek
Me tu yi rûh, û mucerred qefes ın
- 6 Cezbe dıl ra dı hejînt jı me, lew
Dı şevan nale, jı rengê ceres ın
- 7 Me jı zulfên dı butan reştır e bext;
Seheran têtê peri, pê nehısın.
- 8 Were mey xaneyê şahıd peresan!
Şem'ê te ger nebitın em çı kes ın?
- 9 Me jı narê diye nûra te dı dıl
Lew jı 'ışqa te her ateşperes ın
- 10 'Eyni 'ışq ın û dı dıl ateşê Tûr
Jı sena berqê cemalê qebes ın
- 11 Te divê dawî biri bît? nıhe da
Bıbırım ser bı du enguşt meqes ın!
- 12 Gerçi yekser lı rexên filı sıfet
Rast û çep bazi lı seyrê feres ın
- 13 Bı meyê safi bıdın xerqeyê zerq
Bı xerabatê muxan er bıresın!

5. MÛCERRED: *Bes Tek. Nenêrbır. Ezep. Tazi.*

13. ZERQ: *Hêşın, şın. BİRESİN: Bıgijın. Bırêsin.*

14 Em qedim bade dinoşın jı tuhûr
Lew, mûqim mest û xumar û teles ın

15 Me şevan cam dı kef, û yarı dı ber
Hey hey û suhbet û mêrê 'eses ın

16 Me sera perdeyê horan e meqam
Jı siya zulfê butan er veris ın

17 Qelbi e'e'yan dıkırıt hub û wucûd
'İşqı ıksir e, we em sim û mes ın

18 Mulhımê xeybê weh imla dıkırıt
Meded û feyzı jı rûhıl qudus ın

19 Cewherê ali ye 'unsur me "Mela"
Bil heqiqet ne jı xwar Estuqus ın

DENGÊ TÎPA (Û : N)

"DİL Ü HESTİ HERİŞANDIN"

1 Peyweste du ebrû lı me mehbûbê kışandın
Sed gezme peyapey lı ezê xeste reşandın

15. *MÊRÊ 'ESES*: Mêrê taritiyê (Şevgêr)

16. *VERIS*: Rızgar, Azad.

17. *IKSİR*: Jehri. *SÎM*: Ziv.

18. *MULHİM*: Yê ku ilhamê dıde.

19. *ESTUQUS*: Pisporeki Yewnan

- 2 Tirek ji kemanê xezebê, da cegerê riş
Mîl dane ber û ser, ji du goşan vewేశandin
- 3 Cohtê esedan, pence lî ser sine nîhandin
Kullabê gîhandin dîl, û hestî herîşandin
- 4 Burhên te ji qudret ku numan goşeyê i'caz
Peywest e kemanan lî guhan goşe kîşandin
- 5 Mihra te dî canê xwe, ji dîl xef kîrîbû min
Dîl çû, ceger û sine lî ser canê veşandin
- 6 Nûnên te hilalî bî qeran yek ji sura heq
Bê 'eybî lî dêmê qelemî xeybê kîşandin
- 7 Neqqaşî ezel ismê cemalê ku nîvîsî
Herfên te mucessem ji surê taze reşandin
- 8 Reyhani yû diwani yû hem suls û muselsel
Yek yek weh hezar rengî ji husnê neqîşandin
- 9 Ev ayetê nûrê ji "Mela" ra ku nîvîsî
Katîb ji surê nuqte bî zêrabê feşandin.

"KUŞTIME NAKIT YEQÎNÊ"

- 1 Şox û şengê zuhre-rengê
Dîl jî min bîr dîl jî min
Awurên heybetpîlîngê
Dîl jî min bîr dîl jî min
- 2 Wê şepalê mîskî xalê
Dêm-durê gerdenşemalê
Cebheta bîskan sema lê
Dîl jî min bîr dîl jî min
- 3 Zulf û xalan nûn û dalan
Wan jî min dîl bîr bîtalên
Goşê qewsê hilalan
Dîl jî min bîr dîl jî min
- 4 Dêm-nedîrê bo bîrê
Xemrî yû ges û neîrê
Sine kîr amancê tirê
Dîl jî min bîr dîl jî min

4. *NEDÎR*: Agirê serê çiya, jî bo agahdariyê. *EBÎR*: Pêhusandin, bihna xweş.

- 5 Sur-şêrinê nazeninê
 Kuştım û nakıt yeqinê
 Wê bî çengala evinê
 Dıl jî mın bır dıl jî mın
- 6 Fetl û taban da xuraban
 Ebleq û cuhtê şebaban
 Dame ber pence w kulaban
 Dıl jî mın bır dıl jî mın
- 7 Xwoş xeramê ez xulamê
 Nazikê şêrin-kelamê
 Tûtiya eywan meqamê
 Dıl jî mın bır dıl jî mın
- 8 Mahırûyê mısکی bûyê
 Sur-pilingê şêrixwûyê
 Wê bî zulfa şubhê goyê
 Dıl jî mın bır dıl jî mın
- 9 Herdu weşman naz û xeşman
 Kê jî ber wan 'eqî û hış man?
 Sa'eta mın di bî çeşman
 Dıl jî mın bır dıl jî mın
- 10 Mahıtabê, afitabê
 Dêm jî roj û şeb niqabê
 Xweş bî çengal û kulabê
 Dıl jî mın bır dıl jî mın

6 EBLEQ: Reş û sıpi. Mermer. Lehi. Ehmeq.

9 "WEŞMAN": Dı çapek dın da "Çeşman"e.
 WEŞIM: Xal-nişan.

- 11 Serwinazê serfîrazê
Şubhê zêr remza mecazê
Dame ber çakûç û gazê
Dîl jî mîn bîr dîl jî mîn
- 12 Bejn û bala tox û ala
Mîn kîrîn vêk ra mîtala
Çiçekî terhîni wala
Dîl jî mîn bîr dîl jî mîn
- 13 Mêrê xazî şîrê tazi
Vêkîran mîn dî bî bazi
Kîr lî mî j'xeflet ve gazi
Dîl jî mîn bîr dîl jî mîn
- 14 Şîr û xîştî n, zulf û qîştî n
Hîn veşarî n hîn vehîştî n
Pehlewana n dest vemîştî n
Dîl jî mîn bîr dîl jî mîn
- 15 Rohniya çehvên "Mela"yê
Ew tecellaya te dayê
Ya jî Ehmed dîl revayê
Dîl jî mîn bîr dîl jî mîn

12. WALA: Bîlînd.

14. VEŞAR: Veşartî n.

"DURRÊ NASUFTE NEFROŞIN"

- 1 Jı remza dilberê disa
Lı mın batın vejın derd e
Dı lebsê tariyê mın di
Xwûya bû ew siyah-çerd e
- 2 Dı lebsê tari yû nûrê
Perirengê sifet-horê
Jı wadi eymena Tûrê
Mûqeddes kır lı mın 'erd e
- 3 Jı nar û nûrê teqdisê
Tecella kır lı mın disê
Lı ser textê xwe Belqisê
Hılanin bê hicab perde
- 4 Hicab û perde avêhtın
Seba, reyhan hılavêhtın
Jı burcan tırî pur rêhtın
Gıhan mın rast û çep cerd e

1. SIYAP-ÇERD: Rengê genım, reşesmer. ÇERD: Çehre.
4. CERD: Tır. Rêgir. Crid.

- 5 Kırım amancê mızrağan
Dı dıl da tiri çûn fağan
Bı celladê xwe ew xağan
Dibêjît: hej tu xencer de
- 6 Bı derbên xenceran kuştın
Bı xwûna sohrî lê muştın
Dı çina sunbulên qışt ın
Me dıl pur musk û mawer de
- 7 Gulên her mîskê ezfer lê
'Ebir û 'enberê ter lê
Semaya sosınan her lê
Bı zulfan hem tu mawer de
- 8 Bı ser wi sunbulên tari
Bı hev ra bazi yû yari
Bı cû. da xwûn bıbît cari
Jı qewsan gezmeyan berde
- 9 Ez ım amancê wan tıran
Jı peykanan û sertıran
Bûyım polad lı ber şıran
Seraser têki mam ber de
- 10 Ku dilber hate vê yolê
Jı ber pur hın ketın çolê
Jı qencan ku revand holê
Jı mehbûban bırın nerd e

6. *MIŞTIN*: Gevızandın, têwerkırın.

10. *NERD*: Tewle. (Cureyekî leyzê ye).

- 11 Jı qedd û bejn û balayê
 Jı rengê dêm û simayê
 Tu rengi qet xeber nayê
 Dı husnê cewherek ferd e
- 12 Bı xeml û reng û re'nayê
 Bı mehbûbê bı zibayê
 Bı ew husna Xudê dayê
 Jı gulrengan gulazerd e
- 13 Nebat û şekkera lêvê
 Nesimê wê gul û sêvê
 Hilinî perdeya şêvê
 Şifaya hindeki derd e
- 14 Jı neqş û sun'ê cebbari
 Muterra turreya tari
 Lı nûrê mîskê Tatari
 Lı ser wan xemriyan berde
- 15 Lı ber rojê bı xêli
 Bînêrım qameçeli
 Qedif û zerkeşe teli
 Zubad û mîsk û 'enber de
- 16 Bı simavê bı zêravê
 Tu, rojê neqşeki bavê
 Ku da erjeng jı wê navê
 Lı ber rojê nebit perde

16. *ERJENG: Wêne. Asteng.*

- 17 Eger berqek jî wê rojê
 Jî ber wê 'îqd û bîşkojê
 Bîdît qelbê wekî dojê
 Lî ber dojah dîbît berd e
- 18 Dî meydanê şêrin xencan
 Bî çexên mîslê şetrencan
 Turaba ber piyê qencan
 Zubad û 'enberên gerd e
- 19 Dîbît bêjin wi sultani
 Bî heft ayatê Furqani
 Lî mehbuban tu xaqan î
 Were derbê lî Qeyser de
- 20 "Mela" zanîm jî meczûban
 Tînê naji tu bê xûban
 Dema dîl di bî mehbûban
 Bî şox û şeng û esmer de
- 21 Dema celladî bîn bazi
 Bî şîr û xencerên tazi
 Lî dergeh da neki gazi
 Delal û naz û perwer de
- 22 Emanet da jî bêhuşî
 Durên nasufte nefroşî
 "Mela" zanîm jî medhûşî
 Te dîl bê xwab û bê xwurd e

17. 'IQD: Gerden. BERD: Serma.

18. GERD: Toz. Ger. . Xem. Keder. Gerinek.

"QEY ROJ BI PERDÊ XEF DIBE?"

- 1 Dilberê serdarê xûban ez nîzam agah heye?
D'hebs û zindanê esir û girtiyê dermande ye!
- 2 Girtiyê maym dî hebsê, ki gelo mehder bîkî?
Carekê navê me bînit, pur sewabek zêde ye!
- 3 Mîhnet û halê esiran, ki lî miran erze kî?
Dê bitn pûrsê lî min, lew pur bî rehî û şefqê ye!
- 4 Ger bîpûrsî carekê xatûn lî halê suxteyî
Qûfl û zincir dê vebî, bê ism û dest û mîfte ye
- 5 Bend û zincir dê vebî, cerhên dî kul dê xweş bîkî
Lew ku navê dilberê dermanê derdê bende ye
- 6 Herçî bê vê rê, ku navê dilberê bitn, lî ser
Xweş dîbî hadîr dî gavê bê guman û şubhe ye
- 7 Bê guman xaka rîya wê, tûtiya û dane ye
Ger dî çêhvên kor ve ênî, xweş dîbî pê dîde ye
- 8 Meyitê sedsalê jî, wê, rê veber qebrê kevî
Dê veji, rûh bête ser sata xweh bitn zinde ye
- 9 Meyyitan lew radîkî, yekser dîlan yexma dîkî
Îsmê e'zê ma dîzanî, ya Mesîh ew bîxwe ye

- 10 Ez dîbêm: Îsa ye ew, ya Bu Eli Sina ye ew
Lew bî remz û 'îşweyan pur mu 'cizat û şîwe ye
- 11 Şîwe û remzên dî wê, teşbihê berqê lamî' in
Kohê qaf bit ker dîkî sata xuya bit perde ye
- 12 Perdeya mehbûb dî nêv qelban ku dê ker ker bîkî
Qet dî perdê xef dîbin xurşîd û mah û zuhre ye?
- 13 Zuhre û xurşîdî min ditin dî qewsê hem qeran
Surrê da dîl 'eqreban çerx û sema û heyhey e
- 14 'Eqreb û qews û qezeh vê ra, muqabîl muşteri
Roj û şêv û nûr û tirêj berq û hem ispide ye
- 15 Ew hemî vêkra mî dîn, têkîl dî çerxê carekê
Hê jî wan bêhal im ez ehwal û 'îşq û cezbe ye
- 16 Hal jî wê remzê gîha min, mestê wê remzê me hêj
Serxweş im hetta ebed, bê cam û neql û bade ye
- 17 Serxweş im bê cam û mey, remza nîhin ebter kîrîm
Nagîhan tir dane dîl, lew kuştî hadîr suxte ye
- 18 Kuştîyan xewn di liqaê, lew bî wê dê xweş bîbîm
Hêvîyan qet nabîrîm, meqsûd me didara te ye
- 19 Hêvîyan qet nabîrîm, carek tu bêyî şefqe kî
'Eqdê îhramê dê binîm, hadîrî bîm secde ye

14. MUŞTERÎ: Navê stêrekê ye.

16. NEQL: Meze-fêkiyê badexwîran.

- 20 Secdeya ber eswedan, nadım bı sed hec-ekberan
Sond bı wan zulfan û xalan, heç weki bêjım we ye
- 21 Sond bı wê zulfa siyah, ez abidê husna te me
Xef dınoşım vê şerabê, xweş şerab û qehwe ye
- 22 'Umrek e d'sojım bı xef, çehvnêrê yek pursek te me
Da beyan kım şerhê halê dıl, bı herf û nukte ye
- 23 Sed hezar bar şakır ım ez ku ji Belqisa peri
Hudhudê şêrinzeban iro xeberdarê me ye
- 24 İsm û navê tey şerif, hey kır lı mın qelbê mırî
Lew dı medhê te w senaê bûyime çeng û ney e
- 25 Şubhetê çengê dınalım, hêj ji dest daxa qedim
Herweki meş'el dısojım, dost nızam agah heye?
- 26 Mın divê ser l'asitanê, herweki tûlan nıhım
Belki carek keyl bıpursıt: ev çı mehrûm tûle ye?
- 27 Ger bı navê tûleyan carek vexwûnıt bendeyi
Bı "Melê" xweştir ji mal û gewher û gencine ye
- 28 Gewher û gencên "Melê" husn û cemala dılber e
Sed tealellah tebarek, ev çı husn û cilwe ye?

"TU DIL BIŞO JI NÎFAQÊ!"

- 1 Feleka etlesê sergeşt e, dî cama me hebab e
Mewc dîdît qulzemê 'îşqê me lî ser destî xurab e
- 2 Dîl kemer besteyê 'îşq e, me xweh zunnarî perestîn
Mey û me'şûq e duayê me, û seccade qîbab e
- 3 Jî hicabê were der, nazîk û mestane bimeş tu
Te cihan zêr û zeber kîr bî Xwedê, ev çî hicab e?
- 4 Destê Cîbrîlî hîlavêti jî bejna te nîqabê
Bî yeqîn Qaf e lî rojê were der sine nîqab e
- 5 Me bî îşraqê sûalek jî lebê xunçe kuşa kîr
Go: Bî îlhamê dîzani? dî suala me cewab e!
- 6 Tu binê sazê bî awazî çî rengî me dîxwazî
Ellah Ellah bî Xudê qet dîbîhî, ev çî xîtab e?
- 7 Guh de nayê jî lebê le'lê bî qanûnê hikayet
Dê çî şehde bî defê ra bîdîrît şehde rebab e
- 8 Xweş perişan sîfet û mecme'eyê sûretê hal in
Pîrê 'îşq in û cuwanteb' û dîlî 'ehdê şebab e

2. QÎBAB: *Sûrê tûj.*

6. DÎBÎHÎ: *Dîbîhîze.*

8. 'EHD: *Dem. Soz.*

- 9 Dûredest in jî xıyalan me divê yek jî Xudê ra
Xef dî behsa me jî dîl bêt û bîrît 'eyni sewab e
- 10 Me mûşerref ke, du çeşmên me bisata qedemê ke
Pur lî nîk mîn heyê mey, mêzeke mîn sine kebab e
- 11 Kesk û soran tu binê çerxê lî dora du hilalan
Du qeran mane beraber, şefeqê perde 'isab e
- 12 'Er'eran ta dî şepal in, wereqan cezbeye vê ra
Nêrgîzan ser dî gran in, lî binefşan xem û tab e
- 13 Çêçekên qews û qezehrengî hezar rengî sema ye
Sunbûlan girti xunav û lî gulên tazegulab e
- 14 Mest û hîşyari hemî keç ku lî hîn reqs û sema tîn
Ez nîzanîm çî neseq keyf e nîzanîm çî şerab e?
- 15 Xakîpayên te dî rêza seg û tûlan xwe dînasîn
Me ne sûc û ne gunah û ne xeta, ev çî 'îtab e?
- 16 Jî wisala xwe zekâtê bîde muskîn û feqîran
Ku cemala te ye kamîl dî kemala xwe nîsab e
- 17 Aşîqê mes'elêxwahi were em muftiyê 'îşq in
Destekî sunnet e têda, dî yekî nessê kitab e

10. *BÎSAT: Cirax (Raxistîn).*

11. *ÎSAB: Pêş-enîk. Îsabet.*

14. *"KEÇ KU LI HIN" dî nusxeyeke dîn de "Kec Kuleh in" e. NE-SEQ: Tekuzî.*

16. *NÎSAB: Mîqdarê zekatlêketîne. Standart.*

17. *NESS: Heqîqet.*

- 18 Dıl bışo tu j'vê nifaqê, ku bîdît sine beraqê
Bı sefa hemrehê erbabê dıl û ehlê sefa be
- 19 Nezera 'eynê 'inayet bı me da şahê wilayet
Jı 'inayet nezerê dıl me tiji 'ilm û 'ubab e
- 20 Lebê le'lên te dıbi her bı yeki nuqteyê 'ilm in
Bı xetê herfê elif cezme şubê helqe yê bab e
- 21 Xet û xalên te bı mûm û ji me ra meselegoyin
Me ji wan haşiyeyan sine teji şerhê lûbab e
- 22 Abıheywan te divê rasti binoşi şebi qedrê?
Destı ber gerdenê pîrpêç û xem, an zulfê duta be!
- 23 Me ji biskên te girêhdarî, ji bextê xweh girine
Me ji zulfên bı xem û tabî, dı dıl da, xem û ta be
- 24 Te divê berq û birûskan bireşini, tu nezer de
Te divê rojı xuyabıt, ji şıbakê tu xuya be
- 25 Te divê zêr û zeber ki me, du zulfan bîde ber ba
Te divê qencı qiyamet lı me rabıt, bixwe rabe!
- 26 Qesdî ser çeşmeyê-heywani heqiqet ke "Nisani"
Bı cihanê mebe mexrûr ku cihan eyni serab e
- 27 Serkeşê şiweyê erbabê wefa nine. rihê mın!
Te ji dıl sohti "Mela", bes bı "Melê" ra bı cefa be

19. 'UBAB: *Despêka tişt. Ava ji binê erdê hiltavê je. Lehi. Pêlê avê. Pelê xurmê.*

20. BAB: *Deri*

21. ŞERHÊ LUBAB: *Navê pirtûkekê ye. LUBAB: Xalis. Kakıl ê guzê.*

"BO MIN TENÊ XELA YE"

- 1 Muhbet û muhnet dî zor in
Hub, dibêm bêşek bela ye
'Umr û ji, xweş pê dîborin
Sotîn û derd û cefa ye
- 2 Sotîn û derdê evinê
'Illetê dax û bîrinê
Xweş dîbîn ma ew bîdînê?
Şerbeta lêvan mufa ye!
- 3 Her dîlê soti bî ulfe
Yar ne derman kît bî zulfê!
Ta ebed ew bend dî qulfê
'Îşqî, derdek bê dewa ye
- 4 'Îşqî, derdek bê tebib e
Lê, mufa wesla hebîb e
Kuştîme cewra reqîb e
Pur leinê rûsiya ye
- 5 Dax û key mûn lê hezar in
Gul dîdest şewkên bîxar in
Surperi dêw wê l'kenar in
Ehremen xatem revaye

2. MUFA: Mefa, çare.

5. EHREMEN: Şeytan. XATEM: Gustil.

- 6 Teb'ê dêwan dest gehîştê
 Hor û wildanên bîhîştê
 Aşîqê dîl bendê qîştê
 Can bîdît yekcar rewa ye
- 7 Mîhnet û cewra hebîbê
 Qehr û azara reqîbê
 Heq tenê da min, xerîbê
 Lê şukur baxwo weh daye
- 8 Rohniya wê şewq û tavê
 Şerbeta qend û gulavê
 Kes nehîn mehrûm jî navê
 Lê tenê bo min xela ye
- 9 Bê nesîb min di jî camê
 Dûrî dîr mehrûm jî ramê
 Girtiyê wê qeyd û damê
 Ev xerîbê canfîda ye
- 10 Duredest im bê nesîb im
 Dîlber im xanîm hebîb im
 Pur jî dîna te xerîb im
 Rûh û rahet min liqa ye
- 11 Pur mulazîm tîm liqayê
 Mame hetta multeqayê
 Min rîhê şêrin di dayê
 Hudhud er mîzgin bîdaye

- 12 Hudhudê rîdwanê xeybê
Sed xeber şêrin jî ceybê
Da dilê min murde, hey bê
Guh lî rê min wek seba ye
- 13 Çehvenêr im guh lî rê me
Lê seba rê daye bê me
Erzihala muhbetê me
Bendeyek sadîq Mela ye
- 14 Canfidayê min dî rê da
Fırqetê derbek weh lê da
Qalîbek bêrûh e wê da
Kuşt dibêm min lê rewa ye
- 15 Dem bî dem ew çehvenêr e
Bête nişanek me jê re
Da bîbît ew zinde vê re
Yarê sadîq bê bîha ye
- 16 Aşiqên sadîq dî kê mî n
Ma dîbî sedcan fidê min
Zanîm ew najite bê min
Aşiq û pur mubtela ye
- 17 Alîm mî em vê dîzanî
Cism e ew, em rûh û can mî
Qet jî hev batî xwuyanî?
Ger çî zahîr ew cuda ye!

12. RIDWAN: *Dergevan. Rezvan. CEYB: Kêlek. Teref. Berik. MURDE:*
Miri.

- 18 Hudhudê wê remz û razê
Ba bû ew çû guft bî sazê
Qisse bîr behsa mecazê
Qasîdek xweş teb'i ba ye
- 19 Bademê weqtê mecal da
Çû ku ew yar e bîpal da
Qisseyâ halê bî hal da
Guh dîdêrit yarî ba ye
- 20 Muhibeta mehbûb û latan
Pur vekîr zîwer-sîfatan
Daye qelb û rûh û zatan
Roj dî mir'atê xwuyaye
- 21 Muhibeta sûrî du qîsm e
Qûfl û miftah û tîlîsm e
Hîn jî rûh in hîn jî cîsm e
Nar û nûr e hîn hewa ye
- 22 Hubbê cîsmânî du roj in
Gerçî dîl pur pê dîsojm
Xef ceger peykan dînojm
Mîslê neqşê bê beqa ye
- 23 Gul heta sohr in bî têt ve
Bên tebessum pêve-pêve
Bulbulê serxweş dî nêv e
Nexme û nal û newa ye

20. *MIR'AT: Neynîk.*

21. *SÛRÎ: Şîklî.*

22. *BÊ BEQA: Bê mayîn.*

23. *TÊ: Çîqîl, ta.*

- 24 Herçi celwa bû jî navê
 Nû gulek di girt xunavê
 Wê jî dîl çû muhbeta vê
 Ew bî ya di ra teba ye
- 25 Her kesê muhbet jî rûh e
 Muhtelay nûra sibûh e
 Wê di dîl da sed curûh e
 Cezbe û lerzin û ta ye
- 26 Herdu rûh yek nûr û tav in
 Çerxek û du stêr di nav in
 Herdu dane murxî dav in
 Îsmê hey, dav lê veda ya
- 27 Nûr e pur nadir wucûd e
 Gerçi ewwel nar û dûd e
 Berqê lamî' dê lî kû de?
 Hub di qelban kimiya ye!
- 28 Arîfê cewher-şunasi
 Ê bî vî wesf û libasi
 Dê qedir bêhtir bînasi
 Meq'edê sîdqe ceza ye!
- 29 Dûr neki da wi j' derê xwe
 Wernegeri j' wi berê xwe
 Bûriye ew di serê xwe
 Ser di nava rê nîha ye

24. CELWA: *Bu hurandîn. Fawîstandîn. Çalmisandîn.*

25. SUBÛH: *Piroz, pak.* CURÛH: *Bîrînan.*

26. TEYRÊ DIL: *Heywana serjêkîrî.*

- 30 Ma dibît ew dûredest bît?
 Dê ji fîncana te mest bît!
 Cam ji şehkasê bî dest bît
 Ebteran ew mey dewa ye
- 31 Yarê pur husnek lî bal bû
 Dilberek xayet cemal bû
 Ew bî hal ageh bî hal bû
 Şubhê wê şefqe w 'eta ye
- 32 Mehdera wê xeyrîxwazê
 Nukteyek j'wê remz û razê
 Wê bî dîl seh kîr jî sazê
 Muxnî yû qanûn û nay e
- 33 Yusîfê dewr û zemanê
 Go: Nesim han vê nişanê!
 Lê jî bo nekhê dehan ê
 Nexweşan ew lê şîfa ye
- 34 Mawêra belgên gulê bû
 Bêhn û bû ya kakulê bû
 Daruwê qelbê "Melê" bû
 Lew bî çehvên mîn cêla ye
- 35 Ya nesim dê çî lezîni?
 Sax û salîm ma tu bîni?
 Vi kumêdî lê gehîni?
 Da suwar bît lê, peya ye!

33. NEKH: *Bîhna xweş*. DEHAN: *Devan, Dev.*

34. MAWERA: *Hawî dor, etraf*. DARÛW: *Derman*.

- 36 Xefletê bayê nesim hat
Xef ji bal yarê kerim hat
Pur bî ihsanek 'ezim hat
Qasîdê şahê geda ye
- 37 Dîl nefes disa bî ber hat
Lew Hekim-luqman bî ser hat
Nafiê derdê ceger hat
Talîê kewkeb numa ye
- 38 Mîn ku ew nişan gihîştê
Ev dîlê sed daxê reş tê
Zerreyek xweş lê nehiştê
Îsmê ee'zem pê gihaye
- 39 Çûme ser pîştî kumeydî
Mîn jê pur ew jan û key dî
Behr û ber me l'ber xwe tey dî
Deşt û çol û kerbela ye
- 40 Me w nesim xweş pence tîk ra
Wê dîçîn wek teyrî vîk ra
Behsê zulfa yarê pêk ra
Borê îşqê pur fîra ye
- 41 Gunbeda nûrin xwuya bû
S'pêdeya sadîq numa bû
Yek bî yek şewqê veda bû
Qesr û eywan û sera ye
- 42 Qumrî yû bulbul dîxwûnîn
Lê 'eceb ew xweş dîminîn!

Her seher mehbûb dîbinin
'Endelib vê ra teba ye

43 Buxçeya sorgul dî geş tê
Çiçek û reyhanê reş tê
Dilrubayan têne geştê
Sunbula ta ta sema ye

44 Sebzeya şebnem gulav lê
Sur-'eqiqan dur-xunav lê
Dilberan seyran û rav lê
'Er'era sê tabî daye

45 Bûm şerîf ez b'asitanê
Şahîdên wê gulistanê
Saqiyan cam cam dîdanê
Kewkeban seywan vedaye

46 Çendeki çîmen xwurem bû
Lê medam ew subhedem bû
Mîn bîhîş, baxê İrem bû
Lê seba go mîn: Seba ye

47 Sef bî sef wildan perî bûn
Bendê zulfa 'enberî bun
Têk lî dêmê muşterî bûn
Reqs û govend û sefa ye

46. "XWUREM" dî hîn çapan de "herem" e. XWUREM: Xweş. Şen Rûken. Xwezi. HEREM: Pawan. SEBA: Ya pêş, bayê sibê ye. Ya dawî, navê bajarêkî ye li Yemenê.

48 Pur 'umur mın çû bı suxtê
Lê şukurxwazım jı bextê
Zuhreyek bû ew lı textê
Belku bêm: şemsudduha ye

49 Perdeya xelwê ku hılda
Yengiyek mın dı dı mıl da
Gezmeya jehrê lı dıl da
Qet nego, qetl û xeta ye!

50 Hadiri çûm secde jê ra
Lê niyet ihram ne vê ra
Aşiqê ev gezme tê ra
Her çı ta'et kıt, rewa ye!

51 Çûm ziyaret pê yû desti
Lê nehıst ewwel bı qesti
Da bısojıt rûh û hesti
Aşıqan sotın dewa ye

52 Şerbeta w... xwe nadet
Ta hınek aş... ceza det
Dilberan ev reng e adet
Mehrûwan kemter wefa ye

53 Pişeyê wan xenc û naz e
Sın'etê aşiq niyaz e
Yar lı ber zaran icaz e
Şerbeta şêrin mufa ye

54 Çûm tewafa pê yû destan
Şubhetê sekran û mestan

- Ehlê hal û xûbperestan
Wan ji 'umr, ev muddea ye
- 55 Tilliyên nazîk-şemalîn
Mî n lî ser çehvên xwe malîn
Talîbê werdên bîxalîn
Dîl dî vê fîkrê teya ye
- 56 Çû 'umur mî d'vê xîyalê
Ma şevêk 'îdân dî salê?
Bê m ziyaret zulf û xalê!
Roj û şev mî n ev dûa ye
- 57 Çerx dîtîrsîm kî şîtabê
Zû ecêl pê det rîkabê
Can bîret mî d'vê 'ezabê
Ev sîhareng ejdeha ye
- 58 Çendekî sadîq cema bî n
Er bîbêjî canfîda bî n
Wek "Melê" lazîm tuna bî n
Wî jî dîl canê xwe da ye.

55. TEYA: Tewandîn. Xewr. Jixweçûyin.

DENGÊ TÎPA (♣ : H:E)

"RADIKIN EW QETL Û XWÛNAN"

- 1 Dilbera serdarê xûban
Ez nîzam ageh heye?
Arîf e b'halê qulûban
Alîm e b'halê me ye!
- 2 Alîm e b'daxê fûadan
Gezmeyên wan nûn û sadan
Çûne dîl hetta bera dan
Yengiyê reş-goşe ye
- 3 Gezmeyên wan sad û nûnan
Awurên eswed-'uyûnan
Radîkî ew qetl û xwûnan
Mîn di ye w dîl şehde ye
- 4 Lazîm e l'sultan û miran
Purskîrîn, l'halê esiran
Em kîrîn amancê tiran
Suxteyên dermande ye
- 5 Hêj nîzanîm mîr dî bir î
Zanît em si sal esir î!
Çehvenêr pursek emîr î
Lew bî rehm û şefqe ye

- 6 Pur dîbêm, şefqe lî bal e
Arîfe w sahîb-kemal e
Carînan bine xîyal e
Purs bîkît çî lê heye
- 7 Şefqe kîr car car nihêni
Tûleyê astan vîxwûni
Da vekîm daxan bîbîni
Nar û pêt û şu'le ye
- 8 Da bîzanîr pêt û nar îm!
Kuştîyê cohtê xumar îm
Muhîbetê sohtîm buwarîm
Lazîm ew zanîr we ye
- 9 Alîm e b'derd û bîrînê
Ma dema didar û dinê
Xef dîbîr remza evînê?
Vê bîzan bê şubhe ye!
- 10 Her dema dilber diyar bîr
Can û dîl têk tar û mar bîr
Dê çî reng muhbet sîtar bîr?
Xefkîrîr bêfeyde ye!
- 11 Her dema mehbûb zuhûr bîr
Zêde mezher bê qusûr bîr
Dê tecellayek lî Tûr bîr
Berqê lamî' cezbeye

7. *NIHÊNÎ*: Bî dîzi. *VIXWUNÎ*: (*Vexwandî*). Bî ezminî.

- 12 Cezbeyê dıl jî wucûd bir
Xef jî ber 'eynê hesûd bir
Mın dı mihrabê sucûd bir
Lê hecer nişane ye
- 13 Secdeya ber nûn û dalan
Mın tewafa zulf û xalan
Ev bese j'sahıb-cemalan
Da bıçın lê 'umre ye
- 14 Ê yeki sadıq hebini
Bê hicab ge'ew bîbini
Ma lî hışyari dîmini?
Serxweşê bê bade ye!
- 15 'Îşq e tuxraya nîhêni
Her dema mehbûb dîbini
Dê bî dıl lazım bîxwûni
Ev çî ism û nusxe ye?
- 16 Lamia wê husn û nûrê
Gerçi tê dıl şubhê tûrê
Batına nayê zuhûrê
Lê hicab û perde ye
- 17 Arîf in, me'na şunas in
Lê bî sed sûret libas in
Xeyrî mehbûb wan nenas in
Xef jî wan zani me ye

- 18 Ê lı mın yengi kışandi
Sed xedeng vêra reşandi
Dıl ji derbê herişandi
Ez kırı extırme ye
- 19 Lazım ew zanıt bı hali
Dilber û yarê muwali
Gezmeyên qewsên hilali
Derb lı niva sine ye
- 20 Hêj dıbêm mehbûb nızani
Mın ew e rûh û giyani
Purs nekır bira xwe nani
Ev çıra perkende ye?
- 21 Purs nekır şahê cihanê
Yusîfê dewr û zemanê
Ev çı xak e l'asitanê
Bel esirek jin me ye
- 22 Bûme xak ez lew ji rê ve
Da dema yar bête wê ve
Damenê bıgrım ji pê ve
Çendeki mın cehde ye
- 23 Çendeki taqet dıdêrım
Bım xubar bed rê veşêrım
Ger ji çehvan ez bıwêrım
Mın zenexdan telbe ye

19. MUWALÎ: Bılındkırı.

23. ZENEXDAN: Eçen, çene.

- 24 Da bmoşım mey jı lêvê
Mawera reyhan û sêvê
Lu'luyên şekker dı nivê
Abıheywan çeşme ye
- 25 Çeşmeya avaheyatê
Şerbeta qend û nebatê
Mın lı daxan ew mufa tê
Can jı bo şukrane ye
- 26 Lew weku sewda û din ım
Her dema dêmê dıbinım
Din dıbım heyran dıminım
Muşteri yan zuhre ye
- 27 Şems dinêv burca şeref da
Sed kewakıb çar teref da
Muşteri hati bı ref da
İstiwa çû quble ye
- 28 Afitabê d'istiwaê
Ez jı ber derb û cefaê
Canfida tême liqaê
Şubhetê perwane ye
- 29 Mın tu yi meqsûd jı jinê
Mın jı ber mewca evinê
Sed dıkım didar û dinê
Mezher e bes zêde ye
- 30 Rohniya çehvê nebinan
Murşidê meczûb û dinan

Darûyê derd û bîrînan
Mîn teleb dina te ye

31 Bîne pê nazîk mûbarek
Deyne ser çehvên me barek
Mîn curûh xweş bîn bî carek
Ruhn bîbîn pê dide ye

32 Bîn kefa nazîk jî nûrê
Tîliyên cama tehûrê
Bêhn jî mawerd û bîxwûrê
Mîn ziyaret tewqe ye

33 Da lî ser çehvan bîmalîm
Bulbulê werdên bî xal îm
Carekê rehmê ke, zalîm!
Şefqexwûy heqqê we ye

34 Er neki rehmê tu Mîro!
Dê çî bî halê me îro?
Qet nebê carek esîro
Girtiyê sisale ye

35 Şûn, cîhê peykan û neslê
J'tîliyên yaqût û feslê
Er neki derman bî weslê!
Derb û tir û gezme ye

35. NESIL: Serrîm. FESIL: Bend. Rêz.

36 Gezmeyên yarê ku bavê
Ne j'mey û qend û gulavê
Bêt dewa kî wan digavê
Ma heyatek lê heye?

37 Ne tenê qend û nebatê
Mezherê rûh û heyatê
Hem but û 'uzza û latê
Lew me dîl butxane ye

38 Xwendê latê Azer i tu
Bê çî şêrin dilber i tu
Her çihê lê bêweri tu
Bê xilaf ew Ke'be ye

39 Ma dîbît bexî xilafê?
Ser dîdît bavê nisafê!
Er bîkî bême tewafê
Mîn bî eswed secde ye

40 Da ziyaret kîm nişanê
Ber zuhel bê tî qîranê
Tûle yîm ser l'asitanê
Çehvenêrê mûçe ye

41 Ma bî zehrê şekkerini
Mûçe da dê xef bîxwîni
Da reqîb mel'ûn nebîni
Pur (eleyhille'ne) ye

38 *XWEND*: *Xwendî, berbûrî. Serdar. BÊWER*: *Cigır. Bêti wir.*

39. *MÎSAF*: *Wîjdan, însaf.*

- 42 Ger bîbexşi dîl muradê
J'wê heyat û xemr û badê
Da nekîm gîlêh û dadê
Dad me disa ber te ye
- 43 Guh bîde ber gîlêh û dadan
Hakîmê şehîr û biladan
Dê tu daxwaz û muradan
Di kesê bêçare ye
- 44 Dê tu disa şefqetê ki
B'ew nişana cebhetê ki
Me j'herêmên xîzmetê ki
Mehremên bê perde ye
- 45 Bê nişan in me nişan ki
Mah û xurşîdê qîran ki
Bende kelbê asitan ki
Dûr neki xweş tûle ye
- 46 Da dema suhbet bî coş bi
Cam bî xweş le'lan bînoş bi
Me j'hebib sed deng surûş bi
Dinber û pur 'îşwe ye
- 47 Şerbeta wê cam û tasê
Yar ku tê bêt in'îkasê
Bêt me jî feyzek jî kasê
Abîheywan ew b'xwe ye

- 48 Ê jî vê zerfê vexwari
Xwendi ew xettê xubari
Mestiya çehvên xumari
Qenc dîbi ew zêde ye
- 49 Mî nî dîl tirek Moxul di
Têk jî ber xwûnê qızıl di
Lê dîbêm derdê ku dîl di
Hêj jî çehvên şehle ye
- 50 Rohniya çehvên "Mela" yi
Xalîqê husna te dayi
Hub tenê da mî nî gedayi
Husn û hub yek çeşne ye
- 51 Ditiye nûra yeqeq me
Sed neseq lew tî nî sebeq me
Pur nebi erzan lî heq me
Lê "Mela" xweş bende ye

DENGÊ TÎPA ♀ : H:E)

"TEBÎ'ETÊ TER KE"

- 1 Turreya ta bî darê enber ke!
Xemriyên şeng bî mîskê ezfer ke!
- 2 Lî gulî mîsk û 'enber bîreşîn!
Jî gulavê cînesriyan ter ke!

- 3 Kesk û sorên j' rengê qews û qezeh
Jî sera pa gulav û mawer ke!
- 4 Surme poşên surî bî ser kîl de!
Aqîlan lê xerab û ebter ke!
- 5 Her seher jî nû destekî wergîr!
'Er'eriye têkda seraser ke!
- 6 Nêrgîzên sergîran hîlin carek!
Du qîrana lî yek beraber ke!
- 7 Qedd û qama şerîf, nazîk û ter
Lê seraser bîfêslîn, ker ker ke!
- 8 Tu bîmeş kok bî ser derê qesrê!
Bîxwe koki lî Şah û Qeyser ke!
- 9 Were wek roj bî ser derê kelhê!
Alemê têkî da mûnewwer ke!
- 10 Wek gulazer bo serwa te mîrîm
Me b'qurbana xwe wek gulazer ke!
- 11 Wek gulek zer d'buxçeya te me ez
Tu me têkîl xwe wek gulazer ke!
- 12 Were carek eger tu lutfê key
Me bî qurbani yek du xencer ke!

12. *Ev beyt bî tenê di çapa Fortman de heye.*

- 13 Zahîdê hîşkîteb' i sewda ye
Bî du caman tebi'etê ter ke!
- 14 Weke carek b'xendêşekkerê deng
Têkî mîsra me qend û şekker ke!
- 15 Pê lî ser dideyên "Melê" dayin
Xelweya sofîyan mûkedder ke!
- 16 Xett û xalan nişan "Nişani" de
Me, jî navê xwe ra bî defter ke!

DENGÊ TÎPA (ھ : H·E)

"HÊJ DAXA KUL E!"

- 1 Gerçi bulbul cewherê zatê gul e
Lê gulê rewneq jî 'îşqa bulbul e
- 2 Guh de zîkrê hal û çûşa badeyê
Wê bî bulbul ra dixwûnî bulbul e
- 3 Sosnan sed rengî avêhtin kemend
Wan nego, dîl bendê tayek sunbul e
- 4 Sunbulan seywan lî demê taze kir
Afitab iro dî burca sunbul e
- 5 Qet verêki vê demê hazır dibit
Qîsseyâ fêslê ne karê sunbul e

- 6 'Er'erên rengin jî tayên sor û zer
Qumriyan sed rengê şêrin xulxule
- 7 Remzeya îşqê jî bala hate xwar
Qudsiyan avêhte çerxê hîlhîlê
- 8 Mîn jî dîl nasûreki da hestiyan
La cerem hêj neş'eya daxa kul e
- 9 Bulbul û perwane ew fêsl û dem in
Cînsê 'îşqa mîn tenê derdê kul e
- 10 Nêrgîza nazîk-qed û şehlîya mest
Dîl kîrîm ez bulbulan sewdagul e
- 11 Teb'ê lamî' weş jî mînnet Bul-Hesen
Mîn dî dest da Zulfiqar û Duldul e
- 12 Eşqerê bed fê'lî, çî hê kîr 'ecêb!
Barekel-lah xweş bezi espê qul e
- 13 Zulf û bîskan pur jî mîn dîl bîr belê
Rîşteya canê "Melê" ew kakul e.

12. "Hîşkerûyê bedfê'lî çî hîn kîr 'ecêb?" nusxe!

ESPÊ QUL: 1) Hespê kumeyt ê kapreş. 2) Kul û kor.

13. RUŞT: 1. Kamebûn, Balıxbûn. 2) Tefekura rast û dirust. 3) Dîtin û çûyîna li rîya rast.

DENGÊ TIPA (ه : H:E)

"XWEŞ-BENDE YIM"

1	Yarê me pur Ew leb-şeker	nişan û sur nazik-beşer	sima jî dur cebhet seher	dêm kewkeb e kakul şeb e
2	Şeb-kakul e Min xefletê	xal fulfil e dî qible tê	çin sunbul e wek mah dîtî	davadil e sa xebxeb e
3	Min di bî xef Nûnên jî Yeng	suhbet bî dev berdan xedeng	şahê necef wê pur jî teng	fincan dî kef şêrin-leb e
4	D'ani zuhûr Saqî werin	dêmê bî nûr cama zerin	xalên dî hûr ew surşîrin	cama tehûr cam meşreb e
5	Xal û xetê Her dem jî new	şox-qametê dîl-feyz e ew	me j'vê kitê- ev 'îşq û sew-	b û dest-xetê da mewheb e
6	Min bê qedar Mihra butan	ev sîr veşar xal û xetan	'îşqa xedar sîndoq e xan	suhtî sîtar û meqleb e
7	Dêmê bî xal Yekta elif	ew nûn û dal nayê westîf	ismê celal mun 'eqlê tîf-	bejna şepal lî, mezheb e
8	Hetta nemam Bê cehdî qet	salîk temam tên emr û xet	şêrin-kelam herçî ku met-	ma da me cam? leb menseb e
9	Dermande yîm Zara bî sîr	heyran te yîm dîl j'êm vekir	pirane yîm der heq me pur	xweş bende yîm erzan me be
10	Bergên gulê Bê perde û	ew mîsk e lê xweş me'de û	hûr hûr welê yek we'de û	der heq "Melê" pur şefqe be.

"EZ NUMA BÛM DI ŞERQÊ DA"

- 1 Me lew fincan lî ser dest e, ku mehtaba hilal-ebrû
Numayên min di mîr'atê, meya saf a zelal ebrû
- 2 Bî şêrini bî zibayê, bî reftari bî balayê
Bî nê nûnên di tuxrayê lî bala her du xal ebrû
- 3 Bîla bî "Saimud-dehr" î, bîla iftarî carek bî
Kesê zani jî dilber wê xwûyabî her du sal ebrû
- 4 Meşî mestane reyhanê dilê min di dî amancê
Reşandî sineyê tiran bî qewse herdu mal-ebrû
- 5 Sehergeh zuhresima wa diçû gulşen bî seyrane
Bî ser çehvên "Nişani" da xeramê ew hilal ebrû
- 6 Dîbên: xawer perest î tû, nîzanî min di keşfê da
Numayî min di şerqê nazîka gerdenşemal ebrû
- 7 Tenê ma her terazû ne, di babê husnê kêşani?
Hilalê xateme husnî nî, lî wê dême bî xal ebrû
- 8 Me cewher 'unsurek xamîs numa îro di talî' da
Dî vê teqwmê insani lî talî' bûne fal ebrû

3. *SAIMUD—DEHR: Rojgirtiyê salewext.*

8. *XAMIS: Pêncemîn.*

- 9 Bı zunnarê dı derê da, lı hındava çelipayê
Bı mıhrabê me bir secde, belê emma xeyal ebrû!
- 10 Dı mabeyna du ebrûyan dıbinım qabêqewseynê
Dıdıt mın terfet-ul 'eynê cewaba sed sual ebrû
- 11 Dı batın secdegahê mın, lı ber wan her du ebrû ne
Bı 'eynı taqê mıhrab ın, dı 'ilmê ehlê-hal ebrû
- 12 Eger de'wayê Mûsayi, dı 'ışqê da bıkmı caız!
"Mela" daim tecellaye ji wê terha şelal ebrû
- 13 Bı şêrini bı zıbayi, çı katıb bû weh kêşayi?
Tealellah nişan dane, weh şêrin ev misal ebrû.
- 14 Ne şêrina lı der bendê, ne mehbûba Semerqendê
Nekêşayın bı vi rengi, lı neqşê bêzewal ebrû!
- 15 Nişana qabêqewseynan, ku qews avê te ebsaran
Dı teqwima tecellayê beser lê bûn hilal ebrû

10. TERFET-UL EYN: Nıqandına çavan.

11. Bİ EYNİ: Bı çavê mın.

DENGÊ TIPA (9 : W:Û)

"XEMRA HELAL"

1	Min di seher Ew dêm-zeri	şahê mecer sur muşteri	lebsê dî ber ya Reb peri-	mexmûri bû ya hori bû
2	Hori-weş e Xalên dî qer	şêrin-meş e miska Teter	kakul-reş e nazik-beşer	xal-hebeş e kafûri bû
3	Nazik-letif Min dî bî wext	gerden-zerif ew nik i bext	lebsêşerif iro lî text	kêmxê w qedif fexfûri bû
4	Fexfûr sur e Ew hate muş	sima dur e mîn çûne hîş	heybet pur e dîl mîn jî 'îş-	pur dîlgur e qê fûri bû
5	Dîl bû kerî Min dî gelek	zaba berî ew sur-melek	lazîm herî wek meş'elek	dê ew zeri pur nûri bû
6	Dêm fener e Ew meyperest	xal 'enber e meşha û mest	bû mawer e cama dî dest	lêbşeker e ferfûri bû
7	Mey ber kefê Husna lî dêm	meşha sefê wesfan neşêm	soza defê herçî dibêm	da qerqefê jê dûri bû
8	Da mîn suroş J'wê 'îşweya	wer mey bînoş yar bû xwûya	zewq û xûroş ew ne j' meya	lew çûm jî hoş engûri bû

3. KÊMXE: Cûreyek qumaş. NIK: Eyişandi, ceibandi. Xweşlêhati.

7. DEF: Dev. QERQEF: Mey, bade.

8. SUROŞ: Îşaret (Wehiy). Milyaket, XUROŞ: Heyecan. kêfa zêde.
ENGÛR: Tiri.

9	Mın di bı xwab Dıl şewwışand	ew mahitab xwê lê reşand	da dıl kulab xweş herişand	cohtë xurab têk hûri bû
10	Hûrkır cesed Cerhan ji new	qewsên semed xwûn daye kew	tir dan kebed 'ışqa me lew	dad û meded meşhûri bû
11	Lew yek neseq Şêrin-lebê	mın tèn sebeq dêm-kewkebê	nûra yeqeq lê bende, bê	da dıl şefeq destûri bû
12	Dilber nezer Zanım ku wa	da mın seher ew mahrûwa	xeclim ji ber wek lu'luwa	lê ew qeder mensûri bû
13	Paş firqetê Wesla hebîb	zor-muhbetê mın bû nesib	mı j'tel'etê mel'ûn reqîb	çûm hezretê rencûri bû
14	Cama zelal 'Îşqa xedar	xemra helal sohti sîtar	yara şepal nêv me û yar	da mın bı hal sed sûri bû
15	Şahi cîvin Derd û bela	xem jê-revin wên çûn hela	marê şevin 'umrek "Mela"	êsand evin mehcûri bû
16	Pur mın zecîr Şem'a me hıl-	ditın hecîr bû sed 'emûl	mabû ecîr mînnet me dıl	subh û fecîr mesrûri bû
17	Yar we'de da Dı spideyê	b'le'lên xwe da çûm we'deyê	wer ba me da ku j'badeyê	çın perde da mexmûri bû
18	İhram mı best Cohtë hebeş	eswed bı qest tir dan bı weş	yar hate mest hecca mı xweş	ez çûme dest mebrûri bû
19	Vê kakulê Dava dılan	çinên dilê, nêv sunbulan	qelbê "Melê" ser sorgulan	dav dane lê menqûri bû

DENGÊ TÎPA (9 : W:Û)

" KEMÎNÊ XEDAR "

- 1 Dı dest da yengiyek nûbari mın di ew keman ebrû
Lı bala cedwelek cebbari lêda hem qiran ebrû
- 2 Ku heq ev herf û xet kêşan lı talayê me derwêşan
Du qewsan goşê lê badan û ser peyweste man ebrû
- 3 Te didari, te reftari, te elmasên şeker-bari
Bı 'eyni rê lı ser sadan, du nûn reyhan numan ebrû
- 4 Bı hemdil-lah bı feyrûzi, lı wechê dilberê mın di
Ku mahê nû nişan mın dan lı taqê asiman ebrû
- 5 Tealel-lah nişan dane, bı husnê ev neseq dane
Jı neqş û sen'etê heq ev nişan çeşm ev nişan ebrû
- 6 Jı re'na nêrgizên şehla, mecalê hem qiran binim
Hezar remz û îşarat in, jı wan qewsên çewan ebrû
- 7 "Mela" dıl tşk te peykan in, jı mehbûban me nişan in
Kemandar in, dı xeddar in, dı burca esmeran ebrû

DENGÊ TÎPA (9 : W)

"MEHA NÛ"

- 1 Wê spide jı burcê qews-eburû numandin mahı new
Xweş jı qewse eburûwan vêra kışandin mahı new

- 2 Goşeyên nûnan bî ser badan jî qewse bê weter
Mîslê enguştê binê sed ser beyandî mahî new
- 3 Keşşîfî bedra temam ehîsen jî bala tel'etê
J'istiwa da gezmeyan çerxê reşandî mahî new
- 4 Wê lî wechê afitabê gahî kîfş û gahî xef
Arîfên ehlê besaret heyîrandî mahî new
- 5 Mîl dîzanîm dane ber qewsê hilalî goşê-zer
Lew jî bala goşeyên nûnan lîvandî mahî new
- 6 Ez dîbêjîm dê lî mîn dîsa ceger sed pare kîm
Wê bî mîzan her du şîrazî çevandî mahî new
- 7 Daxîlê meclîs bûyî îşev "Nişanî" lew ku xef
Camê rûhanî lî ehlê dîl nişandî mahî new

DENGÊ TÎPA (و : W:Û)

"SERMÎYAN EV BADE BÛ"

- 1 Hê dî ber "qal û bela" yê belku ev alem nebû
Çerx û dewran dewrî gerdûn gunbedê minê nebû
- 2 'Erş û kursî hêj dî mexfî bûn dî kenza qudretê
Husnî heq bû istîwayê lamîa 'îşqê hebû

6. *ŞÎRAZÎ: Kevanê şîrazî.*

- 3 Nehtıbûn hukmê sifatan ew jî zatê "lem-yezel"
Aşîq û me'şûqî yek bûn şem' û hem perwane bû
- 4 Husn û hub zatê qedim in, lê cuda bûn ew jî yek
Lê mîha ismê hudûsê hikmet û tefsîl we bû
- 5 Husn û hub ani zihûrê îşq e eslê alemê
Eslê eşya da bizani wane esl û made bû
- 6 Yek dî zatê surşîrinan bû cemal û husn û sur
Yek dî qelbê ehlê dîl nar û celal û cezbe bû
- 7 Aşîq û me'şûqê "el heq", herdu mîr'atê yek in
Lew dî esle cem'e da, eslê qedim ayine bû
- 8 Cezbe û seyra sulûkê, bê mehebbet nabîtin
Cehdeya bê 'îşq û hub, çendi ku kîr bê feyde bû
- 9 Salîkên 'îşqê yekayek hewce nin in ez bîbêm
Cameya pirê terîqê ser jî nîk şehzade bû
- 10 Reng û reng ehlê meqamatê terîqê çûne seyr
Hîn celal û hîn cemal û sermîyan ev bade bû
- 11 Ê birî 'eynê beqayê badenoşê 'îşqê bû
Ê bûyi melhwê fenayê aşîqê bêçare bû
- 12 Êk jî wan perwane bû soht û fixanek jê nehat
Êk jî wan teşbihê goyinê bî ah û nale bû

10. BEŞUKOH: Bîşkok. XES: Dîrîk.

- 13 Awurên eswed-'uyûnan aqlan sewda dîkîn
Gezmeya aşîq vîdîl keftî jî çêhvên şêhlê bû
- 14 Aşîq û me'şûqî da wasîl bî yek bîn bê hicab
Mehwî bû bizzatî aşîq lew dî îşqê perde bû
- 15 Lew dî 'îşqê da fena bû da bîbît baqî bî dost
Aşîqê fani ne bû wasîl hetta baqî ne bû
- 16 Nuqteyê 'îlm û sewadê herf û neqşê alemê
Ser dîdîm me'nayekê eslê sewadê nuqte bû
- 17 Her yek e w dê yek bîminît ewwel û axîr yek e
La cerem nabî du bî, ê dê bîminît, her hebû
- 18 Her çî de'wayê dî 'îşqê da "Melê" sabît kîrî
'Eynî de'wayê dî nefîs-ul emrî disa şêhde bû

DENGÊ TÎPA (و W:U)

"ROJ Î TU LI ŞERQÊ"

- 1 Kes ne d'ye sehergeh ku çî nazîk-weres î tu
Me j'belgê gul û nêrgîzê ser-mestî besî tû
- 2 Zanîm ne tenê ku yedê beyda tu dîdêrî
Wer xweş ke şêhidên xwe ku 'Îsa nefes î tu
- 3 Rûh î, tu ne cîsm î, jî cemalê bî çî ismî?
Reng, rengê te bê keşf û şuhûdê çî kes î tu?

- 4 Roj i tu lı şerqê bı cemala xwe dı berqı
 Billah ku jı ser çeşmeyê eqdes qebesı tu!
- 5 Bêje, jı çı nûrê û tecella lı çı tûrê?
 Geh geh lı sera perdeyê can multemes i tu!
- 6 Şemsa felekê ya melekê hêji nızanım!
 Hori yû periya bı xwe rûh-ul qudus i tu
- 7 Cana, ceres û rehberê 'ışqa te ezım qet
 Ageh bı fixan û herekatê ceres i tu
- 8 Ma yek nefesek mın dıbtın bê tu wucûdek?
 Dê bê te çı bım? hem tu rûh i hem nefes i tu!
- 9 'Îşqa te, me go: Zêrê sifet zer dıkırın, go:
 İksir e evına me bı 'eyni û mes i tu
- 10 Mın go: Jı nigaran tu gul i, bes bışukoh be
 Zanım ne muhıb her ne kes û xar û xes i tu
- 11 Ey horisırıştê lı me xweş meywe te ber kır
 Cenna te wisala me û ateşperes i tu
- 12 Mın go: Dı şevan şubhê nucûman bı tewaf in
 Go: 'Îşwe dızanım bı çı qest û hewes i tu
- 13 Mın go: Me bı tixan ve dê nakın jı derê te
 Go: Em jı nebat in û lı teb'ê meges i tu
- 14 Mın go: Jı kemenda serê zulfa te verestım
 Perwazê lebê le'lê me, go: Ger veresi tu

- 15 Yek dem ve nehiştin te dı hamûnê firaqê
Bê hemdemê derdan, go: Çı feryadêresi tu?
- 16 Mın go: Jı dılê şubhê bıxwûr xweş te bı ker kır
Ker kır bı du le'lên xwe şeker, go: 'Edes i tu
- 17 Mın go: Lı rexan mı, ne ku keçrû wek Ferezin
Şah gote mı: Kış, matı, lı bazê feres i tu?
- 18 Mın go: Te divê ser jı reqibê bıbırım ez
Go: Mın diye zanım dıبری jê, meqes i tu
- 19 Ta çendi bı xef bade bmoşî weh nefes da
İca bı def û ney were mirê 'eses i tu
- 20 Mın go: Jı qedim ez meye 'ışqa te dinoşım
Go: Mın jı 'uşağan ne tenê mey-teles i tu
- 21 Mın go: Dı şevan şubhê şemalan weh disojın
Perwane-sifet: Ca here, bê sewt û hıs i tu
- 22 Mın go: Beser û quwwetê sem'a mı tu yi, go:
Zanın te em m ruh, û ... red qefes i tu
- 23 Te j'zulfê butan sıhhet "Mela" reştire talı'
Yarê te seher bêt û bıret pê nehesi tu

15. HAMÛN: *Beyaban, xeribi.*

16. 'EDES: *Nisk.*

17. REXAN: *Du berikên setrencê. Kenaran. FERİZİN: Wezirê setrencê. FERES: Hespê setrencê.*

"TEXT Û BEXT Û REXT"

- 1 İro jı derba xencerê
Lazım bı êşan i Mela!
Teşbihê zulfa dilberê
Zanım perişan i Mela!
- 2 Zanım perişan i jı dıl
Bê hed bı êşan i jı dıl
Teşbihê buryan i jı dıl
Bil-lah ne insan i Mela!
- 3 Billah çı teb'et adem i
Yekser dıbêm yek alem i
Deryayê Qafû Qulzem i
Yan çerxê gerdan i Mela!
- 4 Ya reb çı wi mîhnet keşî
Ser ta qedem têk ateş i
Mecrûhê qewsê tûz-reş i
Lew dıl bı peykan i Mela!
- 5 Zanım jı 'îşqê dojah i
Behrek jı narê asîh i
İro lı mahê xergeh i
Teşbihê seywan i Mela!

5. XERGEH: Tîmî, herdem. Wargê delala. Fîva teze. Cuwan.

- 6 Ev sineya wek nay û ney
Pur lê kışandin dax û key
Hê dîl bî naehlan dîdey
Ya reb çî nadan i Mela!
- 7 Durdaneya dê-m-gewher e
Ayineya Eskender e
Bê mîrwetê dîl kîr ker e
Mecrûhê xalan i Mela!
- 8 Bê mîrwetê dîl herîşand
Teşbihê şîsê lê kîşand
Ker kîr ceger xwê lê reşand
Ateş lî ser dani Mela!
- 9 Narê jî rengê dojhê
Husn û cemala wê mehê
Me d'perdeya vê xergehê
Xef kîr, çî 'Umman i Mela!
- 10 Îro lî 'umrê xwey tel
Bê şahîd û cama sedef
Bê çeng û saz û nay û def
Zanîm peşîman i Mela!
- 11 Zanîm te kohê Tûr e dîl
Lew her bî nar û nûr e dîl
Şehkaseya ferfûr e dîl
Lew mest û sekran i Mela!

9. 'UMMAN: *Behra Ummanê*.

12 Her sine tabi na tamam
Na puxte xam bê mîhr û cam
Xerqin dî xwûna dîl medam
Le'la Bedexşan i Mela!

13 Pur le'l û dur te j'kîlkê 'îşq
Anine nezîna sîlkê 'îşq
Der berr û behrê înlkê 'îşq
Me'lûn e xaqan i Mela!

14 Bê hed lî qelb ê şubhê ney
Cewra te danin dax û key
Lew bê hemel xweş nine mey
Ema bî şirani Mela!

15 Mînnet jî talî her jî bext
Asef bî text û bext û rext
Belqis ewî anî bî wext
Îro Suleyman i Mela!

16 Ew her du le'l û her du weşm
Geh geh bî naz û geh bî xeşm
Ew bejn û bala hate çeşm
Me d'seyrê rûhan i "Mela"

12. *PUXT*: Gîhaştîn. *XAM*: 1) Nezan, Ecemî, xam. 2) Xav. 3) Xame bûn. *MEDAM*: 1) Meyxwûr. 2) Daimî. 3) Bade. *BEDEXŞAN*: Navê ciheke li Efxanîstan.

14. *HEMEL*: Berxîk. Navê burcekê ye.

15. *ASEF*: Wezîrê sîlêman pêxember.

16. *WEŞM*: Xal, nişan. *XEŞM*: Zordestî. Torîtî.

"TA ÇENDÎ WEH BIMÎNIN?"

- 1 Ey şahîdê qudsî veke bendê jî niqabê!
Ta çendî weh sergeşte bîminn dî hicabê!
- 2 Biskên jî herirê tu jî nû mawerê lê ke
Zulfên jî 'ebirê şe ke, bavê xem û tabê
- 3 Qıştên dî xwe çîn-çîn bîde ber mîsk û zubadê
Tayên dî 'isabê bireşînn bî gulabê
- 4 Her yek bî hezar rengî lî bejna te sema tèn
Xemrî yû lef û şîtrî yû tayên dî 'isabê
- 5 Mîn can yedê beyda ye jî 'Îsa çî xebêrdîm?
Mîn ateşê Mûsa diye gulnar û şerabê
- 6 Mînnet ku jî bextê xwe û talî' bî nesîb ım
Husna te ye iro jî me ra çûye nisabê
- 7 'Îşqa me jî ber mewc û 'ecacê bûye derya
Wê zêr û zeber kîr me bî dest hînd û xurabê
- 8 Neh çerxê sîpîhrê jî hewayî te û mîhrê
Sergeşte ne ew têk vî me ra şubhê hebabê
- 9 Wek ba dîlezîni tu kumêdî dî bezîni
'Umrê me ezîzê bî Xwedê bes ke şîtabê

9. ŞİTAB: *Lez, bazdan.*

- 10 Ya pê bî ziaret bî be de, ya serê enguşt
Destê xwe me avêtiye bê çare rikabê
- 11 Mîn rê jî serabê bî şerabê bîr, û munkîr
Hetta bî ebed teşne ceger ma dî serabê.
- 12 Serpoş û qibaba me ye tesbih û musella
Wer da bîdîrînin lî xwe vê perde w nîqabê
- 13 Lillâh were saqî bî du caman me cuwan ke
Mutrib bî defê ra bîde sigah û şebabê
- 14 Wer guh bîde nayê ku şêrînged dî semayê
Pur hel kîrîne mes'ele vê fêsl û xitabê
- 15 Cama ne şekerleb bî me dît 'eynî heram e
Fetwa weh numa, Haşiyeya Şerha Lubabê
- 16 Muftî me ney û nay e, û ney qewlê qedîm e
Bawer te nehîn, guh bîde ber çeng û rûbabê!
- 17 Nerda me çî bazi bî numêtîn, me jê razî
Bend in dî sualê, û kuşad in dî cewabê
- 18 Ez çûme serayê ku şêrînged dî semayê
Go: Ev ne "Melayê" me ye? bê perde bîla bê!

12. *MUSELLA*: Sîcade. Cîyê nîmêjê.

13. *SİGAH*: Aheng. *ŞEBAB*: 1) Cuwanî. 2) Coş û xuroş, heyecan.
3) Xweşkirin.

15. *HAŞIYA ŞERHA LUBABÊ*: Navê pirtukekê ye.

17. *NERD*: Tewla.

"NEY TENÊ TEBRÊZ Û KURDISTAN
LI BER HUKMÊ TE BIN!..."

- 1 Ey şehinşahê muezzem, heq nîgehdarê te bi
Sureyê "Înna Fetehna" dor û madarê te bi
- 2 Her kenarê pê ve wergêri 'înanê himmetê
Zuhre bi peykê te û keywan rîkêbdarê te bi
- 3 Daima menzîlgeha sûra te bî Burca Şeref
Tahê ferxende û bextê seîd yarê te bi
- 4 Seb'eyê seyyare û neh çerxê sergerdan, bî ve
Gerdiş û dewrê 'eceb, der xîzmet û karê te bi
- 5 Mahîtaba dewletê yek pertewek şem'a te bî
Afitaba ref'etê berqek jî enwarê te bi
- 6 Lamiê fetha ezel berqê jî ber tacê te dî
Kewkeba se'da ebed necmek jî seyyarê te bi
- 7 Berqê subbûhi ku îşraqê li sed canan dîdî
Ew ku keşfa dîl dîkî remzek jî esrarê te bi

-
1. Sûrê "înna fetehna" hafîz û yarê te bî — Nusxe.
 2. 'ÎNAN: 1) Fezîlet, 2) Dîzgîna hespê, 3) Ber pê ve. KEYWAN: Qiraliyet. PEYK: 1) Xeberbîr. 2) Teqlidci. 3) Peyik. 4) Sîntirk.
 3. FERXENDE: Şadi, mûbarek.
 4. SEB'EYÊ SEYYARE: Heft stêrkên geroke.

- 8 Rayeta fethê jî nesra te ku her menşûrî bû
Şehsiwarê ferrê subhani 'elemdarê te bi
- 9 Ney tenê Tebrêz û Kurdistan lî ber hukmê te bîn
Sed wekî şahê Xurasanê dî ferwarê te bi
- 10 Gerçî der îqlimê rabî' hate textê seltenet
Padişahê heftî îqlimanî selamkarê te bi
- 11 Çimena sultaniyê yek laleyek baxê te bî
Gulşena xaqaniyê xarek jî gulzarê te bi
- 12 Ê jî emrê tey mukerrem serkeşî kî şubhê şem'
Ber serê tixê te û meqtûlê mûkarê te bi
- 13 Şahibaz er çendî perwazî bî bala bêt û ret
Dê dî nêv tûra te bî û seyî şunqarê te bi
- 14 Şahê pur heybet dîdêrî lê bî sehmê zêde yî
Saeta xeflet xuya bî kûz dî bîn barê te bi
- 15 Her serê dewlet hebî, dê her dî nêv benda te bî
Her kesê aqîl bî, dê her rîcûkarê te bi
- 16 Ê divêt azade bî, dê çehvenêr lutfî te bî
Her çî istixna dî dîl, ber minnet û barê te bi
- 17 Her kesê qestek dî dîl, dê gestî dergahê te kî
Ê dî xatîr ercû kî, dê her rîcakarê te bi

8. RAYET: *Ala*.

10. IQLÎMÊ RABÎ': *Îqlimê çaremin*.

16. ISTÎXNA: *Maldar. Bêniyazî*.

- 18 Ê ne dewletxwahê Hezret bit ji niva can û dîl
Şubhetê ehlê şeqa, ber qehr û azarê te bi
- 19 Ma bî 'îş û noş û şahî ew qeder 'umrê te bit
Çendeki salîk mucedded bit û bê, zarê te bi
- 20 Her kesê ne j'can duagoy û senaxwanê te bit
Girtiyê qeyda te û amancê nûbarê te bi
- 21 Medrekê 'ilmê demirê şemmayek wesfa te hat
Wer ne key alem bî şe'nê qedr û mîqdarê te bi
- 22 Qest û daxwaza "Melê" daim jî can û dîl ev e
Her dî benda xîzmetê pêşdestê didarê te bi

DENGÊ TÎPA (ى : I)

"PESNDAYÎNA XAN ŞEREFÊ CIZÎRÊ"

- 1 Xanê xanan lamiê necîna te her pur nûrî bî
Keştiya bextê te ez bayê muxalîf dûrî bî
- 2 Kewkeba se'da Şeref talî' dî nêv burca te bit
Da tenê tu j'çerxê bala şubhê meh menzûrî bî

18. ŞEQA: *Bedbext. Nepak.*

19. ÎŞ: *Jiyan. Îş û Noş : Xweşborandin. ÇENDEKÎ SALIK: Gelek sal.*
MUCEDDED: *Nûbüyi. (Nû).*

21. MEDREK: *Têgîştin. DEMÎR: Dîl.*

- 3 Encumê çerxê muheddeb her jî zatê tey şerif
Kesbî enwarê bîkîn hetta ku nefxa sûrî bî
- 4 Lew ziyaret asitanê têtê şemsa dewletê
Da sehergahan jî didarê şerif pur nûrî bî
- 5 Extera te j'perdeya xeybê eger bêtîn zuhûr
Dê bîtîn nisfun-nehari wer şebê deycûrî bî
- 6 "Ayet-ul kursi" yû "En'am" heykela toxê te bîn
Bê nihayet pur murad û bê eded mensûrî bî
- 7 Her kînarê wergerîni pê ve 'ezm û hîmmetê
Rayeta fethê bî nesra "Lein yezel" menşûrî bî
- 8 Xeymeta nûra 'înet, zillê memdûdî te bî
Sureyê "Umm-ul kitab" madarê hezret sûrî bî
- 9 Paşê Noşîrwan dîbêm: Dê hakîmê adîl tu yî
Mîslê Hatem dê bî danê, der cihan meşhûrî bî
- 10 Ma, Cîzîrê şubhê darê textê heft îqlîmî bî
Hem bî hukm û seltenet, Eskender û Fexfûrî bî
- 11 Mîslê Cem cama zerîn xalî nebî te j'badeyê
Da jî xemra şadîmanî daima mexnûrî bî
- 12 Ma dî baxê 'îş û noşê her bî saz û erxewan
Kamîran û kamîrbexş û dîlxweş û mesrûrî bî
- 13 Çendekî şêrîn pûser derbendê diwana te bîn
Bendê şapûrê te bîn ta Xusro û Şapûrî bî

- 14 Hindi ku roj û şev m, t êk 'id û Leylulqedri b m
Cam medam pur bade b t, l ê ne j'meya engûri bi
- 15 Şubhetê Rûhulqudus 'erdê tu pê l ê day m
Sebze û reyhan û nesrin û gulê menqûri bi
- 16 Her derê ne'lê feres şubhet Boraqê vêkev t
Çeşmeyê heywan j i ew 'erdê mûbarek fûri bi
- 17 Ma te 'umrê Xîzr û Nûh û mulkê Zulqerneyn b t m
Gunbeda çerx mulemmê' her b t me'mûri bi
- 18 Xassê teşrîfa te b m derya û derbendê 'Ecem
Da xelatên her seher sed zerkeş û mexmûri bi
- 19 Gerçi der Diwanê Hezret pur heqir m şubhê mûr
Çeşmê te çeşmê Suleymani b i halê mûri bi
- 20 Ê ne wek goy, bê ser û pa bêt d i benda xîzmetê
Ma d i çewgana te her perkende û meqlûri bi
- 21 Ma lisanê m m duagoyê l i der heq wesfê Xan
Mezherê sirra kalamê wek d i rextê Tûri bi
- 22 Her d i medhê te w senayê, sine û qelbê "Melê"
Bê tefawut qulzema pur lu'luê mensûri bi
- 23 J'asitanê Dewletê xaîb nebi carek "Mela"
Da j i fermanê mukerrem dem b i dem me'mûri bi

"TEXMÎSA LAXER BER XEZELA ŞÊX EHMED"

- 1 Remzek ji nesimê lî çimen da û xwuşi
Rabû ji xewê sebze û şebnem dî weşi
Çendi xebîti dîl ku bîkî seyr, û neşi
Nêrgîza mest û xeraman dî shergeh ku meşi
Bîşkîftî sîfet-xunçe ji çarê herîşi
- 2 Horên dî bîhîştê û peri cumle cema tèn
Zuhre reqîsî çeng û çexane bî xîna tèn
Xul xul dî kevêtin çimenan têk bî newa tèn
Şîmşadê bî meş sosîn û sunbul bî sema tèn
Ey serwi-xeraman ku tu carek bîmeşi
- 3 Çîn gîrtîye Sîrban ji seraser bî kef û kef
Xwûnê weh dirêjin ku lî şîran cemîdî kef
Dunya bûye leylan ji lîxaban dîwerit kef
Rom û 'Ecemî gîrtîye oxilme bî sef sef
Cohtê Moxulan hatîne cengê Hebeşi

Ev nûvisara ku li jêre, têbîniyeke dî çapeka Diwana Melayê Cîzî de, ku bi zarê erebî nîvisandi bû, me wergerande kurdî:

"Tu bîzan cu qesîdeya han, pêncoka yek ji şairên kurda ye ku bernavkê wî "Laxer" e. Ewî Qesîdeya Mela kîrîye pêncok bi grêdana sê rêzên xwe, pê ve, di pêşîya her beyteka (du rêz) Melê de. Bi vê rewşê ve, her beytek dibe pênc rêz. Sê rêzên pêşî yên "Laxer" in û du rêzên dawîyê yên Mela ne. Ev pêncok, di Diwana Melayê Cîzîrî, ya ku bi navê "Çapa Cîzîrê" tête naskirin de heye. Mumkune ku "Laxer" yek ji feqîyên Mela be, lîma ku cu qesîdeya wî ketîye nava Diwanê".

- 4 Wesfê dî cemala te bû ewwel ku sebeq da
 Tehsini jî Ustadê kelamê weh bî heq da
 Bawer te meha bedrê bî enguştê du şeq da
 Wek zerre herê sine jî mihra te şefeq da
 Bu şuhreyê afaqê bî xurşidê weşî.
- 5 Xal û nuqte û 'enber û mîskê te fîşandi
 Yek nuqte ne di kes, qelemê sehwe kîşandi
 Kafûr e kîrî sefhe sewadê neqîşandi
 Kê dest e jî qudret weh kîşandi weh reşandi
 Qewsên du hilalan lî beyadê bireşî
- 6 Hindi ku hebî xûb û zerif, her dî xemê ne
 Derxwûnê ceger pareyê derd û elemê ne
 Wek şehde hebî, da'î çî hacet qesemê ne?
 Çendi te but û latê nîsarê qedemê ne
 I'cazê me ke vê tu jî neslê Qereşî
- 7 Gazîndê jî derd û eleman qet me ke êdî
 Ev talî' û bextê weh mûbarek te lî kê di?
 Mehsûlê muradê me jî tira bî çepê di!
 Ey dîl jî kevanê helek exter me şehê di
 Mînnet ku tu exter me yî, qewsê bîweşî
- 8 Her gezme û awur ku jî çehvên tey bî kîl hat
 Mîn sine hedef da ber û yek yek ne bî tel hat
 Ahek me nehişt sebr û sukûn bê tehemîl hat
 Derba cegerê bû ku me ev nal e jî dîl hat!
 Ma ah û fixanan dîkîrî kes jî xweşî?

- 9 Bê keşti lı ber behra firaqê erixim ez
 Xewfek me hebû lew bı wisalê perixim ez
 Bêhnek jı wisalê me bîhist û kerixim ez
 Wek tûlê, lı pey mûçe, lı dorê çerixim ez
 Çıx kır me hebibê, go: Tu nari bıqeşi
- 10 "Laxer" dı zemanê xwe û şı'rê, tu 'Ela yi
 Çendi te hebın dax û birin, teki bela yi
 Rengini jı derd û eleman şubhê wela yi
 Ellah çı tebiet beşer i xwo ne "Mela" yi
 Vê cewr û cefayê tu peyapey dı keşi

-
10. A) *Ev nıvisara ku lı jêr e, têbiniyek e dı çapeka "Diwana Melayê Cıziri" de, ku bı zarê erebi nıvisandi bû, me wergerande kurdi.*

"Kaxer, leqeba xweyiyê "Pêncok" ê ye. Wek edetê temamê şairan, navê xwe dı paşiya şı'rê de gotiye. Kelima "Laxer", bı mana qelsi û şerpezetiyê ye. Şairê me, vi navi lı xwe kiriye, bı mana ku ew, jı derdê evinê ketiye wi hali. Elai, lı gor ku tê zanin, navê şaireki ye. Û laxer, xwe bı wi qiyas kiriye. Lêbelê, me şaireki bı vê navi ne bîhistiye".

B) Dı çapa Diwana destnıvis ya Mele Taha Ebabekri de, navê Laxer, El Ceziri Mele Ebdusselam e.

(Çapa Sadıq Behaeddinê Amêdi, Çap: 1).

"DÊ LI KÎ 'ERZE BIKIM?"

- 1 Hêvi yû tewqe dîkîm ez jî xudana heşemê
Wê nîgar û senem û padişeh û mulheşemê
- 2 Carînan bendeyê dîlsohtî yê mehcûr ve vînêr
Bî lebê le'lê şeker-barî jî 'eynê keremê
- 3 Pîrsyari lî me carek bîke şêrîn-dehena mîn
Ku perîhtî ne fîraqa te lî ser derd û xemê
- 4 Er ne hudhud jî Seba bêt û wekî bayê Seba
Dê jî hîr ku bigelît destî ve peykê heremê
- 5 Pîrsiyari lî me bî, wer nexwe mehcûrê xerib
Dê lî kî 'erze bîkîm vê xem û derd û elemê?
- 6 Haşalîl-lahî ku bîkîm eşkere van xusse w derdan
Wer bîsojîm jî xemê 'îşqî tu ser ta qedemê
- 7 Me bî sehayê wisala xwe derin tu j'Xudê ra
Wer ne, weqt e ku bîbîn xerqeyê behra 'edemê
- 8 Jî gulistanî cemala te gulek bêze z'hûrê
Jî dînê dê bîçîtîn navê bîhiştî Îremê
- 9 Şerhî halê xemê 'îşqa te j'ku têtê nîvisîn?
Medhê ewsafê cemala te kuca tê reqemê

- 10 Wê mecalê ku cemala xwe tecella dıkırı
Lazım e secde bıbın ber te dı wê gav û demê
- 11 Secde bın ber te rewa ye d'hemi mezheb û dinan
Ki dıbt muşrik û kafır jı wê şêrinıfemê
- 12 Ger bıbım ber te sucûdê dı dema keşf û şhûdê
Mı lı dıl dê bıdırıt pertewê nûra qıdemê
- 13 (Qıbleti wechû ke fi kulli sebahin we mesa')
Bı du ebrûyê te cana dıxwarım ez qesemê
- 14 Mûyekı ez jı te nadım b'du sed Zin û Şêrinan
Çı dıbt ger tu hesêb ki mı bı Ferhad û Memê!
- 15 Te Fıring û 'Erebistan û Mecer têki standım
Celewi xweş vegerin, hatiye newba Ecemê
- 16 Ma j'diwanê seadet seh kırı şubhê "Mela" yı?
Tu bı navê mı gedayi bıkışine qelemê!

11. *FEM: Dev.*

13. *Mana beytê: Her sıbe û êvar, qıbla mın rûwê te ye.*

"BI ŞÛR EW TÊNE TALANÊ !"

- 1 Xema 'îşqê perîhtim ez
Hebiba xemrevî kanê?
Seraser têk behitîm ez
Jî derdê ferq û hicranê
- 2 Firaqa dilbera rend e
Behitîm her wekî fînd e
Musulmanek dî rê min de
Xeber bî balê sultanê
- 3 Xeber bî bal şekerxayê
Şepal û xwûb û zîbayê
Ku mir e belkî bir nayê
Esîrîk wê dî zîndanê
- 4 Esîr îm lîrîze yû tavê
Ne taqet vê ne perwa vê
Dî hebsa wê qe min navê
Bîkîm fîryad û efîxanê
- 5 Mî navêt ez bî fîryad kîm
Lî zulma dilberê dad kîm
Sehî dê şubhê Ferhad kîm
Bîdîm rûhê jî kovanê

- 6 Jı kovana te şêrinê
Dinalım şubhê goyinê
Dirêjım hêstirên xwinê
Weki tavyên dı baranê
- 7 Weki bırqa bıharê ez
Jı dest çeşmên xumari ez
Dıkım fıryad û zari ez
Meger carek ki ihsanê
- 8 Tu pur ihsan û xwey rehm i
Lı derwêşan abı xeşm i
Çı bitın ger bı niv çeşmi
Nezer ki tûlê astanê
- 9 Lı mın pırsek bı dıldarê
Dıbt hempayê didarê
Vewestayım dı ferwarê
Lı 'ebdê xwe ke fermanê
- 10 Dı fermanê vewest.
Dı benda xızmetê a
Weki goy bê ser û pa
Heman lê di tu çewkanê
- 11 Lı ber çewkan û kaşûyan
Jı derba Turk û Hındûyan
Dıbazım her weki goyan
Dema ew têne meydanê
- 12 Dema ew tên bı bazi tên
Dıgel qewsên Şirazi tên

Çı mûkar ın dı tazi tèn
Bı de'wa tène lêkdanê

13 Bı de'wa tèn me yexma kın
Dı amê şûr û xewxa kın
Sewaş û fitneyan rakın
Bı şîr ew tène talanê

14 Du talançi dı meşhûr tê
Jı me'den eyne kafûr tê
Dı têkil zulmet û nûr tê
Me kufrê di dı imanê

15 Me kufrê di dı islam bi
Jı şerqê zulmet û şam bi
Jı zulfan 'enberê xam bi
Kınarê xal û nişanê

16 Du zulfê 'enber efşanın
Du le'lê şekerestan ın
Du çeşmê sıhrê fettan ın
Dilê mın wan xedeng danê

17 Dilê mın wan xedeng lê da
Dı burca roz û şeb tê da
Lı Selwa mar livin pê da
Bı mesti hate seyrane

18 Lı Selwê mar bı lef latin
Dı burcan tip bı sef hatın
Jı batın tir bı xef hatın
Jı ber benda giribanê

- 19 Jı ber benda niqaba wê
Lı ber fetla 'isaba wê
Cemala mahitaba wê
Mı bedrek dı dı seywanê
- 20 Heyiv bû ew dı zulmatê
Dıxwum sondê bı ayatê
Ku nûrê da semawatê
Esed hat rasti mizanê
- 21 Qemer hat rasti perwinan
Jı bo xemlê şemal inan
Me nêrgız dın dı nesrinan
Dı nêv baxê gulistanê
- 22 Dı baxê min medam dıl tê
Cınesrı w sosın û gul tê
Bınefs û terh û sunbul tê
Çevin ser şubhê reyhanê
- 23 Lı dêmê sunbulan ser dan
Çevin ser sosın û werdan
Lı mahê 'eqreban ger dan
Dı ser da abı heywanê
- 24 Jı 'ışqê lew "Mela" xeste
Jı herfa badeyê mest e
Jı hoş û aqlı rest e
Lı der goşên dı meyxanê

"DI 'IŞQÊ ŞÊXÊ SANÎ ME"

- 1 Bî husna (ehsenit-teqwim) û zahîr sûretê zat î
Nezer di ('ellemel esma') û batîr 'eynê mîr'at î
- 2 Dî pa bûsa semensayê, mî nêrî bejn û balayê
(Le'elli eblux-ul esbabe, esbabes-semawati)
- 3 Jî vê teqwima insani, nezer da sîrrê subhani
(Fe hazel wechû min ecli, berahinin we ayati)
- 4 Ku nûra 'îşqê lami' det, lî tûra qelbê camî' det
Dî seyra (Berezex-ul esma', nihayatu bidayati)
- 5 Nişanên turre-tuxrayan dî wesfê zuhresimayan
(Lî 'inwanit-tecelli min beraat-il 'îbarati)
- 6 Dîlo wer seyri balayan, dî gulzara semensayan
(Biha tehtezzu banatun lena min meysi qamati)
- 7 Semaya cumle dêm-dur tê, bî i'caz ehlê sur pur tê
(Biha testeffu qamatun, bi 'idanin we nayati)

-
1. "ELLEMEL ESMA": Navan hin kir. EHSÊN: Baştirin.
 2. Ez hêvî dîkîm ku bigehijîm dora asiman.
 3. Ev rûyê han jî min re delîl û nişan in.
 4. BERZEX-UL ESMA': Astengiya navan. NÎHAYATU BÎDAYATÎ:
Dawî û despêk.
 5. Bo eşkerekirina nav-nişana jî nîvîsarên dî min ên herî fesih.
 6. Ku jî me re pê dilerîzîm, darê bananan (benav) jî bejna nazdara.
 7. Bejn, dîgel 'ud û nayan (aletên muzîk) rêz dîbîn.

- 8 Semayê rast û çep tinin, şemalên xasse hiltinin
(Fe ya lil-lahi fi meylati ha min 'etfi banati)
- 9 Bîbêjn xemze-elmasê bî zızmım bine şehkasê
Ku hel kît me'neyên asê, (Fe ya heyya lena hati)
- 10 Dîbînî nexmeya çengê, dema avêhte ahengê
(Bî qanûn wê dîxwûnît me, (li miadin we miqati)
- 11 Jî remzên xemzeçalakê, bî dîl dê bêne idrakê
(Meanin lem yese' hel-lefzu min deyq-il 'îbarati)
- 12 Jî nazîk dilbera nazîk, dî sehmê dî me i'cazîk
(We kem min xeşfi xızlanin, ehabet leyse xabati)
- 13 Ne tenha pêşberî yar in, jî emrê "KUN" xebêrdarin
(We men ehwa hu sarin fi mesari kulli zerrati)
- 14 (Huwel ewwel huwel axır huwez-zahır huwel batın)
Huwel me'budu wel meşhudu fi kullil huwiyyati)
- 15 Jî la şey-i, jî me'dûnî, me nasi sîrrê qeyyûmî
(Sucûdî fi turab-il mehwi min e'lel meqamati)

8. *Ey xwedê, dî bala wê de, rewşa dara benavê ye.*

9. *De jî mere hazin bike, vaye tēm.*

10. *Jî bo peyman û wext.*

11. *Manayên ku peyv û nivîsin têrî wan nakin.*

12. *Û çiqas şêrê daristanan jî beza xezalan dîtirsın.*

13. *Û ew kesê evîna wî digere dî gera tevê zerreyan de.*

14. *Ê pêşî, ê paşî, ê eşkere, ê veşartî, ê tê parêztin, ê tê yadkirin
dî tevê atmosferê de ew e.*

15. *Secdeya min dî xwelîya mihûbûnê de, jî cihê herî bilind e.*

- 16 Bixwe rindê xerabat ım, jı dêrê vê demê hatım
Çı hêvi hûn dıkm iro, jı vi rindê xerabati?
- 17 Dı 'ışqê şeyxê sani me, bı dıl behrê meani me
(Li zi hicrin we zi qelbin şifaun fi işareti)
- 18 Dı ıqlimê suxen ınir ım, dı şı'rê de cihangir ım
(We ye'lû mewkib-el 'uşşaqi e'lami we rayati)
- 19 Çı xweş nûrek zela i tu? dı qelbê mın şemal i tu !
(We qelbi heysu fih-il hubbu misbahun bi mışkati)
- 20 Teqada weh dıkr hıkmê, ku çerx û lewleb û bab ın
(Huwel feaalu la texter bi esbabin we alati)
- 21 Ezel 'eyni ebed yek an, dı deyyûmi dı qeyyûmi
Tenezzul têtê tefsîlê (bi anatin we ewqati)
- 22 Tealel-lah jı ihsani, bı dıldari bı dıl dani
"Mela" iro te kır paşa lı ser çehvên "Melê" hati.

-
17. Jı bo xwedî aqıl û qelban re, dı beyanên bın de şifa heye.
18. Ū nişan û alaya mın, komê (qefle) aşiqan bılind dıke.
19. Qelbê mın, jı ber cûnê, çıraya kulekê ye.
20. Ew e çêkîrox, bı alet û sebebên nexape.
21. Dı qasan û wextan de.

"ÇARÊ TU JI SER DÊMÊ HILÎN"

- 1 Ey nesimê seherê ma dî mecala sıbehê
Sed selaman bigehine jî me wê padişehê
- 2 Er'era qamet-elîf neyşekera şox û şepal
Nazîka simiten û xusrewê zerrîn-kulehê
- 3 Dî berî da tu bîbûsî bî du sed zarî yû lutf
Asitan û der û diwar û şîbakên kelehê
- 4 Nameya cewr û cefa û elem û derd û xeman
Dî, bî destê zerîyê, muhteşemê, serwisehê
- 5 Belku dilber jî rûyê adîlî yû merhemetê
Rehmkê kîr bî feqîran û bîpîrsît gîlehê
- 6 Heq dîzanîr dî şevan şubhetê avên dî rewan
Me bî dîl zarî yû kalîne heta subhegehê
- 7 Ma jî ber derb û fîraqa te sukûnek me heyê?
Cerg û dîl her du bî nalîne wekî çeng û jehê!
- 8 Perdeya xêlî yû çarê tu jî ser dêmê hîlîn
Da jî şewqa te bî xef bîr şefeqa mîhr û mehê
- 9 Dîn, eger bête beha, canî dîdîrîm, lê emma
Me hezar canê ezîzî dî hîlîtin dî behê

- 10 Qet dibîrî wek te şepalê ne dî Şam û ne dî Şerq?
Ki nişan da dî cihan muslê te xwundkar û şehê?
- 11 Alemek şehdayiya husn û cemala te dîdîr
Tu Zuleyxaya zeman i û çî hacet medehê !
- 12 Heq nîgehdarê te bîr padişeha serwîqedan
Bî kenarê me feqîran bîke carek nîgehê
- 13 Xûbî yû dilberî yû naz û telettuf bî te şên
Xusrewa padişehan i û xudana cebehê
- 14 Hecer-eswed bîdîrîrî destî ziyaret bîkîrîm
Nezrî mîn bîr bîgîrîm xwasi terîqa Mekkehê
- 15 Jî ezel heq bî "Melê" daye jî 'îşqê qedehek
Ta ebed mest û xerab in jî meya wê qedehe

DENGÊ TÎPA (٤ : Ê)

"BES KE XEDRÊ LI ESÎRAN"

- 1 Ey nesimê sîbehê ma dî mecala seherê
Sed selaman bîgehîni jî me wê lebşekerê
- 2 Nêrgîza nazîk û ter neyşekera mest û xamar
Dê mîdûr û le'lîleb û muhteşem û mu'teberê

11. MEDEH: Medh, pesîn.

12. NIGEHE: Nîhêrtîn. Kuzer.

13. CEBEH: 1) Cebîlxane. 2) Enî.

- 3 Bîsk û gêsû ji herir in, qeseb in turre û zulf
Te ji kafûr e beden, xalî ji mîskê teterê
- 4 Dêmi bedr û eniyê zulfî lî ser bûne helek
Erqeman helqe û ger dane lî dewra qemerê
- 5 Asitani yû şîbak û kulek û pencereyan
Da bî mîskîni yû zari tu bibûsî dî berê
- 6 Tozekê bin bî xwe ra ta bîkîrîm kuhlê beser
Lî terîqa qedema dilberê wê rehguzerê
- 7 Da bibîni senema mîn te bigîrî xwe bîde xet
Bîke telxîsê cewabê me jî vê muxteserê
- 8 Lew ku pur şefqe didêrî kerem û lutf û kemal
Ah jî dest remz û surên wê dur û gewher xeberê
- 9 Ma bî zehrê şekeri dostê bîxwûnî carekê
Erzihala ku nivîsî me bî xwûna cegerê
- 10 Qederek şefqe jî lutfî te temenna dîkîrî
Da me mehrûmî ne dêrî tu jî lutf û nezerê
- 11 Bî xwedê qet te dî dîl da jî Xwudê tîrsî nehî
Dîkîrî zulm û cefayê tu lî mîn vê qederê

Ev nîvîsara ku li jêr e, têbîniyeke di çapeka Diwana Melayê Cizîrî de, ku bi zarê erebî nîvîsandi bû, me wergerande kurdi.

AGAHDARÎ

"Ev qeside û ya li pey, di tevê çapên ku min dîtî de, xeletî û paşpêti çê bûbû. Ev rewş di maneyan û nîvîsaran de zorî û nexweşiyê peyda dîkîr. Me rabû beytên wan li gor sererastkirin û daxwaziya maneyên wan li hev û din anî".

- 12 Ez bı wê qamet û bejnê lı te sondê dıxwırım
Bes ke ey padişeha mın lı esiran xederê
- 13 Jı ber ahên me dinê ağır û dûd bıt ne 'eceb
Me dı dıl da heye narek ku disojit seqerê
- 14 Ne bûyine ne dıbm wek te şepalê dı cihan
Ki diye mîslê te simin-ten û zerrin-kemerê?
- 15 Paşi wan gezmeyê çehvên te "Mela" pê kuştiye
Ma xedengın dıkırın qet lı me êdi eserê?

DENGÊ TÎPA (٢ : Ê)

"KUŞTIM BI DERBA XENCERÊ"

- 1 İro jı nû pur ateş ım
Disa jı remza dilberê
Mecrûhê qewsê pur weşım
Tir dane niva cegerê
- 2 Tir dan jı qewsê eswed e
Şehzadeya şêrin-qed e
Kuştine wek mın deh sed e
Wê padişah û beglerê
- 3 Wê beglerê pur kuştine
Enguşt bı xwûnê rıştine
Ma ehlê dıl qet hıştine?
Sohtine mîslê micmerê

- 4 Lê ez tinê ser ta qedem
Yekser dısojım dem bı dem
Wesfên dı 'ışqê ez çı dem?
Nayên hesab û defterê!
- 5 Wesfên evin û ısq e hê
Husn û cemala wê şehê
Nayêne şerh û medehê
Ehsen jı neqşê beşerê
- 6 Ehsen jı husna dêm-durê
Şêrini yû guft û surê
Sed zahıd ê xıstın jı rê
Wê nazık û leb-şekerê
- 7 Şekker dı nêv lêvan e wê
Reyhan lı dor sêvan e wê
Meş'el dı nêv şivan e wê
Tisi jı rengê fenerê
- 8 Fener'niye, nûra heq e
Husn û cemala mutleq e
Berq e sıpide w şefeq e
Zuhre û şemsa xawerê
- 9 Zuhre û mah û muşteri
Mın dın lı dêmê enweri
Zulfa muselsel enberi
Ser daye hewza kewserê
- 10 Hewza jı kewser çeşme tê
Ya cıh dı rewza qudretê

Her dem ji nû wê ser de tê
Xemri yû tayên er'erê

11 Xemrê dî reş zulfa herir
Wer bûn lî dor bedra munir
Burca ku hakîm lê du mîr
Mîn dîn lî textê kîşwerê

12 Textê dî mîr û begleran
Meydanê coqa goy-geran
Eslan û cotê mey-xuran
Mey dan şeraba saxerê

13 Saxer bî dest serxweş û mest
Weqtê sehergeh dest bî dest
Xeflet du begler meyperest
Kuştîm bî derba xencerê

14 Kuştîm bî derba keyberan
Gezme w xedenga awuran
Remz û îşaret û suran
Dan dîl jî nî pincerê

15 Dan dîl jî ber nusna bî nûr
Berqa tecella ya sudûr
Lew sohtiyem wek kohê Tûr
Hubb û evîna enwerê

16 Hubba te, ma xweş hîştîme?
Her roj jî nû ez kuştîme!
Yekser jî xwûnê rîştîme
Tîr û xedengên mecerê

- 17 Gezmên dı şêrin-nazîkê
Derbên dı wê rîmbazîkê
Çûyîne nêv dıl gazîkê
Mın, dad jı zulma dilberê
- 18 Dilber çı bê hed zalım e
Carek ne kır pursê lı me
Lazım bı halê alım e
Lê pur dîdêrıt xederê
- 19 Lazım bı qetla mın dîvê
Hêj ev dı dıl marê şevê
Peykan dı cergê da çevê
Bend kır bı şewka enberê
- 21 Remz û surên şêrin-leban
Tiroj û berqên kewkeban
Rêza muselsel eqreban
Ger dan lı dora qemerê
- 20 Bend kır kulab û penceyan
Dıl ma dı nêv işkenceyan
Mın ah jı dest wan xenceyan
Kûk û kubarên din berê
- 22 Mın din lı dor bedra tamam
Herfên dı mektûb dal û lam
Wê pêşrewê batın revam
Yexma kırım simin-berê
- 23 Siminbera ney-şekeri
Ew horiya nısbet peri

Bejna şêrin dêmê zeri
Bu ji gulab û mawerê

- 24 Bû mawer û şêrin-lebê
Wê xwûb û nûrin-xebxebê
Bedra dî burca eqrebê
Kengê ji ber perdê derê?
- 25 Bedra ji qudret lê du nûn
Ew qatîla eswed-'uyûn
Pur rakırın wê qetl û xwûn
Alem perıht, yexmakerê
- 26 Her dem bî zulmê weh d'soji
Qelbê ji hubba tey teji
Lazım dıbêm mın dê kuji
Kes nine çitın mehderê
- 27 Kes nine ret mehder bıktı
Bes gırtıyan ebter bıktı
Xemlê ji zêrê zer bıktı
Şefqet lı yek ta bı derê
- 28 Şefqê bı didarê xwe kıt
Qesta bırındarê xwe kıt
Şehidê reşmarê xwe kıt
Ê ser lı fetla pışterê
- 29 Fetlên siyah marê şevin
Reyhan bı dor ser wan çevin
Axır bı selwê da revin
Xef bûn dı tayên çenberê

- 30 Xef bûn dî nêv tûra qızıl
 Îlan misalê ser lî mîl
 Kuştin û jehr avê te dîl
 Hêj kuştîyên remza berê
- 31 Kuştine em şêrin-lebê
 Tehli keşin roz û şebê
 Ger ez bîbinim ew b'xwe bê
 Nakim jî dîl hêj bawerê!
- 32 Ew nazîka nîsbet gulê
 Camek jî kewser da "Melê"
 Mest ım jî ber qal û belê
 Hetta bî roja mehşerê

DENGÊ TÎPA (ى : 1)

"ŞEHÊ KURDISTAN"

- 1 Latê husnî û şehê xubanî
 Bî xwe hem xanî û hem xaqanî
- 2 Yûsîfê sanîy tu iro xanîm
 Ku bî husna xwe ne dêrî sanî
- 3 Bî sur-heybet û sehmê xwe perî
 Bî te şênîtlî butan sultanî
- 4 Bî tebîlxaneyê şahî were text
 Ku tu iro şehê Kurdistanî

- 5 Kakulê berde b'ser xal û xetan
 Ku muselsel binumêt reyhani

- 6 Îsmê e'zem te divê çıl ismi
 Jı du herfan bı mu 'emma zani!

- 7 Çı berat bû weh bı ser da kakul?
 Çin bı çin misk bı tu xra ra ani

- 8 Te çı hacet bı Suleymani? husn
 Xatemek le'l e bı gewher ani!

- 9 Çı xet eşkeste musulsel ya Reb?
 Ku te pê nesix kırı diwani

- 10 Gerçi pur xal û nişan i, emma
 Bı "Nişani" ku tu bê nişan i

- 11 Ey peri horisırışt i her çend
 Bı beşer ademi yû insan i

- 12 Surrê subhan te j'husnê dı numêt
 Ehsenel-lah jı sura subhani

- 13 Çı hedê 'eql e qiyasa te k'ırıt?
 Ev e burhan, ku tu bê burhan i

- 14 Me temenna j'nesim, xakê reh e
 Pê bıkm dide û dıl nûrani

- 15 Nefesek bête, me nayê billah
 Ne tinê rûh i, tu rûh û can i

- 16 Sed hezaran j'te peykan dî dîl in
Lê lî ser wî me tinê derman î
- 17 Te birinên me kewandî disa
Jî nû agir te lî daxan dani
- 18 Te "Mela" pur d'ceger gezmene, lew
Weh perişan î û pur êşan î

DENGÊ TÎPA (٢ : Ê)

" DINYA BÛ MIJ Û XEMAM "

- 1 Vê firqetê ebter kîrîn
Feryad jî destê firqetê
Jar û zeif û zer kîrîn
Feryad jî destê firqetê
- 2 Pur zêr kîrîn wek zêrî mam
Çehvên dî lutfê pêrî mam
Daim lî rê çavnerî mam
Feryad jî destê firqetê
- 3 Çavnerî reftara te bûm
Muştaqê gulzara te bûm
Lew dûr jî didara te bûm
Feryad jî destê firqetê
- 4 Dûr bûm jî wê reft û çenê
Wan 'îşweyan guft û kenê

Nayê bı çehvan mın dinê
Feryad jı destê firqetê

5 Dunya bı mın mij bû xemam
Xew ji lı çehvan bû heram
Umrek bı vi halê he mam
Feryad jı destê firqetê

6 Saet lı mın têk salı bûn
Daim lı ser dest falı bûn
Herfên dıhatın dalı bûn
Feryad jı destê firqetê

7 İro tinê der hat elif
Me'na dıçû bejna şerif
Ya xar e lê kêmxe w qedif
Feryad jı destê firqetê

8 Vê firqetê pur dıl şewand
Cerhên qedim disa kewand
Şişên dı sor tê da tewand
Feryad jı destê firqetê

9 Daxên me disa reş kırım
Yek yek ji nû ateş kırım
Lê zêde pênc û şeş kırım
Feryad jı destê firqetê

10 Sewda û sews û gêj kırım
Pur her dı dıl xwûn rêj kırım
Çendan weh bûm lê hêj kırım
Feryad jı destê firqetê

- 11 Billah jî nal û zariyan
Gezmên dî wan xummariyan
Xew nakîrîn şevtariyan
Feryad jî destê firqetê
- 12 Şev bû dîne çeşmê me da
Hetta beşîr mîzgîni da
Dê bê seher şahê geda
Feryad jî destê firqetê
- 13 Mîzgin ku da min ev qeder
Rûhê şêrin min hate ser
Xeylek lî min rohn bûn beser
Feryad jî destê firqetê
- 14 Rohn bû bî didarê te dîl
Bû xerqê enwarê te dîl
Naret jî ferwarê te dîl
Feryad jî destê firqetê
- 15 Mînnet me dîldarê xwe di
Disa jî nû yarê xwe di
Sultan û xundkarê xwe di
Feryad jî destê firqetê
- 16 Reşkakulê sunbul çevin
Mînnet me disa xem revîn
Nû bûn lî dîl hubb û evîn
Feryad jî destê firqetê

- 17 Derdê xedar bê m firqet e
Fırqet jî can pur zehmet e
Ya sehl ku aşiq rih dite
Feryad jî destê firqetê
- 18 Narê firaq û sohtinê
Êşa xedengê nuhtinê
Pîrs kîn jî 'uşşaqan tinê
Feryad jî destê firqetê
- 19 Aşiq ew in her dımırin
Çend yek dî remzên dilber in
Keyber lî dîl mîn bêhtir in
Feryad jî destê firqetê
- 20 Ya Reb bî didarê xwe ki
Mîn wasilê yarê xwe ki
Bes sohtiyê narê xwe ki
Feryad jî destê firqetê
- 21 Me j' dostê satek dûr ne ki
Perkende û mehcûr ne ki
Disa jî nû dîl hûr ne ki
Feryad jî destê firqetê
- 22 Xaka riya dilber "Mela"
Bîkşîn dî çehvan wek cela
Didarê qismet bû hela
Feryad jî destê firqetê

"XEWNA ME"

- 1 Der heqq me bî şîrê xwe me ke teqsirê
Ya bîr dî şuxla me (dê) bîki te'xirê
- 2 Tuxrayê humayûn ku dîkîn turrey emr
Zulfa te ye anîn jî xeta tehrirê
- 3 Husna te nîzanîm bî çî teşbih bîkîm
(Fî ehzeni teqwîm) lew hatye tefsirê
- 4 Surra te l'dêm ayetê kubra ye neşîm
Lê d'neql û riwayet dîkîrîm texpirê
- 5 Ger qelbê heqîqet niye, yek car, çîra
Îşqa te kîrîm zêr û zeber îksirê?
- 6 Ma qudretê def' heye wer şêr Eli bîr?
Lamî' ku bîdîrî saiqeya teqdîrê
- 7 Bê qudreti tu quwwetê mexlûq çî kîr?
Memn'û e lî nîk 'eqî ku bîkîrî te'sîrê
- 8 Ney bestê tîlîsmê me b'sed xane bîret
Qadîr heye arîf bîkîrîrî teqrîrê
- 9 Ber dîlber û leb ber leb û endamê l'yek
Xewna me bî yarê bîdîrî te'bîrê

- 10 Zate j'wucûda me sebeb wê tu d'zani
Nayête hesabê feleka tedwirê
- 11 Ateşperesê wadiyê 'ışq m 'eceb
Dinar-peresi wê dıbrın tekfirê?
- 12 Mihrabê du birhên te bıbinıt arıf
Niyet çı bı cih têtı dema tekbirê?
- 13 Zanım te çı mızraq vıdıl keftiye lê
Carekê go: Tu yi hêj dı debên tirê?
- 14 Teqdirê ku hukmê lı "Melê" cari kıt
Qet kes heye mumkın bıdıtê texyirê?

DENGÊ TÎPA (٢ : Ê)

"ŞI'RA ME ÇÛ MAÇİNÊ"

- 1 Mızgin jı me ra bêtı jı surşêrinê
Canê xwe yê şêrin dıdırım mızginê
- 2 Sed Çin dı xwe da gırıtiye zulfa te b'çin
Şı'ra me weh heq lew çû heta Maçinê
- 3 Neqşên felekan guh dıdırın vê nezmê
Tenha ne beşer her dıkırın tehsinê

- 4 'Işqê jî Xwudê da tu bixwazi jê ra
Ger dê li neyarek xwe biki nifrinê
- 5 Yek secde tinê ferz e di dinê 'Işqê
Bîn ber qedî yarê di mecala dinê
- 6 Aşiq ku bi dîl fatiheyê 'Işqê xwend
Ayatî yekayek dîkîrî aminê
- 7 Me j'le'l-lebê yarê xwe v'xwar avî heyat
Exyarî bîla têkî bîçîrî darîne
- 8 Lazîm bî xwe ayîney Rûhul-quds î tu
Lew kes nedîne horî bî vê ayîne
- 9 Caîz bîte "min heysu beşer" nîsbetdan
Bîhn û şefeq û nazîkiya nesrîne
- 10 Ev reng fesahet jî beşer sîhrî helal
Î'cazê beyan anîye ber tedwîne
- 11 Da nale w ahên me jî dîl seh bîkîrî
Wer guh bîde hîndavî serê balîne
- 12 Ferhad dîzanî, tu jî Perwîzî me pîrs
Etwarê xemî 'Işq û sîra şêrîne
- 13 Bê nuqte nîhmî dayre îhsan ke "Mela"
Dewwarî çî kîrî daîreya tekwîne?

10. TEDWÎN: Sazkîrîn. Cîvandîna helbestan di diwaneke de.

11. BALÎN: Balgî, baliv.

DENGÊ TÎPA (٤ : Ê)

"DI VÊ DEWRÊ BI VÊ TEWRÊ!"

- 1 Jı mabeyna du ebrûyan, dîbinım qabêqewseynê
Tealellah binê remzê, çı reng avête mabeynê!
- 2 Jı qewseynan dîbarın tir dı cengê da muheyya ne
Muleççi ne binê iro, xetê nazık lı mebaynê
- 3 Binê nûnên lı ser sadan, ku katıb goşe lê badan
Seraser Qafı ta Qaf e, rımûza hikmetul 'eynê
- 4 Beqa nın jı bo tışti, heta kengê bıkın pışti?
Dı 'ışqa wan perirûyan, werın dunyayê da deynê
- 5 Bı berqa şır û elmasan, bı tirêjên dı şehkasan
Seraser ehlê dunyayê disoji terfet-ul eynê
- 6 "Mela" billah dı vê dewrê, bı vi rengi bı vê tewrê
Nişan da wek "Nişani" kes deranın dur jı behreynê?

DENGÊ TÎPA (٤ : Ê)

"BI ROJÊ RA TÛ HEVDENG Î"

- 1 Sebahul xeyrı xanê mın
Şehê şêrin zebanê mın
Tu yi rûh û rewanê mın
Bıbit qurban te canê mın
Tealellah çı zat i tu
Çı wê şêrin sıfat i tu

Ne wek qend û nebat i tu
Yeqin rûh û heyat i tu
Heyat û raheta canım
Sebahul xeyri ya xanım
Were binahiya çehvan
Bîbinım bejn û balayê

- 2 Sebahul xeyrî mesta mın
Letifa cambıdesta mın
Xu mar û meyperesta mın
Tu yi meqsûd û qesta mın
Jı meqsûdan tu yi bes mın
Bîbın ber çerxê etles mın
Jı xeyrî te nevêt kes mın
Bı reştûzên muqewwes mın
Dı benda zulfê çewkan ım
Sebahul xeyrî ya xanım
Were binahiya çehvan
Bîbinım bejn û balayê

- 3 Jı wê zulfê jı wê bendê
Reha bım lê jı peywendê
Siyeh çeşmê sıpi zendê
Te suhtım şubhetê fındê
Şubê şem-'û şemal ım ez
Jı ber hubba te lal ım ez
Zeif ım wek hilal ım ez
Sifetgoyın dıkalım ez
Ve bulbul ra bı efxan ım
Sebahul xeyrî ya xanım
Were binahiya çehvan
Bîbinım bejn û balayê

- 4 Ve bulbul ra şev û rojê
Lı ser wê terh û bışkojê
Eni mahê şefeq rojê
Te suhtım şubhetê dojê
Ku dūr ım ez jı wê horê
Tınê carek lı ser sūrê
Jı wadê eymena Tūrê
Tecella kır dı nêv nūrê
Jı wê suhti dıl û can ım
Sebahul xeyrı ya xanım
Were binahiya çehvan
Bıbinım bejn û balayê
- 5 Jı husna wê tecellayê
Yedê beyda û balayê
Çı wesfan bêm xeber nayê
We lê dıl cezbeyê dayê
Ne hışyar ım jı wê berqê
Jı zertacê lı ser ferqê
Sıpidê da heta şerqê
Belê naêxımê ferqê
Jı derbê 'ışqê nalanım
Sebahul xeyrı ya xanım
Were binahiya çehvan
Bıbinım bejn û balayê
- 6 Zerifê nazıkê şengê
Sifethorê perirengê
Bı rojê ra tu hevdengê
Du reştûzên siyeh-yengê
Kışandın lê ne wek caran
Xedengên qewsê nûbaran

Jı rengê şîr û mûkaran
Reşandın sine wek baran
Jı wê derbê pur êşan ım
Sebahul xeyrî ya xanım
Were binahiya çehvan
Bîbinım bejn û balayê

- 7 Veke carek xet û xalan
Lı ser wan mesned û palan
Bıxwûne lê me 'ebdalan
Bîbinın id û sersalan
İcazet di me destûrê
Perirengê sifet-horê
Jı nîva zulmet û nûrê
Bînoşın mey dı ferfûrê
Jı dıl talanê xalan ım
Sebahul xeyrî ya xanım
Were binahiya çehvan
Bîbinım bejn û balayê

- 8 Jı şehkasa ku qerqef tê
Meya nûrin muşerref tê
Nişanek dilberê kef tê
Jı bo mın her seher xef tê
Jı wê camê dînoşım ez
Seher lew ney lı hoş ım ez
Jı amê lê dîpoş ım ez
Bı can her lê dîkoşım ez
Ku xalib mest û sukran ım
Sebahul xeyrî ya xanım
Were binahiya çehvan
Bîbinım bejn û balayê

- 9 Were pêşber "Melayê" xwe
 Şehid û mubtelayê xwe
 Bî şefqet ke liqayê xwe
 "Mela" nemrît bî dayê xwe
 Mesiha yi lî bimarên
 Kesên gezti du reşmaran
 Şehidên şîr û mûkaran
 Kiri amancê nûbaran
 Lî didara te heyran im
 Sebahul xeyrî ya xanîm
 Were binahiya çehvan
 Bîbinim bejn û balayê

DENGÊ TÎPA (٢ : Ê)

"SEFERA ŞAM Î ÎRAQÊ"

- 1 Senema sur jî semed şewqê jî heq daye wucûdê
 Ger Ezazilî bîdita ne dîbîr xeyrî sicûdê
- 2 Xerqî bûm ez dî xema 'îşqê dî wextê seherê bû
 Ku tecellayî cemalê lî misalî beşerê bû
 Ne jî lewnê beşeran înnî diye lê dêmê zeri bû
 Ez dibêm: Rûhî-qudus bû bî xwe, ya hor û peri bû
 Lew bî husn û nezerê remzek jî sırî qederê bû
 Xemrîyên seyri lî dêm helqê lî dora qemerê bû
 Sed xedeng dane ceger sine jî derbê bî keri bû
 Lî me êş û eleman zêde jî tira Qeçeri bû

9. BÎMAR: Nexweş. Bêkas, bêhal.

2. QEÇER: Navê eşîreka Moxîla ye. Xweşbez. Bîpê.

Dıl ji me bûye pelek can û cesed têk seqeri bû
 Lew me şeb ta bî seher naliye wek muxni yû 'ûdê
 Senema sur ji semed şewqê ji heq daye wucûdê
 Ger Ezazilî bîdita ne dîbîr xeyrî sicûdê

3. Nezerek wê beşerê leb-şekerê horisiriştê
 Nadırım ez bî mey û kewser û horên dî bîhiştê
 Ê diye ew bixwe carek dî 'ecêb im ku bî hîş tê!
 Te ji wan qews û kevanan çî xedeng in dê bîweş tê?
 Ew e mîn şafiyê derdan. me çî hacet bî nîviştê?
 Ger bîkît husn û cemala xwe tecella dî kenîştê
 Dîbîtin Beytîqûdus ehlê ziyaret ji Hebeş tê
 Sine putxane ye iro me ji mîm û qed û qîştê
 Bî dilê sade çî kîm ez ku tecella ne gehîştê
 Ew e mîn qibleyî cebhet dî qiyam û dî quûdê
 Senema sur ji semed şewqê ji heq daye wucûdê
 Ger Ezazilî bîdita ne dîbîr xeyrî sicûdê

4. Qibleya ehlê dîlan ger bîkîtîn keşfî cemalê
 Ya tecella ke ji ber tac û peran qewsê hilalê
 Ki bî dîl kafîr e ê secde nebit cebhet û xalê?
 Ya nedît şehde bî ayatê dî wê weqt û mecalê?
 Leyletul-qedr e bî mîn ew seet, û id e dî salê
 Şefqe kîr perde hîlani seherê şox û şepalê
 Eyisand dê me ji enwar û surê şubhê şemalê
 Meşîha mest û şeker-leb bî me da mey ji peyalê
 Negîham secde bîbîm pur xecîlim ez ji wisalê
 Senema sur ji semed şewqê ji heq daye wucûdê
 Ger Ezazilî bîdita ne dîbîr xeyrî sicûdê

4. (rêz 7): Dî hînek çapan de wîha nîvîsî ne:

a) "Eyisandîm ji enwar..."

b) "Eyisandîm û ji enwar..."

- 5 Rohniya çeşm û çıraya me, nizam hêji dî bir ım?
 Ku dî zindan û hebıxaneyê wê bend û esir ım!
 Jı xedengên Qeçeri sine teji gezme û tir ım
 Dıl dî nêv helqeyê zulfa siyeha bû jı 'ebir ım
 Têk perişanê lef û şitri yû tayên jı herir ım
 Tu heyî mın dî dînê, lew dî dînê begler û mir ım
 Zêr û mal er çı ne dêrım, te dîdêrım ne feqir ım
 Jı evina te şepalê dî şevan şubhê nedir ım
 Jı lebê le'le şekerbari te wek şekker û şir ım
 Me jı ser ta bî qedem sohtine wek ateş û 'ûdê
 Senema sur jı semed şewqê jı heq daye wucûdê
 Ger Ezazilî bîdita ne dîbır xeyrî sîcûdê
- 6 Bê hisab şox û şepalê lı "Melê" qehr û xeder kır
 Ne me anine xıyalê, ne lı halê me nezer kır
 Qet nekır şefqê, libasê xezebê zêde dî ber kır
 'Illeta cewr û cefa û elemê cih bî ceger kır
 'Ellılandın dî firaqê, sitemê sine bî ker kır
 Ahi hetta mırnê ev jı me ra dax û keser kır
 Sefera Şam û Îraqê lı me xweş lazım û fer kır
 Bı me da jehr, û reqıban dî devı şehd û şeker kır
 Em bûyin pêt û pereng, lew jı wisalê me hezer kır
 Nazık û ney-şeker û xûb û şêrin-qedd û xudûdê
 Senema sur jı semed şewqê jı hed daye wucûdê
 Ger Ezazilî bîdita ne dîbır xeyrî sîcûdê

5. NEDÎR: *Agirê ser çiya.*

6. XUDÛD: *Dêm. Kortık.*

"ME SERÎ DANÎYE RÊ"

- 1 Senema sur ji semed neyşekera leb ji nebat
Ehsenel-lahû tebarek ji sura wê senemê
- 2 Enwera rengê firîşte beşera horisirişt
Ya ji miskî Xetenê xal û xet û kakul û gîşt
Ger xwe nişan seqerê dît dîkîrî horê bîhişt
Ke'beya tê nebit ew putkede ye w dêr û kemîşt
Ku nesib da ji ezel heq ji me ra 'îşqê newîşt
Feyde nakin lî me ism û ne tîlîsm û ne nîwîşt
Zahîrî da me 'ezabek weh ku batîn ve bîhişt
Suhtînê daye hînavan û ceger têki bîrişt
Qesdî weslê me bî can kîr ku vedayîn û nehîşt
Dest nehêlîn ji teleb ger me dî rê çîr ser û tîşt
Pîştê nadeyn du hezar xencer û tir û rîm û xîşt
Me serî daniye rê û bî Xwudê bestîye pîşt
Ew e mîm rûh û heyat û ew e mîm qibleyî zat
Senema sur ji semed neyşekera leb ji nebat
Ehsenel-lahû tebarek ji sura wê senemê
- 3 Zeriya dêmi-dur û leb-şekera 'îşwe-perî
Ya ji ser ta bî qedem têki ji 'eyban e berî
Jî sera perdeyê lahûti bî sed şîwe gerî
Bête ber 'eynê şîhûdê dî libasê beşerî
Haşe lillâh tu kesan dê bîtin ev rengê zeri?
Daye ber qend û nebatê ji du le'lên şekerî

2. *FIRÎŞTE*: Milyaket. *NEWÎŞT*: Nîwîşt. Nîwisand.

3. *LAHÛT*: Xwedayi, ilahî.

Bê tu ya leb-şekerê ya tu nebata teberi
 Ellah Ellah çî tecella ye jî sirra qederî?
 Haciyan sîlsîle bestine lî dewra qemeri
 Dûri Beytê jî sefa têne semaya seheri
 Bê muruwwet ku du miran jî surê mey dî seri
 Ew nehêlîn çîn tewafê û ziyaret Heceri
 Zemzem û xulxule û 'Umre û id û Erefat
 Senema sur jî semed neyşekera leb jî nebat
 Ehsenel-lahû tebarek jî sura wê senemê

- 4 Mîn bî dîl suretê can dî jî butan ew bî tenê
 Ew tenê serwa rewan dî jî zerifên çimenê
 Sosîn û sunbul û gul çerx e lî dora semenê
 Xemriyan helqe û çîn dane jî mîska Xatenê
 Ser dîdîm çeşmeyî heywan û bî zîmzîm dîrenê
 Lê çî şîrani ye Ellah te jî wê keft û çenê?
 Ez dîbêm bedr e bî dêm lê dîkîtîn guft û kenê
 Ya yeqîn roj e lî şerqê û şefeq daye dînê
 Xelîtim Ruhi-qudus hatiye nêv wê bedenê
 Dîkît îhyayê mewatan bî sur û reft û çunê
 Te nehîn bawer û îman nezerê dê û bînê
 Çî tecella ye bûyî qible melek rû dîdînê?
 Azerî ger bîdiya hûr dîkîrîn lat û menat
 Senema sur jî semed neyşekera leb jî nebat
 Ehsenel-lahû tebarek jî sura wê senemê

- 5 Nêrgîza mest û şêrin û gul û nesrîn e jî reng
 Şeker û lu'lu'yê mensûr û bî dîl ahen û seng
 Me jî ber derbê evîne bûye dîl pêt û pereng
 Lew me şeb ta bî seher naleye wek muxnî yû çeng
 Da me sed rengê 'ezabê û nehat der jî me deng
 Hestîyan gîrtîye nasûr û meji da heye jeng

Lew ne hişyar û xumar in, me ne xwari mey û beng
 Lı me iro du kemendarê Hebeş hatine ceng
 Têne qetla me dı destan du siyeh qewsê jı Yeng
 Diresînin me û tèn me du hezar tir û xedeng
 Cegerê kun dıkın û tê dıbihın mıslê tıfeng
 Mıslê wê kafır û zalım qe dıyin kes dı Fireng?
 Nazık û xûb û şekerxend e û şêrin-herekat
 Senema sur jı semed neyşekera leb jı nebat
 Ehsenel-lahû tebarek jı sura wê senemê

- 6 Dı riya dostê "Mela" yek cihet û sadedıl in
 Me heta can heye haşa jı teleb dest bı hılın
 Ya dı rê ser bıdırın ya bı muradê wesıl in
 Me çı perwayê rımên ber weşê şırên kızıl in?
 Ta ebed mest û hılak in jı şeraba ezel in!
 Jı cefa û sitema wê jı ceger pur dı kul in
 Perdeya goşe-qeseb lê tu jı ser dême hılın
 Ku dı şerqê meh û xurşıdı jı şewqê betılın
 Lew jı sur surme dıdêrın û ne muhtacê kıl in
 Mest dı nêv tûr û lefan marê lı selwê fıtlın
 Surmedarın jı surê mestê jı qedret kemmılın
 Me jı xeflet du jılha dın û jı sehmê xeccılın
 'İşweker şiwenumaya me jı wê rûh û heyat
 Senema sur jı semed neyşekera leb jı nebat
 Ehsenel-lahû tebarek jı sura wê senemê

4. AZER: Apê İbrahim Pêxember.

6. QESEB: Hevrişım.

"HÊJ NABIRIM QET HÊ VÎYAN"

- 1 İro me di weqtê seher
Ew dilbera sundus dî ber
Disa dî lebsê sor û zer
Nûrek munezzeh bû beşer
Bîskên siyah xalên dî qer
Reşkakulê zulf çûne ser
Eswed bû daim secde ber
Mîn bestî 'eqda niyetê
- 2 Xeflet bî sur da mîn nezer
Mîran bî qetlê kîr xeder
Tîr dane dîl şahê mecer
Bê mîrwet amanc kîr ceger
Feryad û efxan sed keser
Wesfan neşîm lê ev qeder
Zanîm ku roj bû hate der
Subhan jî şahê qudretê
- 3 Subhan jî te şahê celal
Hostayê pur qudret lî bal
Xasma te dayê ev cemal
Dême jî qudret xett û xal
Kîfş bû dî qewsê da hilal
Vêra mî di bedra kemal
Lê bûn niqab çewkan û dal

2. MECER: Rêça kadûz. ŞAHÊ MECER: Roj.

Wan yek bî mesti daye pal
 Lê seyyırı bayê şimal
 Pêçane ser nûra zela
 Qet kes dıyın ev reng-misal?
 Mu trib were weqte w mecal
 Zaze bî nayêra binal
 Saqi werin xemra helal
 Carek jî ser dêmê vımal
 Zulfên lî dora cebhetê

- 4 Zulfên mu'enber kakul ın
 Biskên siyah reng-sunbul ın
 Ta ta bî dav dav fitilin
 Çin çin bî mesti sılsılın
 Bayê nesim têt meyyılın
 Wê gest e xala filfılın
 Ebleq jî qudret xemmılın
 Wê buxçeyê gul kemmılın
 Tê 'endelib û bulbul ın
 Roj hâte burca sunbulın
 Xeflet me di lew xeccılın
 Mehrûm û mehcûr dıl kul ın
 Mecrûhê tirên kızıl ın
 Rehmê ke pur sohti dıl ın
 Vê perdeyê carek hılın
 Bavê niqaba zulmetê
- 5 Pîrsê lî mîhrdarê xwe ke
 L'meczûb û haldarê xwe ke
 Bes qehr û azarê xwe ke

3. ZAZE: Ey saz. zaz, saz.

Qesta bîrindarê xwe ke
 Şefqê bî didarê xwe ke
 Têk xerqê enwarê xwe ke
 Lê emr û ferwarê xwe ke
 Şehidê nûbarê xwe ke
 Gestiyê reşmarê xwe ke
 Le'lê şeker-barê xwe ke
 Bî lefz û guftarê xwe ke
 Dermanê kuldarê xwe ke
 Lê keşfî esrarê xwe ke
 Mexmûrê xummarê xwe ke
 Heyranî reftarê xwe ke
 Kuştîne tira muhbetê

- 6 Wer ser de carek kuştîyan
 Extermeyên wan yengîyan
 Berde bî mîl da xemriyan
 Ba det seher reyhaniyan
 Daxên şehid û sohtiyan
 Danine lê wan tûliyan
 Ku j' mu 'ciza xummariyan
 Rûh bête disa ser giyan
 Hêj nabîrîm qet hêviyan
 J' wan şefqe û dildariyan
 Billah jî nal û zariyan
 Derba fîraq û bîhriyan
 Teşbihê tutakên çîyan
 Xew nakîrîm şev-tariyan
 Lê hêj dîxwazîm şukriyan
 Çendi ku rû dîm qîbletê

6. *EXTERME: Dil, hê sir. Çoleçira, gûstêrik.*

7 Çendi dinê bit her hebi
 Alem dı ber hukmê te bi
 Herçi divê te her we bi
 Lebsê te kêmxe w xare bi
 Daim bı remz û 'ışwe bi
 Şubhet gula her xunçe bi
 Wê buxçeyê xar tê ne bi
 Ageh jı 'uşşaqên xwe bi
 Çêşmek lı ehwalê me bi
 Derheq me lê bê perde bi
 Saxer medam pur bade bi
 Pur şefqe û xweş-me'de bi
 Bıhtır bı rehîm û şefqe bi
 Pêş ber te da perwane bi
 Mexmûrê çehvên şehle bi
 Sotine narê firqetê

8 Derdê xedar bêm firqet e
 Firqet jı can pur zehmet e
 Aşiq mırım her saet e
 Ya sehli aşiq rûh dıte
 Lê dilber ev reng adet e
 Herçi dı bendê da kete
 Ewwel dıdıt pê ulfet e
 Zewq û sefa û subhet e
 Gavek ku ew vêra rete
 İnca jı nageh xeflet e
 Şirê cefayê lê dıte
 Ellah çı wê bê mirwet e
 Rehmê bı aşiq nabıte
 Wê qest e can yexma kîte
 Hetta ku dıl qenc jê bite
 İnsaf jı mehrûyan ne tê

9 Yar qest e can yexma kırıť
 Da mu'cizê peyda kırıť
 Remzek ji reng 'İsa kırıť
 Ya sıhrê Bu Sina kırıť
 J'ew le'lê şeker-xa kırıť
 Disa şehidan rakırıť
 Van koleyan aza kırıť
 Carek xeriban şa kırıť
 Rasti yedê beyda kırıť
 Miskê dı cerhan dagırıť
 Da xweş bıkıť ihya kırıť
 Şefqê ke ya Reb da kırıť
 Reşkakulan ta ta kırıť
 Sed helqe çin çin ba kırıť
 Hemyan lı dêm tuxra kırıť
 Emrê humayûn ser me tê

10 Aşiq divê dıl sade bıt
 Xaka riya yarê xwe bıt
 Sed dax dı dıl wek lale bıt
 Xwûnê bıxwut reng-xunçe bıt
 Wê can fida şubhet me bıt
 Lê j'emrê yar xafil ne bıt
 Daim bı se'y û cehde bıt
 Teb'ê ku yar lê ew weh bıt
 Yar ji digel bê perde bıt
 Vêra bı rehm û şefqe bıt
 Wek xunçe aşiq dıl vebıt
 Dıl şubhetê ayine bıt
 'İşq û cemal jêk zêde bıt
 Xal, Eswed û dêm Qible bıt
 Pêş herdu nûnan secde bıt
 Vêkra bıwêrın subhetê

11 Ê goyi meydanê te bit
 Wek min dî zindanê te bit
 Serbendê çewkanê te bit
 Mecerûhê peykanê te bit
 Yexma û talanê te bit
 Her roj ji qurbanê te bit
 Bimarê mujganê te bit
 Daim dî fermanê te bit
 Hebsî dî zindanê te bit
 Muştâq û heyranê te bit
 Sohtî ji hicranê te bit
 Dê mestê fincanê te bit
 Wî behr dî nişanê te bit
 Muçe ji ber xwanê te bit
 Lê lutf û ihsanê te bit
 Her dem bixwûnî hezretê

12 Canan bî exyaran ne di
 Xemrê bî xwûnxwaran ne di
 Werdan bî murdaran ne di
 Wan rê dî gulzaran ne di
 Reyhan û gulnaran ne di
 Bo wan ji jeynxaran ne di
 Tu remz û esraran ne di
 Koran tu enwaran ne di
 Azarî mîhrdaran ne di
 Lê destê bedkaran ne di
 Bî nûnekê yaran ne di
 Nêv me û xwe staran ne di
 Tiran ji nûbaran ne di
 Derdan bî bîmaran ne di

11. MURDAR: *Kujek, kujok, kujon, qatıl.*

Jı xeyrî sê caran ne di
Riş in nedêrî taqetê

- 13 Bes aşiqan mehcûr biki
Şubhet "Melê" rencûr biki
Qelbê şikesti hûr biki
Şûna bîrînan kûr biki
Şem'a me jê pur nûr biki
Bî zehrê xwe me'mûr biki
Tenha me bî destûr biki
Mehrem-serayê hor biki
B'wesla xwe da fexfûr biki
J'wê badeyê mexmûr biki
Nêv kaseya ferfûr biki
Feyzê lî dîl da fûr biki
Dême jî reng kafûr biki
Dalan jî xalan dûr biki
Hê alemê meqhûr biki
Weqtê sehergeh bade tê

"ŞEBÇIRAXÊ ŞEBÊ KURDISTAN IM" *

- 1 Me bı dıl nêrgızên xasse (jê) divên
Seimen û yaseininên taze divên
Nazık û neyşekerên tuhfe divên
Sosinên nazık û terwende divên
Dılberên dêm-dur û durdane divên
Kewkebên şewq û şefeq zuhre divên
Nazê perwerde û şehzade divên
Saye perwerde me bê perde divên
Serwiqed dêm-gul û leb-xunçe divên
Ayetul-lahê şerif nusxe divên
Lê bı i'rab û xet û cezme divên
Dılrûbayan ne tinê xemze divên
Bı mesiha-sifetê 'işwe divên
Senemên sur jı semed her me divên
Jı me eswed-heceran secde divên
Bı ziyaret me jı wan bûse divên
Turreya şengi dıl aşufte divên
Mıhrıdarên xwe dı pejnurde divên
Pêş kışa te me dused nafe divên
Sed hezar etles û hem xare divên
Her lı bo zinet û xenla te divên
Textebend û sifetên Qeyseriyê

* *Ev helbesta han jı şeş beşan sazbiye. Beşa 1, 4 û 5'an lı ser yazde û yên dı lı ser deh kıtane. Dı dawiya her beşekê de, herdu rêzên "vegerandına lı bendê" û ya lı pêşiya wan, dı tevande lı ser yazde kıtayan sazıri ne û qafiyene.*

Dinbîrê hori-misalê zeriye
Nazîkê neyşekerê sur-periyê

- 2 Pur jî dina te xerib im xanım
Jı te ser ta bı qedem heyran im
Her bı can teşnelebê le'lan im
Dıl dı benda gırîha zulfan im
Yusîfê cur-'ekeşê hicran im
Nuqteya daireyê zindan im
Lew şubê daire sergerdan im
Badenoşê qedehê hurman im
Bı dıl ateş jı ceger buryan im
Lew perişan im û pur êşan im
Aşîqê nazîk û mehbûban im
Tu mebin bê ser û bê saman im
Gulê baxê iremê Buhtan im
Şebçîraxê şebê Kurdistan im
Çı tebiet beşer û insan im?
Lillahilhemdı çı alişan im
Dı riya yarê lı rêza san im
Lew dı iqlimê suxên xaqan im
Sıbehê 'id e, û ez pê zanım
Ku bı kêra te seher qurban im
Xweş bîrîndareki bê derman im
Carekê şefqe ke rûh ım, can ım
Jı xwedê re veke benda beriyê
Dinbîrê hori-misalê zeriye
Nazîkê neyşekerê sur-periyê

- 3 Sosnên taze û mîşkên walan
Bes perişan ke lı ser sermalan
Veke carek tu jı dora xalan

Jı dıl em dayine ber çıngalan
 Xencer û şır û rımên qettalan
 Nezerê wer bide sahib-halan
 Ku çı êsir in dı dest heyyalan
 Lew elif tên me dı herfên falan
 Ku lı şıklê reqemê sersalan
 Tuy murada me jı 'er-er-balan
 Zızmım û deng û zımıhna lalan
 Cezbe da me bı hezar ehwalan
 Lew dıalın jı neseq 'ebdalan
 Ku bı mesti dıderın yek palan
 'Enberên xemri yû sosın-alan
 Sohr û zer-şıtri yû çiçek-alan
 Mısıriyên wan dıl jı me kır kalan
 Te jı qews û qezehên xılخالan
 Ku bûyin daire şubhet halan
 Xemriyên xemzede nısbet dalan
 Ku çevandine jı reng kopalan
 Mısıriyan wer bide ber sıqalan
 Zuhre rengê û şefeq-muşteriyê
 Dinbirê hori-misalê zeriye
 Nazikê neyşekerê sur-periyê

- 4 Sunbulên taze musenna ne kırı
 Turreya şengi muterra ne kırı
 Xemriyan şifite tuxra ne kırı
 'Er-'erê xare û diba ne kırı
 Dıl û din xaret û yexma ne kırı
 Serê sewdazede sewda ne kırı
 Guherên nêrgızı şehla ne kırı

3. QETTALAN: 1) Kujer. 2) Kujekdar. (Amac purkuştine). HEY-YALAN: Xapinok, hilebaz. HALAN: Gerên lı dor hivê. Helqe. XEMZEDE: Xemgin.

Sa'etê vê sa'etê ranekîrî
 Me jî qeyda xwe tesella ne kîrî
 Lê xeramê lî me mestane kîrî
 Jî me dîl Ke'be û butxane kîrî
 De'weyê dilberiyê da ne kîrî
 Cilweyek mirî yû şahane kîrî
 Pêşî şem-a xwe me perwane kîrî
 Dîlê xemdideyê ma, şa ne kîrî
 Lî me bê perde tecella ne kîrî
 Wehe carek me tewetta ne kîrî
 Xencekê qenci lî "Mela" ne kîrî
 Ceger rişî mûdawa ne kîrî
 Bîkuji aşîq û perwa ne kîrî
 Lî şehîdê xwe temaşa ne kîrî
 Ma weh dîlber dîkîrî dilberiyê?
 Dinbîrê horî-misalê zeriye
 Nazîkê neyşekerê sur-periyê

- 5 Herdu qewsên te jî qudret ne jî Yeng
 Jê bî mîzan bîreşînî me xedeng
 Bîderî sine bî ser pence Peleng
 Romê puşt dî Ecemî bête Fireng
 Lê ne wek waqî'eya Gêyo w Pêşeng
 Hilbîtin qenc jî nivê atêşê ceng
 Tê nî sîwaşê Hebeş û Nûbî yû Zeng
 Tu dîzani çî neheng in çî neheng?
 Veke le'lan tu jî ser şekerê teng
 Ku j'mûrada te bûyî pêt û pereng
 Mestê cewra te me bê bade û beng

5. *GÊYO Û PÊŞENG: Du pêlewanên çîrokê ne. FERSENG: Fersex (pivana rê ye, beramberî 4482 m ye.)*

Bê te cana lı me alem bûye teng
 Jı cefaya te nema qet lı me reng
 Jı çı peyweste dınalın sera deng?
 Me dıxwûnı qed û bejna te yi şeng
 Nêrgızên mesti bı naz û neyireng
 Lê tu tûba û ezê xesteyê leng
 Çı bı kım feyde ku êvar e dereng
 Mutrıban da nekevın çengê jı çeng
 Da nedıt perdeyê, ayineyı zeng
 Ku jı çenga me bınalite xerçeng
 Wek "Melayi" bı hezar reng û aheng
 Bı fixan bêti û jı ber sed ferseng
 Çı xeberdım jı dılê tey weki seng
 Dıkuji aşiqê miskin bı tıfeng
 Nekırı terkê tu vê kafırıyê
 Dınbırê hori-misalê zeriye
 Nazıkê neyşekerê sur-periyê

- 6 Qed-nêrgıza çiyayê Buhtan i
 Nazıkek şeng i şubê reyhan i
 Çı xet-işkeste w şêrin-'ınwan i
 Ku te pê nesxê kırı diwani
 Ellah Ellah jı çı reng insan i?
 Yusifê leb-şekerê 'İbrani
 Bese ger wek te bıdêrıt sani
 Horiyên rûhi-sifet rûhani
 Wek te ser ta bı qedem nûrani
 Wek te haşa hebitın şırani
 Ehsenellah jı sıra subhani
 Ku cemalek weh munezzeh ani
 Dı misalek beşeri da dani
 Me bı ilhama İlâhi zani

Bı nişan qudret i bê nisani
Çı nişan? zulmeti nûrefşan i
Lı cemala semedi burhan i
Tu lı der heq me çıra erzan i?
Ku sehergeh bîmeşî seyrani
Te "Mela"yê xwe qe carek nani
Bı serefrazi yû alişani
Secde bıt ber qedema sultani
Ne tinê rûh i tu rûh û can i
Zineta husn û sura xuban i
Tacê ferqê serê mehbûban i
Tu bı şirani yû leb-şekkeriyê
Dinbirê hori-misalê zeriye
Nazikê neyşekerê sur-periyê

DENGĒ TĪPA (5 : i)

"BEŞA ZÊDEKIRINA DAXWAZÊ, BI ZARÊ EREBÎ"

- 1 Ya ramiye qelbi bi sihamil-lehezati
heyhatê necatî
Ma zale fidaen leke rûhi we heyatî
Min qebli mematî
- 2 Nemmeqtû ila babî ke ya qurrete 'eynî
Bid-dem-i kitabên
Eşhedtu 'elel wecdi midadi we dewatî
Sel min 'eberatî

- 3 Muz zeyyeneked-dehrû bi ezhari cemalin
Ya rewdete husnin
Excel te tetel werdi bi hebbil wecenati
Beynel 'eremati
- 4 Cilbabû duca sudxi ke ilhabe fûadi
Yehki ke 'iyanen
Niranû cehimi hucibet biş-şehewati
Min kulli cihati
- 5 Fi zulmeti esdaxi ke muz esbehe miskun
Ya zebye herimi
Qed ehreqe fis-Sini qulûbez-zebeyati
Nar-ul heserati
- 6 Kem tuhriqû ehşaye we fi fike zulalun?
Weş-şaribû min hû
Yehki Xediren mewriduhû maû heyati
La fiz-zulumati
- 7 Min "Ehmed"e fi leyleti esdaxi milahin
Lahet kelimatun
Men yes'meû ha falie bî miskid-de'ewati
Ceyb-el xedewati

-
1. (*Ya avêtkiroxê dilê min bî tirên nagihan, kaye felata min?
Heta ber mirinê jî, rûh û jiyana min her fîdayê te bîn*)
2. (*Ya rohnîya çavê min, bî stêrkên xwinê, bîn pirtûkekê bî bal
dergahê te ve nivîsiye. Bîn hîbr û qelemê li ser evinê agahdar
kiriye, jî stêrkên çavê bîn bîpîrse*)
3. (*Ya gulistana delal, gava ku te dinê bî wan gulên rind xweş kîr û
te xûnava li ser gula şermîkar kîr bî hebê şanîkên li dêma*)

4. (Reşayiya vegirtina biskên te, dilê min peritand, wa ji te ve 'ryan e, agirê doja min ji, ji her alî ve bî şehwetê perde bû)
5. (Ya xezal û bermaliya min, ji reşayiya biskên te gava ku mîsk çê bû, li Çinê agirê hîsretê cergê xezala şawitand.)
6. (Zelaliya davête çiqas hînavan dişewitine, yê ku jê vedixwo, bepsê ji çûyina Xîzır lî awa heyatê dike, lê ne di tarîtiyê de.)
7. (Ji "Ehmed", di şeva (reşayi) biskên te yê şêrin de, bêje eşkere bûn. Ki kuwan seh bike, ew di sehera sibê de bîska dozê belav dike.)

"Bî vê qesidê re, dawîya Diwana Mela, ya ku bî navê "Çapa Cîzîrê" hatiye navdarkirin hat".

DAWÎ

"Agahdariya min li ser van herdu qesideyên li jêr, ev e ku Ehmed Paşa, pirê bêje û manayên xwe, ji qesida Xızır Beg girtiye. Mela ji qesideya Ehmed Paşa qopya kiriye, du heb beytan lê zêde kiriye û di dawiya Divana xwe de bi ci kiriye. Lê belê rastiya wê ne kifşe ye. Belam hinek xeletî di qesidê de hebûn, çewa ku di hinekên kurdî yên din de ji hebûne. Lê pîştî agahdariya me çêbû li ser qesideya Ehmed Paşa û ya Xızır Paşa, me wan xeletîyan rast kir."

EHMED PAŞA

- 1 Ya ramiye qelbi bi sihamil-lehezati
Heyhate necati!
Ma zîltû fidaen leke rûhi we heyati
Min qebli memati
- 2 Nem-meqtû ila babî ke ya qurrete 'eynî
Bid-dem-i kitaben
Eşhedtu 'elel wecdi midadi we dewati
Sel min 'eberati
- 3 Cilbabû duca sudxi ke qed esbehe misken
Ya zebye herimi
Qed ehrege fis-Sini qulûbez-zebeyati
Nar-ul heserati
- 4 Kem tuhriqû ehşaye we fi fike zulalun
Weş-şaribû minhû

Yehki Xediren mewridû hû maû heyati
La fiz-zulumati

- 5 Min "Ehmede" fi leyleti esdaxi milahin
Lahet kelimatun
Min nesmeti ha fahe bi miskid-de'ewati
Hebib-el xudwati

XIZIR PAŞA

- 1 Ya men melek-el inse bi lutf-il melekati
Fi husni sifati
Herrekte cunûni bi funûn-il herekati
Ya cennete zati
- 2 El aridû wel xalû we esdaxû ke heffet
Etrafe muheyyak
Wel cennetû keyf-eh-tecebet biş-şehewati
Min kulli cihati
- 3 İndaqe 'elel wus-i 'eberatu lisani
La ibrete fi hi
Fil qelbi nukatun kutibet bil 'eberati
Tehki nekabati
- 4 Qed sale 'ela babi ke enharu dumûi
Leylen we neharen
Fer-rehmû 'eles-saili ewlel hesenati
Yewm-el 'eresati
- 5 Kerrir 'idet-el wesli wesıl ha bi xilafin

Fel we'du kefa ni
Wes-sebû yera lezzete hû fil felewati
Min zikri Furati

6 Lew merre 'ela turbiye min cismi ke zillun
Ya mu 'nise rûhi
Heyya ke minel qebri izami we rufati
Min be'di wefati

7 Fi xettiye iz enqulû min fihi misalun
Yehki ke bi lutfin
Min şaribih-il "Xedru" rewa fiz-zulumati
'En 'eyni heyati

Ev nîvisara ku li jêr e, têbîniyeke di çapeka Diwana Melayê Cîziri de, ku bi zarê arebî nîvisandi bû, me wergerande kurdi.

"Dî hûnek nusxeyên din de, me sê heb çarkokan dit, şiraniya wan weke şiraniya nezma beytên Mela ne û me wan ji di vîr de bi ci kir."

"ÇARKOKÊN MELA"

1 Qewsê tey hilali bî delali keşîha
Bejna te jî şengi bî derengi meşîha
Marê jî herirê dî 'ebirê xwuşîha
Mawer bû jî wan zulfê dî zengi weşîha

"DİSA"

- 2 Axa qedema muhterema paye peri me
Wek tûti peyapey lı zebanê şekerî me
Her lehze dîbê bêt ku dîçim rehguzerî me
Êdî çî bîbêjîm, ku kerim îbnî kerim e

"DİSA"

- 3 Şımşad û xeramek ku me dîbû seherê
Camek jî şerabê bî me da wê qemerê
Tîrek ku jî qewseynê dî wê da cegerê
Qurbana xwe kîr canê şêrî rux-fenerê

"FELSEFA MELÊ"

- 1 Ellah sehergaha ezel
Yelmûmê 'îşqê şu'le da
Nûra cemala lem yezel
Zatê tecellaya xwe da
- 2 Zatê tecella bû lı zat
Bê ism û asar û sıfat
Sırra hurûfên aliyat
Xef bû dî sır û perde da
- 3 Zatê muqeddes bû wucûd
Cûşîş neda bû behrîcûd
Wesf û îzafat û quyûd
Yek jî tecellayê ne da

3. CÛŞİŞ: Coşbûn. CÛD: Comerd, baş, qenc.

- 4 Husn û cemalê xwest evin
 Vêk ra dî yek zati cîvin
 Nûra qedim bû 'îşq û vin
 Wan lî êk naz û 'îşwe da

- 5 'Îşqa jî nûra la yezal
 Husn û cemala bê misal
 Êsandi yelmûm û şemal
 Disa xwe lê perwane da

- 6 Husn û mehebbet her hebû
 Heq aşîqê zatê xwe bû
 Muhtacê husnek dî ne bû
 Neql û riwayet pê weh da

- 7 Burhanê 'eql ew kîr qiyas
 Îsm û kemalatên dî xas
 Ewwel elifê pê binas
 Vê nûrê ew pertew veda

- 8 Ew nûr e dayî şewq û tav
 Alem xweya bû ma dî nav
 Berqên xwe avêtin belav
 Reng rengî berq û lem-'ê da

- 9 Subhan jî remza xalîqî
 Nûra sîpide sadîqî
 Avête qelbê aşîqî
 Lerzin û ta û cezbe da

5. *ÊSAND: Gerand, gîhand.*

- 10 Me'nayı 'ışqê bêm çı ye?
Lew mın bı çeşmê dıl di ye!
'Eksa cemalek safi ye
Lamı' dı mır-ata me da
- 11 Husn û mehebbet zatek ın
Me'sûq û aşiq latek ın
Lê sûret û mır-atek ın
Her yek dı me'nayê xwe da
- 12 Ger dilber û wer aşiq ın
Arif dı vê da sadıq ın
Ayineyê nûra heq ın
Cih cih dı wan da cilwe da
- 13 Aşiq ew e, dilber ew e
Zahır ew e, mezher ew e
Rûh û beden gewher ew e
Her şahıdek durdane da
- 14 Her şahıdek da dêm jı dur
Rûhek dı bexş ba remz û sur
Xettê xubari nuqte pur
Katıb jı bala nusxe da
- 15 Herfên kışandi katıbi
Nûra dı rûh û qalibi
Yek yek bı ismê wahıbi
Î'rab û cezm û nuqte da
- 16 Nûr ın jı ser hetta qedem
Neqqaşê ser-meşqê qidem

Pê zeyyinand lewhê 'edem
Her yek bî yek di çeşne da

17 Ev şıkl û sûret çeşne yin
Esl in lî bala terhe yin
Nisbet bî wan em saye yin
Tertibê xellaqî weh da

18 Alem bî alem ew neseq
Bû ayine esmaê heq
Nûra tecellaya teteq
'Eks û xeyalek sade da

19 Her hey'eta lê rûh û cîsm
Gelke ku lê dani tîlîsm
Her yek jî yek ra bûne ism
Lew herfî herf endaze da

20 Em têk hewiyyat in yeqin
Îsm in jî mesder muşteq in
Mewhûm û laşey mutleq in
Eks in dî nêv ayine da

21 Pertew jî 'eynî nûrekê
Tên tên tecella tûrekê
Ew ser dîdît yek fûrekê
Lew çendi leb-leb qetre da

16. ÇEŞNE: Nîmûne, mestere, nîmûç.

18. TETEQ: Çeper. Asiman.

19. GELK: Herî. ENDAZE: Avêtin.

20. HEWÎYYAT: Belge, dîtal, delîl. MESDER: Çavkani. MEWHÛM: Xeyalî. LAŞEY: Ne tîşt.

- 22 Ew şahıdın bêri jî 'eyb
Her cilwe lê dayî dî xeyb
Vê alemê ew tine ceyb
Disa lî ha ew cilwe da
- 23 Reng rengê husna suretan
Neqş û nigarên destxetan
Bala û bejn û qametan
Şêrin-leban pur xende da
- 24 Şêrin-lebên qed-neyşeker
Simin-berên nazîk-beşer
Zulfan sîtar bû roj dî ber
Bîskan lî mîskê te'ne da
- 25 Guldesteyên nûrin-qîdem
Destan jî enguştan qelem
Ew laleyê baxê Îreîn
Mawer lî belgan la
- 26 Hîn esmer in, hîn dem-zerî
Meh-peyker in, sur muşterî
Wildan û hor û ew perî
Hatın libasê came da
- 27 Çendi bî xeml û rewneq in
Tezyîn jî husna mutleq in
Têk cilweyê nûra heq in
'Îşqa ezel pê şîwe da
- 28 Husna munezzeh bê nişan
Wî lê nivîsî zer-keşan

Xal û xetên 'enber feşan
Her kes bî wan dîl yexme da

29 Darûyê husna dilberan
B'xeml û libas û ziweran
Bête şihûda beseran
Binahiya d'her dide da

30 Bînmêt dî husnê rengî reng
Nay û def û qanûn û çeng
Ew 'îşq e van tînt bî deng
Lew wan bî husnê nexme da

31 Sîrra kelmê eqdesî
Dem dem dî lîbsê enfesî
Tê tîn tenezzul bêhîsî
Ne b'guft û goyê qîsse da

32 Weh d've ku 'uşşaqîn hebîn
Dîldar û muştâqîn hebîn
Wê şemsê afaqîn hebîn
Da kîfş bîbît d'sîpîde da

33 Da kîfş bîbîn kewkeb dî çerx
Rabîn hezar Me'rûf jî Kerx
Şîblî yû Se'dî w alî Ferx
'Îşqê dî wan keşfa xwe da

34 Da husn û hub dîn mezheran
Kîfş kîn lî her erd û deran

33. *KERX: Kerxa kîha, gundek e lî Diyarbekrê.*

Aşiq bıxwûnın defteran
Dilber mehebbet-name da

- 35 Husn û cemal û 'ışqe ye
Aram dı perdê da ne ye
Mehbûbê lew hetta heye
Nabit dı perde w xelwe da
- 36 Mehbûb û xûb û dilberan
Bıgri lı wan heftê deran
Dê xwe j'şıbak û penceran
Zahır bıkın d'her erde da
- 37 Ew laleyên j'gul tazeter
Fesla buharê bête ser
Cih cih bı hevra tene der
Xweş xweş dı erdê xare da
- 38 Remzek xerib û fatırı
Peyda bıbıt niv xatırı
Qewet te ninın ragırı
Xef ki dı nêv qelbê xwe da
- 39 Mefhûm ku bû me'lûm dı dıl
Ziwer bıdı tê sed 'emıl
Bınıt libasık pur xemıl
Hındi ku se'y û cehde da
- 40 Lefz û ibaret came ye
Mehbûbê me'na bı xwe ye
Lê xemlê husnek zêde ye
Lewra bı husné zibe da

- 41 Mın ev misal lew bo te best
Zoran bı zulfan dıl vıbest
Herçi te di sûret-perest
Durrê yetim bêfeyde da
- 42 Pis û xırab û zışt û ar
Ma ew bı xemlê têne kar?
Ê d'qeydı lebsê nedye yar
Hubbê bı xwe davê ne da
- 43 Çarê hılın yarê bıbin
Ne d'perdeya tari bıbin
Sed cari er kari bıbin
Gul wê dı nıva buxçe da
- 44 Ew bû murada kirdıgar
Lew kır irade w ixtiyar
Vê buxçeyê her lê buhar
Gulgeş dı baxê xunçe da
- 45 Bayê evinê ku livi
Ew qışt û zulfê ser çevi
Her dem hezar dıl dakevi
Xal lew dı damê dane da
- 46 Behra wucûdê coşi hat
Nûrek tenezzul bû ji zat
Hatın te'eyyûn têk sıfat
Eşya zuhûr 'ılmiye da

42. ZIŞT: *Nahs. AR: Şorek Béâr.*

44. KIRDIGAR: *Çêkîrox, xeysetnavê xwedê.*

47 Eşya dı 'ılmê bûn zuhûr
İsman jı feyza ismê nûr
Teqwimê bestın bê qusûr
Hukmê sifâtê-seb'e da

48 Vê alemê teqwimê best
Her ismekî fê'la xwe xwest
Hukm û teserruf da bî dest
Her wî dı mulk û qebze da

49 E'raz û 'eyn û cewheran
Wahîd jı esl û mesderan
Te'sirê bexşî mezheran
Sed rengî herf û sixê da

50 Feyza hurûfên aliyat
Behsa sutûrên safîlat
Ayat û wesfên inuhkemat
Tertibî 'uşr û sûre da

51 Katib nıvisin ew hurûf
Her talibê pê bû wuqûf
Hatın jı dıl sed ah û of
Ser-xet lı lewhê sade da

52 Ew destxetên katib-semed
Wahîd lı ser lewha ehed
Neqşek reşandi bê 'eded
Ce'da cemalê şane da

50. SUTÛR: *Efsane. Rêz.* SAFÎLAT: *Nîzm, Buhurî. Kevin.* 'UŞR: *Dehyek. SÛRE: Beş.*

- 53 Esmâ tekamul rast kîrîn
 Bala fewa'îl rast kîrîn
 Cih cih qewabıl rast kîrîn
 Jê, 'îlletek sûriyye da
- 54 Esmâ mûqabıl bûne zewc
 Lê cumle jê bûn fewcî fewc
 Behra wucûdê hate mewc
 Mewcan dî behrê lûcce da
- 55 Cewşen ku da deryayê, Cûd
 D'ayineya ismê Wedûd
 Carek tecella bû wucûd
 Fûrek jî nûrê jê veda
- 56 Fûrek jî nûrê wî vekîr
 Genca zuhûrê pê vekîr
 Kenza xwe qufl û mifte kîr
 Hêj wê dî qufl û mifte da
- 57 Husnek munezzeh sewwîrand
 Nûra hebîb jê afîrand
 Alem dî "KUN" hê heyîrand
 Ruhulqudus can nefxe da
- 58 'Erş û cîhat lê bû heyat
 Ew şahîdê qudsî-sîfat
 J'bona yeqîna nûrî zat
 Siwan û şewq û hale da

- 59 Husna ji 'iştê sewwiri
 Xaret kırım hor û peri
 Herçi dî "KUN" hê fekkîrî
 Ew ma dî 'îcz û hire da
- 60 Ew sûretê mîr'atê husn
 Jê bû zuhûr ayatê husn
 Lê bû tecella zatê husn
 Vê husnê ew ser-çeşme da
- 61 Serçeşmeya husnê ew e
 Xurşîd û alem pertew e
 Ger bedr e, wer mahê new e
 Wer muştêrî, yan zuhre da
- 62 Wildan û hor û ger peri
 Şêrin û mehbûbên beri
 Hemyan ji husna xawerî
 Nûrê dî wan yek zerre da
- 63 Nûrê jî nûra Ehmedî
 Sırra sîfatên sermedî
 D'ayîneya zatê xwe dî
 Keşfa kemalatê xwe da
- 64 Ew bû qelem, ew bû 'eqıl
 Lew pê hedîsê da neqıl
 Deryayê 'îlm ew bû şuxul
 Tefsîlî 'îlmê cumle da

63. *SERMENDÎ: Bê destpêk û bê dawî.*

- 65 Ew bû dî cumle rabîte
Mizan û ism û basîte
Feyza heq ew bû wasîte
Çeşmê wucûdê surme da
- 66 Yek bû elif, yek nuqte kîr
Çend şîklê dî lê zêde kîr
Her dem peyapey sîfre kîr
Bala bî bala rutbe da
- 67 Wahîd jî nûra wê durê
Peyman e ew cama surê
Mey rêhti ani ber firê
Hem cam û hem peyman e da
- 68 Xeyb û misal in herdu sîlk
Peyweste anin mimê mulk
Ew katîbê elması gîlk
J'wê xameyê ev reşhe da
- 69 Nûra tecella hate 'erş
Esmâ hemî lê bûne neqş
Şewqa dî wan çû ta bî fers
Îsman bî zatê secde da
- 70 Katîb qelem disa gerand
Îsmek jî isman sewwîrand
Kursî jî nûrê afîrand
Cennatê xuld û sidre da

66. *SIFRE KIR*: Sıfır kır. Amaç nıvisandına sıfran lı paş reqeman e.

68. *SILK*: Sire. Tertip, teküz. Lı rêveçûn, pişe. *REŞHE*: Herikandin. Rewan terayi, şılayi.

- 71 Serçeşmeya nûra sexi
Behra cemed dabû rexi
Feyzê jî ber da berzexi
Dagirt û geh geh fûre da
- 72 Ew berzexa reng-ayine
Hingi ku eşya dayine
Wan tê şemal êsayine
Jê sûretek 'eksiyye da
- 73 Wesf û kemalatên subûh
Herfên kitaba 'eqî û rûh
Îsmek divê lê bîn wudûh
Lew, lewh û gûlk û xame da
- 74 Ew nusxeya alî ism
Lewhek divê jêra cîsım
Da herfî lê bîn murtesım
Herfan şikl-nûriyye da
- 75 Nuqtê ku me'nayek divê
Terkibê imlayek divê
Sûret heyûlayek divê
Rûhan dî nefse cusse da
- 76 Ma tene dîtın husn û sur?
Bê bejn û balayên jî dur
Katıb jî van herfên dî pur
Nûnek xıyali besme da

76. BESME: Mor û şeqıl.

- 77 Durdaneyên xawer-misal
Ayineyên têda şemal
Nûrek munezzeh ew cemal
Mey kır dî niva şîşe da
- 78 Rûhaniyên qudsimisal
Dê bên libasê xett û xal
Saqî meya gulgûn û al
Tînt dî fincana me da
- 79 Mey ku dî camê bête noş
Bê deng û sewt her têtê goş
Jê têtê dîl her dem sîroş
Lew ev şerab alûde da
- 80 Ev reng tecella kır subûh
Saqî jî şehkasa futûh
Mey rêhte cama eql û rûh
Roj bû dî qewsê qubbe da
- 81 Roj bû dî niva neynîkê
Katîb jî herfê 'eynîkê
Nivgoşeya qewseynekê
Tuxra bî ismek taze da
- 82 Tey kır dî nêv tuxrayê ism
Teksîrî kır herfên tîlîsm
Husna muqeddes bû du qîsm
Hukmê tecellayê we da

79. *ALUDE: Xumrî. Şîlo.*

- 83 Yek 'eql û rûhê e'zem e
Misbah û nûra alem e
Hewwa û neqşê Adem e
Bê muddet û bê madde da
- 84 Ê di ku nefsa kulliye
Husnek muqeddes ali ye
Ew ji bî rûh ra esli ye
Wan herdu hev ra saye da
- 85 Ayineyê zatê yek in
Lew dilber û latê yek in
Vêk ra dî mir-atê yek in
Hem taze taze 'işwe da
- 86 Ew tîn bî cem' fer' û esîl
Mail dîbîn vêk ra b'wesîl
Nabîn jî yek ferq û fesîl
Hukmê wisalê pê we da
- 87 Vêk ra ku bûne wesl û cem'
Barin jî mabeynê du lem'
Îsa jî erwahan du şem'
Şem'a nufûsan şû'le da
- 88 Îsa jî erwahan qebes
Pur şû'le tîn nûrin qefes
Nefsan bî 'işqê da nefes
Qelban bî hubbê lehce da

87. *ISA: Çirisi. Geriya.*

88. *LEHCE: Peyu, qise.*

- 89 Ew latê husn û 'eynî nûr
 Sûret bî sûret tèn zuhûr
 Îns û peri wildan û hûr
 Cî cî dî wan da cîlwe da
- 90 Her yek jî feyza ismekî
 Tèn sûretî tîlismekî
 Lew me'neya her cismekî
 Pertew jî nûrê lê veda
- 91 Dê sîrrê tewlidê bîbêm
 Ne b'wehm û teqlidê bîbêm
 Me'na jî tewhidê bîbêm
 Dîl vê edayê şehde da
- 92 Me'şûq û aşîq herdu lat
 Meczûbî dê yek bîn sîfat
 Hîna ku bû yek îltîfat
 Be'zek sîfatan hîsse da
- 93 Hay û hoyâ subbûhiyan
 Reqs û semaya qudsîyan
 Teşbihê coqa sofîyan
 Feryad û zîkr û lerze da

92. *Ev çarok bî tenê dî çapa fon M. Hartman de heyê:*
Ew wed-ê herfê bû tîlism.
Lew hat te'eyyûn şexşekîsm
Ser da lî basê rûh û cîsm
Şîklê çadê sufîre da
BE'ZEK: Hînek.

- 94 Westane şaxıs sef sef in
 Batın dı 'eynê da xef in
 Teşbihê berqa xatîf in
 Lamı' dı çerxê tis'e da
- 95 Bı zaz û cama badeyê
 Yar têtê niva helqeyê
 Medhûş û mestê wê meyê
 Şaş û kulah aşufte da
- 96 Remza dı cama şerbetê
 Xef têtê niva subhetê
 Herçi ku fincanê detê
 Wî can bı nezr û sîdqe da
- 97 Şem'a wisalê her geş e
 Şewqa şemalê ateş e
 Xemra peyalê bê xeş e
 Saqî 'eceb reng-bade da
- 98 Saqî 'eceb reng-bade rê t
 Aşîq jî me'şûq ev dîvêt
 Fincan bı fincan da û mêt
 Kama dîlê bê çare da
- 99 Eşya lı pey hev wellıdın
 Yek-yek jî weslê beddıdın
 Hem mesder ın, hem mewrîd ın
 Vê qulzumê ev reşhe da

95. ZAZ: Saz.

98. KAM: Miraz, daxwaz. Mebest, lezzet, tam. Rutûbet, şıl.

99. BEDDİDÎN: Peyda bûn.

- 100 Ew reşhe da wê qulzumê
Mey hate tasa alemê
Cama cihan bin da Cemê
B'Iskenderi ayine da
- 101 'Eksa ji husna meyfiroş
Avête fincanên bî poş
Nageh di caman hate coş
Fûri di niva kuze da
- 102 Saqi ji dengê bulbul e
Avête çerxê xulxule
Rûhan lî dorê sîlsîl e
Govend û reqs û helqe da
- 103 Mehbûb xwe nişan da sefê
Carek di cama qerqefê
Hati bî awazê defê
Tembûr û çengê nexme da
- 104 'Eynê tebi'et cîsmê kul
Bîşkift di wî baxi du gul
'Îşqê gerandi camê mul
Husnê di wan da pence da
- 105 Berzex bî berzex bûne rast
Ni nîn di nêv da kê m û kast
Menzil bî menzîl hilguhast
Hetta ku dur çû huqqe da

104. MUL: *Tîje, badc.*

- 106 Avête durdana xwe dur
 Îsand ji misbaha xwe sur
 Dolabê necmê nehs û kur
 Mihra sîtêra se'de da
- 107 Çewkanê bayê lamekan
 Fulka felek qaim sukan
 Teşbihê goy da ber şekan
 Her bê sukûn û sukne da
- 108 Ew kamulê bê 'eyb û neqs
 Çerxên bî her yek new-û şexs
 Wî yek bî yek anîne reqs
 Tê, seb-'eyê seyyare da
- 109 Her neh bî vê cehd û lezê
 Çerx in lî dora merkezê
 Behra du alem lê kezê
 Tê, ev hebab sergeşte da
- 110 Behra du alem lê zebed
 Mewc û hebab in hîn cemed
 Peyweste têtin cezr û med
 Seywan lî sehayê veda

107. FULK: Gemi, keşti.

108: Rêza dîduyan, dî çapa Bexda, Heulêri, Taha Ebabekri, Ronahi,
 Mai û Fon M. Hartman de wîha ye:
 "Neh çerx bî her yek new-û şexs".

111 Ew xêveta kewkeb-misal
 Geh bedr e têtın geh hilal
 Sê deh, duwazde, mah û sal
 Çerx in dı seyra tıs-'e da

112 Mın dıl jı fehmê qasır e
 J'wi sûreti çar bagır e
 Pé kır tamam ew daire
 Neqşek jı wê terwende da

113 Yek yek jı teqwima qedim
 Lê bû neseq hukmê hekim
 Avête wê lewhê reqım
 Têk alemê pê şû'le da

114 Hingi ku xett û nuqte ne
 Ewda-'û eşkal tê hene
 Her yek bı mıqdarê xwe ne
 Esła tesewwur rê ne da

115 Mıqdar û şıklê hendesi
 Kêm-zêde yek pê nahesi
 Teswir dıkır Iqlidesi
 Hetta bı sethê sufle da

111. *Dı çapêh dın de reza sısiyan weha ye:*

Sêzde duwazde mah û sal.

109. *KEZÊ: Qewz.*

110. *ZEBED: Kef. To.*

112. *QASIR: Kın, kurt. BAGIR: Demsal, mewsim. TERWENDE:*
Taze, nû, nûhati.

113. *REQİM: Nivisar, reqem.*

115. *IQLİDES: Filozofekê Yunani ye. Lı dor 300 salan beri zayinê jiyaye. SEHT: Rû lı pahneyiya dincê. SUFLE: Lêkolin, lêgerin. Daketın. Jêr.*

116 Mersef dı nav van meş-'elan
Qet-a mesafa merhela
Sırta bîrûc û menzıla
Resma sîlûkê cadde da

117 Ew yek bî yek xalî nî hîn
Bê hikmetek alî nî hîn
Ger van surek halî nî hîn
Ew reqs çîra mestane da?

118 Mestane govendê dîkîn
Reqsê lî dor fîndê dîkîn
Qesta şeker-xendê dîkîn
Le'lan jî gewher xende da

119 Tê nî bayê çerx û lewleban
Tedwir û seyra kewkeban
Şe' şe'niya roz û şeban
Dolabî her tê jê seda

120 Sûret bî sûret lê kîşand
Lewhê heyûla neqqîşand
Zêrav jî nûrê lê reşand
Teqwîm û şîkl û xane da

121 Katîb dî çerxê cedwelê
Xweş neqşek avêtî welê
Kîr haşîya heft heykelê
Nêv kulliyatê xemse da

116. MERSEF: Tixûb. Sîrc. Saxlcm. Reqabet. Sckana gemiyê. Çakûç.
Kuling.

121. KULLIYATÊ XEMSE: Pênc gîştî: Cîsîn, Cûrc, Bend, Peydabûna
taybetî û peydabûna gîştî (tevayî).

- 122 Danin dı pergaran esıl
Bestın muqabil da fesıl
Vêk ra dewar bûn wesıl
Berzex bı berzex hisse da
- 123 Çar unsur ın, çar teb-'et ın
Vêk ra bı mizan vêk ketın
B'hev ra muxalîf siretın
Der sûretê şexsiyye da
- 124 Hetta bı mizan çar esıl
B'hev ra nebın cem-'û wesıl
Cısman jı hev nabın fesıl
Bazû jı bazû şeq ne da
- 125 Çar umehat ın, sê benat
Her bê qerar ın bê tebat
Pur 'ışq û meyl ın iltifat
Vê taze-deyrê kuhne da
- 126 Hın suflewi bazi dıkın
Hın meylê evrazi dıkın
Xweş reqsek şehbazi dıkın
Sergeşte ne d'halê xwe da

122. Dı çapa Sadîq Behaeddîne Amêdi û çapa bênav ya ku li Tirkîye derketiye de, ev rêz wiha ye:

"Bestın muqabil deh fesıl".

123. 'UNSUR: Ax, av, ba û agir. TEB-'ET: Germi, sari, ziwayi û teri.

125. UMMEHAT: Dayik, Amac jı vê, ax û av û ba û agir e. BENAT: BENAT: Keç. Amac jı vê, Rûhber (insan û heywan) û hêşinayi û maden ın.

126. SUFLEWÎ: Berjêr. WAHIB: Hîbekîrox.

- 127 Her hey-et û her cismeki
Her ferd û new-'û qısmeki
Rûh wê dı destê ismeki
Mayi dı qebze w pence da
- 128 Kullab bı destê wahıb e
Yan rakıd e yan cazıb e
Yan xafıd e yan nasıb e
Yan ref-'e û yan cezme da
- 129 Ew cezme dayi merkezani
Ê dıl jı ber şewq û lezan
Hıkmîet bı qanûnê bızan
Ehlê dıl ev jê gufte da
- 130 Remzên nucûm û hey-etê
'Eqlê mucerred narîtê
Bê nûr û 'ilmê wehdetê
Ew ma dı şekk û şubhe da
- 131 Feyyazê 'ilmê "Min ledûn"
Pey pey jı behra "Kan" û "Kun"
Geh geh bı ustadê sexun
Wi gewherek nasu fte da
- 132 Feyza 'ulûmê felsefe
Pur kıfş e lê sıtr û xef e
Mın di dı camek qerqef e
Fincan bı can mın cur-'e da

128. RAKID: Sekin. CAZIB: Lıbat. XAFID: Berjêr. Zêr, dı gramera erebî de. REF-'E: Bılınd. Pêş, dı gramera erebî de. CEZME: Bırin, Amackırın, İşaretê grêdana tıpan dı elfeba erebî de li da-wiya bêjeyan.

131. "MÎN LEDUN": İlahî. SEXUN: Germayî, edebiyat, kelamî.

- 133 Her neh felek lê kaxîk in
 Dûr û dîraz wek axîk in
 Tê dar in ew jî şaxîk in
 Vê terhê insan meywe da
- 134 Însan ber e, alem dî rext
 Sultan jî xelwet hate text
 Pê zeyyînin îqbal û bext
 Dewlet jî bala tale da
- 135 Sultan jî bala hate xwar
 Lahût bî nasûtê veşar
 Peyweste bû nuqta medar
 Dewra 'urûcê ger weh da
- 136 Dewran gehandin her teref
 Aşîq gerandin sef bî sef
 Mehbûb bî fincana sedef
 Durdaneyâ seyyale da
- 137 Saqî ku da mîn ew sulaf
 Feyza mîya gulgûn û saf
 Zail kîrîn şubhe w xîlaf
 'Îmek jî bejnê rûq-'e da
- 138 'Îmek numa dîl pê nîmûc
 Qelbê dî 'îşqê kîrî 'urûc
 Dê tey bîkîrî çerx û bîrûc
 Şehper lî dara sidre da

133. *KAXIK*: Kax, holîk, koşk. *AXIK*: Ax, xak, xweli.

134. *TALE*: Drêj bû, bîlînd bû.

136. *SEYYAL*: Herikandin. Rewanî.

137. *SULAF*: Bade, mey. *RÛQ-'E*: Table. Perçek erd. Pine, nîvisara ruq-e.

139 Dolab û çerxê neh felek
Pêş destê kursi bûn helek
Sergeşte hatin ew gelek
D'wê nuqteya mewhûme da

140 Ehsen jî vê nezmi letif
Çendi subuk hati xefif
Mehbûb bî destê xwey şerif
Neqdê me, muhr û sıkke da

141 Ehsen jî vê wesfî refî'
Eşkal û ewdaên bedî'
Têtin jî nûrê wek reqî'
Bê 'eyb û neqs û rexne da

142 Ehsen jî vê wed-'ê "Mela"
Eşkal û ewsafên hela
Lew dîl bî wan bû mubtela
Cezbe w celale d'sine da

141. REFÎ': Bîlind. EWDA': Rcwş (pîrane). BEDÎ': Delalê xerib.
REQÎ': Tablc. (Lcwhe).

142. HELA: Şirin.

"GELEK CEWR Û CEFA"

- 1 Dıl ji mın bır dılberek zıba qeba
Çehv-xezal û pur şepal û meh-liqa
- 2 Nazıdar e, ew lı textê dılderê
Dıl-rûba ye, canfeza ye, rûh-şifa
- 3 Hori-'eyn e ez nızanım ya peri
Ya gulek re'na jı gulzarê wefa
- 4 Ya Reb, ew guldeseyı baxê İrem
Dûr nebit jê her seher badi-seba
- 5 Sorgulek mın dı dı gulzarê bı meş
Lale û reyhan lı ser têne sema
- 6 Sunbulên re'na lı ber taqê hilal
Wê dıkın se'yê lı ser Merwe w Sefa
- 7 Nazıka mın her dema bêtin xeram
Sed hezar dıl wê lı pê hev der qefa
- 8 Ez çı bėjım ku lı mın le'lê dıte
Pur kırım bê hed gelek cewr û cefa
- 9 Ey "Mela" bawer bı mehbûban me ke
Karê wan her exzê can e, bê xeta.

"TU JI DEHLÊ WERE DER!"

- 1 Qewi meşhûr e, ku namê te Mela xemset 'eşer
Tu bî şî'ra ne te gotî, xwe dîki qend û şeker
- 2 Durrê nasufte dîhoni, me ne di mîslê te qet
Ne dî semtê 'Ecemi de, ne dî îqlimê Teter
- 3 Ev çî şî'r û xezel in medh û senayê xwe dîki?
Dî cîvatan weh dîbêji me bî te'n û bî xeber!
- 4 Ev çî teqlid û şetât in, çî petat in tu dîki?
Seri vêra dîhejîni, bî dused ah û keser!
- 5 Tu d'zani Fînîka te, ne mekanê xezelan e!
Çî buha têne metaê te eya bê ser û ber?
- 6 Dest û payan jî berê zêde bîki, dê te bîkîm
Mîslê Hemmadê 'Ereb, herweki Şêx ani bîser
- 7 "Ehmed"îm sine siper pêşberî tira felekê
De'wedare te me iro, tu jî dehlê were der!

1. Dî hînek çapan de, rêza despêkê wehaye:
"Ey mela namê te ye xemset 'eşer". Lê belê jî ber kêmayiya
kîteyên wê, em bawerîn eva ku me nivîsiyê wê rasttir be.

"XEREZ, GIRTIN Û BERDANE"

- 1 Wellah ji herdu aleman, min husnê canan e xerez
Lew min ji husna dilberan, her sun-ê rehman e xerez
- 2 Ew kafirên comesiyah, hatin bî hevra sef bî sef
Zanîm ku her tîn ew medam, wan exzê iman e xerez
- 3 Îro dilê min dilberan avête ser sed peykeran
Anin meya gulgûn û saf dan min ku buryan e xerez
- 4 B'şahi bî hevra hemneşin, reng û rûyê hev me ne din
Her yek teamek bû evin, lewra ku pur xwane xerez
- 5 Eql û dilê min bî ewan şahan bî remz û 'îşweyan
Wan eql û dil vêk ra divên, lew exz û i'tane xerez
- 6 Min go: Gelo ey dîlrûba, fîtna reqîb feyde heye?
Go: Sond bî husna min ku ne, lê fê'lê şeytan e xerez
- 7 Ew sunbulên bû 'enberi, reyhan binefş û er'eri
Lew tîn bî dêmê da bûlez, wan seyr lî nişan e xerez
- 8 Xalên mudewwer filûlin, mawer ji bîskan lê werin
Zulfên perîşan tîne mest, bêhna biha wan e xerez

1. XEREZ: Amac, meram, mebest.

5. EXZ: Girtin, sitandin. I'TA: I'TANE: Dayin.

8. BIHA: Bih, Biyok, Binokc.

- 9 Dîl girt bî dama sunbûlan, berda û disa hebsî kır
Mîre ku ew her daima girtin û berdane xerez
- 10 Van 'îşweyan dîl herîşand, sertir jî xwûnê neqqîşand
Lew ez dibêmin canê "Melê" iro te qurban e xerez

"DANBERHEVA MELA Û MÎR 'EMADEDÎNÊ CIZÎRÎ"

"GUFTÊN MELA"

- 1 Selama min sena xwanî
Sehergeh gewher efşan bît
Bî sûret emrê subhanî
Ser elqabê zer efşan bît
Bî xîzmet 'erzê sultani
'Ebir û 'enber efşan bît

Ev nivîsara li jêr, tê bîniyekê di çapeka Diwana Melayê Cizirî de, ku bi zarê erebî nivîsandî bû, me wergerandê kurdi.

"Tu bîzan, ev beytên wusa jî beşa daneberheva di navbeyna du hozanan, yan jî zêdetir de çêdibin, ku ew davêjine ber hev û dinê. Peyweste li ser her yek jî hozanên ku destpêka serê helbesteka xwe, bêjeyek jî helbesteka hozanê din bigre. Ev rewş jî, di navbeyna hozanên Enceman de gelek çêdibe.

Hatiye gotin ku ev daneberheva han di navbeyna Maleyê Cizirî û yek jî mirekên Cizirê ye di zemanê wi de çêbûye. Lê belê li gor lêgerîna me ya li Şerefnamê ku behsa navên mirekên Cizirê dike, em tê de rast lê nehatine ku di çaxê Melê de, mirek bi navê Mîr Emadeddin hebûye. Ew çax jî, qirnê dehemin ê hicrî bûye, û birayekî wi bi navê Ezedin hebûye. Lê hinek birayên wê yên din jî hebûne, ku di Şerefnamê de navên wan ne hatine nivîsandin. Dibe ku yek jî wan birayên Mîr Şerefxan navê wi Emadeddin be, lê belê ne jî wanên ku miritî kiribin; heta ku Şerefname navê wi di rêza mirekên wê malbatê de binivîsîne, û ev daneberheva han di navbera wi û Melê de çêbûbe.

Ya ku dilê min lê rûdinê ev e. Xwedê çêtir dizane".

"GUFTÊN EMÎR"

- 1 Selama sanîê qadîr
Mela da pê mû'etter bi
Mûferreh bit me lê xatîr
Peyapey lê mûkerrer bi
Jî cama xatîrê atîr
Me jê ayîne enwer bi

"GUFTÊN MELA"

- 2 Jî reng ayîneya camê
Me batî rewşen û saf e
Dî remza kufr û îslamê
Yeqîn fehme te keşşaf e
Jî berqa nûr û îlhamê
Dîrexşan qafî ta qaf e

"GUFTÊN EMÎR"

- 2 Dî rexşanê de rexşan bû
Sena berqa tecellayê
Dî camê mey belexşan bû
Bî feyrûzê cêla dayê
Wekî le'lê Bedexşan bû
Dî destê mahî-simayê

"GUFTÊN MELA"

- 3 Jî destê şekkeramîzan
Seraser xerqê mesti me
Semen bû û dîl awîzan
Bî reyhanê xwe bestî me
Jî tora fitne-engîzan
Du ejder mesti gesti me

-
2. *REXŞAN: Reşandin, bîrîqandin. BELEXŞAN: Le'l. FEYRÛZ: Pîroz, bîserketîn. BEDEXŞAN: Welatê ku bî le'l û durrên xwe navdar e.*

"GUFTÊN EMÎR"

- 3 Du reş-marê semen-sur bû
Me dîl mabû d'xiyalê da
Ku sunbul hat û ker-ker bû
Dî ber goşê hilalê da
Jî 'eksa saqi enwer bû
Şeraba me d'peyalê da

"GUFTÊN MELA"

- 4 Şeraba nabi rummani
Şefeq da 'ıqdê perwinê
Mûselsel mabû reyhani
Xetê nazîk lî nesrinê
Xerez şıklê te bû Manî
Jî neqşên Çîn û Maçînê

"GUFTÊN EMÎR"

- 4 Misala sûretê Çînê
Xelet Manî xeta kêşa
Ku mîn dî bû lî ayinê
Jî ber zulfa du ta kêşa
Me dî bû şıklê Şêrinê
Tu ustadan weh nakêşa

"GUFTÊN MELA"

- 5 Ku kêşa katîbê xeybê
Xetek zîba jî kafûrê
Çî ayet bû jî la reybê?
Reşandi nuqtêya nûrê
Dî yaqûtan me tê mey bê
Jî destê wê sîfet-horê

"GUFTËN EMÎR"

- 5 Jı neş-a badeya kasê
Bı zat ez xerqê 'irfan ım
Bı wê camê bı wê tasê
Sifet-Kesra û Xaqan ım
Jı berqa xemze-elmasê
Lı textê dıl Suleyman ım

"GUFTËN MELA"

- 6 Suleymanı me ez disa
Seher Hudhud bişaret kır
Cewab ani jı Belqisa
Bı hal û sur ibaret kır
Bı can ez xweş kırım İsa
Dema wi ew işaret kır

"GUFTËN EMÎR"

- 6 Dema İsa işaret kır
Lı mun 'ezmê remim hey bûn
Dıl û canê me xaret kır
Dı rê me'dûm û la şey bûn
Eda lew xweş ibaret kır
Me hem-ser muxni yû ney bûn

"GUFTËN MELA"

- 7 Ney û muxni me hemraz ın
Dı remza ayina camê
Lı mın mehrem def û saz ın
Dıdın bê perde peyxam ê
Dı nalın kewkeb û baz ın
Hezar rengi dı ilhamê

6. *EZMÊ REMİM*: Hestiyê rızıyayi. *ME'DÛM*: Tuncbûn. *LA ŞEY*:
Ne tışt.

"GUFTÊN EMÎR"

- 7 Dî nalin xunçe û deng hat
Jî belgê nêrgîza nazîk
Jî tayê 'er'era şeng hat
Bî perwaza xwe şebazîk
Meşa selwa-sehê reng hat
Gîha rûhê me awazîk

"GUFTÊN MELA"

- 8 Zehî şahin û şebazê
Bî naz û xunçe û xencan
Çî tey xwûn bû dî perwazê?
Weh şêrin dame ber pencan!
Dî remza sîhr û î'cazê
Bîrim rêza guher sêncan

"GUFTÊN EMÎR"

- 8 Guher sênc in dî husnê da
Du ebrû mîlê mîzanê
Du şehla bûn dî qewsê da
Gîran bû ser lî kêşanê
Hîlal in goşê lê peyda
Jî sunbul rast û çep danê

"GUFTÊN MELA"

- 9 Du sunbul hate ser bedrê
Muselsel turre-tuxra ne
Berat û leyletul-qedrê
Melaik sef girêdane
Jî bala helqeyê çetrê
Lî bedrê tazeseywan e

8. ZEHÎ: Aferin, çî xweş, çî delal.

"GUFTÊN EMÎR"

- 9 Lı bedrê katîbê husnê
Nıvısı 'enbera sara
Şêrin e xalîbê husnê
Bı nişana cemaal ara
Nezer de talîbê husnê
Ku dîlber dîl berê xara

"GUFTÊN MELA"

- 10 Dı tûra 'enberê çinan
Jı qudret rûhı-perwerd in
Dîlê bîr seydê şahinan
Yeqin dê destı jê berdın
Dı nazên 'ışwe-şêrinan
Me-dîl her pur xem û derd in

"GUFTÊN EMÎR"

- 10 Jı qudret nuqteya nûrê
Bı sûret bû lı nişanê
Jı berqa ateşê Tûrê
Çı şewqek daye perwanê!
Jı 'eksa camê ferfûrê
Ku ateş hate fincanê

"GUFTÊN MELA"

- 11 Jı wê nûrê jı wi nari
Mı Musa yi qebes isa
Çı ateş bû dı wi dari
Lı teyrê dîl qefes tisa
Jı 'ışqa neqşê Cebbari
Jı agir mın nefes disa

9. SARA: Xalis. BERÊ XARA: Kevirê xaran.

11. NAR: Agır. QEBES: Girt, girtın. İSA: Hêvi, çirisik. TİSA: Teyi-sandın.

"GUFTÊN EMÎR"

- 11 Jı ağır mın nefes hıl bû
Jı ruksarê şeb-efrûzê
Jı bo mın hellê muşkil bû
Bı remza mu'cız-amûzê
Dı nar û nûrê kamıl bû
Jı berqa wê cihan-sûzê

"GUFTÊN MELA"

- 12 Bınê berqa tecellayê
Melaik dîn dı Adem da
Jı remza bejn û balayê
Çı xewxa bû dı alem da
Jı bala tal'ek dayê
Suleyman dı dı Xatem da

"GUFTÊN EMÎR"

- 12 Kesê bê perde mehrem bıt
Dıvê bê perde wek ney bê
Rûbab û çengê hemdem bıt
Dı taet mesti bê mey bê
Dı dest de camı wek Cem bıt
Jı reng ayineya xeybê

"GUFTÊN MELA"

- 13 Dı vê ayineyê zani
Çı hıkmîet têtê te'limê?
Ku herfên taze nûrani
Dı lewhê sine teqwmê
Jı bala tûrê insani
Nezer da sa'idê simê

"GUFTÊN EMÎR"

- 13 Şefeq da simî-endamê
Jî bala pertewek nûrê
Bîgir ayineya camê
Jî destê mest û mexmûrê
Tu carek guh de peyxamê
Jî dengê 'ud û tenbûrê

"GUFTÊN MELA"

- 14 Bî qanûn guh de ayinê
Bîzani da sırra sazan
Jî hikmet tene tedwinê
Bî 'eynî me'neya razan
Dî dama 'îşwe-şêrinê
Dîdî teyrê me perwazan

"GUFTÊN EMÎR"

- 14 Dî perwazê hûma deng in
Me ser da tacê iqbalê
Şehê Key-Xusro û Zeng in
Ser efraz in dî vê halê
Werîn saqî meya rengin
Me dîl maye dî vê qalê

"GUFTÊN MELA"

- 15 Dî rê da xakê dergah im
Belê ewwel jî vê xakê
Bîla bê paye û cah im
Me pê çû ferqî eflakê
Şigarek der xwûrê şah im
Dî wê bendê dî fitrakê

"GUFTÊN EMÎR"

- 15 Gıranbend ım dı bendê da
Dı qeyda şahê şehbazan
Du ser-pence dı zendê da
Gehıştın yek şubê bazan
Dı destê şehlewendê da
Bı şahini yû rumbazan

"GUFTÊN MELA"

- 16 Bı şêran ra ku rımbaz ım
Dı remza qabê qewseynê
Bı 'eynê gulşen û raz ım
Dı babê hikmet-ul 'eynê
Mulazım hezreta lazım
Hicab rakıt jı mabeynê

"GUFTÊN EMÎR"

- 16 Jı mabeynê bı zatê çıt
Ku wasıl bıt bı mehbûbê
Ne تنها dê sifate çıt
Eger dıl mestê metlûbê
Bı tuxrayek beratê çıt
Bı muhra emrê mensûbê

"GUFTÊN MELA"

- 17 Dı mensûba wisalê da
Bıla sahib meqam bıt ew
Dı ber qewsê hilalê da
Jı feyrûzê bı cam bıt ew
Dı esrarê peyalê da
Dıvê muskin-xitam bıt ew

17. MENSUB: Çıkandî, cigirtın. XETM: Kutakırın, dawi. XİTAM:
Kutabûn.

"GUFTÊN EMÎR"

- 17 Dî xetma vê xitamê da
Xerez mihra şehinşah e
Xet û xalê dî camê da
Jî neş'a ismê Ellah e
Dî behsa zulf û damê da
"Mela" ya qencî kutah e

"GUFTÊN MELA"

- 18 Dî îqlimê su xen xaqan
Rewan-bexş û şeker-rêz î
Nihîn wek te dî afaqan
Bî can ra 'enberamiz î
Jî sim in sa'îd û saqan
Bî sehharî guher-rêz î

"GUFTÊN EMÎR"

- 18 Bî xewwasi bî sehharî
Te dur anîn jî behreynê
Jî nezma te şeker bari
Jî Mîsrê ta bî Qezwinê
Bî dîqqet tu sed eş-ari
Dîbêjî terfetul 'eynê

"GUFTÊN MELA"

- 19 Jî behra qulzuma miran
Bî xewwasi guher çinim
Dî behsa 'îlm û tefsiran
Tu deryayan weh nabinim
Jî mir û beglerên ciran
Xulamê "Mir 'Emadin" ım

"GUFTÊN EMÎR"

- 19 Dî baxê lefz û me'nayê
Suxen mîn serwi-azad e
Jî imla û jî inşayê
Me lewhê dîl numa sade
Jî husnê rewneqek dayê
Ku "Şêx Ehmed" me ustad e

"DANBERHEVA FEQE MIHEMEDÊ TEYRAN
Û MELE EHMEDE CIZIRÎ"

"GUFTÊN FEQÎ"

- 1 Selama mîn heqirî
Sedefek dîvê têkîn
Îro dê lî Cızirê
Heq e ku lî Melê kîn
Hilak jî derbatirê
Çi derman heye lê kîn?

"GUFTÊN MELA"

- 1 Selamên mîlyaketan
Bê hedd û bê hîsêb in
Şubhetê avê şetan
J'Mela lî Mim û Hê bîn
Hilakên jî zehmetan
Derman jî lam û bê bîn

Ev nivîsara rûpelê kêlekê, têbîniyeke di çapeka Diwana Melayê Cıziri de, ku bi zarê erebî nivîsandî bû, me wergerande kurdî:

"GUFTÊN FEQÎ"

- 2 Şerbeta lam û bêyan
Nadim ez wê b'heyatê
Me'dena dal û rêyan
Dibarinim nebatê
Zahir dîkî me'neyan
Jî husna but û latê

GUFTÊN MELA"

- 2 Jî neqşê but û latan
Me sine butxane ye

"Meşhûr e ku ev xezela danberhevi, di navbeyna Melayê Ciziri û yek ji edibên kurda ku navê wi Feqe Mihemedê Teyrane de çêbûye. Û hinek xezelên wi yê nî sofîtiyê yê nî navdar jî hene.

Lî ser gotîna Kevnewezîrê Îraqê, Emin Zeki Beg, di kitaba xwe ya "Xelasetu Tarixi Kurd û Kurdistan" de gotîye: -Feqiyê Teyran jî bajarê Makûyê ye, ku nêzîkî bajarê Bayezîdê ye, ewa ku lî ser tîxubê Rusyayê (Sovyetê) ye.

Lê belê tê de gotîye: - Feqiyê Teyran, di navbeyna salên 707 û 777 ê hîcrî de jiya ye. Bî gumana min, ev tarîx şaş e. Belkî ya rast ew e, ku hemdemê Melayê Ciziri bûye, ku Mela jî di pîştî 950 yê hîcrî de jiya ye, û (Feqiyê Teyran) guhiştîye dawîya jiyana Melê. Delîla min jî ev daneberheva wan e û çawa ku Feqiyê Teyran jî di dawîya gesideya xwe ya: "Dîlo rabe, dîlo rabe" de gotîye:

"Lî Mehmed heft felek çûne

Jî hicret dewr gelek çûne

Hezar sal çill û yek çûne

Ev xezel hate diyar e".

Yanî, lî ser Mihemed heft felek geriyane, jî hicratê gelek dewr derbas bûne, ew jî 1041 in û ev helbest çêbûye. Ev rastiya gotîna min eşkere dîke. Lê xwedê çêtir dîzane.

Bî vê pêwendîya han, em dê nukteyekê bîbêjin: Ev e, ku jî hinek tesewwufçiyên mezin hatiye pîrsin, jî Mela û Feqî kîjan jî wanaka di zanîn û evînê de mezinîr e. Bî agahdari bersiv dane ku Mela, melaye û Feqî, feqiye. Yanî, mezinatiya wan bernavkên wan de jî, têtê zanîn. Çimkî bêjeya "Mela", di zarê mana şagirt û xwendevan e. Û eşkere ye ku bî prani, mamoste jî şagirtiyan zanetir û mezinîr in."

Te'eyyuna sifatan
Tecella d'qelbê me ye
D'id û şevê beratan
Jı wan ra me secde ye

"GUFTÊN FEQÎ"

- 3 Secdeya şukrê carek
Me ferz e dı wisalê
Ne perde bê sitarek
Lı ber wechê hilalê
Ehsenel-lah tebarek
Jı sırra wê cemalê

"GUFTÊN MELA"

- 3 Cemala nûrin saf e
Dı wechê tecellayê
Bı herfên xwe keşşaf e
Zemir dıdın me'nayê
Hamimı-'eyn-sin-qaf e
D'remza wê mû'emmayê

"GUFTÊN FEQÎ"

- 4 Hêyên dı heft hamiman
Nuqteyan lê peyda kın
Bavêne cem du ciman
'İşqê jı wê peyda kın
İsmên dı du tasiman
Du miman jê cuda kın

"GUFTÊN MELA"

- 4 Heft xum tejine bade
Dı meykeda qıdemê

Xuma ku mey irade
'Işq e rêht cama Cemê
Lewhê du nûn lê sade
Lew feyzê da qelemê

"GUFTÊN FEQÎ"

- 5 Saqi ji xemra ezel
Nûn - qelem jê afirand
Da rêhte lewha ewwel
Rîzq-nesib pê qeddirand
Ew bû mûrad mustehel
Neqşê mcaz pê sewwirand

"GUFTÊN MELA"

- 5 Neqşê mecaz tîlism e
Mezher ji reng mir'atê
Sûret li bal me ism e
Me'na bî tecella tê
Herfên di nûrin cism e
Kaf-ha-ye di ayatê

"GUFTÊN FEQÎ"

- 6 Kaf-ha ismê kûr e
Tuxra ye di Tenzilê
Cismê wê kohê Tûr e
İcmal e di tefsîlê
Cemala 'eynê nûr e
Kewkeb e di qindilê

5. XEMR: *Bade, mey, şarab. MCAZ: Mecazi.*

6. TENZİL: *Quran*

"GUFTÊN MELA"

- 6 Kewkeb dîbê m beşer e
Nûreke munezzeh tê
Çi husnek mûsewwer e?
Resmek ji minel-lah tê
Yeqin bixwe mezher e
Çerxek e sed xergeh tê

"GUFTÊN FEQÎ"

- 7 Xergeh bî mîn hicab e
Sîtar dîkît cemalê
Ewrê reş û niqab e
Lî ber wechê hilalê
Perwane lew d'ezab e
Mehcûb e ji şemalê

"GUFTÊN MELA"

- 7 Şemal ji 'eynê nûr e
Şewq e lî ber sîtar tê
Perwane bê destûr e
Dî çerxê semadar tê
Heyran sırra Xefûr e
Lew canfidayê yar tê

"GUFTÊN FEQÎ"

- 8 Yar heqiqet xalîq e
Çi canfida vêkevin
Rê durust û sadîq e
Çi reng b'şûna rê kevin
Qenc letîf û layîq e
Er tevi baxê kevin

"GUFTÊN MELA"

- 8 Baxê ji nûr wereq lê
Yar dî wê de zuhûr bit
Sipideya şefeq lê
Mezher ji 'eynê nûr bit
Pertew ji husna heq lê
Da 'eksi bê qusûr bit

"GUFTÊN FEQÎ"

- 9 'Eksê ji heq dîbinin
Lî dor wechê mehbûban
Lî haleki naminin
Jî sura wan metlûban
Geh d'nalîn geh dîxwûnin
Dûr in jî wesla xuban

"GUFTÊN MELA"

- 9 Feryad jî dest firaqê
Dî dûr in jî sultanan
Tirên j'lewnê beraqê
Heybet û sırra xanan
Roj hatiye şiraqê
Lew dîmrîn jî kovanan

"GUFTÊN FEQÎ"

- 10 Kovanên mihîrdaran
Bê hedd û bê ejmar in
Tirên tîn jî hesaran
Sed car û sed hezar in
Xedengên dî nûbaran
Nihîn lî dîl dîbarîn

"GUFTÊN MELA"

- 10 Nihin lı dıl d'reşın
Tiran jı siyahgoşan
Du mir xezeb dıkşının
Lı qetla me medhûşan
Jı 'eyn û qaf û şın ın
Xedengên eswed-goşan

"GUFTÊN FEQÎ"

- 11 Du nûn dı siyah-reng ın
Bı ser lı me ku kêşan
Derbên ewan xedeng ın
Lı qelbê me derwêşan
Aşiq jı dest bı hing ın
Jı dax û zecr û êşan

"GUFTÊN MELA"

- 11 Daxên me pur dı kul ın
Xeber jê nayê gotın
Yengiyan derb lı dıl ın
Hınav me jê pur sotın
Kemandar reş-qatıl ın
Gezme lı dıl bı cot ın

"GUFTÊN FEQÎ"

- 12 Gezmeyên 'eyn û sadan
Îşaret remz û sur ın
Kışandın goşe badan
Mehbûb tiji-awur ın
Tirên dı wan celladan
Batın lı dıl dıfırın

10. 'EYN Ê QAF Ê ŞÎN: 'İşq, evin.

"GUFTÊN MELA"

- 12 Awurên cotê belek
Berq in jî semawatê
Şems e di çerxa felek
Hatiye nêv mîr'atê
Însan e sûret-melek
Yan hor e di cennatê

"GUFTÊN FEQÎ"

- 13 Hori ku têk cema bin
Peri hem di vê gavê
Hemû jî reng çira bin
Nêziki şems û tavê
Jî şerma xwuya nabin
Jî husna wê gul bavê

"GUFTÊN MELA"

- 13 Şerm in jî dêmê zeri
Eqreban derb li dîl dan
Şems û meh û muşteri
Pê rû di muqabîl dan
Îns e bi şîklê peri
Ya hori sîfet-wildan

"GUFTÊN FEQÎ"

- 14 Pê rû yeqîn ku xal in
Dî 'îqda sureyyayê
Du roj û du hilal in
Lî dêmê wê leylayê
Bê wesf û bê misal in
Dî remza şeker-xayê

"GUFTÊN MELA"

- 14 Bî remz û guft û suran
Nebatê ew dirêjin
'Işweyên le'l û duran
Lu'lu' şeker dîbêjin
Xedengên dî awuran
Aşiqan dê birêjin

"GUFTÊN FEQÎ"

- 15 Aşiqê dev û lêvan
Şabaş e jî Xwedê ra
Selwa bî bîh û sêvan
Belg in jî ziv û zêra
Heram in xewê d'şêvan
Lî kesê muhbet vêra

"GUFTÊN MELA"

- 15 Kesê ku êk divêtin
Suhtiye bî ulfetê
Şevan ku ev xevêtin
Jî ber derba muhbetê
Aşiq lî pey wi têtin
Jî cezbe w jî firqetê

"GUFTÊN FEQÎ"

- 16 Firaqê têk hîrqet e
Be'id e jî xeyalê
Tufak e bî zehmet e
Bulbul jî ber cemalê
Goyin qet xew nakete
Ku dûr e jî wisalê

"GUFTÊN MELA"

- 16 Zehmet bî mîn wisal e
Aşiq jî ber cezbeyê
Lew têt bî derd û hal e
Jî ber berqa şe'şê
Dema hîlbit şemal e
Nezer de perwaneyê

GUFTÊN FEQÎ"

- 17 Perwane lew dîmûrit
Xweş nine ew bî jinê
Zeif e xwe nagirît
Tij e berqa evinê
Dî perdê na sebirît
Da ret kemala dinê

"GUFTÊN MELA"

- 17 Perwane lew dî sojî
Jî lem'eya cezba tê
Fida kirin 'umr û jî
Dî keşfa subbuhatê
Ku da jî nû ve veji
Baqî bit dî heyatê

"GUFTÊN FEQÎ"

- 18 Heyat lî ba mîn wesl e
Du lat ger bîbîn latek
Murad bixwe her esl e
Têkda bîbîn sifatek
Jî hev êk nebîn fesl e
Wahîd bîmînit zatek

"GUFTÊN MELA"

- 18 Wahîd zateki ferd e
Tecella da sifatan
Bî 'eynê dîl nezer de
Lî cumle te'yinatan
Tewehhum bûye perde
Bî ismê but û latan

"GUFTÊN FEQÎ"

- 19 Lat jî sûretek heq e
Jî esma'et heqani
Lî bal mîn muheqqeq e
Dî nêv keşfa subhani
Lahut e her mutleq e
Dî nasûta insani

"GUFTÊN MELA"

- 19 Însan bî mîn nasût e
Gewher dî nêv sedefê
J'alema ceberût e
Şems hatiye şerefê
Tenezzul jî lahût e
Mehbûb e cam dî kefê

"GUFTÊN FEQÎ"

- 20 Kefa ku kûz û kas tê
Nazîk û sıpi-zend in
Qedeha meya xas tê
Bînêrîn talîb çend in
Vexwun jî destê rastê
Bî medhan mehbûb xwendin

19. NASÛT: *Însan. Însani, mîrovati. CEBERÛT: Mezinatiya ilahi. Heribîlind û mezintîrîn. Rîya gîhiştandina xwedê. ŞEMS: Roj, tav.*

"GUFTÊN MELA"

- 20 Wesf û medhên mehbûban
Lî daxê t kul heyat in
Qût in jî bo qulûban
Gulav qend û nebat in
Jî nexma medhê xûban
Aşîq bî cezbe hatin

"GUFTÊN FEQÎ"

- 21 Aşîq bî wesf û medhan
Dî firaqê dî sebri
Nesim bêt jî wan terhan
Bulbul neşî xwe bigri
Xwûn dê der bît jî cerhan
Dê bî daxên kul bımri

"GUFTÊN MELA"

- 21 Bulbulên wê gulşenê
Jî ezel ew dibêjin
Ta ebed jî me'denê
Gewheran da birêjin
Herfek jî wesfan tenê
Alem têk na birêjin

"GUFTÊN FEQÎ"

- 22 Cema kîn têk alemê
Hemîyan bî ustad kîn
Herf jî lewhê qîdemê
Bî şerh û bî sewad kîn
Nayê te ber qelemê
Behran er bî midad kîn

"GUFTÊN MELA"

- 22 Nesrin û gul tebeqek
Seher jî baxê gulan
Jî nesterin wereqek
Bese me sahibdîlan
'Urfe-xwahê sebeqek
Çêtir jî sed sîcîlan

"GUFTÊN FEQÎ"

- 23 Ehsen jî nû-sebeqan
Qelem j'qend û nebatê
Lî ser sefha wereqan
D'rêjî avê heyatê
Des bî dest jê tebeqan
Melek dîbî cennatê

"GUFTÊN MELA"

- 23 Nivîsa te 'enber e
Zubad û misk dirêjî
Çî şaxê neyşeker e
Qend û nebat dirêjî
Nutqa te xwe gewher e
Sed bar gewher davêjî

"GUFTÊN FEQÎ"

- 24 Gul îm dî destê xaran
B'îsmê "Muhammed" nav îm
Bulbul îm dî gulzaran
Jî 'îşqê lew zerbav îm
Dî zumreya mîhrdaran
Tu roj î, ez hê tav î

"GUFTÊN MELA"

- 24 Dûr ım j'gula b'xunav e
Lew zer şubhetê bih ım
Sosın 'ereq j'tıla ve
Dı fırqetê d'birjıhım
Lı bal xudan dıla ve
Tu tav i, ez hê sıh ım

"GUFTÊN FEQÎ"

- 25 Bırindarê 'ışqê me
Dûr ım ji sıha bihan
Zanın meddahê kê me!
Dı hezar û yek û sıhan
Senaxwanê "Melê" me
Lı hemû erd û cıhan

"GUFTÊN MELA"

- 25 Hındi ku dıgazehım
Dıkêşım sebr û hirê
Şubhetê çeng û jeh ım
Hılak ım j'derba tirê
Senaxwanê Feqıh ım
Îro ke dı Cızirê

24. 'EREQ: Xwidan. TILA: Xunav.

"Tesdisa (şeskoka) Şêx Remezan Lı Ser Qesideya Melê.
Rehma Xwedê Lı Wan Be"

- 1 Qewi suhtime firaqa ewê ahû-beserê
Kefte pişt perde û sitrê nema êdi biderê
Kes nehın qet dı dinê da bıkıtın vê hunerê
Bıçıtın xef bıgehıt balê ewê der-guherê
Ey nesimê sıbehê ma dı mecala seherê
Sed selaman bıgehini jı me wê lebşekerê
- 2 Bı rew ey badê seba dextdexe ber dıl tu medar
Ger nızani wetenê şoxiqeda lale-izar
Tu binêr kê der e enwar ew e eywanı nigar
Da nebêji tu çı tıştın qewi şubhet qedı yar
Nêrgıza nazık û ter, neyşekera mest û xumar
Dêm-dur û le'lileb û muhteşem û mu'teberê
- 3 Me çe da ez jı te ra kıfşı bıkıyım qaideyan
Da ku paşı tu nebêji; te nekır halı beyan
Qewi pur xeşm û xezeb yarı dıdêrıt sıbeyan
Bı hezer hêj tu ne çûyi cihê muxni yû neyan
Asitani yû şıbak û kulek û pencerevan
Da bı miskini yû zari tu bıbûsi dı berê
- 4 Te xerez qetl e bıki, ez xwe bı qurban dıkırım
Te xerez nav e bı zilmê bıretın dê bıbırım
Bed-duayan dıkırın xelq lı te, ey taciser ım
Ma lı mın bın ne lı te, ey rûh û nûra beser ım
Ez bı wê qamet û bejnê lı te sondê dıxwurım
Bes ke ey padişeha mın lı esiran xederê

- 5 Dilbera dêmi bî dur, dîlqewiya mîslê hecer
 Reqve û kêr ma dîkîn qet lî berî xare eser?
 Qesta wê nezr e, ku wacîb lî xwe kîr lazîm û fer
 Dest lî ser yek bînihi ber vî emirî biye der
 Tozekê bin bî xwe ra ta bîkîrîm kuhli beser
 Lî terîqa qedema dilberê wê rehguzerê
- 6 Zeriya dêmi bî nûr, şubhetê şemsa dî felek
 Dîkujî aşîqê miskin, bî du çêhvên dî belek
 Du siyehmar bî qedî selwirewan bûne çelek
 Hatine seyr dîkîrîm lew jî semawatê melek
 Dêmi bedr û eniyê zulfi lî ser bûne helek
 Erqeman helqe û ger dane lî dora qemerê
- 7 Qed û bala weh bî xem tîn, wekî selwa lî çeman
 Mûjhê manendê xedeng in, du birû mîslê keman
 Bê guman Yusuf e, wê xweş kîrîne dewr û zeman
 Xelqîno ez xelet im, tobe sîtxîfar û eman
 Ne bûyîne, ne dîbîn wek te şepalê dî cihan
 Kî dîyîn mîslê te siminten û zerrîn-kemerê?
- 8 Şerhê derd û eleman, mîn qederek kîrîne kîtêb
 Mîn nîvisîne bî tertîb hemî tîkda ne bî êb
 Hazîr in cunîle lî nîk mîn, çîl û çar cîld bî hîsêb
 Bê fitû sond dîxwûrîm ez jî te ra qet ne bî lêb
 Jî ber ahên me dînê agir û dûd bîrî ne 'ecêb
 Me dî dîl da heya narek ku dîsojîrî seqerê
- 9 Sed emanet mî lî te, ey rûhê bê reng û sîfet
 Tu selamê ku dîkî, yarê cewabê vedîdet
 Bî Xwedê kî, ku dema saxerê zerrîn bî te det
 Hûşîyar bî, venexwî wê meyê, hûşên te dîbet

Da bîbini senema mîn te bîgin xwe bîde xet
Bike telxîsî cewaba me jî vê muxteserê

10 Heq dîzanî dî dînê da ne muhîb sim û zer in
Ger hezar kisê dîravê me hebîn mulk bî xer in
Bîkîrîn sedqa serê te bî feqîran bî dîrîn
Te bîbînîn bese me secdeyî şukrê bîbîrîn
Qederek şefqe jî lutfî te temenna dîkîrîn
Da me mehrûmî ne dêrî tu jî lutf û nezerê

11 Cihê yarê me ku kîrbû xwe weten mînbarîkî
Menzîla neqş û nigarê lê nebît exyarîkî
Ma gelo gul hene qet lê tînebîn yek xarîkî?
Da bî hêsani bîçî pêş qed û bejna nazîkî!
Ma bî zehrê şekerî dostê bîxwunît carîkî?
'Erzîhala ku nîvisî me bî xwûna cegerê!

12 Me dî dîl daxî heyîn, jê dîretîn dûdî 'îmal
Dûdeki telxe devê me kîrîye rolê misal
Ya Rebî ma bîkîrî şahê geda bine xiyal
Şekerê hur bîkîrît sur jî nebat û meya al
Lew ku pur şefqe dîdêrît kerem û lutf û kemal
Ah jî dest remz û surên wê dur û gewher-xeberê

13 Kuştîyên te dî dînê her weh bê sûc û guneh in
Xencer in pê dîkuji hêjî dîbêjî dîgehîn
Yek jî wan îm dîkîrîn ah û beyanê dî behîn
Jêk dî pîrsîn çî welat in weh bî zulm ev çî cîh in?
Bî Xwedê qet te dî dîl da jî Xwedê tîrsî nehîn
Dîkîrî zulm û cefayê tu lî mîn vê gederê

- 14 Şîrê pê kuştî heqîrî ku jî elması ye şulf
 Çî qîset bû ewî şîrî ku birî muhbet û ulf?
 Zêde ew sîrrê 'ezîm bû me qewî zanî bî'urf
 Xweş tîfaq bû jî ezel qenc lî me dakeftîye qulf
 Bîsk û gêsû jî herîr in, qeseb in turre û zulf
 Te jî kafûr e beden, xalî jî mîskê Teterê
- 15 Aşîqê sadîq û laîq ew e êdî j' me rîştî
 Dî rîya yarê xwe da qet mû w davek xwe nehîştî
 "Remezan" can dîdırî hêj bî rîya dost neghîştî
 Sond dîxwum ez bî du tayên dî isabê w du qîştî
 Paşî wan gezmeyê çehvên te "Mela" pê kuştîye
 Ma xedengîn dîkîrîn qet lî me êdî eserê?

Ev nivîsara ku li jêr e, têbîniyeke di çapeka Diwana Melayê Cîzîrî de, ku bi zarê erebî nivîsandî bû, me wergerande kurdî.

"Dî hînek nusxeyên dîn de, me sê heb çarkokan dit, şîraniya wan weke şîraniya nezma beytên Mela ne û me wan jî di vîr de bi cî kir."

"Tu bîzan, yek jî wan qesîdeyên ku di pêş de, me behs kiribû ku tê de pêş û paşî heye, ev e. Helbestvanekî kurd lî ser vê qesîdeya Melê, şeşkokek çêkriye, lê belê wî, lî pêş û paşî û jîhevketîna mana wê mêze ne kirîye, û bî wê rewşê şeşkoka xwe nivîsiye. Jî bo vê yekê, me vê şeşkokê hîşte dawîya Diwana Melê."

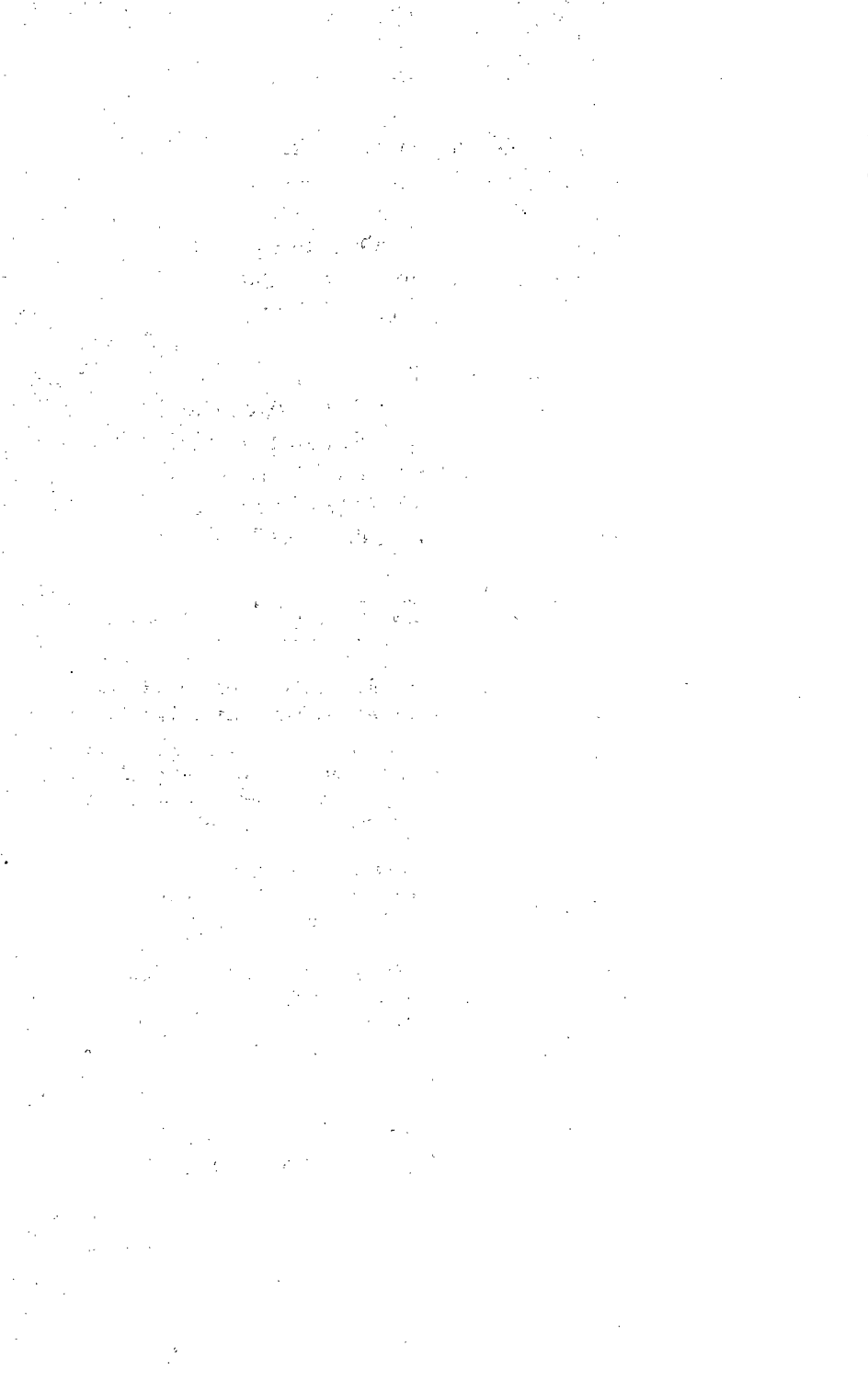
"Bî vê beytê re, dawîya Diwana Melayê Cîzîrî hat. Şîrî jî xwedê re, ku ez agahdar bûm lî ser hemû beytên Mela yên di "Çapa Cîzîrê" de û hînekên dîn ku di hînek çapên dîn de jî hebûn, ku me di vîrde cîvandîn".

Em bi sedhezaran, jî Melê re û jî wan kesên ku heta niha, Diwana Melê parastînc û gîhandînc vê dema me, xasîma jî nivîskarê bê nav re, ewê ku di van salên dawî de, li Stenbolê jî nû ve daye çapkirin, sîpasîyên xwe pêşkêş dikin.

29.12.1986

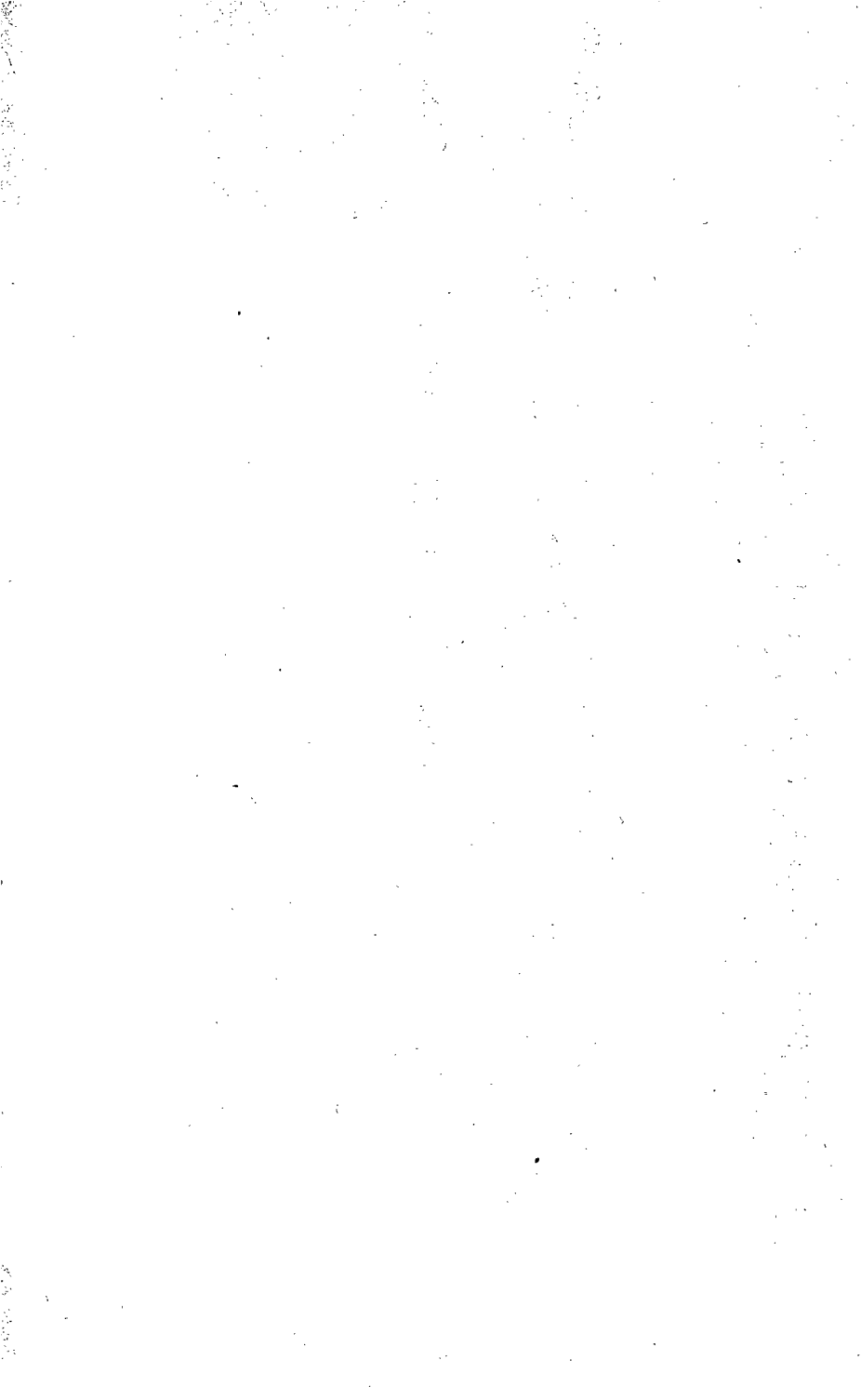
Wergerên Diwana Melayê Cîzîrî

Zeynelabidin KAYA, M. Emin NAROZÎ

(تابع فهرست دیوان الملا الجزري)

صحيفة		صحيفة
١٦٧	قصيدة در حق مه بشیری خوه مکه	١٩٣
١٦٩	د مزگین ژ مرا بیت	١٩٣
١٧٠	د ژ ما بینا دو ابرویان	٠٠٠
١٧١	د صباح الخیر یا خانم	٢٠٨
١٧٤	د صناسر ژ صمد شوق	٢٠٩
١٧٧	د صناسر ژ صمد نی شکرا	٢١٠
١٨١	د ابرو مه دی وفقی سحر	٢١١
١٨٦	من نوع ترجیع بند	٢٢١
٠٠٠	قصیده مه بدل نیرگزین خاصه دقین	٢٢٦
١٩٠	(من النوع المستزاد بالافّة العربیة)	٢٣٢
١٩٠	قصیده یارامی قلبی	
	ثلاث رباعیات من کلام الملا	
	(الخاتمة)	
	قصیده الله سحر گما ها ارل	
	د دل ژ من بر دایرک	
	د ای ملا نام تیه خمس عشر	
	د والله ژ هر دو عالمان	
	مکاله ملا احمدی جزری	
	مکاله فقیه طیران با ملا	
	تسدیس شیخ رمضان	
	تخمیس الملا احمد بن الملا محمد البهی الرقنکی	
	علی قصیده الاستثانة	

- ب - المقدمة

﴿ في بيان نبذة من المعلومات عن تأريخ حياة (الملا) رحمه الله وعن العصر ﴾
﴿ الذي عاش فيه على وجه التقريب ﴾

بناء على ما ذكرناه من اهمال العلماء لم نطلع على معلومات من مصادر موثوقة يركن القلب الى صحتها عن تأريخ حياة الملا وشرح احواله بل كل ما ذكر من ذلك هو استنتاج خاطيء بعيد عن الحقيقة ونحن نذكر ما قيل في ذلك اولاً ثم نتبعه برأينا الذي نعتقد انه الصواب ان شاء الله تعالى

﴿ اسمه ولقبه وبلده وعشيرته ﴾

اسمه الشيخ احمد ولقبه المشهور (الملا الجزري) نسبة الى جزيرة ابن عمر الواقعة على ساحل نهر الدجلة قرب الجبل الجودي الشهيرة (بجزيरा بوتان) وله لقب آخر قد تخلص به في بعض قصائده وهو (نشاني) اما نسبة الى نشان بمعنى الهدف بدعوى انه كان هدفاً لسهام الحبة والهو او هدفاً للبلايا والمصائب بسبب عشقه واما نسبة الى نشان بمعنى شامة الحد كانه ينسب نفسه الى الشامة لمده لها في قصائده وهيامه بها (واما اسم والده) فقد نقل الاستاذ الاديب علاء الدين السجادي في كتابه (ميثوى ادبي كردى) اي تأريخ الادب الكردي في ترجمة الملا عن نسخة من ديوانه كتبها عبد القادر بن علي المهادي في سنة ١٣٣٨ هجرية ان اسم والده الشيخ محمد وكذا نقل انه ولد في بلدة الجزيرة وهو من عشيرة البخنية الكردية من بيت علم ومشيخة ومن عائلة كبيرة ولا يبعد ان يكون هذا صحيحاً بالنسبة الى السمعة التي اشتهر بها رحمه الله وألحيط الذي عاش فيه وان كنا لا نقدر ان نجزم به لعدم استناده الى اساس ثابت .

﴿ عصره الذي عاش فيه ﴾

قد اختلف المؤرخون في تأريخ حياته والعصر الذي عاش فيه وذكر كل منهم رأياً استند فيه الى استنتاج غير سديد على ما يظهر من كلامه في قصائده ومن ازمة الوقائع والحوادث التي اشار اليها في كلامه ومن تواريخ الرجال الذين ذكر اسمائهم وقد استوفى هذا الموضوع غاية الاستيفاء الاديب السجادي في كتابه المذكور ونحن نقل هنا ملخص ما ذكره ثم نذكر رأينا الذي نراه اقرب الى الصواب والحقيقة ان شاء

الله (قال) في ترجمة الملا ان الدكتور (بليج شيركوه) يقول في رسالته (القضية الكردية) ان اسم الملا الجزري هو (شيخ احمد) وهو من اهل (جزيرا بوتان) اي جزيرة ابن عمر وقد توفي بها سنة ١١٦٠ ميلادية ويقول محمد امين بك زكي في كتابه (خلاصة تاريخ الكرد وكردستان) وفي كتابه (مشاهير الاكراد) ان اسمه الشيخ احمد وكان في جزيرة ابن عمر في اواخر الستمائة الهجرية ومعاصراً لـ (عماد الدين زنكي) حاكم الموصل وكان ولد بعد (الجامي) وارسل نسخة من ديوانه هدية الى حاكم تبريز (خان خانان) ويقول المرحوم محمد علي عوني بك في (مشاهير الاكراد) ان ذلك الشعر الذي فيه ذكر اسم (سمدي) و (حافظ) من ديوان الملا ليس من كلامه بل ادرج فيه ادراجاً (ولكنه رحمه الله رجع بسد ذلك واعترف بأنه كلامه على ما نقله السجادي عنه بعد ذلك) ويقول المستشرق الروسي المسيو (اوگست يابا) في كتابه (بحث عن الاكراد) ان الملا الجزري هو من اهل جزيرة ابن عمر وكان حياً في سنة ٥٤٠ - ٥٥٦ الهجرية في زمن (عماد الدين زنكي) واما المستشرق الالاني (فون هارتمان) الذي طبع ديوان الملا في (برلين) سنة ١٩٠٤ ميلادية ووضع له مقدمة باللغة الالمانية ورسم الملا صورة خيالية فيظهر انه مقتنع ايضاً بهذه الاقوال السابقة (ثم) اسهب السجادي في المقارنة بين هذه الاقوال وقابلها بالوقائع التاريخية واستشهد ببعض آيات الملا على فسادها وهذا لا شك فيه (ثم) قال السجادي بعدما اطال في ذلك الى هنا بينت لكم حياة الملا على ما ذكرها جماعة من الكتاب ولكي من هنا سأذكر شيئاً جديداً عن حياته حصلت عليه بعد جهد طويل وسمي متواصل وذلك بعمونة نسخة من الديوان كتبها (عبد القادر بن علي المهادي) في سنة ١٣٣٨ هجرية وهو ان الملا على ما قيل اسمه الشيخ احمد ابن الشيخ محمد وقد ولد ببلدة جزيرة ابن عمر في سنة ١٤٠٧ ميلادية الموافقة لسنة ٨٢٧ هجرية وهو من عشيرة البختية وقد درس على والده الشيخ محمد وبعد مدة طاف في انحاء ديار بكر والجزيرة والمهكارية والمهادية لتحصيل العلوم وكان ذكياً فصيلاً في تحصيله وذا صيت حسن في الاحاطة بفنون العلوم العربية من اصول وبيان وبديع وقد اخذ اجازته العلمية في قرية (ستراباس) من حوالي ديار بكر من عالم اسمه (الملا طه) وتوظف اماماً في قرية (سربا) في تلك الجهات وسكن بعد ذلك مدة في (بلدة حصن كيفا) واجاز عددًا كبيراً من العلماء ثم بعد مدة حدث له عشق تصوفي فترك الاشتغال بالمعلم الظاهري واتى الى بلدته الجزيرة على هيئة بعض المجانين وبقي بها الى سنة ١٤٨١ الى ان توفي

بها بعد عمر يناهز ٧٥ سنة والى الآن فان ضريحه هو مزار لاهل القلوب التي شويت بنار الهوى (وبعد ذلك) سرد السجادي بعض قصائد الملا الغرامية وشرحها وافاض في مدحه وبيان نفسيته الصوفية بما لا مزيد عليه هذا (وأما) انا فاني غير مقتنع بهذه الاراء كلها لانها لا تستند الى ادلة ثابتة يمكن الاعتماد عليها بل لي رأي خاص أرجو ان يكون هو الصحيح المطابق للواقع لكوني استنتجته من الاشارات والوقائع التي ذكرها الملا في قصائده ومن اسماء الاشخاص الذين ورد ذكرهم فيها وهذا افـوى دليل في ذلك فابدأ اولاً ببيان المبارات الواردة في كلامه والاسماء المذكورة فيه التي يظهر منها فساد تلك الاراء التي ذكرها المؤرخون ثم أبدي ثانياً رأيي الذي اجزم به وهو الحق ان شاء الله تعالى (فاقول) ان الملا رحمه الله قد اشار في قصيدته التي اولها :

(دُرْعَتَنَا نِيرُ گَنْزِیْتِ نَبِيْ مَسْتِ خُونِ رِزْ
زَمَانِ بُو عَهْدِ جَنْگِ اَشْکِیْزِ جَنْگِیْزِ)

الى الحروب التي اثارها الطاغية جنگيز خان التتاري على البلاد الاسلامية ومعلوم ان جنگيز خان قد مات في سنة ٦٢٤ هجرية وكذا قال في قصيدته من حرف الفاء التي اولها (ايروزشكسا سري مى هاته فنجانا صدف) في البيت الثامن منها (جنگيز هات تيمورلنگ) فيدل هذا على ان الملا هو بعد تيمور لنگ الذي مات ايضاً في سنة ٨٠٧ . وكذا انه قد مزج قصيدته التي هي اول قصيدة في نسخة الجزيرة من ديوانه التي اولها :

(نَوَابَا مُطَايِرُ بُو جَنْگِیْزِ فَيَتَانِ آفِيْتِهْ خَرَجَنْگِیْ)

باول قصيدة في ديوان الحافظ الشيرازي التي اولها :

(اَلَا يَا أَيُّهَا السَّاقِي ادرْ كَأْساً وَنَاوِلْهَا)

وذكر ذلك في قوله في آخرها :

(زَحَافِیْظِ قَطْطِیْ شِیرَازِیْ مَلَا اَرُو قَهْمُ یَکِیْ رَازِیْ)

وكذا قال في آخر قصيدته من حرف التاء التي اولها :

(مَحْجُوبُ بَسِیْدِلِ بَیْتِ مَهْ بِأَفْرَازِ جِهْ حَاجَتِ)

قال :

گَمَرُ لَوْلُیْ مَسْثُورُ دُرْطَلَمِیْ ثُو دِخَوَازِیْ

دَرُ شَمَرِ مَلِیْ بَیْنِ تَهْ بِشِیرَازِ جِهْ حَاجَتِ)

فidel ذلك على انه بمد (الحافظ الشيرازي) رحمه الله الذي توفي على ما ذكره المولى الجامي في (النفحات) في سنة ٧٩٢ هجرية وكذا ذكر اسم (الشيخ سمدي الشيرازي) الذي توفي في سنة ٦٩١ واسم المولى الجامي الذي توفي في سنة ٨٩٨ هجرية في تلك القصيدة المزوجة في قوله (زرنكي سمدي جامي) فidel هذا ايضاً على انه بمدها ايضاً (والقول) بان هذه القصائد التي ذكرت فيها هذه الوقائع واسماء هؤلاء الرجال ليست من كلام الملا بيد كل البمد بل كل من تتبع قصائد الملا وقرأها مع قصائد الحافظ الشيرازي وقصائد الفاضل الجامي يراه قد اخذ كثيراً من معانيها من هذه القصائد ومشي على منهاجها هذا فلا شك ان الملا وقف على هذه القصائد واقتبس منها معانيه في اشعاره فلا بد انه بمدها قطعاً وكذا ان آخر قصيدة في ديوانه من النسخة الجزرية وهي القصيدة العربية التي اولها :

(يا رامي قلبي بسيتام الحفظات هيمتات تجاني)

قد اخذها تقريباً من الفاضل احمد پاشا المتوفى في سنة ٩٠٢ هجرية وهو من علماء الدولة العثمانية فلا

بد ان الملا هو بمده ودعوى توارد الخطاير على تلك القصيدة بعيداً جداً فظهر من هذا ان ما ذكره المستشرق الروسي الموسيو (اوگست يابا) انه كان حياً في سنة ٥٤٠-٥٥٦ في عهد (عماد الدين زنگي) حاكم الموصل وكذا ما ذكره الوزير محمد امين بك زكي من انه كان في النصف الثاني من القرن السادس الهجري وانه كان معاصراً (لعماد الدين زنگي) وانه ارسل نسخة من ديوانه هدية الى حاكم تبريز (خان خانان) الذي كان في ذلك العصر ايضاً لا يمت شيء منه الى الحقيقة اصلاً وكان قضية (عماد الدين زنگي) قد سرت الى هؤلاء من المساجلة الشعرية الموجودة في بعض نسخ الديوان الواقعة بين (الملا) رحمه الله والامير (عماد الدين) فظنوا ان الامير (عماد الدين) هو حاكم الموصل المذكور مع اننا رأينا في بعض النسخ التي فيها هذه المساجلة وصف الامير (عماد الدين) بالجزري ومعلوم ان (عماد الدين زنگي) هو ابن آقسنقر من اتابكية الموصل وليس من اهل الجزيرة وكذا قضية (خان خانان) حاكم تبريز قد

سرت من القصيدة التي أولها :

(خان خانان لا ميع تجثمانه هتر برثور بي)

فظنوا ان هذه القصيدة خطاب له ومدح له مع انه قد ذكر فيها عدة ابيات تدل على انها خطاب لبعض امراء جزيرة ابن عمر ومدح له منها قوله فيها :
(آية الكرسي وانعام هيكله قوخ ته بن)
وكذا قوله فيها :

(سورة ام الكتاب ما دار حضرت سورة بي)

فان هذين البيتين اشارة الى ان آية الكرسي وسورة الانعام وسورة الفاتحة قد كتبت على سور بلدة الجزيرة وهذا معلوم ومشاهد على حجارة سورها اذ من المشهور المستفيض في بلدة الجزيرة ان القرآن أو بعض سوره كان مكتوباً حول سورها الذي انهدم الآن ولم يبق منه الا بعض اطلال وكذا قوله فيها
(ما جزرى شبه دار تخت هفت اقليم بت)

صرح فيما نقول وكذا ان القصيدة التي قبل هذه التي اولها

(ايم شهنشاه معظم حق نكهدار ته بي)

هي ايضا خطاب لذلك الامير ومدح له لانه يقول فيها

(سورة انا فتحنا) دور وما دار ته بي)

وهذا ايضا اشارة الى ما ذكرنا من كتابة القرآن على سور الجزيرة وكذا قوله فيها :

(گرچه دير اقليم رابع هاته تخت سلطنت)

يدل على ذلك لان بلدة الجزيرة تقع في الاقليم الرابع من الاقاليم السبعة على حسب التقسيمات القديمة فظهر من هذا ان القول بان هاتين القصيدتين هما خطاب لحاكم تبريز (خان خانان) وانه كان في عهده لا اصل له وكان هذا سرى من قوله
(ته تخر تبريزو كتر ديستان لبر حكتمى ته بين)

صد وكي شاهر خراساني دقتروار ته بي)

وهذا لا يدل على ان الخطاب هو مع حاكم تبريز بل هو من باب المبالغة في مدح اميره الجزيري كما لا يخفى هذا (وكذا) ما نقله السجادي عن النسخة التي كتبها عبد القادر المهادي من انه ولد عام ١٤٠٧ ميلادية وتوفي بعد عمر يناهز ٧٥ عاما اي

حول عام ٩٠٠ الهجرية بعيد بمض البعد بالنسبة لذكره الجامي واخذ معاني بعض قصائده الذي توفي في سنة ٨٩٨ وكذا بالنسبة الى اخذه قصيدة احمد باشا العربية الذي توفي سنة ٩٠٢ وكذا بالنسبة الى قوله (تشبيه تيرين خان شرف)

الذي يقصد به الامير شرف خان حاكم الجزيرة الذي كان حياً في سنة ١٠٠٥ على ما ذكره صاحب (شرف نامه) البديسي هذا (فالذي) اراه انا واقدر ان اجزم به ممتداً على ادلة واضحة وأرجو من الله ان اكون مصيباً في هذا الرأي الذي هو اقرب الى الحقيقة من سائر الآراء التي ذكرت في تأريخ حياة الملا رحمه الله وفي تحديد العصر الذي عاش فيه (اقول) انه قد عاش في أواخر القرن العاشر الهجري اي بعد التسعمائة وخمسين من التأريخ العربي الهجري وكان معاصراً للأمير (شرف خان بن مير ابدال) من امراء (آريزان) الذين حكموا مقاطعة جزيرة ابن عمر حقبة طويلة من الزمن (وشرف خان) هذا هو الذي بنى المدرسة الحمراء بالجزيرة على سورها من الجهة الغربية ووقف عليها قرى وارضى وعقارات كثيرة وعلى ما يبدو من هيئة بناء المدرسة والتنظيم البديع الذي نظمت به غرف الطلاب والمدرسين انها كانت تضم عدداً كبيراً من طلبة العلم الدابيين وأساتذة مهرة يدرسون كافة العلوم والفنون ويمشون عيشة راضية في تلك المدرسة التي كانت ليلية يأكل الطلاب ويشربون وينامون على حسابها رحمه

الله بنشر العلوم وتربية الطلاب ومن الاتفاق الواسع على تسهيل سبل الدراسة وهذه المدارس كانت كلها ليلية مجانية وهذا الامير (شرف خان) كان حياً في سنة ١٠٠٥ على ما ذكر في كتاب (شرفنامه) الفارسي لشرف خان البديسي وكان بنى هذه المدرسة من ماله الخاص في اوائل امارته ووقفها على نشر العلم بحسبة الله ومن أقوى الاحتمالات ان الملا الجزري كان من مدرسي تلك المدرسة وكان مثل غيره من غالب علماء الاكراد صوفي المشرب متفانياً في محبة المحبوب الحقيقي بنظم قصائد غرامية في العشق الحقيقي وديوانه هذا من هذا القبول وفضلاً عن ذلك كان ذا قدم راسخ في سائر العلوم التي كانت تدرس في تلك الازمنة الزاهرة متضلعا منها من اصول وقه وحديث ونحو وفلسفة وحساب وتنجيم وغير ذلك يدل على ذلك ما يذكره في بعض

قصائده من مباحث تلك العلوم ويظهر انه امضى حياته في تلك المدرسة مدرساً في العلم الظاهري ومعلماً في العلم الباطني وبعد وفاته دفن بها في قبو تحت مستوى الارض بجانب المدرسة ملاصقاً لجدارها ينزل اليه من فجوة في سقفه داخل مسجد المدرسة وقبره مشهور ومعروف بزار (فاللا) لاشك هو معاصر لهذا الامير ومن مدرسي مدرسته يدل على ذلك ذكره له في قوله

(خف وان رشادن دل خدنگ تشبيه تيرين خان شرف)
من قصيدته التي اولها

(ابرو زشمكسا سري مي هانه فنجانا صدف)
وكذا مدحه له في قصيدته التي اولها

(خان خانان لامع نجماته هر پر نور بي)
وفي القصيدة التي قبلها التي اولها

(أي شهنشاه معظم حق نگهدار نه بي)

كما ذكرنا سابقاً وكذا يدل على كونه عاش في ذلك العصر المساجلة الشعرية الجارية بينه وبين الامير عماد الدين الجزري الموجودة في بعض النسخ من ديوانه فانه لا يوجد من امراء الجزيرة احد اسمه (عماد الدين) قبل الالف الهجرية ولو وجد لذكره الامير شرف خان البديلي في كتابه (شرفنامه) فيحتمل ان هذا الامير هو احد اخوة الامير شرف خان او احد الامراء من بني عمه تولوا بعده الامارة وهذه المساجلة جرت بينه وبين الملا (وكذا) يدل على ذلك المساجلة الاخرى التي جرت بين (الملا) وبين (فقيه طبران) الذي كان حياً في سنة ١٠٤١ على ما ذكره في آخر قصيدته التي اولها (دورابه دورابه) حيث يقول (هزار سال چلو يك چونه) كما ذكرنا في شرح تلك المساجلة (فبناءً على هذه الادلة الواضحة نجزم بان الملا ولد في اواخر التسعمائة الهجرية وبقي بعد الالف ويمكن ان يكون وصل الى الخمسين بـمـد الالف وجاوزها هذا (ولكن) الذي اعجب منه انه كيف غابت هذه الحقيقة عن هؤلاء المؤرخين الذي ذهبوا بعصر الملا هذه المذاهب البعيدة مع انهم لا بد قد وقفوا على ديوانه واطلعوا على هذه القصائد التي استدلينا بها فكيف لم يفتنوا بما ذكرنا هذا ما نجزم به والله اعلم .

* مدة حياته *

ذكر السجادي كما قلنا فيما نقله عن نسخة عبد القادر الهادي انه قد عاش ٧٥ سنة وهذا ليس بعيد لانه لا بد انه ولد في آخر التسعمائة وبقي الى الحسين بعدالالف

* قومه وعشيرته *

هو كردي الاصل ويحتمل ان يكون كما ذكره بعض المؤرخين من عشيرة البختية التي هي منتشرة في بلدة الجزيرة واطرافها وملحقاتها

* تحصيله ودرجة علمه *

يظهر من العادة التي كانت متبعة في بلاد الاكراد انه قد حصل علمه ودرس كافة العلوم الدينية ومبادئها على الطريقة القديمة في بعض المدارس الاهلية وطاف انحاء كردستان لذلك حتى اتم دراسته على يد بعض العلماء وحصل على اجازة علمية عن استحقاق ويظهر من قصائده انه كان يتقن اللغة العربية بجانب لغته الكردية ويؤلف الكتب وينظم الشعر بها وله مقدرة فائقة في كافة العلوم العربية ويظهر ايضا انه كان يتقن اللغة الفارسية بل التركية ايضا كما تدل على ذلك قصائده في ديوانه .

* ديوانه وقصائده *

ان لديوانه منزلة سامية في هذه البلاد بل وفي غيرها حتى انه اهتم به المستشرقون من الاجانب فطبع في (روسيا) وفي (المانيا) والناس يتشوقون الى انشاد قصائده في مجالسهم وخاصة اهل التصوف والهبة الالهية منهم ولهم رغبة شديدة في الحصول على نسخة من ديوانه ويبدلون في ذلك اغلى الاثمان وديوانه في اعلى طبقة الفصاحة والبلاغة في اللغة الكردية كما ذكرنا سابقاً انه في درجة ديوان الحافظ الشيرازي والفاضل الجامي وابن الفارض والفضالي في اللغات الأخرى

﴿ عمله الذي اشتغل به مدة حياته ﴾

الظاهر انه مثل غيره من علماء الاكراد اشتغل في اول عمره بتحصيل العلم ثم بعد ذلك اشتغل بالتدريس في بعض المدارس الاهلية والاحتمال القوي كما ذكرنا سابقاً ان يكون مدرساً بالمدرسة الحمراء التي دفن بها بعد وفاته

﴿ سبب عشقه وهيامه ﴾

قد ذكر على افواه العامة عنه حكايات في سبب عشقه (منها) ما ذكره السجادي نقلاً عن نسخة عبد القادر العادي انه عشق (سلى) بنت الملك الكامل حاكم (حصن كيفا) لما وقع بصره عليها صدفه وهام بها حتى وصل الى درجة الجنون وكان يرسلها بالبريد كما قال في ذلك

(بالدعاء بلغ تحياتي اسلمى يا بريد)

واطال في ذلك بما لا يعقل ان يصدر عن عالم جليل مثل هذا (ومنها) ما يذكره عوام اهل الجزيرة من انه كان يعشق فتاة من عائلة امرأ الجزيرة في زمانه كانت تسمى (سَتِيَّتا بِسْكُ كَسْكُ) اي السيدة صاحبة الاصداغ الخضراء وكان يذهب كل يوم الى مقبرة تقع قبالة قصرها ويسند ظهره الى لوح في المقبرة وينشد اشعاره الغرامية في هواها بغية مشاهدتها وكانت حرارة جسمه تسري الى اللوح حتى يصود كتنور مسجور بالنار وكانت هناك امرأة عجوز تموت على انه اذا شاهدت الملا يسند ظهره الى اللوح تمنجن عجبتها وبعد ان يذهب تأتي بمجبتها الى ذلك اللوح وتلصقه به فيعود خبزاً ناضجاً كأنه خبز في تنور مسجور (ولكني) لا اعتقد بهذه الحكايات التي تشبه الخرافات بل الذي اعتقده ان الملا رحمه الله اخذته جذبة إلهية وثمة من نفحة صوفية فسكّر من شراب المحبة الحقيقية حتى وصل الى هذه الدرجة من العشق الرباني وهام في هذه المهامه مثل غيره من اهل المحبة الالهية حتى فاه بهذه الاشعار التي هي في ظاهرها سكر وهيام وفي باطنها وصول الى مقامات عليا في محبة الملك العالم .

﴿ طريقته في التصوف ﴾

الذي يظهر في كثير من قصائده انه كان صوفي المنرب يقول بوحدة الوجود مثل جماعة من محققى الصوفية وانه كان نقشبندى الطريقة .

﴿ وفاته وعمل دفنه ﴾

ان وفاته كما ذكرنا مراراً في حول الحسين بعد الاف على الراجح وقد دفن في قبر ارضي بجنوب المدرسة الحمراء الكائنة على سور مدينة جزيرة ابن عمر في الجهة الغربية رحمه الله تعالى وقدس اسراره المليمة آمين (هذا) ما تيسر لي جمعه من المعلومات عن هذا العالم الكبير واني معترف بأنني لم اوقه حقه العظيم ولم استوعب كافة مناقبه الجليلة ولكن عذري عدم حصولي على مواد استمد منها وعدم مؤازرة احد لي في ذلك ممن عندهم شيء صحيح من ذلك فما كان في الامكان ابدع مما كان ومن الله التوفيق وعليه الاعتماد والتسكلان واريد ان اختم هذه المقدمة بقطعة من الشعر الفارسي ختم بها الشيخ سعدي الشيرازي رحمه الله مقدمة كتابه (گلستان) لكونها مناسبة للمقام وهي :

(يمانند ساهما اين نظم و ترتيب زماهير ذرّه خاك افتاده جاي)
 (غرض نقش پست كنز ما باز مانده كه هستي را تنمى بايتم بقاي)
 (مكنر صاحب دلي روي برحت كند در كار اين مسكين دعاي)

(الترجمة)

سبقت سنين كثيرة هذا النظم والترتيب في حالة نكوت كل ذرّه من تراب جسمنا متبدّدة في كل مكان والفرص من عملنا هذا هو ان يبق بفسدنا أثر منا لأنني لا أرى لهذا الوجود الدنيوي بقاء فلعل صاحب ضمير حي يرسل يوماً دعاء بالرحمة لهذا المسكين المتوفى .

والحمد لله الذي بحمده تم الصالحات ونسأله السلامة والستر في الحياة وبعد المات وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله واصحابه اجمعين والحمد لله رب العالمين .

ديوان الشيخ الجزري

وهو العارف الرباني والعاقل الرحماني صاحب الاسرار الالهية المجيبة والاطوار
الحقيقية القريبة الذي تغي شبرته عن التنويه بشأنه وروثق كلامه بدل على علو
كمبه ورفعة مكانه الواصل الى المقام الاعلى الانوري الولي الكامل
الشيخ احمد الجزري تقمده الله بسايع غفرانه وأسكنه فسيح
جنانه وأفاض علينا وابل اسراره وفيوضاته
وغمرنا بصيِّب انواره وبركاته
آمين

بسم الله الرحمن الرحيم

باب اولف

نَوَابَا مُطَرِبُ وَچَنگی فِغانِ آفیتَه خَر چَنگی
وَرَه سَاقِ حَتَا کَنگی تَشوینِ دِل زَنی زَنگی
حِیَاتَا دِل مِیَا بَاقِ بَشوِشِینِ دَا عِشْتاقِ
أَلَا یَا اَبْهَا السَّاقِ اِدُر کَاسَا وَنَاوِلْهَا

کُو کَاتِبِ دِیمِ جَدَوَلِ کِت شِکِستَه خَطِ مُسَدِّلِ کِت
وَبِکِ حَرَفَانِ مُفَصَّلِ کِت کِیَه فِی مُشْکِلِ حَلِ کِت
دِزَانِی رُو دُو عُو دُ اَوَّلِ چِه نَافِینِ سُرُو دُ اَوَّلِ
کِه عِشْقِ آسَانِ نِغُو دُ اَوَّلِ وَلِ اَفْتَادِ مُشْکِلِهَا

وَمِهْرَا وِی شَفَقِ سَعْدِی شَرینِ لَعْلِی شُکَرِ وَغَدِی
دَنَا لِمِ شُبْهَتِی رَغَدِی عَجِیْمِ لِی زِی جَعَدِی
کِه دِل زَاتَابِ هَر چِینِش بَکُفَرِی مِی بَرَدِ دِینِش
زَاتَابِ جَعَدِ مُشْکِلِش چِه خُونِ اَفْتَادِ دَر دِلْهَا

دِی طَاقِ دِی خَیانی مَه عِینِش وِ اِیْمِی کَانی
کَسِی دَمَتِ دَتِ زِ دَوَرَانِی نِهَالِکِ فِی کُلِستَانِی
دَر آغُوشِش چُو مِی آرد کِه اَز دِل جَانِش بَسْپَارَدِ
جَرَسِ فِرِیادِ مِی دَارَد کِه بَر بَنَدِیدِ مَحْمِلْهَا

بِقُرْآنِ بَابِی اَحْمَرِ پیرِ خَرَابِی
 بَهْ یُوتِ سَجْدَهٗ بِنِ لَآیِ مُریدِی وی دِیْنِ قَآیِ
 مُریدِ اَزِ بی بَصَرِ نَبُوذِ زِ فَرَمَانِشِ بَدَرِ نَبُوذِ
 کِهْ سَالِکِ بی خَبَرِ نَبُوذِ زِ رِسْمِ وِ رَاهِ مَنَزِلِهَا
 شَفِی ظَلَمَاتِ وِ دَرِیایِ زُمُوجَانِ قَطْ خَبَرِ نایِ
 شِکَسْتِ کَشْتِیَابِی عَجَاجِی وِی شَفَقِ دَآیِ
 زِ حَرَفَانِ مَاهِ وِ سَالِ مَآ نِهَاتِ دَرِ شِکْلِ قَالِ مَآ
 کُجَا دَانَنْدِ حَالِ مَآ سِیِّکَبَارَانِ سَاحِلِهَا
 مَرَا زِ اَوَّلِ چِهْ بِرِخَامِی کِشَانْدِ اَخِرِ بَهْ بَدِ نَامِی
 زِ رَنَکِ سَعْدِی وِ جَامِی زِ شَهْرَتِ بی حَسینِ عَامِی
 بَدَنَکِ وِ بَانَکِ اَوَازِی دِیوَتِ نَعْمَهٗ یَا سَازِی
 نِهَانِ کِیْ مَانْدَانِ رَازِی کَزِ وِ سَازَنْدِ مَحْفِلِهَا
 زِ حَافِظِ قُطْبِی شِیرَازِی ﴿مَلا﴾ فَهْمِ اُرِیکِ رَازِی
 بَاوَازِ نِی وِ سَازِی بَهْ بی بَرِ چَرَحِی پَرِوَازِی
 تَزَدِ مِّنْ حُبِّهَا الصَّفَوِی بَهْ اَهْلُ الهَوِی تَشَوِی
 مَتِی مَا تَلَقَّ مِّنْ تَهْوِی دَعِ الدُّنْیَا وَاَهْمِلِهَا
 ﴿وَلَهٗ اِیضًا قُدْسِ سِرِّهٖ﴾

اِسْمِ تَهْ بَهْ مَكْتُوبِ دِیوَانِی قَدَمِ دَا
 حَرَفْکِ قَلَمِ عِلْمِ بِتَقْوِیْمِ رَقَمِ دَا
 اَشْکَالِ وِ خَطِیْنِ دَاوَرَهٗ نُقْطَهٗ عِلْمِیْنِ
 اَنِّ نَقِشِ وِ مَنَالِیْنِ دِخِیَالَاتِ عَدَمِ دَا

مِمَّ مَطْلَعِ شَمْسًا أَحَدَ آيَنَةِ صَفَتِ كَرِ
 لَامِعِ زُ عَرَبِ بَرَقِ لِفَخَّارِ عَجَمِ دَا
 دَا شَاهِدِ آسَمَا بَهْمِي وَجَنِي بِنَاسِينِ
 يَكْ مَسْتِ صَمَدِ كَرِ يَكِي نَقْشِ صَمِّ دَا
 يَكْ گِرْتِيَه زُلْفِي وَبَكِي خَالِ ثُمَانِي
 آيَنَه بَاسَنَكُنْدَرِي وَ جَامِ بَجَمِ دَا
 اَرْوَاحِ مُقَدَّسِ شَبِ قَدَرَانِ تَه دِخْوَاوَزِ
 ثُورَا تِيَه مِصْبَاحِ دِ قَنْدِيلِ حَرَمِ دَا
 دَا وَقْتِ لِقَائِي بِيَتَه حَيِ بِيَنِ دِ بَقَائِي
 مِيَنِ نَقْدِ دِلُ وَ جَانِ دِ فِتْنَائِي بِسَلَمِ دَا
 يَاقُوتِ فُرُوشَانِ دِ كَفِ الثَّمَرِ شِكْسَتِينِ
 أَفْ صَفْحَه الثَّمَرِ كُو نَقَاشِي رَقَمِ دَا
 يَارَبِ زُجِه رُو لَبِ بِنَايَاتَه كُشَايَمِ
 مَبْنَعَانَك لَنْ اُخْصِي فِي شَأْنِك حَمْدًا
 مِثَّتِ زُخْدَائِي كُو بَعْبَدِ خُو * مَلَايِي *
 اِكْتِيرِ غَمِ عِشْقِ تَه دِيَارُو دَرَمِ دَا

❦ وله ايضا قدس سره ❦

مَشَاطَه حُسْنَا اَزْكَ جَنَگَالِ زُلْفَانِ تَابِ دَا
 دَا عِشْقِ هِلِ بِيَتِ پِيلِ پِيلِ قَلْبِ مَهِ بِي جَلَابِ دَا
 حُسْنَا حَيِّبِ وَ لُطْفِ يَارِ آفِيَتَه دِلِ عِشْقَا غَدَارِ
 لَوْ سَلَبِ كِبَرِ زِي اِخْتِيَارِ وَيِ حُسْنِي أَفْ اِجَابِ

مِنْ دِي سَحَر زُلفینِ دَمَسْتِ هَاتِنِ سَمَاحَرَامِ بَسْتِ
 چُونِ سَجْدَهٗ یَا خَالِیِ بَقَسْتِ لَوِ حَاجَبَانِ مَحْرَابِ دَا
 رُوحُ وَ رَوَانِ مِنْ حَبِیبِ دِیسا بِنِلیسا رَقِیبِ
 رَحْمِدَهٗ کِرِ مَسْکِنِ غَرِیبِ تَرِ کَا دِلِ اُحْبَابِ دَا
 مَحْبُوبُ وَ رِیحَانِ پُرِ مِغْلَایِ کِرِ کِرِ لِمِ جَرِگِ وَ هَنَافِ
 زَهْرَا هَلَا هَلِ بُو دَنَافِ لَوِ سَاقِ اَوْ جُلَابِ دَا
 وَانِ دَسْتِ وَ زَنَدُو سَاعَدَانِ مِی دَانَهٗ شِیخِ وَ زَاهَدَانِ
 مَسْنِی بَجَشَمِ شَاهَدَانِ اَوْ یِرِ مِگَزَا سِیرَآبِ دَا
 مِیْسَکِ رَشَانِدِی اَزِ دِیْمِ وَانِ نَقْطَهٗ یَانِ هِنِ بُونَهٗ کِیمِ
 لِی خَطِی رِیحَانِی لِدِیْمِ کَاتِبِ زُ نُو اِغْرَابِ دَا
 نَازِکِ قَدَا نُو رِینِ بَشَرِ اَوْ بُو لِمِ نَقْشِ بَصَرِ
 دِینَا خِیَالِی هَرِ سَحَرِ نَافِ دِیدَهٗ لِی خَوَابِ دَا
 اَوْ تَلِیْبِینِ نَازِکِ رَقِیقِ پُرِ دَامَهٗ فَنَجَانَا عَقِیقِ
 اَوْ بَادَهٗ یَا نُو رِینِ رَحِیقِ مَمْتِ عِینِ وَ هَآبِ دَا
 دَاخَفِ نَهٗ بَیتِ بَرُو نَافِرِی مِی هَاتَهٗ شَهَنگَا سَاسِرِی
 مَمْتِ کُو اِیِرُو دِیْمِ دُرِی دِیسا شَرَابَا نَابِ دَا
 مِی هَاتَهٗ فَنَجَانَا صَدَفِ کَسِ دِی فَخُوتِ اِیِرُو مَحْفِ
 سَاقِ مِجَنَسْکِ وَ نَایِ وَ دَفِ فَرُفُورِ یَا مَهْتَابِ دَا
 عِیدَهٗ وَ حَبِیبِ نَذَرَهٗ لِی یَانِ دِی بِقَرَبَانِ لِی ﴿مَلِی﴾
 یَا رَبِّ بِهٗ بِنِیمِ رُوژِ هَلِ سِکِینِ دَدَسْتِ قَصَابِ دَا

وله ایضا قدس سره

مُنْبِجَةٌ بَيْنَ مَيِّ فُرُوشٍ هَرِّ سَحَرَى نَيْنِ سَمَا
 بَادَهْ خُورَانِ نُوشِ نُوشِ مَانَهْ لِاُورِ جَمَا
 هِنِ گُلِ بُو عَثَبَرِنِ هِنِ دِشِرِنِ اَسْمَرِنِ
 هِنِ گُهرِ دَانَهْ بِنِ مِثْلِ سُهْلِ سَمَا
 هِنِ زَرِنَهْ پُر سِرِنِ سَرِپَرِنِ دِیمِ دُرِنِ
 مِی کُودِ چَرخی وَهْ دِی صَبَرُو قَرَارِمِ نَمَا
 صَبَرُو قَرَارِمِ کُوبَرِ جَانُ وَ جَگَرِ هُورِ دَکِرِ
 ظَلَمِ وَهْ رَنَگِ کِی دَکِرِ جَانِ دِیرو دِلِ تَبَا
 جَانُ وَ دِلِ مِی اَوَهْ حُورِ وَشِ مِی اَوَهْ
 بَادِشَهْ مِی اَوَهْ اَزِ لَدَرِ وِی گَدا
 یَارِ کُودِی اَمِ گَدا دَسْتِ بَدَسْتِ مَهْ دَا
 اَمِ بَسْمَا بَرِنِ رَقِصُ وَ سَمَا زِی وَهْ مَا
 گُوتَهْ مَهْ دُرْدَانَهْ بِی اَمِ زَنَهْ وَ ثُو زَمَهْ بِی
 لَوِ بِحَقِیْقَتِ بَکِنِ مَسْئَلَهْ بِی شُبُهَهْ مَا
 دَامَهْ بَدَسْتِ سُرِ جَامَا زَرَنَگِ دُرِی
 جَذَبَهْ گَهَا جَانُ وَ دِلِ پَرِ شَوِشَانْدِنِ هَمَا
 بَادَهْ مَهْ نُوشِ زَدَسْتِ چُومَهْ زِخُومَامَهْ مَسْتِ
 نَظَرَهْ بَهْ بَخَرِی گَهَا بَخَرِ بَعِیْنِ خُومَا
 گُوشِ بَعَامِ مَدَهْ تَرکِ مَدَامِ مَدَهْ
 اَکْثَرُهُمْ فِی غَمِ اَغْلَبُهُمْ فِی عَمَا

رَفِ ذِيكَ بُونَه فَصَلِّ سَكْرَ بِيَرِي وَأَنْ بِأَصْلِ
حَرْفِ دِيَتِ يَكْ خَطَكْ خَطْ كُونَمَا نُقْطَه مَا
وَحَدَّتْ مُطْلَقْ ﴿مَلَا﴾ ثُورَه دَقْلَبَانْ جَلَا
زُورِ دَفِي مَسْتَلِي أَهْلِ دِلَانْ شُبْهَه مَا (٢)

چين چين كيرن زلفين سينا كسك اطلسا ديا قبا
ليدي نشان ناين خويا نيكل كيرن لازم صبا
من دي صبا داي سحر ما دار بدري كير دو كر
قوس و قزح زي هاته در ديسا بزلفانرا تبا

لرو و مه لبدرا اتمام عنبر فشان ين صد سلام
اي هدهدي شيرين كلام اهلا وسهلا مرحبا
من دلبرك وك درهيه محبوبي شيرين سرهيه
حسن و جمالك پرهيه بلقيس صفت مسكن سبا

شوخ و شبالا مي پرست او ظالما هنيارو مست
في نامه بي خف دي فدست في طيهات شر الثبا
يو او شرينا سربري دردانه با از مشتري
كان عهد و پيماننا بري بي فايده چون شبه هبا

مه دفي بري يا دل بري لي لي لاسلوبا بري
لي كيفش به بينه زبنجري بي ويغت تشبيه با
دلبر مجالا نامه دي تاسي كوني شيانا مه دي
نونك مخالف تي ندي هل قلبها نحوي صا

نَیْ شُکْرًا سِی دَسْتِ وَ زَنْدِ زَانِمِ مَجَالَا نَامَه خَوَنْدِ
 لِفَنَانِ تَبَسُّمِ کِرِ زَقَنْدِ مَاسْتِ کَبَانِ فِی رُبَا
 قَاصِدِ بِمَقْصُودَا مَه هَاتِ بَا مُؤَدَه وَ اَمْرُو بَرَاتِ
 نِیْشَانِ هِنَارِنِ هَم خَلَاتِ شَهْرَا دَه بَا گُلْگُونِ قَبَا
 اِیْرُو مَجَالِ لِی هَاتِ وَ وَخْتِ دِیْسَا جُوَانِ بُو مِنْ دِرْخْتِ
 اَوْ لَا مَعَادَا یِی زَنْخْتِ مَا کَانَ بَرَقَا خُلْبَا

سَلَوِی رَوَانِ زَرِّیْنِ وَ رَقِ جِیجَکِ ﴿مَلِی﴾ دِیْنِ صَدِ نَسَقِ
 بَا قُوْنُهَا بِحَکْمِی الشَّقِّ بِحَکْمِی عُقُودَا کُو کَبَا (۱)

❦ وَلَه اِیضَا قَدَس سِرَه ❦

دَلْبَرِ شُکْمِنَا شُکْرَکِ فَقُلْتُ بَا رُوْحِی مَنِّی
 گُو مِنْ حَتَا خَا طِرِ هَبْتِ مِنْ گُوْجِه کِمِ اَزْ بَاهَتَا
 زُلْفَانِ تُو بَس جِیْنِ جِیْنِ بَکَه بَسْکِیْنِ مُقَابِلِ دِیْنِ بَکَه
 پِیْشْکِیْشِ بَکِ زُلْفَکِ تَه بِنِ مُلْکِ خَتَنِ تَخْتِ خَتَا
 دَلِ بَنْدِ دَا فَا زُلْفَکِی گَفْتِی کَمَنْدَا اَلْفَکِی
 هَلِ فِی بَدِ النَّمَقْتُوْنِ شَیْ اَوْ کِیْفِ اَصْنَعِ بَا فِتَا

زلفین بَت و شیرین لَبَان زهرینه مُبَهَّت عَقْرَبَان
 لی من ز بسکا پُرگری اِرو نینی گِرَنین دُو تا
 نِسَبَت پَری زِیَابَه اَو وَاک تیر گِز اَبک تَابَه اَو
 یا مَن رَأی خَلای فُهَل یُشَنی بِشَنی قَامَتَا
 مَه ز بُنَجَه بَا یار زَنینی بی پُرس یَک سِفَت کُنی
 وِیما جَنیت جَنیتی اَلَقَت عَلَی جَنایتَا

❦ وله ایضا قدس سره ❦

بِنَارِ فِرَقَتی صُهِیم ز فِرَقِ سَرَحَتی بی دَا
 خَدَنگَا غَفَلَتی نُهِیم ز بَرَقَا لَامِعَا نِیدَا
 خَدَنگَا فِرَقَتی رَعَدَه دِلی اَو غَفَلَتی لَیدَت
 دِیوُم وَر جَبَلِ بَت اَو بَکَرِ بَت وی دِگَا نِیدَا
 هَجَی فِرَقَتِ نَدِی هِجَرَان نَبی مَن دَاغ و کُی لَینَه
 ز بِل دَر زِی دِ هِجَرَانی فِرَاقَا رُوح و جَان کی دَا
 زَهَرِ بی دَاغ و بی دَر دِی مَه پُرسین مَحَنَتَا عِشقی
 جَه زَانین بی خَبَر زَانَا دِلی دَاغ و کَسَر نِیدَا
 کُسی مَحَنَت دِی و فِرَقَت فُخواری جَرَعَه یَا هِجری
 گِری وَا ن تِی بِحَال مِیَن دِفی هِجَرَان و ز جَرِیدَا
 بَدَا مَا مُحَبَّتی بَنَدِم خَدَنگَا فِرَقَتی دِل نُهَت
 بِشَبَه مُرغی نِیم بَسَمَل دِهَف وَر نِیم دِخُونِیدَا

بِرُوسْكََا بَاطِنِي دَا دِلْ دِیْتِی سِیْنَهْ وی وَرَبُو
 کُو دی بَیْتِنْ تَبِیْتَا دِلْ دِنَاکْ وی نَارُو پِیْتِیدَا
 زُالْفِی شُبْهَتِی زُلفِی مَدَامْ لَوِی قَرَارِمْ اَزْ
 کُوجَانِ مِیْنْ عَزِیزِ لَمِرو چُو وِ دِلْ وی دِالْفِیدَا
 زُ مَحْبُوبْ دُورْ کِرمْ چَرخی فَلَکْ وی پُرْ هَلا فِیْتِمْ
 زِ زَانِمْ دِی لِکُودِتْ مِیْنْ دِ فِی دُورَانْ وُ چَرخِیدَا
 حَبِیْبِی بِی خَطَا کُشْتِمْ بَدَرَبَا فِرَقَتِی آخِرْ
 دُوی رُوزِی دِزَا یِ مِیْنْ کُوبَارْ اَوْتِیرْ لِجَرْ گِیدَا
 گَلُو دِیْسَا بِهْ بَیْنِمْ اَزْ چِرَا یِ وَصَلَتِی هَیْذِیْتْ
 بِصُورْمْ شُبْهْ پَرَوَا یِ دِ بَرُو یِ نُورُو شَوَقِیدَا
 بِدَرِی کُوبَا صُبْحِی لِمَشْرِقْ زُهرَهْ طَالَعِ بَیْتْ
 زُحَلْ دُورِ بَیْتْ بِشَشْ بُرْجَانْ وُ وُئْدَا بَیْتْ دِ غَرِ بَیدَا
 زُ قُنْدُسْ زُهرَهْ پَیدَا بَیْتْ زُ هِنْدِسْ مُشْتَرِی بَیْتْ دَرْ
 سِیْدِی دِتْ تُرْبَا یِ شَفَقْ دِتْ قَامَتِی بَیدَا
 زُ شَوَقْ اَبْرُوَانْ بِشَمِیْتْ هِلَالْ دِیْسَا دِقَوْ سَیْنَانْ
 زُ خَاوَرْ بَیْتْ خُورْ شِیدِی ظَلَامْ وَرَبِیْتْ دِ تُورِ بَیدَا
 بِوَرْدَانْ زَیْنِیْنْ گُلْشَنْ چِمَنْ دَا لَکْهْ بِشْکَفَتِیْنْ
 بِنَفَشْ وُ چِیچْکَانْ فِی کَرَا شَفَقْ دَا بَکْ دِرُو ضِیدَا

سَحَرَّ كَهْ عِنْدَ لَيْبِ مَسْنَنِ زِبْنِ نَاوَرِ دُو بِشْكُو زَانِ
 شُبْهَ ثَوْتَكَ وَ كُوِيْنَانِ دِنَالِيْنِ اَمْ دِفِرْقِيْدَا
 لِكَلْبِ آسْتَانِ خُوَه نَه پِرْسِي قَطْ حَبِيْبْ جَارَكَ
 كَلُونَا اِيْنَه بِيْرِي اَمْ دِفِي نِيْچِيْرُو رَاْفِيْدَا
 دِزَانِيْمْ شَهْسُوَارِ مِيْنِ غَزَالَكْ وَي دِفْتِرَا كِي
 بِجَايِ صِيْنِيْ اَزْ بُوْمَا دُوِيْ فِتْرَا كُو بَنْدِيْدَا
 چِه حَذِ صَدْ هَزَارِ جَانِ بِيْنِ دِفْتِرَا كَا حَبِيْبِيْ مِيْنِ
 كُوَصْدْ جَنْشِيْدُو كِيْنُخُسْرُو غَلَامِيْنِ سَرْدَفِيْ رِيْدَا
 دَدَه سَالَانِ مُلَا زِيْمْ مَامْ وَ بَارِيْ رُوْتَدَا جَارَكَ
 وَ كَمَرَنَه بَارَا اَكْمَر رُوْدَتْ هِيْه جَارَكَ دِسَالِيْدَا
 دِلُوْمِيْزْ كِيْنَه مِيْنِ شَابَه كُو سُلْطَانِ مَه دِيْ بِيْتِيْنِ
 زِيْمِيْنِ بَاوَرَكَه بِيْنْغَامِيْ سَحَرْ مِيْنِ كِيْنِ عِيْنِ بِيْنْدِ
 شُكْرُ بِيْنَاهِيَا مِيْنِ هَاتْ وَيَعْقُوْبْ دِيْدَه رُوْشَنِ بُو
 يُوِيَا يُوْسُفِيْ مِصْرِيْ لِكَنْعَا نِيْ بَصَرْ بِيْنْدَا
 تَسِيْمْ سُنْبُلُو سِيْشَانِ سَحَرْ دَا حَبَسْ وَ زِيْنْدَانِيْ
 فَبُو قَفْلَا مَه بِيْ مِفْتَه زِيْرَنَسِيْنِيْ زُقُفْلِيْ دَا
 فِرَاقِيْ شَفْ بَا خِرْجُو سِيْپِيْدَه كِفَشِ بُو دِيْسَا
 مَرِيْخَا نَحْسِ آفَا بُو خُوِيَا بُوْرُوْزْ دِشَرْقِيْدَا
 دِجَرْخِيْ وَكْ نَجُوْمِ دِيْمِ دُرْ سَمَا هَاتِيْنِ قِرَا نَا يَكْ
 هِيْيَا بَدْرِ بُو اَوْ سِرْ پَرِيْ مِيْنِ دِيْ دِرْقَصِيْدَا

ذُوَادِي اَيْمَنِي دَلْبَرِ نَزَامِ اَنگِشْتَكِ اِظْهَارِ كَر
 كُوخُوشِ اَنوَارِ بَرَقِنِ اَوْ تَجَلَّابُونِ دِطُورِ يَدَا
 قَرَانَا زُهْرَةَ يِي مِيْنِ دِي دَبَرِ عِقْدَا تُرِّيَا يِي
 زُبُرُ وِيْنَانِ دِيوَمِ عَكْسَه هِيْزِ كَفْتِي دِجَامِيْدَا
 حَبِيْبِي عَزَمِ صُحْبَتِ كِرِ دِجَامَانِ لَوِ شَرَابِ اَنِي
 دِلِ مِيْنِ دِي دُو صِيَادَانِ زُبُرِيَا نَرَا بَرِي وِيْدَا
 بِتُولِيْنِ اَسْتَانِيْرَا فَهْ خَوْنَدِمِ مِيْرِ يَدَرِ گَاهِي
 بِشِي جَاهِي حَبِيْبِ دِيْمِ شُكْرِ اَفِ شَفَقَه مَوَلِيْدَا
 زُشْكَلِ اَبْرُوِيْنِ سَاقِي هَلَاتِيْنِ صَدِ هَلَالِ اِيْرُو
 وَهْ بَدَرَكِ مِيْنِ مُقَابِلِ دِي اِشَارَتِ مِيْنِ زِعْكَسِي دَا
 بِيْزَهَرِ خُوِيْ شَرِيْفِ خَوْنَدِمِ كُو خَدَمَشْكَارِ دَبَرِيْنِي
 تَهْ بُرْجُوْرُو جَفَا دِيْنَهْ دِسْلُوْكُ وُسْعِي وُجْهِنِيْدَا
 بِيْجِيْنِ وَرْدَانِ زُگْلَزَارَانِ كُو اَغْيَارَانِ يَدَسْتِ خَارِنِ
 زُ مَخْصُوصَانِ دَرِ گَاهِي دُوْعَامِيْنِ اَوْ دِهَجَرِيْدَا
 بِدَشَرِيْفَا خَوَهْ اَزْ خَوْنَدِمِ زُ لُطْفِي بِنْدَهْ نِيْشَانِ كِرِ
 خَلَاتِ وُشَفَقَه وَ دِلْدَانِ شُكْرِ خَوَازِيْنِ كُو بَا خَوِي دَا
 مِهْ هَادِرِ سَجْدَهْ بَا شُكْرِي لَوِي عَرْدِي مُقَدَّسِ بَرِ
 بِمُوْگَايِيْنِ خَوَهْ دُرُسُفْتِيْنِ اَنِي مَالِي لِمَرْدِيْدَا
 هِيَا بِيْنَاهِيَا جَهَنْمَانِ بُتُ وُ عَزَايُ وُ لَا تِ مِيْنِ
 نُوِيْ پِيْشِ بَرِ سُجُوْدَا مِيْنِ سَحَرِ گَاهَانِ دِخْلُوِيْدَا

لَبَّالْ عِلْمَ تَهْ مَعْلُومَه زِ زِيْنِي مِنْ تُوْ مَقْصُوْدِي
فِدَايِ جَانِ مَهْ دِي جَانِ بِيْتِ دَقَسْنَا وَصَلْ وَ دِيْنِيْدَا
بِحُسْنَا خُوْ اِلَهِيْ كِي بَسْمُ وَ هِيْبَتِ دِيْنِي
نُجُوْمُ وَ كَوْكَبِ لَامِعِ زِ بَالَايِيْنِ بَهْ بُوْنِيْدَا

بِحَالِيْنِ وَ رَدُوْ تَسْرِيْنَانِ زِ قُدْرَتِ خَطِّ كِشَانْدِي لِي
بِيْتَرَحَا نِيْرَ غِيْزَا عِيْلِي سَحَرِ گَاهَانِ تَسِيْمِ لِيْدَا
كُوْ تُوْلِيْ آسْتَا نِيْ دُوْرِ نَكِيْ لِيْدِي زِ دَرِ گَاهِي
زِ بَا خُوْ يِ فِي رِجُوْ نَا كِيْنِ دِيْبَابِ لُطْفِ وَ رَحْمِيْدَا
تُوْ نَارِيْ فِرَقْتِيْ زَا نِيْ دِيْكَارِمِ اَزِ تَحْمَلِ كِيْمِ
دِيْبَارِ كُوْ قَنْدِيْلِيْمِ مَكْرِ فِيلِيْمِ دِعِشْتِيْدَا
زَهِيْ دَرْدِيْ مَزِيْنِ فِرَقْتِ جِگَرِ صُوْتِ آتَشِيْ دَا دِلِ
جِيْ يِ صَبْرِيْ نِمَا چِنْدَا نِ فَرَجِ مِنْ دِيْ دِصْبَرِيْدَا
﴿ مَلَا ﴾ يِي قَامَتَا يَكْتَا قِيَامَتِ مِنْ بِيْجَهْتَا نِ دِي
فِرَا قِيْ رُوْ سِيَا بِيْنِ تَهْ زِيْمِنِ جَا نِيْ شِيْرِيْنِ جِيْدَا

﴿ وَقَالَ اَيْضًا قُلُسُ سِرَه ﴾

سِرِ زُلْفَا تَهْ بِكَلَّابِ دُعَا هَا تَهْ دَسْتِ مَهْ بِجَلَّابِ دُعَا
صُوْفِيْ يِ خَلُوْهْ تُشِيْنِ بِيْنَهْ سُجُوْدِ
هَرْدُوْ بِيْرَهِيْنِ تَهْ نَهْ عِرَابِ دُعَا
عَرْضِ كِيْ دِيْ بِكِرِيْمِ صُوْرَتِ حَالِ
كُوْ تُوْ يِ قِبْلَهْ اَرَبَابِ دُعَا

وَ دُعَايِ قَدْحَكَ دَر دَسْتَه
 هَر سَحَر مَسْت مِي نَابِ دُعَا
 گُلِ اِفْبَالِ وَ گُلزَارِ قَبُولِ
 مِه جِنِي بُود شُكْرِ خَوَابِ دُعَا
 بَر دُو بَرِهِيْن تَه وَ اِخْلَاصُ وَ بَقِيْن
 مِه دِ بَر سَجْدَه بِآدَابِ دُعَا
 وَ دِيك صَافِي تُو مَحْرَابِ بِيِيْن
 سَجْدَه يَك لَازِمَه دَر بَابِ دُعَا
 مِه دِيْل عُرُوَه وَ ثِقَابَه بِدَسْتِ
 وَ تَنَابَاتَه سَرِ اَلْقَابِ دُعَا
 وَ اَزَل يَك جِهَتِي دَايَه ﴿مَلِي﴾
 هَرَمَه اِخْلَاصَه وَ اَسْبَابِ دُعَا

❦ باب الهاء ❦

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

دَسْتِ قُدْرَتِ كُو هَلَا نِيْتِ وَ بَوْنَا تَه تَقَابِ
 بِجَمَالَا جَبَرُوْتِي مَه نَمَانِ پَرْدَه وَ حِجَابِ
 لَكْلِيْن تَه تَرُو نَا زَكِ كُو سَحَرِ گِرْتِي خُتَابِ
 دِ اَبَارِيْقِ قِنِيْنَانِ وَ حَسَدِ صُهْتِ مَحْلَابِ
 عِيْنِ كَافُوْرِيَه مَشْرَبِ مَه وَ حُسْنَانَه يَه صَافِ
 لَوِ وَ عَشَقَا تَه دِيْلْدَا مَه فَبُو عِلْمِ عُبَابِ
 مَه وَ سَرِ چَشْمَه حَيَوَانِ قَدْحَكَ صَافِي فَخَوَارِ
 نَا جِيِي لَذَتْ وَ ذَوْ قَا مَه بِصَدِ جِلْدِ كِتَابِ

لَوْ دِجَنگِي مَهْ دِخُونِي كُودِ عِشْقَاتَه بَسَاژْ
مَهْ بِيژَنَاتَه دِخُونِن نِي وَ قَانُونِ وَ رَبَابْ

قَهْوَه بَا تَلِخ دِجَمَلْ زَهَرِ هَلَا هَلْ بَه دَرِي
مَهْ زِدَمَسْت تَه مَبَارَكْ شَكْر آمِيزَه مِجَلَابْ

فَلَزَمَ عِشْقِي زِ بَايِ خُو مُخَالَفِ دَمَكِي
دِهَمَامَاتِ عَجَاجِي مَهْ لِسَرِ دَمَسْتِ غِرَابْ

سَحَرِي خُضَرِ عِنَايَتِ كُودِ بَرِينِ جِشْمَه دِلْ
بِجَهَانِي مَهْ نَظَرِ دَا كُوجَهَانِ عَيْنِ سَرَابْ

بِجَبَايِ مَبَه مَغْرُورِ وَ هَه سَرِ گِشْتَه * مَلَا *
بَا فَبِرِ كَفْتِيَه وَي بِيَهْدَه سَرِ گِشْتَه حَبَابْ

وَه بَه هُدُودِ زِ سَبَايِيتِ وَ بَزَانِينِ چِيَه حَالْ
كُودِ لِحَالِ مَهْ غَرِيبَانِ نَه سُوَالِ وَ نَه جَوَابْ

هَر دُودِ بَرِهِينِ تَه نَه مِغْرَابِ چِيَه اِيْمَانِ وَ چِيَه كُفْرِ
بُودُ وَ نَابُودِ كُودِ يَكِينِ أَفْ چِيَه تَوَابِ وَ چِيَه عِقَابْ

وَرَه نِيشَانِ * نِشَانِي * دَه خُوَه بِي پَرْدَه سَحَرِ
لِي زِ خُونِي بَكَه پَرِهِيَزِ كُودِ شَهِيدَانِ چِيَه حِسَابِ (۱)

❦ وَقَالَ اِيضًا قَدَسِ سِرَه ❦

لِلّهِ الْحَمْدُ زِ بَارِي مَه دِدَمَسْت جَامَه لَبَالَبْ
زِ لَبِ ثُوشِ بِيَبَايِي دِدَلِ اِلَهَامَه لَبَالَبْ

دِرِيَا وَ اَن خَطِ وَ خَالَانِ كُودِ حَرْفِينِ قَلَمِينَه
مَه زِ قِيَضَاتَه بَه مَسْنَانَه رَوَانِ چَامَه لَبَالَبْ

مَسْتِ شَهْكَاسِ مِیَا جَاذِبَهٗ بَیْنِ رُوحِ دِ دِ دِ دِ دِ
 رُوحِ دِ زَا نِتِ كُورِ بَرِ لَذَّتِ عَشَقِ مَامَهٗ لِبَالِبِ
 نِیرِ گِزَا مَسْتِ وَ بَالَا چِمْنَا سُنْبُلُ وُ گُلِ تِ
 قَدْ حِی تَا زَهٗ بَدَسْتِ خُوهِ مَشِی دَامَهٗ لِبَالِبِ
 وَ حَدَّتِ صِرْفَهٗ مَهٗ مَشْرَبِ تَهٗ چِهٗ اَكْسِیرِ وُ جُودِ
 اَمِ لِبَالِبِ چِهٗ لِبَالِبِ بِخَوَهٗ هَمِ جَامَهٗ لِبَالِبِ
 شَمْعِ وُ پَرَوَانَهٗ بِذَاتِ خَوَهٗ وَ حَالِ مَهٗ دَدُورِنِ
 آتَشَكِ صِرْفَهٗ وَ عَشَقَاتَهٗ قُوسْتَامَهٗ لِبَالِبِ
 قَدْ حَكِ تَا زَهٗ وَ عَشَقِی دَا زَلِ دَامَهٗ حَكِیْمِی
 زِی دَنُوشِیْنِ هَمِی وُ هَمِی هَمِی بِخَوَهٗ جَامَامَهٗ لِبَالِبِ
 جَارِ كِ گُوهْتِ (نِشَانِی) تَهٗ * مَلَا یِ * وَ رَهٗ بَا یِ
 اَنُ دِخَوَاسْتِ مَهٗ وَ دِلُ وُ جَانِ دِهِنِ وُ كَامَهٗ لِبَالِبِ
 تَهٗ دِزَانِمِ تَهٗ دِیْنِمِ كُورِ تُو یِ ثُورِ وُ جُودِ
 اَللهُ اَللهُ زِ چِهٗ ثُورَهٗ دِ سَرَا بَامَهٗ لِبَالِبِ
 وَ عِنَا یَتِ نَظَرِی خَاصَهٗ كُوهَرِ مَصْرَعِ وُ بَیْنَتَكِ
 قَدْ حِیْنِ آبِ حَیَا یَنَهٗ دِ شَمْرَا مَهٗ لِبَالِبِ

❦ وَاَلِ اِیضَا قَدَسِ سِرَهٗ ❦

شَاهِ بَقَصْنَدَا كُشْتِنَا مِ نِ رَمِ هَوَا نَدِ نِ بِي سَبَبِ
 دَامَهٗ چَشْمِ قَهْرُ وُ خَشْمِی رَمِ لَدِلْدَا كُورِ اَدَبِ
 كُشْتِنِیْنِ دِیدَارُ وُ دِیْنِی بِي خَطَا هَرِ دَهٗ صَدِنِ
 هَرِ سَحَرِ دِیْسَا وَ تُو وِیْنِ تِیْنَهٗ كِیْرِی صَدِ جَلَبِ

دِی دِ جَرَحِی پَنجُمینِ یَتِینِ تَنَزَلِ کِتِ مَرِیخِ
 مِثَلِ شَمْسِ گَرِ کِشِینِیَنِ لَوَانِ یَغِینِ غَضَبِ
 هَرِ مَجَالَا اَوِ دِجَنگی یِتِ وُرَتِ هَرِ جَارِ کِ
 رَاسَتِ وُجِبِ دِی یَغِینِ مَدَدِ مِزَرِاقِ وُقَصَبِ
 رُسْتَمِ وُ جِشِیدِو خَالِدِ حَمَزَه یَاَنِ شِیرِی عَلِی
 آفَرِینِ یَا شَهسَوَارِ تَرکِ وُ رِمَبَارِ عَرَبِ
 لِی لِنَوِی آسَتَانِی چِیخِ بَه وَاَن لَمَلَانِ کِرِنِ
 دَرِ گَهِی فَنَحِی قَبُو لِرُو لِمَهجُورَانِ عَجَبِ
 بَنَدَه صَادِقِ سَحَرِ آمانِچِ رَشْتُو زِینِ خَوَه کِرِ
 مِینِ یَقُولِ دِز مِینَانِ دِتِ بَرِ خَدَنگَانِ بِی سَبَبِ
 لَشکَرِی قَهَرِ وُ عَمَانِ وِی چُونِ حِصَارِ اَدَلِ یَکِنِ
 کَعَبَه وُ بَیْتِ الحَرَامَه لِی بَشُورِ یَتِینِ رَجَبِ
 سَفْتِینِ پُر لَعَلِ وُ مَرِ جَانَانِ بَه مُو کَانَانِ حَتِی
 دِیدَه رَوَشَن بُونِ بَدِینَا دِیمِ دُرِی سِیمِینِ غَبَبِ
 اِی فِه خُضَرِیرَا دَفِیتِ آفَا حِیَاتِی یِتِ نَصِیبِ
 دِی یَسَمِی وُ جَهَدِ یَکَسَانِ بِنِ لِبَالِ وِی رُو زُوشَبِ
 خَدَمَتَا پِیرِی مُغَانِ دِی کِتِ کَسِی مَقْصُودَه مَی
 شِیشَه وُ جَامَا زُجَا جِی اِی دَفِیتِ دِی رَتِ حَلَبِ
 جَوَرِ هِنْدِی دِی کِشِینِیتِ هَرِ کَسِی طَاوُوسِ دَفِیتِ
 گُو هَرُو دُرَا بَنِیمِ بِی تَرکِ سَرِ یَتِینِ طَلَبِ

غَفَلْتِيْ اَوْ كَشَفِيْ شِرْدَسْتْ بِهٖ دَسْتْ هَاتِنِ جَگَرُ
گُوغَبِيْنْتِيَا ﴿مَلَا﴾ مَسْكِيْنِ مَهْ لِيْ كِرْ كِرْ كَزَبْ (۱)

﴿ وَقَالَ اَيْضًا قَدَسَ سِرَّة ﴾

مِنْ دِدِلْ كُوْمَانْ هَزَارِنْ دَاغْ وُكْتِيْرِيْ حِسَابْ
مَحْتَمَّا وَرْدِيْنِ بَخَارِنْ وِيْنِ دِدِلْدَا صَدِّ نَشَابْ
صَدِّ نَشَابِيْنِ مِنْ دِدِلْ اِيْرُو زُخَارِيْنِ صُوْرُ مَحْلَانْ
بِكْ يِكْ بِيْنِكَاْنِ جَفِيْ بُوْنِ جُوْنَهٗ جَرَّ مَحْدَا كَلَابْ
پَرِ بُوَانْ جَرَّ حَاْنِ خُوْتِيْرِنْ لَوُ كُوْدِيْ دَرْمَاْنِ ذِكِرْ
شَرَبَتْ وُ آفَا حَيَاتِيْ شَكْرُو قَنْدُو مَحْلَابْ
گَرْدُو صَدِّ بِيْنِكَاْنِ دِيْنِيْمَا دِلْ بُوَاْنِ دِيْ خَوْشْ بُوَاْنِ
هَرْدَمَا كُوْ كَبْ بَدِيْنَا نَجْمْ وُ پَرُوِيْنِ بِيْ حِجَابْ
زَهْرَهٗ وُ عَقْدَا ثُرْبَا كَشَفِيْ بُوْتْ اَوْ دِ شَرْقْ
سَايَهٗ يَا بَخْتِيْ مَهْ دَايِيْ مَا لِسَرْ پَرْدَهٗ وَنِقَابْ
وَازْگُوْنِ دَوْرِيْ ثَمَّا مِنْ جَرَّخْ وُ بَايِيْ لَوُ لَبَاْنِ
كُوْ كَبَاْنِ سِيْرَا مُخَالَفْ جِرَتْ وُ نِيْكِلْ كِرْ حِسَابْ
فِيْكَ كَتِيْنِ شَمْسْ وُ زُحَلْ اِيْرُو دُبُرْ جَا عَقْرَبِيْ
سِيْفْ چُوْدَسْتْ مَرِيْخِيْ مُلْكْ دِلْ لَوُ بُوْ خَرَابْ
لَوُ تَنْزَلْ كِرْ مَرِيْخِيْ نُوبَهٗ چُوْ دُوْرَا زُحَلْ
چُوْ طَرَفْ مِهْرَا سِيْپِهْرِيْ نَزْلِيْ عَرْدَاْنِ عَذَابْ

لَو به شش بُرْجَانْ عَطَارْدِ زِ آفتَابِ دُورِ بُو
 لِي زُحَلْ بُو مُشْتَرِي آفِيْتَه چَرَخِي اِنْقِلَابْ
 شَوِشِي نَظْمًا نُجُومَانْ هِيئَتَا چَرُخْ وَ بُرُوجْ
 لَو لَوْضَعَكْ دَرْنَه يَتِيْنْ مَاهُ وَ زُهْرُمُ آفتَابْ
 مُنْقَلِبْ مِنْ دِي مَنَازِلْ فَازِي اَوْ سِيَرِي دِكِنْ
 يَكْ يَكْ خُونِ زِي دِبَارِنْ آتَشْ وَ لَمْعْ وَ شِهَابْ
 زُهْرَه چَنگِي اَفْ سَوَازِ دِي اَوْ زِ چَنگْ آفِيْتَه چَنگْ
 خُوشِ لِي قَانُونِ وَي گُوه دَهْ ثُو قَانُونِ وَ رَبَّابْ
 اَز دِيْمْ آخِرْ زَمَانَه دِي قِيَامَتْ رَابِيْنْ
 لَو شَفَاتَارِي كِشَانْدِي نَهِيشتْ اَسْوَدْ غُرَابْ
 خُوشِ لِيْنْ عَالَمْ سِيَاهْ مَاسِيَرُ وَ كَوْ كَبْ قَطْ نَمَانْ
 اَز دِي رُوژِي دِ تِرَسَامْ آخِرِي زُوكِرْ شِتَابْ
 اَفْ نَهْ اَوْ اِقْلِيْمَه يَاشَمَسْ وَ كَوَاكِبْ تِي بَسِيَرْ
 اَز نَهْ وَي عَرْدِي دِييِنِمْ يَا كُولِي اَوْ مَاهِيَتَابْ
 بِنِ وَ طِيَارَكْ مَهْ دِي وَرَبُو دِيْمِنْ وَ نَدَا كِرِيْمْ
 دَامَه بَرِيْنَجَه وَ كَلَابَانْ هَلْفِرَا نَدِمْ وَ كْ عِقَابْ
 سَفْلَه وَي لِسَامْ وَ آفِيْنَتِمْ زَمِيْنَا ظُلْمَتِي
 لِي كُو هَشِيَارِمْ گَلُويَانْ خُونَه مِنْ دِيْتِي به خَوَابْ
 دِيوي مَلْمُونْ وَ مُتَافِقْ اِي خُدِي رُورَشْ كِرِي
 مَا يِيَالَا هَلَكِشِيْتِيْنْ عَاقِبَتْ جِي بَتْ صَلَابْ

اهرمین تعلیم دابو ابیضی دَسْتِ تِی هَبُو
 پُر بِنِی تعلیم و رَایِ هَاتِبُو چُوبُو خُطَابُ
 سِر پَری عَلَتِ نَزَانِی سِخَرِ بَا ابیضِ دِکِتِ
 پُر غَلَطِ آر زَان مَه دِی دَر حَقِ خَوَه اَو عَلِی جَنَابِ
 آه اَبَامِین و صَالِی وَه کُو خُوش بُورِین و چُوبُ
 اَو شَرَابَا عِیش و نُوش مَایِش بَرِ مَن سَرَابِ
 شَرَبَتَا شیرِین لَبَانِ زَهَرَا هَلَاهِلِ بُو دَنَافِ
 لَو بِنَارِ فِر قَتِی آخِرِ لِمَن دِل کِرِ کَبَابِ
 هُدْ هُدْکِ خُوش طَبَعِ مَن لِرُو دِی هَر و کِ نَسِیمِ
 دَا پِیَالِ دَلِیرِ هِنَارَا بَانِیَا دِیَسَا جَوَابِ
 عَرَضِ حَالِی مَن بَگُونَا بَی بَعِثَوَانِ آدَبِ
 آسْتَانِ بَکَرَا زِیَارَتِ چَتْر و سِیَوَانِ و طُنَابِ
 دَادِ چَشْمَانِ مَن و رِینَا خَاکِ هَر و کِ تُونِیَا
 بَا حَبِیبِ پِی لِی نِهَانِی بَانِیَا وِی اَو ثَرَابِ
 هَر کَسِی رَایِ دِ بَخْشِ جَار کِی مَهْدَرِ بَکِتِ
 خَیَرِ هَفْتِی حَجِ دِ دِیرِتِ بَلْکُو بَهْتَرِ اَو تَوَابِ
 وَغَدَه دَابُودِی شَهِیدِ کِم وِی بِشِیرِی خُوی شَرِیفِ
 مَانِیِ لِرُو پَشِیمَانِ اَو رِ تَدَبِیرَا صَوَابِ
 شَرَحِ حَالِی مَن ﴿مَلَا﴾ نَارِتِ بَیاضِی هِی تَمَامِ
 فِی سَوَادِی گَر جِه هَر دَمِ زِی بِرِنِ مَدِ اِنْتِخَابِ (۲)

وقال ايضا قدس سره

لَوْ سَحَرَ جَوْلَانِ دِدَتْ بَايِ صَبَايِ رَاسْتِ وَجَبِ
 سُوسِنِ وَ سُنْبُلِ بِه مَسْتِي بَيْنِ سَمَايِ رَاسْتِ وَجَبِ
 دَاژِ عَرَابَا دُو نُونَانِ سَجْدَه يَتِ اَسْوَدِ حَجَرِ
 دَلِ بِه مِيزَانِ مَا هِي نَوِ اَبَرُو نَمَايِ رَاسْتِ وَجَبِ
 دَلِ زِيَسْكَا فِلْفَلِيں بُو فِرْدَا خَلَا سِيَاهِ
 شَهَرِ زُلْفَا شَبَالِي دَالِ دَايِ رَاسْتِ وَجَبِ
 عَالَمَكِ وِيرانِ زُلْفِيں تَه زَرَنَكِ عَنَبَرِي
 جَرَحِ وَ پَرُو آزِي دِدَنْ جَارَكِ لِبَايِ رَاسْتِ وَجَبِ
 خَنَجَرُو نِيرُو تَبَرِ بَارِيں شِبِه بَرَقُو وَ بُرُوسَكِ
 مَصْرِيَانِ لَامِعِ زَالِمَاسَانِ دَدَايِ رَاسْتِ وَجَبِ
 طَيْرِكُو عِقْدُو شَرَابُو تَشْرِكُو بَرَكُو وَ رَقِ
 هَرِ بَلَرُوزِ جَدَبَه بِيں يَاقُوتِ تَايِ رَاسْتِ وَجَبِ
 بَشَكُوِيں بَنَدَا گِرِيَلَايِ زَرَنَكِي كَوِ كَبَانِ
 بَرَقُو نِيرُو زَيْنِ زُخُورِ شِيدِي قَدَايِ رَاسْتِ وَجَبِ
 كَوِ كَبِ وَ قُونِ قَزَحِ لُؤْلُؤِي بَنَدَا حِيدَرِي
 نِيں طَوَافَا زُلْفِ وَ خَالِيں دَلِ رُبَايِ رَاسْتِ وَجَبِ

دَلْ دِخُونِتْ زُلفُ وَ خَالَانْ دِيمُ وَ بَالَايِينْ دُئُورْ
 هَرْ بِقَانُونْ مُؤَدَهْ بَاغِيْبِي زَنَائِي رَاسْتْ وَ چَبْ
 زَنگِيَانْ جَوْشَنْ فَهْ بَسْتِنْ پِيشْ بَرِي جَوْفَا حَبَشْ
 دَابَرِ سَتِنْ يَكْ بهْ يَكْ چُونْ بَرِ لَوَايِي رَاسْتْ وَ چَبْ
 چَنگَا چَنگَا بِشَكُوَانْ آوَاژُو دَنگْ زَرِ گُوَانْ
 صَدِّ مَلَايَكْ گَهْ دِدَنْ بَرُوِي نَوَايِي رَاسْتْ وَ چَبْ
 لَوْ زُ عِشَقَاوِي دَنَالِي بَاژَنُ وَ بَرَكُو وَ رَقْ
 جَذَبَهْ بَا دَلْ مَنِ زُ رَمَزَا وَ آنْ گِهَايِي رَاسْتْ وَ چَبْ
 زُهْرَهْ وَ عَقْدَا ثُرْبَايِي دِشَرَفِي كَشْفِي
 لَيْلَةُ الْقَدْرِ زُ مَغْرِبْ پَرْدَهْ دَايِي رَاسْتْ وَ چَبْ
 زُهْرَهْ رَنگِي مَاهْ وَ خُورْ شِيدِي زُ بَالَاوِي نِمَا
 لَوْدُو كَوْ كَبْ چُونَهْ فِيرَا اسْتِيوَايِي رَاسْتْ وَ چَبْ
 يَشَهْ اَبُوَايِي زُ خُلُوِي خُورِيَا قُدْسِي سِرْشَتْ
 صَدِّ هَزَارَانْ حُورِ قُدْسِي نِيْنْ لِقَايِي رَاسْتْ وَ چَبْ
 مَا مَلَايِي اَزْ لَبِي لَعْلْ آبِ حَيَوَانْ بِيْتْ نَصِيْبْ
 قُدْسِيَانْ رَا گِرِ نِيْنْ دَسْتِي دُعَايِي رَاسْتْ وَ چَبْ

﴿ باب التاء ﴾

﴿ وقال ايضا قدس سره ﴾

نِيرْ گِزِينْ شَنگْ دِمَسْتِنْ چَبْ وَ رَاسْتْ
 سَاقِيَانْ جَامْ دِدَسْتِنْ چَبْ وَ رَاسْتْ

رَاسْتُ وَجَبَ تینِ جَگَرُو سِنَه کُلابِ
 عَرَعَرینِ شَنگِ دَمَسْتِنِ چَبُ وِ رَاسْتُ
 ثُوخُ وِ عَلَا کُوخُوبَا بُونِ وِ عَجَمِ
 عَرَبَانِ تَبِ شِکَسْتِنِ چَبُ وِ رَاسْتُ
 بَرِ نِه شَرَقِی دِ سَحَرِ وِ سَتَاينِ
 هِنْدُوينِ رُوژِ پَرَسْتِنِ چَبُ وِ رَاسْتُ
 قَیْصَرِی رُوْمِی لَسَرَحَدِ فَرِنِکِ
 طُوبُ وِ زَنْجِيرِ نِه بَسْتِنِ چَبُ وِ رَاسْتُ
 هَرِ دُو دَسْتِنِ خَوَه حَمَائِلِ شَفَه کِ
 مَه زَبُو بَارِی دِخُوسْتِنِ چَبُ وِ رَاسْتُ
 نِه * مَلِی * سَرِ پَرِی بَا حُورِی صِفَتِ
 مَدِ مَلِکِ دَسْتُ بَه دَسْتِنِ چَبُ وِ رَاسْتُ
 وَقَالَ اَيضًا قَدَسُ سِرَه

گَرِ رُوْی حُورِی سِرِ شَتِی عَشُوَه بَکِ اِظْهَارِ بِتِ
 دِی بَه بِتِ نَارِ خَلِيلِ الله وِ دُوْزَه سَارِ بِتِ
 وَرَ زَبَرِ پَرْدِی بَدِی بِنِضًا بَه مُعْجِزِ بِيْتَه دَرِ
 شَمْسِ وِ کَوِ کَبِ دِی هَلِیْنِ عَالَمِ تَوِی اَنْوَارِ بِتِ
 وَرَ زَعِکَسَا خَمَرِ بَانِ قَوَسِ قَزَحِ دِتِ بَا سَمِیْنِ
 دِی گُلِ وِ رِنَحَانِ بَه بَارِنِ تِکِ وِ نِکِ گُلْزَارِ بِتِ

شمعِ دِی جانِ دِت زِ شوقِی یِتِه برِ صُبْحِی نَفَسِ
 نَارِتِ آخِرِ گَرِ به مُویکِ بَخْتِ زُلْفَا یَارِ بِتِ
 سَلْسِلَا بَخْتِ زِ خُونَا دِلِ برِ آنِ زُلْفَا به چِینِ
 دِی خَطَابِتِ نَاثِرِ مِسکِ اَرِ نَافِه تَا نَارِ بِتِ
 طُوقِ گَرْدَنِ حَلَقَه زُنَّارِ زُلْفَا یَارِ مِینِ
 دِی کِلِیتَا کَلَبِ عَشَقِی حَلَقَه یَا زُنَّارِ بِتِ
 عَقْدِ اِحْرَامِی دِ عَشَقِیدَا کُوپِرِ عَشَقِ بَسْتِ
 دِی چِه غَمِ گَرِ خَرَقَه رَهْنِ خَانَه خَمَّارِ بِتِ
 گَزْمَه یَکِ قَوْمِی شَمِینِ عَاشِقِ به نِیَمَا دِلِ کَبِثِتِ
 دِی ژَبَانِ دَسْتَانِ به شُوتِ خَاسَمَا کِفَانِ نُوبَارِ بِتِ
 وَرِ زُفَوَسِینَانِ به مِیزَانِ یِتِه دَرِ جُوتَکِ خَدَنَکِ
 دِی جَکَرِ بِتِ پَارَه پَارَه سِینَه تَارُومَارِ بِتِ
 خُونِ زِ مِیلَاکِ بَدَرِ بَا خَنجَرِی گَرِ یِتِه دَرِ
 بُو شَهِیدِ عَشَقِ اِیْدِی دِی زِ کُوشِیَارِ بِتِ
 دِی زَوَانِ لَعْلَانِ شَفَا یِ دِلِ یَقَانُونِ طَلَبَه کِتِ
 دَا اِشَارَتِ خَوْشِ بَکِنِ هَرِ جِی کَسِی بِیَارِ بِتِ
 بُلْبُلِی مَجْرُوحِ عَشَقِی طَاقَتَا خَارَانِ نِهِنِ
 دِی کَلَا فَا رِیشِ سِینَه بِشکُوکِ یِ خَارِ بِتِ
 هَرِ دِلِ بَازِی صِفَتِ دِی صِیدِ تِیْمُونِکِ وَهِ یِ
 فَرُو پَرُو آزی هَمَا یِ پَنجَه یِ شُنْقَارِ بِتِ

بارِ دِی حاکِمِ بِنِ قَوْلِ رَقِیَّانِ گُوِهَ نَهَ کِتِ
 شاهِ مُلْکِ دِلْبَرِی دِی فاعِلْکِ مُخْتارِ بِتِ
 دِلِ بَطْلَمِی ناصوڑی غَنجِ وَ خَطُو خالِنِ دِلِ
 خَیَرِ خَواهِیْنِ دَوْلَتِی مِیْرِ زَوَانِ گُوِهِنْدَارِ بِتِ
 طَیْرِ دِلِ بِنِ طَمَعِکِی ناپِتَهَ دَسْتِ شَهزَادَهَ یانِ
 قُوشِجِی شَاهِیْنِ دِدَسْتِی وی دِی آزارِ بِتِ
 بَنْدَهَ باخوئی بَه فِتِ دِی مِیْلِ سِیمِ وَ زَرَّ نَهَ کِتِ
 دَا عَطَا بَا بِادِشاهانِ بِنِ حَدُو اِذْمَارِ بِتِ
 سَارِ دِیْتِ دِلِ مَآ بَه صَدِّ جَوَزُو جَفایانِ ذَرَهَ یَکِ
 عَشَقِ طَبَعَتِ نَارَهَ هَنگِی دِی بَه جِتِ دِزَوَارِ بِتِ
 لَشکَرِی عَالَمِ مَکَرِ بَکِ سَرَنَهَ دِزَمِیْنِ بِنِ * مَلَا *
 غَمِ بَه مُویْکِ ناکِشِیْنِ گِرَنَهَ دِلْبَرِ بَارِ بِتِ
 ❦ وَقَالَ اِيضًا قَدَسَ سِرَّةَ ❦

قَلْبِی مَهَ شُبِهَ زَبَرِ زَفِیضَاتَهَ جَلَا گِرَتِ
 مَارُوسِیَهَ وَ صِفَرِ صِفَتِ رَنگِ صِفَا گِرَتِ
 تَشْبِیْهَ بَه جَدُوْلِ مَهَ دَنِفِ آتَشِی عَشَقِی
 دِلِ قَلْبِ حَقِیْقَتِ بِتِ وَ اِکْسِرِ هَمَا گِرَتِ
 سَالِکِ کِبَهَ هَاتِی زِمَجَارِی بَه حَقِیْقَتِ
 صُورَتِ نَهَ شُنَاسِی وَ مَعْنِی نَهَ فَنَّا گِرَتِ

تَنْهَانَهُ لَمِنْ لَامِعِ حُسْنَاتِهِ شَفَقْ دَا
 عَالَمَ بِهِ خَوْهٖ وَيِ حُسْنُ وَجَمَالِ دِخَوْهٖ دَا گِرْت
 تَيْغُوتِ دِدَسْتِي تَهٗ زَهِي دَوْلَهٗ وَ اِفْئَالَ
 هَر چِي تَهٗ بَرِي دَامِ دُورَا خَوْهٗ هُمَا گِرْت
 جَانِي خَوْهٗ مَهٗ كِر دَانَهٗ دَا نَا كُو قَدَا يِ
 اَهُو صَفَتِ اُو يِ حَسِيَّارَاهِي خَطَا گِرْت
 عَنَقَا تَهٗ شَكَارَا كَسَهٗ دَا نَانِ تُو بِهِ چِي نَر
 دَا نَا كُو لَمَنَقَا تُو فِدِي بَادِ هَوَا گِرْت
 هَر كَسِ سَحَرِي طَالِبِ تَشْتَكِ بِهِ چِمَن هَات
 هِن سُو سُنْ وَ هِن سُنْبُلْ وَ هِن زُلْفِي دُو تَا گِرْت
 دَسْتِي مَهٗ سَحَرِ گِرْت وَ بَرِي سِيَرِ حَبِيبي
 فِي الْحَالِ رَقِيبي وَ حَسَدِ لَر زَهٗ وَ تَا گِرْت
 اُو كَبَنَكِ خَرَامَانِ كُو دَكُو زِي لَقَبُو هَات
 شَاهِي قَضَا يِ بِهِ تَغَا فُلْ وَ خَوْهٗ رَا گِرْت
 زَنَهَارِ كَسِي دَسْتِ بِهِ بَتِ اَرْقَمِ سَرُو يِ
 يِ عَشْوَهٗ لَعْلَانِ تَهٗ بَتَسْلِيمِ زَهَا گِرْت
 صَبَرِي بَرِي شِيرِي نَهٗ وَهٗ اُسْتَادِ خَبَرِ دَا
 لَوِ دِلِ مَهٗ بِهِ تَحْلِي وَ غَمَانِ خُرْمُ شَا گِرْت
 هَر نَشْتَرُو شَوَكِيْنِ كُو حَبِيبي مَهٗ لَدِلِ دَا
 مِنْ يَكِ بِهِ يَكِ وَ يَكِ لَدَرْدِي خَوْهٗ شَفَا گِرْت

عاشِقْ زِ غَمِّ سَايَهٗ وَيِ جَامِ طَلَبْ كِرْ
 پُرِ عَقْلِ دَدِيرِتْ مَهٗ زِ قِسْمِ حُكْمَا گِرْتْ
 صَفْ صَفْ نَهٗ تَنِي گَزْمَهٗ دَبَارِنِ زِ كَفَانَانِ
 دِلْ كَا اَکَلْ وَ زُلْفَانِ دِ کَمَنَدِي بِهٗ تَبَا گِرْتْ
 دِيَوَانَهٗ هَرِ تَبِتَهٗ دَفِي سِلْسِلَهٗ وَ بَنَدِي
 کُو مُسْتَحِقَهٗ خُسْرُوِي خُوبَانِ بِهٗ جَزَا گِرْتْ
 بِيُوَسْتَهٗ دُو فِيرِسِ زِمَرَا دَا بَرَزِينِ دِلْ
 زُلْفَانِ بِهٗ جَبْ وَ رَاسْتِ لَا وَ غِلْمَهٗ جَمَا گِرْتْ
 قَوْسِ دُو هَلَا لَانِ کُو لَسَرِ بُرْجِ اُسَدِ بَتِ
 بُو شُهْرَهٗ دِعَامِي عَمَلِ اَنُکُشْتِ نُمَا گِرْتْ
 شِعْرَانَهٗ * مَلَا * سَحَرِ شُکَرِ رِيْزَهٗ بِمُعْجِزِ
 زَانِمِ زِلْبِ لَعَلِ تَهٗ آفِ لَفْظُ وَا دَا گِرْتْ
 ❦ وَقَالَ اَيْضًا قَدَسَ سِرَهٗ ❦

مَحْبُوبِ بِهٗ دِلِ بَتِ مَهٗ يَا فَرَا زِ چِهٗ حَاجَتِ
 عَنَقَا بِهٗ خَوَهٗ يَتِيْنِ فَرُو پَرُو آزِ چِهٗ حَاجَتِ
 نِي دُورَهٗ حَبِيْبِي مَهٗ چِهٗ فَرِيَادُو فَنَانِ کِيْنِ
 وَيِ گُوَهٗ لِضْمِيْرَا دِلَهٗ آوَا زِ چِهٗ حَاجَتِ
 گُو سُوخْتَهٗ مُرَادَا خَوَهٗ زِمِيْنِ طَلَبَهٗ کَهٗ اِيْرُو
 مِيْنِ گُو زِ کَرِيْمِ طَلَبَهٗ وَ دَاخَوَا زِ چِهٗ حَاجَتِ

مِنْ نَالَةٍ رَفِيقِينَ غَمٌّ وَ تَحْلِينُهُ مُصَاحِبِ
 فَرِيَادِ اَنِيسِي مِنْهُ دَمَسَاژِ چِه حَاجَتِ
 دِلْدَانُ وَ نَوَازِشِ چِه تَه دُشْنَامِ بَسَنِ مِنْ
 پُر دَرْدُ وَ جَفَا حُرْمَتِ وَ اِعْزَازِ چِه حَاجَتِ
 صُحْبَتِ بَه مَي وَ چَنَسْكَ حَبِيبِي مَه بَه فَيْتَنِ
 فَرِيَادُ وَ فِقَانِ مَه تَه بَسِ سَاژِ چِه حَاجَتِ
 رَازِ بِنِ مَه چِه حَاجَتِ وَ كُو غَمَّازِي بَرَانِ
 اَشْكِينِ مَه بَسَنِ دِيدَه غَمَّازِ چِه حَاجَتِ
 هَر لَحْظَه چِه حَاجَتِ كُو بَنَازَانِ بَه كُشِي مِنْ
 جَانَا رُخَوَه قُرْبَانِ تَه مَه نَازِ چِه حَاجَتِ
 تَاجَنْدِ بَه هَجَرَا خَوَه ثُو مِنْ تَجْرِبَه اِنِسِي
 زِيرِي رُخَوَه خَالِصِ مَحَكْ وَ گَازِ چِه حَاجَتِ
 حَاجَتِ نِيَه جَانَا بَدِي بَيْنُضَا بَدَرِ آئِينِ
 اِنْكَكَارِ دِدِينِ دَا تَه بَتِ اِعْجَازِ چِه حَاجَتِ
 اَسْرَارِ اَزَلِ دِي دَا بَدِ بِنَه ظَهْوَرِي
 اَنْجَامِ سَرِ اَنْجَامِ زِ اَغَازِ چِه حَاجَتِ
 گَرِ لُولُو مَنشُورِ زِ نَظْمِي ثُو دِ خَوَازِي
 وَرِ شَعْرِي ﴿مَلِي﴾ بَيْنِ تَه بَه شِيرَازِ چِه حَاجَتِ

وقال ايضا قدس سره

کَسْ بِه دَادَامَه نَه پَرَسِت گِلَه و دَاد چِه کِت
 نَه نَه بَت دَادِرَسَك بِنِهْدَه فَرِيَاد چِه کِت
 بِه شَرِيَنِي نَه گِهَت دَسْت اَگَر رُسْتَم بَت
 دِي بِه بَارُوو مِلَان شُبُهَت فَرِهَاد چِه کِت
 فَاعِلِك لَازِمَه دَا فَعْل وَاَثَر پِنْدَا بَت
 گَر تُو حَدَاد نَه بَت کُورَه حَدَاد چِه کِت
 مَمَكِنِك دِي هَبْتِن دَا کُو طَلَب حَاصِل بِه بَت
 صِنْدُو بِيچِر کُو نَه بَت تُولَه صِيَاد چِه کِت
 هَر گِل و سَنَك دِيْتِن زِير بَت دِيچِر حَكِيم
 قَابِلِيَّت کُو نَه بَت حَكَمَت اُسْتَاد چِه کِت
 کَانَ بِه گُوهر چِه بِه کِت گُوهر اَگَر يَاک نَه بَت
 تُو بَصِيْرَت نَه نَه بَت سِيْرَت اَجْنَاد چِه کِت
 زِيْرُو زِيُوْر دِکِرِن جَلْب قُلُوْبَان حَاشَا
 حُسْن و سُر دَآي نَه بَت قَامَت مِيَاد چِه کِت
 عَاشِق مَسْت بِعِشْقِي نِيَه حَاجَت بِه مَبِي
 وَاَرْدِي وَاَرْدُو اُخْوَال بَاوَرَاد چِه کِت
 تَه غِيْرَض نِيَك کَتِنَا يَك وَاَلِيَك مُرْشِد بَت
 سَالِك و طَالِب اِرْشَاد بِه بُغْدَاد چِه کِت

جَهْدَهُ وَ سَعَىٰ وَ طَلَبَ بِي أَثَرَكَ صَافِي نَهْنِ
 ثُونَهُ بِي پَرْدَهُ نَشِينِ چَا كَرُو قَوَادِ چِه كِتِ
 چِه اَثَرِ دِي لِبَرِي خَارَهُ بِه كِتِ قَطْرَهُ آبِ
 قَلَمِي مَهْ بَدُوسِي قَطْرَهُ زُهَا دِ چِه كِتِ
 دِي رُحَقِ جَا ذِبَه بِكَ دِلِ بِه گِرِتِ وَ رَنَه * مَلَا *
 وَ اَزَلِ گَرِ ثُو هِدَايَتِ نَه بَتِ اِرْشَادِ چِه كِتِ

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

أَوَّلُ كُو بَارِي دَامَهُ بِكَ ذَرَّةَ بِكَ عَنَابَتِ
 قَسَمَتِ مَهْ خَمَرُو جَامَهُ دِدَفْتَرَا هِدَايَتِ
 حُسْنُ وَ جَمَالِ جَانَانِ نَادِيرَتِيْنِ ثُو پَا يَانِ
 هَرِ چِه نَه بَتِ بَدَايَتِ اصْلَا نَهْنِ نِهَابَتِ
 فَيْضًا عُلُومِ حِكْمَتِ جَامَا صَدَفِ كُو گِيرَا
 مَهْ رُذَسْتِي مُغْبِجَانِ دِبَتِ بِه مِصْحَفِ وَ بِه آيَتِ
 عَارِفِ حَتَّى نَه ثُو شِي رُذَسْتِي مِي فِرُوشِي
 غَائِبِ نَه بُو رُهُوشِي پَيْنْدَانَه كِرِ وَ لَايَتِ
 كُنَاهُ وَ زُهْدُ وَ طَامَاتِ هَلْنَا گِرِتِ خَرَابَاتِ
 كَسِي بِه نَبِي دَرِي رَتِ دِنِي بِه كِتِ رِعَايَتِ
 عَشْقِي زُهَرْدُو جَشْمَانِ أَوَّلِ دِدَلِ اَثَرِ كِرِ
 لِي ذَرَّةَ ذَرَّةَ آخِرِ صُوتِيْنِ كِرُو سِرَايَتِ

شَاكِي السِّلَاحِ هَرْدَمَ بِهْ كُشْتِنَا * مَلِي * بَتِ
 گَازَنْدَه بَانِ زِي كِيَمِ زِي كِيَمِ بِهْ كِيَمِ شِكَايَتِ
 جَا مَا دَدَسْتِي شَاهِدِ زُنْگِي زِدَلِ دَشُو تِنِ
 پِيرِي مُعَانِ زَرَنْدَانِ وَهْ وَهْ دَكِرِ رَوَايَتِ
 اَطْوَارِ عِشْقِ وَ مَسْتِي اَسْرَارِ بَتِ پَرَمَتِي
 تَقْرِيرِ صَدِ رَوَايَتِ نَاكِتِ لَبُو كِفَايَتِ
 لَيْطَمَانِ قَلْبِي عَيْنِ الْيَقِينِ دِبَخْشَتِ
 عَيْنِ اَلْمِيَانِ دَفِينِ كَافِي نَهْنِ دِرَايَتِ
 مِيرِي وَ بَادِشَاهِي مُوبَكِ لِيَكِ * مَلَايِي *
 نَادِمِ بِهْ مُلْكِ عَالَمِ يَكِ ذَرَّهْ يَكِ عِنَايَتِ

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

عَرَعَرِ خَرَامَا بِقَدُو قَامَتِ
 يَكِ بُوسَهْ دَامَهْ بِهْ صَدِ قِيَامَتِ
 يَكِ بُوسَهْ بَخْشِي اَوَّلِ بَاخْشَانِ
 اَخِرِ لِيْنِ كِرِ جُرْمِ وَ غَرَامَتِ
 زُونْگِ وَ زَرْقِي دِلِ دَايَهْ شُو تِنِ
 جَا مَا صَدَفِ بِيْنِ رَنْدُو كَرَامَتِ
 زَهَرْدُو وَ جَشْمِيْنِ تَهِي مَسْتِ وَ خُونِ رِيْزِ
 نُورَادُو وَ جَشْمَانِ كِي دِي سَلَامَتِ

لِدَرْدُو إِشَانِ بِنِکَانُ وَ نِشَانِ
 مَهْ زِهَرْدُو وَ چَشْمَانِ کِفَشِنِ عِلَامَتِ
 رُسُو آيِ عِشْقِي تَنَهَانَهْ اَزْ بَوْمِ
 کَسْ دِي زَمَانَانِ حُبِ بِي مِلَامَتِ
 دُو سَجْدَه فَارُضِنِ فِي الْحَالِ بَهْ بِنِ بَرِ
 دَمَا خُو بَا بِنِ اَوْ قَدُو قَامَتِ
 دَا عِيْبِ رَنْدَانِ نَهْ کِي بَهْ بَادِي
 نَفُوسُ قَوْمِ يَهَا تَسَامَتِ
 * مِلَا * لِمُزِي بِي فِينْدَهْ بُورِي
 کِيشَا بَهْ زُورِ آنِ قَهْرُو نَدَامَتِ
 ❦ بَابُ الثَّالِثِ ❦

❦ وَقَالَ اِيضًا قَدَسُ سِرَّةِ ❦

عُزِي ضَايِعِ بُومَهْ بِي دِلْبَرِ عِبَتِ
 وَ يِ نَهْ فِی عُزِي مَهْ بُورِي بَرِ عِبَتِ
 دِلِ اَمَانَتِ دَا بَهْ نَا اَهْلَانِ نَهْ دِي
 لِي بَهْ نَا اَهْلَانِ مَهْ دَا گُوهرِ عِبَتِ
 دَادِ سِيَرَا عِشْقِي بِي دِلْبَرِ نَهْ جِي
 لِي دِيَتِ سِيَرَاتَهْ بِي دِلْبَرِ عِبَتِ

پُر دِی وَصَلِی مَه سَغُو وَ جَهْدَه دَا
 جَهْدَه وَ سَغِیامَه هَاتِن دَرَعَبَت
 آه وِی کُشْتِم بِه دَرَبَا خَنْجَرِی
 مَادِ مِیلاکِی دَرَت خَنْجَرِی عَبَت
 دِل وَ دَرَبَا کَاشُوَان بُو پَارَه پَار
 گوئی دِمِیْدَانِی دِیْت صَد کَر عَبَت
 مَهْدَرَا فِی سُخْتَه اِیرو بِکِن
 اَز دِیوَم نَابِت آف مَهْدَر عَبَت
 کِفَشَه مَعْنِی کِی لِالْوَح سِیم دِی
 نَقْطَه مِسْکُ وَ خَطِی عَنبَرِی عَبَت
 دَا ﴿مَلَا﴾ هِشْیَارِی لِی پُر کَسَان
 سِیْنَه پُر لِیْدَانَه سَنگُ وَ بَر عَبَت
 ﴿﴾ وَقَالَ اِیضًا قَدَس سره ﴿﴾

نَامِ عَنبَرِی شِکْنِی بِیْتِ زِ عَنبَرِی مَه کَه بَحْت
 بِلِ زَوِی سِلْسِلَه وَ زِلْفِی مُعَنْبَرِی مَه کَه بَحْت
 نَکَه لِیْیِ وَ زِیْیِی بِه وَرِن قَنْدُو نَبَات
 زِلْیِی لَعْلِ شِکَرِی یِزُو وَ شِکَرِی مَه کَه بَحْت
 بِه سَرِ اَنگِشْت عَقِیْقِی بِه دَم فَنجَانَا رَحِیق
 آبی حِیوَان تَه چِیْن نَافِ وَ کَوْتَر مَه کَه بَحْت

زَرِیْنِ شَهْلَا وُدُرْدَانَه یَه بِنِ شَاهِدِ بَزْمِ
 زُگْنِم زَنَگُ سِیَه چَرْدَه وَا سَمَرْمَه کَه بَحْثِ
 دِی بِشَارَتِ بِاِشَارَتِ زِ نِیِی بَیْتَه سِمَاعِ
 تُو زَنَائِی دِ سَمَاعِی یَه کَه بَاوَرْمَه کَه بَحْثِ
 وِی نِهَالِی یَه دَرِ آغُوشِ وِی دِی جَانِی شَرِیْنِ
 شَاخِ عُمَرِی یَه خَوَه بَرَزِی وُزِ قِیَصَرْمَه کَه بَحْثِ
 آیه حُسْنِی مُفَصَّلِ کَه زِ کَشَافِ جَمَالِ
 عِلْمِ عَشَقِی یَه کَه تَفْسِیْرُ وُزِ دَفْتَرْمَه کَه بَحْثِ
 رَازِ دَهْرِی زِ سِیْهْرِی تُو زَنَائِی یَه جَدَلِ
 حَکْمَتِی دَاوَرَه تُو زِ حَکْمَتِ دَاوَرْمَه کَه بَحْثِ
 آبِ حَیْوَانِ تَه دِفِیْتِیْنِ تُو بَیْه هَمِ رَهی خُضَرِ
 جَامِ جَمِ بِنِ وُزِ دَارَاوِ سَکَنْدَرْمَه کَه بَحْثِ
 زِ اَزَلِ عَاقِبَتِ کَارِی کُو مَعْلُومِ نَه بَتِ
 جَامِ مِی نُوْشِ وُزِ تَقْدِیْرِ مُقَدَّرْمَه کَه بَحْثِ
 دِلِ یَارِی مَه نَه بُو نَرَمِ یَه صَدِ آبِ گِری
 زِ دِلِ دِلْبَرِ مَآوِ بَرِی مَرَمَرْمَه کَه بَحْثِ
 تِیْرِ صَدِ تِیْنَه جِکَرِ سِیْنَه لِبَرِ مَایَه چِیْرِ
 زِ دِلِ وُجْهَرِ کِ کُلِ وِ سِیْنَه کَرِ کَرْمَه کَه بَحْثِ
 شِیْرِی اَلْمَاسِی کَشِیْنِتِ تُو زِ لَامِیْعِ دَه خَبَرِ
 فِکَرِتِ حَقُّه یَاقُوتِ زِ گُوْهَرْمَه کَه بَحْثِ

دُ شَقِّ زُهْرَةَ خُوبَايَتِ تُو بِنِي پَرُو بِنَانِ
 جَبَهَتِي اَوِيَه تُمِيَتِ تُو زَمَه وَ خَاوَرَمَه كَه بَخْتِ
 لِرُوي يَارِي دُومَه نُو مَه قَرَانِ دِيَنَه دِمَسْتِ
 تُو زَسِيَرَا قَمَرِي طَالِعِ وَ آخْتَرَمَه كَه بَخْتِ
 پُرُ دِيمِ وَ خَطُو خَالَانِ تَه خَبَرِ دَايَه * مَلَا *
 نَظَرِي وَ زِيَه دَه پَرُو بِنِي دُ مَفْسَرِ مَه كَه بَخْتِ
 وقال ايضا قدس سره

تُو سَحَرَمَكَه يَه تَمَاشَا وَ رَه بَا زَارِ حُدُوثِ
 لِي تَه بِي فَائِدَه آ زَارِ تَه دِتِ خَارِ حُدُوثِ
 دَا زِدِلِ غُنْجَه لَبَكِ نَا زَكُو تَرْدَانَه پُرِي
 يَه تَبَسُّمِ يَه تَرَا يَلِتَه دِ كَلْزَارِ حُدُوثِ
 صَدِ گِرِه مِن دِدِلِن لَو كُوجِبِ وَ رَاسْتِ دِكِرِ
 شَاهِ حُسْنِ قَدَمِي زُلفِ گِرِهَنْدَارِ حُدُوثِ
 بِلِ دُ سُلْطَانِ قَدَمِ مِن يَه تُو اِفْرَارِ نَهِيَتِ
 گَرِ لِكَا بَا مَه نَهَن مَتَقَبُ وَ بَزْمَارِ حُدُوثِ
 دِلِ دِدَرِ بَا يِي قَدَمِ قَافَه يَه تَابِتِ قَدَمِي
 گَرِ جِه دَا ئِمِ لِسَرِي فَرَقَه مَه مِشَارِ حُدُوثِ
 بَلَكُو دِيَوَارِ يَه گُوَه بِنِ يَه خُدِي كِي يَه خُدِي
 يَه ثَوَرِ نَسْغِي نَه كَرِي اَشْكِرَه اَسْرَارِ حُدُوثِ

لَمَعَهُ يَكْ كَرُ زُكِنَارِ قَدَمِي بِرَنْتَوِي دِتْ
 دِي زُبَرْ وَي سَعَتِي مَحْوِي بِنِ اَنوَارِ حُدُوثِ
 وَي بِهْ صَدَّ بِنَجْرَةِ يَانِ دَايَهْ شَعَاعَا قَدَمِي
 كُنْبِدِ عَشَقِي لَسَرِ كُرْسِي دَوَارِ حُدُوثِ
 تُو حُدُوثِي وَهْ مَهْ بَيْنِ قَنْجِ نَظَرِ دِي جَارَكِ
 لَاسَاسِ قَدَمِي دَانِيَهْ دِيوَارِ حُدُوثِ

هَرَهْ اَصْلِي خَوَهْ وَتَرْتِيْبِ قِيَاسِي زِي كَهْ
 كَرُ زَرَانِي جِيَهْ يَكْ جَارِ بَرِي دَارِ حُدُوثِ
 آتَشِ عَشَقِي وَجُودِي حَلِ دَكِتِ شُبْهَتِي زِي
 هِيَهْ مُمَكِنِ نَهْ فِرَتِ زِيْبَتِ فَرَارِ حُدُوثِ

اللهُ اللهُ كُو دِ عُمَرِي خَوَهْ تُو جَارَكِ نَهْ يَهِي
 چَهْ صَدَا يَتِيَهْ زَفِي كُنْبِدِ دَوَارِ حُدُوثِ
 تُو زُبَرْ بِرْدَهْ وَهْنِي وَرَهْ دَرِ دَايَهْ يَهِي
 چَهْ نَوَا يَتِيَهْ بِهْ صَدَّ نَعْمَهْ زَاوَنَارِ حُدُوثِ

حَالُ وَ مُسْتَقْبَلُ وَ مَاضِي دِ خَوَهْ دَا تِيَكِ يَكِنِ
 صُبْحِ مَوْجُودَهْ بِعَيْنِي خَوَهْ دِ اِيْفَارِ حُدُوثِ
 رَاسَتِ وَ جِيَبِ گَافِ وَ سَعَتِ هَرِ لِمَهْ اَوُ دَا تِيَتِ
 دُو الْفَقَارِ قَدَمِي حَيْدَرِ كَرَارِ حُدُوثِ

رَاسَتِ وَ اَفْرَازُ وَ نَشُوفِي مَهْ بُوَارِنِ يَكْ وَ يَكْ
 لِي نِي وَي لِمَهْ بُو دَايِرَهْ بَرَوَارِ حُدُوثِ

دِي لِقَلْبِي مَهْ جِهْ دِتْ لَا مِيعَه بَا اِسْلَامِي
 كُولِجَانِ خَوْهْ مَهْ خَفْ بَسْتِيَهْ زَنَارِ حُدُوثْ
 رَنَكْ وَژَنَكْ حُدِي نَقْشِ حُدُوتِي مَهْ دِدَلْ
 يَدَهْ بَرِ رَنَدَشِ عِشْقِي اَوَهْ قَصَّارِ حُدُوثْ
 جَانِ لِسَرِ دَسْتِي نِهَائِي دِرِيَا جَانَانِ دَا
 رُوحِ صَفْ صَفْ كُوفُوسْتَانَهْ دِ بَا زَارِ حُدُوثْ

دِي زَغَفَلْتْ يَهْ رَتِيَن سَايَا زَوَالِي آيِ دِلْ
 رُونِي دَاتُو اَمَانَتْ لِسِيَا دَارِ حُدُوثْ
 تُو ذِفْصَلِي هَرَهْ اَصْلِي كُو دِفِي دِيرِي خَرَابْ
 دَانَهْ بِي مَرَكَبِ جَهْلِي تُو دِينِ بَارِ حُدُوثْ
 دَا نِكَارِي خَوْهْ يَهْ صَدَ رَنَكِي يَهْ بِييِ اِيَرُو
 وَرَهْ جَارَكْ يَهْ كَهْ سِيرِي تُو دَا طَوَارِ حُدُوثْ
 تُو يَهْ حَالِي مَهْ دِزَانِي جِهْ يَهْ هَرِ لِحْظَهْ * مَلَا *
 مَهْ دِدَلْ يِتْ وَ دِرْتْ خَنْجَرِ غَدَّارِ حُدُوثْ

❦ باب الحميم ❦

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

شَمَشَادِ خَرَامْ وَ سَرُو غَنَّاجِ جَانَانِ دِيرْتْ يَهْ عِشْوَهْ تَارَاجِ
 مِينِ دِي سَحَرِي دِخْوَابِ مَسْتِي بِي دَنَكْ تَذَرُو وَ لَالِ دُرَّاجِ
 بِشَكِفْتِ زَغْنَجَهْ نِيرِگِزِ اَمَسْتْ بُو فَرَقِ زُسَرِ قَدِ يَهْ دِ بَا جِ

جَبَّهَتْ كَشْفِي وَصُبْحَ صَادِقِ
 ثُورِي كُو قَدَا لِسَرَشَبِي دَاجِ
 الْمَاسِي نُمَانَهُ شُبُهَ مَصْرِي
 دَانِينَ جَكْرِي مَهْ دِلْ كِرِ آمَاكِ
 نَسْرِينَ وَنَفْشَهُ تَوَ زَانْدِينَ
 مَاوَرْدُ دَرشَانْدِ شُوشَهْ عَاجِ
 جُوهْتِي حَبْشَانِ بِطَرْفَةِ الْعَيْنِ
 آتِي قَدْرَكَ زِ اسْبَهَانِ بَاجِ
 سِيمَا كُو نَمَا نَمَا لِهَشِ سِيمِ
 سِينَابِ زُخْجَلَهْ مَا زِ اخْرَاجِ
 مِرْآتِي سَكَنْدَرِي لَيْشَهْ
 بَحْرُ وَلَهَا الْعُكُوسُ آمَوَاجِ
 دُورَا قَمَرِي زِ بَرِ شَفَقِ دَا
 كُوسَنِيْدَهْ لِفَرْقِي سَرِ نَهَا تَاجِ
 چَرَاخَهْ فَلَكُ وَ مَلَكِ دِبَازَنِ
 شَمْسُ وَ كَوَاكِبُ وَ أَبْرَاجِ
 زُهْرَهْ يَهْ قَرَانِ قَابِ قَوْسَيْنِ
 وَالنَّجْمُ إِذَا هَوَى عِيدَرَاكِ
 دَنَگِي مَلَكَانِ زِمِيْنَهْ زَمِ زَمِ
 آرَوَاحِ زِ عَشْقِي نِيْنَهْ مِعْرَاجِ
 دِلْ بِيْجَرَهْ وَ صَدْ هَزَارِ مَوْجِيْنِ
 زَاهِدْ چِهْ خَبَرِ زِ بَحْرِ مَوَاجِ
 بُورِي وَ يَهْ غُنْجَهْ كِي * مَلَا * كُشْتِ

اَوْ غُنْجَهْ لَبَا دَلَالُ وَ غَنَاجِ

وقال ايضا قدس سره ❦

دِلْ زِ عِلَاجِي كُو يَهْ دَرِ كَتِ مَزَاجِ
 دِي زِلِّي نُوشِ عَطَابِتِ عِلَاجِ
 آيْنَهْ جَامِي جَهَانِ بِيْنِ جَمِ
 بَادَهْ لَعْلِيْنَهْ دِ جَامَا زُجَاجِ
 زِ آتِ حَيَاتِي يَهْ مَهْ دَا شَرِبَتَكِ
 زِنْدَهْ كِرِيْنِ مَا زِ عَدُورَا نَشَاجِ
 بَنْدِ كِرِيْمِ كِرِ چِهْ شُبُهْ فِيلِ يَوْمِ
 سِيْمِ بَرِي سَاعِدُو بَا زُو عَاجِ
 اخْتَرِ اِقْبَالِ مَهِي بُرْجِ بَخْتِ
 مِيْهَرِي سِيْهَرِي كِرِ وَ تَخْتِ وَ تَاجِ

کُوسِ کُو هِنِگَافَتِ بِشَاهِي لِتَخْتِ
 بِاَدِشَهَانِ نَقْدِي رَوَانِ دَانِ خَرَاچِ
 خُسْرُوِي شِيرِيْنِ لِدَرِ بِنْدِ حُسْنِ سِيْمِ بَرَانِ لَا زِمَهْ لِي مَنهُرُ وَ بَاجِ
 سِيکَهْ شِعْرَا مَهْ يَهْ نَافِ تَهْ هَاتِ لَوِ يَهْ عِيَارِي دِجَهَانِ دَارِ وَاجِ
 آبي رَوَانِ مَنِ دِيَهْ شِعْرَا * مَلَا * يَنْشَكِرُ لِلْمَاءِ لِسُوءِ الْمِزَاجِ

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

دِيَسَا دُو يِي حَالَه دِلْ	سَاقِي وَرِيْنِ جَامَا زُجَاجِ
مُشْتَقِ خَمْرَا آلَه دِلْ	لِي خُوشِ آيِي بِتِ مِزَاجِ
سَاقِي كُو دِيْمِ مَهْ وَشِ يَهْ تِنِ	كَأَكْلِ زُ شِفَا رَشِ يَهْ تِنِ
قَرَقَفْ بِلَا آتَشِ يَهْ تِنِ	أَمْ دِي يَهْ وَي دِلْ كِيْنِ عِلَاجِ
دَا أَمْ يَهْ وَي دِلْ حَيِ يَهْ كِيْنِ	بِي سِيْنَهْ دَاغُ وَ كِيْ يَهْ كِيْنِ
صَدِّ مَنَزِلَانِ بِي طَيِ يَهْ كِيْنِ	أَوْدِي دِسِيْرِي كِتِ رَوَاجِ
بِي نُورُو نَارِي مُحِبَّتِي	بِي نَقْشِ وَ صُنْعِي قُدْرَتِي
نَا جِيْبِ مَقَامِي وَصَلْتِي	نُورُ لَنَا وَاللَّيْلُ دَاجِ
أَنْ نَارِ سَيَقَالَ دِلَهْ	دَا أَمْ لَوِي قَالَا دِلَهْ
نُورُوزُ وَسَرَسَالَا دِلَهْ	وَقْتِ هَلِيْتِيْنِ أَوْ سَرَاچِ
حَتَا بُورَا بَادَهْ بِي	رَنَكِيْنِ نَهْ كِي سَجَّادَهْ بِي
دُورِي دُورِي شَهْرَادَهْ بِي	دُرْدَانَهْ بَا كَرْدَنْ زِعَاجِ

دُرْدَانَه بَا گَرْدَن بِلُورِ رَیْحَانِ زَسَرِ وَرْدِیْنِ دِجُورِ
 هَمِیْ هَمِیْ بِه مَسْنِی تَبَنَه دُورِ خَالَا لَیْکَ فَرَقِی بَیْجِ
 مِهْرَانَه پُرِ آبْتَرِ کَرِیْنِ خَالَا نِ زَبَرِ بَسْکَانِ دَرِیْنِ
 زُلْفَا مُسْکَلِ عَنَبَرِیْنِ جَیْنِ جَیْنِ زِ جَیْنِ تَبَنَه بَاجِ
 تَنَهآ نَه کُرْدِ سَتَانِ دِدَنِ شِیرَازُ وَ بَنَگُ وَ آنِ دِدَنِ
 هَرِ بَکِ لَسَرِ جَهَنْمَانِ دِدَنِ زِ اَسْپَهَانِ تَبِنِ خَرَاچِ
 جَهَنْمِیْنِ بَلْکَ قَوْسِیْنِ هَلْکَ چَرُخُ وَ فَلَکَ غَالِبِ مَلْکِ
 فِی حَبِیْهَا عُمَرِی دَلْکَ وَ الْحُبُّ یَجْزِی فِی عُبَاچِ
 شَاهِدِ هَزَارِ رَنَگِ خَمَلِیْنِ رَقْصُ وَ سَمَائِی کَمَلِیْنِ
 اِیْرُ وَ مَلَا * اَمْ صَدِ دَلِیْنِ سَاقِی وَرِیْنِ جَامَا زُجَاچِ
 ❦ بَابُ الْهَوَا ❦

❦ وَقَالَ اَيْضًا قَدَسُ سِرَّةِ ❦

پُرِ مَه کَه اِسْرَافِ دَقْتَلِی مُبَاچِ سَفَکُ دَمِ الْعَاشِقِ مَا لَا یُبَاچِ
 سَیْنَه یَدَسْنِی خَوَه مُبَارَکِ نَکَه تَعْرِفِ کَمِ فِی کَبِیْدِی مِنْ جِرَاحِ
 دَلِ زِهْوَا یَانَه دِ فِکَرِیْنِ دِهْوَرِ فِی لُجْجِ بَیْنِ هُبُوبِ الرِّیَاحِ
 عِشْقِ کُوْجِهَا کِی وَلِعَقْلِی خَوَه مَا بَقَیْکُ بِالْعَاشِقِ حُسْنُ الْمِلَاحِ
 دِی دُوسِیَه سُرْمَه جَهَنْمِیْنِ خَوَه کِیْتِ

خَاکِ رَهی بَارِی صَبَا هَرِ صَبَاچِ
 تُوْزُ وَ غُبَارِی سَحَرِی بَرِ جِیْمَنِ قَدْ تَشَرَّ الطَّیْبِ وَ بِالْمِسْکِ فَاچِ

فِيرِسْ وَرِمْبَازِ گِهَانِ بَكْ بِه تِيرْ أَحْمَدُ فِي الْبَيْنِ قَتِيلُ الرِّمَاحِ
 بُوْسَه زَنَانِ هَرَكِه بَرَّانِ آسْتَانِ مَكْنَنْ مِنْ جَبْهَتِه لَا بُرَاحِ
 حَلَّ لَهُ الْقَتْلُ بِشَرْعِ الْهَوَى مَنْ كَشَفَ السِّرَّ وَبِالسِّرِ بَاحِ
 حُسْنِ أَدَا يَاتَه * مَلَا * هَرَكِه دِي
 صَحَّ لَهُ أَنْكَ عَيْنُ الْفِصَاحِ

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

حَيْفَ دَقِينْدَا خَاكْ وَگِلْ بَتْ عَارِ فِي چَالَاكْ رُوحِ
 دِي مُجَرَّدْ بَتْ كُو پَرْتَوِدَتْ زَنُو آو بَاكْ رُوحِ
 قِينْدِ خَاكْ وَگِلْ نَه بَتْ دَا يِي حِجَابْ وَ پَرْدَه يِي
 مِثْلِ بَدْرِي جَارِنَانِ تِيخْتِ خُسُوفِي خَاكْ رُوحِ
 مَنَعِ سَرَّ نُورِ نَادِرْتِ گَرَّ أَوْ نَه كَيْتِ پَرَهِيَزِ دَلِ
 ذَوْقِ جَا مَاءِ عَشْقِ نَا كَيْتِ گَرَّ نَه كَيْتِ اِمْنَبَاكْ رُوحِ
 دَلِ بِطَائِيكْ نِيرِ گِزَانِ دَه نَا زَكَاكَ تَرَوَنْدَه دَه
 گُلِ دَكِنْ تَشْبِيهِ خَارَانِ هَرَّ خَسْ وَ خَاشَاكْ رُوحِ
 جَامِ عِشْقِ بَاكْ رُوحَانِي طَهُورَا بَاطِنَه
 اِي نَه نُوشِي هَرَوَه مَا حَتَّى اَبَدْ نَا بَاكْ رُوحِ
 مَيِّنْتَا كَيْفْ وَ كَمِي يِي كَيْفَه كَيْفَا عَارِفَه
 دِي بِه مَيِّنْتِ گَرَّ نَه بَتْ نَا جَارِي يِي تَرَبَاكْ رُوحِ

دِی به گُلزار آجَمالاً سَبزَه پُوشان وی چِه کِیت
 ای دِ مِهْرِیدَا نَه بَت دِل پَارَه پَارَه چاکِ رُوح
 بَرِ زِ جَانِ دَر آکِه بَکِ رَوَشن تَرُو وَا لَا دِفِیت
 صُورَتِی حُسْنًا مُقَدَّس دَا به کِیت لِذَراکِ رُوح
 گَر خَبَر دَاوِی زِ سِرَّ «کُنْتُ کُنْزاً» گُوه به دِیر
 دَا به صَد تُو رِی بَیان کِیت مَعْنِی «لَوْ لَاکِ» رُوح
 لَامِعی سِرَّ تَجَلّی سِرّ لَطُورِی دِل دِدَت
 ضَبْطِ ناکِیت وی مِجَالِی صَد هَزَارِ آفَلَاکِ رُوح
 هِر دُو اِیلانِین نَه دِی مَن طُوقِ گَر دَن کِیر مَدَام
 دَا مِه هِر یَتِی تَبَسُّم وَکِ گُلَّاحِ ضَحاکِ رُوح
 جَوهرِ حُسْنِ اَدَا تَنهّا ذِبتِ مَقْبُولِ طَبَع
 گَر نَه صَبَقِل دَت بَنُورِ عِشْقِ وَکِ حَسکاکِ رُوح
 دِی به فِی اَندازِ وِ طَرزِی کِی دِبتِ سِخَرِی حَلال
 گَر نَه بَالَا طَبَعِ بَت وَکِ پَهلوآنِ چالاکِ رُوح
 دِل بِرِمِ آفِیت وِی لِی بَار کِیر قَوَسِی شَفِین
 دِی به دَت بَر گَزَمَه بَانِ بِی سُوجِ اَو سِفَاکِ رُوح
 شَه سُوَارِ اِیرو کَمَنَدِ آفِیَننه قَلْبِی * مَلِی *
 بَنَدِ ناکِیت غَیْرِ فِتر آکانه صَد فِتر آکِ رُوح

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

عِشْقِی کُو یَدِین به بَکِ دُو آرواح
 بَیَنوَسْتَه دِ فِی به هَفَا بِنِ اشباح

جَانُّوْ جَسَدَانِ كُوْ لِتَحَادِنِ
وَصَلَاتَهٗ لِحَانِ وَ دِلِ حَيَاتَهٗ
نَتَهَانَهٗ دِسِيَنَهٗ مِنْ خَدَنَكِي
بَرْوِيْنِ دُشْفَقِ سَحَرِ خُوبَانُونِ
لَوِ مُسْتُ مِنْ اَلِهَوِيْ كِبَانِ
هَرَشَامُ وَ سَحَرِ يَدَسْتِيْ خُوبَانِ
سُبْحَاحِ مَهٗ دِيْنِ دِخْلُوْهٗ اِيْرُوْ
اِفْتَحِ بِلِقَاكَ قُفْلِ قَلْبِيْ
بَرْقِيْ كُوْ قَدَا زُبَرِ نِقَايِيْ
قُوْسُ وَ قَزَحَانِ نُمَانِ زُبَالَا
اَيِيَنَهٗ دِلِيْ ﴿مَلَا﴾ جَلَادَا
وَالْمَاءُ لِهٖ الْمِزَاجُ بِالرَّاحِ
مَنْ ذَاقَ مَرَارَةَ النَّوَى طَاحِ
مَنْ لَحِظَكَ فِي الْقُلُوبِ اَرْمَاحِ
لَا يَدْعُ وَفِيْهِ مِنْكَ مِصْبَاحِ
لَا يَدْعُ وَقَدْ تَمِيْدُ اَرْوَحِ
مَنْ خَمَرَاتِنَا تَدُوْرُ اُقْدَاحِ
اَللّٰهُ كُوجِهٖ خَلُوْهٗ وَجِهٖ سُبْحَاحِ
فَالْقَلْبُ لَهٗ لِقَاكَ مِفْتَاحِ
فَاللَّامِعُ مِنْ سَنَاهُ قَدْ لَاحِ
وَالْعَتَبِرُ مِنْ شَذَاهُ قَدْ فَاحِ
مَنْ طَلَعْتَهٗ فَقَدْ صَفَا الرِّاحِ

﴿باب الخاء﴾

﴿وقال ايضا قدس سره﴾

اَهِيْ زُدْرُزِ دِلِ دَكِيْتِ
دَرْبِيْ لِيْفَا دِلِ دِدَتِ
تِيْنِ سِيَنَهٗ بَانَ بِيْنَكَا نِهِيْنِ
دَامَا بِلَايِيْ دَرْكَمِيْنِ
بِيْرَاخُوْهٗ تِيْنِيْنِ غُنْجَهٗ بَانَ
نَافِيْتَهٗ دِلِ بَرِ بَنْجَهٗ بَانَ
هَرَجِيْ نَهٗ دِيْ اَزَارِ چَرَخِ
لَا مِيعِ صَفَتِ ثُوْبَارِ چَرَخِ
اَمَانِجِ وَ اَنْ نِيْرَانِ اَمِيْنِ
هَرِ كُوشَهٗ دُوْرِ مَا دَارِ چَرَخِ
عَاشِقِ دِيْفِ اِشْكَنْجَهٗ بَانَ
هَرْدَمِ زَنُوْ شُقَقَارِ چَرَخِ

کُوفَتَانِ لَطِيفَانِ مَکَلِ عَذَارِ
 شُونَا حَمْلَانِ رَسْمِينَه خَارِ
 لَوِ تِنِ زَبَلْبُلْ آهَو زَارِ
 نِيفَا جِهِي مَکَلَزَارِ چَرخِ
 صَدَّ بَازِيَانِ آفِ حَقَّه بَازِ
 تِنِتِ بَچِلَه کَا رَسَبَازِ
 گَه گَه کُونَا زَه وَگَه نِيازِ
 سَحَّارُو پُرِ مَکَلَارِ چَرخِ
 هَرَجِي بَخُونِتِ صُحْبَتِي
 آخِرِ دَجَامَا شَرَبَتِي
 زَهَرَا هَلَا هِلِ دِي دَتِي
 دَادِلِ نَه دِنِ آزارِ چَرخِ
 آفِ آره يَا زَهَرِي دَدَانِ
 مَن زِي دِدِلِ دَانِنِ سِنَانِ
 مَا لَبَهَرِ فَرَقِي دُشْمَنَانِ
 دِزْمِنِ زِجَانِ تَالَانِ بِنِ
 يَتِ وَرَتِ مَنشَارِ چَرخِ
 مِيلَاکُو دِلِ کَالَانِ بِنِ
 اُو خَوَه هِرُو نَالَانِ بِنِ
 لِي يَتِ وَرَتِ غَدَّارِ چَرخِ
 دَافِ کُشَنَه خَانِي مِثَلِ دَبَرِ
 چَنَدِنِ کَوَاکِبِ نِيفَه سِيرِ
 پَنکَانِ بَدَافِي شُبَه طِيرِ
 هَرِ وِي دِبَارِنِ نَارِ چَرخِ
 شَمْسِي بِشَمْسِي جَامِ بَچَامِ
 حَتِّي دِکِنِ دَوَرِي تَمَامِ
 آتَشِ دِرَبُوتِ هَرِ مَدَامِ
 آفِ گَنَبِدِ دَوَّارِ چَرخِ
 آخِرِ دَابُّ وَجَلِ دِکِتِ
 قَلْبَانِ زَقَلْبَانِ هَلِ دِکِتِ
 مَتَقَبِ دِجَانِ وَ دِلِ دِکِتِ
 چَنَدِي کُو خُوبَانِ بِنِ رَزِمِ
 دَانِمِ اُفْسَتِنِ کَارِ چَرخِ
 آمانِجِ وَانِ رَمَزَانِ اَزِمِ
 مَن پُرَشَفَانِ حَتِّي سَحَرِ
 مِينِ زِي دِدِلِ دَانِنِ گَزِمِ
 سَرِ عَسَنکَرِي سَبَّارِ چَرخِ
 دَانِينَه رِي سَمْعُو بَصَرِ
 آوِ مَاهِ رُو مَاهِيَنَه دَرِ
 تَايِمَه نَوَبَتِ دَارِ چَرخِ

کَس دِي لِلْوَح سِينَه قَطْ
 هَر دَم زَنُوبَك تَا زَه خَطْ
 مَاز حَسَرَتَا شِيرِيْن لَبَانْ
 فِرِيَادِ دَر بَر كَو كَبَانْ
 فَنان رَهروِيْن هَمْت بَلَنْدْ
 سَر گَشْتَه يَنْ حَتِي بَچَنْدْ
 حَمَافَك زُدَنگِي زَنگِلَانْ
 هَمِي هَمِي دِيبِيْن مَخْمِلَانْ
 پُرْمِيْن زِي جَرخِي *مَلَا*
 اَبَلَه دِيبِيْم وَي هَلَا
 نَقَشَك فَه هَاتِي ي غَلَطْ
 تَافِيْتَه دَر بَر كَارِ جَرخْ
 خَو يْتَه جَهَنان قَطْ شَبَانْ
 پُرْمِي بَكَه زِي دَارِ جَرخْ (۲)
 بَر دَانَه مِيْدَانِي سَمَنْدْ
 اَث رَكَب مَشْمَلْدَارِ جَرخْ
 اِيْمِيْن جِه رُوِيْن مَنزِلَانْ
 فِرِيَادَه هَر قَنْتَارِ جَرخْ
 كِيْشَانَه آفَات وَ بَلَا
 هَر جِي زِدَل بَت يَارِ جَرخْ

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

دَلْبَرِي اِيْرُو سَحَرْ
 يَك لَسِيْنَه يَك لِدِلْدَا
 آه وَاوَحِيْن مِيْن زِدَل تِيْنْ
 بَان زَكُوْفَانِيْن دَكُل تِيْنْ
 خُون زِدَل جُوْجُوْرَوَان تِي
 لِي زِدَسْت سَلُوْا جُوْاْن تِي
 آوْ شَبَالَا شُوْخ وَ شَنگَه
 دَامَه بَر جُوْتَك خَدَنگَه
 آفِيْتَه جَرگِي مِيْن دُو دُوْخْ
 لَو زَمِيْن تِيْن آخ وَاوْخْ
 لِي زَبَر تِيْرَا قَزَل تِيْنْ
 زِي دَزِيْت هَر خُون وَ زُوْخْ
 وَكْ عَقِيْق وَ ارغَوَان تِي
 آوْ شَبَالَا شَنگَه وَ شُوْخْ
 كَافِرَا رُوْم وَ فِرَنگَه
 ظَالِمِي كُشْتِيْم يَدُوْخْ

ظالمی کُشتیم شَبَالی	نازکی قَنجی دَلالی
بُون حجابا زُلف و خالی	اِبداک و عَلا و نُوخ
نَترک و تابیَن بِریشی	ای دِزیرن بِیغ ویشی
مِن دُوفیرس دین دِیشی	مِرُوت و اِنصاف بِوُخ
لَو هَرَفَتیم اَز زِمبلی	شُبَهتی سَهلی و سَبلی
مُحَبَّت و عِشقا دِلِلی	اَز کِریم بَک سَر پُلُوخ
دَسْت نَهیلیم اَز زِ دِنبی	شُبَه فرهاد و شِری
وَر زَبَر عِشق و اَفینی	مِن دِری جِت اَن کَلُوخ
صُحبتا چَرخ سَمائی	وَلک * مَلی * صَد مُبْتَلانی
زَمزَم و آفا حَیاتی	مُشتری صَد شَبخ و شُوخ

✽ وقال ايضا قدس سره ✽

هِيَ هِمَا رَفِص و سَمَائَاتِه چِه خوش بَسَنِيَه چَرخ
 کُو دِبرجی بِسَمَائِت لِسَر دَسْت خَوَه بَرخ
 صُوفِين هَر دَطَوَافِ حَجَرِ الاسودَه قَصَد
 گُل و سُنْبُل بِسَمَائِن حَمِيَان زَمزَم و چَرخ
 نَقشِ اَلْمَاسِ لِاَلْمَاسِ بِنِی گِرَنِيَه حَرَف
 خَطِ ياقُوتِ ياقُوتِ شَكِينانَدِيَه نَرخ
 کَرخِين اَم دِ قِيَاسِ مَه زِدَل پَرَدَه دِرَانَد
 عَارِف و قَتِم و مَعْرُوف بِلا يَتَه زِ کَرخ

دَا بِنَاسِي خَطَرِيْنَ رِي تُو نَه يِي غَافِلِ رِي
 دِجَلَه يَه لِي دِپَرِن بَرِي بَرِي پِيل و بَرُو مَرخ
 پِيرِي شَعَارَه دِشَمَرِي و مَلِي شَال فِرُوش
 تُو نَشَان مِي مَه دَه فَرخِي كُولِيك مِي بُويَه فَرخ

❦ باب الدال ❦

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

سِرِّ وَخَدَتِ زَا زَلْ گِرَتِيَه حَتِي بَا بَد
 وَاحِدُ وَفَرْدَه يَدَا تِي خَوَه وَي نِيْن جُو عَدَد
 دِقِدَمَدَا اَزَلْ وَ عَيْنِ اَبَدْ هَرْدُو بَكِيْن
 سَرَمَدِيَّتْ وَه دِخَوَا زِتْ نَه اَزَلْ بِيْتْ نَه اَبَد
 فَرَقَه وَاحِدْ زَا حَدْ لِي دِمَقَامِي صَمَدِي
 بِحَقِيْقَتْ كُو بَكِيْن هَرْدُو چِه وَاحِدْ چِه اَحَدْ
 يَكْه دَرِيَا تُو يَزَانْ قَنَجْ چِه مَوَجْ وَ چِه حَبَابْ
 دَا صِلْ دَا كُو حَمِي آفَه چِه آفُو چِه جَمَدْ
 اَفْتَابِ اَحَدِيَّتْ دِخَوَه دَا گِرَتِيَه كُونْ
 نَه كُو عَوْرَتْ هِيَه لِي گِرَتِيَه چِهْنِيْن مَه رَمَدْ
 حُسْنِ ذَاتِ بُتْ وَ لَا تَانْ زِجْمَالَا صَمَدَه
 زِ مِثَالَا صَمِي وَه كُو تَجْلَا يَه صَمَدْ

غَيْرِ دَرْبَا نِيَهٗ صَخْرَا بِحَقِيقَتِ اَمَّا
 زِرُوِي كَيْفَهٗ كَوَاثِ آفَهٗ بُوِي شُبَهٗ زَبَدِ
 كُلِّ يَوْمِ هُوَ فِي شَأْنِ نَهٗ بِي غَافِلِ زِي
 هَرِ بِيَايِي زِ شُونَانِ دِكِرِتِ فَيَضُ وَ مَدَدِ
 حَمَرِ دِ آدَمِ يَدِيَا سِرِ عِلْمِ اِيْلِيْسِي
 حِيْنَمَا اَبْصَرَهٗ كَبَّرَ حِيْنَا وَ سَجَدِ
 چِهٖ زَمَانِ وَ چِهٖ مَكَانِ وَ چِهٖ جِهَاتِ وَ چِهٖ حُدُوْدِ
 چِهٖ مَقَادِيْرُ وَ تَفَاصِيْلُ وَ حِسَابِنِ چِهٖ عَدَدِ
 چِهٖ مُنَافَاتِ وَ لُزُومِنِ چِهٖ قِيَاسِ وَ چِهٖ مِثَالِ
 اَنِّ چِهٖ تَوَلِيْدُ وَ چِهٖ تَرْكِيْبَهٗ چِهٖ رُوحِنِ چِهٖ جَسَدِ
 سَرِ بِعِجْزِي دِدِرِتِ قُوَّتِي دَرَاكَهٗ مَا
 رَجَعَ الْعَقْلُ كَلِيْلًا وَ مَتَى قَامَ قَعْدِ
 حِيْرَتِ وَ عِجْزَهٗ سَرِ اَنْجَامِ دِيَابِ نَظَرِي
 كِي بِخَالِقِ نَظَرِي قَاصِرِ مَخْلُوْقِ رَمَدِ
 كُفْتُ وَ حَمُوِي مَعْرِفَتِ چَنْدِي ﴿مَلَا﴾ بِيْنْدَا بَكِي
 گُوَهَرَا مَعْرِفَتِي نَاگِيهِي كَسِ بِخِرْدِ
 ❦ وَقَالَ اَيْضًا قَدَسُ سِرِهٖ ❦

عِيْدَهٗ وَ هَرِ كَسِ زِ دِيْدَارَاتَهٗ لِي پِيْرُوْزَهٗ عِيْدِ
 اَزْتِي مَحْرُومِ دِيْدَارِمِ بَصْدِ مَنَزَلِ بَعِيْدِ

هَرَّ سَحَرٌ دِهْنِيرِمِ اَزْ جَانَا بَاهَانَرَا ژِدَلْ
 بَارَكْ الْبَارِي بِاسْعَادِ عَلَيْنَهَا يَوْمَ عِيدِ
 دَرْ گِیهِ لُطْفَاتِه خَانِمِ مَا لِمَحْرُومَانِ قَبِي
 اِنَّ كَلْبًا بِاسْطَا دَهْرًا ذَرَاعًا بِالْوَصِيدِ
 پیره مَرْدِمِ عَاشِقِمِ اِیْرُو مُرَادَا مِنْ بِيخَشِ
 یَا حَبِیْبِ یَا مُرَادِ یَا مُتَى قَلْبِ التَّمْرِیدِ
 فَرَّ عَقْلِي مِنْ لَهْبِیْ مِثْلَ بَازِ اَوْ عِقَابِ
 ذَابَ رُوحِي مِثْلَمَا اِنْحَلَّ فِي نَارِ جَلِيدِ
 دَمَعُ عَيْنِي مِنْ بُكَاءِ مِثْلُ نَهْرِ فِي سُكُوبِ
 نَارُ قَلْبِي مِنْ غَرَامِ فِي ضَرَامِ فِي التَّوْقِيدِ
 دِلْ ژِبَرِ نَارِیْ مَجَازِیْ بِالْحَقِیْقَتِ بُو پَرِ نِگِ
 قَارُ قَلْبِیْ فِي هَوَا هُ مِثْلُ نَارِ فِي الْحَدِيدِ
 کَمِیْ خِلَاصِ اَزْ دُوزَخِ هَجَرِ ثُو یَا اَیْ جُوَانِ
 هَرَّ نَفْسِ دَارْدِ صَلَا نَعْرَه هَلْ مِنْ مَزِيدِ
 کَمِیْ دِزَانَتِ مِنْ ژِرمبَازَانِ دَمَا اَوْ غَلْمَه تِنِ
 تِنَه دِلْ صَدْرِمِ ژَوَانِ وَسِینَه تِنِیْ صَدْرِ جَرِيدِ
 مِنْ ژِصْفَتِنَانِ ژِ نِیْثَا مَقْتَلِ رِمِ تِنَه دِلِ
 لِي لَوَانِ دَسْتَانِ نِهِنِ خُونَا غَزَا بَا اَزْ شَهِيدِ
 مِصْحَقَا حُسْنِ وَجْهَالِیْ سُوْرَتَا خَالِ وَخَطَانِ
 مَا تَلُوْنَا غَیْرَ حَرْفِ لَا وَقُرْآنِ مَجِیدِ

گر چه هر دایم ز مهری نینکا دل بذره من
 و ک هلال صبح نیم از جارانانم ناپدید
 ما بلعلین جان فزا نافی مه بیت جارگی
 بالدعا بلغ نعیاتی سلمی با برید
 تو ز (ملای) هر پیرس اسرار عشقی حل دکت
 فی معمائی چه زانین صد ملاءو مستعید
 از یکشتین وز بهشتین امرو فرمانا ته بت
 (أحمد) عبث رقیق واقف بین العبید
 وقال ایضا قدس سره

نئی شکر اگر دَن و عَاج	دیسَا ز رَشْتوزین صَمَد
قوسین لَبالَا فَرَق و تَاج	کَیْبَر رَشانْدن بی عَدَد
کَیْبَر رَشانْدن بی حَسَاب	مِصْری کُودان سِیْقَال و تَاب
صَد رُشْتَم و آفَرَا سِیَاب	کُشْتین لَوان کَر کِر جَسَد
صَد پادشاه و خُسروان	جَان دَان ز عِشْقِی و رَوَان
نِسرین ر لَبْسِی آرغوان	مِن دین لَبْزُنا سَر و قَد
مِن دین لَبْزُنا عَرعرین	تَایین ز بَاد و عَنبرین
بَای صَبَا دَا چَیْبَرین	زُلف چُونه سَر نُور اصَمَد
زُلف چُونه سَر نُور اَزالان	جَارک و رَه بَای شِمَال
بِسکَنان ز سَر دِیمِی فِه مَال	زُلفان ز بَر چُوئی اَسَد

سَحَّارِ جُهَنِّ جَادُوَانِ لَیْرُو ذِرْمَزَا اَبْرُوَانِ
 دِلِ جِرَتِ وُدَا بَرِ کَاشُوَانِ کَرِ کِرِ لِمَسْکِیْنَانِ کَبَدِ
 دِلِ جِرَتِ وُدَا بَرِ خَنْجَرَانِ کُشْتِمِ نِگَارُو دَلْبَرَانِ
 مَهْ زِدَسْتِ ظُلْمَا اَسْمَرَانِ دَا دُو مَدَدِ دَا دُو مَدَدِ
 دَلْبَرِ زِلَعَلِیْنِ خُوِ شَفَافِ دَا مِنْ مِیَا گُلْگُونِ وُصَافِ
 دَرِ یَا یِ عِشْقِی قَافِ وُقَافِ بَیْوَسْتَه تِیْنِ جَزَرْ وُ مَدِ
 حُسْنًا مُنْزَهْ یِ مِثَالِ سَرْدَه لِبَاسِی خَطُو خَالِ
 سَرِ گَشْتَه حَیْرَانِ مَآ وُلَآلِ اَخْمَدِ کُو دِی نُورَا صَمَدِ
 اَللهُ زِ نُورَا سَرْمَسَدِ یَکِ قَطْرَه یَکِ دَا اَخْمَدِ
 شِیْرِ یِنِی وُرْمَزْکِ وَهْ دِی مَدَهُوشِ مَا حَتّٰی اَبَدِ

❦ باب الراء ❦

❦ وَقَالَ اَيْضًا قَدَسُ سِرَه ❦

اَمِ زِدَسْتِ وِی سِرِی دِلِ زِمِیِّ حَوَالَه کِرِ
 هَرَجِه لِمِنْ کِرِی ❦ مَلَا ❦ جَامِ مِیَادُو سَالَه کِرِ
 شَنْگِی بِنَازِ مَشْهَا مِسْکِ وُزْ بَادِ وُ شْهَا
 رُوِ مَا دِیْنِ پِیَانَه هِیْ زِیْدَه لِمِنْ دَلَالَه کِرِ
 چِیچَکِ وُ گُلِ سَحَرِ گِهَانِ تَسْتَرِیْنِ دِخَرِ گِهَانِ
 تِیْکِ زِ مِسْکِ وُ مَا وَرِی مَا هِی خُنَکِ وُ ذَالَه کِرِ

دِيمِ دِيسْكَ وُ خَمَرِ يَانْ تَا وُلْفِينْ دِشْتَرِ يَانْ
 مَانَه تَمَامِ كَسْكَ وُ صُورْ بَدْرَهْ لَدُورِ هَالَه كِيرْ
 دُورِ كِيرِيْنْ زِ مَسْبُلَانْ چِيچَكْ وُ بَشْكُو وُ گِلَانْ
 دِلْ مَهْ زِ رَنْگِي بُلْبُلَانْ شُبْهَتِي دَاغِ لَالَه كِيرْ

پِيرِي مُغَانْ زِ شِيْشَه يِي دَامَه سَفِينَه كِي مِيِي
 شُكْرِ خُدِي كُو قُلَزْ مَكْ مِيْنْ زِ خَوَه رَا قُبَالَه كِيرْ
 خَضْرِي بِرْمَزْ وُ مُعْجِزِي مَسْتْ مَهْ دِي دَدَنْگِزِي
 هَاتْ پِيَالَه يَكْ دَدَسْتْ اَشْكُرَه صَدْ پِيَالَه كِيرْ
 غُنْجَه لَبَا زِ رَنْكْ گِلِي دِيْمِي بِسِرْ نُمَا * مَلِي *
 شُبْهَتِي بُلْبُلَانْ سَحَرْ لَوْمَه قُغَانْ وُ نَالَه كِيرْ

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

دَرِي مِي خَانَه يَا عَشْقِي سَحَرْ عَارِفْ زِيَارَتْ كِيرْ
 بَابِ چَشْمْ وُ خُونِي دِلْ وُ صُوبَسْتْ وُ طَهَارَتْ كِيرْ
 وَرِيْنْ جَامَا هَلَالِي دَا زِ عَكْسِي مَاهِ نُو پِيْنِي
 كُوخَانْ مِهْرْ وُ جِرْگِ چَرَخْ وُ خَوَانْ رُوزَه غَارَتْ كِيرْ
 مِيزَانْ قَوَسْ مَاهِي نُو لَوْجْهِي دِلْبَرِي مِيْنْ دِي
 زِ چَشْمْ وُ گُوشَه اَبْرُو بَدُورْ جَامِي اِشَارَتْ كِيرْ

بِأَبْصَارَانِ نَظَرَ مِنْ جَوْ وَجَرَخِ قَوْسِ أُنْزُوبَانِ
 شُكْرِ خَوَازِينِ كُوْ جَهَنَّمَ كَارِ بَرِّ عَيْنِ بِصَارَتِ كِيرِ
 دِيرِ دِيمِي نِقَابِ آفِتِ وَدَسْتُورِ طَوَافِي دَا
 دَسْتِغْنِي يَتِ وَإِحْرَامِي وَمِنْ أَسْوَدِ زِبَارَتِ كِيرِ
 دِ دِيدَارِي هَزَارَانِ جَانِ نِشَارِ مَقْدَمِ بَارِ
 كَسِي جَانَانِ بَحَانِ يَنِيْتِ دِ عِشْقِي وَيِ تِجَارَتِ كِيرِ
 بِدِيَارِ دِي زَنْهَارِ دَايَارِي خَوَهْ تُو نَهْ فَرُوشِي
 كَسِي يُوْسُفِ فِرُوتِي وَيِ دِعَالَمِ دَا خَسَارَتِ كِيرِ
 نِي اَوْ سَجْدَهْ يَا شُكْرِي تَهْ بِرِ مِجْرَابِ قَوْسِ سَيْنَانِ
 كُو دَلْتُو شَمْلُ وَ سَجَادَهْ بِفِي آفِي قَسَارَتِ كِيرِ
 دِ بَحْثِ لَعْلِ لَبِ هَرِ خَامِ نَارِ طَبِيعِ الْمَاسِي
 وَلِي تَائِيْدُ وَفَيْضِي مِهْرِ تَدْبِيرِ حَرَارَتِ كِيرِ
 دِ اَعْجَازِ بَيَانِيْدَا سُخْنِ گَرِ يِتَهْ اِنْصَافِي
 دِ زَانِيْتِ مُخْتَصَرِ هَرِ كَسِ ﴿مَلِي﴾ سَحْرَهْ عِبَارَتِ كِيرِ

﴿ وَقَالَ اِيضًا قَدَسُ سِرَّةِ ﴾

خَلَقُوْا لِيْنِ كِيْنِ شِيْرَتِي اَوْ دَلِيْرَا زَرِيْنِ كَمَرِ
 مِنْ دِي دِحَالِي غَفْلَتِي هَاتِ دَرِ زُبُرْجِي وَلَا قَمَرِ

هَات دَر ز بُرْجُ و پَنجَرَان
اَف رَنگَه حَالِی دَلِبرَان
قَلْب و جَگَر مَن بُونَه خُوین
اِی جَمَان وَرَه حَالَم بِبِین
جَبَانِی مَن اَرَبِی سَر جَسَد
عَالَم حَمِی پِی یَن حَسَد
عَالَم حَمِی تَبِک بُونَه صَف
هَاتَن تَمَاشَا چَار طَرَف
هَات پَادشَاهِی پُر سِپَاه
دَاد و مَدَد صَد آه و آه
کَسْتِیمَه خَلَقُو عَقَرَبِی
طَالَع نَبِی مِه دَکُو کَسِی
اِیرو عَقَارَب هَاتَه خَوَار
اَو بُنْجَه یَا هَر لِی نِهَار
بِی حَد ز دِل نَالِی و کَسِیَب
فَان نَالِیَان نِیْن چُو عَیْب
صَوْتِیْن لِمَن جَرُک و هِنَاف
زُلف هَاتَه سَر لِی کِر بِلَاف
رَنسِیم مُخَالِف بَاد تِی
رَاکِت قِیَام وِی سَاعِی
دَل گِیَر تُو دَا بَر خَنجَرَان
لَو عَاشَقَان خُون بُون جَگَر
لَو رَا کُو تُو دَر بُون بِرِین
وَر زُوح ز قَالِب یِتَه دَر
مَز مِجِن بِآفَاقَان رَسَد
اِنْسَان و جِن و جَانِوَر
سَیَرِین لَشَاهِی مَن بِخَف
شَاطِر خَمَار تَا یِن دَبَر
قَامَت اَلِف دِیَم شُبَه مَاه
زُلف و عَقَارَب تِیْنَه سَر
مَسْتِیم ز شَوْقَا غَبْغَبِی
اِیرو عَقَارَب تِیْنَه دَر
چُو یِف بَاغ کَلْعِدَار
لَو بُلْبُلَان لِی قَال و شَه
دَاو بُنْجَه یَا رِضْوَان غِیْب
صُوهْتِیْنَه اَم دِل بُو سَقَر
وَر دِیْن دِهَوَر گِیَر تِی خُنَاف
بَا یِی تَسِیم وَفَتِی سَحَر
زُلفِیْن دَدُورَا جَبَهْتِی
عَالَم یِت زِیرو زَبَر

ظَاهِر دِيژِم بِنْد گِير دَا دَل نَه دِي زُلْفَا حَرِير
 شُبُهِي مَلِي دِمِييِ اَسِير كَوْنَه دِيرَه قَوْلِي مُشَبَّر
 - باب الزاي -

وقال ايضا قدس سره

جَانَا زِ جَمَالَاتَه مُقَدَّس قَبَسِمِ اَز
 كَر خُوب وُ بَرِي زَادَه نَظَر كَر تَه بَسِمِ اَز
 مِثْلِ مَهِي نَو كَر تَه دِفِيثِن مَه يَبِي
 مِيزَه بَكَه جَامِي ثُو دِزَانِي چَه كَسِمِ اَز
 بَغْمَا زِمَه جَان كِير كُو تَجَلَّايِي لَدِلْدَا
 مَن رُوح دِقَالِبِ ثُوِي اَشْمَا اَفْسَمِ اَز
 حُبَّانَه بَه مَن رَا دِهْزُونِي كُو بِنَالِمِ
 شَب نَا بَسَحَر نَالَه زِر تَسَكِي جَرَسِمِ اَز
 مَن مَّو مَه نَو چَاشْتِييِي اَبْرُويِ يَارِي
 مَّو مَن چَه حَدَه شَبَهْتِ نَعْلِي قَرَسِمِ اَز
 سَاقي زِ اَزَل يَك دُو قَدَح بَادَه يَمِن دَا
 حَتِّي بَابَد مَسْت وَخْمَارُو تَلَسِمِ اَز
 جَانَا ثُوِي مَن جَان حَمْلِي يِي خَارِ گَرَمِ يِي
 مَسْت كُونَه وَكُ بُلْبُل مِخْنَتِ عِبَسِمِ اَز
 صَد جَوْرُو جَفَا دِي عَه نَاجِن زِدْرِي تَه
 يَك سَر ثُو تَبَاتِي وَلِطْبَعِ مَكْسِمِ اَز

گروه ته د فیتین بیرری سر بکه فرمان
 دایی سعتی سر بیرم خوش مقسم از
 سرتا بقدم از بصورم شنبی * ملایی *
 پروانه صفت صوهم و بی صوت و جسم از
 وقال ایضا قدس سره ❦

طورم بدل و پیروی موسایم از
 آتش پرس و نور تجلایم از
 باری ز (وعالم) کو خبردار گیرین
 ایرو شو بزبان آدمی اسمایم از
 انشاء علوم لدنی چونکه مه زانی
 زانی بحقیقت کوجه انشایم از
 حرفین رقم لوح و جودا مه بخوان
 داقنج بینی کوجه املایم از
 ظاهر تو پریشانی حال مه نه بین
 مجموع ذات خوه و طغرایم از
 عالم چه به اغراب و حروف کلماتین
 او نقطه دنفسا خوه و مغلایم از
 صد نیل و نه تین و ددرت قللی مه
 بی ناحسین قلزم و دریایم از

ثُوْرُ نُسْخَهٗ تَوْحِيْدٍ مَّهٗ خُوْنِ اَبَةِ نَفِيْسِي
 فِي اَلَّتِ اِثْبَاتِ كُوْ اِلَايْمِ اَزْ
 صَدِّ نَقْلُ وِرْوَايَتِ دِمِيَا صَافِ مُوِيَكِ
 اِيْرُوْ كُوْ زِيْ پِيْرِي خُوْهٗ يِفْتَوَايْمِ اَزْ
 بِيْنُوْسَنَهٗ ثُوْهَرَبَانَكِ مَّهٗ كِيْ شُبْهَتِيْ نِيْ
 بِيْ يَارُوْ مِيْ وِسَارِ مِيْ گُوْنَايْمِ اَزْ
 هَرَجِيْ تَهٗ يِفْتِيْنِ زِمَهٗ وِرْجَانِ يَخُوْهٗ بَتِ
 جَانَا يَكَهٗ فِرُوَارِ وِسَتَايْمِ اَزْ
 صَدِّ شِيْشِ لِدِلْدَانَهٗ زِمِهْرِيْ مَّهٗ ﴿ مَلَا ﴾
 لَوَهْرِ يِفْتَاَنْ مِثْلِ نِيْ وَايْمِ اَزْ
 ﴿ وَقَالَ اَيْضًا قَدَسَ سِرَهٗ ﴾

عَاشِقِ اَزْ جَارَكِ زِبَالَا لِيْ يَدِ تِ بَرَقَا مَجَازِ
 دِيْ لِيْنِكِ صَاحِبِ دِلَانِ حَتَّى اَبَدِ بِيْتِ سَرِّ فِرَازِ
 كَشَفِ اَسْرَارِ صِفَاتَانِ بِيْ مَحَبَّتِ نَابِتِيْ
 صُوْرَتِيْ اَسْمَا دِفِيْتِيْ دَا بَكِيْنِ زِيْ فِهْمِ رَازِ
 لَا مِعَا حُسْنُ وَجَمَالِيْ دِيْ زِيْ عِلْمِيْ يِيْتَهٗ عَيْنِ
 عِشْقِ دَاوَزِيْ هِلْبِيْتِيْ كِيْ دِيْ حَقِيْقَتِ بِيْ مَجَازِ
 حُسْنِ وَحُبِّ بِيْ يَكِ دُوْنَايْنِ دِيْ يَكِيْنِ شَاهِ وَغَدَا
 ثُوْرِ نَادَتِ شُعْلَهٗ بَا مَحْمُوْدِ بِيْ شَمْعَا اِيَاَزِ

معنیا عشقی دزانی آیتا حسنی بخون
 داتو حریفین محبتی یک یک ز هفت کی امتیاز
 عاشقان بی گمان لو کالین ز دل تین شبنه رعد
 وان ز بالای دبارن وک بر و سکنان رمز و ناز
 کی خبر دایت ز عشقی کسی ز بر و ستا جبریت
 گر چه راه از ذره ذره سینه سوز و جان محمد از
 آفرین صد آفرین هی من زوان را آفرین
 ای ز تیرین دلبران دائم ددل پینکان و گماز
 گوهنده اواز نی وقتی سماتین مغبجه
 فهم رازی گرد کی جاوا دنالین چنگک و ساز
 اول دل من وک کبوتر نابین کس لومه کیت
 لو دخی ثوری وه دا کفنی مه دین صد شاهباز
 ور دلو داجین تماشا با جوانانین چمت
 وی هلا نی سر بناز و سائبان دای نیاز
 زلف و سنبیل مشک بوی و بسک و سومین سیر شرین
 سرو بالا سبز پوش وکل نشان و غنچه باز
 نیر گزین قامت زمرّد سر گران هان خرام
 چار اطرافان برف رفا لی پمش تین سی و قاز
 دل یکی دم از زوان هر یک بنشجان دل دین
 دل ربایین جان فزاین دلبرین عاشق محمد از

عَقْدِ اِحْرَامِی دَمَا دَلْبَرِ خُوْبَايِ قَرْضِ عَيْنِ
 سَجْدَه يَكْ بَرَوَانْ دُو بَرَهَانْ نَاگِرْتْ جَه صَدِّ عَمَّازِ
 عِيدَه وِ مِيرِی مَهْ اِرُو دَر گَهی لُطْفِی فِکْرِ
 گُو * مَلَا * هِنْگِی بِخَوَازِی دِی بِدِیْمْ بَسْ تُو بِخَوَازِ

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

زَرْعَانِیْرِ حَمَزِیْنِ تَهی مَسْتُ وُخُونِ رِیْزِ
 زَمَانِ بُوعَهْدِ جَنَسْکْ اَنگِیْرِ جَنگِیْزِ
 تَهْ جَانِ مِیْنِ دِفِیْتِ اُیِ جَانِ عَالَمِ
 زِ مِیْنِ بَسْتِیْنِ بِلَعْلِیْنِ خُویِ شَکَرِ رِیْزِ
 دُو عَنَبَرِ بُو لِشْمَشَادِی بَسْتِیِ
 فَهْ بَسْتِیْنِ لَوْ هَوَا بُو عَنَبَرِ اَمِیْزِ
 زِ آخَا آسْتَايِ مِسْتِکِیِ یِیْنِ
 لَدَاغَانِ دَا یِیْنِیْمْ خُوشِ صَبَا یِیْزِ
 تَهی فَرَهَادِ دِزَانْتِ اَسْدَتِ عَشَقِ
 کُووِیِ جَانِ دَا بَهْ شِیْرِیِیِ نَهْ پَرُوِیْزِ
 تَبْ وَتَابِیِ هَزَارِ اِشْکَنْجَه دَا دِلِ
 زِ شِیْرَاَزِیِ نَسْگَاهِیِ مَسْتِ تَبْرِیْزِ
 اَلْهِي نِیْرِ حَمَزَا مَهی مَسْتُ وَنَازْکِ
 زِدَسْتِیِ خَوَارُ وَبَدْ خَوَاهَانِ یِیَارِیْزِ

کُولِي تَيْتْ أَوْ قَبَايِي آسَمَانِي
 لَطِيفَا شَنُگُ وَنَاژِکُ وَکُ بَلَازِرِ
 سَوَاشَک رِيهَتَه دِيسَا عَالَمَا دِلِ
 بِجَادُوِي دُو جَشِمِ فِشَنه اَنگِيزِ
 خَبَايِثِ طَبَعَه زَاهِلِ سَکِ سِرِشْتَه
 بَقِيْنِ اَوَکَرِ ژِجَانَانِ لَوْدِکِيتِ بِيژِ
 ﴿مَلَا﴾ جَانِ تَه چَاوَانِ پَهَلَوَانِ کِرِ
 لِيَتَايِ خَمَرِ يَتِ زُلْفَا دِلِ آوِيژِ
 ژِحُسْنَا بِي نِشَانِ نَادِي نِشَانِکِ
 (نِشَانِي) گَرِ ژِدِلِ نَکَرَا تَه پَرَهِيژِ
 مَه بِيْنِ اَنِ گَرِ بِصُورَتِ آدَمِيْنَه
 هَمِي دَارِنِ ژِ اِيگِرَارَا کِرِي رِيژِ

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

تُو دِزَانِي بِخُدِي مِيْنِ تُو خِيَالِي شَبُ وَرُوژِ
 بِخِيَالَا خَوَه مَدَامِ مِيْنِ تُو لِيَالِي شَبُ وَرُوژِ
 هَرِ عِيْزَانِ دِرِشِيْنِي جِگَرِي تِيرو خَدَنَگِ
 ژِ نَسَقِ صَاعِقَه مَه ژِ قَوَسِي هِلَاکِي شَبُ وَرُوژِ

مِثْلِ گُوینِ تَه رَوَانِ نَالِ زِدَلِ مَسْکِینِ تینِ
 اُمِ نِزَانِینِ ثَوچِرَا هَرَوَه دِنَالِ شَبُ وِرُوزُ
 تَه بِفِرِیَادُ وَفغانانِ بِخَوَه بُلْبُلِ کَرِ کِرِ
 اَللهُ اَللهُ زُجِه دَرْدِ وَه دِکَالِ شَبُ وِرُوزُ

دَا کُو دِلْبَرِ قَدَمِی لِی بِنِهَدِ رَوَشَنِ کِتِ
 لَوِ ثُو خُونِ وَه زُجَهَنانِ فَه دِمَالِ شَبُ وِرُوزُ
 تَه تِنِی ذَوَقُ وَصْفَا کِرِ بِصَه یِنِ دِلْبَرِی رَا
 سَرِ نِخُونِ گَه شَبِی نُونِ گَه وَکُودِ اِلِی شَبُ وِرُوزُ
 فَتَوَه بَا پِیرِی * مَلَا * یَانِ ثُو بِالِهَامِ نَبِی
 فِی مِیِ هَرَوَه دِئوشِی بِحَلَالِی شَبُ وِرُوزُ
 ❦ باب الحین ❦

❦ وقال ایضا قدس سره ❦

شَاهِدِی جِلْوَه ثَمَا قُدْسِی فِی رُوزَه لِبَاسِ
 هَجِی رَنگی تَه نِشَانِ دِتِ ثُو نِشَا فِی خَوَه بِنَاسِ
 حُسْنِ بِی آئِیْنَه عِشْقِی تَجَلِی نَادِتِ
 عِشْقِ مَحْمُودِ دِمَعْنِی نَمَکِی حُسْنَا اَبَاسِ
 هَرَجِی رَنگی تَه بِشِیْتِینِ خَوَه بِبِیْنِی لِه
 نَظَرِی وَرَ بَدَه کَاسِی چِه خَوَشِ آئِیْنَه بَه کَاسِ

تُوْشَرَايِي بِغَرَايِي بِنَهِنِگَاڤ دَه دَمِي
 دِي كِفَايَت بِيچِه رَنَگِي مَه بِيكِن كُوزَه وَطَاس
 دَمَزُ وِرَازِي نِي وَنَاي كُوسَمَاعِيَنَه هَمِي
 زُ مَحَالَاتَه بِيَقْلِي خَوَه بِيَزَانِي زِيَقِياس
 وَي دِيكْت مَغْلَطَه هَر دَم لِيحَرِيَان بِيَجَدَل
 بِدُو جَامَان قَدْخُون سِيرَت اَبِيض وَسَوَاس
 دَسْت گِيَرِي تَه نَه بِيَت خُضَر عِنَايَت لَقِيَدَم
 نَاگِيهِي آب حَيَاتِي بِدُو عَسْكَر اِلْيَاس
 تُوْبِيَنِي مَاه نَوُو دَسْتِي قَضَايِي هِي هِي
 تَه لَزَرَعِي فَلَكِي بَلَكِه لِمُزِي مَه بَه دَاس
 تَرَكِ خُون رِيَزُ وِشْمَار مَه بِيَك غَمَزَه بِيَكِي
 رَهْمَد چِل سَالَه لَمِن زِيَرُو زَبَر كِر زِي اَسَاس
 زِلَب لَمَل شَكْر يَار قَه نَكِر پُرسَا * مَلِي *
 مِضَرِيَان گَزْمَه دَشَانْدِن كُو كِشَانْدِن اَلْمَاس
 دِل يَكَه دِي عِشْقِي يَك بِيَت عَاشِقَان يَك يَار بَس
 قَبْلَه دِي يَك بِيَت قُلُوبَان دِلْبَرَك دِلْدَار بَس
 مِيَن دِيْبَنْدَا زُلْفَكِي دِل دَا بِدَسْتِي پِيَر عِشْق
 لَو دِعِشْقِيْدَا كُو بَسْت اِحْرَام وَيَك زُنَّار بَس
 طَرَحُ وِطَرَزِي بُوْنَه زُنَّارُ وِجَلِيَا يَك بِيَك
 لَوْمَه زُنَّارُ وِجَلِيَا يَك بِيَنِي يَك جَار بَس

هِنَ ذَنِكْ دِيرِي فَهَ تِنِ قَسْتَا كِنِشْتِي هِنَ دَكِنِ
 نِي زِفَانِمِ نِي زَوَانِمِ مِیَنَ دَرِي خَمَارِ بَسِ
 گَرَجِهَ تِنِ رَقِصُ وِسْمَايِ هَرَسَحَرِ صَدَ نِي شَكْرِ
 مِیَنَ دِ بَزْمَا سُرُشِرِ بَنَانِ اَوُشِرِیَنِ رَفْتَارِ بَسِ
 وَهَ جِهَ وَالَا گُوهرِیَنِ هَاتِنِ لِبَاسِی جِسْمُ وَجَانِ
 مِیَنَ زَوَانِ حُورِی سِرِ شَتَانِ اَوُ پَرِی رُخْسَارِ بَسِ
 حَوَاجَهَ سِیحَرِی سَامِرِی نِیْنِیَنِ کُو زُلْفَا شِ بَکِتِ
 جِشْمِ بَنَدَا دِلِرُ بَابَانِ کَا گُلَا عِبَارِ بَسِ
 بُلْبُلَانِ صَدَ گُلِ دِ چَا فِیَنِ چَا فِ لَصَدَ گُلِ دِی دَكِنِ
 مِیَنَ دِ بَاغِی گُلْمُذَارَانِ یَكْ گُلُ وُگُلْنَارِ بَسِ
 مِیَنَ دِ بَاغِ گُلِ فِرُوشَانِ دِی عَجَبِ رَسْمَكِ غَرِیَبِ
 خَارِ طَبْعَانِ گُلِ دِ دَسْتِنِ گُلِ پَرِ سَتَانِ خَارِ بَسِ
 اَوُ جَفَا چُودَرِ زُحْدِ ظُلْمَاتَهَ بَرِ حَسَی بِجِیَنِ
 رَحْمَتِی جَارِکِ نَهَ کِی هِیَ ظَالِمِ اَفْ آزارِ بَسِ
 غَرَقِ دَرِ بَايِ گُناهِیَنِ تَشْنَهَ لُطْفَا حَقِیَنِ
 رَحْمَتِ آمِرِ زِ گَارُ وَشَفَقَهَ غَفَّارِ بَسِ
 أَهْلِ دُنْیَايِ سَرِ اسَرِ دُزْمِیَنِ مِیَنِ بِنِ ﴿مَلَا﴾
 شَتَهَ مِیَرِی مِیَنِ عَلِیِ یِ حِیْنَدَرِی کَبَرَارِ بَسِ

❦ وقال ایضا قدس سره ❦

اَبْرُو ❦ مَلَا ❦ سَرَّابَا لَوْنِیکِ بُومَهٗ آتَشْ
 مِیْنِ دِی سَحَرِّ خَرَّامَانِ نِی شَکَرَا شِرِیْنِ مَشْ
 یَا رَبِّ چِه طُرْفَهٗ مِیوَهٗ اَن رَنَگَهٗ مِی دِیخَشْتْ
 شِغَرَامَهٗ تِی پَرِیْشَانِ نَظْمَامَهٗ تِی مُشَوِّشْ
 دِلِ گَشْتَهٗ مِیْنِ زُدِیْرِی نَاجِمِ کَنِیْشْتَهٗ قَطْ
 مِخْرَابِ وِی بَمِیْنِ رَا وَرْدَا بِچِیْنَهٗ لَا لَشْ
 مَحْبُوبِ وَکْ سِتِیْرَهٗ گُوْنَدُو عِشْقِیَبَازِی
 نِیْکِلِ بِچِیْنِ سَمَایِ هِشِیَارُومَسْتُ وُسَرِّخَوْشْ
 حَبِیْوَانِ لِکُوْدِ مِیْنِتِ اُمِ مُقْتِی زَمَانِیْنِ
 بَیْتِیْنِ زُدَسْتِی سَاقِی جَامَا زَلَالِ بِی غَشْ
 وَرَنُکُوَهٗ دَهٗ چَنَگْ وَنَایِ شِرِیْنِ کُوْبِیْنِ سَمَایِ
 جَامِی بِنُوشَهٗ فِیْرَانِ چِه سَادَهٗ وَچِه زَرِّ کَشْ
 طَالِیْعِ کُوْنِیْتُ وَفَرَصْتُ مُهْلَتْ لَیْنِکِ حَرَامَهٗ
 مِیْنِ عُمَرِ نُوحِ نِیْنَهٗ وَرْ سَاقِیُو بِلَزْخَوْشْ
 نِی شَکَرَا شِرِیْنِ قَدَمَهٗ زُدَسْتِ تَهٗ مِی دِیْفِیْتِیْنِ
 دَاسِیْنَهٗ بِی جَلَادِیْنِ رَوَشَنِ بَکِیْنِ دِلِ رَشْ

جامِدِ چِه کِنِ بِحُسْنِی کُو وَاَن نَظَرَ لِخَوَارَه
 خَرِ طَبَعَتِیْن دِ اَبْلَه چِه نِرِ گِرِزُوجِه کَرَبَش
 کُورَه خَوَه نَاسِیْرِث جَارِکِ بَدَسْتُ دَلِیلَان
 اَبْلَه چِه کِتِ طَوَافِی نَایِیْتِیْن بَرِی رَش
 بَیْزِی دِ کِتِ رُفْتَنجَان رُزْمَزُو نَازُو غَنجَان
 قَدَرِی گِلَان چِه زَانِت کَرَبَش دِ فِیت کَرِی رَش
 فِیضَامَه شُبِه نِیْلَه اَم دِجَلَه وُفَرَاتِیْن
 گَرِشِیخ وُورَ اِمَامَه فِیْرَابَه مِیْن کَشَاکَش
 شُوخَا کُو اَز دِ بَنْدِی دِلِ گِرِ تَبَه کَمَنْدِی
 لَطِیْفَه زُهْرَه سِیْمَا اَبْرُو هِلَالُ وِمْهَوَش
 بَرِهَیْن رُقُوسِ قُدْرَتِ نِشَانَه کِرِ * لِشَانِی *
 لَامِیْع زُبُر دِ بَارِن چِه بَنَگِیْکِ وَه بَرُوش
 اَلله لِمِیْن حُبَّانَه چِه شُکْرُ وَنَبَاتَه
 رُتُو فَه دِی جُوَانِ بِمِ گَرِ بَهْنِ بَکِمِ گِلَاگَش
 وَقَالَ اِیضَا قَدَس سره -

شَبِ قَدَرِی لِمَه رَوَشَن کَه تُو رُو حِی وَرَه خَوَش
 مَه رُتُو خَوَش کَه لَسَر چَهْفِی شَهِیْدِیْن خَوَه بَمَش
 مَا لِمِیْن کِی نَظَرِکِ لُطْفِ رُذِلِ غَمَزِیَه بَات
 بَرِشِیْنِی جَکَرِی رِشِ رُقُوسِیْن خَوَه بَوَش

سَحَرِي جُمْلَه شَهِيدِيْن تَه بِرِيْم آفِيهَتِي
 لِوِ مَارِيْنَه يَكَايَك مَه حَمِي شَش صَدُوشَش
 لِي شَهِيدِيْن تَه بِاِوِ مَارِ بِخَنَجَرِ كُشْتِي
 هِي نَه چُوخُون زِيَرِي بَنان صَدُوهَفْتَادُودُولَش
 جَنَسَكِ هِنْدِي دِكِرِيْن فِيرِي سُرُورِ مَبَارِ عَرَبِ
 تُوخُ وَعَالَا دِفِرِي نَكِيْنَه كَمَانْدَارِ حَبَشِ
 تُوِيْنِي رُومُ وَعَجَمِ كُشْتِيْنَه زَنَكِي دَكَمِيْن
 هَانَه هَرْتِيْتَه پِيَاپِي زِيَطَرَفِ رُومُ خُوشُ وَخُوشِ
 دَامَه شَهَزَادَه بِيْدَسْتِي خُوه مَبَارَكِ قَدَحَكِ
 نَه غُبَارَكِ زِيخْمَارِي وَنَه تُونْدِي وَنَه غَشِ
 دُو قَدَحِ مِي بِنِشَانِي دَدَرْتِ رَنَسَكِ بَرَنَسَكِ
 نِيرِغِزَا نَازَكِ وَرَعْنَا وَكَلَا نَازَه يَه كَشِ
 غَالِبَا أَهْلِ زَمَانِ مَا * مَلَا * آدَمِيْن
 فَه لُمَايِيْن زِي كَرِي مَه ي رَشِ وَكَايِي تَه يِي بَشِ
 عَارَفِيْن أَهْلِ بَصَارَتِ زِي سَقِ مَرْدُمِ جَشَمِ
 سُرْمَه پُوشِيْن دِيَاضِي وَقَبَايِي خُوه يِي رَشِ

وقال ايضا قدس سره

سَلُّوْا سَهِي قَدْ خَمَلِي
 وَرَ صُحْبَتِي كَرُ قَابِلِي
 مَسْتَانَه مَسْتَانِ نُوشَانُوشِ
 مَادِي بِمِينِتِ كَسِ لِهُوشِ
 صُحْبَتِ بِسَازَانِ هَاتَه سَازِ
 دَادِلِ زُنُو بَايِ مَجَازِ
 مَحْبُوبِ بِعَيْنِ كَوَكَبِي
 صَدْجَانِ كِرَامِي مِّنْ هَبِي
 كِرِشْمَه وَ رَازِ آبَرِي
 حَسِّي دَنِيشَا آگِرِي
 پَرَوَانَه شَمْعَا گَشِي
 شَوَكِي دِدِلْدَايِ خُوشِي
 عَلَا وَتَايِي قُرْمِزِي
 نِيرِ كَزِ دِبَاغَاتِ تَوَزِي
 وَتَبِي كُوبَايِي اَرغَوَانِ
 فِيرَانَه يِ سَلُّوْا رَوَانِ
 لَو كَمَلِي مَسْتَانَه رَقَصِ
 دِي بِتِ وَرَتِ شَاهَانَه رَقَصِ
 قَرَقَفِ دِجَامَانِ هَاتَه جُوشِ
 وَتَبِي كُوبِي دُرْدَانَه رَقَصِ
 بِي مَوَجِي دَرِيَايِ رَازِ
 وَي كَشْتِي سَكَّانَه رَقَصِ
 رَقَصَا كُوتِي دَلْبَرِهَبِي
 بَا فِيمَه رِي اَرَزَانَه رَقَصِ
 عَارِفِ فَنَّايِي لِي دَرِي
 اَوْخَفِ نَهَبِتِ پَرَوَانَه رَقَصِ
 زُلْفِي وَ نَازِكِ رَاوَشِي
 مَه زَبَنَه بِي شِيرَانَه رَقَصِ
 اَصْلَانِ دِيرِ دَابَرِزِي
 نِي شَكْرَانِ نِيشَانَه رَقَصِ
 كَلِ چِيچَكِ وَتَرَحِي جُوَانِ
 عَارِفِ لِفَرَقِ جَانَه رَقَصِ

اِیْرُو شُکْرُ خَنْدِ بِرِیْنِ دَسْتِ سِبْیِ زَنْدِی بِرِیْنِ
دِیْسَا بِگُوَنْدِی بِرِیْنِ دَرْدِی * مَلِی * دَرْمَانَه رَقْصِ
﴿ باب الغناء ﴾

﴿ وقال ایضا قدس سره ﴾ -

شِیوَه دِلْبَرِی بِزَانِ سُنَّتَه شِیوَه عِشْوَه فَرَضِ
هَرْدُو نَظَرِ کُوینِ قَرَانِ وَاجِبَه یَکِ کِرِ شِمَه فَرَضِ
هَرْدُو قَرَانِ کُو قِبْلَه بِنِ هَرَجِه دَمَآخُو یَابِنِ اَوِ
وِی سَعَتِی دِدِنِ عِشْقِ لَا زِمَه یَکِ دُو سَجْدَه فَرَضِ
خِرَفَه زَرَقُ وَزَنَسْکِ زُهْدِ مِیْنِ بِمِیِ مُغَانَه شُسْتِ
شُسْتِ وَشَوُکِ دِمِیْنِکْدِی اَوَّلِ کَارِ فَرَضَه فَرَضِ
نِی شُکْرِیْنِ شِرِیْنِ زَبَانِ مَسْتِ بِجَامُ وَبَادَه بِنِ
فَرَضَه دِیْتِ زِتَوَبَه یِ سَالِکِ عِشْقِ تَوَبَه فَرَضِ
سَاقِیِ سِیْمِ سَاقِ مَا زَهْرِی هَلَا هِلِی بِدَسْتِ
جَانِ مَه شُکْرُو مِیْنَتَه تِیْزِ رَوَانَه رَقْصَه فَرَضِ
خَالِ اُحْمَرِ بُو جَهْکِی بَیْتَه قَرَانِ اَبْرُوَانِ
شُبُهْتِ بَیْتِ مَقْدَسِ وَکَعْبَه دِیْنِ دُو قِبْلَه فَرَضِ
اَز کُو دِدَعُو ی عَاشِقِ کِفَشَه دِکِیْتِ زَبَانِ دَرُو
کَتَمِ شَهَادَتِی دِیْتِ وِی سَعَتِی بِشَهْدَه فَرَضِ

جَنَّتْ وَدِيمُ وَگَرْدَنِي پَرْدَه دَمَا زَبَرِ بَرْت
فَرَضَه *مَلَا* لِحَاجِيَان سَغِي وَطَوَافُ وَعُمَرَه فَرَضُ

❦ وَقَالَ اِيضًا قَدَسَ سِرَه ❦

مَه زِيَلِ حُسْنُ وَجَمَالِي چِه غَرَضُ
بِي جَمَالِي زِيَالِي چِه غَرَضُ
گَرَنَه تشبیه دُو بِرَهِين تَه بَتِن
مَه دَعِيدَانِ بِيَالِي چِه غَرَضُ
گَرَنَه قَسَنَّا دِلُ وَجَانِ مَه دَكِت
مَه زَوِي شُوخُ وَشَبَالِي چِه غَرَضُ
گَرَنَه رُوحي مَه دِيي دِلِ بَرَتِن
مَه زَوِي قَنجُ وَدَلَالِي چِه غَرَضُ
گَرَنَه بِاسْمِ تَه مُعَمَّائِنِ حُرُوفِ
مَه بِشِكْلِ خَطُو خَالِي چِه غَرَضُ
نَه كُو شَرْمَنْدَه زِرُوي تَه بُوَا
آفَتَايِي بِزَوَالِي چِه غَرَضُ
قَسَنَتِ وَخَدَتِ دِكِرَتِ رُوحِ بِرُوحِ
وَرَنَه عَاشِقِ زِيَالِي چِه غَرَضُ
دِشِي قَدَرِي تَجَلَّأُ ثُو بَكِي
مَه لِيي مُومُ وَشَمَالِي چِه غَرَضُ

نَه جَمَالَاتَه نَجَلَتِي بِكِرَتِ
مَه زِ خُوبَانِ رَجَمَالِي جِه غَرَضِ

نَه زِ لَعَلِينِ تَه * مَلَا * بَحْنِي بِكِتِ
مَه زِ نِي بَحْنُ وَسُؤَالِي جِه غَرَضِ

حجّ باب الطاء

حجّ وقال ايضا قدس سره

دِيسَا لِبَدَرِي كَاتِبِي	كِي شَاوَرُو زَنگَارِ خَطِ
نُورَه رَشَانْدِي وَاهِبِي	دَر گِرْدِشِ پَرِ كَارِ خَطِ
حَرَفِينِ زُقُدَرَتِ نُقْطَه پَرِ	مَا دَارِ حَوْضَا لَعْلُ وَدُرِ
أَفْ زَنگِ كَبِي دِي وَه بَسَرِ	قُدَرَتِ نُمُونِ زَنگَارِ خَطِ
أَوْ جِيچَكِينِ شَتَرِي شَبِيهَتِ	أَفْعَى صَفَتِ قَلْبِي مَه مِيهَتِ
سَلُوا زِبَالَايِ وَه رِيهَتِ	أَفْ پَرْدَه يَا گُلنَارِ خَطِ
نَقْشُ وَنِگَارِينِ دَلْبَرَانِ	دَر جِينِ زِرْمَزِينِ أَسْمَرَانِ
هَر تِينِ زِدَسَتْ نِي شَكْرَانِ	مَه زِ گُلشنِ فَرخَارِ خَطِ
مَه زِدَسَتْ خَمَاتَرِ حِينِ شَلَالِ	خَالُ وَخَطِينِ نُورَا زَلَالِ
دَانِي دَسَنْدُوقَانِ لِبَالِ	مَالِي مَه صَدِ قَنْتَارِ خَطِ
بَر گِينِ گُلَا رِيحَانِي	كَاتِبِ نُمُوجِكِ دَانِي
كَمِ دِي بِشِي شِيرَانِي	دَر صَنْعَتِي جَبَارِ خَطِ

رَيْحَانُ وَسَنْبُلٌ قِي هَنَّهُ
زَرْبَاكُ وَبُلْبُلٌ قِي هَنَّهُ
صَدَّ جِيچَكْ وَكُلَّ قِي هَنَّهُ
أَوْ بَنْجَه يَا كَلْزَارِ خَطْ

كُلَّ جِيچَكْ وَنَقْشِيْنِ غَرِيْبِ
لِي رَاسْتِ وَجَبَّ بُوِيْنِ صَلِيْبِ
نَسْرِيْنِ وَرَيْحَانِ عَجِيْبِ
جَدْوَلْ كَشِيْنِ زُتَّارِ خَطْ
إِغْرَابُ وَحَرْفِيْنِ زَرْفِيْشَانِ
مَهْ زُ جَانِبِ دِلْدَارِ خَطْ
طُغْرَا نِشَانِ زَرْكَشِ مَهْ دِي
شِيْرِيْنِ وَمَعْنَا دَارِ خَطْ

أَلَلَّ دَبَرُ قَالُوا بَلِي
آفِيْهَتَه جَرَحِ جَدْوَلِي
دَايَمَه كِت قَلْبِ * مَلِي *
أَفَرَنَكِه عَنَبَرِ بَارِ خَطْ

خُونِ كُوْرِدِلِ عَوُجِ بِيْتِ
نِيلِ زُ دِيْدَه بَانِ دِيْزِيْتِ
أَشْكِي رَوَانِ مَه تِيْنَه خَطْ
كَفْتِيْمَه نَائِ شُبُه بَطْ
كَاتِبِ نَقْشِ قُدْرَتِي
أَرْزَنْ وَدِيْمُ وَجَنَهْتِي
زِيْرِ رَشَانْدِي سَرَخْتِي
بِي نَقْشَانْدُو كِرِ نَقْطِ

جَبَهْتِ وَدِيْمِ نَقْشَانْدِ
مِيْسَكُ وَزَبَادِ لِي فَشَانْدِ

نُورِي زُ ظُلْمَتِي رَشَانْدِ
تَاْزَه كِيْشَانْدِي خَطْ بِحَطْ

حُورُ وَفِرْشَتَه كِي وَهْ دِيْنِ
نَاْزَكُ وَخُوبُ وَسُرْشِيْرِيْنِ

دِيْمِي نُمُوْنَه بَرَبَكِيْنِ
صُوْرَتِ چِيْنِ نَمَا غَلَطْ

شِيْعَرِي * مَلِي * كُوْوَلْ رَوَانِ
دَايَه تَه جَانِ مَرُفَاتِ

پُرْمَه لِبَرَكِ اَرُغْوَانِ
دِيْنَه غَزَلِ لِيْنِكِ شَطَطْ

✽ وقال ايضا قدس سره ✽

مَيِّ نَه نُوشِي شَيْخِ صَنْعَانِي غَلَطُ
 أَوْ نَه چُو نِيَشْ أَرْمَنِستَانِي غَلَطُ
 مِثْلِ مُوسَى وَي تَجَلَّيَا نَه دِي
 اِي تُو دِي كَانِي خَطَا هَانِي غَلَطُ
 وَي نَدِي بَرُونَاتَه وَدَايِ قِياسُ
 حَكْمَتِي لَو چُو يَه بُرْهَانِي غَلَطُ
 سَطَوَتَا لَيْلِي يَقِينِ مَجْنُونِ تَبَانْدُ
 وَرَنَه قِيَسُ نَاكِتِ بَيَابَانِي غَلَطُ
 وَكَ ✽ نِشَانِي ✽ نَقْشِ وَنِشَانَكْ نَه دِي
 اِي كُو نِشَانَكْ نَه دِي كَانِي غَلَطُ
 آزِ گِهَامِ آفَا حَيَاتِي خَفِ زُدَلُ
 خُضْرِ فَاژِي چُو يَه حَيَوَانِي غَلَطُ
 شَاهِ تُشِينِينِ نَازِ كَنَانِ ضَايِعِ مَكْنُ
 دَانَه يِنِي دِلِ بِيئِي خَانِي غَلَطُ
 اللَّهُ اللَّهُ جَرَحُ وَدُولَابِي دِنِي
 نُقْطَه قَطُ نَاكِتِ دِدَوَرَانِي غَلَطُ
 رُو زُوشَبِ هَرِ سِيرِ دِيدَارَاتَه يِنِ
 نَاكِيرِنِ أَوْ دَوَرُوسِيرَانِي غَلَطُ

هُونَ نَه بَيْنَ مَشَاطَهْ خَفَ دَانِهْ
هَمَقَرَانِ كِرِ خَالُ وَنِشَانِي غَلَطُ
دِي بِسَرَجَانِ مَه مَرُوتِ دَامَهْ اِيخُ
بِشَكُوبِنِ بَنَدَا گَرِي بَانِي غَلَطُ
سَرَنَه بِي بَرِ كُفَرِ زُلْفِي عَاقِبَتِ
اَز دِيرِ سِمِ لِي زِ اِي عَاسِي غَلَطُ
بِهَنِيَا فِي چَرخُ وَ دُولَابِي دِنِي
نَسَبَتَا اَرْبابِ عُرْفَانِي غَلَطُ
نُسَخَهْ عَالَمِ هَمِي عَنَوَانَكَهْ
نُقْطَهْ يَكْ نَابِتِ دَعْنَوَانِي غَلَطُ
قَلَزْمُ وَ بَايِنِ مُخَالَفِ تِي بُرِتِ
دَانَه كَلَشِينِ دَارِ سَكَايِي غَلَطُ
دَا يَزَانِي بَهْلَوَانِي مُو يَكِي
دَسْتِ نَدِي لِه مِيزَانِي غَلَطُ
وِي دَدَسْتِي مِّنْ گِلَاكَشِ پُر خُتَاوِ
حَيْفِ بُلْبُلِ چُو گِلِسْتَانِي غَلَطُ
هِيژ سَهْوَا خَامَهْ بُو وَرَنَه مِّنْ
اَتُ غَلَطِ نَاكِرِ دِيوَانِي غَلَطُ
وِي لِسَرِ بُونَاتَه اَتُ سِيَوَانِ فِدَا
وَرَنَه نَادَا رُوژِ سِيَوَانِي غَلَطُ

گَه دِل وِگَه جَان دِیْن تَر کِیْن تَه تِیْن
 نَا کِیْر تَ بَغْمَا وُ تَلَا یِ غَلَطْ
 مَشْرِ بِي تَر کَا تَ فُرَات وُ یِل کِیْر
 تَشْنَه لَب جُو طَرَفِ عُمَا یِ غَلَطْ
 پِیْر حُکْمَتِ یِیْن لَوْ قَا مَشْرِ بَان
 کَس تَدِ مِی رِهْتَه فِجَا یِ غَلَطْ
 رَاسْتَه یَک قَانُون سَرَا سَر نِیْنَه تِی
 خَوَهْرِی وُ بِیجِیْن پَرِی شَا یِ غَلَطْ
 بَاکِ طَبْع وُ قُوَّتْکَ مَوَزُون دِفِیْت
 دَا نَه دِت صَنَعَتِ بَادِ مَانِی غَلَطْ
 مَرْدُمِیْن جَهَنَمِیْن * مَلِی * عَنکَسَا خَوَه دِی
 وَلَکَ * نِشَا یِ * مَا لِنِی شَا یِ غَلَطْ
 ❦ باب الظاهر ❦

❦ وقال ایضا قدس سره ❦

بِی لَبِ لَعْلِی * مَلَا * مِنْ زَمِیَا آلِ جِه حَظْ
 صُحْبَتَا یِ تَه یَتِیْن بَارِی هَر حَالِ جِه حَظْ
 قَدَحْکَ بَادَه بَدَسْتِی خَوَه لِقَلْبِ مَه بَرِی
 عَاشِقِی سُوخِیْتَه بِي آتَشِ سَبَالِ جِه حَظْ

نَه كُو وَكْ طَيْرُ زُمُونِ تَه بِيَارِنِ پَيَكَاڻ
 زُ بَرِينِ دِدِلِ شُبُهَتِ غِرِ بَالِ چِه حَظْ
 حَظْ وَلَدَتْ مَه بِمُورِي خَوَه دِ عِشْقَاڻَه نَدِي
 هَم بِيَاڻ دَرْدُو غَمَانِ زِيدَه تُو اِسَالِ چِه حَظْ
 حُسْنُ وَسْرُ ذَاتِ نَه بَتِ جَذْبَه لَدَلِ دِتْ مَحْبُوبِ
 مَه زُ زُلْفِ وَخَطْ وَخَالِ وَقَدِي مِيَالِ چِه حَظْ
 عِلْمِ عِشْقِ بُتْ وَلَا تَانِ بِرِ وَايَتِ نَا بِيَتِ
 قَدَرَكْ حَالِ كُو نَه بَتِ شُبُهَتِي هَرِ قَالِ چِه حَظْ
 بَدَوِي پَاكِ چِه كِتِ فَسَحَتِ مَبْدَانِ كُو نَه بَتِ
 مُسْتَمِعِ گُوَه نَه دِرَتِ مُطَرِبِ وَقَوَالِ چِه حَظْ
 دُرِ نَاسُفْتَه دِيوَرِمِ زُلْبِ لَعْلِ * مَلَا *
 گِرِ رَوَانِ بَخْشِ نَه بَتِ نَظْمِ كَرُوَالِ چِه حَظْ

❦ باب الفاء ❦

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

سَرِ دِدَتِ آبِ كُو تَرِي	زَمَزَمَه وَ سَمَايِ زُلْفِ
سَابَه نُمَايِ خَاوَرِي	سَدْرَه مُنْتَهَايِ زُلْفِ
سَابَه نُمَايِ جَبَهَتِي	نَقْشِ وَ خَطْبِي زُ قُدَرَتِي
نُقْطَه وَ حَرْفِ وَ جَزْمَه تِي	بَالِ وَ پَرِينِ هُمَايِ زُلْفِ

بَالُ وَبَرِّينَ صِفَتْ هُمَا	سَايَهٗ لِحَبْهَتِي نُمَا
خَمْرِي وَلَفْ جُونَهٗ سَمَا	يَكْ يَكْ أَوْ لِبَايِ زُلْفْ
نَتْرِكْ وَبَرْكْ وَشْتَرِيَانْ	رَقِصَهٗ زَرَنَكِي خَمْرِيَانْ
بَازُ وَعِقَابُ وَقَمْرِيَانْ	سَيْرَهٗ سَحَرْ تَبَايِ زُلْفْ
هَرَمَهٗ زِ بُرْجِ سُبُلَهٗ	بَنَجَهٗ دِسِينَهٗ وَدِلَهٗ
دُورُ وَدِرَازُ وَمُشْكِلَهٗ	قِصَهٗ مَاجِرَايِ زُلْفْ
بَسْتِنَهٗ زُلْفْ دَرَكَمِينْ	حَلَقَهٗ حِلَقَهٗ چِينِ چِينْ
يَغْمَا دَكِينْ دِلَانْ نِهِينْ	تِينَهٗ يَقِينْ خَطَايِ زُلْفْ
رُومُ وَعَجَمْ زِهَرْ طَرَفْ	جَنَگْ وَسُوَاشَهٗ وَآنْ بِخَفْ
هِنْدِي وَزَنَكِي صَفْ بَصَفْ	هَاتَنَهٗ بَرْ لَوَايِ زُلْفْ
هَرْدَمْ وَهَرْ سَمَتْ زُئُو	بَيْتَهٗ دِسِينَهٗ نَارُ وَدُؤُو
صَبْرُ وَقَرَارِ مِنْ زِكُو	عَاشِقُ وَمُبْتَلَايِ زُلْفْ
زُلْفْ سِيَاهِي بِي وَفَا	قَطْ مَهٗ نَدِي زُويِ صَفَا
كُشْتِمَهٗ أَزْ بَصْدْ جَفَا	آهٗ زِدَسْتْ جَفَايِ زُلْفْ
زُورُ وَفَقِيرُ وَمُبْتَلَا	زَاهِدُ وَصُوفِي وَ *مَلَا*
كُشْتِنَهٗ أَوْ بَصْدْ بَلَا	كَسْ نَهٗ كَسْتْ بَلَايِ زُلْفْ

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

إِرُو زِ شَهْكَاسَا سُرِي	مِي هَاتَهٗ فَتَجَانَا صَدَفْ
مَيْتْ كُو إِرُو دِيمْ دُرِي	دَا مِنْ مَيَا حُسْنَا خَوْهٗ خَفْ

خَفْ دَامَه جَامَا كَوْنَرِي شِيرِيْن قَدُوْلَبْ شَكْرِي
 بَايِي صَبَا دَا چَنْبَرِي هَاتِيْن سَمَا شَتْرِي وُ لَفْ
 شَتْرِي وُ زُلْف وُ بَلَسْكَ وُ پَرْ هَمِيَان لَدِيْم دَعْوِي وُ شَرْ
 اِيْلَان لَسْلَوِي بُونَه سَمَرْ عَقْرَبْ خُوِيَان اَزْ هَر طَرْفْ
 عَقْرَبْ نَهِيْن اَو سُنْبِلِيْن بُو عَنبَرِيْت دَا فَا دِلِيْن
 نِيْشَان زِيْمِسْكَ وُ فُلْفِلِيْن وَاَنْ سِيْنَه مِيْن كِيْر هَدَفْ
 دَا سِيْنَه جُوْهَتِي تِيْر خُوْشَه قُوْسِي هَلَاكِي تُوْز رَشَه
 يَك تِيْر پُر كُشْتِيْن لَشَه خُوِي دَجَر حَاَنْ دَا يَه كَفْ
 مِيْن خُوْن بِجُوْ تِيْمِيْن وُ دِلْ اَو بَا زِيْيِي يِي تُوْرو وُ سَلْ
 دَا كَفْتَه يِيْت تُوْرا قَزَلْ قُمْرِي نَه هِشْتِيْن رَف بَرَفْ
 رَف رَف نِهْشْتِيْن زَاغ زَاغ دَا يِيْن لَدِلْ مِيْن دَاغ دَاغ
 دِي كِي عِيْنِيْت سَاغ سَاغ وُسْتَاْنَه لَشَكْر صَفْ بَصَفْ
 صَفْ صَفْ مِه دِيْن هِنْدِي وُ زَنْكْ جَنْكِيْز هَات تِيْمُوْر لَنْكْ
 خَفْ وَاَنْ رَشَاَنْدِيْن دِلْ خَدَنْكْ تَشْبِيْه تِيْرِيْن خَاَنْ شَرَفْ
 تِيْرَكْ زَقُوْس مَالْ زَرَاكْ تِي دِلْ قُوِي تَا فَيُوْه نَاكْ
 خُوْن تِي پُرِي تَشْبِيْه آفْ فَرِيَاد وُ أَفْغَاَنْ صَدْ أَسَفْ
 جَاَنْ دِي نَه دَت اَو مَالْ خَرَابْ هَر سِيْنَه جُوْتَكْ غُرَابْ
 تِيْدَا بَرِيْن پَنْجَه وُ كَلَابْ وِي جَاَنْ دَدَسْت وِي رُوْخ دَكَفْ
 جَانِي * مَلِي * رُوْحَا * مَلِي * تُوْرا زَقُدْرَت نَقْطَه يِي
 رَمَزَكْ نِهِيْن دَا مِيْن وُ لِي نَالِي زَبَرْ وُ كْ نَاي وُ دَفْ

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

نَا زَكَا مِنْ دِسْمَايِ سَرِّ أَنْكُشْتِ عَقِيقُ
دَا مِهْ إِي رُو دِسْرَايِ قَدَحَكْ تَا زَهْ رَحِيقُ
مِهْ زِدَسْتُ وَبَدِي بَيْنَا قَدَحَكْ صَا فِي فَخْوَارُ
(شَعَشَعَايِ كَنْجَمِ بَسَنَاهُ وَبَرِيقُ)

سِرِّ لَعْلِ لَبِ جَانِ بَخْشِ زَايِ تُو بِيَحْتِ
(أَعِدِ النَّظْرَةَ بَا نَاطِرُ فَالَسِرُّ دَقِيقُ)
بَلَبِ لَعْلِ شَكَّرُ خَنْدَهْ شَكِينَا شَكَّرَكْ
(أَنَا بِالْوَعْدِ لَوَاتِقُ فَلَهَا الْوَعْدُ وَثِيقُ)

دِرِبَا دُرِّ مُرَادِي مِهْ سَرِي دَانِيَهْ رِي
(خُضْتُ فِي الْبَحْرِ وَلَا زَوْرَقُ وَالْبَحْرُ عَمِيقُ)

مِهْ زَغَفَلْتُ سَحَرِي دِي وَدُورَمَزَانِ كُشْتِمِ
خُوشِ بِحَقِّي خُوهْ كِهَشْتِمِ (أَنَا بِالْقَتْلِ حَقِيقُ)
قَطُّ نَهْ كُو قَتْلَهْ دِكُمْ يِ كُنَهْ وَمَظْلُومَهْ
(رَشَقْتَنِي بِنِسَالِ وَرَمَنِي بِرَمِيقِ)

تِيرُورِمِ هَرِ دُولِدَانِ الْجَكَّرِ چَسْبَانِ كِرِ
أَوْ زُخُونَا مِهْ نَهْ رِشْتِي تَلِينِ صُهْرِ عَقِيقِ

سوسین تهی تر و نازک لگلان طعنه ددن
(فیہا العنبر فائح وبہا المسک عبیق)

چہ بکشتین چہ بہشتین ٹوکو فرمان بکری
از محکمی تہ خوشیم * اُحمد * عبد و رقیق

وقال ایضا قدس سرہ

مین دی زغف لَت جام د کف شاہی نجف دل کیر ہدف
روڑہات شرف ستیر بونہ خف ہر چار طرف نورا یسق
ظلمت نہ ما صُحبت وہ ما نورا شما لان چوسما
لی او دما زلف بون جمّا ہاتن سما بی بک نسق
وردان کلاف گرتین خُناں لی مین دتاف صوہتین ہنات
مین دی بچاک زلفین بلاں لی بونہ دائ بند کیر بناں
نورا بصر گفنت و خبر قند و شکر زلفان زسر
خالین دقر بافی سحر دا یتہ در صبحا بحق
مہ ز بہریان بر نالیان شف تاربان جنگ بومیان
ور کشتیان زوان ینگیان بوان تلیان خوش کہ گیان
کیر شفقت میر آنی مہ بیر بردان مہ تیر کیر مہ اسیر
نگہا فقیر زلفا حریر آہیتہ شیر دا پی محق
ای مُشتری دعی زری نہ بر سری نی جان بری
آفت سری گافا بری لازم ہری وی اُن بری

کَلْبِي دِرِي نِيْشَانِ بَرِي نِيرِ آوَرِي مُزْغِينِ پَرِي
بَحْرُ وِ بَرِي عِشْقُ وِ سُرِي آفِيْشْتِه رِي سَرِ مَا فَلَاقِ ۱

مِنْ دِي دِنُو بِي بَارِي تُو سُنْدُسَه. اُو بِيْمِ بِي دَرُو
مِنْ بُو دَقُو سِي بُوِي اُو شِيْثَانِ مِه لَو نَابِيْمَه خُو
هِيْشْتِر رَوَانِ تِيْن وَكْ جُوَانِ تِيْر دَانِ اَوَانِ رَشِ اَبْرُوَانِ
دَل وَكْ جُوَانِ بَرِ كَاشُوَانِ سَرِ لُوْلُوَانِ بَرِ غِيْنِ وَرَقِ ۱

بُوْنَا شِهَالِ دِيْعِي يَحْسَالِ اِغْرَابُ وِدَالِ قُوْسِ هِلَالِ
نَقْشِي جَلَالِ جَامَا زَلَالِ خَمْرَا حَلَالِ صُحْبَتِ يَحَالِ
اَز طَلْبِيَا آفَا حِيَا قِي بُوْمِ تِيَا كِه زِ بَادَه يَا
جَامَا خُوِيَا بُو عِشْوَه يَا بَارِ لَو پِيَا پِي تِيْن سَبَقِ

جَانِ مَلِي ۲ زِ قَالُوَا بَلِي بَسْنَدِيْمِ وِلِي دَرَكَا گَلِي
بَلَكِيِي گَلِي رُو هِيْنَكَلِي اُو مَسْكَنَه لِي جَارَكِ هِلِي
پَرْدَه وِسْئُوْر دَا بِي قُصُوْر يِيْتِيْن ظَهُوْر دِيْعِي بَشُوْر
نُوَا غَفُوْر خَالِيْنِ دِهُوْر جَامَا طَهُوْر لَعْلِيْنِ شَفَقِ ۱

بَارَهَاتِ وُمَسْتِ صُبْحَا اَلَسْتِ مِنْ دَسْتِ بَدَسْتِ دِي جَامِ دَسْتِ
كَا گُلِ دِيَسْتِ نَابَكِ قَرَسْتِ نِيرَا شَكَسْتِ نِيْشَانَه قَسْتِ
اُوْلَبِ شَكْرِ وَا هَاتَه دَرِ رَابُوْر بَرِ تَابِيْنِ دَبَرِ
خَالِيْنِ دَقَرِ زُلْفِ جُوْنَه سَرِ اَصْلَانِ سَحَرِ لِي بُوْنِ فَرَقِ

﴿ باب الطاف العریز ﴾

﴿ وقال ایضا قدس سره ﴾

دَلِیْرًا مِنْ سَحَرِیْ هَاتِ بُخُوْهُ وَیَدَكَ
 صَدَّیْدَكَ بُوْنِ دَبْرِیْ تَبِكْ بِسِنَجَابُ وُوشَكْ
 بَارِ بُوْ چُوْمَهْ بُوْاْرِیْ بِزِیَارَتِ كَفِّ پَا
 (قَالَ یَا عَاشِقُ هَا تَبِكْ یَدِیْ هَاتِ یَدَكَ)
 دِلْ وَجَانْ هَرْدُوْمِهْ دَا نِیْ كُتُوْ اِجَا زَتْ رُْمَهْ خَوَاسْتِ
 (قُلْتُ اُسْتُوْ دَعُوكَ الْبَارِیْ اَللّٰهُ مَعَكَ)
 تَهْ دِفِیْ صَا فِیْ وَزَغَلْ زَبَكْ قَدِیْ تَجْرِیْ بهْ كَهْ
 دَا عِیَارِیْ بِتَمَایِیْ بِشُمِیْتِیْنِ تَهْ مَحَكْ
 دَوْرِ زُلْفَا تَهْ مُسَلْسَلْ بِنَظَرْ حَلْ كُوْ تَهْ بِتْ
 نَظَرِیْ صَا فِیْ دِلِیْ سَرِیْ دَدَرَتْ نُقْطَهْ شَكْ
 اَهْوَا مِنْ تَهْ كُوْرَنْجَكْ تَهْ بِخَا طِرْ بِگَیْهَتْ
 بِخُدیْ كِیْ لَوْ كُوْ اُوْ سَكْ بِخُدیْ هَا تَهْ مَسَكْ
 بِاَفِیْنِیْ مَلَكْ وَچَرَخْ وَفَلَكْ نِیْنَهْ سَمَا
 دَوْشَنِیْنِ تَبِكْ عِیْهَرِیْ رُْسَمَا تَا بِسَمَكْ
 تَهْ كُوْ پِیْنُوْسْتَهْ یَبِكْ نِیْنِ رُْسَرِ عِشْقِ دُوْرُوْخْ
 دِیْ بِاَشْبَا حِ بِبِیْنِ وَاَصِلْ وَپِیْنُوْسْتَهْ یَبِكْ

زِ مُسْتَى عَدَدُ كَثَرَتِ اُسْمَا ثُومَه بِنِ
 زَبْدُوعَمَرِيْن مَه حَتَّى جَنْدُ دُونِنَه يَكْ وَيَكْ
 حَه فَصَاحَتِ بِمَلَاحَتِ وَهْ دِدِيرِي ثُو * مَلَا *
 اَنْ اَدَا بَاتَه دِشْمَرِي وَهْ شَرِيْنُ وَيَشْمَكْ
 وقال ايضا قدس سره ❦

تَعَالَى اللهُ زَهِي حُسْنًا مُبَارَكْ تَبَارَكَ صَد تَبَارَكَ صَد تَبَارَكَ
 مَكْرَ شِيرِيْن بِهِي شِيرَا بِي بُو (أَلَا شَمْسُ الْمَلَاحَةِ قَدْ تُشَارَكَ)
 زِ غُنْجِيْنِ بُنْجَه بَا وَيِ كُكْلِ عِذَارِي
 زِهَرِ غُنْجَه دِدِلْدَا مَابَه خَارَكَ

لَتَخْتِ دِلْبَرِي رُونِي بِشَاهِي لَتَه شَاهِي مُبَارَكَ بَت مُبَارَكَ
 زِ دِيدَارِي مُرَادَا مِنْ يَخْشِي مُرَادَا مِنْ زُتَه دِيدَارَه جَارَكَ
 دِدِلْ دَانِي وَدِيسَا دِلْ دِصُوْزِي (أَتَحْرِقُ بِأَمْلِكِ الْحُسْنِ دَارَكَ)
 عِذَارِي كَرَمِيْن دِي ثُولِدِلْ دَه (لَا نَالِقَلْبَ قَدْ يَهْوَى عِذَارَكَ)
 تَه جَزَكِ مِنْ زِ دِلْ كِرِ بَارَه بَارَه

(فَجَارَكَ بِأَبَدِيعِ الْحُسْنِ جَارَكَ)

وَرَه خَانِمِ بِكُزْ بَسْتَه بِخَنْجَرِ
 * مَلِي * أَمَّا بَدَسْتِي خَوْهِي مُبَارَكَ

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

نَا زَكَكَ مِنْ سَحَرِي دِي بِجَمَالَا خَوَهْ نَه وَكَ
 حُورُ وُودَانُ وُپَرِي بُونَه بَشَرُ بُونَه مَلَكُ
 وَرَتَمَا شَاي شَهِيدِي خَوَهْ كَه جَارَكُ ثُو بِي
 (أَحْسَنَ اللَّهُ وَتَبَارَكَ) زِدُو جَهَنَّمِي دِ بَلَكُ
 مُنْبِلِي تَرِ لِكَلَانِ پَالِ بِمَسْتِي دِدَرِي
 سُو سِنِي تَا زَه لِنَسَرِي وَرَقَانِ بُونَه هَلَكُ
 نَا زَكَامِنْ كُو بِمَسْتِي دِ جَمِنْ هَاتِ خَرَامُ
 زُحَسَدُ جُونَه خُسُوفِي مَهْ وَمِهَرِ دِفَلَكُ
 اِي زَغَفَلَتِ تَه بِيْنِتِ كُو دِمِيْنِتِ هِيْنَاتِ
 تَه بِجَهَنَّمِي دِ بَلَكُ كُشْتِنَه مَظْلُومِ كَلَكُ
 ذَرَه يَكُ عِشْقِي گِهَا كِي وَزَعَقْلِ خَوَهْ نَه بِرِ
 (كُلُّ مَنْ صَادَفَهُ دَاهِيَةُ الْعِشْقِ هَلَكُ)
 خُسْرُ وَعِشْقِي كُورُ وَنَشْتِي لِسَرِ تَخْتِ وَجُودِ
 (فَتَحِ الْقَلْبَ عَلَى الْفَوْرِ وَلِلرَّوْحِ مَلَكُ)
 وَهَجِهْ عِشْقُ وَجِهْ سَلَامَتِ هَرْدُو دُورِنِ زِيكِي
 (كُلُّ مَنْ يَسْلُكُ حُبًّا سُبُلَ النَّارِ سَلَكُ)
 آهِي گَاكِ زَفَلَنِ نِيْتِ مَهْ زِي بِيْتَا دِ جَاگَرِ
 بَسْ ثُو بِي قَبْدَه نَصِيحَتِ كَه مَهْ دِلِ بُوبَه بَلَكُ

مَا زِ عُمْرِ مَهْ جِهَ مَا بَتْ وَرَهْ إِيْدِي لِمَرَا
دَا دَانْفَارِ وَجُودِي بِكِرِيْن سِيْرِ مَلَكْ

دَا سِنُوْا ئِيْ كُوْ زِ حُسْنَاتَهْ فِدَا لَا مِعَهْ كِي
(نَظَرُ الشَّمْسِ مِنَ الشَّرْقِ إِلَى الْغَرْبِ دَلَالُكَ)

أَفْتَا يِ كُوْنَهْ تَصْوِيْرِ زِ حُسْنَاتَهْ بِيْنِ
(نُورُهَا فِي نَظَرِي ظُلْمَةٌ دَاجٍ وَحَلَكْ)

زِ هَوَى بِنْدَتَهْ كِيْرِمْ شُبُهَتِيْ بَا يِ دِسْنَكْ
جِهَ زِ بَسْنَكَاتَهْ بِيْمْ آهْ زِ بَسْنَكَاتَهْ جَلَكْ

أَزْ زِلْفَاتَهْ قَرَسْتِمْ مِهْ طَلَبْ كِرْ لَبْ لَعْلْ
لِي دِجَاهَا ذَقْنِيْ بِي سَرُوْ بَا جُوْمَهْ هَلَكْ

بَا مِيْدَاتَهْ هُمَا يِ تَهْ ﴿ مَلِي ﴾ ثُوْرِ فِدَا
وَرْتَمَاشَا يِ جِهَانْ بُوِيَهْ هَمِيْ ثُوْرُ وَشَبَكْ

❦ بَابُ الْكَلَامِ الْعَجِيْبِ ❦

❦ وَقَالَ اَيْضًا قَدْسِ سِرَهْ ❦

كُوْ اِشَارَاتِ بِيْشَارَاتِ بِيْدِيْتِ نَعْمَهْ جَنَسَكْ
زِ رُوِيْ آيِيْنَهْ دِلْ بَرْتِيْنِ پَرْدَهْ زَنَسَكْ

فَهْمِ رَا زِ اَزْ بَكِرِيْ وَرْ يَسِيْ مَزْدَهْ سَا زِ
جَنَسَكْ بِيْ پَرْدَهْ دِيُوْتِ تَهْ نِيْ وَنَا يِ بَدَنَسَكْ

وه کُوی شَاهِد و مَحْبُوبِي تَه عُمَرِي خَوَه بُوَارُ
 کَارِکِي رَا بَه بِکَنَه وَفَتَنَه کُوی اِيْمَارَه دَرَنَسْک
 بَرِي مَقْصُودِي زُطُوبِي نَه گِرِين مَمْلُومَه
 مَه زِدَسْتِي خَوَه يِي کُوتَاه زُبَايِي خَوَه يِي لَسَنَسْک
 دِل يَارِي مَه نَه بُو نَرَم بِصَدَّ آبِ گِرِي
 اَتَرِي دِي چِه بِکِت آبِ بِصَدَّ قَطْرَه لِسَنَسْک
 سِينَه گَه نِت کُوی بَکَرَبِت اَو زِدَرَبِي مُحَبَّتِي
 مَه جَگَر شُبُهَتِي بَارُوتَه وَدَل مَایَه پَرَنَسْک
 بَچِه رَنَسْکِي مَه دِل خَف يِسْتِن گُوهر عِشَق
 عَاشِقَان مُحَبَّت و مَهْر آز رِيَان کِفَشَه زَرَنَسْک
 کِفَشَه مَجْمُوع و پَر يَشَايِي حَالِي مَه دِل
 زَسَرِي زُلْفَا پَر يَشَان و ز بَسَنکَاتَه يَه شَنَسْک
 نَه نِي گَز مَه دِبَارِن مَه زَقُوسِي دُو هِلَال
 مَه ز مَر گَان سِيَه نِينَه جَگَر نِير و خَدَنَسْک
 مِثْل وِي قُوسِي هِلَالِي کُوی دُونُون رِيحَانِي
 کِي نِشَان دَانَه ز شير آز و کِي آيِنَه زِيَنَسْک
 هَر لَدُورَا حَجَرِ اسُود حَبَشَان چَرخ و طَوَاف
 تِين و قُوفَا عَرَفَاتِي بَسْمَا نُوبِي و زَنَسْک
 صَف بَصَف تُرک و مُغَل دُو گُش و هِنْدِي دِکَمِين
 بِمَجَب هَاتَنَه جَنَسْکِي حَبَش و رُوم و فَرَنَسْک

میر و کرم مانج لهولان قدرک و ستانه
 لی دینی بصف و تب عرب هاتنه جنگ
 ز گوهر غنچه کشانی دگریت درجی عقیق
 بشکر خنده زنی گر بگریت شگری تنگ
 وره بی پرده * ملا * فی غزلی بینه مقام
 هر دما بینه سمداف بداف و جنگ بچنگ
 ❦ باب المزم ❦

❦ وقال ایضا قدس سره ❦

گر بدبایا او صنما سر جمیل نازل ارضان نه دبو جبرائیل
 من نظرک لحسن و جمالاته کبر
 آینه بک دی مه ز نور ا جلیل
 لو ز لب لعل ته جان بو خجل باد بی انگوری کجا سلسبیل
 دیل مه هزارن ته دبندی ولی (لینس لنا عنک مجال بدیل)
 (ما انا و حدی بک من منرم کم لك قبلی شفا من قتیل)
 دارو دردی مه ثوی جان من (هل بسوی الوصل شفاء العلیل)
 صبر و سکون چونه مه نف دجله دا
 لو ز دو چشمان مه دزیت آب نیل

بَسْ نَه مِه صَدَّ جَشْمَه زِ جَشْمَان دَرِیْت
 (مَزَجَ دَمِ دَمَعُ عُبُورِی بَسِیل)
 پُرْمَه نَظَر دَانَه زِ سَر تَا قَدَم (قَدَرَجَعِ الطَّرْفُ وَعَقْلِی کَلِیل)
 مِثْلِ تَه مَه بُونَه وَ بَا مَه دِیْن
 رُوژ مَکُو تَجَلَّایَه جِه حَاجَتِ دَلِیل
 (قَدَّ سَلَبَ الرُّوحَ عَلٰی غَفْلَةٍ اِذْ هَجَمَ الْقَلْبَ بِطَرَفِ کَحِیل)
 گَرَجِه لَبَرِ ضَرْبُ وَ جَفَانِ فِیلِ بُوْم
 بِي مَقَرَّ اَز مَاتِ کَرِیم شَاهُ وَ فِیلِ
 جَانِ دِدرِمِ گُفَتِ بِیْکِ بُوْسَه دَه
 لِي بَیْتِی لَعْلٰی شَکَرِ خَا کَفِیل
 گَرَجِه دَنِیْفِ حَلَقَه شِیرِ اَنِمِ اَز (لَیْسَ عَلَیْنَا لَیْدَانَا سَبِیل)
 زُورِ ~~مَلَا~~ فِرَقَتِی اَبْتَرِ کَرِیْن (اِنْ مِنْ السَّاعَةِ یَوْمَ الرِّحْلِ)
 وَقَالَ اَيْضًا قَدْسِ سِرَه

شَاهِدِ قُدْسِی نِشَانِ حُسْنَه زِ رَمَزِ اَزَل
 دَامَه بَدَسْتِ سُرِی جَامِ مِیَا لَمْ یَزَلْ
 مِی کُو بِجَتِ سَاغَرِی دَدَسْتِ وَی دِلْبَرِی
 شُونْدِ بِخَالِقِ دِخُوْمِ رُوژَه دِ بُرْجَا حَمَلْ
 دِیمِ دِجَامِی مَه دِی سُرِ دِمْدَامِی مَه دِی
 لَو مَه زِ مِیْنَخَانَه یِ گِرِ تَبَه بَرْدَرِ مَزَلْ

هَر زِ كَفَّانِي بَوَش قَبْضَه زَرِي كُوشَه رَش
 كَزَمَه بِجُهْتِ تِنَه دِل كَس دِ مِرْتِ يِ اَجَل
 حُسْنُ وُ سُرَا صُورَتِي كَس دِدَرْت قُدَرْتِي
 لَو دَاوِل دُورَه زِي طَعْنَه يِ (لَمَّا أَقْل)
 زُورَبَه وَه تَيْنِ عَرَبِ تِيكِ چَفَانَدِن قَصَب
 فَتَحِ بِجَهَنَّمَانِ مَه دِي جَنَنَكِ وَجَدَا لَا جَمَل
 شِيرُ وِرْمَانِ فِيكِ رَانَ پَنَجَه بِرِنِ تِيكِ رَانَ
 لَوَمَه دِكِنِ زِيكِ رَانَ قِيمَه دِكِنِ دِل دِگَل
 نَارِكَ وَفَتَنَجَا شِيَالِ دِل فِكْرِنِ مَحَال
 لِي زِمَه دِي دِل بِيَتِ دِل يَمَه دِتِ مُحْتَمَل
 نِي شَكْرُ وِدِيمِ دُرِي دَامَه بِدَسْتِي سُرِي
 جَامُ وَقَدَحِ شُبَه آفِ لَوَمَه رَوَانِ تَيْنِ غَزَل
 كَرَجَه دِجَهَنَّمِينِ (أَنَا) عَالَمِ * مَلَا * كِرَفْنَا
 (دُونَ فَنَا بَابِكُمْ إِنَّهُ عِنْدُ أَقْل)
 وقال ايضا قدس سره

اَبْرُو زِ رَمَزَا دِيمِ دُرِي	مِنْتِ كُومِنِ مَسْرُورَه دِل
دَلْبَرِ بِنَجَانَا سُرِي	مِي دَامَه وَمَخْمُورَه دِل
رَمَزِكَ نِهِنِ آفِيَهْتَه دِل	مِهْرِي زِ بَاطِنِ مِيَهْتَه دِل
شَهزَادَه يِ سُرِ رِيَهْتَه دِل	شَهكَاسِيَا فَرَقُورَه دِل

هوسَتايِ عشقِي دِلِ هَمُوتُ	سَرِ نَا قَدَمِ هَنگِي دِصُوتُ
رَمَزَا (أَنَا الْحَقُّ) هَرِ دِگُوتُ	بَاوَرُ بَكِيَتِ مَنصُورَه دِلِ
دِلِ لِي بِدَتِ نُورَا مِيِي	وَقَتِي سُوَاشُ وَهِي هِيِي
فَهَمُ أَرِ بَكِيَتِ وَحَيَانِيِي	زِي دِتِ خَبَرِ مَأْمُورَه دِلِ
نُورَا زُ قُدَرَتِ لِي دُوْتُونُ	زِيرَا دِنَالِيْنِ أَرُغْنُونُ
وَرِ آيَتَا عِشْقِي بِخُونُ	خُوشِ نُسَخَه بِكَ مَسْطُورَه دِلِ
تَفْسِيرِ سِرِّ آيَتِي	عَارِفِ دِفَتِيْنِ گُوه دَتِي
رَا زَا رُمُوزِيْنِ قُدَرَتِي	گَرِ دِيْنِ بَكِيَتِ مَعْدُورَه دِلِ
دِلِ كَعْبَه يَه مَوْلَا يَه لِي	نَارِي كَلِيْمِ اِلِسَا يَه لِي
بَانگِي (أَنَا اللَّهُ) دَا يَه لِي	هَمُ كَعْبَه وَهَمُ طُورَه دِلِ
صَدَّ جُودِ صَدَّ جُودَارَه تِي	صَدَّ گُلَشَنُ وَ گُلَزَارَه تِي
چَنَدَانِ زُ عِشْقِي نَارَه تِي	صَافِي نَظَرِ دِي نُورَه دِلِ
صُحْبَتِ كُوكَامِلِ بُوِيَرِي	جَسَارَكُ بِجَا يِي عَنَبَرِي
قَلْبِي بَا فَيِ مَجْمَرِي	خُوشِ عَنَبَرُ وَ كَا فُورَه دِلِ
شُوخُ وَ شَبَالَا لَبِ زُ قَنَدُ	أَوِ نَا زَكَا وَيِ قَنَجُ وَرَنَدُ
وِي دِلِ زُ دِلِ دِلْدَا وَ خُونَدُ	إِيْرُو بَقِيَتِ فَنَقُورَه دِلِ
أَرِ دِلِ زُ تَه مَسْرُورِ بَتِيْنِ	مِيْنِ زُ ﴿مَلِي﴾ دُسْتُورِ بَتِيْنِ
دِي كِيَتِ جَهَانِ پُر نُورِ بَتِيْنِ	لِي دَا نِمَا رَنجُورَه دِلِ

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

شَرَبْتَنَا لَامٌ وَ بِيَانٌ أَزْ بِحَيَاتِي نَادِمٌ
 بَادَيْنَا لَمَعْلِي بَأَفْسَا ظُلُمَاتِي نَادِمٌ
 حُورٌ وَ وَلَدَانٌ وَ پَرِي جُمْلَه جَمَانِ اِیْرُو
 مُوَبَكَبِي پِي زِ خَطِ وِی بُتْ وَ لَا تِي نَادِمٌ
 مَكْرٌ بِدِتْ دَسْتِ طَوَافَا پِي وَ دَسْتَانِ بَکَرِمٌ
 وِی مَجَالِی یَوْ قُوفَا عَرَفَاتِی نَادِمٌ
 اَزْ وِیَارِ شَمِی شَمَه کی هَر دُو هَمِ آغُوشِ بَیِنِ
 لَیْلَه الْقَدَرَه مَه اَوْ شَفِ پِیرَاتِی نَادِمٌ
 جَانِ شِیرِیْنِ کُو زِ بَارِ رَا بِخُذَانِ اَزْ دِکَرِمِ
 نَه پِیَارِی خَوَه دِوَقْتِی سَکَرَاتِی نَادِمٌ
 شَرَبْتَنَا زَهْرِ هَلَا هِلِ کُو حَبِیْبِی مَه بِدَسْتِ
 بِکَلَابُ وَ شَکَرُو فَشَدُو نَبَاتِی نَادِمٌ
 نَه بِقَانُونِ کُو اِشَارَتِ بِشِفَاتِی بِکَرِتِ
 اَزْ هَلَاکِی خَوَه دِعِشَقِی بِنَجَاتِی نَادِمٌ
 مَطْلَبَه کِرِ وَ صَلِ زِ دِلْبَرِ مَه بِنُتْوَانِ زِ کَاتِ
 کُو ثَوَعْبَدِی وَ بَمَبَدِی خَوَه زِ کَاتِی نَادِمٌ

وی بیکِ بکیرین مَاتِ رَقِیِ دِیسا
 بِرَخُ وِفِلُ وِفِرَسْ اَز شَه وِ مَاتِ نَادِم
 دِ مَمایا مَحَرِی دَسْتِ بَکَسْ دِی اِیرو
 غَیِرِ شِیرِیْن قَدُ وِ مَوَزُونِ حَرَکَاتِی نَادِم
 هاتِه دَسْتِ مَه دِر قَصِی وِ دِگُو بِلِ ژ * مَلِی *
 دَسْتِ بَکَسْ دِی دِ مَمایا کُو * مَلَا * تِی نَادِم

❦ وقال ایضا قدس سره ❦

عَیْدَه وِدَا عَالَمِی بَانَسْکِ سَفَا یِ خَاصُ وِعَامُ
 مَاهِ نَوُ اَبَرُ وِ نَمَانْدِن چُو ژ بَر عَوَزُ وِ غَمَامُ
 حَوْشِ بَدُ وِ جَامِی اِشَارَتِ کِیرِ هَلَالِ سَاقِیَانُ
 مَاهِ تَا بَیْنِ زُهْرَه سِیما جَارِدَه سَالِی تَمَامُ
 نَامَه طَی کِیرِ رُوزَه عَیْدِی فِکِرِ فِصْلَا مِی
 لِی بِرِ مَزِمِ تِیْنِ بَاوَا زِ نِیْیِ فَنَجَاتِ وِ جَامُ
 شَاهِدِیْنِ کُلِ رَنَسْکِ مَاقِی بَلَسْکِه نَسْرِیْنِ بَشَرُ
 اِی دِلَبَسِی اُرغُو آ نِی نِیرِ گِزِیْنِ عَرَعَرِ خِیرَامُ
 یَا رَبُّ اَوْ رُوحِیْنِ مُجَسَّمِ یَانِ مِثَالِ رُوحِیْنِ اَوْ
 لَو بِسِرِ جَامَانِ دِ بَخْشِیْنِ نَا زِ کِیْنِ شِیرِیْنِ کِلَامُ
 اَوْ چِه عَالِی گُو هَرِیْنِ هَاتِنِ لِبَاسِ جِسْمِ وِ جَانُ
 عَشْوَه بَیْنِ وَا نِ شُبَه اِکْسِیرِی دِ قَلْبَانِ مَقَامُ

وَلَكَمْ مَلِيٍّ كَمَا فَكَتَنِي غَائِبٌ زِدِيدَارِي نَهْ يَمِ
وَزَيْمٌ وَيَسَاعَتِي لِي بِنِ وَمِنْ دَا صَدِّ سَلَامِ

وقال ايضا قدس سره

دَانَه بِيْنِ عَنَبَرِ لِنَسْرِ بِنَانِ رَشَانْدِنِ خَالِ خَامِ
سُوسِنِيْنِ نَا زَكِ لِسَرِ خَالَانِ جَهَانْدِنِ دَالِ دَامِ
جَبَهَتِ وَدِيْعِي زُقْدَرَتِ لِي نَفِيْسِي حَرْفُ وَحَرْفِ
كَامِلَانِ تَا تَا لِسَرِ حَرْفَانِ كَشَانْدِي لَامِ وَلَا مِ
لَيْلَةُ الْقَدْرِ وَبِرَاتِنِ زُلْفِ وَجَبَهَتِ صُبْحِ عِيْدِ
دِيْمِ وَكُوْ فَصْلَا بُهَارِي لِي قِيَامَتِ قَدْ وَقَامِ
أَوْ پَرِي وَفَتِي دَسْنُدُسِ دَا زُقْنُدُسِ بَتِ خُوبَا
بَنْدَه دِي شَاهِ وَگَدَا بَتِ خُسْرُوِي شِيْرِيْنِ كَلَامِ
هَرِ كَسِي جَارَكِ دِيْهَ أَوْ زَنْدَه مَا حَتَّى أَبَدِ

وِي نَهْ دِيْهِي أَوْ پَرِي رُوْ زَنْدَه گِي لِي بَتِ حَرَامِ
هَرِ كَسِي جَامِي زُدَسْتِي وَيِ شُوشِتِ نُوشِ بَتِ
إِي زُوِي دَسْتِي نَهْ نُوشِي زَهْرِ بَتِ لِي أَوْ مَدَامِ
وَأَنْ دِرْقَصِيْدَا كُودِيْمِ آوُرُ پِيَا پِي دَانَه مِنْ
بَرَقُ وَنِيْرِيْوَانِ لِدَلْدَانِ جَذْبَه يَا عِشْقِي رَفَامِ
عُمَرَكِه دُوْرُ بُومِ زِ جَانَانِ كَتْمَه بَنْدَا فِرَقْتِي
نَا جِهَانِ پَرْدَه هِلَا قِي گُوْ مَلَا يَمِ سَلَامِ

❧ وقال ايضا قدس سره ❧

يَا رَبِّ إِنَّ كَلْدَسْتَهُ يَا نَرْ كَمْسِ رَعْنَا اِسْتِ اِنْ
 سَرُوْ كَلْنَشْن يَا اَلِفْ يَا قَامَتِ بَكْتَنَا اِسْتِ اِنْ
 اِنْ مَلَكْ يَا شَاهِدِ قُدْسِي اِسْتِ يَا مَا هِي فَلَكْ
 حُوْرِ يَا رُوْحِ الْقُدُسْ يَا ثُوْرِ چَشْمِ مَا اِسْتِ اِنْ
 كَوْ كَبِ صُبْحِ اِسْتِ يَا خُوْرَشِيْدِ يَا دُرِّ يَتِيْمِ
 يَا تَنْ سِيْمِيْنَ بَرَا اِسْتِ يَا گُوْهَرِ وَالَا سْتِ اِنْ
 عَارِضَ اِسْتِ اِنْ يَا شُعَاعِ شَمْسِ يَا بَدْرِ مُنِيْرِ
 لَا لَهْ يَا نَسْرِيْنِ وَگُلْ يَا بَادِهْ خَمَرَا سْتِ اِنْ
 سُنْبُلِ نَرْ يَا بِنْفَشِ يَا مُوسُنِ وَگُلْ چِيچَكْ
 زُلْفِ يَا مُشْكِ خَتَنِ يَا صُوْرَتِ طَغَرَا سْتِ اِنْ
 غَمَزَهْ اِنْ يَا گَزْمَهْ اِنْ يَا نِيْرِ يَا سَحْرِ حَلَالْ
 سَا حِيْرِ اِنْ يَا چَشْمِ شُوْخِ ثُرْكِ بِي پَرِ وَا سْتِ اِنْ
 مِيْمِ يَا بَاقُوْتِ يَا مَرِّ چَشْمَهْ آبِ حَيَاةِ
 حَقِيْقَهْ دُرْدَانَهْ يَا لَعْلِ شَكَّرْ خَاسْتِ اِنْ
 خَطِ يَا قَوْسِ دُوْ نُوْنِ مَكْتُوبِ زِ مُشْكِ اَذْ فَرَا نْدِ
 يَا هِلَالِ الْعِيْدِ يَا اَبْرُوِيْ بِي هَمْتَا اِسْتِ اِنْ

کُویِ اوْ یا کَعْبَه یا بَیتُ الْمُقَدَّسْ یا بِهشت
 خُلْدَه یا فِرْدَوْسِ این یا جَنَّةُ الْمَأْوٰی است این
 هَائِفِ غَیْبِ است این یا تُرْجَمَانِ رُوحِ قُدُسْ
 بُلْبُلِ شَبَدَاسْتِ دَرِ گُلزارِ یا * مِلّا * است این
 وقال ایضا قدس سره

رَمَزِینْ تَه دِجَانانْ نَه بِأَنْدازَه دِرَازِنْ
 هَرِ بَکْ بِهزارِ رَنَسْکِ رَوانِ مَه دِخَوازِنْ
 وَاَنْ دَرِیَه لِجانِ مَه وَاکِ بَرَقْ وِبرُوسْکَانْ
 نِیرِ تَه دِجَانانْ نَه تَنبِی سِینَه گُدازِنْ
 جانا زِجَفایانَه وُظُلُمِی چِه خَبَرِ دِینْ
 کُوتِیرِ زِجَوْرانَه دِدِلْدامَه بِگازِنْ
 بِرَوانَه وُبلْبُلْ بِدِلِینْ شُعْلَه عِشْقِی
 لِ گَرِ تُو نَظَرِ دِی بِخَوَه اوْ گُلشَن وِرَازِنْ
 بِیَوسْتَه دِ وَصْلِی لَو دِ مِیْنِمْ کُوسِ سَراسِرْ
 بِشْکُوزُو طَلِیْسَمْ وُ وِرَقْ وُ نَشْرِکْ وُ بَازِنْ
 سُبُوحِی وُ قُدُوسِی وُ حُورِینْ دِ بِهشتِی
 بِیَوسْتَه شَبْ قَدَرِی لِقایانَه دِخَوازِنْ
 سُنْبُلْ بِسَمائِینْ وُ مِجْلانْ پَرْدَه دِرَاندِنْ
 بِشْکِفتِنَه آلْ وُ هِشِینْ بُوَنَه تَرانِنْ

جُوبَارِ دِرَوَانِ چَمَنانِ تَرَحِ جُوانِ
 مَسَنانَه بِرَفِ رَفِ لِكِنارِانِ سِي وَ قازِ
 هَرِيكَ بِتَماشاگَه حُسنانَه زَهَرِجا
 تَشْبِيه اَنگارِانِ بِجَمالاتَه دَنازِ
 تيرانِ لِمَه دَتِ دُوستِ مَه قِي سِينَه هَدَفِ كِرِ
 نازِانِ لِمَه كِتِ باريِ مَه زاريِ وَ نِيازِ
 مِخْرابِ دُو اَبَرُو كُو زَبالافَه خُوبابِ
 دَرِ سَجَدَه گَه عَشَقِي نِيازِي مَه تَمازِ
 گَرِ حُسْنِ وَ مَحَبَّتِ بَسَرَا پَرْدَه جَانِ
 سَمَه شاهِ وَ گَداهِ بِخَوَه مَحْمُودُو اَبازِ
 اَفِ حُورُو پَرِي چَهَرَه بُتِ وَ لَاتِ جَمالي
 دَرِ صُورَتِ تَحْقِيقِ * (مَلّا) * عَيْنِ مِجَازِ

﴿ وقال ايضا قدس سره ﴾

مَلَأَ مَهْ لِسْكَرْ دَنَا دَلْبَرْ زُو صَدَّ بُو سَهْ مَايْنِ دَيْنِ
مَجَالِي دِي بِخَوَا زِمْ زِي دِي دَيْنِي تَهْ (فَوْقَ الْعَيْنِ)
بِرْمَزِ آقَابِ قَوْسَيْنِ زُو آنْ بِرْ هَانْ خَبَرْ دَارِينِ
(فَاتِ الْقَوْسِ بَارِيهَا أَلَا يَا رَامِي الْقَوْسَيْنِ)

زِي سَرَّ لَا مَكَانْ وَاجِبْ تَنْزَلْ كَرْ دِلْمَكَانِي
(فَأَيْنَ الْعِلْمُ أَيْنَ الْعَيْنُ وَأَيْنَ الْإِنُّ إِذْ لَا أَيْنُ)
زِمَا بَيْنَا دُو أَبْرُو يَانْ بِيَايِي بَرْقِ لَا مِيعِ تِينِ
بِعَيْنِي كَرِ بِيِي صَافَهْ جِهْ نُورْ كِ صَرْفَهْ أَوْ مَا بَيْنِ

يَدَسْتُورَا تَهْ دَاوِي زِي زِي نَافِي تَهْ رِي كِيمْ أَزْ
(فَصَفَّ الْعَيْنُ نُورَ الْعَيْنِ أَلَا يَا زَيْنَ كُلِّ الزَّيْنِ)
بُهَائِي عِشْوَهْ يَكْ لَعْلَانْ مَهْ يَكْسَرْ «مَا مَلَكْ» بِخَشْيِي
دِلْ وَجَانْ زِي لِسَرْ دَانِي وَظَالِمْ هِيْزْ دِيوَرْتِ دَيْنِ

﴿ مَلَأَ ﴾ هَرُوِي سِيْنِ هَرُوِي أَكْرْ هَرُوِي دَنَاسِي تُو
(هُوَ الْمَبْهُودُ هُوَ الْمَشْهُودُ بَلْ لَا غَيْرَ فِي الدَّارَيْنِ)

﴿ وقال ايضا قدس سره ﴾

مِنْ دَبَرْ قَالُوا بَلَى بَاطِلْ فِيهِ وَبِرَا بُو أَفِينِ
هِيْزْ لِسَرْ عَهْدَا أَلَسْتُمْ تَا بِرُو زَا آخِرِينِ

مِنْ دِفْئِي لِي أَشْكُرَاكُمْ جَارَكِي دَاغَا نِهِن
گفتیم اُورَا مَا دُعَا گُویِ تُو اُمِ اَیِ حُورِ عَینِ
(اُعْرَضَتْ عَنِّي وَقَالَتْ مَا دُعَا الْكَافِرِينَ)

اَیِ شَهِي عَالِي جَنَابِ پُرُ عَاجِزُ وِیْرَه کَشَنده اُمِ
آه زِدَسْتِ جَوْرَا اُفِیْنِی چِه بَکَرِمِ مِنْ بَنَدَه اُمِ
صَبْرُ وِطَافْتِ مِنْ نَمَانِ لِي بِی کَسُ وِدرِ مَانَدَه اُمِ
گَمِ بِخَوَانِی وَرِ بَرَانِی بَنَدَه اُمِ تَا زِنْدَه اُمِ
(وَاَجِبْ لِي اِمْتِثَالُ الْاَمْرِ مَاذَا تَاْمُرِينَ)

صُوهْتِمِ اَزِ یِتَا اُفِیْنِی تِیْکِ بُو اُمِ گِردُ وِهَبَا
(اِنَّ لِي اٰیَاتٍ صِدْقٍ کَانَ فِیْ هٰذَا النَّبَا)
حُورِیَا رُوژَا لِقَانِی نَازِکَا مَخْمُورُ قَبَا
(حَبَّذَا رَوْضَاتُ نَجْدٍ زُرْتُهَا عَهْدَ الصَّبَا)
(رَوْضَةٌ یَجْرِي عَلٰی اَرْجَائِهَا مَاءٌ مَّعِیْنِ)

مِنْ لِسَرِ بَدْرِی مُنِیرِ مَکْتُوبِ دِیَه نَقْشِ سَوَادِ
سَرِ یِکِ اَیِ دُو نُونَانِ خَطِ رِیْحَانِی دُو صَادِ
حَادِرِی مِنْ سَجْدَه بِرِ لَوِ غَرَقِ خُونِی بُو فُوَادِ
بَرْدَرِ بَاغِ وَصَالَشِ هَاسِیِ آوَاژِ دَادِ
(هَذِهِ جَنَّاتُ عَدْنٍ فَاَدْخُلُوْهَا خَالِدِیْنَ)

تَائِتِينَ كُوهْتِينَ بِقَالَ شَرَحُ وَبَيَانَا حُسْنِ تُو
 دِي بِحَالُ وَ سِرِ بِنَاسِنِ دِلِ فَسَانَا حُسْنِ تُو
 خَوشِ * (مَلَا) * آمانجِ نِيرَانِ كِرِ كَمَانَا حُسْنِ تُو
 قِصَّةُ عَشَقَا جَلَالُ وَ دَاسْتَانَا حُسْنِ تُو
 (تِلْكَ أَنْبَاءُ يَقُولُ النَّاسُ مِنَّا بَعْدَ حِينِ)

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

صَنَمِي زُقُوسِ اَبَرُو دُو هِلَالِ نُو نُمَانْدِنِ
 دُو كَمَانِ لِبَرُجِ مِيزَانِ بِنَضَبِ لِمِنْ كِشَانْدِنِ
 نَه دُونُونِ قَلَمِ مُقَابِلِ بِيَدِ عِ خَطِّ نِفِيسِي
 دُو هِلَالِ دَسْتِ قُدَرَتِ بَقَرَانِ يَكِ كِشَانْدِنِ
 چِه بَرَاتِ حُسْنِهْ يَا رَبِّ بِنِشَانِ پَا دِشَاهِي
 بِطَرَفِ دُو طَرَّةِ طُغْرَاوَهْ عَمَاوَرِي رِشَانْدِنِ
 اَلِفُ وَ دُولَامُ وَ هِي دِيْنِ مَهْ دَابَّتَا جَمَالِي
 زُجْكَرِ مَهْ كِرِ تَسْلِي وَ زِسِيْنَهْ دَسْتِ فَشَانْدِنِ
 نَه نِيْنِي زُقِشْتِ وَ زُلْفَانِ مَهْ دِسِيْنَهْ صَدِ كَلَايِنِ
 لِحْجَرِ سِيَهْ كَمَانَانِ دُو هَزَارِ نِيرِ رِشَانْدِنِ
 زُجْكَرِ * (مَلَا) * پِلِنِگْدَانِ بِي كَلَابِ وَ پِنَسِ كِرِ كِرِ
 اَسْدَانِ زِبَنَجَهْ فِيرَانِ دِلِ وَ سِيْنَهْ هَرِ رِشَانْدِنِ

﴿ وَقَالَ اِيضًا قَدَسَ سِرَّهُ ﴾

خَشَمِي لِفَقِيرَانِ مَكَّةَ زُو بِادَشَهِي مِنْ
 پُرْسِي بِكَّةَ جَارَكْ لِحَطَّاءُ وَخُنْهِي مِنْ
 تَفْثِيشِ عُمُو بِكَّةَ اَرُ اَمْ بِخَطَّائِيْنَ
 هِنَجَانَكَّةَ بَيْتِيْنِ تَهْ وَلَا يِ تِهْ جِيهِي مِنْ
 جَوْرَانَهْ بَهِيْتِيْنِ وَجَفَايَاتَهْ پَرِيْتِيْنِ
 قُرْبَانِ تَهْ يَمْ كُوهْ يَدَهْ جَارَكْ كِلَهِي مِنْ
 زَايِي كُو زَبَرِ جُورُو جَفَايَانِ اَلْمِيْنِ دَلْ
 رَحْمِي بِكَدَا نِي خَوَهْ كَهْ سُلْطَانُ وَشَهِي مِنْ
 سِهْ سَالَهْ زِدَرْدُو زَبَلَا يِي تَهْ هِلَا كِيْنِ
 حَتِّي بِفَلَكْ هَرِ دَرِيْنِ آهْ وَاَهِي مِنْ
 مَا يَكْ نَفْسَكْ مِنْ دِيْتِيْنِ صَبِرُو قَرَارَكْ
 قَدْ يَبْتَهْ وَيَبْتَهْ دِيْتِيْنِ مِثْلِ سِيهِي مِنْ
 كَرِ شُبُهَتِ پَرُوَانَهْ دِيْتِيْنِ تَهْ چِهْ صَدْرَكْ
 صَدْنَالَهْ هَرَارِ رَنَكْ وَكِي چَنَكْ وَزِيهِي مِنْ
 نُوْرِيْنِ قَدْ حَا خَمْرُو حَيَاتِ سَامَهْ بِسَرْدَانِ
 كَرُوِي يَدِيْنِ دَسْتِ يَدَسْتِ مُشْتَرِهِي مِنْ
 يَكْ عِشْوَهْ ﴿ مَلَا يِي ﴾ بِهَيَاتِهْ زِلْعَلَانِ
 صَدْ جَانِ مَهْ هِيْنِ هِيْزْ كُو مُقْصِرِ دِيْتِيْنِ مِنْ

﴿ وقال ايضا قدس سره ﴾

اَزْ نِزَانِمِ سَبَبِي بَارِي چِرَا دُورِ كِيرِينِ
 شاهِ شیرینِ دهنانِ اَمِ زُخْوَهْ مَهْجُورِ كِيرِينِ
 مِثْلِ گُویِ بی سَرُ وِپَا بُوْمَهْ لَبَرِ ضَرْبِ وُشْكَانِ
 لَوِ بَچَوِ کَانَ جَفَا بَاخَوَهْ زِدَلِ هُورِ كِيرِينِ
 دَامَهْ صَدِ جَامِ فِرَاقِی زُخْوَهْ غَائِبِ نَهْ بُوینِ
 زُو صَالِی قَدَحَكِ دَامَهْ وُ مَخْمُورِ كِيرِينِ
 نُورِ چَشْمِ مَهْ کُو عَالَمِ مَهْ بَچَشْمِیْنِ تَهْ دِدی
 بِجَمَالَا خَوَهْ تَهْ وَكِ دِیدَهْ بی نُورِ كِيرِينِ
 نَفْسَكِ بی تَهْ مَهْ نَاجِی نَهْ دَرِیْنِ بی تَهْ دَمَكِ
 زَتَهْ هَاتِ اَمْرِ هُمَا بُونِ تَهْ وَهْ مَأْمُورِ كِيرِينِ
 مَهْ دِزَانِی كُوتُودِی عَاقِبَتِ الْاَمْرِ چِهْ كِ
 لَبِ لَعْلِی شَكْرِیْنِ آهْ كُو مَغْرُورِ كِيرِينِ
 ذَرَّهْ یَكِ بُوْمِ دِهَوَا بَاتَهْ دَوِیْرَانَهْ یَكِی
 مِثْلِ رُو زِی بِشِمَاعَا خَوَهْ تَهْ مَشْهُورِ كِيرِينِ
 زَانَا الْحَقِّ بِلَبِیْنِ لَعْلِی خَبَرِ دَارِ بُوینِ
 بِكَلَابَا سَرِ زُلْفَا خَوَهْ تَهْ مَنصُورِ كِيرِينِ
 مَنصَرِفِ مَا دِ بُوینِ اَمِ یَدُ وُصَدِ جَارِ ﴿ مَلِی ﴾
 لی بوی كَسْرُ وُ اِضَافِی فِخْوَهْ مَجْرُورِ كِيرِينِ

❦ وقال ايضا قلس سره ❦

دِيسَا هَلَاكُ وَسَرِخُوشِينِ	اِيَرُو زُحُسْنَا دِلْبِرِي
صُوهْتِمِ بِييْتَا آتَشِينِ	رَمَزِينِ دَوِي شِيرِينِ سُرِي
أَوْ نَجْمُ وَبَدْرَا طَالِعَه	صُوهْتِمِ بِيَرَقَا لَامِعَه
لَو پُر زُشَوَقِي شَوَشِينِ	شَمْسَا سَمَائِي رَابِعَه
زُلْفِينِ سِيَاهِ سَرْدَانِ مِلَه	پُر شَوَشَانْدِنِ وَبِي دِلَه
سَلَوِي عَقَارِبِ لِي مَشِينِ	ثُورَا مُخَالِفِ سِلْسِلَه
أَوْ نَا زَكَا نُورِينِ بَسَدَنِ	سَلَوِي عَقَارِبِ لِي وَطَنِ
بِسْكَانِ دِلِي كِرْبَا وَشِينِ	قَنْدِي دِرِيژِنِ گُفْتِ وَكَنْ
يَكْ دِي بِحِيرَانِ بِيئَه بَسْتِ	بِسْكَا سِيَاهِ رَعْنَابَه مَسْتِ
دَرَبَنْدِ أَوْ زُلْفَا رَشِينِ	حَمِيَانِ بَعْسَتِي حَلَقَه بَسْتِ
أَوْ حُورِيَا شُبَهْتِ مَلَكِ	اِيسِيرِ كِيرِمِ زُلْفَا جَلَكِ
مَجْرُوحِ قَوْسِ پُر وَشِينِ	نِيرِدَانِ زَرَشْتُو زِينِ هَلَكِ
أَوْ گُوهرِ اَبَرِ شَوْقِ وَتَا	نِيرِدَانِ وَقَوْسِ مَالِ زَرَا
لَو تِيكِ زُجَرِ مِجِي هَرِشِينِ	صُوتِنِ لَمِينِ جَرِگِ وَهِنَا
لَو خَفِ خَدَنِگَانِ نُهْتِنَه	جَرِگِ وَجَسَدِ تِيكِ صُوهْتِنَه
حَيْرَانِ دِيغَا مَهْوَشِينِ	زُقَوْسِي هِلَالِي زَهْ ثُونَه
زَوِي عَالِمَا كُبْرَايَه دِيمِ	هَمِ بَدْرُو هَمِ زُهْرَايَه دِيمِ
حَرْفَانِ زِمِسْكِ لِي نِشِينِ	خُوشِ دَسْتِ خَطِ وَطَرَايَه دِيمِ

لَوَحِي زُتُو سِيْقَالِ يَدِنِ
 دَا دِلِ يِيَكِ دِي بَالِ يَدِنِ
 زُلْفَا سِيَاهِ عَنَبَرِ بِيَكِه
 زَرَبَا فُو دِيَا بَرِيَكِه
 مَاوَرَكَه طَرَحِ وَبِشْكُوَانِ
 اَوْ عَرَعَرُو سَلُو اَجْوَانِ
 شَتَرِي وَتَايِيَنِ صُورُ وَزَرِ
 لَوِي جَبَهَتِي هُو بَانِ دُو پَرِ
 مَشْهَا سَحَرِ بَا رِي شَفِيَقِ
 زَوِي بَادِيَا نُو رِيَنِ رَحِيَقِ
 مَخْمُورِ يِي جَامِي اَزَمِ
 چَا اُ نِيرِ يِيَا مِي اَزَمِ
 پَرُوَانَه يِيَنِ صَوْتِي كَبَدِ
 نِيرِ دَانِ وَرَشْتُو زِيَنِ صَمَدِ
 كُشْتِيَمِ يِقُو سِ عَنَبَرَه
 اِيَحْسَنَه دِلِ صَدِ پَنَجَرَه
 مَحْنَتِ كَشِيَنِ رُو زُو شَبِي
 ظُلْمَا زَبَرِ دَسْتِ تَه يِي
 ظُلْمَا تُو كِي پُرِي خُو شِيَمِ
 مِثْلِ پَرَنگِي آتَشِيَمِ
 هَر دَمِ زُتُو قَه خَالِ يَدِنِ
 نَقْطَانِ زُزِرَا يِي وَشِيَنِ
 خَمَلِي زُزِرِي زَرَبِيَكِه
 مِسْكِ وَكَلَا فِي يِي رَشِيَنِ
 جِيرَانِ بَرَكُو لُو لُوَانِ
 شَتَرِي عَسْتِي يِي خُو شِيَنِ
 بَا يِي نَسِيَمِ لِي دَا سَحَرِ
 لَوَرَا سَكَارِي يِي هِشِيَنِ
 دَا مَنِ بَانْگُشْتِيَنِ عَقِيَقِ
 مَخْمُورِ خَمَرَا يِي غِشِيَنِ
 بَنَمَا كِيرِي رَا مِي اَزَمِ
 پَرُوَانَه يِي شَمْعَا گَشِيَنِ
 دَلْبَرِ زَبَرِ بُرْجَا اَسَدِ
 لَوْتِيَكِ زُخْوَنِي نَقَشِيَنِ
 شُوخِي زُ دِلِ مِلِ دَانِ بَرَه
 اَف رَنگَه اَمِ مَحْنَتِ كَشِيَنِ
 دَرِ فِرَقْتَا شِيرِيَنِ لَبِي
 اَوْ عَدَلَه اَمِ پُرِي خُو شِيَنِ
 صُو هَمْتِي دِلِي هِجَرَانِ كَشِيَمِ
 رُو حَكِ مُجَرَّدِ يِي لَشِيَنِ

مِنْ دِي سَعَرَ كَاهَا أَلَسْتُ جَامَكَ زَكُونَرْدُوسْتِ دَدَسْتُ
زِي دَا مَلِي لَو مَابَه مَسْتُ حَتَّى حَيَاتِي سَرِ خُوشِينِ

وَقَالَ أَيضًا قَدَسُ سِرّه

وَرَدَه جَانِمِ كُوجِه نَازِكِ وَرَسِينِ
زُكُلُو نَسْتَرِينَانِ أَمْ تَه بَسِينِ
تُو شِهِنْشَاهِي بَسِي مِنْ دُبْتَانِ
نَه مُحِبْ هَرَنَه كَمَرُو خَارُو خَسِينِ
زُخْوَه خَانِمِ قَدِي نَاصِي مَه يَتِغِ
تُو نَبَاتِي وَلَطْبَعِ مَكْسِينِ
هَرَشَقَمِ نَعْرَه زَنَانِ تَا يَسَعَرَ
بَسَكِ كُوي ثَرَا هَمَنْفَسِينِ
بِي تُو بِاللّٰه نَه بُوِيْنِ بِكَ نَفَسَكِ
مَه تُوِي رُوحُو مُجَرَّدِ قَفَسِينِ
جَذْبَه دِل رَا دِهَزِينِتِ رِمَه لَو
دَشَقَانِ نَالَه وَرَنَكِ جَرَسِينِ
مَه وَزُلْفِينِ دِبْتَانِ رَشِ نِرَه بَخْتِ
سَعَرَانِ نِيْتِ بَرِي بِي نَه حِسِينِ
وَرَدَه مِيخَانَه بِي شَاهِدِ بَرَسَانِ
شَمْعِ تَه أَرَنَه بِأَسِينِ چِه كَسِينِ

مَه رِنَارِي دِبَه نُوْرَاتَه دِدَلْ
 لَو زِعِشْقَاتَه هَرِ آتَشِ پَرَسِيْن
 عَيْنِ عِشْقِيْن وَ دِدَلْ آتَشِ طُوْر
 زُسْنَا بَرْقِ جَمَالِي قَبَسِيْن
 تَه دِئِي دَاوِي پَرِي پَتِ نَهَه دَا
 بِيَرِم سَرِ يَدُوْ اَنَكُشْتِ مَقَسِيْن
 گَرَجِه يَك سَرِ لَرَحِيْن فِيلِ صِفَتِ
 رَاسْت وَ جَبِ بَاَزِي لِسِيْرِ فَرَسِيْن
 عِيْسِي صَافِي يَدِيْن خَرَقَه زَرَقِ
 بِخَرَابَاتِ مُنَانِ اَرِ پَرَسِيْن
 اَم قَدِيْم بَادَه دِنُوْشِيْن زِ طُهوْر
 لَو مُقِيْم مَسْت وَ خُمَارُو تَلَسِيْن
 مَه شَتَانِ جَامِ دِكْفُو يَارِي دَبَرِ
 هِي هِي وَ صُحْبَتِ وَ مِيْرِي عَمَسِيْن
 مَه سَرَاپَرْدَه حُوْرَاتَه مَقَامِ
 زُسِيَا زُلْفِ بُتَانِ اَرِ فَرَسِيْن
 قَلْبِ اَعْيَانِ دِكِرَتِ حُبِ وَ وُجُوْدِ
 عِشْقِ اِكْسِيْرَه وَ اَم سِيْم وَ مَسِيْن
 مُلْهِم غَيْبِي وَه اِمْلَا دِكِرَتِ
 مَدَدُو فَيْنِضِ زِرُوْحِ الْقُدُسِيْن

جَوْهَرِی عَلَیْهِ عُنْضُورْمَه * مَلَا *
بِالْحَقِیْقَتِ نَه زُخْوَارِ اُسْتُقْسِیْنِ

وقال ایضا قدس سره

بِیْنُوسْتَه دُو اَبْرُو لِه مَحْبُوبِ کِشَانْدِنِ
صَد گَزْمَه بِنَا بِنِی لَا زِی خَسْتَه رَشَانْدِنِ
تِیْرَک زِکَمَانِ غَضَبِی دَا جِگَرِ رِیْشِ
مِل دَانَه بَرُو سَرِ زُطُو گُوشَانِ نَوَشَانْدِنِ
جُوهْتِ اَسْدَانِ بَنَجَه لِسَرْمِیْنَه نِهَانْدِنِ
کَلَّابِ گِهَانْدِنِ دِلُو هَسْتِی هَرِشَانْدِنِ
بَرِهِنِ تَه زُقْدَرَتِ کُو ثَمَانِ گُوشَه اِغْجَازِ
بِیْنُوسْتَه کِمَانَانِ لِگِهَانِ گُوشَه کِشَانْدِنِ
مِیْرَانَه دِجَانِ خَوَه زِ دِلِ خَفِ کِیْرَبُو مِیْنِ
دِلِ چُو جِگَرُو سِیْنَه لِسَرَجَانِ تَه شَانْدِنِ
تُونِیْنِ تَه هِلَالِی بِقَرَانِ یَلِکِ زِ سُرَا حَقِ
یِ عِیْبِ لِدِیْمِی قَلَمِ غِیْبِ کِشَانْدِنِ
نَقَاشِ اَزَلِ اسْمِ جَمَالِ کُو نِیْمِیْسِی
حَرْفِیْنِ تَه مُجَسَّمِ زِ سُرِی نَازَه رَشَانْدِنِ

رَبِّحَانِي وَ دِيَوَانِي وَ هَمَّ ثُلُثُ وَ مُسْتَسْلَسَلْ
 بَكَ بَكَ وَ هَزَارُ رَنْسَكِ رَحُسْتَنِ نَقِشَانْدَن
 اَنْ آيَةِ ثُورِي ز * مَلَارَا * كُو نِفِيسِي
 كَاتِبِ زُسْرِي نُقْطَه زِيَرَابِ فَشَانْدَن
 ۞ وَقَالَ اِيضًا قَدَس سِرَه ۞

شُوخ وَ شَنْگِي زُهرَه رَنْگِي	دَلِ زِمِنْ بِرِ دَلِ زِمِنْ
اَوْرِيْنِ هَيْبَتِ بَلَنْگِي	دَلِ زِمِنْ بِرِ دَلِ زِمِنْ
وِي شَبَالِي مِسْكَ خَالِي	دِيمِ دُورِي گَرْدَنِ شَمَالِي
جَبَهَتَا بِسْكَانِ سَمَالِي	دَلِ زِمِنْ بِرِ دَلِ زِمِنْ
زُلْفُ وَ خَالَانِ ثُونُ وَ دَالَانِ	وَاَنْ زِمِنْ دَلِ بِرِ بَتَالَانِ
گُوشَه قُوسِ هِلَالَانِ	دَلِ زِمِنْ بِرِ دَلِ زِمِنْ
دِيمِ نَدِيرِي بُو عَبِيرِي	خَمْرِي وَ گِسُو حَرِيرِي
سِيْنَه كِرِ اَمَانِجِ نِيرِي	دَلِ زِمِنْ بِرِ دَلِ زِمِنْ
سُرِ شِيرِي نِزَارِي	كُشْتِمُ وَ نَاكِتِ بَقِيْنِي
وِي بِچَنْگَسَالَا أَفِينِي	دَلِ زِمِنْ بِرِ دَلِ زِمِنْ
فَتْلُ وَ نَابَانِ دَا غُرَابَانِ	أَبْلَقُ وَ جُوهْنِي شَبَابَانِ
دَامَه بَرِ پَنْجَه وَ كَلَابَانِ	دَلِ زِمِنْ بِرِ دَلِ زِمِنْ
خُوش خَرَامِي اَز غَلَامِي	نَاَزَكِي شِيرِيْنَ كَلَامِي
طُوطِيَا أَبْوَانِ مَقَامِي	دَلِ زِمِنْ بِرِ دَلِ زِمِنْ

مَاءِ رَوِي مِسْكِ بُوِي
 وَی زُلْفَا شُبَه گُوِي
 هَر دُو وِشْمَان نَا زُو وِشْمَان
 سَاعَتَا مَن دِي بِيچِشْمَان
 مَا هِتَايِ آفَتَايِ
 خَوْش بِيچِشْكَال وُكَلَايِ
 سَرُو نَا زِي سَر فَرَا زِي
 دَا مَه بَر چَاكُوج وُگَا زِي
 بَزُو وُ بَالَا تُوخ وُ عَلَا
 چِيچِكَ تَر حِين وَا لَا
 مِير غَا زِي شِير طَا زِي
 كِر مِه وُ غَفَلَت فِه گَا زِي
 شِير وُ خِشْتِن زُلف وُ قِشْتِن
 پَهْلُو أَنَان دَسْت قِمِشْتِن
 رُو هِنِيَا جِهْفِين ﴿مَلَايِي﴾
 يَا زُ أَحْمَد دِل رَقَايِي
 سَر پَلَنگِي شِير خُوِي
 دِل وُ مَن بَر دِل وُ مَن
 كِي وُ بَر وَا نَ عَقْل هِش مَان
 دِل وُ مَن بَر دِل وُ مَن
 دِيم زُرُو وُ شَب نِقَايِ
 دِل وُ مَن بَر دِل وُ مَن
 شُبَه زِير رَمَزَا مَجَا زِي
 دِل وُ مَن بَر دِل وُ مَن
 مَن كِرِن فِيكِرَا مِطَالَا
 دِل وُ مَن بَر دِل وُ مَن
 فِيكِرَان مَن دِي بِيَا زِي
 دِل وُ مَن بَر دِل وُ مَن
 هِن قِشَارِن هِن قِهْشْتِن
 دِل وُ مَن بَر دِل وُ مَن
 أُو تَجَلَايَا تَه دَايِي
 دِل وُ مَن بَر دِل وُ مَن

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

لَمِنْ بَاطِنٍ نَّزْوِنْ دَرْدَهْ	زَرَمَزَا دَلْبَرِي دِيسَا
خُوبَا بُوَاوْ سِيَاهْ جَرْدَهْ	دَلْبَسِ تَارِي مِنْ دِي
بِرِي رَنَگِي صِفَتِ حُورِي	دَلْبَسِ تَارِي وَ نُورِي
مُقَدَّسْ كِرِ لَمِنْ عَرْدَهْ	زَوَادِي اُنَمْنَا طُورِي
تَجَلَّا كِرِ لَمِنْ دِيسِي	زَنَارُو نُورِ تَقْدِيسِي
هَلَا نِينِ بِي حِجَابِ پَرْدَهْ	لِسَرِ تَخْتِ خَوَهْ بَلَقِيسِي
صَبَا رَنَحَانْ هَلَا فِيهْتِنِ	حِجَابِ وَ پَرْدَهْ آفِيهْتِنِ
گِهَانِ مِنْ رَاسْتِ وَجِبِ جَرْدَهْ	زُبُرْ جَانِ نِيرِ پُرِ رِيهْتِنِ
دِدَلْدَا تِيرِ چُونِ فَاَقَانِ	كِرِمِ آمَانِجِ مِزْ رَاقَانِ
دِیْیَرْتِ هِیْژِ تُو خَنجَرْدَهْ	بِجَلَادِ خَوَهْ اَوْ خَافَانِ
مُخُونَا صُهرِ لِمِشْتِنِ	بِذَرِ بِنِ خَنجَرَانِ كُشْتِنِ
مَهْ دَلِ پُرِ مُسْكِ وَ مَاوَرْدَهْ	دِچِنَا سُنْبُلِينِ قَشْتِنِ
عَبِيرُ وَ عَنَبَرِي تَرْلِي	كُلِينِ هَرِ مُسْكِ اَذَقَرْلِي
بَزُلْفَانِ مَاتُو مَاوَرْدَهْ	سَمَايَا سُوْسَنَانِ هَرْلِي
هَفَرَا بَازِي وَ بَارِي	بِسَرُوِي سُنْبُلِينِ تَارِي
زُقُوسَانِ كَمَزْ مَهْ يَانِ پَرْدَهْ	بِجُو دَاخُونِ بِيْتِ جَارِي

اَزِمُ آمَانِجِ وَآنِ نِیرَانَ
 بُویم بُولَادِ لِبَرِ شِیرَانَ
 کُودِ لِبَرِ هَاتَه فِی بُولِ
 زُقَنجَانِ کُورَفَانْدِ هُولِ
 زُقَدُّ وَ بُوژ وَ بِلَا بِلِ
 تُوَرَنگی قَطْ خَبَرِ نَائِ
 بِخَمَلِ وَ رَنگِ وَ رَعْنَائِ
 بَاوُ حُسْنَا خُدِ دَائِ
 نَبَاتِ وَ شَکَرِ لِیغِ
 هَلِیْنِتِ بَرْدَه یَا شِغِ
 زِ نَقْشِ وَ صُنْعِ جَبَّارِ
 لِسُورِ مِسْکِ تَانَارِ
 لِبَرِ رُوژِ بَیْتِ خِیْلِ
 قَدِیْفُ وَ زَرِ کَشِ تِیْلِ
 بِسِیمَائِ بَزِیرِ آفِ
 کُودِ آرُژَنگِ زُوِ نَائِ
 اَکَرِ بَرَقْکِ زُوِ رُوژِ
 بَدِتِ قَلْبِ وَ کِی دُوژِ
 دَمِیدِ آنی شِرِینِ غَنجَانِ
 ثَرَابَا بَرِ بَی قَنجَانِ
 زِ بَیْکَانَانِ وَ سَرِ نِیرَانَ
 سَرِ آسَرِ نِیکِ مَامِ بَرْدَه
 زِ بَرِ پُرْهِنِ کَتِنِ چُولِ
 زِ مَحْبُوبَانِ بَرِنِ نَرْدَه
 زِ رَنگِ وَ دِیمِ وَ سِیمَائِ
 دِ حُسْنِی جَوَهَرِکِ فَرْدَه
 مَحْبُوبِی بَزِ بَیَائِ
 زِ کَمَلِ رَنگَانِ کَمَلِ زَرْدَه
 نَسِیمِ وَی کَمَلِ وَ سِیغِ
 شَفَا یَا هِنْدِ کِی دَرْدَه
 مَطَرًا طَرَه یَا طَارِ
 لِسَرُوانِ خَمَرِ بَانَ بَرْدَه
 بِنِیرِمِ قَامَتَا عِیْلِ
 زُبَادُ وَ مِسْکِ وَ عَنبَرِ دَه
 تُوَرِ رُوژِ نَقْشِ کِی بَافِ
 لِبَرِ رُوژِ نَه بَتِ بَرْدَه
 زِ بَرِ رُوِ عَقْدُ وَ بَشْکُوژِ
 لِبَرِ دُوژِ دِیْتِ بَرْدَه
 بَچَرِ خِنِ مِثْلِ شَطَرِ نَجَانِ
 زُبَادُ وَ عَنبَرِینِ مِرْدَه

بِهَقْتِ آبَاتِ فَرْقَانِي	دَبِتْ بِيژِنْ وَي سُلْطَانِي
وَرَه دَرَبِي اَقِيصَرْدَه	لِخَبُوبَانْ تُو خَاقَانِي
تِنِي نَاژِي تُو يِ خُوبَانْ	﴿مَلَا﴾ زَانِمْ زِمَجْدُوبَانْ
بِشُوخْ وَشَنُگْ وَاسْمَرْدَه	دَمَا دِلْ دِي عَجَبُوبَانْ
بِشِيرْ وَخَنَجَرِيْنْ طَاژِي	دَمَا جَلَادِ بِيْنْ بَاژِي
دَلَالْ وَنَاژْ وَپَرُورْ دَه	لَدَرْگَه دَانَكِي گَاژِي
دُرِيْنْ نَاسُفْتَه نَفَرُوشِي	أَمَانَتْ دَاژِي هُوشِي
تَه دِلْ يِ خُوابْ وَي خُورْدَه	﴿مَلَا﴾ زَانِمْ زِمَدْهُوشِي

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

دَلْبَرِي سَر دَارِ خُوبَانْ اَزْ نَرَامْ آگَاهِ هِيَه
 دِحَبَسْ وَزِنْدَانِي اَسِيرْ وَگِرْتِيِي دَرْمَانْدَه يَه
 گِرْتِيْمْ مَايْمْ دِحَبَسِي كِي گِلُو مَهْدَرْ بِيكْتِ
 جَار كِي نَافِي مَه يِنْتِ پُرْ تَوَابَكْ زِيْدَه يَه
 مِغْنَتْ وَحَالِ اَسِيرَانْ كِي لِيْرَانْ عَرْضَه كِيْتِ
 دِي بِيْتِنْ پُرْسِي لِيْنْ لَو پُرْ رَحْمْ وَشَفَقَه يَه
 گِرْ پِيْرَسِتْ جَار كِي خَاْتُونْ لِحَالِي سُخْتَه يِي
 قُفْلْ وَزَنْجِيْرْ دِي قَبِيْنْ يِي اِسْمْ وَدَسْتْ وَمِغْتَه يَه
 بَنْدْ وَزَنْجِيْرْ دِي قَبِيْنْ جَرَحِيْنْ دِكُلْ دِي خُوشْ بِيكْتِ
 لَو كُو نَافِ دَلْبَرِي دَرْمَانْ دَرْدِ بَنْدَه يَه

هَرَجِه پېښېری کُو نَافِی دِلْبَرِی بېټن لِسَر
 خَوش دېت حَادِر دِگَافِی یی گُمان و شُبْهَه بَه
 یی گُمان خَاکَا رِیَاوِی ثَوْبِیَا وُدَانَه بَه
 گَر دِجَهَنفِین کُور فَه لَیْسِن خَوش دِیْن یی دِیدَه بَه
 مِیْتِی صَد سَالَه زِي وِی رِی فِیْر قَبْرِی کَفِیت
 دِی فَه زِي رُوح پِیْتَه سَر سَا تَا خَوَه بېټن زِنْدَه بَه
 مِیْتَان لَو رَا دِکِیت بَکَسَر دَلَان بَغْمَا دِکِیت
 اِسْم اَعْظَم مَا دَرَا نِیت یَا مَسِيْحَا اَوْ یَحْوَه بَه
 اَز دِیْم عِیْسَا بَه اَوْ یَا بُو عَلِی سَیْنَابَه اَوْ
 لَو بَر مَز وُ عِشْوَه بَانَ پُر مُعْجِزَات وُ شِیوَه بَه
 شِیوَه وُ رَمَزِیْن دِوِی تَشْبِیْه بَرَق لَامِیْن
 کُوه قَاف بَیت کَر دِکِیت سَا تَا خَوِیَابِیت پَر دَه بَه
 پَر دَه یَا عُبُوب دِیْف قَلْبَان کُودِی کَر کَر بَکِیت
 قَط دِپَر دِی خَف دِیْن خُور شِید وُ مَاه وُ زُهْرَه بَه
 زُهْرَه وُ خُور شِید مَن دِیْتَن دِقْوَسِی هَم قَرَان
 سُرِی دَا دِل عَقْرَبَان چَرخ وُ سَمَاو هِی هِیَه
 عَقْرَب وُ قَوْس قَزَح فِیْرَا مُقَابِل مُشْتَرِی
 رُوژ وُ شِیْف وُ نُور وُ نِیْر یَز بَرَق وُ هَم اِسْنِیدَه بَه
 اَوْ حَمِی فِی کَرَامِیَه دِیْن نِی کِل دِچَر خِی جَارِکِی
 هِی ژَوَان یی حَالِم اَز اَحْوَال وُ عِشْق وُ جَذَبَه بَه

حَالِ زَوِی رَمَزِ گِهَا مِنْ مَسْتِ وِی رَمَزِ مِهْ هِیْ
 سَرِ خَوَشِمِ حَتّی اَبَدِ بِنِ جَامِ وَ نَقْلُ وَ بَادَهْ بَهْ
 سَرِ خَوَشِمِ بِنِ جَامِ وَ مِی رَمَزَا نِهِنِ اَبْتَرِ کَرِمِ
 نَا گِهَانِ نِیَرِ دَانَهْ دَلِ لَوِ کُشْتَهْ حَادِرِ سَخْتَهْ بَهْ
 کُشْتِیَانِ خَوْنِ دِی لِقَائِی لَوِ بُوِی دِی خَوَشِ بِنِ
 هِیْیَانِ قَطْ نَا بِرِمِ مَقْصُودِ مَهْ دِیدَارَانَهْ بَهْ
 هِیْیَانِ قَطْ نَا بِرِمِ جَارِکِ ثُو بِیْسِی شَفَقَهْ کِ
 عَقْدِ اِحْرَامِ دِی بِنِیْمِ حَادِرِی بِمِ سَجْدَهْ بَهْ
 سَجْدَهْ بَا بَرِ اَسْوَدَانِ نَادِمِ بَصَدِ حَجِ اکْبَرَانِ
 سُونْدِ یَوَانِ زُلْفَانِ وَ خَالَانِ هَجَوَهْ کِ بِیَوْمِ وَهْ بَهْ
 سُونْدِ یَوِی زُلْفَا سِیَاهْ اَزْ عَاِیْدِی حُسْنَاتَهْ مَهْ
 خَفِ دِنُوشِمِ فِی شَرَا بِنِ خَوَشِ شَرَابِ وَ قَهْوَهْ بَهْ
 عُمَرِ کَهْ دَسُوزِمِ بَحْفِ جَهَنَفِ نِیَرِ بَکِ بَرَسْکِ تَهْ مَهْ
 دَا بَیَانِ کِمِ شَرَحِ حَالِ دَلِ بِحَرْفِ وَ نَکْتَهْ بَهْ
 مَدِ هَزَارِ بَارِ شَا کَرِمِ اَزْ کُوْزِ بَلْقِیْسَا پَرِی
 هُدْهَدِی شِیْرِیْنِ زَبَانِ اِیْرُ وَ خَبَرِ دَارِی مَهْ بَهْ
 اِسْمُ وَ نَافِ تِی شَرِیْفِ حَیْ کِیْرِلِیْنِ قَلْبِی مَرِی
 لَوِ دَمَدِ حِی تَهْ وَ ثَنَائِی بُوِیْمِهْ چَنگِ وَ نِی بَهْ
 شُبْهَتِ چَنگِی دِنَا لِمِ هِیْ زِدَسْتِ دَاغَا قَدِیْمِ
 هَرُ وَ کِ مَشْعَلِ دَسُوزِمِ دُوسْتِ نِزَامِ آگَهْ هِیَهْ

مِنْ دِنِی سَرِ لَاسْتَانِی هَر وُکِی ثُولَانِ نِهیم
 بَلْکِه جَارَکِ کِیلِ بِپُرَسِیتِ اُنْ چِه عَمْرُومُ ثُولَه یَه
 کَرِ یَنافِ ثُولَه یَنافِ جَارَکِ فِخُونِتِ بِنْدَه یِ
 * مِلِی * خُوشَنِرِ زَمَالُ وُگُوهرُ وُگَنْجِینَه یَه
 گُوهرُ وُگَنْجِینِ * مِلِی * حُسنُ وُجَمَالَا دِلِیرَه
 صَدِّ تَعَالٰی اَلله تَبَارَکُ اُنْ چِه حُسنُ وُجُلُوَه یَه

❦ وَقَالَ اَيْضًا قَدَسَ سِرَّهُ ❦

فَلَمَّا أَطْلَسَ سَرِ گُشْتَه دِجَامَامَه حَبَابَه
 مَوْجِ دِدَتِ قُلْزَمِ عِشْقِی مَه لِسَر دَسْتِ غُرَابَه
 دِلِ کَمَرِ بَسْتَه عِشْقَه مَه خُوه زُنَّارِ پَرَسَنَدِینِ
 مِی وُ مَغْشُوقَه دُعَا یِ مَه وُ سَجَّادَه قِبَابَه
 زِ حَبَابِی وَرَه دَرِ نَازِکُ وُ مَسْتَانَه بِعَمَشِ ثُو
 تَه جَهَانِ زِیْرُ وُزْبَرِ کِیرِ بِخُدِی اُنْ چِه حَبَابَه
 دَسْتِ جِیْبِرِلِ هَلَا فِیتِ زِ بَزْنَانَه نَقَابِی
 بِیَقِینِ قَافَه لِرُوزِی وَرَه دَرِ سِینَه نِقَابَه
 مَه بِاِشْرَاقِی سُوْا لَکِ زِلْبِی غُنْجَه کُشَا کِیرِ
 گُو بِالْهَامِی دِزَانِی دِسُوْا لَامَه جَوَابَه
 ثَوْبِی سَا زِی بِاَوَازِ چِه رَنگی مَه دِخَوَازَتِ
 اَلله اَلله بِخُدِی قَطْ دِیْهِی اُنْ چِه خِطَابَه

گُوهِدَه نَسَايِي وِلَبِ لَعْلِ يَقَانُونِ حِكَايَتِ
 دِي چِه شَهْدَه بَدْفِيرَا بَدْرِتِ شَهْدَه رَبَايَه
 خُوش پَرِيشَانِ صِفَتِ وَ مَجْمَعَه صُورَتِ حَالِينِ
 پِيرِ عِشْقِينِ وَ جُوانِ طَبِيعِ وَ دِلِي عَهْدِ شَبَابَه
 دُورَه دَسْتِينِ زُخْيَالَانِ مَه دَفِي يَلِكِ زُخْدِيرَا
 خَفِ دَبَحْنَا مَه زِدَلِ يِتِ وَ بِرِتِ عَيْنِ ثَوَابَه
 مَه مُشْرِفِ كَه دُوجَشْمِينِ مَه بِسَاطَا قَدَمِي كَه
 پُرْلِينِكِ مَنِ هِيَه مَيِ مِيَزِ كَه مَنِ سِينَه كِبَابَه
 كَسَكِ وَ صُورَانِ ثُو بِي چَرخِ لِدُورَا دُوهِلَا لَانِ
 دُوقَرَانِ مَانَه بَرَا بَرِ شَفَقِي پَرْدَه عِصَابَه
 عَرَعَرَانِ تَادِ شَبَالِينِ وَ رَقَانِ جَذَبَه يَه فِيرَا
 نِيرِ گِزَانِ سَرِ دِگِرَانِ لِينَفَشَانِ خَمِ وَ تَابَه
 چِيچَكِينِ قَوْسِ قَزَحِ رَنَكِ هَزَارِ رَنَكِ سَمَايَه
 سُنْبُلَانِ گِجَرَتِ خُفَا وَ لِيكَلَانِ تَازَه كُلاَبَه
 مَسَنَتِ وَ هِشْيَارِ هَمَه كِجِ كَلِهِنِ رَقِصِ وَ سَمَاتِينِ
 اَزِ نِزَانِمِ چِه نَسَقِ كَيْفَه نِزَانِمِ چِه شَرَابَه
 خَاكِ پَايِينِ تَه دِرِيزَا سَكِ وَ ثُولَانِ خَوَه دِنَاسِينِ
 مَه نَه سُوچِ وَ نَه گُناهِ وَ نَه خَطَا أَفِ چِه عِتَابَه
 زِوَصَالَا خَوَه زَكَايِي يَدَه مِسْكِينِ وَ فَقِيرَانِ
 كُوجَمَالَا تَه يَه كَامِلِ دِكَمَالَا خَوَه نِصَابَه

عاشقِ مسئَله خَوَاهِي وَرَه اَم مُفْتَبِي عَشْقِيْنَ
 دَسْتَكِي سُنْتَه تِيْدَا دِيَكِي نَصْر كِتَابَه
 دِل بِشُو ثُوَز فِي نِفَاقِي كُو يَدَت سِيْنَه بَرَا فِي
 بِصَفَا هَمَرَه اَرَبَابِ دِلُو اَهْل صَفَابَه
 نَظَرَا عِيْن عِيْنَابِت عَه دَا شَاه وَلَا يَت
 ز عِيْنَابِت نَظَرِي دِل مَه تَوِي عِلْمُو عُبَابَه
 لَبِ لَعْلِيْن تَه دِيِي هَر يِيَكِي نَقْطَه عِلْمِيْن
 بِخَطِي حَرْف اَلِف جَزْمَه شَبِي حَلَقَه بَابَه
 خَطُو خَالِيْن تَه يُمُو زَمَرَا مَسْئَلَه كُوِيْن
 مَه زَوَان حَاشِيَه بَان سِيْنَه تَوِي شَرَح لُبَابَه
 اَب حَيَوَان تَه دِيِي رَاسْت شُو شِي شَب قَدَرِي
 دَسْت بَر گَرْدَن پِيْر پِيْج وَخَم اَن زُلْف دُونَابَه
 مَه زِيْسَكِيْن تَه گِيْر هِنْدَار زُبْخْت خَوَه گِيْرِيْنَه
 مَه زُزْلَفِيْن بِخَم وَتَاب دِلْدَا خَم وَ تَابَه
 تَه دِيِي بَرَقُو بُرُسْكَان بَر شِيْنِي ثُو نَظَر دَه
 تَه دِيِي رُوَز خُوِيَابِت زُشْبَاكِي ثُو خُوِيَابَه
 تَه دِيِي زِيْرُو زَبَر كِي مَه دُو زُلْفَان يَدَه بَر بَا
 تَه دِيِي قَنَچ قِيَامَت لِمَه رَا يَت بِخَوَه رَا بَه
 قَصْدِ سَر جَشْنَه حَيَوَان حَقِيْقَت كَه ﴿نِشَانِي﴾
 بِجَهَانِي مَبَه مَغْرُوْر كُو جَهَان عِيْن سَرَابَه

سَرَكَشِي شِيوَهْ اَرُبَابِ وَقَا يِنَهْ رِحِي مَن
 تَه زِدَلِ صَوَهْتِ * مَلَا * بَسْ * يَمَلِي * رَا بِجَفَايَهْ
 ❦ وقال ايضا قدس سره ❦

مُحِبَّتِي عَحْنَتِ دِزُورِنِ	حُبِّ دِيمِ بِي شَكِّ بِلَايَهْ
عُمُرُو وَيِ خَوْشِ بِي دَبُورِنِ	صُوتِنِ وُدَرْدُو جَفَايَهْ
صُوتِنِ وُدَرْدُو أَفِينِي	عَلْتِي دَاغُ وِ بَرِينِي
خَوْشِ دِينِ مَا أُو بَدِينِي	شَرَبَتَا لِيَقَاتِ مُقَابَهْ
هَرِ دَلِي صُوتِي بِالْفِي	بَارَنَهْ دَرَمَانِ كِتِ بَزْلَفِي
تَا أَبَدِ أُو بَنَدِ دَقْلَفِي	عَشَقِ دَرْدَكِ بِي دَوَايَهْ
عَشَقِ دَرْدَكِ بِي طَبِييَهْ	لِي مُفَا وَصَلَا حَبِييَهْ
كُشْتِمَهْ جَوْرَا رَقِييَهْ	بُرِ لَمِينِي رُو سِيَايَهْ
دَاغُ وَكِي مَن لِي هَزَارِنِ	كُلِ دَدَسْتِ شَوَكِينِ بِخَارِنِ
سُرُپَرِي دِيوَوِي لُكِنَارِنِ	أَهْرَمَنِ خَاتَمِ رَفَايَهْ
طَبَعِ دِيوَا نِ دَسْتِ كَهَشْتِي	حُورُو وَلَدَانِينِ بَهَشْتِي
عَاشِقِ دِلْبَنَدِ قَشْتِي	جَانِ يَدِ بَلَكِ جَارِ رَوَايَهْ
عَحْنَتُ وَ جَوْرَا حَبِييِي	فَهْرُو آزارَا رَقِييِي
حَقِّ نِينِي دَا مَن غَرِييِي	لِي شَكْرُ بَاخُوِي وَهْ دَايَهْ
رُوهَنِيَا وَيِ شَوْقُ وَ نَائِي	شَرَبَتَا قَنَدُو كَلَا فَيِ
كَسْ نَهْنِ مَخْرُومِ زِنَائِي	لِي نِينِي بُو مَن غَلَايَهْ

بِي نَصِيبٍ مِنْ دِي زَجَامِي
 گِرَنِيبي وَي قَبْدُو دَامِي
 دُورَه دَسْتِم بِي نَصِييم
 پُر زِدِنَاتَه غَرِييم
 پُر مُلَاژِم تِيَم لِقَايِ
 مِنْ رِجِي شِيرِيَن دِدَايِ
 هُدْهَدِي رِضْوَانِ غَنِيبي
 دَادِلِي مِنْ مُرْدَه حَي بِي
 جَهَنَنِيَرِم گُوه لَرِيَمَه
 عَرَضِحَالَا مُحَبَّتِي مَه
 جَان فِدَايِي مِنْ دَرِيْدَا
 قَالِيك بِي رُوحَه وِيْدَا
 دَم بِيْدَم اَوْ جَهَنَنِيَرَه
 دَا يِيْت اَوْ زَنْدَه فِيرَه
 عَاشِقِيَن صَادِق دِكِيْمِيَن
 زَانِم اَوْ نَاوِيْتَه بِي مِنْ
 عَالِيْمِيَن اَم فَي دَزَانِيَن
 قَط زَهْت بَاطِنِ خُوْيَانِيَن
 هُدْهَدِي وَي رَمَزُورَاژِي
 قِصَه بَر بَحْثَا مَجَاژِي
 دُور دُور مَخْرُوم زِرَامِي
 اَن غَرِيبي جَان فِدَايَه
 دَلْبَرِم خَانِم حَبِييم
 رُوح وَاَحْت مِنْ لِقَايَه
 مَامَه حَتِي مُلْتَقَايِ
 هُدْهَد اَرَمِيَزِيْمِيَن يَدَايَه
 صَد خَبَر شِيرِيَن زَجِيبي
 گُوه لَرِي مِنْ وَك صَبَايَه
 لِي صَبَا رِي دَايَه يِيَمَه
 بَنْدَه يَك صَادِق مَلَايَه
 فِرَقْتِي دَرَبَك وَه لِيْدَا
 كَشْت دِيْم مِنْ لِي رَوَايَه
 يِيْتَه نِيْشَانَك مَه زِيرَه
 بَار صَادِق بِي بُهَابَه
 مَادِي صَد جَان فِدِي مِنْ
 عَاشِق وُيُور مُبْتَلَايَه
 جِسْمَه اَوْ اَم رُوح وُجَانِيَن
 كَمَرَجَه ظَاهِر اَوْ جُدَايَه
 بَابُو اَوْ چُو گُفْت بَسَاژِي
 قاصِدَك خُوش طَبْع بَايَه

چو کُو اَو بَارَهٗ پَسَالِدَا	بَادَمِی وَ قَتَبِی مَجَال دَا
گُوَهٗ دِدِرِیْت بَارِ بَابَهٗ	قِصَّهٗ یَا حَالِی بِحَال دَا
پُر فِکِر زِیوَر صِفَاتَان	مُحِبَّتَا مَحْبُوبُ وَلَا تَان
رُوژ دِ مِرَآتِی خُوبَا بَه	دَا بَهٗ قَلْبُ وُروحُ وُذَاتَان
قُفْلُ وُ مِفْتَاحُ وُ طَلِیْسَهٗ	مُحِبَّتَا صُورِی دُو قِیْسَهٗ
نَارُ وُ نُورَهٗ هِنِ هَوَا بَهٗ	هِنِ زُروحِنِ هِنِ زُجِسْمَهٗ
گَر چِهٖ دِل پُر پی دِصُورُن	حُبِّ جِیْسْمَانِی دُو رُوژُن
مِثْلِ نَقْشِ رِی بَقَا بَهٗ	خَفِ جِگَر پِیْشْکَانِ دِنُوژُن
پِنِ تَبَسُّمِ پِیْنَهٗ پِیْنَهٗ	کُلِ حَتّٰی صُهْرُنِ بَطِی قَهٗ
نَسْمَهٗ وُ نَالُ وُ نَوَا بَهٗ	بُلْبُلِی سَر خُوشِ دِ نِیْنَهٗ
تُو کُلْکِ دِی گِرِت خُفَا بَی	هَر چِهٖ جِلْوَا بُو وُ نَا بَی
اَو یَسَادِیْرَا تَبَا بَهٗ	وِی زِ دِل چُو مُحِبَّتَانِی
مُبْتَلَا یِ نُورَا سُبُوحَهٗ	هَر کَسِی مُحِبَّتِ زُروحَهٗ
جَذَبَهٗ وُ لَر زِیْنِ وُ تَا بَهٗ	وِی دِدِل دَا صَد جُروحَهٗ
چَر خَکُ وُ دُوسْتِیْر دِنَا فِیْنِ	هَر دُو رُوحِ یَکِ نُورِ طَائِنِ
لِاسْمِ حَی دَا فِی لِی سَدَا بَهٗ	هَر دُو دَا نَهٗ مَرغِ دَا فِیْنِ
گَر چِهٖ اَوَّلِ نَارُ وُ دُودَهٗ	نُورَهٗ پُر نَادِر وُ جُودَهٗ
حُبِ دِ قَلْبَانِ کِیْمِیَا بَهٗ	بَرْقِ لَامِیْعِ دِی لِکُودَهٗ
ای بِنِی وَ صَفُ وُ لِبَاسِی	عَارِ فِی جَوَهَرِ شُنَاسِی
مَقْعَدِ صِدْقِی جَزَا بَهٗ	دِی قَدِرِ بَهْتَرِ بِنَاسِی

دُورَنگِي دَاوِي دَرِي خَوَه
 بُوَرِيَه اَو دَسَرِي خَوَه
 مَادِيَت اَو دُورَه دَسْت بَت
 جَام زُشَنكَاسِي يَدَسْت بَت
 يَار پُر حُسْنَك لَبَال بُو
 اَو بِحَال آگَه بِحَال بُو
 مَهْدَرَاوِي خَيْرِ خَوَازِي
 وَي بَدَلِ صَح كِر زَسَاوِي
 يُوْسُف دُورُو زَمَانِي
 لِي زَبُو نَكْنِي دَهَانِي
 مَاوَرَا بَلْگِين گَلِي بُو
 دَارُوِي قَلْبِي *مَلِي* بُو
 بَا نَسِيم دِي چِي لَزِي بِي
 فِي كُمِيدِي لِي گَهِي بِي
 غَفْلَتِي بَاي نَسِيم هَات
 پُر بِاخْسَانَك عَظِيم هَات
 دَل نَفَس دِي سَا پِر هَات
 نَافِع دَرْدِ جَكَر هَات
 مِي كُو اَو نِشَان مِهَشْتِي
 ذَرَبَك خُوش لِي نِهَشْتِي
 وَرَنگِيرِي زُوِي بَرِي خَوَه
 سَر دِنَاقَا رِي نِهَابَه
 دِي زُفَنجَانَاه مَسْت بَت
 اَبْتَرَان اَو مِي دَوَابَه
 دَلْبَرَك غَايَت جَمَال بُو
 شُبَه وَي شَفَقَه وَ عَطَايَه
 نَكْتَه يَك زُوِي رَمزُورَاوِي
 مُنْتِي وَ قَانُون وَ نَابَه
 گُو نَسِيم هَان فِي نِشَانِي
 نَخُوشَان اَو لِي شِفَايَه
 يَهَن وَ بُو يَا كَا گَلِي بُو
 لَو بِجَهَن مِي جِلَابَه
 سَاغُ وَ سَالِم مَا تُو يِي بِي
 دَا سُوَارِيَت لِي پِيَايَه
 خَف زَبَال يَارِي كَرِيْم هَات
 قَاصِد شَاه گَمْدَايَه
 لَو حَكِيم لُقْمَان پِر هَات
 طَالِع كَوْنَكَب نُمَايَه
 اَن دَلِي صَد دَاغ رَشْتِي
 اِسْمِ اعْظَم يِي گَهَابَه

چومه سر پشته كمبدي
 بحر و برمه لبر خوه طي دي
 مه و نسيم خوش پنجه تيكرا
 بحث زلفا بار پيكرا
 گنبد آ نورين خويابو
 يك يك شوقي قدا بو
 قمر ي و بلبل دخونين
 هر سحر مخبوب دينين
 پنجه يا صور گل دگش تي
 دل ربابان ينه گشتي
 سبزه يا شبنم گلان لي
 دلبران سيران و راف لي
 بوم شريف از باستاني
 ساقيان جام جام دداني
 چنده كي چمن خرم بو
 مين بهش باغ لارم بو
 صف بصف ولدان پري بون
 يك لدمي مشتري بون
 پري عمر من چو بسختي
 زهره يك بو او لتختي
 مين دي پري اوزان و كي دي
 دشت و چول و كر بلايه
 وي دچين و لك طير تيكرا
 بور عشقي پري فرايه
 سيده يا صادق نما بو
 قصر و ايوان و سرايه
 لي عجب او خوش دمين
 عندليب فيرا تبايه
 چيچك و ربحان رش تي
 سنبلاں تانا سمايه
 صور عقيقان در خناف لي
 عرعران سيتاب دايه
 شاهدين وي گلستاني
 كو كبان سيوان قدايه
 لي مدام او صبحه دم بو
 لي صبا گومين سبايه
 بند زلفا غنبري بون
 رقص و گوفند و صفايه
 لي شكر خوازم ز بخني
 بلكويم شمس الضحايه

پَرْدَهٗ بَا خَلْوِی کُوهِلْدَا
 گَزْمَهٗ بَا وَهَرِی لَدَلْدَا
 حَادِرِی جُوم سَجْدَهٗ زِیْرَا
 عَاشِقِی اُنْ گَزْمَهٗ نِیْرَا
 جُوم زِیَارَتِ پِی وُدَسْتِی
 دَا بِصُورَتِ رُوح وُهَسْتِی
 شَرَبَتَا وَصَلَاخَوَهٗ نَادَتِ
 دِلْبِرَانِ اُنْ رَنَگَهٗ عَادَتِ
 پِیْشَهٗ وَ اُنْ غَنَیجُ وَ نَازَهٗ
 بَارِ لِبَرِ زَا زَانِ اِجَازَهٗ
 جُوم طَوَافِی وُدَسْتَانِ
 اَهْلِ حَالِ وَ خُوبِ بَرَسْتَانِ
 تَلِیْبِی نَا زَاکِ شَمَالِیْنِ
 طَالِیْبِی وَ رَدِیْنِ بِخَالِیْنِ
 جُو عُمُرْمَهٗ دَفِی خِیَالِی
 یِمِ زِیَارَتِ زُلفِ وَ خَالِی
 جَرَنِخِ دِیْرَسِیْمِ کِتِ شِتَا یِ
 جَانِ بَرَتِ مِهٖ دَفِی عَدَا یِ
 چَنَدِ کِی صَادِقِ جَمَا یِ
 وَ کِ مَلِی * لَازِمِ ثُونَا یِ
 یَنَگِیَکِ مَن دِی دِمِلْدَا
 قَطْ نَهٗ گُو قَتْلُ وَ خَطَا یَهٗ
 لِی نِیْتِ اِحْرَامِ نَهٗ فِیْرَا
 هَرَجِهٖ طَاعَتِ کِتِ رَوَا یَهٗ
 لِی نَهِشْتِ اَوَّلِ بَقَسْتِی
 عَاشِقَانِ صَوْتِیْنِ جَزَا یَهٗ
 تَاهَنَکِ عَاشِقِ جَزَا دَتِ
 مَهٗ رُوَانِ کَمَنَرِ وَ فَا یَهٗ
 صَنَمِی عَاشِقِ نِیْسَا زَهٗ
 شَرَبَتَا شِیْرِیْنِ مُقَا یَهٗ
 شُبَهْتِی سَکَرَانِ وَ مَسْتَانِ
 وَ اُنْ زِ عُمُرِ اُنْ مُدَّعَا یَهٗ
 مَن لِسَرِ جَهَنَمِیْنِ خَوَهٗ مَالِیْنِ
 دِلِ دَفِی فِکَرِی نِیَا یَهٗ
 مَاشَقِکِ عِیْدَانِ دَسَالِی
 رُو زُ وَ شَفِ مَن اُنْ دُعَا یَهٗ
 زُو اَجَلِ پِی دَتِ رِکَا یِ
 اُنْ سِیَاهِ رَنَگِ اَزِ دِهَا یَهٗ
 اَزِ یِیْزِی جَانِ فِیْدَا یِ
 وَ یِ زِ دِلِ جَانِ خَوَهٗ دَا یَهٗ

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

دَلْبَرِي سَرْدَارِ خُوبَانِ	أَزْ زَامِ آگِهْ هِيَهْ
عَارِفَهْ بِحَالِ قُلُوبَانِ	عَالِمَهْ بِحَالِ مِيَهْ
عَالِمَهْ بِدَاغِ فُؤَادَانِ	گَزْمَهْ بَيْنِ وَأَنْ تُنُونُ وَصَادَانِ
چُونَهْ دِلْ حَتَّى بِرَادَانِ	بَنَگِييِ رَشِ گُوشَهْ يَهْ
گَزْمَهْ بَيْنِ وَأَنْ صَادُ وَنُونَانِ	أَوْرِيْنِ أَسُوْدَ عِيُونَانِ
رَادِ كِنِ أَوْ قَتْلُ وَخُونَانِ	مِنْ دِيَهْ وَ دِلْ شَهْدَهْ يَهْ
لَا زِمَهْ لِسُلْطَانِ وَمِيْرَانِ	پُرْسِ كِرِيْنِ لِحَالِ أُسِيْرَانِ
أَمْ كِرِيْنِ أَمَانِجِ تِيْرَانِ	سُخْتَهْ بَيْنِ دَرْمَانْدَهْ يَهْ
هِيُوْ زَرَانِمِ مِيْرِ دِيْبِيْرِيْنِ	زَانِتِ أَمْ سِي سَالِ أُسِيْرِيْنِ
چَهْمَنِيْرِ پُرْسَكِ أَمِيْرِيْنِ	لَوْ بِرَحْمُ وَ شَفَقَهْ يَهْ
پُرْ دِيْبِمِ شَفَقَهْ لِبَالَهْ	عَارِفَهْ وَ صَاحِبِ كَمَالَهْ
جَارِنَانِ يِنَهْ خِيَالَهْ	پُرْسِ بَكِتِ چِهْ لِي هِيَهْ
شَفَقَهْ كِتِ جَارِ جَارِ نِهِيْنِي	تُولَهْ آسْتَانِ فِخُوْنِي
دَا فِكْمِ دَاغَانِ بِيْنِي	نَارُ وَ پِيْتِ وَ شُعْلَبَهْ
دَا زَانِتِ پِيْتِ وَ نَارِمِ	كُشْتِيِي جُوَهْتِي خُمَارِمِ
مُحَبَّتِي صُوَهْتِمِ بُوَارِمِ	لَا زِمِ أَوْ زَانِتِ وَهْ يَهْ
عَالِمَهْ بَدَرْدُ وَ بَرِيْنِي	مَا دَمَا دِيْدَارُ وَ دِيْنِي
خَفْ دِيْتِ رَمَزَا أَفِيْنِي	فِي زَرَانِ بِي شُبْهِيَهْ

هَر دَمًا دَلْبَرِ دَبَارِ بَت جَانِ وِدَلِ تِيكَ تَار وِمَارِ بَت
 دِي چِه رَنَگِ مُحَبَّتِ سَتَارِ بَت خَفِ كَرِنِ بِي فِينِدَه يَه
 هَر دَمًا مَحْبُوبِ ظُهُورِ بَت زِيدَه مَظْهَرِ بِي قُصُورِ بَت
 دِي تَجَلَّايِكَ لِي طُورِ بَت بَرَقِ لَامِعِ جَذْبَه يَه
 جَذْبَه يَه دِلِ زَوْجُودِ بَر خَفِ زُبَرِ عَيْنِ حَسُودِ بَر
 مَنِ دِمِخْرَابِي سُجُودِ بَر لِي حَجَرِ نِشَانَه يَه
 سَجْدَه يَا بَر تُونِ وِدَا لَان مَنِ طَوَافَا زُلْفُ خَالَان
 اَنِ بَسَه رِصَاحِبِ جَمَالَان دَا بِيچِنِ لِي عُمَرَه يَه
 اِي بَكِي صَادِقِ حَبِيبي بِي حِجَابِ كَرِ اَوِ بِيبي
 مَا لِهَشِيَارِي دِمِيبي سَرِخُوشِي بِي بَادَه يَه
 عِشْقَه طُغْرَا يَا نِهِنِي هَر دَمًا مَحْبُوبِ دِيبي
 دِي بَدَلِ لَازِمِ بِيخُونِي اَنِ چِه اِسْمِ وُتْسُخِيَه
 لَامِعَاوِي حُسْنِ وُتُورِي كَرِ چِه تِي دِلِ شُبَه طُورِي
 بَاطِنَا نَايِي ظُهُورِي لِي حِجَابِ وِپَرْدَه يَه
 عَارِفِنِ مَعْنِي شُنَاسِنِ لِي بَصَدِ صُورَتِ لِبَاسِنِ
 غَيْرِ مَحْبُوبِ وَاَن نَه نَاسِنِ خَفِ زَوَانِ زَا نِي مَه يَه
 اِي لِمِنِ بَنَگِي كِشَانْدِي صَدِ خَدَنَگِ فِيرِ ارِشَانْدِي
 دِلِ زِدَرَبِي هَر شَانْدِي اَزِ كَرِي اخْتِرَمَه يَه
 لَازِمِ اَوِ زَانِتِ بِيحَالِي دَلْبَرِ وِ بَارِي مُوَالِي
 كَرَمَه بِيَن قُوسِيَنِ هَلَالِي دَرَبِ لِيغَا سِيَنَه يَه

هِيْز دِيْم مَحْبُوْب نَرَاي
پُرْس نَكِر پِراخوَه تا ي
پُرْس نَكِر شَاء جَهَانِي
اَنْ جِه خَاكِه لَاسْتَانِي
بُوْمَه خَاك اَز لَو زَرِيْفَه
دَامَنِي بَكْرِم زَرِيْفَه
چَنْدَه كِي طاقَت دِيرِم
گَر ز چَهْفَان اَز بُوِيرِم
دَا بِشوشِم مِي زِلِيْمِي
لُولُوِيْن شَكِر دِيْمِي
چَشْمَه يَا آفَا حَيَاتِي
مِنْ لَدَاغَان اَوْ مُفَاتِي
لَو وَكُو سَوْدَاوُدِيْم
دِيْن دِيْم حَبِرَان دِيْمِيْم
شَمْس دِيْم بُرْجَا شَرَف دَا
مُشْتَرِي هَاتِي بِرَف دَا
آفْتَابِي دِ اِسْتِيْوَانِي
جَان فِدَا نِيْمَه لِقَائِي
مِنْ ثَوِي مَقْصُوْد زُوِيْنِي
صَد دِكَم دِيْدَارُو دِيْنِي
مِنْ اَوَه رُوْحُو كِيَانِي
اَنْ جِرَا پَر كَنْدَه يَه
يُوسُف دَوْرُو زَمَانِي
بَل اَسِيْرَك زِيْن مَه يَه
دَا دَمَا بَارِي زُوِيْمَه
چَنْدَه كِي مِنْ جَهْدَه يَه
يَم غُبَار بَدْرِي فَشِيْرِم
مِنْ زَنْخْدَان طَلْبَه يَه
مَا وَرَا رِيْحَان وُسيْمِي
آب حِيْوَان چَشْمَه يَه
شَرَبْتَا قَنْدُو نَبَاتِي
جَان زَبُو شُكْرَا نَه يَه
هَر دَمَا دِيْمِي دِيْنِيْم
مُشْتَرِي يَا زُهْرَه يَه
صَد كَوَا كِب چَار طَرْف دَا
اِسْتِيْوَا چُو قُبْلَه يَه
اَز زَبَر ضَرْبُ وَجْهَاتِي
شُبُهَت پَر وَاْنَه يَه
مِنْ زَبَر مَوْجَا أَفِيْنِي
مَظْهَرَه بَس زِيْدَه يَه

رُهْنِيَا جَهَنِّي نَه يِنَانْ
 دَارُوي دَرْدُو پِرِنَانْ
 يِنَه پِي نَاَزَك مَبَارَكْ
 مَن جُرُوحْ خُوش پِن بَجَارَكْ
 بِيَن كَفَا نَاَزَك دُتُورِي
 يَهَن دُماوَرْدُو بُخُورِي
 دَا لِسَر جَهَنَّمَان بَعَالِمْ
 جَارَكِي رَحْمِي كَه ظَالِمْ
 اَرَنَكِي رَحْمِي تُو مِيرُو
 قَطْ نَبِي جَارَكْ اُسِيرُو
 شُون جِيي پِيكَان وَنَصْلِي
 اَرَنَكِي دَرَمَان بُوَصْلِي
 گَزْمَه پِيَن بَارِي كُو بَانِي
 يِت دَوَا كِتْ وَآن دَغَايِي
 نَه نِي قَنْدُو نَبَاتِي
 هَم بُتْ وَ عَزَايِي وَ لَا يِي
 خُونْدِ لَا تِ آزَرِي تُو
 هَر جِيي لِي پِيُورِي تُو
 مَرشِيدِي مَجْدُوبُ وَ دِيَنَانْ
 مَن طَلَبْ دِيَنَا تَه يَه
 دِيَنَه سَر جَهَنِّين مَه بَارَكْ
 رُوَهَن پِيَن پِي دِيَدَه يَه
 تَلِييِن جَامَا طُهُورِي
 مَن زِيَارَتِ تَوَقَّه يَه
 بَلْبُل وَرْدِيَن بِيَحَالِمْ
 شَفَقَه خُوي حَقِي وَه يَه
 دِي چِه يِت حَالِ مَه اِيَرُو
 گِرَنِيي سِي سَالَه يَه
 دُتَلِييِن يَاقُوتْ وَ فَصْلِي
 دُدرَبْ وَ تِيرُو گَزْمَه يَه
 نَه دُمِي وَ قَنْدُو وَ مَغْلَافِي
 مَا حَيَاتَك لِي هِيَه
 مَظْهَرِي رُوحْ وَ حَيَاتِي
 لَوْمَه دِلْ بُنْخَانَه يَه
 پِي چِه شِيرِيَن دِلْبَرِي تُو
 پِي خِلَافْ اَو كَعْبَه يَه

سَر دِدِتْ بَافِي نِصَافِي
 مَن بَاسُوذْ سَجْدَه بَه
 بَر زُحَلْ يَتِن قِرَافِي
 جَهَنمِيرِ مُو جَه بَه
 مُو جَه دِي دَاخَفْ بَخُونِي
 پُر (عَلَيْهِ اللَعْنَةُ) بَه
 زَوِي حَيَاتْ وَخَمَرُ وَبَادِي
 دَادَمَه دِيسَا بَر تَه بَه
 حَاكِم شَهْرُ وِيلَادَان
 دِي كَسِي بِي چَارَه بَه
 بَاو نِشَانَا جَبَهْتِي كِي
 مَحْرَمِين بِي پَر دَه بَه
 مَاه وَخُورْ شِيدِي قِرَان كِي
 دُور نَكِي خُوش تُولَه بَه
 جَام بَخُوش لَعْلَان بَشُوش بِي
 دِين بَر وَ پُر عَشُوَه بَه
 يَار كُوتِي يِت اَنِمَكَاسِي
 آب حَيَوَانْ أُو بَخُوَه بَه
 خُونْدِي أُو خَطِي غُبَارِي
 قَنج دَبِي أُو زِيدَه بَه

مَا دِدِتْ بِيخِنْ خِلَافِي
 أَرِيكِي يِمَه طَوَافِي
 دَا زِيَارَتْ كَم نِشَانِي
 تُولَه يَم سَر لَاسْتَانِي
 مَا بَزْهَرِي شَكْرِي بِي
 دَا رَقِيبْ مَلَكُونْ تَه يِنِي
 كَر بِيخَشِي دَلْ مُرَادِي
 دَانَكِم كَلَه وَ دَادِي
 كُوه بَدَه بَر كَلَه وَ دَادَان
 دِي تُو دَاخَوَازْ وَ مُرَادَان
 دِي تُو دِيسَا شَفَقَتِي كِي
 مَه زَحْرَمِينْ خِدْمَتِي كِي
 بِي نِشَانِينْ مَه نِشَانْ كِي
 بَنْدَه كَلْبِي آسْتَانْ كِي
 دَادَمَا صُحْبَتْ بَخُوش بِي
 مَه زَحْبِيبْ صَدَدَنْكْ سُرُوش بِي
 شَرَبْتَا وَي جَامْ وَ طَاسِي
 يِت مَه زِي فَيَضَكْ زَكَاسِي
 اِي زَفِي ظَرْفِي فَخَوَارِي
 مَسْتِيَا جَهَنمِينْ خُمَارِي

مِنْ لَدُنْ بِمِرْكٍ مُّسَلِّ دِي تَبِكَ زُبَرَ خُونِ قِزَلِ دِي
 لِي دِي بِمِ دَرْدِ كُودِلِ دِي هِيَزِ زِ جَهَنِّينِ شَهْلَه بَه
 رُو هِنِيَا جَهَنِّينِ * مَلَا بِي * خَالِقِي حُسْنَاتَه دَا بِي
 حُبِ تَنِي دَا مِيَنِ گَدَا بِي حُسْنُ وَحُبِ يَكِ جَهَنِّينَه بَه
 دِي تِيَا نُورَا بَقَقِ مَه صَدِّ تَسَقِ لَو تِنِ سَبَقِ مَه
 پُرِ نَبِي اَرَزَانِ لِحَقِ مَه لِي * مَلَا * خَوْشِ بِنْدَه بَه
 وقال ايضا قدس سره

طَرْمَه يَا تَابِدَارِ غَنَبَرَكَه (۱) خَمْرِيَنِ شَنَكِ مِسَكِ اَذْفَرَكَه
 لِكَلَانِ مِسَكِ وَغَنَبَرِي بِرَشِينِ (۲) زِ گِلَا قِي جِيَسَرِيَانِ تَرَكَه
 كَسَكِ وَصُورِيَنِ زِ رَنَكِ قَوَسِ قَزَحِ
 زِ سَرَا بَا گِلَا قِ وَمَا وَرَكَه
 سُرْمَه پُوشِيَنِ سُرِي بِسَرِ كِلِ دَه
 عَاقِلَانِ لِي خَرَابِ وَأَبْتَرَكَه
 هَرِ سَحَرِ زِ ثُو دَسْتِكِي وَرِ جَرِ (۲) عَرَعَرِي نِي كُنْدَا سَرَا سَرَكَه
 قَدْ وَقَامَا شَرِيفُ وَنَا زَكُ وَتَرِ (۲) لِي سَرَا سَرِ بِفَطْلِيَنِ وَكِرِ كَرَكَه
 نِيرِ گِزِيَنِ سَرِ جَرِ آنِ هِلِيَنِ جَارَكِ (۱) دُو قِرَانِ لِيكِ بَرَا بَرَكَه
 ثُو عَشِ كُوكِ بِسَرِ دَرِي قَضَرِي (۲) بِخَوَه كُوكِي لِشَاهِ وَ قِيَهَرَكَه
 وَرَه وَكِ رُو زِ بِسَرِ دَرِي كَلْهِي (۲) عَالَمِي نِي كُنْدَا مُنَوَّرَكَه
 وَكِ گِلَا زَرَبُو سَرِ وَآتَه مِيرِ (۱) مَه بِقُرْبَانَا خَوَه وَكِ گِلَا زَرَكَه
 وَكِ مَحْمَلَكِ زَرِ دِي بُنْجَه بَا تَه مَه اَزِ (۲) ثُو مَه نِي كِلِ خَوَه وَكِ گِلَا زَرَكَه

زَاهِدِي هَشَك طَبْعُ سَوْدَايَةِ (۱) بِدُو جَامَانِ طَبِيعَتِي تَرَكَةِ
فَكَّة جَارَكِ بَخَنَدَه شَكَّر تَنَدَك (۲) نِيَك مِصْرَامَه قَنَدُو شَكَّر مَكَةِ
بِي لِسَر دِيدَه بِيَن (مَلِي) دَا بِيَن (۳) خَاوَه يَا صُوفِيَانِ مُتَوَرَكَةِ
خَطُّ وَخَالَانِ نِشَانِ نِشَانِي دَه (۴) مَه زِنَا فَيِ خَوْرَا بِدَفْتَرَكَةِ
❦ وَقَالَ اِيضًا قَدَس سره ❦

حَمْرَجِه بُلْبُلِ جَوَهَرِ ذَاتِي حَمْلَه (۱) لِي حَمْلِي رَوْنَقِ زِعِشَقَا بُلْبُلَه
گُوَه دَه ذِكْرِ حَالِ وَجُوشَا بَادَه يِي
وِي يُلْبُلِ رَا دِخُونِتِ بُلْبُلَه
سُوسِنَانِ صَدِ رَنَكِ آفِيَهْتِنِ كَمَمَدِ
وَأَنْ نَه گُوَدِلِ بَنَدِ تَايَكِ سُنْبُلَه
سُنْبُلَانِ سَيَوَانِ لَدِيعِي تَا زَه كِرِ
آفِتَابِ اِيْرُو دُبُرَجَا سُنْبُلَه
قَطْ قَرِيكِي فِي دَمِي حَاضِرِ دِبِتِ
قِمِيَا فَصْلِي نَه كَارِ سُنْبُلَه
عَرَعَرِيَنِ رَنگِيَنِ زِتَا بِيَن صُورُوزَرِ
قُمَرِيَانِ صَدِ رَنَكِ شِيرِيَنِ غُلْغُلَه
رَمَزَه يَا عَشَقِي زِي بَالَاهَاتَه خَوَارِ (۲) قُدْسِيَانِ آفِيَهْتَه چَرُخِي غُلْغُلَه
مِنْ دِدِلِ نَا صُورَكِي دَاهَسْتِيَانِ
لَا جَرَمِ هِيْزِ نَشْتَه يَا دَاغَا كَلَه

بُلْبُلُ وِ پَرَوَانَهٗ اَوْ فَضْلُ وِ دَمِينِ
 جِنْسِ عِشْقَا مِنْ تِنِي دَرْدِي كُلّهٗ
 نِيرِ گِزَا نَا زَك قَدُو شَهْلَا يَا مَسْتِ
 دِينِ كِرِمِ اَز بُلْبُلَانِ سَوْدَا كُمْلَهٗ
 طَبْعِ لَامِعِ وَش زَمِينَتِ بُو الْحَسَنِ
 مِنْ دَدَمَسْتِ دَا دُو الْفِقَارُ وِدْلَدْلَهٗ
 عَشْقَرِي بَدِ فِعْلِ جِي هِي كِرِ عَجَبِ
 (بَارَكْ اللهُ) خُوش بَزِي اُسْبِي قُلَهٗ
 زُف وِ پَسْكَانِ پُر زَمِينِ دِلِ پَرِ بَلِي
 رِشْتَهٗ يَا جَانِ * مَلِي * اَوْ كَا كُمْلَهٗ
 وقال ايضا قدس سره

يَا رِمَهٗ پُر	نِشَانِ وِ سُر	سِيمَا زِ دُر	دِيمِ كَو كَبَهٗ
اَوْ لَبِ شَكْر	نَا زَكِ بَشَر	جِبَهْتِ سَحَر	كَامُلِ شَبَهٗ
شَبِ كَا كُمْلَهٗ	خَالِ قُلْقُلَهٗ	چِينِ سُنْبُلَهٗ	دَا فَا دِلَهٗ
مِنْ غَفْلَتِي	دِي قِبَلْتِي	وَكْ مَاهٗ دِيَهٗ	سَا غَبْغَبَهٗ
مِنْ دِي يَخَف	صُحْبَتِ يَدَف	شَاهِي نَجَف	فِنْجَانِ دَكَف
نُونِ زِ يَنَك	بَرْدَانِ خَدَنَك	وِي پُر زُتَنَك	شِيرِي لَبَهٗ
دَانِي ظُهُور	دِيمِي بِشُور	خَالِي دِهْوَر	جَامَا طُهُور
سَاقِي وَرِين	جَامَا زَرِين	اَوْ سُر شِيرِين	جَامِ مَشْرَبَهٗ

خَالُ وَخَتِي	شُوخ قَامَتِي	مَه زَنِي كَتِي	مَبُودَسْت خَتِي
هَر دَم زَنُو	دَل فَيَنْضَه اُو	اَن اَعَشَقُ وُسُو	دَا مَوَهَبَه
مِنْ ي قَدَار	اَن سِر قَشَار	عَشَقَا غَدَار	مُوَهْتِي سِتَار
مِهْرَا بُتَان	خَال وَخَتَان	صَنْدُوقَه خَان	وَمَقْلَبَه
دِيغِي بِخَال	اُو نُونُ وَدَال	اِسْم جَلَال	بَرُونَا شَهَال
يَكْتَا اَلِف	نَا ي وَصِف	مِنْ عَقْل طِف	لِي مَذْهَبَه
حَتَّى نَمَام	سَالِك تَمَام	شِيرِيْن كَلَام	مَا دَامَه جَام
ي جَهْدِ قَط	نَبِيْن اَمْرُ وَخَط	هَر جِه كُومَط	لَبْ مَنْصَبَه
دَر مَانْدَه يَم	حَيْرَان تَه يَم	پِيرَانَه يَم	خَوْش بَنْدَه يَم
زَا زَا بِسِر	دَل زِيم فِكِر	دَر حَق مَه پَر	اَر زَان مَه بَه
بَر مَحِين مَكْلِي	اُو مَسْكَه لِي	هُور هُور وَا لِي	دَر حَق مَكْلِي
ي پَر دَه وَ	خَوْش مَعْدَه وَ	يَك وَغَدَه وَ	پُر شَفَقَه بَه

❦ باب الواو ❦

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

مَه لَو فَيَنْجَان لِسَر دَسْتَه كُو مَهْتَابَا هِلَال اَبَرُو
نُمَايْن مِنْ دِيْمَر آتِي مِيَا صَافَا زَالَال اَبَرُو
بَشِير بَنِي بَرِي بَايِي بَر قَتَارِي بِيَا لِي
بَنِي نُونِيْن دِطَغَرَايِي لِبَالَا هَر دُو خَال اَبَرُو

بِلَا يَتِ صَاثِمِ الدَّهْرُ وَبِلَا اِفْطَارِ جَارِكَ بَتِ
 كَسِي زَانِي زِ دِلْبَرُوِي خُوبَايِنِ هَرْدُو سَالِ اَبْرُو
 مَشِي مَسْتَانَه رَيْحَانِي دِلِ مِيْنِ دِي دَامَانَجِي
 رَشَانْدِي سِيْنَه يِي نِيَرَانِ بَقُوَسِ هَرْدُو مَالِ اَبْرُو
 سَحَرْمَه زُهْرَه سِيْمَاوَا دِجُو گُلَشِنِ بَسِيَرَانِي
 بَسَرِ جَهَنْنِي * (نَشَانِي دَا) * خِيَرَامِي اَوْ هِلَالِ اَبْرُو
 دِيْنِ خَاوَرِ پَرَسْتِي ثُو زَانِيْنِ مِيْنِ دِي كَشْفِيْدَا
 ثُمَايِنِ مِيْنِ دِ شَرْقِي نَا زَكَا كَرْدَنِ شَمَالِ اَبْرُو
 تِيْنِي مَاهَرِ تَرَا زُوْنَه دِيَابِ حُسْنِي كِيْشَايِي
 هِلَالِ خَاتَمِ حُسْنِيْنِ لَوِي دِيْمِي بِخَالِ اَبْرُو
 مَه جَوَهَرِ عُنْصُرِكِ خَامِسِ ثُمَا لِيْرُو دِ طَالِيْعِ دَا
 دِيْمِي تَقْوِيْمِ اِنْسَانِي لِطَالِيْعِ بُوْنَه فَالِ اَبْرُو
 بَزُوْتَا دَا دِيْرِ يَدَا لِهِيْنْدَا فَا جِلِيْبَايِي
 عِيْجَرَايِي مَه پَرِ سَجْدَه بَلِي اَمَّا خِيَالِ اَبْرُو
 دِمَا بِيْنَا دُو اَبْرُو بَانِ دِيْنِيْمِ قَابِ قَوْسِيْنِي
 دِدَتِ مِيْنِ طَرَفَه الْعِيْنِ جَوَا بَا صَد سُوْالِ اَبْرُو
 دِيْبَا طِيْنِ سَجْدَه گَاهِي مِيْنِ لِيْرُو اَنِ هَرْدُو اَبْرُوْنَه
 بِيْمِيْنِ طَاقِ عِيْرَايِنِ دِيْعِلِمِ اَهْلِ حَالِ اَبْرُو
 اَكْرِ دَعْوَايِ مُوسَايِي دِيْعِشْتَقِيْدَا بِكِيْمِ جَانِزِ
 * (مَلَا) * دَا ثُمِ تَجْلَايَه زِيْرُوِي طَرَحَا شَلَالِ اَبْرُو

بشیرینی بزبانی چه کاتب بُو و کیشایی
تعالی الله نشان دانه و شیرین اف مثال ابرو
نه شیرینا لدر بندی نه محبوب سمرقندی
نه کیشاین بی رنگی لَنقشی بی زوال ابرو
* نشاننا * قاب قوسینی کوقوس آئینه اَبصاران
دَتقویمَا تجلایی بسر لی بون هلال ابرو
❦ وقال ایضا قدس سره ❦

مین دی سحر	شاه مجر	لبسی دبر	مخمور بو
او دیم زری	سُر مُشتری	یا رب پری	یا حور بو
حوری وشه	شیرین مشه	کاگل رشه	خال حبشه
خالین دقر	مِسکانتَر	نازک بشر	کافور بو
نازک لطیف	گردن ظریف	لبسی شریف	کیمنخه و قدیف
مین دی بوخت	اُونیک بخت	اُرو لَتخت	فغفور بو
فغفور سره	سیمَا دره	هینبت پره	پُر دل گره
اوهاته میش	من چونه هیش	دل من دیش	قی فُوربو
دل بو کَری	زایا بری	لازم هری	دی او زری
مین دی گلک	اوسر ملک	وک مشملک	پُر نور بو
دیم فَنرَه	خال عنبره	بو ماورَه	لب شکره
اومی پَرست	مشهاومست	جاما ددست	فرفور بو

مَى بَرَ كَفِي	مَشَهَا صَفِي	سُوزَا دَفِي	دَا قَرَقَفِي
حُسْنًا لِدِيم	وَصَفَانِ تَشِيم	هَرَجِه دِيم	زِي دُورِ بُو
دَامِنِ سُرُوش	وَرَمِي بِشُوش	ذَوَقِ وَخَرُوش	لَو چُومِ زَهُوش
زَوِي عِشْوِيَا	بَارَبُو خُوِيَا	أَوْ نَه زَمِيَا	أَنگُورِ بُو
مِن دِي بِخَوَاب	أَوْ مَا هِتَاب	دَا دِلِ كَلَاب	جُو هَنِي غُرَاب
دِلِ شَوِ شَانْد	خَوِي لِي رِ شَانْد	خَوِش هَرِ شَانْد	نِيك هُورِ بُو
هُورِ كِرِ جَسَد	قَو سِينِ صَمَد	تِيرِ دَانِ كَبَد	دَا دُو مَسَدَد
جَر حَانَ زُنُو	خُونِ دَا يَه كُو	عِشْقَا مَه لُو	مَشْهُورِ بُو
لَو يَكِ تَسَق	مِن تِينِ سَبَق	نُورَا يَقَق	دَا دِلِ شَفَق
شِيرِيْن لَبِي	دِيمِ كَوِ كَبِي	لِي بَنْدَه يِي	دُسْتُورِ بُو
دَلْبَرِ نَظَر	دَامِنِ سَحَر	خَجَلِيمِ زَبَر	لِي أَوْ قَدَر
زَانِمِ گُوَا	أَوْ مَا هِ رُوَا	وَكِ لُؤْلُؤَا	مَشْهُورِ بُو
بَاشِ فِرَقَتِي	زُورِ مُحَبَّتِي	مِه زِ طَلَمَتِي	چُومِ حَضَرَتِي
وَصَلَا جَبِيْب	مِن بُونَصِيْب	مَلْعُونِ رَقِيْب	رَنجُورِ بُو
جَامَا زَلَال	خَمَرَا حَلَال	يَا رِي شَبَال	دَا مِّنِ حَال
عِشْقَا غَدَار	صُو هَنِي سِتَار	نِيْفِ مَه وَبَار	صَدِ سُورِ بُو
شَاهِي جَفِين	غَمِ زِي رَفِين	مَا رِي شَفِين	إِسَانْدِ أَفِين
دَرْدُ وَبِلَا	وِيْنِ چُونِ هَلَا	عُمَرُكِ *مَلَا*	مَهَنجُورِ بُو
پُر مِّنِ زَجِر	دِيْنِ هَجِر	مَا بُو أَجِير	صُبْحِ وَفَجِر
شَمَمَا مَه هِل	بُو صَدِ عَمِل	مِثَّتْ مَه دِل	مَسْرُورِ بُو

بَارَوَ غَدَه دَا بِلَعْلَيْنِ خَوَه دَا وَرَ بَامَه دَا چِن پَرَدَه دَا
 دَسْبِيدَه يِ چُوم وَغَدَه يِ كُوز بَادَه يِ مَخْمُورِ بُو
 إِخْرَام مِه بَسْت اَسُوذ بَقَسْت بَارَهَاتَه مَسْت اَز چُومَه دَسْت
 جُوهَنِي حَبَش نِير دَان بوش حَجَامَه خُوش مَبَرُورِ بُو
 وَي كَاغَلِي چِينِن دَلِي قَلْبِي * مَلِي * دَا اَن دَانَه لِي
 دَانَا دَلَان نِيَف سُنْبِلَان سَر صُور گِلَان مَنقُورِ بُو

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

دَسْت دَا يَنگِيَك ثُوبَار مِّن دِي اَو كَمَان اَبُرُو
 لِبَالَا جَد وَلَك جَبَّارِي لِيدَا هَمَقِرَان اَبُرُو
 كُو حَق اَن حَرَف وُخَط كِيشَان لَطَالَا يِ مَه دَرُو يَشَان
 دُو قَوْسَان گُوشَه لِي بَادَان وَسَر پَيُوسْتَه مَان اَبُرُو
 تَه دِيدَارِي تَه رَفْتَارِي تَه اَلْمَاسِين شَكْر بَارِي
 بَمِين رِي لِسَر صَادَان دُونُون رَيَحَان نَمَان اَبُرُو
 يَمَهْدِ اللهُ بِفَيْرُوزِي لَوْجَه دَلْبَرِي مِّن دِي
 كُومَاه نُو نَشَان مِّن دَان لَطَاقِ آسِمَان اَبُرُو
 تَعَالَى اللهُ نَشَان دَانَه بِحُسْنِي اَن تَسَق دَانَه
 وَ نَقشُ وَمَنْعَتِي حَق اَن نَشَانِ چَشَم اَن نَشَان اَبُرُو

زَرَعْنَا نِيرَ كَزِينِ شَهْلَا مَجَالِي هَمَقَرَاتِ يَسِينِ
هَزَارُ رَمَزُ وَإِشَارَاتِي زَوَانِ قَوْسِيْنَ جَمَانِ أَبْرُو
﴿مَلَا﴾ دَلِ تِيكَ تَهْ بِيَنكَانِيْنَ وَ مَحْبُوبَانِ مَهْ نِشَانِيْنَ
كَمَانْدَارِيْنَ دِغْدَارِيْنَ دِ بُرْجَا أَسْمَرَانِ أَبْرُو

﴿ وَقَالَ أَيْضًا قَدَسَ سِرَّهُ ﴾

وَيِ سَبِيْدَهْ وَ بُرْجِ قَوْسِ أَبْرُو نُمَانْدِيْنَ مَاهِ نَوُ
خَوْشِ وَ قَوْسِ أَبْرُو أَنْ فِيرَا كِشَانْدِيْنَ مَاهِ نَوُ
كُوشَهْ بِيْنِ نُونَانِ بَسَرِ بَادَانِ وَ قَوْسِيْ يِ وَ تَرِ
مِثْلِ أَنْكُشْتَانِيْ صَدْرِ بِيَانْدِيْنَ مَاهِ نَوُ
كَشْفِيْ بَدْرَا تَمَامِ أَحْسَنِ وَ بَالَا طَلْعَتِيْ
وَ اسْتِيَا دَا كَنْزُ مَهْ بَانِ چَرُ خِيْ رِشَانْدِيْنَ مَاهِ نَوُ
وَيِ لَوْجَهْ آفَتَا يِ كَمَامِ كَفِيْشِ وَ كَمَامِ خَفِ
عَارِفِيْنَ أَهْلِ بِيْصَارَتِ حَيِّرَانْدِيْنَ مَاهِ نَوُ
مِلِ دِزَانِمِ دَانَهْ بَرِ قَوْسِ هِلَالِيْ كُوشَهْ زَرِ
لَوُ وَ بَالَا كُوشَهْ بِيْنِ نُونَانِ لِفَانْدِيْنَ مَاهِ نَوُ
أَزِ دِيْوَمِ دِيْ لِيْنِ دِيْ سَا جَكْرُ صَدْرِ پَارَهْ كِيْنِ
وَيِ عِيْزَانِ هَرِ دُوْشِيْرَا زِيْ چَمَانْدِيْنَ مَاهِ نَوُ
دَاخِلِ مَجْلِسِ بُوِيْ لِشَفِ ﴿ نِشَانِيْ ﴾ لَوُ كُوشَفِ
جَمَامِ رُوحَانِيْ لَاهِلِ دِلِ نِشَانْدِيْنَ مَاهِ نَوُ

وقال ايضا قدس سره

هي دبر قالوا بلى بي بلكو ان عالم نه بو
 جرخ و دوزان دور كردون گنبدى مينا نه بو
 عرش و كرمسي هيژ دمخفي بون دكنز اقدر تي
 حسن حق بو استواني لامعا عشقي هه بو
 نهتيون حكم صفاتان او ذات لم يزل
 عاشق و ممشوق بك بون شمع وهم پروانه بو
 حسن و حب ذاتي قد عين لي جدا بون او ربك
 لي نها اسم حدوني حكمت و تفصيل و نه بو
 بك ذات سر شريتان بو جمال و حسن و سر
 بك دقلب اهل دل نار و جلال و جذبه بو
 عاشق و ممشوق الحق هر دو ميراث بكن
 لو اصل جمع دا اصل قديم آينه بو
 جذبه و سيرا سلوكي بي محبت نايتن
 جهده يا بي عشق و حب چندي كو كرتي فينده بو
 سالكين عشقي بكا بك حوجه زين از بيم
 جامه با پيري طريقي سر زينك شهراده بو
 رنگ و رنگ اهل مقامات طريقي چونه ستر
 هن جلال و هن جمال و سرميان ان باده بو

ای بری عین بقای باده نوش عشق بو
 ای بوی محو فنا بی عاشقی بی چاره بو
 ایک زوان بر و آنه بوسوخت و فنا نک زنی نهات
 ایک زوان تشبیه گویننی باه و ناله بو
 اورین اسود عیونان عاقلان سودا دکن
 گزیده یا عاشق فدل کفنی زجهنین شهله بو
 عاشق و معشوق دا واصل یک بن بی حجاب
 محو بو بالذات عاشق لو د عشقی پرده بو
 لو د عشقیدا فنا بو دایت باقی بدوست
 عاشقی فانی نه بو واصل حتی باقی نه بو
 نقطه علم و سواد حرف و نقش عالمی
 سر ددن معنا یکی اصل سواد دی نقطه بو
 هر یک و دی یک عینیت اول و آخر یک
 لا جرم نای دو بی ای دی عینیت هر هه بو
 هر چه دعوای د عشقیدا (ملی) ثابت کبری
 عین دعوای د نفس الامر دسا شهده بو

﴿ وقال ايضا قدس سره ﴾

کَسْ نَدَوْبَه سَعَرَمَه کُوچه نَا زَكْ وَرَسِي تُو
 مَهْ ذَبْلَكْ کُلْ وَنِيرَمَزِ سَرَمَسْتِ بَسِي تُو
 زَانِمُ نَه نِييِ کُو بَدِ بِيضَا تُو دِيرِي
 وَرْخُوشْ کَه شَهِيدِ بِنْ خَوَه کُو عِيسَى نَفْسِي تُو
 رُوحي تُو نَه جِيسِي دُجَمَالِي بِيچَه اِسْمِي
 رَنَگْ رَنَگْ نِييِ کَشَفْ وَشُهُودِي چِه کَسِي تُو
 رُوژِي تُو لَشَرَقِي بِيجَمَالَا خَوَه وَبَرَقِي
 بِاللّٰهْ کُو زَسَرْ چَشْمَه اَقْدَسْ قَبْسِي تُو
 بِاللّٰهْ زِيچَه تُو رِي وَتَجَلَا لِيچَه طُو رِي
 مَهْ مَهْ لِسَرَا پَرْدَه جَانْ مِلْتَمَسِي تُو
 شَمْسَا فَلَکِي بَا مَلْکِي هِيژِ زَانِمُ
 حُو رِي وَپَرِي بَا بَخَوَه رُو حِ اَلْقُدُسِي تُو
 جَانَا جَرَسْ وَرَهَبَرِ عِشْقَانَه اَزَمْ قَطْ
 آخَه يَفِغَانْ وَحَرَکَاتِ جَرَسِي تُو
 مَا يَكْ نَفْسَكْ مِنْ دِيْتِنِ بِي تُو وَجُودَكْ
 دِي بِي تَه چِه يَمْ هَمْ تُو رُحي هَمْ نَفْسِي تُو
 عِشْقَانَه مَه کُو زِيرِ صِفَتِ زَرْدِ کِيرِنِ کُو
 اِکْسِيرَه اُنِيْنَا مَه بِيْمِي نِي وَمَسِي تُو

مِّنْ گُو دِنِگَارَانِ تُو گُلی بَس بِشکُوته بَه
 زَانِم نَه مُحِب هَر نَه کَس وُخَارُو خَسِي تُو
 أَي حُور سِرِشَنِي لِمَه خُوش مَيُوته تَه بَر کِر
 جَنَانَه دَوَصَلَاتَه وَاآنَش پَر سِي تُو
 مِّنْ گُو دِشَفَان شُبَه نُجُومَان بَطَوَافِين
 گُو عِشُوته دِزَانِن بِيچَه قَسَنَت وُهو سِي تُو
 مِّنْ گُو مَه بِيغَان قَدِي نَاکِن زَدَرِي تَه
 گُو اُم زَنبَانِن وِلَطَبِع مَسْکِسِي تُو
 مِّنْ گُو دِکَمَنَدَا سِر زُلْفَانَه فَرَسْتِم
 پَر وَا ز لَب لَعْل مَه گُو گَر فَرَسِي تُو
 يَک دَم مَه نَهْشْتِين تَه دِهَامُون فِرَاقِي
 بِي هَمْدِم دَر دَان کُوجَه فِر بَادَر سِي تُو
 مِّنْ گُو دِل شُبَه بِخُور خُوش تَه بِيکَر کِر
 کَر کِر بَدُو لَعْلِين خُوَه شُکَر گُو عَدَسِي تُو
 مِّنْ گُو لِر خَانِن نَه کُوکِج رَو و کُو فَر زِين
 شَاه گُو تَه مِه کِش مَات لِبَاز فَر سِي تُو
 مِّنْ گُو تَه دِفِي سَر زَرَقِي بِي بِيَرِم اَز
 گُو مِيَن دِيَه زَانِم دِيرِي زِي مَقَسِي تُو
 تَاچَنَد بِخَف بَادَه بَشُوشِي وَه نَفَس دَا
 لِمَجَا بَدَف وُني وَرَه مِيرِي عَسَسِي تُو

مِنْ گُو زَقْدِيمِ اَز مَبِي عِشْقَاتَه دِنُوشِمِ
 گُو مِنْ زُعْشَاقَانِ نَه تَنِي مِي تَلَسِي تُو
 مِنْ گُو دِشْتَانِ شُبَه شَمَالَانِ وَه دِصُوژِنِ
 پَرُوَانَه صِفَتِ جَاهِرَه بِی صَوْتِ وَحِسی تُو
 مِنْ گُو بَصَرُ وُ قُوْتِ سَمْعَامِه تُو یِ گُو
 زَانِنِ تَه اَمینِ رُوحِ وُ مُجَرَّدِ قَفَسِي تُو
 تَه وَزُلْفِ بُتَانِ صِحَّتِ *مَلَا* رَشِ تَرَه طَالِعِ
 یَا رِی تَه سَحَرِ بَیتِ وُ بِرَتِ بِی نَه حَسِي تُو
 ❦ بَابُ الْوَمِ الْف ❦

❦ وَقَالَ اِيضًا قَدَسُ سِرَه ❦

لَا زَمِ بِاِيشَانِي مَلَا	اِیْرُو زِدَرَبَا خَنْجَرِي
زَانِمِ پَرِيشَانِي مَلَا	تَشْبِيهِ زُلْفَا دَلْبَرِي
بِي حَدِ بِاِيشَانِي زِدَلِ	زَانِمِ پَرِيشَانِي زِدَلِ
بِاللّٰهِ نَه اِنْسَانِي مَلَا	تَشْبِيهِ بُرْبَانِي زِدَلِ
بِکَسَرِ دِيمِ بَکِ عَالَمِي	بِاللّٰهِ چِه طَبَعَتِ آدَمِي
بَانِ جَرَحِ گَرْدَانِي مَلَا	دَرَبَايِ قَافِ وُ قَلْزُمِي
سَرِ تَا قَدَمِ بَکِ آتَشِي	يَا رَبِ چِه وَيِ غَنَتِ کَشِي
لَوِ دَلِ بَيْنِکَانِي مَلَا	مَجْرُوحِ قَوْسِي تُو زِ رَشِي

بَخْرَكْ وَنَارِ آسِي	زَانِمِ وَعِشْقِي دُرْهِي
تَشْبِيهِ سَيْنَوَانِي مَلَا	اِيْرُو لِمَا هِي خَرَمِگِي
پُرْ لِي كِشَانْدَن دَاغُ وُكِي	اَفْ سِيْنَه يَا وَكْ نَايِ وُتِي
يَا رَبِّ جِهْ نَادَايِي مَلَا	هِي دِلِ يِنَا اَهْلَانِ دِدِي
آيِيْنَه يَا اَسْكَنْدَرَه	دُرْدَانَه يَا دِيْمِ گُوهرَه
مَجْرُو حِ خَالَايِي مَلَا	يِي مِيْرُو تِي دِلِ كِيْرَكِرَه
تَشْبِيهِ شِيْشِي لِي كِشَانْدَن	يِي مِيْرُو تِي دِلِ هَرِشَانْدَن
آتشِ لِسِرْدَانِي مَلَا	كِرْ كِرْ جِكِرْ خُوِي لِي رِشَانْدَن
حُسْنُ وَ جَمَالَا وَي مَهِي	نَارِ زِرْنَكِ دُوْرَهِي
خَفْ كِرْ جِهْ عُمَايِي مَلَا	مَهْ دِيْرْدَه يَا فِ خَرَمِگِي
يِي شَاهِدُو جَامَا صَدَفْ	اِيْرُو لِعُمَرِي خُوِي تَلَفْ
زَانِمِ بِشِيْمَايِي مَلَا	يِي چَنَكْ وُساَزُو نَايِي وُدَفْ
لَوْ هَرِ يِنَارُو نُورَه دِلْ	زَانِمِ تَه كُوِي طُوْرَه دِلْ
لَوْ مَسْتُ وَ سَكْرَايِي مَلَا	شَهْ كَامَه يَا فَرَقُوْرَه دِلْ
نَاپُيْخْتَه خَامِ يِي مِيْهُرُو جَامْ	هَرِ سِيْنَه تَايِي نَا تَمَامْ
لَعْلَا بَدَخْمَايِي مَلَا	غَرَفِيْنِ دَخُوْنَا دِلْ مَدَامْ
آيِيْنَه نَظْمًا مِلْكِ عِشْقِ	پُرْ لَعْلُ وُدُرْتَه وَكِلْكِ عِشْقِ
مَعْلُوْمَه خَاقَايِي مَلَا	دَرِ بَرُو بَخْرِ مِلْكِ عِشْقِ
جُوْرَا تَه دَانِيْنِ دَاغُ وُكِي	يِي حَذْ لِقَلْبِ شُبَه نِي
اُمَّا بِشِيْرَايِي مَلَا	لَوْ يِي حَمَلْ خَوْشِ يِيْنَه مِي

مِئْتِ زَطَالِغِ هَرِ زِبَخْتِ آصِفِ بَخْتِ وَبَخْتِ وَرَخْتِ
 بَلَقِيسِ اُوي آني بوختِ اِرو سُلَيْمَانِي مَلَا
 اُو هَرْدُو لَعْلُ وَهَرْدُو وَشَمِ گَه گَه بِنَازُو گَه بِخَشَمِ
 اُو بَزُو بَلَا هَاتَه چَشَمِ مَه دَسِيرِ رُو حَانِي *مَلَا*
 ❀ باب الباء ❀

❀ وقال ايضا قدس سره ❀

اَي شَاهِدِ قُدْسِي نَكِه بَنَدِي زُنْقَايِ
 تَاچَنْدِ وَه سَرِگَشْتَه بِمِينِي دِ حِجَابِي
 بِسَكِينِ زُحَرِيرِي ثُو زَنُو مَاوَرِ لِي كَه
 زُلْفِينِ زُعْبِيرِي شَكِه بَا فِي خَمِ وَ تَايِ
 فِشْتِينِ دِخُوَه چِينِ چِينِ يَدَه بَرْمِسَكِ وَ زُبَادِي
 تَايِينِ دِعِصَايِي بِرِشِينِي بِيگَلَايِي
 هَرِيكِ يَهْزَارِ رَنَكِ لِبُونَاتَه سَمَاتِينِ
 خَمَرِي وَ لَفِ وَ شِيرِي وَ تَايِينِ دِعِصَايِي
 مَنِ جَانِ يَدِ بَيْنَضَابَه زُعِيسِي چِه خَبَرِ دِمِ
 مَنِ آتَشِ مُوسَى دِيَه گُلنَارِ شَرَايِي
 مِئْتِ كُو زِبَخْتِ خُوَه وَطَالِغِ بِنَصِيمِ
 حُسْنَاتَه يَه اِرو زِمَرَا چُوِيَه نِصَايِي

عِشْقَامَه رُبَرِ مَوْجُ وَ عَجَّاجِ بُوبَه دَرَبَا
 وِی زِرُوزِ بَرِکِتِ مَهِ بَدَسْتُ هِنْدُ وَ غُرَا بِي
 نَه چَرِخِ سِپَهَرِي زُهَوَا بَاتَه وَ مِهَرِي
 سَرِگَشْتَه نَه اَوُ تِيکِ نِمَرَا شُبَه حَبَا بِي
 وَکُ بَا دِلَزِينِي ثُو کُمِيدِي دِ بَزِينِي
 عُمَرِي مَه عَزِيزِي بِخُدي بَس کَه شِتَا بِي
 يَا بِي بِرِيَارَتِ مَه دَه يَا سَرِ اَنگَشْتِ
 دَسْتُ خَوَه مَه آفِينِيه بِي چَارَه رِکَا بِي
 مَن رِي رُسَرَا بِي بِشَرَا بِي بِرُو مُنْکَرِ
 حَتَا يَابَدُ تَشْنَه جَگَرِ مَا دِسَرَا
 سَرِپُوشُ وَ قَبَا بَا مَه يَه تَسْبِيحُ وَ مُصَلِّي
 وَرُ دَا بِدُرِينِ لُخَوَه فِی پَرْدَه وَ نَقَا بِي
 مَه وَرَه سَا قِي بِدُو جَا مَانِ مَه جُوَانِ کَه
 مُطَرِبِ بِدَفِي رَا بِدَه سِيگَاهُ وَ شَبَا بِي
 وَرِجَه بِدَه نَا بِي کُوشِرِينِ قَدِ دِسْمَا بِي
 بِرُ حَلِ کِيرِنَه مَسْئَلَه فِی فَضْلِ خِطَا بِي
 جَا مَانَه شُکَرِ لَبِ مَه دَتِ عَيْنِ حَرَامَه
 فَتَوِي وَهْ ثُمَا حَاشِيَه بَا شَرَحَا لُبَا
 مُفْنِي مَه نِي وَ نَابَه وَ نِي قَوْلِ قَدِيمَه
 بَا وَرَه نَه نَهِنِ گَه بِدَه بَرِ چَنَسْکُ وَرِيَا بِي

نَرَدَا مَهْ جِهَ بَا زِي شُمِيتِن مَه وِسَا زِي
بَنَدِن دِسْوَ اِلِي وَ كُشَا دِن دِجْوَ اِي
اَز چُومَه سَرَا يِي كُو شَرِيْن قَدْ دِسْمَا يِي
گُو اَف نَه * مَلَا يِي * مَه يَه يِي پَرْدَه بِلَا يِي
وقال ايضا قدس سره

اَي شَهِنْشَاهِ مُعْظَمِ حَقِّ نَكَهَنْدَارِ تَه يِي
سُورَه (اِنَّا فَتَحْنَا) دُور وُ مَادَارِ تَه يِي
هَر كِنَارِ بِيْفَه وَ رَحْمِيْزِي عِنَانِ هَمْتِي
زُهرَه يِي بِيْنَكِ تَه وُ كِيوَانِ رَكِيْبِ دَارِ تَه يِي
دَا ئِمَا مَنَزَلِ كَهْمَا سُورَا تَه بِيْتِ بُرْجَا شَرَفِ
طَالِعِ فَر خَنْدَه وُ بَخْتِ سَعِيْدِ بَارِ تَه يِي
سَبْعَه سِيَّارَه وُ تَه چَرخِ سَرِ گَرْدَانِ بِنِي
گِيْر دِيْشِ وُ دَوْرِ عَجَبِ دَر خِيْدْمَتِ وُ كَارِ تَه يِي
مَاهِتَابَا دَوْلَتِي يَكِ پَر تَوَكُّ شَمْعَا تَه بِيْتِ
اَفْتَابَا رَفْعَتِي بَرَقَكِ زَانْوَ اَرِ تَه يِي
لَا مِيْعِ فَتَحَا اَزَلِ بَرَقِي زِي بَرِ تَا جِ تَه دِيْتِ
كُو كَبَا سَعْدَا اَبَدِ نَجْمَكِ زِي سِيَّارِ تَه يِي
بَرَقِ سُبُوْحِي كُو اَشْرَاقِ لِيْصَدِ جَانَانِ دِيْدَتِ
اَوْ كُو كَشْفَا دِلِ دِكِيْتِ رَمَزَكِ وُ اَسْرَارِ تَه يِي

رَابِتَا فَتَحِي وَنَضْرَاتَه كُوهرَ مَنْشُورِ بَو
 شَهَسُوَارِ فَرِ سُبْحَانِي عِلْمْدَارِ تَه بِ
 نِي نِي نَبْرِ بَرُو كَرْدِ سَتَانِ لِبَرِ حُكْمِي تَه بِ
 صَدُ وَكِي شَاهِ خُرَاسَانِي دَقِرْ وَارْتَه بِ
 مَكْرَجِه دَرِ اِفْلِيمِ رَابِعِ هَاتَه تَخْتِ سَلْطَنَتِ
 بِادِشَاهِ هَفْتِ اِفْلِيمَانِ سَلَامِ كَارْتَه بِ
 چِيْمَنَا سُلْطَانِي يَكْ لَالَه يَكْ باغِ تَه بِتِ
 كَلُشْنَا خَاقَانِي خَارَكِ وُكُلْزَارِ تَه بِ
 اِي زَامِرِ تَه يِ مُكْرَمِ سَرِ كَشِي كِتِ شُبَه شَمْعِ
 بَرِ سَرِ بِيغِ تَه وَ مَقْشُولِ مُوَكَّارِ تَه بِ
 شَاهِ بازِ اَرْچَنْدِ بَرُو آزي بِالَا يِتِ وَرَتِ
 دِي دِيَفِ ثُورَا تَه يِتِ وَصِيْدِ شَنْقَارِ تَه بِ
 شَاهِ پُرِ هِيْبَتِ دِي دِيَرِ لِي بِسَهْمِي زِيْدَه بِ
 سَاعَتَا غَفْلَتِ خُوبَا يِ كُوزِ دِيْنِ بَارِ تَه بِ
 هَرِ سَرِ دَوْلَتِ هِيْبَتِ دِي هَرِ دِيَفِ بِنْدَا تَه بِتِ
 هَرِ كَسِ عَاقِلِ بِيْتِنِ دِي هَرِ دِجُو كَارِ تَه بِ
 اِي دِيَفِ آزَادَه يِتِ دِي چِهَنْبِيَرِ لُطْفَا تَه بِتِ
 هَرِ جِهِ اِسْتِغْنَا دِيْدِلِ بَرِ مِيْنَتِ وَ پَارِ تَه بِ
 هَرِ كَسِ قَسْنَتِكِ دِيْدِلِ دِي قَسْنَتِ دَرِ گَاهِ تَه كِتِ
 اِي دِخَاطِرِ اَرْجُو كِتِ دِي هَرِ رِجَا كَارِ تَه بِ

ای نه دولت خوام حضرت بیت زینبنا جان و دل
 شُبُهتِ اَهلِ شَقَا بِرُ قَهْرُ وَاذَارِ تَه یی
 مَا بِعِش وُتُوش وُشَاهِی اَوْ قَدَرُ عُمَرِی تَه بیت
 چَندَه کی سَالِکِ مُجَدِّدِ بیت وُبِزَارِ تَه یی
 هَر کَسِ نَه رُجَان دُعَا گُوی وُتِنَا خَوَانِ تَه بیت
 گِیرِ نِی قَیْدَانَه وَاَمَانِجِ نُوبَارِ تَه یی
 مَدْرَکِ عِلْمِ ضَمِیرِی شَمَّه بَکِ وَصَفَاتَه هَات
 وَرَنَه کِی عَالَمِ بِشَانِ قَدَرُ وُمِقْدَارِ تَه یی
 قَسَت وُدَاخَوَازَا * مَلِی * دَائِمِ رُجَان وُدِلِ اَنَه
 هَر دِیْنَدَا خِذْمَتِی بِیَش دَسْتِ دِیْدَارِ تَه یی

❦ وقال ایضا قدس سره ❦

خَانِ خَانَانِ لَا مِیْعِ نَجْمَاتَه هَر پُر نُورِ یی
 کَشْتِیَا بَخْتِ تَه اَز بَا یی مُخَالِفِ دُورِ یی
 کَو کَبَا سَعْدَا شَرَفِ طَالِیْعِ دِیْنِ بُرْجَانَه بیت
 دَائِنِی رُجْرُخِ بِلَا شُبُهه مَهی مَنظُورِ یی
 اَنجُمِ جَرُخِ مُحَدَّبِ هَر رِذَاتِ تِی شَرِیفِ
 کَسَبِ اَنوَارِ بَکِنِ حَتّٰی کُو نَفْخَا صُورِ یی
 لَو زِبَارَتِ اَسْتِیَانِی بَیْتِ شَمْسَا دَوْلَتِی
 دَا سَحَرِ جَاهَانِ وُدِیْدَارِ شَرِیفِ پُر نُورِ یی

اختراته و پړده يا غيبي اگړه يتين ظهور
 دى بتن نصف النهار و رشي ديجوري
 آية الكرسي و انعام هيكلا ثوخ ته بت
 بي نهايت پړ مرادوي عدد منصور ي
 هر كيناري و رگري پينه عزم و همتي
 رابتا فتحى نصرأ (لم يزل) منشوري
 خيمه تا نور عنايت ظل ممدود ته بت
 سورة أم الكتاب مادار حضرت سوري
 باش نو شير و آن ديم دى حاكم عادل ثوي
 مثل حاتم دى يدانى در جهان مشوري
 ماجزيرى شنه دار تخت هفت اقليم بت
 هم محكم و سلطنت اسكندر و فتحوري
 مثل جم جاما زرين خالي ته بي ته و باده ي
 دا و خمرأ شادماي دالما مخموري
 ما دباغ عيش و نوش هر بساز و ارغوان
 كامران و كامبخش و دل خوش و مسروري
 چنده كي شيرين پسر در بند ديواناته ين
 بند شاپور ته ين تا خسرو شاپور ي
 هنده كي روز و شفين نيك عيد و ليلى القدر ين
 جام مدام پړ باده بت لي نه و ميا انگوري

شُبُهَتِ رُوحِ الْقُدُسِ عَرَدِي تُوپِي لِي دَايِنِي
 سَبَزَهُ وَ رَبْحَانُ وَ نَسْرِي وَ مَغْلِي مَنقُورِي
 هَر دَرِي نَعْلِ فَرَسِ شُبُهَتِ بُرَاقِي فِي كَفِي
 چَشْمُهُ حَيَوَانِ زَاوِ عَرَدِي مُبَارَكِ قُورِي
 مَا تَه عُمَرِ خَضِرُ نُوحِ وَ مُلْكِ دُوالقَرْنِيْنِ بِيْنِ
 كُنْبَدَا جَرَحِ مَلَمَعِ هَرِي تَه مَعْمُورِي
 خَاصِ تَشْرِيفِ تَه بِنِ دَرِيَا وَ دَرِ بَنْدِ عَجَمِ
 دَاخِلَاتِيْنِ هَر سَحَرِ صَدِ زَرِ كَشِ وَ مَخْمُورِي
 كَر چِه دَرِ دِيوَانِ حَضَرَتِ پُر حَقِيرِيْنِ شُبُهَتِ مُورِ
 چَشْمِ تَه چَشْمِ سُلَيْمَانِ بِحَالِ مُورِي
 اِي نَه وَكِ كُويِ بِي سَرُوپَا يِتِ دِبَنْدَا خِدْمَتِي
 مَا دِچُو مَكَانَا تَه هَر پَر كَنْدَه وَ مَقْهُورِي
 مَا لِسَانِ مِيْنِ دَعَا كُويِ لَدَرِ حَقِ وَ صَفِ خَانِ
 مَظْهَرِ سِرَا كَلَامِي وَكِ دَر خَنَّا طُورِي
 هَر دِمْدَحِ تَه وَ ثَنَائِي سِيْنَه وَ قَلْبِ * مَلِي *
 بِي تَفَاوُتِ قُلُزَمَا پُر لُؤْلُؤِي مَنشُورِي
 زَا سِتَانِ دَوْلَتِي غَايِبِ تَه بِي جَارَكِ * مَلَا *
 دَا زَفَرْمَانِ مُكْرَمِ دَمِ يَدَمِ مَامُورِي

(١) تخميس (لاغر) ❦

بر غزل (شيخ احمد)

رَمَزَكَ زَنْسِيمِي لِحَمِينِ دَا وَخُشِي
 رَابُورُ خَوِي سَبَزَهْ وَ شَبْنَمِ دُوشِي
 چَنْدِي خَبْتِي دِل كُوبِكِت سِيرُو نَشِي
 نِيرُ كِزِ اَمَسْت وَ خَرِ اَمَانِ دَسَحَرِ كِه كُومَشِي
 بِشَكِفْتِ صِفَتِ غُنْجِه وَ چَارَا اَرَشِي
 حُورِينِ دِه شَتِي وَ پَرِي جُمْلَه جَمَانِينِ
 زُهْرَه رَقْصِي چَنَك وَ چَنَانَه بِنَانِينِ
 غُلْمِلِ دَكَمِيْتِينِ چِمَنَانِ نِيكِ سَوَانِينِ
 شَمَشَادِ يَمَشِ سُوْسِنِ وَ سُنْبُلِ بَسْمَانِينِ
 أَي سَرُو خَرِ اَمَانِ كُوتُو جَارَكَ يَمَشِي (١)
 چِينِ كِرِيَه سِرْبَانِ زَسَرِ اَسَرِ بَكْفِ وَ كَفِ
 خُوِي وَهْ دِرِيُونِ كُو لَشِيرَانِ جَمِيدِي كَفِ
 دُنْيَا بُوبَه لِيلَانِ زِلْفَانَانِ دُورِتِ كَفِ
 رُومُ وَ عَجَمِي كِرِيَه اَو غِلْمَه بِصَفِ صَفِ
 جُوَهْتِي مُغْلَانِ هَاتِه جَنَكِ حَبَشِي (١)

(١) اعلم ان هذه القصيدة هي تخميس من بعض شعراء الاكراد لقيه (لاغر) خمس قصيدة -
 الملا بضم ثلاثة مصارع في أول كل بيت فصار كل بيت خمسة مصارع الثلاثة الأولى للاغر والاثنان
 الاخيران للملا وهذا التخميس موجود في نسخة الديوان الجزرية في صلب الديوان ويحتمل ان
 يكون لاغر من بعض تلاميذه فلذلك ادخل تخميسه في صلب الديوان .

وَصَفِي دِجَمَالَاتَه بُو أُولُ كُو سَبَقُ دَا
تَحْسِينِ زَأَسْتَادِ كَلَامِي وَهَ بِحَقُ دَا
بَاوَرَنَه مَهَا بَدَرِ بَانِگَشْتِ دُوشَقُ دَا
وَكَ ذَرَّه هَرِي سِينَه زَمِهْرَانَه شَقُ دَا
بُوشَهْرَه آفَاقِ بِخُورَشِيدِ وَشِي
خَالُ وَنُقْطَه وَعَنْبَرُ وَ مِسْكِ تَه فِشَانْدِي
بَكِ نُقْطَه تَه دِي كَسِ قَلَمِ سَهْوِي كِشَانْدِي
كَافُورَه كِيرِي صَفْحَه سَوَادِي نَقِشَانْدِي
كِي دَسْتَه زُقْدَرَتِ وَهَ كِشَانْدِي وَهَ رَشَانْدِي
قَوَسِ دُوهِيلا لَانِ لِبْيَاضِي بِرَشِي
هِنْدِي كُوهَبِي خُوبُ وَظَرِيفِ هَرْدِ غَمِينَه
دَرِخُونِ جِگَرِ بَارَه دَرْدُو أَلْمِينَه
وَكَ شَهْدَه هَبِنِ دَاعِي جِه حَاجَتِ قَسَمِينَه
جَنْدِي تَه بُتُ وَ لَاتِ نِشَارِ قَدَمِينَه
إِعْجَازِ مَكَه فَي ثُو وَ نَسْلِ قَرَشِي ^(۱)
گَمَزَنْدِ وَ دَرْدُو أَلْمَانِ قَطِ مَكَه اِيْدِي
أَنْ طَالِبِ وَ بَخْتِ وَهَ مُبَارَكِ تَه لِكِي دِي
مَحْصُولِ مُرَادِ مَه وَتِيرَا بِجَبِي دِي
أَيِ دَلِ وَ كَفَانِ هَلَكِ أَخْتَرْمَه شَهِيدِي
مِنَّتِ كُوتُو أَخْتَرْمَه قَوَسِ بُوَشِي ^(۱)

هَرَمَكْزَمَه وَ آوَر كُو زَجَهَنِين تَه بَكِلِ هَات
 مِن سِينَه هَدَف دَابَرُو بَك بَك تَه بِطِلِ هَات
 آهَك مَه نَهْشَت صَبَرُو سَكُونِ بِي تَحْمِلِ هَات
 دَرَبَا جَكْگَرِي بُو كُومَه أَف نَالَه زِدَلِ هَات
 مَا آه وَ فَعَانَانِ دَكِرِت كَسَن زَخَوَشِي ^(۱)

بِي كَشْتِي لِبَسَرِ بَخَرِ فِرَاقِ اَرَحِيمِ اَز
 خَوْفَك مَه هَبُو لَو بَوِصَالِ پَرَحِيمِ اَز
 پَهْنَكِ زَوِصَالِ مَه پَهْشَت وَ كَرَحِيمِ اَز
 وَكْ ثُولَه لِبِي مُوجِهْ لِدُورِي چَرَحِيمِ اَز
 جِخْ كِرِمَه حَبِيبِي كُو ثُو نَارِي بِقَشِي ^(۱)

(لَا غَرْ) دِزْمَانِي خَوَه وَ شِعْرِي تَه عَلَانِي
 چَنْدِي تَه هَبِن دَاغ وَ پَرِن تِكِ بَلَانِي
 رَتَكِينِ وَ دَرْدُو اَلْمَانِ شُبَه وَ لَانِي
 اَللهُ جِه طَبِيعَتِ بَشَرِي خَوَنَه مَلَانِي
 فِی جَوَرُو جَفَايِ ثُو پِیَايِ دَكَشِي ^(۱)

^(۱) (لاغر) لقب صاحب التخمیس ذکر اسمہ فی آخر القصیدۃ علی ما هو عمادة شعراء العجم واصل کلمۃ لاغر هي بمعنى النحيف المزجل فلقب به صاحبنا بدعوى ان جسمه قد صار نحيفا هزिला في سبيل الشوق والهوى (علانی) يظهر انه لقب لشاعر من شعراء العجم شبه نفسه به ولكننا لم نسمع به

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

هَبْنِي وَتَوْفَه دِيكُم اَزْ وَخُدَاتَا حَشَمِي
 وَي نِگَارُو صَنَمُ و پَادِشَهْ و مُحَنَشَمِي
 جَارِنَانِ بِنْدَه دِل صُوهِنِي مَهْجُورَه فَنِيَرِ
 بِلَب لَعْل شُكْر بَارُو زَعِينِ كَرَمِي
 پَرَسِيَارِ لِه جَارَكِ بَكِه شِيرِيَن دَهْنَا مِيَن
 كُوبَرِيَهِنِيَه فِرَاقَاتَه لِسَر دَرْدُ و غَمِي
 اَرَنَه هُذْهُدُ زَسَبَا يَتُ وَاي بَايِ صَبَا
 دِي زَهَرِ كُوبِگِيَتِ دَسْتِ فِهِيَنِكِ حَرَمِي
 پَرَسِيَارِ لِه يَتِ وَرَنَه خَوَه مَهْجُورِ غَرِيبِ
 دِي لَكِي عَرَضَه بَكِيَم فِي غَمِ و دَرْدُ وَاَلَمِي
 حَاشَا لِه كُوبِكِيَم اَشْكِرَه فَانْ غُصَّه و دَرْدَانِ
 وَرَ بِصُورَمِ زَغَمِ عِشْقِ ثُو سَرَتَا قَدَمِي
 مَه بِصَحْرَايِ و صَالَا خَوَه دَرِيَن ثُو وَخُدِي رَا
 وَرَنَه وَفْتَه كُوبِيِيَن غَرَقَه بَحْرَا عَدَمِي
 زُكُلِسْتَانِ جَمَالَاتَه حُكُكِ يَتَه ظُهُورِي
 زِدِنِي دِي بِجِيَن نَافِ يَهِيَشْتَا اَرَمِي
 شَرَحِ حَالِ غَمِ عِشْقَاتَه وَكُوبِيَتَه نَفِيَسِيَن
 مَدَحِ اَوْصَافِ جَمَالَاتَه كُجَاتِي رَقَمِي

وی مَجَالِ کُو جَمَالاً خَوَه تَجَلَّ دِکِرِي
 لَا زِمَه سَجْدَه بَيْن بَرْتَه دَوِي گَاو دَمِي
 سَجْدَه بِن بَرْتَه رَوَايَه دَحْمِي مَذْهَبُ دِينَان
 کِي دِبِت مُشْرِكُ و کَافِرُ وِي شِيرِنِ فَمِي
 گَر بَرْتَه سُجُودِي دَدَمَا کَشَفُ و شُهو دِي
 مِه لِدَل دِي بِدِرِت پَر تَو نُوْرَا قِدَمِي
 (قِبْلَتِي وَجْهُکَ فِي کُلِّ صَبَاحٍ وَمَسَاءٍ)
 يَدُو اَبْرُوِي تَه جَانَا دَخُورِمُ اَز قَسَمِي
 مُوْبَكِي اَز رُتَه نَادِمُ يَدُو صَد زَيْنُ و شَرِ پَنَان
 چِه دِبِت گَر تَو حَسِب کِي مِه بِفِر هَادُو مَمُو
 تَه فِر نِکْ و عَر بَسْتَانُ و مَجَر نِيک سِتَانْدِن
 جَلَوِي خُوش فِگَرِن هَا يَه نَو بَا عَجَمِي
 مَا رُ دِيَوَانِ سَعَادَتِ سَه کِرِي شُبَه * (مَلَا يِي) *
 تُو بِنَافِي مِه گَدَا يِي بِکَشِيْنَه قَلَمِي
 وَقَالَ اَيْضًا قَدَس سره

حَبِيْبَا غَم رَفِيْن کَانِي	غَمَا عِشْقِي پَرِيْهْتِم اَز
وَدَرْد قِرْقُ و هِجْرَانِي	سَرَا سَر نِيک بَهِيْتِم اَز
بَهِيْتِم هَرُو کِي فِنْدَه	فِرَاقَا دَلْبَرَا رَنْدَه
خَبَر بَت بَالِ سُلْطَانِي	مُسْلِمَانِيک دِرِي مَن دَه

خَبَرِ بَتِ بَالِ شَكْرِ خَايِ
 كُومِيرَه بَلَكِه پِرِنَايِ
 اَسِيرِم لَرَزَه وَتَافِي
 دِحَبَسَا وَي قَه مِنْ نَافِي
 مِه نَافِتِ اَزِ بَرِيَادِ كِم
 صَحِي دِي شُبَه فِرَهَادِ كِم
 زِ كُوفَانَا تَه شِيرِينِي
 دِرِيوِم هِيستَرِين خُونِي
 وَكِي بَرَقَا بُهَارِي اَزِ
 دِكِم فِرِيَادُ وَزَارِي اَزِ
 ثَوِيرُ اِحْسَانُ وَخَوِي رَحْمِي
 چِه بِيَتِنِ گَرِ بِيَتِنِ چَشْمِي
 لَمِنِ بَرَسَكِ بَدِلْدَارِي
 فَوَسْتَايِم دِفَرَوَارِي
 دِفَرَمَانِ فَوَسْتَايِم
 وَكِي گُويِ يِي سَرُوبَايِم
 لَبَرِ چَوَكَا نِ وَكَا شُوبَانِ
 دِبَارِم هَرَوِي گُوبَانِ
 دَمَا اَو تِينِ پَسَارِي نِينِ
 چِه مُوَكَا رِنِ دِتَارِي تِينِ

شَبَالُ وَخُوبُ وَزِيَسَايِ
 اُسِيرِكِ وَي دِرِزْنَدَانِي
 مِه طَاقَتِ فَي تَه پَرَوَانِي
 بَكِم فَرِيَادُ وَافْتَانِي
 لِظْلَمَا دَلْبَرِي دَادِ كِم
 بَدِم رُوحِي زِ كُوفَانِي
 دِنَا لِم شُبَه گُويِينِي
 وَكِي طَافِي دِبَارَانِي
 زِدَسْتِ چَشْمِينِ خُمَارِي اَزِ
 مَكْرَ جَارَكِ كِي اِحْسَانِي
 لَدَرُ وِشَانِ آيِي خَشْمِي
 نَظَرِ كِي ثَوِ لَا سْتَانِي
 دِيَتِ هَمْبَايِ دِيدَارِي
 لَعْبِدِ خَوَه كَه فَرَمَانِي
 دِيَنَدَا خِدْمَتِيدَايِم
 هَمَانِ لِيدِي ثَوِ چَوَكَا نِي
 زِ دَرَبَا ثُرَكِ وَهِنْدُوبَانِ
 دَمَا اَو تِينَه مِيَنَدَانِي
 دِگَلِ قَوَسِينِ شِيرَا زِي تِينِ
 بَدَعُوِي تِينَه لِيَكْنَدَانِي

بِدَعْوَى تَيْنِ مَه بِنَمَا كِنِ
 سُوَاشْ وَفِشْنَه بَانِ رَا كِنِ
 دُو تَا لَا نَجِي دِمَشْهُورِ تِي
 دِ تِي كِلْ ظَلَمْتْ وَنُورِ تِي
 مَه كُفْرِي دِي دِ اِسْلَامِ بِي
 زُ زُلْفَانِ عَنَبَرِي خَامِ بِي
 دُو زُلْفِ عَنَبَرِ اُفْشَانِ
 دُو چَشْمِ سِجَرِ فُتَّانِ
 دِلِ مِيْنِ وَ اَنَ خَدَنُكْ لِي دَا
 لِسَلَوِي مَارِ لِي نِيْنِ پِي دَا
 لِسَلَوِي مَارِ بِلَفِ هَاتِنِ
 زُ بَاطِنِ نِيْرِ بَحْفِ هَاتِنِ
 زُ بَرَبَنْدَا قَابَا وِي
 جَمَالَا مَا هِتَابَا وِي
 هِيْفِ بُو اَوِ دِ ظُلْمَاتِي
 كُو نُورِي دَا سَمَاوَاتِي
 قَمَرِ هَاتِ رَا سَتِ پَرُو يَنَانِ
 مَه نِيْرِ گِزِ دِيْنِ دِ لَسَرِ يَنَانِ
 دِ بَاغِ مِيْنِ مَدَامِ دِلِ تِي
 بِنَفْسِ وَ طَرَحِ وَ سُنْبُلِ تِي

دِعَامِي شُورِ وَ غَوْنَا كِنِ
 بِشِيرِ اَوِ تِيْنَه تَسَالَاتِي
 زُ مَعْدَنِ عَيْنِ كَا فُورِ تِي
 مَه كُفْرِي دِي دِ اِيْمَانِي
 زُ شَرَقِي ظَلَمْتْ وَ شَامِ بِي
 كِنَارِ خَالِ وَ نِيْشَانِي
 دُو لَعْلِ شَكْرِ سَفَتَانِ
 دِلِ مِيْنِ وَ اَنَ خَدَنُكْ دَا نِي
 دِ بُرْجَا رُوزِ وَ شَبِ تِي دَا
 عَسْتِي هَاتِه سِيْرَانِي
 دِ بُرْجَانِ نِيْبِ بَصْفِ هَاتِنِ
 زُ بَرَبَنْدَا گِرِ يَبَانِي
 لِيْرِ فُتْلَا عِصَابَا وِي
 مَه بَدْرُكْ دِي دِ سِيْوَانِي
 دِ خُومِ صُونْدِي بَا يَبَانِي
 اَسَدِ هَاتِ رَا سَتِ مِيْرَانِي
 زُ بُو خَمْلِي شَمَالِ اِيْنَانِ
 دِيْنِ بَاغِ گِلِ سَتَانِي
 جِيْنَسَرِي وَ سُوْسُنِ وَ گُلِ تِي
 جِيْنِ سَرِ شُبْنِه رِيْحَانِي

لَدَيْهِ سُنْبُلَانٌ سَرْدَانٌ جَنَيْنٌ سَرَسُوسُنٌ وُورَدَانٌ
لَمَاهِي عَقْرَبَانٌ كَرْدَانٌ دَسَرْدَا آبِ حَيَوَانِي
زُعْشَقِي لَوْ (مَلَا) خَسْتَه زُحَرَفَا بَادَهِي مَسْتَه
زُ هُوشُ وَعَاقِلِي رَسْتَه لَدَرْ كُوشِينِ دَمِيخَانِي

❦ وَقَالَ اِيضَا قَدَسِ سِرَه ❦

يُحْسِنَا أَحْسَنَ التَّقْوِيمِ وَظَاهِرُ صُورَتِ ذَاتِي
نَظَرْدِي (عَلَّمَ الْأَسْمَاءَ) وَبَاطِنِ عَيْنِ مِرْآتِي
دِبَابُوسَا سَمَنِ سَائِي مِه نِيرِي بَزُونُ وَبَالَايِي
(لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ أَسْبَابَ السَّمَوَاتِي)
زُفِي تَقْوِيمِ إِنْسَانِي نَظَرُ دَا سِرِ سُبْحَانِي
(فَهَذَا الْوَجْهُ مِنْ أَجَلِّي بَرَاهِينِ وَأَيَانِي)
كُونُورِ عِشْقِ لَا مِعْ دَتِ لِطُورِ قَلْبِ جَامِعِ دَتِ
دَسِيرَا بَرَزَخِ الْأَسْمَاءِ نَهَابَاتُ بَدَايَانِي
نَشَانِينَ طُرَّةَ طُغْرَايَانِ دَوَصَفِ زُهرَه سِمَايَانِ
(لِعِنَوَانِ التَّجَلِّي مِنْ بَرَاعَاتِ الْعِبَارَاتِي)
دَلُورِ سِيرِ بَالَايَانِ دِگُلْزَارِ سَمَنِ سَايَانِ
(بِهَا تَهْنِزُ بَانَاتُ لَنَا مِنْ مَيْسِ قَامَاتِي)
سَمَا يَا جُمْلَه دِيمِ دُرُ تِي بِاعْجَازِ أَهْلِ سُرُ بَرْتِي
(بِهَا تَصْطَفُ قَامَاتُ بَعِيدَانِ وَنَايَانِي)

سَمَائِي رَاسْتِ وَجِبَ تِنِنِ شَمَالِيْنَ خَاصَّةَ هَلْتِنِنِ
 (فَيَا لِلّٰهِ فِي مِيلَاتِهَا مِنْ عَطْفٍ بَنَاتِي)
 بِيوْنِ غَمَزَهَ الْمَاسِي بِرِمَزِمِ يِنَنَهَ شَهْكَاسِي
 كُو حَلْ كِت مَعْنَايِنِ آسِي (فَيَا هَيَّا لَنَا هَاتِي)
 دِيْنِي نَعْمَه بَا چَنگِي دَمَا آفِيَهْتَه آهِنگِي
 بِقَاتُونِ وَي دَخُونِت مَه (لِليْعَادِ وَمِيقَاتِي)
 زِرْمَزِيْنَ غَمَزَهَ جَالَاكِي بِدَلِ دِي يِنَنَه إِدْرَاكِي
 (مَعَانِ لَمْ يَسْعَهَا اللَّفْظُ مِنْ ضَبَقِ النِّعْبَارَاتِي)
 زُ نَا زَكِ دَلْبَرَا نَا زَكِ دَسَهْمِي دِي مَه إِعْجَا زَكِ
 (وَكَمْ مِنْ خَشَفِ غَزْلَانِ أَهَابَتِ لَيْثَ غَابَاتِي)
 نَه تَنَهَا پِيَشِ بَرِيَارِيْنَ زَا مَرِ كُنْ خَبَرِ دَارِيْنَ
 (وَمَنْ أَهْوَاهُ سَارِي فِي مَسَارِي كُلِّ ذَرَّاتِي)
 (هُوَ الْأَوَّلُ هُوَ الْآخِرُ هُوَ الظَّاهِرُ هُوَ الْبَاطِنُ
 هُوَ الْمَعْبُودُ وَالْمَشْهُودُ فِي كُلِّ الْهُوِيَّاتِي)
 زِلَا شَيْئِي زِمَعْدُومِي مَه نَاسِي سِرِّ قِيُومِي
 (مُجُودِي فِي ثُرَابِ الْمَحْوِ مِنْ أَعْلَى الْمَقَامَاتِي)
 بِحَقِّ رِنْدِي خَرَابَاتِمِ زُدِرِي فِي دَمِي هَاتِمِ
 چِه هِيئِي هُونِ دَكِنِ إِيْرُو زِي رِنْدِي خَرَابَاتِي
 دِعِشْقِي شَيْخِ ثَانِيْمَه بِدَلِ بَخْرِي مَعَانِيْمَه
 (لِذِي حِجْرِي وَذِي قَلْبِ شِفَاءِ فِي إِشَارَاتِي)

دِ اَقْلِيمِ سَخَنَ مِيرِمَ دِ شِعْرِ بَدَه جَهَانِ كِيرِمَ
(وَيَعْلَمُو مَوَكِبَ الْعُشَاقِ اَعْلَامِي وَرَايَاتِي)

چِه خَوْش نُوْرَكْ زَلَالِي تُو دِ قَلْبِ مِنْ شَمَالِي تُو
(وَقَلْبِي حَيْثُ فِيهِ الْحُبُّ مُصْبَاحُ عِشْقَاتِي)

تَقَاضَاوَهْ دِكِرَ حِكْمَتِ كُو جَرَنُخْ وَلَوْ لَبُ بَابِنِ
(هُوَ الْفَعَالُ لَا تَغْتَرُ بِأَسْبَابِ وَآلَاتِي)

اَزَلْ عَيْنِ اَبَدْ بِكَ اَنْ دِدِ ثَوْمِي وَفِثَوْمِي
تَنْزَلْ تِنَه تَفْصِيْلِي (بِأَنَاتِ وَأَوْقَاتِي)

تَعَالَى اللهُ زِ اِحْسَانِي بِدَائِدَارِي بِدَلْ دَانِي
(مَلَا) اِيْرُو تَه كِرَ پَاشَا لِسَرِ جَهَنْمِي (وَلِي) هَانِي

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

لَيْ تَسِيْمَ سَحَرِي مَا دِمَجَلَا صِبِي
صَدْ سَلَامَانْ بَكِهِيْنِي زِمَه وَيِ بَادِشِي

عَرَعَرَا قَامَتْ اَلِفْ نِي شَكْرَا شُوخْ وَشَبَالْ
نَاَزَكَا مِيْمِ تَنْ وَخُسْرُ وَزَرِيْنْ كَلْهِي

دِبَرِي دَاتُو يَبُوسِي بِدُو صَدْ زَارِي وَ لُطْفْ
اَسْتَانُو دَرُو دِيوَارُو شِبَاكِينْ قَلْهِي

نَامَه يَا جَوْرُو جَفَاوُ اَلَمْ وَ دَرْدُو غَمَانْ
دِي بِدَسْتِ زَرِي مُحْتَشَمِي سَرُو سَبِي

بَلِّغُو دَلِیْرَ زُرْوِی عَادِلِی و مَسْرَحَمَتِی
 رَحْمَتِی کِتْ یَقِیْرَان و بِدِرْمَسِتْ گِلَهی
 حَقْ دِرْزَانِتْ دِشْفَانْ شُبَهْتِ آفِیْنِ دِرْوَانْ
 مَهْ یَدِلْ زَارِی و کَالِیْنَه حَتِی صُبْحِگَهی
 مَا زَبَرْ ضَرْب و فِرَاقَانَه سَكُونَكْ مَهْ هِیَه
 جَرَنگ و دِلْ هَرْدُو بِنَالِیْنَه و کِی جَنَگ و زِهی
 پَرْدَه بَا خِیْلِی و چَارِی تُو زِ سَرْدِیْمِ هِلِیْنِ
 دَا زِ شَوْقَاتَه بَحْفْ بَتْ شَفَقَا مِیْهَرُومِی
 دِیْنِ اَکْهَرِیْنَه بَهَا جَانْ دِ دِرْمِ لِ اُمَا
 مَهْ هَزَارْ جَانْ عَزِیْزِی دِهْلِیْتِیْنِ دِ بَی
 قَطْ دِیْتْ و لَکْ تَه شَبَالِی نَه دِشَامْ و تَه دِشَرَقْ
 کِی نِشَانْ دَا دِجَهَانْ مِثْلِ نَه خُشْدْ کَارُوشِی
 عَالَمَكْ شَهْدَه پِیَا حُسْن و جَمَالَاتَه دِدْتْ
 تُو زُلْیَخَايِ زَمَانِی وَجِه حَاجَتْ مَدِی
 حَقْ نِگَهْدَارِ تَه بَتْ پَادِشَهَا سَرُو قَدَانْ
 بَکِنَارِ مَهْ فَقِیْرَانْ بَکَه جَارَکْ نِگَهی
 خُوْبِی و دِلِیْرِی و نَاز و نَلَطُفْ بَنَه شِیْنِ
 خُسْرُوَا پَادِشَهَانِی و خُذَانَا جَبِی
 حَجَرِ اسْوَدْ بِدِرْمِ دَسْتِ زِبَارَتْ بِکَرِیْمْ
 نَذَرِ مِیْنِ بَتْ بِکَرِیْمْ خَوَاسِ طَرِیْقَا مَکِی

زَاكِلْ حَقَّ * عَلَيَّ * دَابَّهْ زَعِشْقِي قَدَحَكْ
تَا أَبَدْ مَسْتُو خَرَايِنِ زَمِيَا وَيِ قَدَاهِي
﴿ وقال ايضا قدس سره ﴾

أَيُّ تَسِيمِ صِبْهِي مَنَّا دِ مَجَالَا سَحَرِي
صَدَّ سَلَامَانِ بِيَكْهِيَنِي زَمَهْ وَيِ لَبْ شُكْرِي
نِيرْ كَزَا نَا زَكْ وَتَرَنْ نِي شُكْرَا مَسْتُو وَخُمَارْ
دِيمِ دُرُو لَعَلْ لَبْ وَ مُحْتَشَمْ وَ مُعْتَبَرِي
بِسْكَ وَ كَيْسُو زَحَرِي رِنِ قَسَبِنِ طُرَهْ وَ زُلْفْ
نَهْ زَكَا فُورَهْ بَدَنْ خَالِ زَمِسْكَ تَنَرِي
دِيمِ بَدْرُو آيِي زُلْفْ لِسَرْ بُونَهْ هَلَكْ
أَرْ قَمَانِ حَلَقَهْ وَ كَرْدَانَهْ لِدَوْرَا قَمَرِي
آسِتَانِي وَ شَبَاكْ وَ كُلْكْ وَ بَنَجَرَهْ يَانْ
دَا مِسْكَينِي وَ زَارِي ثُو بُو سِي دِبَرِي
ثُوزْ كِي يِنِ بَحْوَهْ رَا تَا بَكِيرِنِ كُحْلِ بَصَرْ
لِطَرِيقَا قَدَمَا دَلْبَرِ وَيِ رَهْ كُذَرِي
دَا بِيَنِي صَمَمَا مِنْ تَهْ بَكِينِ خَوَهْ يَدَهْ خَتْ
بِكَهْ تَلْخِيصِ جَوَايِي مَهْ زَفِي مُخْتَصَرِي

(١) تنبيه :

ان هذه القصيدة والتي بعدها كان وقع في آياتها خلط وتقديم وتأخير في كافة النسخ التي رأيناها وكان ذلك يحدث اضطراباً في سوق عبارتها وخطأ في معانيها فقمنا بترتيب آياتها على حسب سوق العبارة وانسجام المعاني ورددنا كل بيت الى محله الاول حتى تناسقت الايات وتأسبت المعاني .

لَو کُو پُر شَفَقَه دِدِرِت مَرَم و لُطْف و کَمَال
 آه زِدَسِت رَمز و سَرِن و ی دُر و گَوَهَر خَبَرِی
 مَا یَزَهَرِی شَکَرِی دُوسِت بِخُونِت جَارِکِی
 عَرَضِیَحَالاً کُو نِیسی مَه بِخُونَا جَکَرِی
 قَدَرِک شَفَقَه ز لُطْفَانَه تَمَنَّا دِکِرِن
 دَامَه مَحْرُوم نَه دِیَرِی تُو ز لُطْف و نَظَرِی
 بِخُدِی قَط تَه دِدَلدَا زُخْدِی تَرَس تِهِن
 دِکِرِی ظَلَم و جَفَائِی تُو لِن فِی قَدَرِی
 اَز بَوِی قَامَت و بَرَنِی لَتَه صُونَدِی دِخُورِم
 بَس کِه أَی پَادِشَهَا مَن لَاسِیرَان غَدَرِی
 زَبَر آهِن مَه دِی آغَر و دُود بِت نَه عَجَب
 مَه دِدَلدَا هِیَه نَارِک کُو دِصُورِت سَقَرِی
 نَه بُوینَه نَه دِیَن وَک تَه شَبَالِی دِیَسَان
 کِی دِیَن مِثِل نَه سِیمِیَن تَن و زَرِیَن کَمَرِی
 پَاش وَاَن گَزَمَه جَهَنمِیَن تَه * مَلَا * پِی کُشَنِی
 مَا خَدَنگِیَن دِکِرِن قَط لَه اِیْدِی اَثَرِی

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

دِیَسَا زِرَمَنزَا دِلَبَرِی	اِیْرُو زُنُو پُر آتَشِم
نِیَر دَانَه نِیغَا جَکَرِی	مَجْرُوح قَوَس پُر و شِم

شَهْرَادَه يَا شِيرِيْن قَدَه
وِي پَادشَاهُ وَ بَكَلَرِي
اَنگِشْت بِخُونِي رِشْتِنَه
صُوْهْتِنَه مِثْلِ جَمْعَرِي
يَكْسَر دِصُوْژِم دَم يَدَم
نَايِيْن حِسَابُ وَ دَقْتَرِي
حُسْنُ وَ جَمَالَا وَي شَهِي
اَحْسَن رِنَقْشِ بَشَرِي
شِيرِيْنِي وَ كُفْتُ وَ سُرِي
وِي نَاژِكُ وَ لَبْ شَكْرِي
رِيحَانْ لَدُوْر سِيْغَانَه وَي
تِسِي رِزْنِگِي فَنَسَرِي
حُسْنُ وَ جَمَالَا مُطْلَقَه
زُهْرَه وَ شَمْسَا خَاوَرِي
مِنْ دِيْنِ لَدِيْمِي اَنُوْرِي
سَرْدَابَه حَوْضَا كُوْتَرِي
يَا جِه دَرَوْضَا قُدْرَتِي
خَمَرِي وَ تَايِيْن عَرَعَرِي
وَرَبُوْن لَدُوْر بَدْرَا مُنِير
مِنْ دِيْنِ لِيَتْخْتِ كِشُوْرِي

تِيْرْدَانْ رِقْوُسْ اَسْوَدَه
كُشْتِنَه وَ لَكِ مِنْ جَنْدِ صَدَه
وِي بَكَلَرِي پُر كُشْتِنَه
مَا اَهْلِ دِلْ قَطْ هِشْتِنَه
لِي اَز تِنِي سَرْتَا قَدَم
وَ صَفِيْن دِعِشْقِي اَز جِه دَم
وَ صَفِيْن اَفِيْن وَ عِشْقِي
نَايِيْنَه شَرْحُ وَ مَدَهِي
اَحْسَن رِحْسَنَا دِيْم دُرِي
صَد زَاهِدْ اِيْخِسْتِيْن زُرِي
شَكْر دِيْنِفْ لِيْغَانَه وَي
مَشْعَلْ دِيْنِفْ شِيْغَانَه وَي
فَنَر نِيْه نُورَا حَقَه
بَرْقَه سِيْپِدَه وَ شَفَقَه
زُهْرَه وَ مَاهُ وَ مُشْتَرِي
زُلْفَا مُسْتَسَلْ عَنَبَرِي
حَوْضَاژ كُوْتَرِ جِشْمَه تِي
هَرْدَم رُوْوَ وَي سَرْدَه تِي
خَمَرِي دَرَش زُلْفَا حَرِيْر
بُرْجَا كُوْحَاكِم لِي دُوْمِيْر

نَخْتِي دَمِيرُ وَبَكْلَرَانْ
مَيْدَانِ جُوقَا گُويِ گَرَانْ

أَصْلَانْ وَجُوتِي مَيِ خُورَانْ
مَيِ دَانْ شَرَابَا سَاغَرِي

سَاغَرِ بَدَسْتِ سَرخُوشِ وَمَسْتِ

وَقْتُ سَحَرِ گَه دَسْتِ بَدَسْتِ

غَفَلَتْ دُوبَكْلَرِ مَيِ پَرَسْتِ
كُشْتِيْمِ بَدَرَبَا كِييَرَانْ

رَمَزُ وَإِشَارَاتُ وَسُرَانْ
دَانْ دَلْ زُ بَرَحُسْنَا بُسُورْ

لَوْ صُوهْتِيْمِ وَلَكِ كُوهِ طُورْ
حُبَاتَه مَا خُوشِ هِشْتِيْمَه

يَكْسَرِ زُ خُونِي رِشْتِيْمَه
گَزْمِيْنِ دِشِيرِيْنِ نَا زَكِي

چُويْنَه نَيْفِ دَلْ گَا زَكِي
دَلْبَرِ چِه يِي حَذْ ظَالْمَه

لَا زِمِ بِحَالِي عَالْمَه
لَا زِمِ بِقَتْلَا مِيْنِ دِ نِي

پِيْنَكَا نِ دَجَرِ گِيْدَا چِشِي
بَنْدِ كِرِ كَلَابْ وَبَنْجَه يَانْ

مِيْنِ آهْ دَسْتِ وَآنْ غَنْجَه يَانْ
رَمَزُ وَسُرِيْنِ شِيرِيْنِ لَبَانْ

رِيْزَا مُسَلْسَلِ عَقَرِ يَانْ
هَر رُوزْ زُ نُوْزْ كُشْتِيْمَه

تِيْرُ وَخَدَنِيْگِيْنِ مَجَرِيْ
دَرِيْنِ دُويِ رِمْبَا زَكِي

مِيْنِ دَاذْ زُ ظَلْمَا دَلْبَرِيْ
جَا رَاكْ نَه كِرِ پُرَسِيْ لَه

لِي پُرِ دِدِيرْتِ غَدَرِيْ
هِيْوْ أَنْ دِدَلْ مَارِيْ شَفِي

بَنْدِ كِرِ بِشَوْ كَا عَشْبَرِيْ
دَلْ مَا دِيْنِيْ لَشَكْنَجَه يَانْ

كُوكْ وَكُبَارِيْنِ دِيْنِ بَرِيْ
تِيْرُ وَزُ بَرَقِيْنِ كُوكُوبَانْ

گَر دَانْ لَلُورَا قَمَرِيْ

مین دین لاور بدرا تمام
 وی پیشروی باطن رفنام
 سیمین برانی شکری
 بو تاشیرین دیمی زری
 بو ماوروشیرین لبی
 بدرا دبرجا عقربی
 بدرا دقدرت لی دوتون
 پُرزاکرن وی قتل و خون
 هر دم بظلمی وه دصوژی
 لازم دیم من دی کوی
 کس نینه رت مہدر بکت
 خمالی دزیر زر بکت
 شفق بی بدیدار خوه کت
 شهید دشمار خوه کت
 فتلی سیاه مار شین
 آخر بستویدا رئیس
 خف بون دین ثورا قزل
 کشتن و دهر آیتہ دل
 کشتنہ ام شیرین لبی
 گمراز پینم او بخوه بی
 حرفین دمکثوب دال و لام
 یغما کرم سیمین بری
 او حوریا نسبت بری
 بو دگللاب و ماور
 وی خوب و نورین غنغبی
 کنگی دبر پردی دری
 او قاتلا اسود عیون
 عالم پرہنت یغما کری
 قلبی دحبساتہی تری
 کس نینه چیتن مہدر
 بس گمزیان اتر بکت
 شفقت لیکننا بدری
 قسقا پرشدار خوه کت
 ای سر لفتلا پشتری
 ریحان بدور سر و آن چن
 خف بون دتاین چنبری
 ایلات مثالی سر لیل
 هیو کشتن رنزا بری
 تحلی کشین روز و شبی
 ناکم د دل هیو باوری

اَوْ نَا زَكَا نَسَبَتْ كُغْلِي جَامَكْ ذِكُو تَرْدَا ﴿مَلِي﴾
مَسْتِمَ زَبَرْ قَالُوا بَلِي حَتَّى بِرُوزَا مَحْشَرِي

﴿﴾ وَقَالَ اِيضًا قَدَس سره ﴿﴾

لَا تِ حُسْنِي وَشَهِي خُوبَانِي (۱) بِخَوَه هَمَّ خَانِي وَهَمَّ خَاقَانِي
يُوسُفْ ثَانِي ثُو اِيْرُو خَانِمَ (۲) كُو مُحْسِنَا خَوَه نَدِيرِي ثَانِي
بِسْرُو هَبْنَبْتُ وَسَهْمِ خَوَه بَرِي (۳) بِنَه شَيْنْ لَبْنَانْ سُلْطَانِي
بَطْبِيلْ خَانَه شَاهِي وَرَه تَخْتِ (۱) كُو ثُو اِيْرُو شَهِي كُرْدِ دَسْتَانِي
كَأَكْلِي بَرْدَه بِسْرُ خَالُ وَخَتَانِ (۲) كُو مُسْلَسَلْ بِنُمَيْتِ رِيحَانِي
اِسْمِ اَعْظَمْ تَه دَفِي جَلِ اِسْمِي (۳) زِدُو حَرْفَانْ بِعُمَمِي زَانِي
جِه بَرَاتِ ثُو وَه بَسْرْدَا كَاكُلِ (۱) جِيْنِ بَجِيْنِ مَسْنَتِ بِطَغْرَارَانِي
تَه جِه حَاجَتِ سُلَيْمَانِي حُسْنِي (۲) خَانِمَكْ لَمَلَه بَكُو هَرِ آنِي
جِه خَطْ اَشْكَسْتَه مُسْلَسَلْ بَارَبْ

كُو تَه پِي نَسِيخْ كِيرِي دِيَوَانِي
گَر جِه پُر خَالُ وَنَشَانِي اَمَّا (۲) بِنِشَانِي كُو ثُو پِي نِشَانِي
اِي پَرِي حُورِ سِرْ شَتِي هَرِ چَنْدِ (۳) بِشَرْ آدَمِي وَ اِنْسَانِي
سُرِ سُبْحَانْ تَه زِحُسْنِي دُنُمَيْتِ (۱) اَحْسَنَ الله زُ سُرَا سُبْحَانِي
جِه حَدِّ عَقْلَه قِيَاسِ تَه كِيرِتِ (۲) اَفَه بُرْهَانْ كُو ثُو پِي بُرْهَانِي
مَه تَعْمًا زِ نَسِيْمِ خَاكِ رَهِي كِيرِ (۳) پِي بِكِيْنِ دِيْدَه وَدِلِ ثُوْرَانِي

نَفْسَكَ بِى تَه مَه نَآيِ بِاللّٰهِ (۱) تَه نِي رُوحِي ثور رُوح وَجَانِي
صَد هَزَارَانْ دِ تَه پِيگان دِ دِلِن

لِ لِسَر وَي مَه نِي دَر مَانِي /
تَه بِرِي نِي مَه كَوَانْدِ دِ سَا (۲) دِ ثُو آغِر تَه لِدَاغَانْ دَانِي
تَه ﴿مَلَا﴾ پُر دِ جِگَر گَزْمَه تَه لَو
وَه پَرِشَانِي وَ پُرِ لِشَانِي

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

فَرِيَادْ دِ دَسْتِ فِرَقْتِي	فِي فِرَقْتِي اُبْتَرِ كِيرِن
فَرِيَادْ دِ دَسْتِ فِرَقْتِي	دَارُ وَضْعِي وَ زَرِ كِيرِن
جَهَنَّمِي دِلْطَفِ پِيرِ مَامْ	پُر زَرِ كِيرِن وَ كِ زِيرِ مَامْ
فَرِيَادْ دِ دَسْتِ فِرَقْتِي	دَانِمِ لِرِي جَانِ نِيرِ مَامْ
مُشْتَقِ گَمْلَزَارَاتَه بُوم	جَانِ نِيرِ رَفَنَارَاتَه بُوم
فَرِيَادْ دِ دَسْتِ فِرَقْتِي	لَو دُورْ دِ دِيدَارَاتَه بُوم
وَأَنْ عِشْوَه بَانَ گُفْتِ وَ كَنِي	دُورْ بُومِ زَوِي رَفْتِ وَ جُنِي
فَرِيَادْ دِ دَسْتِ فِرَقْتِي	نَآيِ بِجَهَنَّمَانِ مِ نِ دِنِي
خَوَژِي لِحَفَنَانِ مِ نِ حَرَامْ	دُنْيَا مِ نِ مِزْبُو وَ غَمَامْ
فَرِيَادْ دِ دَسْتِ فِرَقْتِي	عُمُرْكَ بِنِي حَالِ هَه مَامْ
دَانِمِ لِسَرِ دَسْتِ فَالِ بُونْ	سَاعَتِ لِمِ نِ تِيكَ سَالِ بُونْ
فَرِيَادْ دِ دَسْتِ فِرَقْتِي	حَرَفِينِ دِهَاتِنِ دَالِ بُونْ

مَعْنَى دِجُو بَوْنَا شَرِیفْ	اِیْرُو تِنِی دَرَهَاتْ اَلِیفْ
فَرِیَادْ زِ دَسْتِ فِرَقَتِی	بَا خَارَهْ لِی کَمَنَخَهْ وَقَدِیفْ
جَرَحِینْ قَدِیمْ دِیْسَا کَوَانْدْ	فِی فِرَقَتِی پُرْدَلْ شَوَانْدْ
فَرِیَادْ زِ دَسْتِ فِرَقَتِی	شِیشِینْ دِصُورْ تَبِدَا طَوَانْدْ
یَکْ یَکْ وَ نُو آتَشْ کِیرِنْ	دَاغِینْ مَهْ دِیْسَا رَشْ کِیرِنْ
فَرِیَادْ زِ دَسْتِ فِرَقَتِی	لِی زَیْدَهْ بَنَجْ وَ شَشْ کِیرِنْ
بُرْ هَرْدِ دِلْ خُونْ رِیُو کِیرِمْ	سَوْدَاوُ سَوُسْ وَ گِیُو کِیرِمْ
فَرِیَادْ زِ دَسْتِ فِرَقَتِی	جَنْدَانْ وَ هَ بُوْمْ لِی هِیُو کِیرِمْ
گَزْمِینْ دَوَانْ خُمَارِیَانْ	بِاللّٰهْ زِ نَالَهْ وَ زَارِیَانْ
فَرِیَادْ زِ دَسْتِ فِرَقَتِی	خَوْنَا کِیرِنْ شَفْ تَارِیَانْ
حَتّٰی بَشِیرْ مِیَزْ گِیْنِی دَا	شَفْ بُو دِنِی چَشْمْ مَهْ دَا
فَرِیَادْ زِ دَسْتِ فِرَقَتِی	دِی بِنِی سَحَرْ شَاهْ گَکَدَا
رُوحِی شِرِینْ مَنْ هَانَهْ سَرْ	مِیَزْ گِیْنِ کُودَا مَنْ اَفْ قَدَرْ
فَرِیَادْ زِ دَسْتِ فِرَقَتِی	خَیْلَکْ لِمَنْ رُونْ بُونْ بَصَرْ
بُو غَرَقْ اَنُوَارْ تَهْ دِلْ	رُوتْ بُو بَدِیدَارْ تَهْ دِلْ
فَرِیَادْ زِ دَسْتِ فِرَقَتِی	نَسَارَتْ زِ فَرُوَارْ تَهْ دِلْ
دِیْسَا وَ نُو بَارِ خَوَهْ دِی	مِیْنَتْ مَهْ دِلْدَارْ خَوَهْ دِی
فَرِیَادْ زِ دَسْتِ فِرَقَتِی	سُلْطَانْ وَ خُنْدْ کَارِ خَوَهْ دِی
مِیْنَتْ مَهْ دِیْسَا غَمْ رَقِیْبْ	رَشْ کَا گِلی سُنْبُلْ چَنِینْ
فَرِیَادْ زِ دَسْتِ فِرَقَتِی	نُو بُونْ لَدَلْ حُبْ وَ اَفِیْنْ

دَرْدِي غَدَارِ بِيَمِ فِرَقَتَه	فِرَقَتِ وَجَانِ پُر زَحْمَتَه
يَا سَهْلُ كُو عَاشِقِ رَحِ دَنَه	فَرِيَادِ زِدَسْتِ فِرَقَتِي
نَارِ فِرَاقِ وَصُوهْتِي	اِشَا خَدَنُكَ نُهْتِي
پَرَسِ كِنِ وَ عُشَاقَانِ نِي	فَرِيَادِ زِدَسْتِ فِرَقَتِي
عَاشِقِ اُونِ هَرِ دَمِيرِ	چَنَدَبَكِ دَر مَزِينِ دَلِيرِ
كَبِيرِ لَدَلِ مِينِ پَهَرِ	فَرِيَادِ زِدَسْتِ فِرَقَتِي
يَا رَبِّ بَدِيدَارِ خَوَهِ كِي	مِنْ وَاَصِلِ يَارِ خَوَهِ كِي
بَسِ صُوهْتِي نَارِ خَوَهِ كِي	فَرِيَادِ زِدَسْتِ فِرَقَتِي
مَهْ زِدُوسْتِ سَاتَكِ دُورِ نَكِي	پَر كَنَدَه وَ مَهْجُورِ نَكِي
دِيَسَا وَ نُو دَلِ هُورِ نَكِي	فَرِيَادِ زِدَسْتِ فِرَقَتِي
خَاكَارِيَا دَلِيرِ * مَلَا *	بِكَشِينِ دِجَهَانِ وَكَ جِلَا
دِيدَارِ قِسْمَتِ بُو هَلَا	فَرِيَادِ زِدَسْتِ فِرَقَتِي

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

دَر حَقِّ مَهْ بِشِيرِي خَوَهِ مَكِه تَقْصِيرِي
 بَابِتِ دِشْغَلَا مَهْ بَكِي تَاخِيرِي
 طُغْرَايِ هُمَايُونِ كُو دَكِينِ طُرَهْ اَمَرِ
 زُلْفَاتِيَه آيِينِ زِ خَطَا تَخْرِيرِي
 حُسْنَاتِه زِرَانِمِ بِيَجِه تَشْبِيَه بَكِمِ
 (فِي اَحْسَنِ تَقْوِيمِ) لَو هَاتِيَه تَفْسِيرِي

سُرَّاتِه لَدِیمْ آيَةِ کُبْرَايِه نَشِیمْ
 لی دَنَقْلُ وِرَوَابِتْ دِ کَرِیمْ تَنْسِیرِ
 گَرِ قَلْبِ حَقِیْقَتْ نِیَه یَکْ جَارِ چِرَا
 عَشَقَاتِه کِرِینْ زِرُ وُزْبَرْ اِکْسِیرِ
 مَا قُدْرَتْ دَقْعِی هَبِه وَرْ شِیرِ عَلِی بَتْ
 لَامِغْ کُو بَدِتْ صَاعِقَه بَا تَقْدِیرِ
 بی قُدْرَتْ تُو قُوْتْ مَخْلُوقِ چِه کِتْ
 مَمْنُوعَه لِنِکْ عَقْلْ کُو بَکِتْ تَأْثِیرِ
 نِی بَسْطِ طِلِیسْمِ مَه بَصَدْ خَانَه پَرْتْ
 قَادِرْ هَبِه عَارِفْ بِکَرِتْ تَقْرِیرِ
 بَرْ دَلِیْرُو لَبْ بَرْ لَبْ وُ اُنْدَامْ لَیْکْ
 خَوْنَامَه یَسَارِی بَدِی تَعْبِیرِ
 ذَاتِی زُوْجُودَا مَه سَبَبْ وِی تُو دِزَانِی
 نَالِشَه حِسَابْ فَلَکْ تَدْوِیرِ
 آتَشْ پَرَسْ وَا دِی عِشْقِیْنِ وُ عَجَبْ
 دِنَارْ پَرَسْ وِی دِیْرِنْ تَکْفِیرِ
 مَحْرَابِ دُو بَرِهِنِ تَه بَیْنِتْ عَارِفْ
 نِیْتْ چِه بِحِه نِیْتْ دَمَا تَکْبِیرِ
 زَانِمْ تَه چِه مِزْرَاقِ فِیْدَلْ کَفْتِیَه لِی
 جَارْکْ تُو گُوِي دِ دَرِیْنِ نِیرِ

تَقْدِيرِ کُو حُکْمِی * لَمَلِ * جَارِی کِت
قَطْ کَسْ هِیَه مُمکنِ بَدَتِی تَغْییرِی

❦ وَقَالَ اِيضًا قَدَسَ سِرَّهُ ❦

مِنْ مِجِنِ زِمَرَا يَسْتِ زُسْرُ شِيرِی
جَانِ خَوَهْ یِ شِيرِی دِدِرْمِ مِنْ مِجِنِی
صَدِ جِی دِخَوَهْ دَا گِرِیَه زُلْفَاتَه بَجِی
شِعْرَامَه وَ حَقْ لَوْ چُو حَتِی مَا چِی
نَقْشِی فَلَکَانَ گُهْ دِدِرْنِ فِی نَظْمِی
تَنْهَاتَه بَشَرْ هَرْ دِکِرِنِ تَحْسِی
عِشْقِی زُخْدِی دَاثُو بِخَوَازِی زِیْرَا
گِرْدِی لِنِیَارْکْ خَوَهْ یِکِی نَقْرِی
یَکْ سَجْدَه تَبِی فَرَضَه دِدِنِ عِشْقِی
بِنِ بَرَقْدِ بَارِی دِمَجَالِ دِی
عَاشِقْ کُو بَدَلْ فَاتَحَه بِاَعِشْقِی خَوَانْدِ
آبَاتِ یَکَا یَکْ دِکِرِنِ آمِی
مَهْ زِلْعَلْ لَبِ بَارِ خَوَهْ فُخْوَارْ آذِ حِیَاتِ
أَغْیَسَارِ بِلَا نِیَکِ بَجِنِ دَارِی
لَا زِمِ بِخَوَهْ آيِنَه رُوحِ الْقُدْسِی ثُو
لَوْ کَسْ نَه دِیْنِ حُورِی بِنِی آيِنِی

جَائِزٌ بِنَهْ (مِنْ حَيْثُ الْبَشَرِ) نَسَبَتْ دَانَ
 بَهْنُ وَشَفَقُ وَنَا زَكِيَا نَسْرِي
 اَنْ رَنْكَ فَصَاحَتْ زُبْشَرُ سِجَرِ حَلَالُ
 اَعْجَازِ بَيَانِ آيَهْ بَرِ نَدُوِي
 دَانَالَهْ وَ آهِيْنِ مَهْ وَ دِلِ صَحْ بَكْرِي
 وَ رَگَهْ يَدَهْ هِنْدَا فَيِ سَرِي بَالِيِي
 فِرْهَادِ دِزَانِتِ تُو زِيْرُوِيَرِ مَهْ پَرِسِ
 اَطْوَارِ غَمِ عِشْقُ وَ سُرَا شِيْرِيِي
 يِ نُقْطَهْ نَهْنِ دَايِرَهْ اِحْسَانُكَهْ * مَلَا *
 دَوَارِ جِهْ كِتِ دَايِرَهْ يَا تَكْدُوِيِي
 وقال ايضا قدس سره ❦

زَمَا بَيْنَا دُو اَبْرُوِيَانِ دِيْنِمِ قَابِ قَوْسِيِي
 تَعَالَى اللّٰهُ يَنْبِي رَمَزِي جِهْ رَنْكَ آفِيْتَهْ مَا بِيِي
 يَنْبِي نُويْنِ لِسَرِ صَادَانِ كُو كَاتِبِ كُوشَهْ لِي بَادَانِ
 سِرَاسَرِ قَافِ تَاقَا فِهْ رَمُوزَا حِكْمَهْ اَلْمِيْنِي
 بَقَايِيْنِ لِبُو لَشْتِي حَتَّى كَنْگِي بَكِيْنِ پَشْتِي
 دِعِشْقَا وَ اَنْ پَرِي رُوِيَانِ وَ رَنْ دُنْيَايِ دَادِ يَنْبِي

بِجَرَقَا شِيرُ وَالْمَاسَانِ شِيرِ بُوینِ دِشَهْكَاسَانِ
 سَرَّاسَرُ أَهْلِ دُنْیَا بَی دِصُوژِ طَرْفَةِ الْعِیْنِی
 ﴿مَلَا﴾ بِاللّٰهِ دَفِی دَوْرِ بِنِی رَنگی بِنِی تَوْرِ
 نِشَانِ دَاوَكِ ﴿نِشَانِ﴾ كَسْ دَرِ آئِنِ دُرُوبَخَرِ بِنِ
 ﴿وقال ايضا قدس سره﴾

صَبَّاحُ الْخَيْرِ خَانِ مِنْ شَهِي شِيرِ زَبَانِ مِنْ
 تَوِي رُوحُ وَ رَوَانِ مِنْ بَدِيتِ قُرْبَانِ تَهْ جَانِ مِنْ
 تَعَالَى اللَّهُ جِهْ ذَاتِي تُو جِهْ وِي شِيرِ صِفَاتِي تُو
 تَهْ وَكْ قَنْدُو نَبَاتِي تُو بَقِينِ رُوحُ وَ حَيَاتِي تُو
 حَيَاتُ وَ رَاحَتَا جَانِمِ (صَبَّاحُ الْخَيْرِ يَا خَانِمِ)
 وَرَهْ يِنَا هِيَا جَهَنَانِ بَيْنِمِ بَوْنُ وَ بَالَا بِي
 صَبَّاحُ الْخَيْرِ مَسْتَامِنِ لَطِيفَا جَامِ بَدَسْتَامِنِ
 خُمَارُ وَ مَيِ بَرَسْتَامِنِ تَوِي مَقْصُودُ وَ قَسْتَامِنِ
 دِمَقْصُودَانِ تَوِي بَسْ مِنْ بِنِ بَرِ چَرِخِ أَطْلَسْ مِنْ
 دُغِيرِي تَهْ نَفِيتِ كَسْ مِنْ بَرَشَنُوزِ مَقُوسْ مِنْ
 دَبَنْدَا زُلْفِ چَوَكَا مِ (صَبَّاحُ الْخَيْرِ يَا خَانِمِ)
 وَرَهْ يِنَا هِيَا جَهَنَانِ بَيْنِمِ بَوْنُ وَ بَالَا بِي
 دَوِي زُلْفِي دَوِي بَنْدِي رَهَامِ لِي دُپِنُونْدِي
 سِيَهْ چَشْمِي سَبِي زَنْدِي تَهْ صُوْهْتِمِ شُبْهَتِي فِنْدِي

شَبَهَ شَمْعُ وَ شَمَّالِمَ اَزْ زُبَرِ حُبَّاتِه لَالِمَ اَزْ
 ضَعِيفِمَ وَكْ هَلَالِمَ اَزْ صِفَتِ گُوِيِنِ دِکَالِمَ اَزْ
 فِیْلُبْلُ رَا يَا فَنَانِمَ (صَبَّاحُ الْخَيْرِ يَا خَانِمَ)
 وَرَهَ بِيْنَاهِيَا جَهَنَّمَانِ بِيْنِيْمَ بَزُونُ وَبَالَايِي
 فِیْلُبْلُ رَا شَمْعُو رُوِي لِسَرُوِي تَرَجُ وَبِشْكُوِي
 اَنِي مَاي شَقَقْ رُوِي تَه صُوَهْتِمِ شَبَهْتِي دُوِي
 كُو دُوَرِمَ اَزْ زُوِي حُوَرِي نِي جَارَكِ لِسَرِ سُوَرِي
 زُوَادِي اَبْمَنَا طُوَرِي تَجَلَّا كِرِ دِيْفِ نُوَرِي
 زُوِي صُوَهْتِي دِلُ وَجَانِمَ (صَبَّاحُ الْخَيْرِ يَا خَانِمَ)
 وَرَهَ بِيْنَاهِيَا جَهَنَّمَانِ بِيْنِيْمَ بَزُونُ وَبَالَايِي
 وَحُسْنَاوِي تَجَلَّايِي بَدِ بِيْنَضَاوُ وَبَالَايِي
 چِه وَصَفَانِ بِيْمِ خَبَرِ نَايِي وَلِي دِلِ جَذْبَه دَايِي
 نَه هِشْيَارِمَ زُوِي بَرَقِي دُزَرِ تَاجِ لِسَرِ فَرَقِي
 سَهِيْدَه دَا هَتَا شَرَقِي بَلِي نَا اِيْحِمِي فَرَقِي
 وَضَرْبِ عِشْقِ نَالَانِمَ (صَبَّاحُ الْخَيْرِ يَا خَانِمَ)
 وَرَهَ بِيْنَاهِيَا جَهَنَّمَانِ بِيْنِيْمَ بَزُونُ وَبَالَايِي
 ظَرِيفِي نَا زَكِي شَنْگِي صِفَتِ حُوَرِي بَرِي دَنْگِي
 بَرُوِي رَا ثُو هَمْدَنْگِي دُوَرِ شُوَرِيْنِ سِيَه يَنْگِي
 كِشَانْدَنِ لِي نَه وَكْ جَارَانِ خَدَنْگِيْنِ قُوْسِ نُوْبَارَانِ
 دُرَنْكِ شِيَرُو مُوَكَّارَانِ رَشَانْدَنِ سِيَه وَكْ بَارَانِ

زوی ضربی پُر ایشانم (صَبَاحُ الْخَيْرِ يَا خَانِمُ)
 وَرَه پینا هیا جهنغان بینیم بژن و بالایی
 فسکه جارك خط و خالان کسروان مسند و بالان
 بخونه لی مه عیدالان بینین عید و سر سالان
 اجازت دی مه دستوری بری رنگی صفت حوری
 زنیفا ظلمت و نوری بشوشین می دفرفوری
 و دل تالان خالانم (صَبَاحُ الْخَيْرِ يَا خَانِمُ)
 وَرَه پینا هیا جهنغان بینیم بژن و بالایی
 زشکاسا کو قرقف تی میا نورین مشرف تی
 نشانک دلبری کفتی و بو من هر سحر خف تی
 زوی جامی دوشیم از سحر لو نی لهوشیم از
 و عامی لی دوشیم از بجان هر لی دکوشیم از
 کو غالب مست و سکرانم (صَبَاحُ الْخَيْرِ يَا خَانِمُ)
 وَرَه پینا هیا جهنغان بینیم بژن و بالایی
 وَرَه یشیر * ملای خوه شهید و مبتلای خوه
 بشفتت که لقای خوه * ملای نمرت بدای خوه
 مسیحایی لیماران کسین گز تی دور شماران
 شهیدین شیر و موکاران کبری آمانج نوبازان
 لیدارانته حیرانم (صَبَاحُ الْخَيْرِ يَا خَانِمُ)
 وَرَه پینا هیا جهنغان بینیم بژن و بالایی

﴿ وقال ايضا قدس سره ﴾

صَمَّا سُرْ رُصَمَدَ شَوْقِ رُحَقِ دَايَه وَجُودِي
 گَرِ عَزَّازِيلِ بَدِيَّتَا نَه دِيرِ غَيْرِ سَجُودِي
 غَرَقِ بَوْمِ اَزِ دَغَمَّا عِشْقِ دَوَقَتِ سَحَرِي بُو
 كُو تَجَلَّايِ جَمَّالِي لِثَالِ بَشَرِي بُو
 نَه زِلَوْنِ بَشَرَانِ مِنْ دِيَه لِي دِيمِ زَرِي بُو
 اَزِ دِيمِ رُوحِ قُدُسِ بُو بِخَوَه يَا حُورُ وُ پَرِي بُو
 لَو بِحُسْنِ وُ نَظَرِي رَمَزَكِ زِيرَا قَدَرِي بُو
 خَمَرِي بِيْنِ سَيَرِ لَدِيمِ حَلَقَه لَدُورَا قَمَرِي بُو
 صَدَخَدَنَكِ دَا نَه جَكِرِ سِيْنَه زُضَرِي بِكَرِي بُو
 لِمَه اِيشِ وُ اَلَمَانِ زَبَدَه زُبَيْرَا قَجَرِي بُو
 دِلِ زُمَه بُو يَه پَالَكِ جَانِ وُ جَسَدِ تِيكِ سَقَرِي بُو
 لَو مَه شَبِ تَا بِسَحَرِ نَالِيَه وَكِ مُغْنِي وُ عُودِي
 صَمَّا سُرْ رُصَمَدَ شَوْقِ رُحَقِ دَايَه وَجُودِي
 گَرِ عَزَّازِيلِ بَدِيَّتَا نَه دِيرِ غَيْرِ سَجُودِي
 نَظَرَكِ وَيِ بَشَرِي لَبِ شَكَرِي حُورِي سِرِشْتِي
 نَادِرِمِ اَزِ عَمِي وُ كَوْنَرِ وُ حُورِي دِيَهَشْتِي
 اِي دِيَبِي اَوْ بِخَوَه جَارَكِ دِعَجِيْمِ كُو بِهَشِ تِي
 تَه زَوَانِ قَوْسِ وُ كِفَانَانِ جِه خَدَنَكِي دِيَوَشِ تِي

اَوَّهْ مِنْ شَافِي دَرْدَانِ مَهْ چِه حَاجَتِ نِیشتی
 گریختِ حُسن و جَمَلاً خَوَه تَجَلَّأ دِکَنِشَتی
 دِیْتَن بَیْتِ قُدُسِ اَهلِ زِیَارَاتِ رُحَبَشِ تِی
 سِینَه بُتِ خَانَه یَه اِیرو مَه زِدِیم و قَدُو قِشَتی
 بِدَلِ سَادَه چِه کِم اَز کُو تَجَلَّأ نَه گِشَتی
 اَوَّهْ مِنْ قِبَلَه جَنَهَتِ دِقیَام و دِقُعودی
 صَمَّا سُر و صَمَدِ شوقِ رُحَقِ دَایَه و جُودی
 گِر عَزَّازِیلِ بِدِیْتَا نَه دِیر غَیَرِ سُجُودی
 قِبَلَه بِاَهلِ دِلَانِ گِر بَکَتِن کَشَفِ جَمَالِ
 بِاَتَجَلَّأ کِه زِیرِ تَاج و پَرَانِ قَوَسِ هِلَالِ
 کِی بِدَلِ کَافِرَه اِی سَجَدَه نَبِتِ جَنَهَتِ و خَالِ
 بِا نَدَتِ شَهَدَه بَایَاتِ دَوِی و قَت و مَجَالِ
 لَیْلَه الْقَدَرَه عِینِ اَو سَمَتِ و عَیْبَه دَسَالِ
 شَفَقَه کِر پَرَدَه هِلَانِی سَحَرِی شُوخ و شِپَالِ
 اَیْسَانَدِیم زَانَوَار و سُرِی شُبَه شَمَالِ
 مَشِهَا مَسْتُ و شُکَرِ لَبِ بِمَه دَامِی زِ پِیَالِ
 نَه گِهَامِ سَجَدَه بِیَمِ پُر خَجَلِیم اَز زِ و صَالِ
 حَادِرِی بِرَقِی لَدَلْدَا و تَجَلَّأ و شُهودِی
 صَمَّا سُر و صَمَدِ شوقِ رُحَقِ دَایَه و جُودی
 گِر عَزَّازِیلِ بِدِیْتَا نَه دِیر غَیَرِ سُجُودی

رُوْهِنِيَا چَشْمُ وُجْرَا بَامَه نَرَام هِيژ دِيرِم
 كُو دِرْزندان وُحْيِس خَانَه وَي بَنْدُو اَسِيرِم
 زُخْدَنَكِيْن قَجَرِي سِيْنَه تَرِي گَزْمَه وُتِيرِم
 دَل دِنِيْز حَلَقَه زُلْفَا سِيْهَسَا بُو وُعْبِيرِم
 نِيَك پَرِيْشَان لَف وُشْتَرِي وَتَايِيْن زُحْرِيْم
 ثُو هِيْيِي مَن دِدْنِي لَو دِدْنِي بِيْگَلَرُو مِيرِم
 زِيْرُوْمَال اَرْجِه نَه دِيرِم تَه دِيرِم نَه فَقِيرِم
 زُأْفِيْيَا تَه شَبَالِي دِشْتَان شُبَه نَدِيرِم
 زُلْب لَعْل شَكْر بَار تَه وَكْ شَكْرُو شِيْرِم
 مَه وُسَرْنَا بَقْدَم صُهْنَه وَكْ آتَش وُعوْدِي
 صَمَمَا سُر زُصَمَد شُوْق زُحَق دَايَه وُجُوْدِي
 گَر عَزَا زِيْل بَدِيْيَا نَه دِير غِيْر سُجُوْدِي
 يِي حِسَاب شُوْخ وُشَبَالِي * لَمَلِي قَهْر وُغَدَر كِير
 نَه اَم اَنِيْئَه خِيَالِي نَه لِحَال مَه نَظَر كِير
 قَطْ نَكِر شَفَقَه لِبَاسِ غَضَبِي زِيْدَه دِير كِير
 عَلَنَّا جَوْر وُجَفَا وُأَلْمِي جِه بِيْجَر كِير
 عَلَلَانْدِيْن دِفْرَاقِي سِيْمِي سِيْنَه بَكِر كِير
 اَم حَتِّي مِرِيْبِي اَفْ وُمَرَا دَاغ وُكَسَر كِير
 سَفَرَا شَام وُعِرَاقِي لِه خَوْش لَا زِم وُفَر كِير
 مَه دَا زَهْر وُورَقِيْيَان دِدْفِي شَهْد وُشَكْر كِير

اَمْ بُوَيِّنْ بَيْتَ وَهَرَنْتْكَ لَوْ وَصَالِي مَهْ حَذَرْ كِرْ
 نَا زَكْ وَنِي شَكْرُ وَخُوبُ وَشَرِّينْ قَدْ وَحْدُودِي
 صَمَّاسُرْ صَمَدْ شَوْقِ رَحَقْ دَايَهْ وَجُودِي
 گِرْ عَزَا زِيلِ يَدِي تَا نَهْ دِيرْ غَيْرِ مُجُودِي
 وقال ايضا قدس سره

صَمَّاسُرْ وَصَمَدْ نِي شَكْرَا لَبْ رِ نَبَاتْ
 (أَحْسَنَ اللَّهُ وَتَبَارَكَ) رِ سُرَاوِي صَمَّي
 أَنْوَرَا رَنْتْكَ فِرِشْتَهْ بَشَرَا حُورِ سِرِشْتْ
 يَا وَمِسْكَ خَتْنِي خَالُ وَخَطُ وَكَأْغُلُ وَفِشْتْ
 حَمْرْ خَوْهْ نِشَانْ سَقَرِي دَتْ دَكِرِتْ حُورِ بِيَشْتْ
 كَعَمْبَا يَا تِي نَهْ بُتْ أَوْ بُشْكَدِيَهْ وَدِيرُوكْ بِيَشْتْ
 كُو نَصِيبْ دَا وَزَلْ حَقْ رِ مَرَا عِشْقِ نَوِشْتْ
 فَيَنْدَهْ نَا كِنْ لِمَهْ إِسْمُ وَنَهْ طَلِيسْمُ وَنَهْ نَفِشْتْ
 ظَاهِرِي دَا مَهْ عَذَابِكْ وَهْ كُو بَاطِنْ فَهْ بِيَشْتْ
 صُوْهْتِيْنِي دَا يَهْ هِنَا فَنَانْ وَجَكِرْ نِيكْ بِيَرِشْتْ
 قَصْدِ وَصَلِي مَهْ بِجَانْ كِرْ كُو قَدَا يِيْنْ وَنَهِشْتْ
 دَسْتْ نَهْلِيْنْ وَطَلَبْ گَرْمَهْ دِرِي چِتْ سَرُ وَتِشْتْ
 پِشْتْ نَادِيْنْ دُو هَزَارْ خَنْجَرُ وَنِيرُ وَرْمُ وَخِشْتْ
 مَهْ سَرِي دَانِيَهْ رِي وَنِخْدِي بَسْتِيَهْ پِشْتْ

أَوْهٗ مِنْ رُوحٍ وَحَيَاتٍ وَأَوْهٗ مِنْ قِبَلِهِ ذَاتِ
صَمَمًا سُرُّ زَمَمَدَنْ نَى شَكْرًا لَبْ زُنْبَاتِ
(أَحْسَنَ اللَّهُ وَتَبَارَكَ) زِسْرًا وِي صَنَمِي،

زَرِيَا دِيمِ دُرُّ وَلَبْ شَكْرًا عَشْوَهٗ بَرِي
بَا زِسْرًا تَا بَقْدَمِ نِيكَ زِعْبَانَهٗ بَرِي
زِسْرًا بَرْدَهٗ لَاهُوتِ بَصَدِ شَبْوَهٗ كَرِي

يَتَهٗ بَرَّ عَيْنِ شُهُودِ دِلْبَاسِ بَشَرِي
حَاشِ اللَّهُ ثُو كَسَانِ دِي بَتْنِ أَثَرَنُكَ زَرِي
دَا يَهٗ بَرَقَنْدُ وَنَبَاتِي زُدُولَمَلِينِ شَكْرِي

بِي ثُو يَا لَبْ شَكْرِي بَا ثُو نَبَاتَا بَرِي
اللَّهُ اللَّهُ جِهَ تَجَلَّيَهٗ زِسْرًا قَسْدَرِي

حَاجِيَانِ سِلْسِلَهٗ بَسَنِينَهٗ لِدُورَا قَمَرِي
دُورِ بَيْنِي زَصَفَا يَتْنَهٗ سَمَايَا سَحَرِي

بِي مُرُوتِ كُودُومِيرَانِ زِسْرِي مَيِ دَسَرِي
أَوْ نَهِيلِ جِينِ طَوَافِي وَزِيَارَتِ حَجَرِي

زَمَزَمُ وَغُلْفُلَهٗ وَعُمَرَهٗ وَعَيْدُ وَعِرَاقَاتِ
صَمَمًا سُرُّ زَمَمَدَنْ نَى شَكْرًا لَبْ زُنْبَاتِ

(أَحْسَنَ اللَّهُ وَتَبَارَكَ) زِسْرًا وِي صَنَمِي
مِنْ بَدَلِ صُورَتِ جَانِ دِي زُبَّتَانِ أَوْ بَتْنِي

أَوْ تَنِي سَرَوَارَوَانِ دِي وَظَرِيفِينِ جِيمَنِي

سُوسِنُ وَسُنْبُلُ وَكُلُّ جِرْخَه لِدُورَا سَمَنِي
 خَمَرِيَانُ حَلَقَه وَجِين دَانَه وَمِسْكَ خَتَنِي
 سَر دِدَن جَشْمَه حَيَوَانُ وَبِزْمَزِمِ دَرَنِي
 لِي چِه شِيرَانِيَه الله تَه زَوِي كِفْت وَجَنِي
 اَز دِيم بَدَرَه بَدِيم لِي دَكْتِن گُفْت وَكَنِي
 بَايَقِين رُوژه لِشَرْقِي وَشَفَق دَايَه دِنِي
 غَلِطِيم رُوح قُدُس هَانِيَه نَيْف وَي بَدَنِي
 دَكِت اِحْيَاي مَوَاتَان بَسْرُورَفْت وَجَنِي
 تَه نَهِن بَاوَرُو اِيْمَان نَظَرِي دِي وَبَنِي
 چِه تَجَلَايَه بُوِي قِبْلَه مَلَك رُو دِدَنِي
 اَزَرِي گَر بَدِيَا هُور دَكِرِن لَات وَمَنَات
 صَنَمَاسَرُ زَمَدَنِي شَكْرَا اَلَب وَنَبَات
 (أَحْسَنَ اللهُ وَتَبَارَكَ) وَسُرَاوِي صَنَمِي
 نِير گِزَا مَسَنَتُ وَشِيرِينُ وَكُلُ وَبَسْرِيَنَه وَرَنَك
 شَكْرُ وَلُؤْلُؤِي مَنشُورُ وَبَدَلِ آهَنُ وَسَنَك
 مَه زَبَرُ ضَرْبِ اَمِيَنِي بُوَه دِل پَيْت وَبَرَنَك
 لَو مَه شَب تَا بِسَحَر نَالِيَه وَكَ مُغْنِي وَجَنَك
 دَامَه صَد رَنَك عَذَابِي وَنَهَات دَرُومَه دَنَك
 هَسَنِيَان گِرَتِيَه نَاصُورُومَزِيدَا هِيَه وَنَك

لَوَنَه هِشْيَارُ وَخُمَارِ بِن مَه نَه خَوَارِي مَسِي وَبَنَسْكَ
 لِمَه اِبْرُودُ وَكَمَانْدَارِ حَبَش هَاتَنَه جَنَسْكَ
 يَنَنَه قَتْلَامَه دَدَسْتَان دُوسِيَه قَوَسِ زَبَنَسْكَ
 دَر شِيْنِن مَه وَتِيْن مَه دُوَهْزَارِ نِيرُ وَخَدَنَسْكَ
 جَنَكَرِي كُن دَكِيْن وَتِي دَبِيْن مِثْل نِفَسْكَ
 مِثْل وَي كَافِرُ وَظَالِم قَه دِيْن كَس دِفِرَنَسْكَ
 نَا زَكُ وَخُوبُ وَشَكْر خَنْدَه وَشِيرِيْن حَرَكَاتِ
 صَنَمَا سُرُ زَصَمَد نِي شَكْرَا لَب زَنَبَاتِ
 (أَحْسَنَ اللَّهُ وَتَبَارَكَ) زِ سُرَا وَي صَنَمِي
 دَر يَا دُوسْتِ * (مَلَا) بَلَك جِهَتِ وَسَادَه دِيْنِ
 مَه حَتِّي جَانِ هِيَه حَاشَا زِ طَلَب دَسْتِ هِيلِيْن
 يَا دَرِي سَرِ بَدَرِيْن يَا عُمَرَادِي وَصَلِيْن
 مَه چِه پَرُوَايِ رَمِيْن بَرُوشِ شِيرِيْن قَزَلِيْن
 تَا أَبَدِ مَسْتِ وَهَلَا كِيْن زِ شَرَابَا أَزَلِيْن
 زِ جَفَا وَ سَتْمَا وَي زِ جَغَرِ بُرِ دِكَلِيْن
 پَرْدَه يَا گُوشَه قَصَبِ بِي ثُو زِ سَرْدِيْمِ هِيلِيْن
 كُو دِ شَرَقِي مَه وَخُورْ شِيدِ زِ شَوْ قِي بَطَلِيْن
 لَو زِ سُرُ سُرْمَه دِدِيرِيْن وَنَه مُحْتَاجِ كِلِيْن
 مَسْتِ دِيْفِ ثُوْرُ وُلْفَانِ مَارِ لِسْلَوِي قَتْلِيْن
 سُرْمَه دَارِيْن زِ سُرِي مَسْتِ وَ قُدْرَتِ كَمَلِيْن
 مَه وَغَفْلَتِ دُو زِهَا دِيْن وَ زِ سَهْمِي خَجَلِيْن

عَشْوَه كَرِ شِيَوَه نُمَا يَا مَه زِي وَي رُوحُ وَحِيَاتِ
 صَمَاسُرُ زُصَدَنِي شُكْرَا لَبِ وَ نَبَاتِ
 (أَحْسَنَ اللَّهُ وَتَبَارَكَ) وَ سُرَاوِي صَنَمِي
 ✽ وَقَالَ أَيْضًا قَدَسَ سِرَه ✽

أَوْ دَلْبَرَا سُنْدُسْ دِيرْ	لِرُومِه دِي وَتَتِ سَحَرْ
نُورَكْ مُنَزَّهْ بُو بَشَرْ	دِيسَا دَلْبَسِي صُورُوزَرْ
رَشْ كَا گُلبِي زُلْفِ چُونَه سِرْ	بَسَكِينِ سِيَاهِ خَالِينِ دَقَرْ
مِنْ بَسْتِي عَقْدَا نِيتِي	أَسْوَدَ بُو دَانِمِ سَجْدَه بَرْ
مِيرَانِ بَقْتَلِي كِرْ غَدَرْ	غَفَلْتِ بَسِرْ دَا مِنْ نَظَرْ
بِي مِرَوَاتِ آمَانِجِ كِرْ جَسَكَرْ	تِيرْ دَانَه دَلِ شَاهِ مَجَرْ
وَصَفَانِ نَشِيمِ لِي أَفْ قَدَرْ	قَرَبَادُ وَا فَمَانِ صَدَ كَسَرْ
سُبْحَانَ زِشَاهِ قُدَرِي	زَانِمِ كُورُوزْ بُو هَانَه دَرْ
هُوسْتَايِ بَرِ قُدَرْتِ لِبَالِ	سُبْحَانَ زُتَه شَاهِ جَلَالِ
دِيمِ زُفُودَرْتِ خَطُّ وَ خَالِ	خَاصَاتَه دَايِي أَفْ جَمَالِ
فِيرَا مِه دِي بَدَرَا كَمَالِ	كِفَشِ بُو دِقُوسِيدَا هِلَالِ
وَأَنْ يَكْ عَمَسْتِي دَايَه بَالِ	لِي بُونِ نِقَابِ چَوَ كَانُودَالِ
پِشچَانَه سِرْ نُورَا زَلَالِ	لِي سَتِيرِي بَايِي شِمَالِ
مُطَرِبِ وَرَه وَتَه وَ مَجَالِ	قَطْ كَسْ دِينِ أَفْ رَنُكْ مِثَالِ
سَاقي وَرِينِ خَمَرَا حَلَالِ	زَا زَ پَسَايِي رَا نِشَالِ
زُلْفِينِ لِدُورَا جَبَنِهِي	جَارَكْ وَ سِرْ دِيمِي فِمَالِ

زلفین مُعْتَبِرْ کَا گُلین
 تَا تَا بِدَا آ دَا آ قَتْلین
 دَا آ تَسِیمْ تِیکْ مِیْلین
 اَبَلَقْ زُقْدَرَتْ خَمَلین
 قِی عَشْدَلِیبْ وُ بُلْبُلین
 غَفَلَتْ مَهْ دِی لَوْ حَجَلین
 مَجْرُوحْ تِیرِین قِزَلین
 نِی پَرْدَهْ یِ جَارْکْ هِلین
 پَر سِی لِمِهرْ دَارِ خَوَهْ کَه
 بَسْ قَهْرُ وَا زَارِ خَوَهْ کَه
 شَفَقِی بَدِیدَارِ خَوَهْ کَه
 لِی اَمْرُ وُ فَرُ وَا رِ خَوَهْ کَه
 کَسْتِی رَشْمَارِ خَوَهْ کَه
 بَلْفِظْ وُ کُفْتَارِ خَوَهْ کَه
 لِی کَشْفِ اَسْرَارِ خَوَهْ کَه
 حَیْرَانِ رَفْتَارِ خَوَهْ کَه
 وَرْ سَرْدَهْ جَارْکْ کُشْتِیَانْ
 بَرْدَهْ عِلْدَا خَمَرِیَانْ
 دَاغِینْ شَهیدُ وُ صُوهْتِیَانْ
 کُو وُ مُعْجِزَا خُمَارِیَانْ

بَنکِینْ سِیَاهْ رَنَکْ مُنْبُلین
 چِینْ چِینْ بَعَسْتِی سِلْسِلین
 وِی قَسْتَهْ خَالَا فِلْفِلین
 وِی بُغْجَهْ یِ گُلْ کَسَلین
 رُو زْ هَا تَهْ بَرَجَا سُنْبُلین
 مَحْرُومْ وُ مَهْجُورْ دَلْ کُلین
 رَحْمِیکَه پُرْ صُوهْتِی دِلین
 بَا فِی قَابَا ظُلْمَنْتِی
 لِمَجْدُوبْ وُ حَالْ دَارِ خَوَهْ کَه
 قَسْتَا بِرِشْدَارِ خَوَهْ کَه
 تِیکْ غَرَقِ اَنُورِ خَوَهْ کَه
 شَهیدِ نُو بَارِ خَوَهْ کَه
 لَعْلِ شَکَرِ بَارِ خَوَهْ کَه
 دَرْمَانِ کُلْ دَارِ خَوَهْ کَه
 مَخْمُورِ خَمَارِ خَوَهْ کَه
 کُشْتِیْنَه تِیرَا مُحَبَبِی
 اَخْتَرْ مَهْ یِینْ خَوَهْ یَنَگِیَانْ
 بَادَتْ سَحَرْ رِیحَانِیَانْ
 دَا یِنَهْ لِی وَا کُنْ تِلِیَانْ
 رُوحْ یِنَهْ دِیْسَا سَرْمِیَانْ

هيو ناپريم قط هيفيان
 بالله ونالو زاربان
 تشبيه ثوتاكين چيان
 لي هيو دخوازين شكران
 چندي دني بت هرهي
 هر جي دني ته هر وه بي
 داتم برمزو عشوه بي
 وي بنجه بي خارتي نه بي
 چشمك لاخلوال مه بي
 ساغر مدام پر باده بي
 بهتر برخم وشفقه بي
 مخمور چنين شله بي
 درد غدار بيم فرقت
 عاشق مرن هر ساعته
 لي دلبر او رنگ عاده
 اول ددت بي الفقه
 محافك كو او فيرات
 شيري جفايي لي دته
 رحي بياشيق نايشه
 حتى كو دل قنج زي نه

زوان شفته و دلداريان
 ضربا فراق و بهربان
 خو ناكبرين شفت تاريان
 چندي كو رودين قبلتي
 عالم دبر حكم ته بي
 لبر ته كينخه وخاره بي
 شبت گلا هر غنجه بي
 آكه زعشاقين خوه بي
 در حق مه لي بي پرده بي
 پر شفته وخوش معده بي
 بشير ته دا پروا نه بي
 سوينه ناري فرقتي
 فرقت رجان پر زحمت
 ياسهل عاشق روح دته
 هر جي دبند يدا كته
 ذوق و صفاء و صحبت
 آنجا زناكه غفلت
 الله چه وي بي مروته
 وي قسته جان بنما كته
 انصاف زمهر و بان نه تي

تار قسسته جان یغما کیرت
 منزک زرننگ عیسا کیرت
 و او لعل شکر خا کیرت
 نان کوله یان آزا کیرت
 راستی بد بیضا کیرت
 داخوش بکت احیا کیرت
 رش کا گلان تانا کیرت
 همیان لیم طغرا کیرت
 عاشق دفی دل ساده بت
 صد داغ ددل وک لاله بت
 وی جان فد اشبهت مه بت
 دایم بسنی وجهده بت
 یار زی دگیل بی پرده بت
 وک غنچه عاشق دل فه بت
 عشق و جمال ویک زیده بت
 پیش هر دو نونان سجده بت
 ای گوی میندان ته بت
 سربند جوکان ته بت
 بنماو تالان ته بت
 بیمار مؤمکان ته بت

دا معجزی پیندا کیرت
 یا سحر بو سینا کیرت
 دیسا شهیدان را کیرت
 جارک غریبان شا کیرت
 مسکینی دجر حان دا کیرت
 شفق بی که یارب دا کیرت
 صد حلقه چین چین با کیرت
 امر همایون سرمه تی
 خاکسار یار خوه بت
 خونی بخوت زنگ غنچه بت
 لی ز امر یار غافل نه بت
 طبع کویار لی او وه بت
 فیرا برحم و شفقه بت
 دل شبهت آینه بت
 خال اسود و دیم قبله بت
 فیکرا بویرن صحنه تی
 وک من دزدان ته بت
 مجروح پیکان ته بت
 هر روز وی قربان ته بت
 دایم دفرمان ته بت

حَبْسِي دِرْزَنْدَانِ تَه بَت
 صُوهْتِي زِهَجَرَانِ تَه بَت
 وَي بَهْرُ دِنِشَانِ تَه بَت
 لِي لُطْفُ وَاِحْسَانِ تَه بَت
 جَامَانِ بَاغِيَارَانِ نَدِي
 وَرْدَانِ مِهْرْدَارَانِ نَدِي
 رَنْجَانِ وَاِ گِلْنَارَانِ نَدِي
 تُو رَمْزُ اَسْرَارَانِ نَدِي
 آزارِ مِهْرْدَارَانِ نَدِي
 بِنُونِكِي بَارَانِ نَدِي
 تِيرَانِ زُونُوبَارَانِ نَدِي
 زَغَبِرْسِي جَارَانِ نَدِي
 بَسْ عَاشِقَانِ مَهْجُورِ بَكِي
 قَلْبِي شِكَسْتِي هُورِ بَكِي
 شَمْعَامَه زِي پُر تُوَرِ بَكِي
 تَنهَا مَه يِي دَسْتُورِ بَكِي
 بَوَصْلَا خَوَه دَاغْفُورِ بَكِي
 نَيْفِ كَاسَه يَا فَر تُوَرِ بَكِي
 دِيمِي زَرَنَسْكَ كَا فُورِ بَكِي
 يِي عَالَمِي مَقْهُورِ بَكِي

مُشْتَقِ وَاِ حَيْرَانِ تَه بَت
 دِي مَسْتِ فِنْجَانِ تَه بَت
 مُوْجِه زَبَرِ خَوَانِ تَه بَت
 هَرْدَمِ مَحُونِي حَضَرِي
 خَمَرِي مَحُونِ خَوَارَانِ نَدِي
 وَان رِي دِگِلْزَارَانِ نَدِي
 بُووَانِ زُزِينِ خَارَانِ نَدِي
 كُورَانِ تُو اَتُوَارَانِ نَدِي
 لِي دَسْتِ بَدِ كَارَانِ نَدِي
 نَيْفِ مَه وَخَوَه اَسْتَارَانِ نَدِي
 دَرْدَانِ بِيْمَارَانِ نَدِي
 رِيشِنِ نَدِيرِنِ طَافْتِي
 شُبُهْتِ *مَلِي* رَنْجُورِ بَكِي
 شُونَا بَرِيْنَانِ كُورِ بَكِي
 زَهْرِ خَوَه مَه مَأْمُورِ بَكِي
 مَخْرَمِ سَرَايِ حُورِ بَكِي
 زُوِي بَادَه يِي مَخْمُورِ بَكِي
 قَيْضِي لَدَلْدَا فُورِ بَكِي
 دَالَانِ وَاِ خَالَانِ دُورِ بَكِي
 وَفْتِ سَحَرْمَه بَسَادَتِي

وقال ايضا قدس سره

(من نوع ترجیع بند)

مه بدل نیر گزین خاصه دین سمن و یاسمین تازه دین
نازک و نئی شکرین تحفه دین سوسین نازک و تر و نده دین
دلبرین دیم در و در دانه دین

کو کبیر شوق و شفق زهره دین
ناز پرورده و شهزاده دین سایه پرورده مه بی پرده دین
سرو قدیم گل و لب غنچه دین آیه الله شریف نسخه دین
لی با عراب و خط و جزمه دین دلربایان نه تنی غمزه دین
عسیحا صفتی عشوه دین سامری بحر صفت شیوه دین
صنمین سر ز صمد هر مه دین زمه اسود حجران سجده دین
ز بارت مه زوان بوسه دین طره یا شنسک دل آشفته دین
مهر دارین خوه دپو مرده دین پیشکشاته مه دوصد نافه دین
صدهزار اطللس و هم خاره دین هر لبو زینت و خملاته دین
نخته بند و صفتین قیصری بی دین بری حوری مثالی زری بی

نازکی نئی شکر ی سر پری بی

پُر ز دیناته غریبم خانم زنه سر تا بدم حیرانم
هر بجان نشنه لب لعلانم دل دبند اگریها زلفانم
یوسف جرعه کش هجرانم نقطه دایره زندانم
لوشبی دایره سرگردانم باده نوش قدح حرمانم

بَدَلِ آتَشِ زِ جَسَكِرِ بُرْيَانِمِ
عَاشِقِ نَازِكَ وَ مَحَبُّوبَانِمِ
كُلِّ بَاغِ اِرَمِ بُوَهْتَنَانِمِ
چِه طَبِيعَتِ بَشَرُو اِنْسَانِمِ
دَرِيَا يَارِ لَرِيژَا صَانِمِ
صَبِيهِ عَيْدِه وَ اَزِ پِي زَانِمِ
خُوشِ پَرِيَنْدَارِ كِي بِ دَرْمَانِمِ
وُخْدِ پَرَا فِكِه بَنَدِ اَبَرِي يِي

لَو پَرِيشَانِمِ وَ پَرِ اِيشَانِمِ
تُو مَه بِيَنِ يِي سَرُو يِي سَامَانِمِ
شَبِ چِرَاغِ شَبِ كِرْدِشْتَانِمِ
لِلّهِ الْحَمْدُ چِه عَالِي شَانِمِ
لَو دِافْلِيمِ سَخَنِ خَاقَانِمِ
كُو بِيَكِيَرِ اَتِه سَحَرَقُرْ بَانِمِ
جَارِه كِي شَفَقَه كِه رُو حِمِ جَانِمِ
دِيَنِ بَرِي حُورِي مِشَالِي زَرِي يِي

نَازِ كِي نَيْشِ كَرِي سُرِ پَرِي يِي

سُوسِيَنِ نَازَه وَ مِشْكِيَنِ وَ آلَانِ
فِكِه جَارَكِ تُو زِ دُورَا خَالَانِ
خَنَجَرُوشِيَرِ وَ رَمِيَنِ قَتَالَانِ
كُو چِه اِسِيَرِيَنِ دَدَسْتِ حَيَالَانِ
كُو اَشْكَلِ رَقَمِ سَرِ سَالَانِ
زِمَزِمُ وَ دَنَكُ وَ زِمِهَنَسَا لَا آلَانِ
لَو دَنَالِيَنِ زِ نَسَقِ عِبْدَا آلَانِ
عَنْبَرِيَنِ خَمَرِي وَ سُسُونِ آلَانِ
مِضَرِيَنِ وَ اَنِ دَلِ ژِمِه كِرْ كَالَانِ
كُو بُوِيَنِ دَانِرِه شُبُهَتِ هَا آلَانِ
كُو چِمَانْدِيَنِه زِرْ نَكِ كُو پَالَانِ

بَسِ پَرِيشَانِ كِه لَسَرِ سَرِ مَالَانِ
زِ دَلِ اُمِ دَا يِيَنِه بَرِ چِشْمِگَالَانِ
نَظَرِي وَ رِ بَدِه صَاحِبِ حَالَانِ
لَو اَلِفِ تِيَنِ مَه دَحَرَفِيَنِ قَالَانِ
تُوِي مُرَادَا مَه زِعَرَعَرِ بَالَانِ
جَدَبَه دَا مَه يِه زَارِ اُحْوَا آلَانِ
كُو عَمَسْتِي دِدَرِنِ يَكِ پَالَانِ
صُوهَرُ وَ زَرِشْتَرِي وَ چِيچَكِ آلَانِ
تِه زَقُونِ وَ قَزَحِيَنِ خِلْخَالَانِ
خَمَرِيَنِ خَمِ زَدَه نِسْبَتِ دَا آلَانِ
مِضَرِيَانِ وَ رِ بَدِه بَرِ سِيْقَالَانِ

زُهره رَنگي و شَفَق مُشترِي يِي دِن بَرِي حُورِي مِثَالِي زَرِي يِي

نَا زَكِي نِيشَكَرِي سُر بَرِي يِي

سُنْبُلَانْ نَا زَه مِشْتَا نَكِرِي طُرَه يَاشَنگَك مُطَرَا نَكِرِي
خَمَر يَان شَيْفَه طَغَرَا نَكِرِي عَرَعَرِي خَارَه وَ دِيَا نَكِرِي
دَل وَ دِن غَارَت وَ بِنَمَانَكِرِي سَر سَوْدَا زَدَه سَوْدَا نَكِرِي
گُهر يِي نَر گَس شَبَلَا نَكِرِي كُشْتِي خَنجَر يِي نَكِرِي
سَاعَتِي فِي سَعَتِي رَا نَكِرِي مَه زَفِينْدَا خَوَه تَسْلَا نَكِرِي
لِي خَرَامِي لِمَه مَسْتَنَانَه كِرِي زِمَه دَل كَعَبَه وَ شُخَانَه كِرِي
دَعُوَه يِي دَلبَرِي يِي دَا نَكِرِي جَلُوَه يَك مِيرِي وَ شاهَانَه كِرِي
پِش شَمْعَا خَوَه مَه پَر وَ آنَه كِرِي دَل غَمَدِيدَه مَاشَا نَكِرِي
لِمَه بِي پَر زَدَه تَجَلَا نَكِرِي وَ هَه جَارَك مَه تَوَلَا نَكِرِي
غَنجَكِي قَنج * (مَلَا) نَكِرِي جَنگَر رِيش مُدَاوَا نَكِرِي
بِكُرِي عَاشِق وَ پَر وَ آنَكِرِي لَشَهِيدِي خَوَه تَمَاشَا نَكِرِي
مَآوَه دَلبَر دَكِرِن دَلبَرِي يِي دِن بَرِي حُورِي مِثَالِي زَرِي يِي

نَا زَكِي نِي شَكَرِي سُر بَرِي يِي

هَر دُو قَوْسِين تَه زَفُذَرَت تَه وَيَنگَك

زِي عِيْزَان بَر شِينِن مَه خَدَنگَك

بَدَرِن سِينَه بَسَر پَنجَه پَلَنگَك رُوم پُشت دَت عَجَمِي يَتَه فِرَنگَك

لِي نَه وَلَه وَ أَقِمَه يَا گِي وَ وَ پَشَنگَك هَلَبَتِن قَنج وَ نِي آتَش جَنگَك

نِيَن سُوَاشِي حَبَش وَ نُوي وَ زَنگَك

شُو دَزَانِي چِه نَهَنگِن چِه نَهَنگَك

تَكْه لَمَلَانْ تُو وِسَرْ شَكْرِ تَنَكْ
 كُوْزْ مُرَادَا تَه بُوْبِيْنْ پِتْ وُ پَرَنَكْ
 مَسْتِ جَوْرَا تَه مَه يِي بَادَهْ وُ بَنَكْ
 پِيْتَه جَانَا لِمَه عَالَمْ بُوْبِيَه طَنَكْ
 وَجَفَايَا تَه نَمَا قَطْ لِمَه رَنَكْ
 تُو دَزَا نِي چِه دِ بِيوْتِ نَسِي وُ چَنَكْ
 وَچِه پِيوَسْتَه دَنَالِيْنْ سَرَادَنَكْ
 مَه دَخُوْنْ قَدُو بَرَوَاتَه يِي شَنَكْ
 نِيَرْ گَزِيْنْ مَسْتِ بِنَا زُو نِيَرَنَكْ
 لِي تُو طُوْبِي وَا زِي خَسْتَه يِي لَنَكْ
 چِه بِيَكْمْ فَيْنَدَه كُو اِبْقَارَه دَرَنَكْ
 مُطَرَبَانْ دَا نَكْفِيْنْ چَنَكْ وَچَنَكْ
 هَا نَدِيْتِ بَرْدَه آيِيْنَه زَنَكْ
 كُو وَچَنَكَمَه بِنَالِيْتِ خَرَجَنَكْ
 وَكْ * (مَلَا يِي) * هَزَارْ رَنَكْ وَا هَنَكْ
 بِيْفَانْ پِتْ زُبَرْ صَدْ فَرَسَنَكْ
 چِه خَبَرِ دِمْ زُوْدِي تِي وَا كِي سَنَكْ
 دَكُوِي عَاشِقِ مِسْكِيْنْ بَتَفَنَكْ
 نَكِرِي تَرَكْ تُوْنِي كَا فِرِي يِي
 دِيْنْ بَرِي حُوْرِي مِشَالِي زَرِي يِي
 نَا زَكِي نِي شَكْرِي سُرْ پَرِي يِي

بِقَدِّي نِيرَ مِجْزَا بُهْتَانِي نَا زَكَّ شَنْكَ شُبِّي رِبْحَانِي
 جِهَ خَطِّ إِشْكَنْتَه شِيرِينَ رِيحَانِي كُوتَه يِي نَسَخِ كِرِّي دِيوَانِي
 اللَّهُ اللَّهُ وَجِهَ رَنْغِ إِنْسَانِي يُوْسُفَ لَبِّ شَكْرِي عِبْرَانِي
 بَسَه مَكْرُوكَ تَه بِدِيرَتِ تَانِي حُورِيِينَ رُوحِ صِفَتِ رُوحَانِي
 وَكَ تَه سَرِ تَا بِقَدَمِ نُورَانِي وَكَ تَه حَاشَا هَبْتِينَ شِيرَانِي
 (أَحْسَنَ اللَّهُ) وَسِرَا سُبْحَانِي

كُو جَمَالِكَ وَه مُنْزَهَ آني

دِمِثَالِكَ بَشَرِي دَا دَانِي مَه بِالْهَامِ إِلَهِي زَانِي
 نِشَانِ قُدْرَتِ يِي نِشَانِي جِهَ نِشَانِ ظُلْمَتِي نُورِ أَفْشَانِي
 لَجَمَالَا صَمَدِي بُرْهَانِي ثَوْلَدَرِ حَقِّ مَه جِرَا أَرْزَانِي
 كُو سَحَرِ مَه بِعَشِي سِيرَانِي تَه (مَلَانِي) خَوْه قَه جَارِكَ نَانِي
 بِسَرِ أَفْرَازِي وَعَالِي شَانِي سَجْدَه بَتِ بَرِ قَدَمَا سُلْطَانِي
 تَه تَبِي رُوحِي ثَوْرُوحُ وَجَانِي زَيْنَتَا حُسْنِ وَ سُرَا خُوبَانِي
 تَاجِ فَرْقِ سَرِ مَحْبُوبَانِي ثَوْبِ شِيرَانِي وَلَبِّ شَكْرِي يِي

دِينِ بَرِي حُورِي مِثَالِي زَرِي يِي

نَا زَكِّي نِي شَكْرِي سُرِ بَرِي يِي

❦ وَقَالَ اَيْضًا قَدْسِ سِرَّة ❦

(من النوع المستتر ان باللغة العربية)

يَا رَامِي قَلْبِي بِسِهَامِ اللَّحْظَاتِ هَيْهَاتَ نَجَانِي
 مَا زَالَ فِدَاءُكَ رُوحِي وَحْيَانِي مِنْ قَبْلِ مَمَانِي

نَمَقْتُ إِلَى بَابِكَ يَا قُرَّةَ عَيْنِي بِالْمَنْعِ كِتَابًا
أَشْهَدْتُ عَلَى الْوَجْدِ مِدَادِي وَدَوَاتِي سَلَّ مِنْ عَبْرَاتِي
مُذْ زَيْنَتِكَ الدَّهْرُ بِأَزْهَارِ جَمَالِ بَارَوْضَةٍ حُسْنِ
أَخْجَلْتُ طَلَّ الْوَرْدِ بِحَبِّ الْوَجْدَانِي بَيْنَ الرَّمَانِي
جِلْبَابُ دُجَى صُدُغِكَ إِلْهَابُ فُؤَادِي بِحُكْمِكَ عِيَانًا
نِيرَانُ جَحِيمِي حُجِبَتْ بِالشَّهَوَاتِي مِنْ كُلِّ جِهَاتِي
فِي ظُلْمَةٍ أَسْدَاغِكَ مُذْ أَصْبَحَ مِسْكٌ بِظِلْمِي حَرِيمِ
قَدْ أَحْرَقَ فِي النَّصِينِ قُلُوبَ الظُّيُتَانِي نَارُ الْحَسَرَاتِي
كَمْ تَحْرَقُ أَحْشَائِي وَفِي فَيْكِ زُلَالٌ وَالشَّارِبُ مِنْهُ
بِحُكْمِي خَضِرَ أَمُورُهُ مَاءُ حَيَاتٍ لَا فِي الظُّلُمَاتِي
مِنْ ﴿أَحْمَدَ﴾ فِي لَيْلَةِ أَسْدَاغِ مِلَاحٍ لَاحَتْ كَلِمَاتُ
مَنْ يَسْمَعُهَا فَاحَ بِمِسْكٍ الدَّعَوَاتِ جَنِبَ الْغَدَوَاتِي
يَا مَنْ مَلِكَ الْإِنْسِ بِلُطْفِ الْمَلَكَاتِ فِي حُسْنِ صِفَاتِ
حَرَكْتُ جُنُودِي سُنُونُ الْحَرَكَاتِ بِأَجَنَّةِ ذَاتِ
الْعَارِضِ وَالْخَالِ وَأَسْدَاغِكَ حَقَّتْ أَطْرَافُ مُحْيَاكَ
وَالْجَنَّةُ كَيْفَ احْتَجَبَتْ بِالشَّهَوَاتِ مِنْ كُلِّ جِهَاتِ
إِنْ ضَاقَ عَلَى الْوُسْعِ عِبَارَاتُ لِسَانٍ لَا عِبْرَةَ فِيهِ
فِي الْقَلْبِ نَكَاتٌ كُتِبَتْ بِالْعِبْرَاتِ تَحْكِي نَكَبَاتِي
قَدْ سَالَ عَلَى بَابِكَ أَنْهَارُ دُمُوعِي لَيْلًا وَنَهَارًا
فَالرَّحْمُ عَلَى السَّائِلِ أُولَى الْحَسَنَاتِ يَوْمَ الْعَرَصَاتِ

كَرَّرَ عِدَّةَ النُّوَصِلِ وَصَلَهَا بِخِلَافٍ فَالْوَعْدُ كَفَّانِي
وَالصَّبُّ يَرَى لَذَّتَهُ فِي الْفَلَوَاتِ مِنْ ذِكْرِ فُرَاتٍ
لَوْ مَرَّ عَلَى ثُرَيَّيَ مِنْ جِسْمِكَ ظِلُّ بَا مُؤَنِّسَ رُوحِي
حَيَّاكَ مِنَ الْقَبْرِ عِظَامِي وَرُفَاتِي مِنْ بَعْدِ وَفَاتِي
فِي خَطِّي إِذْ أَثْقَلُ مِنْ فِيهِ مِثَالُ يَحْكِيكَ بِلُطْفِ
مِنْ شَارِبِهِ (الْمُخَضَّرُ) رَوَى فِي الظُّلُمَاتِ عَنْ عَيْنِ حَيَاتِي
(١) وَقَالَ الْفَاضِلُ أَحْمَدُ بِأَسْمَاءِ رَحْمَةِ اللَّهِ

يَا رَأْمِي قَلْبِي بِسَهَامِ اللَّحْظَاتِ هَيْهَاتَ نَجَاتِي
مَا زِلْتُ فِدَاءً لَكَ رُوحِي وَحَيَاتِي مِنْ قَبْلِ مَمَاتِي
نَمَقْتُ إِلَى بَابِكَ يَا فُرَّةَ عَيْنِي بِالْدمْعِ كِتَابًا
أَشْهَدْتُ عَلَى الْوَجْدِ مِدَادِي وَدَوَاتِي سَلَّ مِنْ عِبْرَاتِي
جِلْبَابُ دُجَا صُدُغِكَ قَدْ أَصْبَحَ مِسْكًا بِأَظْبَانِي حَرِيمِ
قَدْ أَحْرَقَ فِي النَّصِينِ قُلُوبَ الظَّيْبَاتِ نَارُ الْحَسَرَاتِ
كَمْ تَحْرَقُ أَحْشَائِي وَفِي فَيْكِ زُلَالُ وَالشَّارِبُ مِنْهُ
يَحْكِي خَضِرًا مَوْزِدُهُ مَاءُ حَيَاتِي لَا فِي الظُّلُمَاتِ
مِنْ أَحْمَدَ فِي لَيْلَةِ أَصْدَاغِ مِلَاحٍ لَاحَتْ كَلِمَاتُ
مِنْ تَسْمِيَتِهَا فَاحَ عَمْسِكَ الدَّعَوَاتِ حَبِيبَ الْغُدُواتِ

(١) فمن الاطلاع على هاتين القصيدتين يظهر ان احمد باشا اقتبس كثير من ألفاظ قصيدته ومانيها من قصيدة خضربك والملا اخذ قصيدة احمد باشا برمنها نوع تغيير وزيادة بيتين عليها ونسبها الى نفسه والله اعلم بالحقيقة وكان يوجد اغلاط في قصيدة الملا من ناسخي ديوانه كما وقت كذلك في كثير من قصائده الكردية ولكننا صححناها بعد ان وقفنا على هاتين القصيدتين حتى استقام معناها.

وهذه القصيدة تنهي نسخة ديوان الملا الموجودة في جزيرة ابن عمر ببلدته المنسوب اليها وقد رأينا ثلاث باعانات عليها تلاوة نظم الملا منسوبة اليه في بعض من النسخ الاخرى.

﴿ رباعی من کلام الملا قدس سره ﴾

قَوْنِی دِهْلَا لِي دِلَا لِي كَشِيهَا بَوْنَانَه دِشَنگِي دِرَنگِي مَشِيهَا

مَارِي دِحَرِيرِي دِعْبِيرِي خُوشِيهَا

مَاورُ بُو زَوَان زُلفِ دِرَنگِي وَشِيهَا

(اَبْضَا)

آخَا قَدَمَا مُحْتَرَمَا پَنَایِ پَرِي مَه

وَكَ طُوطِي پِيَا پِي زَبَانِ شَكْرِي مَه

هَر لَحْظَه دِي يَت كُودِ جِم زَهَنگِ ذَرِي مَه

لِي دِي چِه سِيوَم كُوكَرِيَم اِنِنِ كَرِيَمَه

(اَبْضَا)

شَمِشَادُ وَخَرَامَك كُومَه دِي بُو سَحَرِي

جَامَك دِشَرَابِ يَمَعَدَا وَي قَمَرِي

نِيرِك كُودِ قَوْنِسِن دَوِي دَا جَكْرِي

قُرْبَانِ خَوَه كِيرِ جَانِ شِيرِي رُخِ قَسَرِي

(الخَاتَمَه)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿ وَقَالَ اَيْضَا فِيمَا نَسَبَ اِلَيْهِ قَدَس سره ﴾

اَللّهُ سَحَرُ كَاهَا اَزَلْ بَلَمُومِ عِشْقِي شُغْلَه دَا

تُورَا جَمَالَا لَمْ يَزَلْ ذَاتِي تَجَلَّا يَا خَوَه دَا

بِی اِسْمُ وُ اَنَارُو صَفَاتُ
 خَفْ بُو دِسْتَرُو پَرْدَه دَا
 جُوشِشْ نَه دَا بُو بَحْرِ جُودُ
 بِكَ زِي تَجَلَّایِ نَه دَا
 فِیکَرَا دِیْكَ ذَاتِ جَمِینِ
 وَاَنْ لِیْكَ نَازُو عِشْوَه دَا
 حُسْنُ وُ جَمَالَا بِی مِثَالِ
 دِیْسَا خَوَه لِی پَرُوَانَه دَا
 حَقِّ عَاشِقِی ذَاتِ خَوَه بُو
 نَقْلُ وُ رِوَايَتِ بِی وَه دَا
 اِسْمُ وُ کِمَالَا تَبِیْنِ دِخَسْ
 فِی نُورِ اَوْ پَرَنُو فَه دَا
 عَالَمِ خَوِیَا بُو مَادِنَا
 رَنَسْكَ رَنَسْكَ بَرَقُ وُ لَمْعَه دَا
 نُورَا سِیْیِدَه صَادِقِی
 لَرَزِیْنِ وُ نَاوُ جَذْبَه دَا
 لَوِ مِنْ بِجَشْمِ دِلِ دِبَه
 لَامِعِ دِمَرَا تَا مَه دَا
 مَعشُوقُ وُ عَاشِقُ لَا تِکِنِ
 هَرِ بِكَ دِمَعْنَايِ خَوَه دَا

ذَاتِی تَجَلَّایِ بُو لَدَاتِ
 سِرًّا حُرُوفِیْنِ عَالِیَّاتِ
 ذَاتِی مُقَدَّسِ بُو وُ جُودِ
 رَصَفُ وُ اِضَافَاتُ وُ قُیُودِ
 حُسْنُ وُ جَمَالِی خَوَاسْتِ اَفِیْنِ
 نُورَا قَدِیْمِ بُو عِشْقُ وُ فِیْنِ
 عِشْقَا زُنُورَا لَا یَزَالِ
 اِسَانِدِ یَلْمُومُ وُ شَمَالِ
 حُسْنُ وُ مَحَبَّتِ هَرِ هَبُو
 مُحْتَاجِ حُسْنِکِ دِی نَبُو
 بُرْهَانِ عَقْلِ اَوْ کِرِ قِبَاسِ
 اَوَّلِ اَلْبَیْسِ بِی یَسَاسِ
 اَوْ نُورَه دَا بِی شَوْقُ وُ طَافِ
 بَرَقِیْنِ خَوَه آفِیْنِ بِلَاغِ
 سُبْحَانَ زُرْمَزَا خَالِقِی
 تَنَافِیْطَه قَلْبِ عَاشِقِی
 مَعْنَايِ عِشْقِی یِمِ جِیَه
 عَکْسَا جَمَالِکِ صَافِیَه
 حُسْنُ وُ مَحَبَّتِ ذَا تِکِنِ
 لِی صُورَتِ وُ مَرَاتِکِنِ

گَر دَلبر و وَر عَاشِقِینَ
 آيِنَه يِ نُوراً حَقِینَ
 عَاشِقِ اَوَه دَلبر اَوَه
 رُوح و بَدَن گَوَهَر اَوَه
 دَهَر شَاهِدِک دَادِیم ز دُر
 خَط غِبَارِی نُقْطَه پُر
 حَرَفِین کِشَانْدِی کَانِیِی
 بَک بَک بِاسْمِ وَاہِیِی
 نُورِ زَسَر حَتّی قَدَمِ
 پِی زَبَانِک لَوْحِ عَدَمِ
 اَن شِکْل وُصُورَتِ صُورِینِ
 نِسَبَتِ یَوَانِ اَم سَابَه بَیْنِ
 عَالَمِ بِعَالَمِ اَو نَسَقِ
 نُوراً تَجَلّایَا تَنَقِ
 هَر هَیئَتَا لِی رُوح و جِسمِ
 هَر یَک زَبک رَا بُونَه اِسْمِ
 اَم تِیک هَوِیَانِینِ یَقِینِ
 مَوْهُوم و لَا شَیْ مُطْلَقِینِ
 پَر تَو زَعِینِ نُورِ کِی
 اَو سَر دِدَت بَک فُورِ کِی

عَارِف دِئیدَا صَادِقِینِ
 جِه جِه دَوَانْدَا جِلْوَه دَا
 ظَاهِر اَوَه مَظْهَر اَوَه
 دَهَر شَاهِدِک دُر دَانَه دَا
 رُوحِک دَبْخَش بَار مَز و سُر
 کَاتِبِ زَبَالَا نُسخَه دَا
 نُوراً دِ رُوح و قَالِیِی
 اِغْرَاب و جَزَم و نُقْطَه دَا
 نَقَّاشِ سَر مَشْقِی قَدَمِ
 هَر یَک یِکَنْدِی چَشْنَه دَا
 اُطْلُغ لِبَالَا زَبِینِ
 تَرْتِیبِ خَلّاقِی وَه دَا
 بُو آيِنَه اُسْمَاءِ حَقِ
 عَکْسِ وُخِیَالِک سَادَه دَا
 گِلْکِی کُولِ دَا نِی طَلِسمِ
 لَوْ حَرَفِ حَرَفِ اَنْدَا زَه دَا
 اِسْمِینِ زِمَصْنَدَر مُشْتَقِینِ
 عَکْسِینِ دِئِی آيِنَه دَا
 نِینِ نِینِ تَجَلّآ طُورِ کِی
 لَوْ چَنْدِ لَب لَب قَطْرَه دَا

اَوْ شَاهِدِيْنِ بِرِيْ وَغَيْبِ
فِيْ عَالَمِيْ اَوْ تِيْنَهْ جِيْبِ

هَرَجَلُوَهْ لِيْ دَا ئِيْ دَغِيْبِ
دِيْسَا لَهَا اَوْ جَلُوَهْ دَا

رَنَگَ رَنَگَ حُسْنِ صُوَرَتَانِ
بَالَاوُ بُوْتُ وُقَامَتَانِ
شِيْرِيْنِ لَبِيْنِ قَدَنِيْ شَكْرِ
زُلْفَانِ سِتَارِ بُوْرُوْزِ دَبَرِ
گُلْدَسْتَهْ بِيْنِ نُوْرِيْنِ قَدَمِ
اَوْ لَا لَهْ بَاغِ اِلَرَمِ

نَقْشِ وُنِيْگَارِيْنِ دَسْتِ خَتَانِ
شِيْرِيْنِ لَبَانِ پُرِ خَنْدَهْ دَا
سِيْمِيْنِ بَرِيْنِ نَاَزَكِ بَشَرِ
پَسَنَكَانِ لِمَسْكِ طَمَعْنَهْ دَا
دَسْتَانِ وَاَنَگُشْتَانِ قَلَمِ
مَآوَرِ لَبَلَنگَانِ وَاَلَهْ دَا

هِيْنِ اَسْمَرِيْنِ هِيْنِ دِيْمِ زَرِي
وِلْدَانِ وُحُوْرُ وَاوِ پَرِي
چَنْدِيْ بَخْمَلِ وُورِ وُنَقِيْنِ
تِيْكَ جَلُوَهْ يِيْ نُوْرَا حَقِيْنِ
حُسْنَا مُنْزَهْ يِيْ نِشَانِ
خَالِ وُخَطِيْنِ عَنَبَرِ فِشَانِ
دَا رُوِيْ حُسْنَا دِلْبَرَانِ
بِيْتَهْ شُهُودَا بَصَرَانِ
بُنْمِيْتَهْ حُسْنِيْ رَنَگَ رَنَگِ
اَوْ عِشْقَهْ قَانِ تِيْنِيْتِ بَدَنَگِ
سِرًّا كَلَامِ اَفْدَسِي
تِيْتِيْنِ تَنَزَلِ يِيْ حِسِي

مَهْ پِيْنَكِرِيْنِ سُرِ مُشْتَرِي
هَاتِيْنِ لِبَاسِ وُجَامَهْ دَا
تَزِيْنِ زُحُسْنَا مُطْلَقِيْنِ
عِشْقَا اَزَلِ يِيْ شِيُوَهْ دَا
وِيْ لِيْ نِيْغِيْسِيْ زَرِ كَشَانِ
هَرِ كَسِ يُوَانِ دِلِ نَعْمَهْ دَا
بِخْمَلِ وُلِبَاسِ وُزِيُوَرَانِ
پِيْسَا هِيْسَا دِهَرِ دِيْدَهْ دَا
نَايِ وُدَفِ وُقَانُوْنِ وُچَنَكِ
لَوِ وَاَنْ حُسْنِيْ نَعْمَهْ دَا
دَمِ دَمِ دِلْبَسِ اَنَفْسِي
نَهْ بَنَكُفْتِ وُگُوِيْ قِيْصَهْ دَا

وَهَدَّ فِينِ كُوْ عُشَّاقَيْنِ هَبْنِ
 وَی شَمْسِ آفَاقِنِ هَبْنِ
 دَا كِفَشِ بَيْنِ كُوْ كَبِ دَجْرَحِ
 رَا بِنِ هَزَارِ مَعْرُوفِ زُكْرَحِ
 شَبْلِي وَسَعْدِي وَآلِ فَرَحِ
 عِشْقِي دُوَانِ كَشْفَا خَوْدَا
 كِفَشِ كِنِ لَهْرَ عَرْدُو دَرَانِ
 دَلْبَرِ مَحَبَّتِ نَامَه دَا
 عَاشِقِ مَحُونِ دَقْتَرَانِ
 حُسْنُ وَجَمَالُ وَعِشْقِيَه
 مَحْبُوبِ لَوْ حَتَّى هِيَه
 مَحْبُوبُ وَخُوبُ وَدَلْبَرَانِ
 دِي خَوَه زُشْبَاكُ وَبَنَجَرَانِ
 أَوْ لَالَه بَيْنِ زُكُلِ تَازَه تَرِ
 جِهَ جِهَ رَهْمَتَرَا تِنَه دَرِ
 رَمَزَكِ غَرِيبُ وَفَاطِرِي
 قَوْتُ تَه نَبِينِ رَا گِرِي
 مَقْهُومِ كُو بُو مَعْلُومِ دِدَلِ
 بَيْنِتِ لِبَاسِكِ بُرِ خَمَلِ
 لَفْظُ وَعِبَارَتِ جَامِيَه
 لِي خَمَلِ حُسْنِكِ زِيدَه بَه
 مَنِ اَنْ مِثَالِ لَوْ بُو تَه بَسْتِ
 هَر جِه تَه دِي صُورَتِ پَرَسْتِ
 دَلْدَارُ وَمُشْتَقَانِ هَبْنِ
 دَا كِفَشِ بَيْتِ دَاسَنِيْدَه دَا
 رَا بِنِ هَزَارِ مَعْرُوفِ زُكْرَحِ
 عِشْقِي دُوَانِ كَشْفَا خَوْدَا
 كِفَشِ كِنِ لَهْرَ عَرْدُو دَرَانِ
 دَلْبَرِ مَحَبَّتِ نَامَه دَا
 عَاشِقِ مَحُونِ دَقْتَرَانِ
 حُسْنُ وَجَمَالُ وَعِشْقِيَه
 مَحْبُوبِ لَوْ حَتَّى هِيَه
 مَحْبُوبُ وَخُوبُ وَدَلْبَرَانِ
 دِي خَوَه زُشْبَاكُ وَبَنَجَرَانِ
 أَوْ لَالَه بَيْنِ زُكُلِ تَازَه تَرِ
 جِهَ جِهَ رَهْمَتَرَا تِنَه دَرِ
 رَمَزَكِ غَرِيبُ وَفَاطِرِي
 قَوْتُ تَه نَبِينِ رَا گِرِي
 مَقْهُومِ كُو بُو مَعْلُومِ دِدَلِ
 بَيْنِتِ لِبَاسِكِ بُرِ خَمَلِ
 لَفْظُ وَعِبَارَتِ جَامِيَه
 لِي خَمَلِ حُسْنِكِ زِيدَه بَه
 مَنِ اَنْ مِثَالِ لَوْ بُو تَه بَسْتِ
 هَر جِه تَه دِي صُورَتِ پَرَسْتِ
 دَلْدَارُ وَمُشْتَقَانِ هَبْنِ
 دَا كِفَشِ بَيْتِ دَاسَنِيْدَه دَا
 رَا بِنِ هَزَارِ مَعْرُوفِ زُكْرَحِ
 عِشْقِي دُوَانِ كَشْفَا خَوْدَا
 كِفَشِ كِنِ لَهْرَ عَرْدُو دَرَانِ
 دَلْبَرِ مَحَبَّتِ نَامَه دَا
 عَاشِقِ مَحُونِ دَقْتَرَانِ
 حُسْنُ وَجَمَالُ وَعِشْقِيَه
 مَحْبُوبِ لَوْ حَتَّى هِيَه
 مَحْبُوبُ وَخُوبُ وَدَلْبَرَانِ
 دِي خَوَه زُشْبَاكُ وَبَنَجَرَانِ
 أَوْ لَالَه بَيْنِ زُكُلِ تَازَه تَرِ
 جِهَ جِهَ رَهْمَتَرَا تِنَه دَرِ
 رَمَزَكِ غَرِيبُ وَفَاطِرِي
 قَوْتُ تَه نَبِينِ رَا گِرِي
 مَقْهُومِ كُو بُو مَعْلُومِ دِدَلِ
 بَيْنِتِ لِبَاسِكِ بُرِ خَمَلِ
 لَفْظُ وَعِبَارَتِ جَامِيَه
 لِي خَمَلِ حُسْنِكِ زِيدَه بَه
 مَنِ اَنْ مِثَالِ لَوْ بُو تَه بَسْتِ
 هَر جِه تَه دِي صُورَتِ پَرَسْتِ

پیس و خراب و زشت و عار
 ای د قیند لَبَسِی نَه د بَه بار
 چاری هِلین یاری پِیین
 صد جَار از کاري پِیین
 او بو مُرادا کَر د گار
 فی بُنجه بی هر لی بُهار
 بای اَنِینِی کُو لَقی
 هر دم هزار دل داکِ فی
 بحرًا و جود جوش هات
 هاتن تعین تیک صفات
 اشیاءِ دِعلیمی بون ظهور
 تقویم بَسْتَنِی فی قُصور
 فی عالم تقویم بَسْت
 حکم تصرف دَا بدست
 اعراض و عین و جو هر آن
 تأثیر بخشی مظهر آن
 فیضًا حر و فین عالیات
 آیات و وصفین مُحکّمات
 کاتبِ نَفسِینِی او حر و ف
 حات ز دل صد آه و اوف

ما او بِخَمَلِ نِینَه کَار
 حَبِی بِخَوَه دانی نَه دَا
 نَه د پَر دَه یَا طاری پِیین
 گُل وی د نِینا بُنجه دَا
 لو کَر اراده و اِختِیار
 گُل گش دباغ غنچه دَا
 او قشنت و زلفی سر چِنبی
 خال لو د دَامِی دانه دَا
 نور ک تنزل نو ز ذات
 اشیاءِ ظهـورِ عِلْمِیّه دَا
 اِسْمان ز فِینِیا اِسْم نور
 حُکمی صفات سَبْعَه دَا
 هر اِسْمِکی فِی اَخَوَه خَو است
 هر وی د ملک و قبضه دَا
 واحد ز اَصْل و مَصْدَر آن
 صدر تَنکِ حَرَف و صِیغَه دَا
 بَحْثِ اسْطُورِین سَافِیلات
 تَر تِیبِ عَشْرُو سُوْرَه دَا
 هر طَالِیبِی بی بو و فوف
 سر خط لالو ح سادَه دَا

وَاحِدٌ لِسَرِّ لَوْحًا أَحَدٌ
 جَعَدًا جَمَالِي شَانَهُ دَا
 بَالَا فَوَاعِلَ رَأْسَتِ كِيرِن
 زِي عَلِيَّتْكَ صُورِيَّه دَا
 لِي جُمْلَه زِي بُونَ فَوُجِ فَوُجِ
 مَوْجَانِ دِ بَخْرِي لُجَه دَا
 دَا يِنَه يَا لِسْمِ وَدُودِ
 فُورَكِ زَنُورِي زِي قَه دَا
 گَنْجَا طَهُورِي بِی فَكِرِ
 هِي زَوِي دِقْفَلُ وَ مِفْتَه دَا
 نُورَا حَبِيبِ زِي آفِرَانْدِ
 رُوحِ الْقُدُسِ جَانِ نَفْخَه دَا
 أَوْ شَاهِدِي قُدْسِي صِفَاتِ
 سِينَوَانُ وَ شَرَقُ وَ هَالَه دَا
 غَارَتِ كِيرِنِ حُورُ وَ پَرِي
 أَوْ مَا دِعْجَزُو حِيرَه دَا
 زِي بُو ظَهُورِ آيَاتِ حُسْنِ
 فِي حُسْنِ أَوْ سَرِ چَشْمَه دَا
 خُورْ شِيدَه وَ عَالَمِ پَرْتَوَه
 وَ رَ مُشْتَرِي يَانِ زُهرَه دَا

أَوْ دَسْتِ خَطِيْنِ كَاتِبِ صَمَدِ
 نَقْشِكَ رَشَانْدِي بِی عَدَدِ
 أَسْمَاءُ تَكَامُلِ رَأْسَتِ كِيرِنِ
 جَه جَه فَوَاعِلِ رَأْسَتِ كِيرِنِ
 أَسْمَا مُقَابِلِ بُونَه زَوْجِ
 بَحْرَا وَ جُودِي هَانَه مَوْجِ
 جُوشِشِ كُودِ آدَرِ بَايِ جُودِ
 جَارَكِ نَجَلَا بُو وَ جُودِ
 فُورَكِ زَنُورِي وَ يَفَه كِيرِ
 كَنْزِ أَخَوَه قُفْلُ وَ مِفْتَه كِيرِ
 حُسْنِكَ مُنْزَه صَوْرَانْدِ
 عَالَمِ دَكْنَهی حَبِرَانْدِ
 عَرَشِ وَجِهَاتِ لِي بُو حَيَاتِ
 زَبُونَا بِقِينَا نُورِ ذَاتِ
 حُسْنًا زِعْشَقِي صَوْرِي
 هَر چِي دَكْنَهی فَكِرِي
 أَوْ صَوْرَتِ مَرَاتِ حُسْنِ
 لِي بُو نَجَلَا ذَاتِ حُسْنِ
 سَرِ چَشْمَه يَا حُسْنِي أَوَه
 كَرِ بَدَرَه وَ رَ مَا هِي نَوَه

وَلَدَانُ وَ حُورُ گَرُ بَرِي
 هَمِيَانُ وَ حُسْنَا خَاوَرِي
 نُورِي زُنُورَا اَحْمَدِي
 دَايِنَه بَا ذَاتِ خَوْه دِي
 اَوْ بُو قَلَمِ اَوْ بُو عَقِلِ
 دَرِيَايِ عِلْمِ اَوْ بُو شَمَلِ
 اَوْ بُو دَجْمَلَه رَا بَطْنَه
 فَيَضَا حَقِ اَوْ بُو وَاسِطَه
 بَكِ بُو اَلِفِ بَكِ نَقْطَه كِرِ
 هَرْدَمِ بِيَايِي صَفْرَه كِرِ
 وَاحِدِ زُنُورَا وَيِ دُرِي
 مِي رِيهْتِي آني بَرْفَرِي
 غَيْبِ وَ مِثَالِنِ هَرْدُو مِلْكِ
 اَوْ كَاتِبِ اَلْمَاسِي كَمَلِكِ
 نُورَا تَجَلَّا هَاتَه عَرَشِ
 شَوْقَا دَوَانِ چُو تَا بَشَرَشِ
 كَاتِبِ قَلَمِ دِي سَا گَرِ آندِ
 كُرْسِي زُنُورِي آفِرِ آندِ
 سَرِ چَشْمَه يَاوِي بَرْزَخِي
 فَيَضِ زَبَرِ دَا بَرْزَخِي

شِيرِيْنُ وَ مَحْبُوبِيْنِ بَرِي
 نُورِي دَوَانِ بَكِ ذَرَه دَا
 سَرَا صِفَاتِيْنِ سَرْمَدِي
 كَشَفَا كَمَالَاتِ خَوْه دَا
 لَوِ يِي حَدِيثِي دَا نَقْلِ
 تَفْصِيلِ عِلْمِي جُمْلَه دَا
 مِيزَانِ وَ اِسْمِ وَ بَاسِطَه
 چَشْمِ وَ جُودِي سُرْمَه دَا
 چَنْدِ شِكْلِ دِي لِي زِيَدَه كِرِ
 بَالَا بَالَا رُتْبَه دَا
 بَيْنَانَه وَ جَامَا سُرِي
 هَمِ جَامِ وَ هَمِ بَيْنَانَه دَا
 بِيُو سْتَه آيِيْنِ مِيْمِ مُلْكِ
 زَوِي خَامَه يِي اَنُ رَشْحَه دَا
 اَسْمَا حَمِي لِي بُوْنَه نَقْشِ
 اِسْمَانِ يِذَا آيِي سَجْدَه دَا
 اِسْمَكِ زِلْ اِسْمَانِ صَوَرِ آندِ
 جَنَاتِ خُلْدِ وَ سِدْرَه دَا
 بَخْرَا جَمَدِ دَا بُو رَخِي
 دَا جَرِتِ وَ گَه گَه قُورَه دَا

اَوْ بَرَزَخَا رَنَگ آيِيَنه
 وَاَنْ تِي شَمَالِ اِيَسَايِيَنه
 وَصَفُو كَمَالَا تِيَن سُبُوخ
 اِسْمَك دِفِي لِي يَنْ وَضُوخ
 اَوْ نُسْنَخَه بَا عَالِي اِسِيَم
 دَا حَرْفِ لِي يَنْ مَرْتَسِيَم
 نُقْطِي كُو مَعْنَايَك دِفِي
 صُورَت هِيُولَايَك دِفِي
 مَا يَنه دِيَتِيَن حُسْنُ وُسُر
 كَاتِبِ زَفَانِ حَرْفِيَن دِيَر
 دُرْدَانَه يِيَن خَاوَرِ مِثَال
 نُورَك مُنْزَه اَوْ جَمَال
 رُوحَايِيَن قُسْدِي مِثَال
 سَاقي مِيَا گُلْگُونُ وَاَل
 مِي كُو دِجَامِي يِيَنه نُوش
 زِي يَنه دِل هَر دَم سُرُوش
 اَنْ زَنَك تَجَلَا كَر سُبُوخ
 مِي رِيَهْتَه جَامَا عَقْلُ وُروخ
 رُوژ بُو دِيَفَا نِيَنكِي
 يِيَن گُوشَه بَا قُو سِيَنكِي

هَنگِي كُو اَشِيَا دَايِيَنه
 زِي صُورَتَك عَكْسِيَه دَا
 حَرْفِيَن كِتَابَا عَقْلُ وُروخ
 لَو لُوحُ وُگِلَكُ وُخَامَه دَا
 لَو حَك دِفِي دِيَرَا جِيَسِيَم
 حَرْفَان شَكِلِ نُورِيَه دَا
 تَرَكِيَبِ اِمْلَايَك دِفِي
 رُوحَانِ دِنْفَسِي جُئَه دَا
 يِي بَزُونُ وَا بَالَايِيَن زِدُر
 نُونَك خِيَالِي بَصْنَه دَا
 آيِيَنه يِيَن تِيَدَا شَمَال
 مِي كِيَر دِيَفَا شِيَشَه دَا
 دِي يِيَن لِبَاسِ خَطُّ وَا خَال
 يِيَن دِفَنجَانَا مَه دَا
 يِي دَنگُ وُصُوتِ هَر يَنه گُوش
 لَو اَنْ شَرَابِ آلودَه دَا
 سَاقي زُشْمَنكَا سَا فَتُوخ
 رُوژ بُو دِقُو سِ قُبَه دَا
 كَاتِبِ زَحَرْفِ عِيَنكِي
 طَغْرَا بَا سَمَك تَا زَه دَا

طَيِّ كَبِرْ دَنِيفْ طَغَرَايِ اسْمْ
 حُسْنًا مُقَدَّسْ بُو دُو قِسْمْ
 بِكَ عَقْلُ وُورُوحِيْ اَعْظَمَه
 حَوَاءُ وُ نَقَشِ آدَمَه
 اِي دِي كُو نَفْسًا كَلَّتِيَه
 اَوْ زِي رُوحْ رَا اَصْلِيَه
 آيِنَه ذَاتِ يَكِينْ
 فَيَكْرَا دِمَرَاتِ يَكِينْ
 اَوْ تِيْنِ يَجْمَعْ فِرْعُ وُ اَصْلْ
 نَابِنْ وِ بِيكَ فِرْقُ وُ فِصْلْ
 فَيَكْرَا كُوبُونَه وُ صِلْ وُ جَمْعْ
 اِيْسَا وُ اَرُو اَحَانَ دُو شَمْعْ
 اِيْسَا وُ اَرُو اَحَانَ قَبَسْ
 نَفْسَانِ يَعْشَقِي دَا نَفَسْ
 اُولَاتِ حُسْنِ وُ عَيْنِ نُورْ
 اَنَسْ وُ پَرِي وَلَدَانْ وُ حُورْ
 هَرِ بِيكَ زَفِيضًا اِسْمَكِي
 لَوْ مَعْنِيَا هَرِ جِسْمَكِي
 دِي سِرِ تَوَلِيدِ بِيْمِ
 مَعْنِي زُتُو حَيِّدِ بِيْمِ

تَكْسِيرِ كَبِرْ حَرْفِيْنِ طَلِسْمْ
 حُكْمْ تَجَلَّايِ وَهْ دَا
 مِصْبَاحُ وُ نُورًا عَالَمَه
 بِي مُدَّة وُ بِي مَادَّة دَا
 حُسْنُكَ مُقَدَّسْ عَالِيَه
 وَاَنْ هَرْدُو هَفَرِ اَسَانَه دَا
 لَوْ دَلْبَرُ وُ لَاتِ يَكِينْ
 هَمْ تَاَزَه تَاَزَه عِشْوَه دَا
 مَائِلْ دِيْنِ فَيَكْرَا بُوَصْلْ
 حُكْمْ وِصَالِي بِي وَهْ دَا
 بَارِيْنِ وُ مَا بِيْنِي دُولَمْعْ
 شَمْعًا نَفُوسَانْ شَمْلَه دَا
 پُرْ شَمْلَه تِيْنِ نُورِيْنِ قَفَسْ
 قَلْبَانِ يَحْبِي لَهْجَه دَا
 صُورَتِ بَصُورَتِ تِيْنِ ظُهُورْ
 جِي جِي دَوَانْدَا جِلْنَوَه دَا
 تِيْنِ صُورَتَا طَلِسْمَكِي
 پَرْتُو زُتُو رِي لِي قَسَا
 نَه بُوَهْمُ وُ تَقْلِيدِ بِيْمِ
 دَلْ فِي اَدَايِ شَهْدَه دَا

مَعشُوقُ وَعَاشِقُ هَرْدُ وَلَا تَ
 حِينَا كُو بُوبِكُ التَّيْفَاتِ
 هَايُ وَهُوَيَا مُبْثُوحِيَانِ
 تَشْبِيهِ جَوْقَا صُوفِيَانِ
 وَسَطَانَه شَاخِصْ صَفْ صَفِينِ
 تَشْبِيهِ بَرَقَا خَاطِفِينِ
 بَرَازَانُ وَجَامَا بَادَهٗ فِي
 مَدَّهْوشُ وَمَسْتَبِي وَي مِي
 رَمَزَا دَجَامَا شَرَبْتِي
 هَرَجِي كُو فَنَجَانِي دِي
 شَمْعَا وَصَالِي هَرِگَشَهٗ
 خَمَرَا بِيكَالِي فِي غَشَهٗ
 سَاقِي عَجَبِ رَنُگِ بَادَهٗ رِيَتِ
 فَنَجَانِ بِنَجَانِ دَاوُمِيَتِ
 أَشِيَا لِبِي هَفْ وَآدِينِ
 هَمْ مَعْدَرِينِ هَمْ مَوَرْدِينِ
 أَوْ رَشَحَهٗ دَاوِي قَلْزُمِي
 جَامَا جَهَانِ بِيْنِ دَا جَمِي
 عَكْسَا رُحْسَنَامِي فِرُوشِ
 نَاگَهٗ دَجَامَانِ هَانَهٗ جُوشِ

مَجْدُوبِ دِي بَكِ بِنِ صِفَاتِ
 بَعَضُكُ صِفَاتَانِ حِصَّهٗ دَا
 رَقِصْ وَسَمَابَا قُدْسِيَانِ
 فَرَبَادُ وَذِكْرُ لِرَزَهٗ دَا
 بَاطِنِ دِعْنِيْدَا خَفِينِ
 لَا مَعِ دِجَرَحِ تَسْنَهٗ دَا
 يَارُ يَتَهٗ نِيْفَا حَلَقَهٗ فِي
 شَاشُ وَكَلَاهٗ أَشْفَهٗ دَا
 خَفْ يَتَهٗ نِيْفَا صُحْبَتِي
 وَي جَانِ بِنْدَرُ وَصَدَقَهٗ دَا
 شَوْقَا شَمَالِي آتَشَهٗ
 سَاقِي عَجَبِ رَنُگِ بَادَهٗ دَا
 عَاشِقِ رُْمَعشُوقِ أَنْ دِفِيَتِ
 كَامَا دِي فِي چَارَهٗ دَا
 يَكْ يَكْ زُو صَلِي بَدَدِينِ
 فِي قَلْزُمِي أَنْ رَشَحَهٗ دَا
 مِي هَاتَا طَاسَا عَالَمِي
 بَاسْكَندَرِي آيِيْنَهٗ دَا
 آفِيْتَهٗ فَنَجَانِيْنِ پِيُوشِ
 فُورِي دِنِيْفَا كُوزَهٗ دَا

سَاقِي زِدْنِگِي بُلْبُلَه
 رُوْحَانِ لِدُورِي سِلْسِلَه
 مَحْبُوبِ خَوْه نِشَانْدَاصْفِي
 هَاتِي بِسَاوَارِ دَفِي
 عَيْنِ طَبِيعَتِ جِسْمِ كُلِ
 عِشْقِي گِرَآنْدِي جَامِ مُلِ
 بَرَزَخِ بَرَزَخِ بُونَه رَاسْتِ
 مَنَزَلِ بَعَزَلِ هِلْگِهَاسْتِ
 آفِيَنَه دُرُ دَانَا خَوْه دُرُ
 دُولَابِ نَجْمِ نَحْسِ وَكُرُ
 چَوَكَانِ بَايِي لَا مَكَانِ
 تَشْبِيهِ گُويِ دَابَرِ شَكَانِ
 اَوْ كَامِلِي بِي عَيْنِ وَنَقْصِ
 وَي بَكِ يِيكِ آيِنَه رَقْصِ
 هَرِ نَه بِي جِهْدِ وَلَزِي
 بَخْرَا دُو عَالَمِ لِي كَزِي
 بَخْرَا دُو عَالَمِ لِي زَبَدِ
 بِيئوسَنَه تِيئِنِ جَزَرُو مَدِ
 اَوْ خِيغَتَا كَوِ كَبِ مِثَالِ
 سِيَزْدَه دُو آزْدَه مَاهِ وَسَالِ

آفِيَنَه چَرَخِي غُلْغُلَه
 گُوفَنْدُورَقْصِ وَحَلَقَه دَا
 جَارَكِ دِجَامَا قَرَقَمِي
 طَنْبُورُو چَشْمِي نَعْمَه دَا
 بِشَكِيفَتِ دُويِ بَاغِ دُو گُلِ
 حُسْنِي دُو آندَا پَنَجَه دَا
 نِينِ دِيغْدَا كِيْمِ وَكَاسْتِ
 حَتِي كُو دُرُ چُو حَقَه دَا
 اِيْسَانْدِ زِمِصْبَا حَاخَوْه سُرِ
 مِهْرَا سَتِيْرَا سَعْدَه دَا
 فُلْكَافَلْكَ قَانِمِ سُكَّانِ
 هَرِ بِي سُكُونِ وَسُكْنَه دَا
 چَرَخِيْنِ هَرِ يَكِ نَوْعِ وَشَخْصِ
 تِي سَبْعَه سِيَّارَه دَا
 چَرَخِيْنِ لِدُورَا مَرِ كَزِي
 تِي اَفِ حَبَابِ سَرِ گَمَشْتَه دَا
 مَوْجِ وَحَبَابِيْنِ هِيْنِ جَمَدِ
 سِيْوَانِ لِيصْخَرَا بِي فَه دَا
 گَه بَدْرَه تِيئِنِ گَه هِلَاكِ
 چَرَخِيْنِ دِسيْرَا تِسْعَه دَا

مِنْ دَلِّ زِفَهْمِي قَاصِرَةً
 بِي كِيرِ تَمَامِ أَوْ دَارَةً
 بَيْكِ زِي وَتَقْوِيمًا قَدِيمِ
 آفِيْتَه وَی لَوْحِي رَقِیمِ
 هِنَكْگِي كُو خَطَّ وَنُقْطَه نَه
 هَرِيكْ عِمْقِدَارِ خَوَه نَه
 مَقْدَارُو شِكْلِي هِنْدِي
 تَصْوِيرِ دِكِرِ اِفْلِيدِي
 مَرَصَفِ دَنَافِ قَانِ مَشْعَلَانِ
 سَرَا بِرُوجُ وَ مَنَزِلَانِ
 أَوْ بَيْكِ يِيكْ خَالِي نَهِنِ
 كِيرِ قَانِ سُرْكْ خَالِي نَهِنِ
 مَسْتَنَانَه گُوفَنْدِي دِكِنِ
 قَسْتَا مَشْكُرْ خَنْدِي دِكِنِ
 نِينِ بَايِ چَرخُ وَ لَوْلِيَانِ
 شَعَشَعْنِيَا رُوزُ وَ شَبَانِ
 صُورَتِ بِصُورَتِ لِي كَشَانْدِ
 زِيرِ آفِ زَنُورِي لِي رَشَانْدِ
 كَاتِبِ دَجَرِخِ جَنْدُولِي
 كِيرِ حَاشِيَا هَفْتِ هِينَكْلِي
 زَوِي صُورَتِي چَارِبَا گِرَه
 نَقْشَكْ زَوِي تَرُو نَدَه دَا
 لِي بُونَسَقْ حُكْمِ حَكِيمِ
 تِيكْ عَالَمِي بِي شَعْلَه دَا
 أَوْضَاعُ وَ أَشْكَالُ تِي هِنَه
 أَصْلًا تَصْوُورِ رِي نَه دَا
 كِيمِ زِيدَه بَيْكِ بِي نَاحَسِي
 حَتِّي بِسَطْنَحِي سُقْلَه دَا
 قَطْمًا مَسَافَا مَرَحْلَانِ
 رَسْمًا سُلُوكِي جِنَادَه دَا
 بِي حِكْمَتَكْ عَالِي نَهِنِ
 أَوْ رَقِصْ چِرَا مَسْتَنَانَه دَا
 رَقِصِي لَدُورِ فِنْدِي دِكِنِ
 لَمْلَانِ زُكُوهَرِ خَنْدَه دَا
 تَنْدُورِ وَسِيرَا كُوكَبَانِ
 دَوْلَابِ هَرِ تِي زِي صَدِ
 لَوْحِ هَيُولِي نَقْشَانْدِ
 تَقْوِيمُ وَ شِكْلُ وَ خَانَه دَا
 خُوشِ نَقْشَكْ آفِيْتِي وَلِي
 نِفْ كَلَبَاتِ خَمْسَه دَا

دَانِينَ دِيرَ كَارَانَ أَصِلَ بَسْتِينَ مُقَابِلَ دَهْ فَصِلَ
 فَيَكْرَأُ دَوَائِرَ بُونَ وَصِلَ بَرَزَخَ بِبَرَزَخَ خَسَفَهْ دَا
 جَارَ عُنْصُرِينَ جَارَ طَبَعَتِينَ فَيَكْرَأُ عِمِيزَانَ فَيْكَ كَتِينَ
 بِهَمَزٍ مُخَالَفَ سِيرَتِينَ دَرِ صُورَتِ شَخْصِيَّهْ دَا
 حَتَّى عِمِيزَانَ جَارَ أَصِلَ هَمَزَ رَائِبِينَ جَمْعُ وَوَصِلَ
 جِسْمَانِ زَهْفَ نَابِينَ فَصِلَ بَارِزُ وَبَارِزُ شَقِّ نَهْ دَا
 جَارَ أَمَّهَاتِينَ مَسِي بَنَاتِ هَرِ بِ قَرَارِينَ بِ تَبَاتِ
 بِرَ عَشْقُ وَمِيلِينَ إِثْفَاتِ دَفِي تَاَزَهْ دِيرَ كَهْنَهْ دَا
 هِنَ سُفْلَوِي بَارِزِي دَكِينَ هِنَ مِيلَ أَفْرَازِي دَكِينَ
 خَوْشَ رَفْصِكَ شَهَبَازِي دَكِينَ سَرِ گَشْتَنَهْ دَحَالِي خَوْهْ دَا
 هَرِ هَيْئَتُ وَهَرِ جِسْمَكِي هَرِ فَرْدُ وَنَوْعُ وَفِسْمَكِي
 رُوحِ وِي دَدَسْتِ اِسْمَكِي مَائِي دَقْبُضَهْ وَ پَنَجَهْ دَا
 كَلَّابُ بَدَسْتِ وَاهِبَهْ يَانَ رَاكِدَهْ يَانَ جَاذِبَهْ
 يَانَ خَافِضَهْ يَانَ نَاصِبَهْ يَانَ رَفْعَهْ وَ يَانَ جَزْمَهْ دَا
 أَوْ جَزْمَهْ دَائِي مَرَكَزَانَ أَيِ دَلِ زَبَرِ شَوْقُ وَ لَذَانَ
 حِكْمَتِ بَقَانُونِ بَرَانَ أَهْلِ دَلِ أَنْ زِي گُفْتَهْ دَا
 رَمَزِينَ نُجُومُ وَ هَيْئَتِي عَقْلِي مُجَرَّدُ نَارِ قِي
 بِ نُورِ عِلْمِي وَخَدَقِي أَوْ مَا دَشَكُ وَ شُبْهَهْ دَا
 فَيَبَاضُ عِلْمِ مِنْ لَدُنْ بِي بِي زُبْحَرَاكَانُ وَ كُنْ
 كَهْ كَهْ بِأَسْتَادِ سَخْنِ وَيِ گَوَهَرَكِ نَاسُفْتَهْ دَا

فَيَنْضَا عُلُومَ فَلَسَفَه
 مِنْ دِي دِجَامَكْ قَرَقَفَه
 هَرَنَه فَلَكْ لِي كَاخِيكِن
 قِي دَارِن اَوْ زِي شَاخِيكِن
 اِنْسَان بَرَه عَالَم دُرَخْت
 پِي زَبَنِين اِقْبَالُ وَبَخْت
 سُلْطَان وَبَالَا هَاتَه خَوَار
 بِنُوسْتَه بُونُقْطَا مَدَار
 دُورَان گِهَانْدِن هَر طَرْف
 مَحْبُوبُ بَفِنْجَانَا صَدَف
 سَاقِي كُودَا مِين اَوْ سَلَاَف
 زَائِل كِرِن شُبُهَه وَخِلَاف
 عِلْمَكْ ثَمَادِل پِي ثَمُوج
 دِي طِي بَكِت چَرخ وَبُرُوج
 دُولَابُ وَچَرخ نَه فَلَكْ
 سَرگِشْتَه هَاتِن اَوْ گِلَكْ
 اَحْسَن زِفِي نَظْمِي لَطِيف
 مَحْبُوبُ بَدَسْتِي خُوي شَرِيف
 اَحْسَن زِفِي وَصْفِي رَفِيع
 تِنِن زُئُورِي وَكْ رَقِيع

پُر كِفَشَه لِي سِتْرُ وَخَفَه
 فِنْجَانِ بِيحَانِ مِنْ جُرْعَه دَا
 دُورُودِرَاز وَكْ آخِيكِن
 فِي طَرَحِ اِنْسَانِ مَيُوه دَا
 سُلْطَان رُخْلُوتْ هَاتَه تَخْت
 دَوْلَتِ زَبَالَا طَالَه دَا
 لَاهُوتِ بِنَاسُوتِي فَشَار
 دُورَا عُرُوجِي گِرَوَه دَا
 عَاشِقِ گِرَا نَدِن صَفِ بَصَف
 دُرْدَانَه يَا سَيَّالَه دَا
 فَيَنْضَا مَيَا گِلَنگُونُ وَصَاف
 عِلْمَكْ زَبُونِي رُفْعَه دَا
 قَلْبِي بِعِشْقِي كِتْ عُرُوج
 شَهَنُورِ لِدَارَا سِدْرَه دَا
 پِيش دَسْتِ كَرَمِي بُون هَلَكْ
 دُوي نُقْطَه يَا مَوْهُومَه دَا
 چَنْدِي سُبُكْ هَاتِي خَفِيف
 نَقْدِمَه مَهْرُو سِكَه دَا
 اَشْكَالُ وَاوْضَاعِينِ بَدِيع
 بِي عَيْنِ وَنَقْصُ وَرَخْنَه دَا

أَحْسَنَ ذِي وَضْعِي ﴿مَلَا﴾ أَشْكَالُ وَأَوْصَافِيْنَ حَلَا
لَوْ دَلَّ يَوَانُ بُو مُبْتَلَا جَذْبُهُ وَجَلَالُهُ دَسِينُهُ دَا
﴿وَقَالَ أَيْضًا قَدَسُ سِرَّة﴾

دَلَّ وَ مِنْ بَرِّ دَلْبَرَكْ زِيَا قَبَا
جَهْفُ غَزَالُ وَ بُرِّ شَبَالُ وَ مَهْ لِقَا
نَازِدَارَهْ أَوْ لَتَخْتُ دَلْبَرِي
دَلَّ رُبَابَهْ جَانُ فَرَابَهْ رُوحُ شِفَا
حُورِ عَيْنَهْ أَزْ نَزَانِمُ يَا بَرِي
يَا حَكْمَكْ رَعْنَا زُكُلْزَارِ وَفَا
يَا رَبِّ أَوْ كُتْدَسْتَهْ بَاغِ إِرَمِ
دُورِ نَيْتِ زِي هَرِّ سَحَرِ بَادِ صَبَا
صُورِ كُتْلِكْ مِنْ دِي دُكُلْزَارِي بِمَشِ
لَالَهْ وَ رُبْحَانِ لِسَرِّقِنَهْ سَمَا
سُنْبُلِينِ رَعْنَا لَبَرِ طَاقِ هِلَالِ
وِي دِكْنِ سَعْيِي لِسَرِّ مَرَوَهْ وَ صَفَا
نَازِكَا مِنْ هَرْدَمَا يَتِينِ خِرَامِ
صَدَّ هَزَارِ دَلَّ وَي لِيِي هَفْ دَرَقَفَا

(١) (تَبَيَّنَ) اعْلَمَ :
إن هذه القصيدة فيها مباحث غامضة دقيقة من الفلسفة الإسلامية والحق يقال أنها بديعة العبارات
وعميقة الإشارات فيها مباحث جمة وفصول مهمة من تلك العلوم العليا الصوفية الممالك .

أَنْ جِهَ يَوْمِ كُوْلِيْنِ لَعْلِ دَنَه
 پُر كِرِنِ بِي حَدْ كَلِكْ جَوَزُوجَفَا
 أَيِ * مَلَا * بَاوَزِ بِمَحْبُوبَانِ مَكَه
 كَنَارِ وَأَنْ هَرِ أَخَذِ جَانَه بِي خَطَا

وقال ايضا قدس سره

أَيِ مَلَا نَامِ تَبَهْ خَمْسَةَ عَشَرَ
 ثَوْبِشَمَرَانَه تَهْ گُوِي خَوَه دَكِي قَنَدُوشَكِرْ
 دُرْ نَاسُفْتَه دِهَوِي مَهْ نَه دِي مِثْلِ تَه قَطْ
 تَه دِشَمَنِي عَجَمِي دَهْ تَه دِإَقْلِيمِ تَنَرْ
 أَفْ جِهَ شِعْرُو غَزَلْ وَ مَدْحْ وَ ثَنَائِي خَوَه دَكِي
 دَجِشَمَانَانِ وَهْ دِیَوِي مَهْ بِطَعْنِ وَ بِخَبَرْ
 أَفْ جِهَ تَقْلِيدُ شِطَاطِنِ جِهَ بَطَاطِنِ ثَوْدِي
 سَرِي فِيرَا دِهَوِي بِي دَوَصْدَ آهْ وَ كَسَرْ
 ثُو دِرَآيِ فَنِيكَاتَه تَه مَكَانِ غَزَلَانَه
 جِهَ بُهَائِيَنَه مَتَاعِ تَه أَبَائِي سَرُو بَرْ
 دَسْتُ وَ پَابَانِ وَ بَرِي زِيدَه بَكِي دِي تَه بَكِمْ
 مِثْلِ حَمَادِ عَرَبِ هَرُوكِي شَيْخِ آيِي بَسَرْ

أَحْمَدُ سَيْنَه سِبَرِ بِشِ بَرِي تِيرِ اَفْلَكِي
دَعْوَه دَارِي تَه مَه اِبْرُو تُوژدَحْلِي وَرَه دَر

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

وَاللهِ زُهرِ دُوعَالَمَانِ مِنْ حُسْنِ جَانَانَه غَرَضُ
لَوْ مِنْ زُحُسْنَا دَلْبَرَانِ هَرِ صُنْعِ رَحْمَانَه غَرَضُ
أَوْ كَذَابِرِينَ جَامَه سِيَاهِ هَاتِنِ يَهْفَرِ أَصْفِ بِصَفِ
زَانِمِ كُوهرِ تَبِينِ أَوْ مَدَامِ وَأَنْ أَخَذَ إِيْمَانَه غَرَضُ
إِبْرُو دِلِي مِنْ دَلْبَرَانِ آفِيْتَه سَرِ صَدِّ بِيْتَكِرَانِ
آيِنِ مَيَا گُلگُلُونِ وَصَافِ دَانِ مِنْ كُو بُرِيَانَه غَرَضُ
بِشَاهِي يَهْفَرِ أَهْمَنْشِيْنِ رَنگِ وَرُويِ هَفِ مَه نَه دِيْنِ
هَرِيكِ طَعَامَكِ بُو أَفِيْنِ لَوْرَا كُو پُرِ خَوَانَه غَرَضُ
عَقْلُ وَدِلِي مِنْ بَرِ أَوْ أَنْ شَاهَانِ بَرْمَزُ وَعِشْوَه يَانِ
وَأَنْ عَقْلُ وَدِلِ فَيَكْرَا دَفِيْنِ لَوْ أَخَذُ وَإِعْطَانَه غَرَضُ
مِنْ گُو گُلُو أَيِ دِلِ رُبَا فَنَسَا رَقِيْبِ فَيَنْدَه هِيَه
گُو صُونْدِ مُحْسِنَا مِنْ كُونَه لِي فِعْلِ شَيْطَانَه غَرَضُ
أَوْ سُنْبُلِيْنِ بُو عَنَبَرِي رِيْحَانِ بِنَفَشِ وَ عَرَعَرِي
لَو تَبِينِ بَدِيعِي دَا بِلَزِ وَأَنْ سِيَرِ لِيْنِشَانَه غَرَضُ

خَالَيْنَ مُدَوَّرَ فُلْفُلَيْنِ مَا وَرَزَ زَيْسُكَانَ لِي وَرَيْنِ
 زُلْفَيْنِ بَرِيشَانَ تَيْنَهُ مَسْتِ يَهْنَأِيهَا وَأَنَّهُ غَرَضُ
 دَلِّ حِمْرَتِ يَدَامَا سُنْبُلَانِ بَرْدَاوُدِ سَا حَبْسِ كِرِ
 مَبِيرَه كُوَهَرِ أَوْ دَانِمَا حِمْرَيْنِ وَبَرْدَا نَه غَرَضُ
 فَإِنَّ عِشْوَهَ بَانَ دَلْ هَرِ شَانْدَسَرِ تَبِرِ زُخْوِي نَقِشَانْدِ
 لَوْ أَزْ دِيمِ جَانِ مِلِي * إِيْرُوْتَه قُرْبَانَه غَرَضُ
 مَكَالَمَه مَلَا أَحْمَدِي جَزْرِي بَا أَمِيرِ عُمَادِ الدِّينِ جِزْرِي *

(گفتن ملاً)

سَلَامَا مِنْ تَنَا خَوَانِي	سَحَرِ كِه مَكُوَهَرِ أَفْشَانِ بَت
بِصُورَتِ أَمْرِ سُبْحَانِي	سَرِ الْقَابِ زَرِ أَفْشَانِ بَت
بِحِدْمَتِ عَرَضِ سُلْطَانِي	عَبِيرُ وَ عَنَبَرِ أَفْشَانِ بَت

(١) اعلم ان هذا النوع من الشعر هو من باب المساجلة بين شاعرين واكثر يتبارون فيه ويحيب كل صاحبه في الموضوع الذي يذكره الاول وهو كثير عند شعراء العجم وهذه المساجلة يقال انها واقعة بين الشيخ الجزري واحد امراء الجزيرة في عهده ولكننا فتشنا كتاب شرفنا معه الفارسي وهو التاريخ الوحيد الذي يذكر امراء الجزيرة فلم نثر على امير اسمه عماد الدين في عصر الشيخ الجزري الذي هو على التحقيق القرن العاشر الهجري والذي كان اميراً على الجزيرة في ذلك العصر هو الامير شرف الدين بن خان ابدال وكان له اخ اسمه عز الدين وله اخوة آخرون لم تذكر اسمائهم فيحتدل ان يكون احد اخوة الأمير شرف اسمه عماد الدين ولكنه ليس من الامراء الذين تولوا الامارة حتى يسجل صاحب (شرفنا مه) اسمه في عداد الامراء من هذه المائلة والمساجلة واقعة بينه وبين الملا وهذا ما بطلن اليه القلب والله اعلم .

(گفتن امیر)

مَلَا دَاپی مُعْطَرُ بِی	سَلَامَا صَانِعِ قَادِرُ
بِیَاپی لِی مُکَرَّرُ بِی	مُفَرَّحِ بَیتِ مَهْ لِی خَاطِرُ
مَهْ زِی آیینَه اُنُورُ بِی	زُجَامَا خَاطِرِ عَاطِرُ

(گفتن ملا)

مَهْ بَاطِنِ رَوْشَن وُ صَافَه	زُرنَگِ آیینَه بَا جَامِی
بَقِیْنِ فِیْهِم تَه کَشَافَه	دِرْمَزَا کُفَر وُ اِسْلَامِی
دُرْخْشَانِ قَافِ نَاقَافَه	زُبرَقَا نُورِ اِلْهَامِی

(گفتن امیر)

سَنَا بَرَقَا نَجَلِایِ	دِرْخْشَانِی دُرْخْشَانِ بُو
بِفِیْئِر وُزِی جَلَا دَاپی	دِجَامِی مَه بَلَخْشَانِ بُو
دِدَسْتِ مَاهِ سِیمایِ	وِکِی لَعْلِی بَدَخْشَانِ بُو

(گفتن ملا)

سَرِاسَرِ غَرَقِ مَسْتِیمَه	زُدَسْتِ شُکَرِ آمِیزَانِ
بِرِیحَانِ خَوَه بَسْتِیمَه	سَمَنِ بُوی وُ دِلَاوِیزَانِ
دُواز دَر مَسْتِ گَسْتِیمَه	زُتُورَا فِتنَه اَنَسْکِیزَانِ

(گفتن امیر)

مَه دِلِ مَابُودِ خِیَالِیدَا	دُورِ شَمَارِ سَمَنِ سُرْبُو
دِبَرِ گُوشِی هِلَا لَیدَا	کُوسُنْبُلِ هَات وُ کَرِ کَرِ بُو
شَرَابِامَه دُیِیَالِیدَا	وَعَكْسَا سَاقِ اُنُورِ بُو

(گفتن ملا)

شَفَقَ دَا عِقْدِ پَرُو بِنِي	شَرَّابَا نَابِ رُمَانِي
خَطِ نَا زَكِ لِنِشِرِي بِنِي	مُسَلْسَلِ مَا بُو رِنَحَانِي
زُنَقَشِينِ چِينِ وُ مَا چِينِي	غَرَضِ شِكْلِ تَه بُو (مَانِي)

(گفتن أمير)

غَلَطَ «مَانِي» خَطَا كِيشَا	مِثَالِ صُورَتِي چِينِي
زُبَرِ زُلْفَا دُونَا كِيشَا	كُو مِنْ دِي بُو لَا يِينِي
تُو اَسْتَادَانِ وَه نَا كِيشَا	مَه دِي بُو شِكْلِ شِيرِي بِنِي

(گفتن ملا)

خَطَكْ زِيَا زُكَافُورِي	كُو كِيشَا كَانِي بِي غِينِي
رَشَانْدِي عَارِضَانِ نُورِي	چِه آيْتِ بُو زِلَا رِينِي
زُدَسْتِ وَي صِفَتِ حُورِي	دِيَا فُوتَا مَه دِي مِي بِي

(گفتن أمير)

بِذَاتِ اَزْ غَرَقِ عُرْفَانِمِ	زُنَشْنَا بَادَه يَا كَامِي
صِفَتِ كِينَرِي وَخَافَانِمِ	بُوي جَامِي بُوي طَامِي
لِتَخْتِ دِلِ سُلَيْمَانِمِ	زُبَرَقَا غَمَزَه اَلْمَامِي

(گفتن ملا)

سَحَرٌ هُدْهُدُ بِشَارَتِ كِرْ	سَلْبَمَانِي مَهْ اَزْ دِيسَا
بِحَالُ وُ سُرْ عِبَارَتِ كِرْ	جَوَابِ آني وَبَلَقِيسَا
دَمَاوِي اَوْ اِشَارَتِ كِرْ	بِحَالِ اَزْ خَوْشِ كِرْمِ عِيسَا

(گفتن أمير)

لَمِنْ عَظَمِ رَمِيمِ حَيِ بُونْ	دَمَا عِيسَى اِشَارَتِ كِرْ
دِرِي مَعْدُومُ وُ لَاشِي بُونْ	دَلُ وُ جَانِ مَهْ غَارَتِ كِرْ
مَهْ هَمَسَرِ مُغْنِي وُ نِي بُونْ	اَدَا لَوُ خَوْشِ عِبَارَتِ كِرْ

(گفتن ملا)

دِرْمَنَزَا آيِنَه جَسَامِي	نِي وُ مُغْنِي مَهْ هَمَرَا زِنْ
دِدْنِ يِي پَرْدَه پِنْغَامِي	لَمِنْ مَخْرَمِ دَفُ وُ سَا زِنْ
هَزَارُ رَنَگِي دِلْهَامِي	دِنَا اِنْ كَوُ كَبُ وُ بَا زِنْ

(گفتن أمير)

وَبَلَنَكِ نِيرِ مِجْزَا نَا زَكِ	دِنَا لِنْ غُنْجَه وُ دَنَگِ هَاتِ
بِپَرِ وَا زَا خَوَهْ شَهَبَا زَكِ	وُ تَايِ عَرَا شَنَنَكِ هَاتِ
گِهَا رُوحِ مَهْ آوَا زَكِ	مَشَا سَلَوَا سَهِي رَنَگِ هَاتِ

(گفتن ملا)

زهی شاهین و شهبازی
چه تینمون بو دپروازی
نآز و غنچه و غنجان
وہ شیرین دامہ بر پنجان
یرم ریزا گھر سنجان
درمزا سحر و اعجازی

(گفتن امیر)

گھر سنجین دحسید
دو شہلابون دقوسید
دو ابرو مثل میزانی
گیران بو سر لکیشانی
ہلالین گوشہ لی پید
دوسنبل راست وچ دانی

(گفتن ملا)

دوسنبل ہاتہ سر بندری
برأت و لیلۃ القدری
مسلل طرہ طفرانہ
ملائک صف گیریدانہ
وبالا حلقہ چتری
لبدری تازہ سیوانہ

(گفتن امیر)

لبدری کاتبی حسنی
شیرینہ غالبی حسنی
نیشانی جمال آرا
کودلبر دل بری خارا
نیشی عنبری سارا
نظر دہ طالبی حسنی

(گفتن ملا)

دُورَا عَنبَرِي چينَانْ	وَقُدْرَتْ رُوحِ پَرِ وَرْدِنْ
دَلِي بَت صِنْدِ شاهينَانْ	بَقِينِ دِي دَسْتِ وَي بَرْدِنْ
دَنَازِنِ عِشْوَه شِيرِنَانْ	مَه دِلِ هَر پُر غَم وَ دَرْدِنْ

(گفتن أمير)

وَقُدْرَتْ نُقْطَه يَا نُورِي	بِصُورَتْ بُو لَنِيشَانِي
وَبَرَقَا آتَشِي طُورِي	چِه شَوْقَك دَايَه پَرَوَانِي
وَعَكْسَا جَامِ فَرَقُورِي	كُو آتَشِ هَاتَه فَنَجَانِي

« گفتن ملا »

زُوي نُورِي زُوي نَارِي	مِه مُوسَايِي قَبَسْ ايسَا
چِه آتَشِ بُو دُوي دَارِي	لَطِيئِرِ دِلِ قَفَسْ نيسَا
زُعِشَقَا نَقَشِ جَبَّارِي	زُآگِرِ مِنْ نَفَسِ ديسَا

(گفتن أمير)

زُآگِرِ مِنْ نَفَسِ هِلِ بُو	زُ رُخْسَارِ شَبِ اَفَرُوزِي
زُ بُو مِنْ حَلِ مُشْكِلِ بُو	بِرَمَزَا مُعْجِزِ آمُوزِي
دَنَارُ وُورِ كَامِلِ بُو	زُ بَرَقَاوِي جِهَانِ سُوَزِي

(گفتن ملا)

مَلَايِكَ دِينِ دَادَمِ دَا	بَنِي بَرَقَا تَجَلَايِي
چِه غَوَغَا بُو دَعَالَمِ دَا	دُرْمَزَا بَرُونُ وَ بَالَايِي
سَلْبَمَانِ دِي دَخَانِسَمِ دَا	وَبَالَا طَالِيَمَكِ دَايِي

(گفتن أمير)

دَفِي يِي پَرْدَه وَك نِي يِي	كَسِي يِي پَرْدَه مَخَرَمِ بِيْتِ
دِطَاعَتِ مَسْتِ يِي مِي يِي	رَبَابُ وَ چَنَكِ هَمْدَمِ بِيْتِ
زَرَنَكِ آيِنَه يَا غَيْبِي	دِدَسْتِ دَه جَامِ وَك جَمِ بِيْتِ

« گفتن ملا »

چِه حِكْمَتِ يِتَه تَعْلِيْمَه	دَفِي آيِنَه يِي زَايِي
دِلْوَحِ سِيْنَه تَقْوِيْمَه	كُو حَرْفِي تَا زَه نُورَايِي
نَظَرِ دَا سَاعِدِ سِيْمَه	وَبَالَا طَوْرِ اِنْسَانِي

« گفتن أمير »

وَبَالَا پَرَنَوَكِ نُورِي	شَفَقِ دَا سِيْمِ اُنْدَامِي
زِدَسْتِ مَسْتِ وَ مَخْمُورِي	بِيگَرِ آيِنَه بَا جَامِي
زِدَنَكِ عُوْدُو تَنْبُورِي	نُو جَارِكِ كُوْمَنَدَه بِيْنَامِي

« گفتن ملا »

بقائون گوهنده آیینی بزانی داسر اسازان
و حکمت تینه تدوینی بعین ممشیا رازان
دداما عشوه شیرینی ددت طیر مه پروازان

« گفتن امیر »

دپروازی همادنگین مه سر دآ تاج اقبالی
شهی کینخسرو زنگین سر افر ازین دنی حالی
ورین ساقی میارنگین مه دل مایه دنی قالی

(گفتن ملا)

دریدا خاک درگاهیم بلی اول زنی خاکی
بلا بی پابه و جامیم مه پی چو فرقی افلاکی
شگاری در خورشاهیم دوی بندی دفتراکی

« گفتن امیر »

گیران بندم دبندیدا دقیندا شاه شهبازان
دو سر پنجه دزندیدا گهشتن یک شبه بازان
دست شهلوندیدا بشاهینی ورمبازان

« گفتن ملا »

بِشِيرَانِ اَكُو رَمْبَارِمُ	دِرْمَزَا قَابِ قَوْسِیْنِی
بِعَمِیْنِ گُلْشَنُ وُ رَاژِمُ	دَبَابِ حِكْمَةِ الْعَمِیْنِی
مُلَاژِمُ حَضَرَ تِی لَاژِمُ	حِجَابِ رَاكِتِ وُ مَا بَیْنِی

« گفتن امیر »

وُ مَا بَیْنِی بِذَا تِی چِتِ	کُو وَاصلِ بِتِ بِمَحْبُو بِی
نَه تَنْهَادِی صِفَاتِی چِتِ	اَگَرِ دَلِ مَسْتِ مَطْلُو بِی
بِطُغْرَا یَکِ بَرَاتِی چِتِ	مُتْهَرَا اَمْرِ مَنصُو بِی

(گفتن ملا)

دِمَنْصُوبَا وِ صَالِیْدَا	بِلَا صَاحِبِ مَقَامِ بِتِ اُو
دَبَرِ قَوْسِی هِلَا لَیْدَا	وُ فِیْرُو زِی بِجَامِ بِتِ اُو
دَا سَرَارِ بِیَا لَیْدَا	دَفِی مِسْکِیْنِ خِتَامِ بِتِ اُو

(گفتن امیر)

دِخْتَمَافِی خِتَامِیْدَا	غَرَضِ مِیْهَرَا شَهِنْشَاهَه
خَطُو خَالِی دِجَامِیْدَا	وُ نَشْنَا اِسْمِ اَلله
دَبَحْنَا زُلفُ وُ دَامِیْدَا	﴿ مَلَا ﴾ یَا قَنْجِ کُوتَاهَه

- ۲۲۰ -
(گفتن ملا)

دِ اَقْلیمِ سُخْنِ خَاقَانِ	رَوَانِ بَخْشِ وُشْکَرِ رِزِی
نَهْنِ وَکْ تَه دَاقَاغانِ	بِجَانِ رَا عَنَبَرِ آمِزِی
زِ سِیمِ سَاعِدُ وِ سَاقَانِ	بِسَحَّارِی گُهرِ رِزِی

(گفتن امیر)

بِغَوَاصِی بَسَحَّارِی	تَه دُرُ آئینِ وِ بَحَرِ نِی
وِ نَظْمَاتَه شُکَرِ بَارِی	وِ مِصْرِی تَا بَقَرِ وِ نِی
بِدَقَّتِ بَینِ صَدِ أَشْعَارِی	دِ بَیْزِی طَرْفَه العِینِی

(گفتن ملا)

زِ بَحَرَا قُلْزُ مَا مِیرَانِ	بِغَوَاصِی گُهرِ جِینِیم
دِ بَحْثَا عِلْمُ وِ تَفْسِیرَانِ	تُو دَرِ یَا یَانِ وَه نَابِینِیم
زِ مِیرُ وِ بَکَلَرُ وِ چِیرَانِ	غُلَامِ مِیرِ اُمَادِ بِنِیم

(گفتن امیر)

دِ بَاغِ لَفْظُ وِ مَعْنَا یِ	سُخْنِ مِینِ سَرُ وِ آزَادَه
زِ اِمْلَا وِ وِ اِنْشَا یِ	مَه لَوْحِ دِلِ نُمَا سَادَه
زِ حُسْنِی رَوْنَقِکِ دَا یِ	کُو شِیخِ اَحْمَدِ مَه اُسْتَادَه

(١) « مكالمه فقيه محمد طيران با ملا احمد جزري »

(گفتن فقيه)

سَلَامًا مِنْ حَقِيرِي سَدَفَكَ نَبِي نِيَكِنِ
اِبْرُو دِ جَزِيرِي حَقَه لَمَلِي كِنِ
كُو وَ دَرَبَا نِيرِي دَرَمَانِ هِنَه لِيَكِنِ

(گفتن ملا)

سَلَامِينَ مَلِيَا كَتَانِ يِ حَدُو يِ حَسِينِ
شُبَهْتِ آفِينِ شَتَانِ زَمَلَا لِمِمْ وَ حِي يِنِ
هَلَا كِينِ وَ زَحْمَتَانِ دَرَمَانِ زَلَامُو يِ يِنِ

« گفتن فقيه »

شَرَبَتَا لَامُو يِيَانِ نَادِمِ اَزُو يِ حَيَاتِي
مَعْدَنَا دَالُ وَ رِيَانِ دِبَارِينِ نَبَاتِي
اَظْهَارِ نِيَكِنِ مَعْنِيَانِ زَحْسَنَا بُتُو لَاتِي

(١) المشهور ان هذه المساجلة الغزلية واقعة بين الملا الجزري رحمه الله وبين اديب من ادباء الاكراد اسمه فقيه محمد طيران وله اشعار غزلية صوفية مشهورة وهو من بلدة (ماكو) القريبة من مدينة (ابزید) على حدود روسيا على ما ذكره أمين زكي بك الوزير العراقي سابقاً في كتابه (خلاصة تاريخ كرد و كردستان) لكنه ذكر فيه ان فقيه طيران عاش فيما بين سنة ٧٠٧ وسنة ٧٧٧ هجري وغالب ظني ان ذلك خطأ بل الواقع انه معاصر الملا الجزري الذي عاش بعد التسمامة وخمسين هجرية وادرك الملا في آخر حياته وبدل على هذا هذه المساجلة الشعرية التي جرت بينهما ثم اطلعت على ما ذكره فقيه طيران في آخر قصيدته التي اولها .

دِلُورَابَه دِلُورَابَه تَكْتَه جَهْتَانِ كُو إِقَارَه

تَرَافُوسِ دِخَوْدَابَه بِنُومِي رَا مَه بَه بَارَه =

« گفتن ملا »

زُنُقش بُتْ وُلَاتَانْ مَه سِينَه بُشْخَانَه يَه
تَمِينَا صِفَانَانْ تَجَلَا دَقْلَبِي مَه يَه
دَعِيدُو شَفِي بَرَاتَانْ رُوَان رَا مَه سَجْدَه يَه

« گفتن فقيه »

سَجْدَه يَا شُكْرِي جَارَكْ فَرَضَه دَوِصَالِي
نَه پَرْدَه يِي سِتَارَكْ لَبَر وَجْنَه هِلَالِي
أَحْسَنَ اللَّهُ تَبَارَكْ وَسِرًّا وَيِي جَمَالِي

(گفتن ملا)

جَمَالَا نُورِينْ صَافَه دَوَجْهِيْنْ تَجَلَا يِي
يَحْرَفِينْ خَوْه كَشَافَه ضَمِيرْ دِرِنْ مَعْنَا يِي
حَامِيمْ عَيْنْ سِينْ قَافَه دَرْمَزَا وَيِي مُعْمَا يِي

وهو قوله

لِحَمْدِكَ هَمَّتْ قَلْبُكَ جُوتَه زِهْجَرَتْ دَوَرْ كَبْلُكَ جُوتَه

هَزَارْ سَالْ جِيلْ وَبِكَ جُوتَه أَفْ غَزَلْ هَاتْ دِيَارَه

اي ان الافلاك السبعة قد دارت على محمد وقد مضى من الهجرة أدوار كثيرة وهي الف سنة وواحد واربون وهذا الشعر النزلي قد أتى الى الوجود وبهذا يظهر صدق ما قلناه والله اعلم. وهذه المناسبة تذكر نكسة لطيفة وهي انه قد سئل بعض الاكابر من مشايخ الصوفية من هو الأعلم والأفضل من الملا الجزري وبقه طيران في باب العلم وصناعة المشق والهوى فاجاب بداهة ان الملا هو ملا والفقيه هو فقيه اي الفضل بينها يظهر من لقبها لان كلمة الملا تطلق في الفقه الكردية على الاستاد والمعلم وكلمة الفقيه تطلق على الطالب والتلميذ ومن المعلوم ان الاستاد يكون غالبا أعلا منزلة وفضلا من التلميذ عادة .

(گفتن فقیه)

حَبِيبٌ هَفَّتْ حَامِيْمَانُ نُقْطَانٌ لِيْ پَيْدَاكِينِ
بَا فَيْنَهْ جَسْمُ جِيْمَانُ عِشْقِيْ رِيْ پَيْدَاكِينِ
اِسْمِيْنِ دُو طَاسِيْمَانُ مِيْمَانُ رِيْ جُدَاكِينِ
« گفتن ملا »

هَفَّتْ خُمُ نَرِيْ بَادَهْ دَمِيْنَكْدَا قِدَمِيْ
خُمَا كُوْمِيْ اِرَادَهْ عِشْقُ رِيْهَتْ جَامَا جَمِيْ
لَوْحِيْ دُونُونُ لِيْ سَادَهْ لَوْ فَيْنُزْ دَا قَلَمِيْ

« گفتن فقیه »

سَاقِيْ رِخْمَرَا اَزَلِيْ نُونُ وَقَلَمُ رِيْ آفَرَانْدِ
دَارِيْهْتَهْ لَوْحَا اَوَلِيْ رِزْقُ وَنَصِيْبُ پِيْ قَدِرَانْدِ
اَوْ بُو مُرَادَا مَسْنَلِيْ نَقْشُ مَجَازُ پِيْ صَوَرَانْدِ

(گفتن ملا)

نَقْشُ مَجَازُ طَلِيْسَمَهْ مَظْهَرُ زَرْنِيْكِ مَرَاتِيْ
صُوْرَتُ لِبَالِ مَهْ اِسْمَهْ مَمْنَا بِيْتَجَلَاتِيْ
حَرْفِيْنِ نُوْرِيْنِ جِسْمَهْ كَافُ هَايَهْ دَا بَاتِيْ

« گفتن فقیه »

كَافُ هَا اِسْمُ كُوْرَهْ طُغْرَايَهْ دِتْنَزِيْلِيْ
جِسْمُ وَيْ كُوْهِ طُوْرَهْ اِجْمَالَهْ دِتْفَصِيْلِيْ
جَمَالُ عَيْنِ نُوْرَهْ كَوْ كَبْ مَهْ دِقِيْنْدِيْلِيْ

(گفتن ملا)

کَوُکَبِ دِیْمِ بَشَرَه	نُورَکْ مُنَزَّهَ قِی
چِه حُسْنِکْ مُصَوَّرَه	اِسْمِکْ زَالله نِی
بَقِیْنِ بِخَوَه مَظْهَرَه	چَرَخَه صَدَّ خَرَمَه قِی

(گفتن فقیه)

خَرَمَه یَمِیْنِ حِجَابَه	سِتَارِ دِکِتِ جَمَالِی
عَوْرِی رَشُو نِقَابَه	لِیْبَرِ وَجْهِ هِلَالِی
پَرُوآنَه لَو دِعْذَابَه	مَحْجُوبَه وَشَمَالِی

(گفتن ملا)

شَمَالِ عَیْنِ نُورَه	شَوْقَه لِبَرِ سِتَارِ قِی
پَرُوآنَه یِی دَسْتُورَه	دِچَرَخِی سَمَادَارِ قِی
حَیْرَانِ سِرًّا غَفُورَه	لَوْجَانِ فِدَايِ بَارِ قِی

«گفتن فقیه»

یَارِی حَقِیْقَتِ خَالِیْقَه	چُونِ جَانِ فِدَايِ فِیکَشِیْنِ
رَاسْتِ وُدُ رُسْتِ وُصَادِیْقَه	چِه رَنَگِ بِشُونَا رِی کَشِیْنِ
قَنْجَه وُ لَطِیْفَه وُ لَاقَه	دِباغِ اَرَمِ دَا فِیکَشِیْنِ

«گفتن ملا»

بَاغِی زُنُورِ وَرَقِ لِی	یَارِ دَوِی ظُهُورِ بِت
سَیْیِدَه شَفَقِ لِی	مَظْهَرِ وِعَیْنِ نُورِ بِت
پَرِ نَوِ زِحْسَنِ حَقِ لِی	دَاعِکْسِ یِی قُصُورِ بِت

(گفتن فقیه)

عَکْسِی زَحَقْ دِیَنِیْنِ لَدُورْ وَجَهْ مَحْبُوبَانِ
لِحَالِکِی نَامِیَنِیْنِ زُسْرَا وَآنْ مَظْلُوبَانِ
کَمَهْ دِنَالِیْنِ وَکَمَهْ دِخُورِیْنِ دُورِیْنِ زِوَصْلِ خُوبَانِ
« گفتن ملا »

فَرِیَادْ زِدَسْتِ فِرَاقِ دُورِیْنِ زِسُلْطَانَانِ
تِیْرِیْنِ زِلُوفِ بَرِاقِ هَیْبَتِو سِرَا خَانَانِ
رُوزْ هَاتِیَه شِرَاقِ لَو دَمَرِیْنِ زِکُوفَانَانِ
« گفتن فقیه »

کُوفَانِیْنِ مِیْرِ دَارَانِ بِی حَدَّو بِی اِثْمَارِیْنِ
تِیْرِیْنِ زِهَسَارَانِ صَدْ جَارُو صَدْ هَزَارِیْنِ
خَدَنَگِیْنِ دِنُوبَارَانِ نَهِیْنِ لَدَلِ دِبَارِیْنِ
(گفتن ملا)

نَهِیْنِ لَدَلِ دِرَشِیْنِ نِیْرَانِ زِشُبَهْ گُوشَانِ
دُومِیْرِیْنِ زِغَضَبِ دِکِشِیْنِ لَقْتَلَامَهْ بِی هُوشَانِ
زِعِیْنِ وَقَافُ وَشِیْنِ خَدَنَگِیْنِ اَسُودَ دُوشَانِ
« گفتن فقیه »

دُورِیْنِ سِیَاهْ رَنَگِیْنِ بِسِرْ لِهْ کُوکِیْشَانِ
دَرِیْنِ اُوآنْ خَدَنَگِیْنِ لَقَلَبِ مَهْ دَرُویْشَانِ
عَاشِقِ زِدَسْتِ نَهِنَگِیْنِ زِدَاغْ وَزَجَرُو اِشَانِ

(گفتن ملا)

دَاغِینْ مَه پُرْ دِ کَلْبَنْ خَبَرِ وِی نَایِ کُوتَنْ (۱)
بَنَشْگِیَانْ ضَرْبِ لَدِلِنْ هِنَاکْ مَه وِی پُرْ صَوْتَنْ
کَمَانْدَارِ وِشْ قَانِلِنْ گَمَزْمَه لَدِلْ بِجُونِنْ

« گفتن فقیه »

گَزْمِینْ عَیْنُ وُ صَادَانْ إِشَارَتْ رَمَزُ وُ سُرِنْ
کِشَانْدَنْ گُوشَه بَادَانْ مَحْبُوبْ نِیوْ آوَرِنْ
نِیَرِنْ دُو جَلَادَانْ بَاطِنْ لَدِلْ دِفَرِنْ

﴿ تسدیس شیخ رمضان القصیده الملا رحما الله تعالى ﴾

قَوِی صُوهَنَشِیْمَه فِرَاقَا اَوِی آهَوِ بَصَرِی
کُفْتَه پِشْتِ پَرْدَه وُ سَتَرِی نَمَا اِیْدِی یَدَرِی
کَسْ نَهِنْ قَطْ دِدِنِدَا بِکَتِنْ فِی هُنَرِی
بِیچِنِنْ خَفْ بِگَهْتْ بَالِ اَوِی دَرْ گُهَرِی
اَی نَسِیْمِ صِبْهِی مَا دِمَجَالَا سَحَرِی
صَدْ سَلَامَانْ بِگَهْتِنِی وُ مَه وِی لَبْ شُکَرِی

اعلم ان هذه القصيدة هي التسديس الذي ذكرنا في صحيفة (۵۹) انه لبعض ادباء الاكراد على قصيدة الملا رحمه الله ولكن صاحب التسديس لم يلتفت او لم يعلم ان بالخط الذي وقع فيها من تقديم وتأخير في آياتها حتى اوجب ذلك عدم تناسب في معانيها فندسها على ترتيب ذلك الخطب ماخرناها الى الخاتمة لذلك

پرو اَي بَادِ صَبَا دَغْدَغَه بَرِدِلْ تُو مَدَارْ
 گمر زَرَانِي وَطَنِ شُوخِ قَدَا لَالَه عِيْدَارْ
 تُو بِنِيرِ كِي دَرَه اَنُوَارْ اَوَه اَبُوَانِ نِيگَارْ
 دَا نَبِيوِي تَه چِه بَشْتِنِ قَوِي شَبَهَتْ قَدِيَارْ
 نِيرِ گِزَا نَاژِكْ وَتَرِ نَمِي شَكْرَا مَسْتُ وَخُمَارْ
 دِيمْ دُرُو لَعْلِ لَبْ وَ مُخْتَشَمْ وَ مُنْتَبَرِي

مَه چَه دَا اَزْ زِتَرَا كِفَشِ يَكِمْ قَاعِدَه بَانْ
 دَا كُو بَانِي تُو نَبِيوِي تَه نَه كَبِرْ حَالِ بِيَانْ
 قَوِي پُرْ خَشَمْ وَ غَضَبْ بَارِ دِدِيرْتِ صَبَه بَانْ
 بَحْدَرْ هِيژْ تُونَه چُوِي جِيهِي مُنْتَبِي وَ نَبَانْ
 آسِنَانِي وَ شَبَاكْ وَ كَلَكْ وَ بَنَجَرَه بَانْ
 دَا يَمَسْكِينِي وَ زَارِي تُو سُوْمِي دَبَرِي
 تَه غَرَضْ قَتْلَه بَكِي اَزْ خَوَه يَقْرَبَانْ دِكِرِمْ
 تَه غَرَضْ نَافَه بَطْلَمِي پَرْتِنِ دِي يَسِرِمْ

مَه چَه دَا اَزْ زِتَرَا كِفَشِ يَكِمْ قَاعِدَه بَانْ
 دَا كُو بَانِي تُو نَبِيوِي تَه نَه كَبِرْ حَالِ بِيَانْ
 قَوِي پُرْ خَشَمْ وَ غَضَبْ بَارِ دِدِيرْتِ صَبَه بَانْ
 بَحْدَرْ هِيژْ تُونَه چُوِي جِيهِي مُنْتَبِي وَ نَبَانْ
 آسِنَانِي وَ شَبَاكْ وَ كَلَكْ وَ بَنَجَرَه بَانْ
 دَا يَمَسْكِينِي وَ زَارِي تُو سُوْمِي دَبَرِي

تہ غرض قتلہ یکدی از خود بقربان دکریم
تہ غرض نافعہ بظلمی برین دی پریم

بَدُّ دُعَايَانِ دَكِرِن خَلْقِ لَيْتَه أَي تَاجِ سَرِمِ
مَا لِمِنْ بِنَ نَه لَيْتَه أَي رُجُو نُورًا بَصَرِمِ
أَزْ بَوِي قَامَتْ وَبَوِي لَيْتَه صُونْدِي دِخُورِمِ
بَسْ كَهْ أَي پَادِشَهَا مِنْ لَاسِیرَانِ غَدَرِي
دَلْبَرَا دِیمِ پَدُر دَلْ قَوْبَا مِثْلِ حَجَرِ
رَقِیَه وَوَكِیرْ مَا دَكِن قَطْ لِبَرِي خَادَهْ اُنَرِ

قَسْتَاوِي نَذَرَهُ كُؤُوجِبْ لِحَوْه كِبَرُ لَا زِمُ وَفَرُ
دَسْتِ لِسَرِ بَكَ سِهِي بَرَفِه أَمِيرِي يِيَه دَرُ
تُوزَكِي بَيْنِ بَحْوَه رَا نَا بِكِرِين كُحْلِ بَصَرُ
لِطَرِيقَا قَدَمَا دِلْبَرِي وَي رَهْكَدَرِي
زَرِيَا دِيمِ بِشُورُ شُبَهْتِ شَمْسَا دِفْلَكِ
دِكُوتِ عَاشِقِ مِسْكِينِ بِدُوجَهْنِينِ دِبَلَكِ
دُوسِيَه مَارِ بِقَدِ سَكُوتِ رَوَانِ بُونَه چَلَكِ
هَاتَنَه سِيرُ دِكِرِن لَوُ زِسْمَاوَاتِ مَلَكِ
دِيمِ بَدَرُ وُ آبِي زُلْفِ لِسَرِ بُونَه هَلَكِ
أَرْقَمَانِ حَلَقَه وُ حَرَرَانَه لَدُورَا قَمَرِي

قَدْ وُ بَلَاوَهَ يَحْمُ نِينَ وَكِي سَلَوَا لِحِمَانُ
 مَزُوَهَ مَا تَنْدِ خَدَنَكِينَ دُوِيرُو مِثْلَ كِمَانُ
 يِ كِمَانُ يُوْسُفَهَ وَيِ خُوشِ كِيرِنَه دُوَرُو زَمَانُ
 خَلَقْنُو اَزْ غَلَطِيمُ ثَوْبَه سِتِيْنَفَارُو اَمَانُ
 نَه بُرِيْنَه نَه دِيْنُ وَكْ نَه شَبَالِي دِجِهَانُ
 كِي دِيْنُ مِثْلُ نَه سَبِيْنُ تَنُ وَزَرِيْنُ كَمَرِي
 شَرَحِ دَرْدُو اَلَمَانُ مِيْنُ قَدَرَكْ كِيرِنَه كِتِيْبُ
 مِيْنُ نَبِيْسِيْنَه بَرْتَرِيْبُ حَمِي نِيْكَدَا نَه بِيْبُ
 حَا ضَرِنُ جُمْلَه لِيْنُكْ مِيْنُ جِلُ وِجَارُ جِلْدُ بَحْسِيْبُ
 يِ فِتْرُو مُوْنْدُ دِخُورِمُ اَزْ زُتْرَا قَطْ نَه يِلِيْبُ
 زَبَرُ آهِيْنُ مَه دِيْنِي آگِرُو دُوْدُ بَتْ نَه عَجِيْبُ
 مَه دِيْدِلْدَا هِيْهَ نَارَكْ كُو دِصُوْزَتْ مَقَرِي
 صَدَا اَمَانَتْ مِه لِيْنَه اَيِ رُجِي يِ رَنَكْ وَصِفَتْ
 ثُو سَلَامِي كُوْدِيْ كِي بَارِي جَوَابِي نَه دِدَتْ
 يَحْدِي كِي كُوْدَا مَا سَاغَرِ زَرِيْنُ بَتَه دَتْ
 هُو شِيَارُ يِي فَنَخُوي وَيِ مِيْبِي هُو شِيْنُ تَه دِبَتْ
 دَا يِيْنِي صَنَمَا مِيْنُ تَه يَكِيْنُ خُوَه بَدَه خَتْ
 يَكْهَ تَلَخِيْصُ جَوَابَا مَه زُفِي مُخْتَصَرِي
 حَقْ دِرَا بَتْ دِيْدِيْدَا نَه مُحِبُ سِيْمُ وَزَرِيْنُ
 گَرَهْزَارُ كِيْسِ دِرَا فِ مَه هِيْنُ مُلْكُ يَحْرِيْنُ

بِكِرِينَ مَدَقَه سَرِي تَه بِفَقِيرَانِ بِدِرِينَ
 تَه بِبَنِينَ بَسَه مَه سَجْدَه شُكْرِي بِبِرِينَ
 قَدَارَكْ شَفَقَه زِلْطَفَاتَه تَمَنَّا دَكِرِينَ
 دَامَه مَحْرُومِ نَدِيرِي ثَوْرِ لُطْفُ وَنَظَرِي
 جِيهِي بَارِي مَه كُو كَبَرِ بُوخَوَه وَطَنِ مُنْبَارَكِ
 مَشْرِ لَا نَقْشُ وَنِگَارِي لِی تَه بِتِ اَغْبَارَكِ
 مَا كَلُو كُلْ مَه قَطْ لِی تَه بِنِ بَكْ خَارَكِ
 دَاهِيسَانِي بِجِي پِشْ قَدُو بَرُونَا نَارَكِ
 مَا زَهْرِي شُكْرِي دُوسْتِ بِخُوبَتِ جَارَكِ
 عَرَضَحَالَا كُو نِنِيسِي مَه بِخُونَا جِگَرِي
 مَه دِدِلْ دَاغِ هَبِينِ رُی دِرَتِنِ دُودِ عَمَالِ
 دُودِ كِي تَلَخَه دَنِي مَه كِرِيَه رُولِ مِثَالِ
 بَارِي مَا بِكِرِي شَاهِ گَدَا پِنَه خِيَالِ
 شُكْرِي هُورِ بِكِرِتِ سُرِ زَنْبَاتِ وَمِي آلِ
 لَوِ كُو پُرِ شَفَقَه دِدِيرِتِ كَرَمِ وَ لُطْفِ وَ كَمَالِ
 آه زِدَسْتِ رَمَزِ وَسْرِينِ وِي دُرُو گُوهرِ خَبَرِي
 كُشْتِپِينِ تَه دِدِنِي هَرَوَه پِي سُوجِ وَ كُشْتِپِ
 خَنْجَرِينِ پِي دَكُوتِي هَبِرِ دِيبُوتِي دِگَهِنِ
 بَكْ زَوَانِمِ دِكِرِمِ آه وَ بَيَانِي دِهِينِ
 زِيكْ دِرَسِنِ جِه وَ لَا نِ وَه بَطْلَمِ اَنَجِه جِهِينِ

يَخْدِي قَطْ نَه دِدَلْدَا زَخْدِي تَرَسِ نِهِن
دَكِرِي ظَلَم وَجَفَايِ ثَوَلِيْن فَبِي قَدَرِي

شِيرِي كُشْتِي حَقِيرِي كُو زَالْمَاسِيَه شُلَفْ
جِه فِصَت بُو أُوِي شِيرِي كُو بَرِي مُحَبَّتْ وَأَلَفْ
زِيدَه أُو سِرْ عَظِيم بُو مَه قَوِي زَايِي بِعُرْفْ
خَوْش تَقَاق بُو زَا زَل فَتَنَجْ لِمَه دَا كُفْتِيَه قُلَفْ
بِسْكَو جِسُو وَحَرِيرِن فَسَبِن طُرَه وَ زُلَفْ
نَه وَكَافُورَه بَدَن خَالِ وَمِسْكِ نَثَرِي

عَاشِقِ صَادِقْ وَ لَا تَقْ أُوَه اِيْدِي زَمَه رَشْتِي
دِرِيَا بَارِ خَوَه دَا قَطْ مُوودَا فَكْ خَوَه نَه هِشْتِي
(رَمَضَان) جَان دِدِرْت هِيژ بَرِيَادُوسْت نَه كِهَشْتِي
صُونْد دَخُومْ أَزْ يَدُونَايِيْن دِعِصَايِي وَ دُوقِشْتِي
بَاشِ وَأَنْ كَزَمَه جِهَنَمِيْن نَه ﴿مَلَا﴾ يِي كُشْتِي
مَا خَدَنَكِيْن دَكِرِيْن قَطْ لِمَه اِيْدِي أَنْرِي

وهذا انته الخاتمة وقد جمعت في المخطوطة والخاتمة كل ما في ديوان الملا من النسخة
الاصلية الجزيرية وكل ما نسب اليه في سائر النسخ الاخرى واطلعت عليها فالحمد لله على ذلك
اولا و آخرأ و ظاهرأ و باطنا وقد احببت ان اذيل هذا بتخيس الملا احمد بن الملا محمد البهي الزفنگي
على قصيدة الاستغاثه
المباركة المجرية في تخرج الكروب وتحصيل المطلوب وهي لابي محمد عبد الرحمن السبيلي رحمه الله
في طلب الاستغاثه

والتخسيس مع القصيدة هو هذا

يَا مَنْ لَهُ كُلُّ الْمَآرِبِ تَرْفَعُ وَلِقَهْرِ سَطَوَاتِهِ نَذَلُ وَتُخْشَعُ
وَالِيهِ تَلْجَأُ فِي الْخَطُوبِ وَتُخْضَعُ يَا مَنْ يَرَى مَا فِي الضَّمِيرِ وَيَسْمَعُ
أَنْتَ الْمُعْتَدُ لِكُلِّ مَا يُتَوَقَّعُ

مَنْ لِلْكَرُوبِ إِذَا ابْتَلَيْتُ بِحَمَلِهَا وَمَنْ الْمُسْتَهْتَلُ فِي تَعَقُّدِ حَبْلِهَا
وَإِذَا بَنَى صَاقَتَ فَأَنْتَ لِحَلِّهَا يَا مَنْ يَرْجَى لِشِدَادِ كُلِّهَا
يَا مَنْ إِلَهُ الْمُشْتَكِي وَالْمَفْزَعُ

يَا رَاجِعًا إِنْ لَمْ تَعْنُ فَمَنْ يَمْنُ يَا مُسْتَعِيفَ الْآمَالِ غَيْرُكَ مَنْ يَكُنْ
إِرْفَاقُ يَمْنٍ فِي حِفْظِ عَهْدِكَ لَمْ يَحْنُ يَا مَنْ خَزَائِنُ رِزْقِهِ فِي قَوْلِ كُنْ
أَمْنُنْ فَإِنَّ الْخَيْرَ عِنْدَكَ أَجْمَعُ

الْجِسْمُ مُضْنَى وَالذَّنُوبُ ثَقِيلَةٌ وَجَهْوَةُ عَيْنِي بِالْدموعِ بِخَيْلَةٍ
وَحَاسِنُ الْأَعْمَالِ فِيهَا قَلِيلَةٌ مَا لِي سِوَى فَقْرِي إِلَيْكَ وَسِيلَةٌ
فَبِالْإِفْتِقَارِ إِلَيْكَ فَقْرِي أَدْفَعُ

نَفْسِي لِمَنْ حَلَلَ الذَّنُوبَ عَلَيْهِ وَنَوَائِبُ تَشْتَمِدُ وَهِيَ ثَقِيلَةٌ
هَلْ مُلْجَأٌ لِي إِنْ دَهَتْ وَقِيلَةٌ مَا لِي سِوَى قَرْنِي لِبَابِكَ حِيلَةٌ
فَإِذَا رَدَدْتَ فَأَيُّ بَابٍ أَقْرَعُ

يَا مَنْ حَوَى الْأَشْيَاءَ بِأَهْرِ عِلْمِهِ لِحَبَاكَ يَقْصِدُ مَنْ أَسَاءَ بِظُلْمِهِ
فَمَنْ الَّذِي أَرْجُوهُ طَالِبَ حِلْمِهِ وَمَنْ الَّذِي أَدْعُو وَأَهْتَفُ بِاسْمِهِ
إِنْ كَانَ فَضْلُكَ عَنْ فَقِيرِكَ يُسْمَعُ

أَنَا لَا أَخَافُ إِذَا أَتَيْتُكَ جَانِبًا حَاشَا لِعَفْوِكَ أَنْ تُعَذِّبَ رَاجِيًا
وَلِيُخْرِ قُضْلِكَ أَنْ تُخَيِّبَ دَاعِيًا حَاشَا لِحُودِكَ أَنْ تُقْتِطَ عَاصِيًا
الْفَضْلُ أَجْزَلُ وَالْمَوَاهِبُ أَوْسَعُ

ظَنَنْتِي بِأَنَّكَ لَا تُنْتَفِ ظَالِمًا إِنْ تَابَ عَمَّا قَدْ جَنَاهُ مُسَالِمًا
فَالطُّفُ بِعَدِي لَيْسَ يَبْرَحُ نَادِمًا بِالذَّلِّ قَدْ وَافَيْتُ بِأَبِكَ عَالِمًا
إِنَّ الذَّلْلَ عِنْدَ بَابِكَ يَنْفَعُ

مَاذَا يَكُونُ إِذَا صَفَحْتَ تَقْضِيًّا لَقَدْ اعْتَرَفْتُ عَمَّا اقْرَفْتُ تَذَلًّا
وَأَنْخْتُ سُؤْلِي فِي حِمَاكَ تَوْسَلًا وَجَعَلْتُ مُعْتَمِدِي عَلَيْكَ تَوَكَّلًا
وَبَسَطْتُ كَفْيِي سَائِلًا أَنْضَرَعُ

فِيحَا مِنْ حَيِّثُ وَحَبِثُ وَلِدَفْعِ كُلِّ مَلْعَةٍ أَعَدَدْتُ
وَقَبِلْتُ مِنْهُ إِذَا دَعَا وَأَجَبْتُ وَبِحَقِّ مَنْ أَحَبُّهُ وَبِعِشْتُهُ

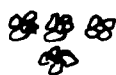
وَأَجَبْتُ دَعْوَةَ مَنْ بِهِ يَتَشَفَعُ

بَسَرْنَا فِي كُلِّ عُسْرٍ مَهْجَا وَافْتَحْنَا بِالْفَضْلِ بَابَا مُرْتَجَا
وَأَيْنَ لَنَا سَبِيلُ الْفَلَاحِ وَمَفْرَجَا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ كُلِّ ضَيْقٍ غَرْجَا

وَالطُّفُ بِنَايَا مَنْ إِلَيْهِ الْمَرْجِعُ

رُفَقَا بِأَحَدٍ فِي تَشْتِ حَالِهِ وَاعْفِرْ لَهُ اللَّهُمَّ سُوءَ فِعَالِهِ
وَالْحَمْدُ لِلْبَارِي عَلَى إِفْضَالِهِ نَسَمُ السَّلَاةُ عَلَى النَّبِيِّ وَآلِهِ

خَيْرُ الْأَنَامِ وَمَنْ بِهِ يَتَشَفَعُ

فهرست دیوان الملا الجزري

صفحه	صفحه	صفحه	صفحه
قصیده محبوب بدل بت	۲۶	(المقدمة)	۰۰
کس بدادامه نه پرست	۲۸	(باب الالف)	۱
اول کو باری دامه	۲۹	قصیده نوابا مطرب و جنگی	۱
هرعر خرامه بقدر وقامت	۳۰	اسمی نه به مکتوب دیوان	۲
(باب التاء)	۳۱	مشاطه حسنا ازل	۳
قصیده عمر ضایع بومه بی دلبر عبث	۳۱	منبجه بین می فروش	۵
نام عنبر شکنی بیت	۳۴	چین چین کرن زلفین سیاه	۶
تو سحرگه بتاشاوره	۳۴	دلبر شکینا شکریک	۷
(باب الحیم)	۳۵	بنار فرقی سورهیم	۸
قصیده شمشاد خرام و سر و غنّاج	۳۵	سری زلفاته بگللاب دعا	۱۲
(باب الحاء)	۳۹	(باب الباء)	۱۳
قصیده پر مکه اسراف د قتل مباح	۳۹	قصیده دست قدرت کو هلافت	۱۳
حیف د قیدا خاگ و گل بت	۴۰	قه الحمد ز باری مه ددست	۱۴
عشقی کو بدن بیک	۴۱	شاه بقصدا کشتنا من رم	۱۵
(باب الخاء)	۴۲	من ددل کوفان هزارن	۱۷
قصیده آهی ز درد دل دکت	۴۲	(باب الباء المعجیه)	۲۰
دلبری ابرو سحر	۴۴	قصیده لو سحر جولان ددت	۲۱
هی هیا رقص و سمایانه	۴۵	(باب التاء)	۲۱
(باب الدال)	۴۶	قصیده نیرگزین شنک دمستن	۲۱
قصیده سر و حدت ز ازل	۴۶	گر زوی حوری سرشی	۲۲
عیده وهر کس ز دیداراته	۴۷	قلبی مه شبه زیر	۲۲

(تابع فهرست دیوان الملا الجزري)

ردیف	موضوع	شماره	ردیف	موضوع	شماره
۵۹	قصیده فی شکر اسکردن و علاج	۷۳	(باب الفاء)	۷۳	قصیده فی لب لعل ملا
۶۰	(باب الراء)	۷۳	قصیده فی لب لعل ملا	۷۳	(باب الفاء)
۶۱	قصیده آه و دست وی سری	۷۴	قصیده سر ددت آب کوثری	۷۴	و ایروژ شهکاسا سری
۶۲	و خلقو لمن کن شیرینی	۷۵	(باب القاف)	۷۷	قصیده نازکا من دستائی بسرانگشت
۶۳	(باب الزای)	۷۷	قصیده نازکا من دستائی بسرانگشت	۷۷	و من ژ نفقت حام د کف
۶۴	قصیده جانناژ جمالانه مقدس	۷۸	(باب الکاف)	۸۰	قصیده دلبره من سحری هات
۶۵	و طورم بدل و پیروی موسایم از	۸۰	و تعالی الله زهی حسنا مبارک	۸۱	و نازکا من سحری دی
۶۶	و عاشق ار جارتک ژ بالای بدت	۸۱	و نازکا من سحری دی	۸۲	(باب المیم)
۶۷	و زرعا نبرگترین نهی مست	۸۲	(باب النون)	۸۳	قصیده شاعر جلوه نما
۶۸	و تو درانی بخدی من تو خیالی	۸۳	و دل بکده دی عشق بدت	۸۳	(باب الساد)
۶۹	(باب الهم)	۸۴	قصیده کوه اشارت، بشارت	۸۴	و شاهد قدس نشان
۷۰	و عشق ارجارتک ژ بالای بدت	۸۵	(باب الزام)	۸۵	و ایروژ رمزا دیم دری
۷۱	و زرعا نبرگترین نهی مست	۸۵	قصیده کر بدیا او سنا سر جمیل	۸۶	(باب المیم)
۷۲	و تو درانی بخدی من تو خیالی	۸۶	و شاهد قدس نشان	۸۶	قصیده شیرینا لام و بیان
۷۳	(باب الهم)	۸۷	و ایروژ رمزا دیم دری	۸۷	و حیده ودا غالی بانگ
۷۴	و عشق ارجارتک ژ بالای بدت	۸۸	(باب النون)	۸۸	دانه بین خیر لیسرینان نشانیدن
۷۵	و زرعا نبرگترین نهی مست	۸۹	قصیده یارب این کلدسته	۸۹	(باب الفاء)
۷۶	و تو درانی بخدی من تو خیالی	۹۰	و رمزین ته دجانان نه باندازه	۹۰	قصیده دیبا المدری کانی
۷۷	(باب الهم)	۹۱	و خون کوژ دل بوج بیت	۹۱	و می نه نوشی شیخ سماعی
۷۸	و عشق ارجارتک ژ بالای بدت	۹۲	و می نه نوشی شیخ سماعی	۹۲	
۷۹	و زرعا نبرگترین نهی مست	۹۳		۹۳	
۸۰	و تو درانی بخدی من تو خیالی				

﴿ تابع فهرست دیوان الملا الجزري ﴾

صفحه		صفحه	
۹۵	قصیده ملا ملا نکر دنا دایر	۱۳۳	قصیده دستدا ینگیک نوبار
۹۵	د من دیر قالوا بلی	۱۳۴	د وی سپیده ژ برج قوس
۹۷	د صندی ژ قوس ابرو	۱۳۵	د می دیر قالوا بلی یی
۹۸	د شخصی لفقیران مکه زو		
۹۹	د از ترانم سبی یاری چرا	۱۳۷	قصیده کس نه دبه سحر که
۱۰۱	د ابرو ژ حسنا دلیری	۱۳۹	(باب الام الم)
۱۰۲	د وره بنانم کوجه نازک	۱۳۹	قصیده ابرو ژ دریا حنجره
۱۰۴	د پیوسته دو ابرو له	۱۴۱	(باب الباء)
۱۰۵	د شوخ و شنگی	۱۴۱	قصیده ای شاهد مدی
۱۰۷	(باب الهاء)	۱۴۳	د ای شه نشاد معلوم حق نکه دار
۱۰۷	قصیده ژ رمزا دلیری دیسا	۱۴۵	د حان ساءن لامع اجهامه
۱۰۹	د دلیری سردار خربان	۱۴۸	د تجلیس لایغر بر عزل شیخ احمد
۱۱۲	د قازکا اطللس سر کشته	۱۵۱	د عیده یو ترقه دکه
۱۱۵	د محبتی محبت دزورن	۱۵۲	د غما عشقی بر سه از
۱۲۱	د دلیری سردار حو بان		
۱۲۶	د طره یانا بدار غمیر که	۱۵۵	قصیده بحسنا احسن القویم
۱۲۷	د گرچه بلبل جوهر دانی حس	۱۵۷	د ای نسیم سحری
۱۲۸	د یارمه پر نیشانی و سر	۱۵۹	د ای نسیم صبری
۱۲۹	(باب الواو)	۱۶۰	د ابرو ژ نو پر آنتم
۱۲۹	قصیده مه لو قنجان لیر دسته	۱۶۲	د لات حسنی وشهیی خوبانی
۱۳۱	د من دی سحر شاه بحر	۱۶۵	د فی فرقی اتر کبرین

(تابع فهرست دیوان الملا الجزري)

صحيفة		صحيفة	
١٦٧	قصيدة در حق مه بشیری خوه مکه	١٩٣	ثلاث رباعیات من کلام الملا
١٦٩	د مزگین ژ مرا بیت	١٩٣	(الخاتمة)
١٧٠	د ز ما پنا دو ابرویان	١٠٠	قصيدة الله سحرگما ها ارل
١٧١	د صباح الخیر یا خانم	٢٠٨	د دل ژ من بر دایرک
١٧٤	د صناسر ژ صمد شوق	٢٠٩	د ای ملا نام تیه خمس عشر
١٧٧	د صناسر ژ صمد بی شکرا	٢١٠	د والله ژ هر دو عالمان
١٨١	د ابرو مه دي وفقی سحر	٢١١	مکاله ملا احمدی جزری
١٨٦	من نوع ترجیع بند	٢٢١	مکاله فقیه طبران با ملا
...	قصیده مه بدل نیرگزیں خاصه دقین	٢٢٦	نمدیس شیخ رمضان
١٩٠	(من النوع المستزاد بالافه المریة)	٢٣٢	تخمیس الملا احمد بن الملا محمد البهتی الرفقانی
١٩٠	قصیده یارامی قلی		علی قصیده الاستثانة

